

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

ညောင်ဦးမြို့နယ်

သဲပြင်တောရွာ၊ ရွာရှေ့ကျောင်းမှ

ရရှိသော ပေမူ

သာရတ္ထဋီကာနိဿယ

တဝါသပါရမိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထပါရမိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အရှင်ပည့်သမရ

နိဿယစာသင်တိုက်

ဒဂုံမြို့လွင်(တောင်ပိုင်း)မြို့နယ်

ရန်ကုန်မြို့

စံစဉ်ပူဇော်အပ်ပါသည်။

သာသနာတော်နှစ်

ကောသလက္ခရာဇ်

ခရစ်နှစ်

၂၅၅၅

၁၃၇၃

၂၀၁၁

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

ညောင်ဦးမြို့နယ်

သဲပြင်တောရွာ၊ ရွာရွှေကျောင်းမှ

ရရှိသော ပေမူ

သာရတ္ထဋီကာနိဿယ

တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အရှင်မည်သာရ

နိကာယ်စာသင်တိုက်

ဒဂုံမြို့လွှမ်း(တောင်ပိုင်း)မြို့နယ်

ရန်ကုန်မြို့

မိစဉ်ပူဇော်အပ်ပါသည်။

သာသနာတော်နှစ်

ကောသလသက္ကရာဇ်

ခရစ်နှစ်

၂၅၅၅

၁၃၇၃

၂၀၁၁

“မာတိကာ”

“တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ”

စဉ်		ဋီကာ	နိဿယ
၁။	ပဌမပညတ္တိနိဒါနဝဏ္ဏနာ	၁၆၉	၁
၂။	အာနာပါနဿတိသမာဓိ- ကထာဝဏ္ဏနာ	၁၈၁	၃ ၇
၃။	ပဌမပညတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ	၂၄၉	၂ ၄ ၉
၄။	အနုပညတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ	၂၄၉	၂ ၅ ၀
၅။	ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ	၂၅၀	၂ ၅ ၁
၆။	အဓိဋ္ဌာယမာတိကာဝသေန အာဏတ္တိကပယောဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၆၂	၂ ၈ ၇
၇။	ဒုတိယကထာဝဏ္ဏနာ	၂၆၄	၂ ၉ ၆
၈။	ပကိဏ္ဍကကထာဝဏ္ဏနာ	၂၇၂	၃ ၁ ၈
၉။	ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၂၇၂	၃ ၁ ၉

(၁)

သာရတ္ထဋီကာနိဿယ
စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ

စဉ်		ဋီကာ	နိဿယ
၁၀။	ဝဂ္ဂုမုဒါတိရိယဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၂၇၈	၃ ၃ ၇
၁၁။	အဓိမာနဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၂၈၁	၃ ၄ ၇
၁၂။	သဝိဘင်္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၈၃	၃ ၅ ၂
၁၃။	ပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ	၂၈၆	၃ ၆ ၃
၁၄။	သုဒ္ဓိကဝါရကထာဝဏ္ဏနာ	၂၈၉	၃ ၇ ၀
၁၅။	ဝတ္ထုကာမဝါရကထာဝဏ္ဏနာ	၂၉၀	၃ ၇ ၅
၁၆။	အနာပတ္တိဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ	၂၉၁	၃ ၇ ၇
၁၇။	ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၂၉၁	၃ ၇ ၈
၁၈။	နိဂမနဝဏ္ဏနာ	၂၉၇	၃ ၉ ၅

“မာတိကာပြီး၏”

နမော တဿ အဂ္ဂတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၃-တတိယပါရာဇိက

တိဟိတိကော၊ ကာယဝစိမနောဒ္ဓါရေဟိကာယဒ္ဓါရ၊ ဝစိဒ္ဓါရ၊
မနောဒ္ဓါရတို့ဖြင့်၊ ဝိဘာဝိတန္တိကော၊ ပကာသိတံထင်ရှားပြအပ်၏။ ဒေ-
သိတံဟောကြားတော်မူအပ်၏။ ပညတ္တံပညတ်တော်မူအပ်၏။ ဣတိ
ဣဒံ အတ္ထဇာတံဤသို့သော ပဒပိဏ္ဍတ္တ အနက်သဘောမျိုးသည်၊ (ဝါ)
ဤသို့သော ပဒပိဏ္ဍတ္တ အနက်သဘောမျိုးကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တောဆိုအပ်သည်။
(ဝါ) ဆိုလိုသည်။ ဟောတိဖြစ်၏။

ပဌမပညတ္တိနိဒါနဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။ တိက္ခတ္ထံ၊ ပါကာရပရိက္ခေပဝမနေနာတိကော၊ တိက္ခတ္ထံသုံး
ကြိမ်၊ ပါကာရပရိက္ခေပေနတံတိုင်းကာရံသဖြင့်၊ နဂရဘူမိယာ-
မြို့မြေ၏။ ဝမနေနတိုးပွားသဖြင့်၊ ဝိသာလီဘူတတ္တာတိကော၊ ဂါဝု-
တန္တရံ ဂါဝုတန္တရံတစ်ဂါဝုတ်၊ တစ်ဂါဝုတ် အကြားသည်၊ ပုထုဘူတတ္တာ-
ပြန့်ကျယ်သည်၏။ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗာရာဏသီရညောဗာရာဏသီမင်း၏။
အဂ္ဂမဟေသီယာမိဖုရား၏။ ကုစ္ဆိမ္မိဝမ်းဗိုက်၌၊ ဂဗ္ဘောကိုယ်ဝန်သည်၊
(ဝါ) ပဋိသန္ဓေသည်၊ သဏ္ဌာသိ ကိရတည်သတတ်၊ (ဝါ) တည်သတဲ့၊
သာ အဂ္ဂမဟေသီထိုမိဖုရားသည်၊ ၂ တွာသိ၍၊ ရညောဗာရာဏသီ
မင်းအား၊ နိဝေဒေသိပြောကြားပြီ၊ ရာဇဗာရာဏသီမင်းသည်၊ ဂဗ္ဘပရိ-
ဟာရံကိုယ်ဝန်အစောင့်အရှောက်ကို၊ အဒါသိပေးပြီ၊ သာ အဂ္ဂမဟေ-
သီထိုမိဖုရားသည်၊ သမ္မာကောင်းစွာ၊ ဂဗ္ဘံကိုယ်ဝန်ကို၊ ပရိဟရိယမာ-
နာစောင့်ရှောက်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဂဗ္ဘပရိပါကာကာလေကိုယ်ဝန်ရင့်ရာ
အချိန်အခါ၌၊ ဝိဇာယနယရံသွားမွေးဖွားရာအိမ်သို့၊ ပါဝိသိဝင်ပြီ၊ ပုည-
ဝဋ္ဋိနံဘုန်းကံရှိကုန်သော အမျိုးသွီးတို့အား၊ ပစ္စုသသမယေအမိုက်ကို
ဖျောက် အလင်းရောက်သည့် မိုးသောက်ထန်း လင်းအားကြီးအချိန်အခါ
၌၊ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေမှ ထခြင်းသည်၊ (ဝါ) သားမွေးဖွားခြင်း

သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ သာ စ•ထိုမိဖုရားသည်လည်း။ တာသံ ပုညဝန္တိနံ=
ဟိုဘုန်းကံရှိကုန်သော အမျိုးသမီးတို့တွင်၊ အညတရားတစ်ယောက်အပါ
အဝင်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ တေန=ကြောင့်၊ ပစ္စုသသမယေ=အမိက်ကို
ဖျောက် အလင်းရောက်သည့် မိုးသောက်ထန်း လင်းအားကြီး အချိန်အခါ
၌၊ အလတ္တကပဋ္ဌလဗန္ဓုဇီဝိကပုပ္ဖသဒိသံ=ခပ်ပြာ၊ လယ်ခေါင်ရန်းပန်းပွင့်
နှင့်တူသော၊ မံသပေသိးသားတစ်ကို၊ ဝိဇာယိးဖွားမြင်ပြီ၊ တတော=ထို
နောင်မှ၊ “အညာ•တပါးတခြားကုန်သော၊ ဒေဝိယော•မိဖုရားတို့သည်၊
သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသေ=ရွှေအဆင်းနှင့်တူကုန်သော၊ ပုတ္တေ=သားတို့ကို၊ ဝိ-
ဇာယန္တိးဖွားမြင်ကြကုန်၏၊ အဂ္ဂမဟေသိးမိဖုရားခေါင်ကြီးသည်၊ မံသ-
ပေသိးသားတစ်ကို၊ ဝိဇာယိးဖွားမြင်ပြီ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ရညော=ဗာရာဏသီ
မင်း၏၊ ပုရတော=ရှေ့မှ၊ (ဝါ) ရှေ့၌၊ မမ=ငါ့အား၊ (ဝါ) ငါ၏၊ အဝဏ္ဏော=
ကျေးဇူးမဲ့ ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇေယျ=ဖြစ်ရာ၏။” ဣတိ=ဤသို့၊
စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ တေန အဝဏ္ဏဘယေန=ထိုကျေးဇူးမဲ့ ကဲ့ရဲ့ပြောဆို
ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ တံ မံသပေသိးထိုသားတစ်ကို၊ ဧကသိးတစ်
ခုသော၊ ဘာဇနေ•အိုး၌၊ ပက္ခိပိတွာ•ထည့်၍၊ ပဋိကုဋ္ဌိတွာ•မှောက်၍၊
ရာဇမုဒ္ဒိကာယ=မင်း၏တံဆိပ်ဖြင့်၊ လဉ္စေတွာ=ခပ်နှိပ်၍၊ ဂင်္ဂါယ=ဂင်္ဂါမြစ်
၏။ သောတေ=ရေအယာဉ်၌၊ ပက္ခိပါပေသိးမျှောချစေပြီ၊ မနုဿေဟိး
လူတို့သည်၊ ဆဒ္ဓိတမတ္တေ=စွန့်ပြစ်ချအပ်ကာမျှ၌၊ ဒေဝတာ=နတ်တို့သည်၊
အာရက္ခံ=အစောင့်အရှောက်ကို၊ သံဝိဒဟိသု=စီရင်ကြကုန်ပြီ၊ ဧတ္ထ=ဤအိုး
၌၊ သုဝဏ္ဏပဋိကံ=ရွှေပြားကို၊ (ဝါ) ရွှေတံဆိပ်ကို၊ ဇာတိဟိဂုံလကေန=
ဆေးဒါန်းမြင်းသီလာဖြင့်၊ “ဗာရာဏသီရညော•ဗာရာဏသီမင်း၏၊ အဂ္ဂ-
မဟေသိယာ=မိဖုရားခေါင်ကြီး၏၊ ပဇာ=သားတော်တည်း။” ဣတိ=ဤသို့၊
လိခိတွာ=ရေးသား၍၊ ဗန္ဓိသု=ဖွဲ့ချည်ကြကုန်ပြီ၊ တတော=ထိုနောင်မှ၊ တံ
ဘာဇနံ=ထိုအိုးကို၊ ဥမိဘယာဒိဟိ=လှိုင်တံဖိုးဘေးရန်အစရှိသည်တို့သည်၊
အနုပဉ္စုတံ=မနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဂင်္ဂါသောတေန=ဂင်္ဂါမြစ်ရေယာဉ်
ဖြင့်၊ ပါယာသိးသွားပြီ။

တေန စ သမယေန=ထိုအခါ၌လည်း၊ အညတရော=အမှတ်မထား

တပါးပါးသော၊ တာပသော=ရသေ့သည်၊ ဂေါပါလကကုလံ=နွားစောင့်
 ရောက်သောအမျိုးကို၊ (ဝါ) နွားကျောင်းသားအမျိုးကို၊ နိဿယ=မှီ၍၊
 ဂင်္ဂါတံရေ=ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းနား၌၊ ဝိဟရတိ=နေ၏၊ သော တာပသော=ထို
 ရသေ့သည်၊ ပါတောဝ=နံက်စောစောသာလျှင်၊ ဂင်္ဂါ=ဂင်္ဂါမြစ်သို့၊ ဩတိ-
 ဂ္ဗေဟာ=သက်ရောက်လာသည်ရှိသော်၊ (ဝါ) သက်ဆင်းလာသည်ရှိသော်၊
 အာဂစ္ဆန္တံ=မျှောလာနေသော၊ တံ ဘာဇနံ=ထိုအိုးကို၊ ဒိသ္မာ=တွေ့မြင်၍၊
 ပံသုကူလသညာယ=“ပံသုကူ”ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ အဂ္ဂဟေသိ-
 ယူပြီ၊ အထ=ထိုနောင်မှ၊ ဧတ္ထ=ဤအိုး၌၊ တံ အက္ခရပဋိကဉ္စ=ထိုအက္ခရာ
 ရေးသားထားသော ရွှေပြားကိုလည်းကောင်း၊ တံ ရာဇမုဒ္ဒိကာလဉ္စနဉ္စ-
 ထိုမင်း၏ အမှတ်အသား တံဆိပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ=တွေ့မြင်၍၊
 မုဒ္ဒိတွာ=ချွတ်၍၊ တံ မံသပေသိ=ထိုအသားတစ်ကို၊ အဒ္ဓသ=တွေ့မြင်ပြီ၊
 တာပသဿ=ရသေ့၏၊ တံ မံသပေသိ=ထိုအသားတစ်ကို၊ ဒိသ္မာန ဒဿန-
 တော=တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ ပရိဝိတက္ကံ=ဤသို့သောအကြံအစည်
 သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ကံ ပရိဝိတက္ကံ=အဘယ်သို့သောအကြံအစည်သည်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ “ဂဗ္ဘော=သူငယ်သည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ တထာဟိ
 တတော ဧဝ=ထိုသို့သူငယ်ဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင်၊ အဿ=ထိုအသား
 တစ်၏၊ ဒုဂ္ဂန္ဓပူတိဘာဝေါ=မကောင်းသော အနံ့ရှိသော အပုပ်နံ့၏အဖြစ်
 သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧတံ ပရိဝိတက္ကံ=ဤသို့သော အကြံအ-
 စည်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဥဒကပ္ပဝါဟေနာဂတဿပိ-
 ရေအယာဉ်ဖြင့် မျှောလာသောအိုး၏လည်း၊ ဥသ္မာ=အငွေ့သည်၊ န ဝိဂစ္ဆ-
 တိ=မကင်းပျောက်၊ ဥသ္မာ စ နာမ=အငွေ့မည်သည်ကား၊ ဤဒိဿယ=
 ဤသို့သဘောရှိသော၊ သဝိညာဏကတာယ=အသက်ရှိသည်ကို ပြုအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဝေယျံ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 “ဂဗ္ဘော=သူငယ်သည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေသိ=ကြံစည်
 ပြီ၊ ပုညဝန္တဟယ ပန=ဘုန်းကံရှိသော သတ္တဝါအားကား၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ=မကောင်း
 သောအနံ့သည်၊ နာဟောသိ န အဟောသိ=မဖြစ်၊ သဥသုမဂတာယ=
 အငွေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပူတိဘာဝေါ စ=ပုတ်သည်၏အဖြစ်သည်
 လည်း၊ နာဟောသိ န အဟောသိ=မဖြစ်၊ ဧဝံ ပန=ဤသို့လျှင်၊ စိန္တေတွာ=

ကြံစည်ပြီး၍၊ အဿမံ-ကျောင်းသင်္ခမ်းသို့၊ နေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ နံ မံသ-
 ပေသီးထိုအသားတစ်ကို၊ သုဒ္ဓေ-စင်ကြယ်စွာသော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊
 ဌပေသီးထားပြီ၊ အထ ပစ္ဆာ-ထိုမှနောက်၌၊ အမမာသစ္စယေန-တစ်လ
 ထက်ဝက် တစ်ဆယ့်ငါးရက် ကျော်လွန်ရာ အခါ၌၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊
 မံသပေသိယော-အသားတစ်တို့သည်၊ အဟေသု-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တာပသော-
 ရသေ့သည်၊ ဒိသွာ-တွေ့မြင်၍၊ သာဓုကတရံ-အထူးသဖြင့် ကောင်းမွန်
 စွာ၊ ဌပေသီးထားပြီ၊ တတော-ထိုတစ်ဆယ့်ငါးရက်မှ၊ ပုန-နောက်ထပ်
 တ၊ အနံ၊ အမမာသစ္စယေန-တစ်ဆယ့်ငါးရက် ကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ ဧက-
 မေကိဿာ ဧကံ ဧကိဿာ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ပေသိယာ-အသားတစ်၏၊
 ဟတ္ထပါဒသီသာနံ-လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်းတို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ပဉ္စ
 ပဉ္စ ပိဋကား-ငါးခုငါးခုကုန်သောအဖုတို့သည်၊ ဥဌဟိသု-ပေါ်လာကုန်ပြီ၊
 အထ တသ္မိံ ကာလေ-ထိုသို့ငါးခုကုန်သောအဖုတို့ ပေါ်လာရာထိုအခါ၌၊
 ဓာတော-ထိုငါးခုကုန်သောအဖုတို့မှ၊ အမမာသစ္စယေန-တစ်လထက်ဝက်
 တစ်ဆယ့်ငါးရက် ကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ ဧကာ-တစ်ခုသော၊ မံသပေသီး-
 အသားတစ်သည်၊ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသော-ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်း
 ရှိသော၊ ဒါရကော-သူငယ်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဧကာ-တစ်ယောက်
 သော၊ ဒါရိကာ-သူငယ်မသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ တေသု-ထိုသူငယ်၊
 သူငယ်မတို့၌၊ တာပသဿ-ရသေ့အား၊ ပုတ္တသိနေဟော-သား၌ဖြစ်သော
 ချစ်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဒါရကာနံ-သူငယ်တို့အား၊ (ဝါ) သူငယ်တို့
 ၏၊ ပုညပုနိဿယတော-ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊
 အဿ-ထိုရသေ့၏၊ အဂ္ဂဌကတော စ-လင်္ခာချောင်းမှလည်း၊ ခီရံ-နို့ရည်
 သည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်ပြီ၊ တတော-ထိုနေ့မှ၊ ပဘုတိ စ-စ၍လည်း၊ ခီရတတ္တံ-
 နို့ရည်ထမင်းသည်၊ အလဘိတ္တ-ရပြီ၊ တာပသော-ရသေ့သည်၊ ဘတ္တံ-ထ
 မင်းကို၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-စားပြီး၍၊ ခီရံ-နို့ရည်ကို၊ ဒါရကာနံ-သူငယ်တို့၏၊ မုခေ-
 ခံတွင်း၌၊ အာသိဇ္ဇတိ-သွင်းလောင်း၏၊ တေသံ ပုန-ထိုသူငယ်တို့၏ကား၊
 (ဝါ) တို့အားကား၊ ယံ ယံ ခီရံ-အကြင်အကြင်နို့ရည်သည်၊ ဥဒရံ-ဝမ်းဗိုက်
 သို့၊ ပဝိသတိ-ဝင်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော နို့ရည်သည်၊ မဏိဘာဇန-
 ဂတံ ဝိပာ-ပတ္တမြားအိုး၌ ရောက်သကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ စရိမ-

ဘဝေ=နောက်ဆုံးဘဝ၌၊ ဗောဓိသတ္တေ=ဘုရားလောင်းသည်၊ ကုစ္ဆိဂတေ=အမိဝမ်းဗိုက်၌ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဗောဓိသတ္တမာတု ဝိယ=ဘုရားလောင်း၏ မယ်တော်ကဲ့သို့၊ ဥဒရစ္ဆဝိယာ=ဝမ်းဗိုက်အရေ၏၊ အစ္ဆဝိပ္ပသန္နတာယ=အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိစ္ဆဝိ=အရေမရှိသည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ တေ ဒါရကာ=ထိုသူငယ်တို့သည်၊ နိစ္ဆဝိ=အရေမရှိကုန်သည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ အပရေ=တပါးတခြား ကုန်သောဆရာတို့သည်၊ “သဗ္ဗိတွာ=ချုပ်၍၊ ဌဝိတာ ဝိယ=ထားအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ နေသံ=ထိုသူငယ်တို့အား၊ အညမညံ=အချင်းအချင်း၊ လိနာ=တွန့်သော၊ ဆဝိ=အရေသည်၊ (ဝါ) အရေရှိကုန်သည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ”၊ ဣတိ= ဤသို့၊ အာဟု=ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ တေ=ထိုသူငယ်တို့သည်၊ နိစ္ဆဝိ- တာယ ဝါ=အရေမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လိနစ္ဆဝိတာယ ဝါ=တွန့်သောအရေရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ “လိစ္ဆဝိ”တိ= “လိစ္ဆဝိ”ဟူ၍၊ ပညာယံသု=ထင်ရှားကုန်ပြီ။

တာပသော=ရသေ့သည်၊ ဒါရကေ=ခလေးသူငယ်တို့ကို၊ ပေါသေ- န္တော=မွေးမြူသည်ရှိသော်၊ ဥဿူရေ=နေမြင့်လှမှ၊ (ဝါ) နေမြင့်သောအခါ၌၊ ဂါမံ=ရွာသို့၊ ဘိက္ခာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ ပဝိသတိ=ဝင်ရောက်ရ၏၊ အတိ-ဒိဝါ=အလွန်နေမြင့်မှ၊ (ဝါ) အလွန်နေမြင့်သောအခါ၌၊ ပဋိက္ကမတိ=ရွာမှဖဲပြန်၏၊ တဿ=ထိုရသေ့၏၊ တံ ဗျာပါရံ=ထိုဗျာပါရကို၊ (ဝါ) ထိုကြောင့် ကြစိုက်ခြင်းကို၊ ဥ-တွာ=သိ၍၊ ဂေါပါကလာ=နွားကျောင်းသားတို့သည်၊ အာဟံသု=ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ ကိ=အဘယ်သို့၊ အာဟံသု=ပြောဆိုကြကုန်သနည်း၊ “ဘန္တေ=အရှင်ရသေ့၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ=ရသေ့ရဟန်းတို့အား၊ ဒါရက-ပေါသနံ=ခလေးသူငယ်ကို မွေးမြူခြင်းသည်၊ ပလိဟောဓေ=ကြောင့်ကြစိုက်ရ၏၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်ဖြစ်၏၊ အမှာကံ=ငါတို့အား၊ ဒါရကေ=ခလေးသူငယ်တို့ကို၊ ဒေထ=ပေးကြကုန်လော့၊ မယံ=ငါတို့သည်၊ ဒါရကေ=ခလေးသူငယ်တို့ကို၊ ပေါသဿာမ=မွေးမြူကြကုန်အံ့၊ တုမှေ=သင် အရှင်ရသေ့တို့သည်၊ ကမ္ပံ=ရသေ့ရဟန်းတို့၏အမှုကိစ္စကို၊ ကံရောထ=ပြုကြကုန်လော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟံသု=ကုန်ပြီ၊ တာပသော=ရသေ့သည်၊ “သာဓူ”

ဟိ“ကောင်းပါပြီ”ဟူ၍၊ ပဋိဿုဏိဝန်ခံပြီး၊ ဂေါပါလကာနွားကျောင်းသားတို့သည်၊ ပုတိယဒီဝသေ့နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌၊ မဂ္ဂလမ်းခရီးကို၊ သမံအညီအညွတ်၊ ကတွာပြု၍၊ ပုပ္ဖေဟိပန်းပွင့်တို့ဖြင့်၊ ဩကိရိတွာဖြန့်ကြဲ၍၊ ဓဇပဋကတံခွန်၊ ကုက္ကာတို့ကို၊ ဥဿာပေတွာစိုက်ထူထောင်စေ၍၊ တူရိယေဟိတူရိယာတို့ဖြင့်၊ ဝဇ္ဇမာနေဟိတီးမှုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အဿမံသင်္ခမ်းကျောင်းသို့၊ အာဂတာလာရောက်ကြကုန်ပြီ၊ တာပသောရသေ့သည်၊ “ဒါရကားခလေးသူငယ်တို့သည်၊ မဟာပညာကြီးသောဘုန်းကံရှိကုန်၏၊ (ဝါ) ဘုန်းကံကြီးမားကုန်၏၊ အပ္ပမာဒေနေဝမမေ့မလျော့ မပေါ့မဆဖြင့်သာလျှင်၊ ဝမေထကြီးပွားစေကြကုန်လော့၊ ဝမေတွာကြီးပွားစေပြီး၍၊ အညမညံအချင်းအချင်း၊ အာဝါဟံထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးခြင်းကို၊ ကရေထပြုကြကုန်လော့၊ ပဉ္စဂေါရသေနငါးပါးသောနွားနို့အရသာဖြင့်၊ ရာဇာနံမင်းကို၊ တောသေတွာနှစ်သက်စေ၍၊ ဘူမိဘာဂံမြေအဘို့ကို၊ ဂဟေတွာယူ၍၊ နဂရံမြို့ကို၊ မာပေထတည်ထောင်ဖန်ဆင်းကြကုန်လော့၊ (ဝါ) စီရင်ကြကုန်လော့၊ တတ္ထထိုမြို့၌၊ ကုမာရံမင်းသားကို၊ အဘိသိဉ္စထအဘိသိက်သွင်းလောင်းကြကုန်လော့”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝတွာပြောဆို၍၊ ဒါရကေးခလေးသူငယ်တို့ကို၊ အဒါသိပေးလိုက်ပြီ၊ တေ ဂေါပါလကာထိုနွားကျောင်းသားတို့သည်၊ “သာဓူ”တိ“ကောင်းပါပြီ”ဟူ၍၊ ပဋိဿုဏိတွာဝန်ခံပြီး၍၊ ဒါရကေးခလေးသူငယ်တို့ကို၊ နေတွာခေါ်ဆောင်၍၊ ပေါသေသုံးမွေးမြူကြကုန်ပြီ၊ ဒါရကားခလေးသူငယ်တို့သည်၊ ဝုမ္မံကြီးခြင်းသို့၊ အန္ဓာယရောက်၍၊ ကိဠန္တာကစားကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝိဝါဒဌာနေညင်းခုံသောအရာဌာန၌၊ အညေတပါးတပါးခြားကုန်သော၊ ဂေါပါလကဒါရကေးနွားကျောင်းသားသူငယ်တို့ကို၊ ဟတ္ထေနပိလက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါဒေနပိခြေထောက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဟရန္တိရိုက်ပုတ်ခတ်ကြကုန်၏၊ တေ ဂေါပါလကဒါရကားထိုနွားကျောင်းသားသူငယ်တို့သည်၊ ရောဒန္တိငိုကြွေးကြကုန်၏၊ “တုမေ့သင်တို့သည်၊ ကိဿအဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ရောဒထငိုကြွေးကြကုန်သနည်း”၊ ဣတိ စဤသို့လည်း၊ မာတာပိတူဟိအမိအဖတို့သည်၊ ဝုတ္တာပြောဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ “တာပသပေါသိတာ

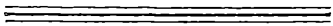
ရသေ့သည်မွေးမြူအပ်ကုန်သော၊ နိမ္မာတာပိတိကာအမိအဖ မရှိကြကုန်သော၊ ဣမေဗျာဠာတို့သည်၊ အမွေငါတို့ကို၊ အတိဝအလွန်အကဲသာလျှင်၊ ပဟရန္တိရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်ကြကုန်၏။ ဣတိဗျာဠာ၊ ဝဒန္တိပြောဆိုကြကုန်၏။ တတောထိုနောင်မှ၊ နေသံ ဒါရကာနံထိုခလေးသုဿတို့၏၊ ပေါသကမာတာပိတရောပိမွေးမြူအပ်သောအမိအဖတို့သည်လည်း၊ “ဣမေ ဒါရကာဗျာဠာခလေးသုဿတို့သည်၊ အညေတပါးတခြားကုန်သော၊ ဒါရကေတို့ကို၊ ဝိဟေသေန္တိညှင်းဆဲကြကုန်၏၊ ဒုက္ခာပေန္တိဆင်းရဲစေကြကုန်၏၊ ဣမေ ဒါရကေတို့ကို၊ န သင်္ဂဟေတဗ္ဗာမချီးမြှောက်အပ်ကုန်၊ (ဝါ) မထောက်ပန့်အပ်ကုန်၊ ဣမေ ဒါရကေတို့ကို၊ ဝဇ္ဇောတဗ္ဗာရှောင်ကြဉ်အပ်ကုန်၏။” ဣတိဗျာဠာ၊ အာဟံသုပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ တတောထိုအခါမှ၊ ပဘုတိစ၍၊ ယောဇနသတပရိမာဏေနယူဇနာတစ်ရာအတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ သော ပဒေသောထိုအရပ်ဒေသကို၊ “ဝဇ္ဇိ”တိ= “ဝဇ္ဇိ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ကိရပြောဆိုသတတ်။

အထထိုအခါ၌၊ တံ ပဒေသံထိုအရပ်ဒေသကို၊ ဂေါပါလကာနွားကျောင်းသားတို့သည်၊ ရာဇာနံမင်းကို၊ တောသေတွာနွှစ်သက်စေ၍၊ အဂ္ဂဟေသံယူကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ စ တသ္မိံ ပဒေသေ စထိုအရပ်ဒေသ၌လည်း၊ နဂရံမြို့ကို၊ မာပေတွာတည်ထောင်ဖန်ဆင်း၍၊ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကံတစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ်ရှိသော၊ ကုမာရံမင်းသားကို၊ အဘိသဉ္စိတွာအဘိသိက်သွန်းလောင်း၍၊ ရာဇာနံမင်းကို၊ အကံသုပြုကြကုန်ပြီ၊ ရဇသမ္ပတ္တိဒါယကဿမင်း၏စည်းစိမ်ကိုပေးတတ်သော၊ ကမ္ပဿကုသိုလ်ကောင်းမှုကံ၏၊ (ဝါ) ကို၊ ကံတတ္တာ စပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသမ္ဘိန္နမပြတ်သေးသော၊ ရာဇကုလေ ဧဝမင်းမျိုး၌သာလျှင်၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ စဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ရာဇကုမာရသမင်းသား၏ ပုညာနုဘာဝဇ္ဇာဒိတာကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အာနုဘော်အားဖြင့်တိုက်တွန်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေဝတာဓိဂ္ဂဟိတာနတ်တို့သည်သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်သည်တို့ကို၊ အကံသုပြုကြကုန်ပြီ၊ ဣတိဗျာဠာ၊ ကာရံအချို့သရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိဆိုကြကုန်၏၊ ဒါရကဿ

သုဠယံအား၊ ဒါရိယိကာယသုဠယမနှင့်၊ (ဝါ) သတို့သွီးနှင့်၊ သဒ္ဓိံအတူတကွ၊ ဝါရယျံထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်းကို၊ ကတွာပြု၍၊ ကတိကံကတိကဝတ်ကို၊ အကံသုပြုကြကုန်ပြီ၊ ကိံအဘယ်သို့၊ ကတိကံကတိကဝတ်ကို၊ အကံသုပြုကြကုန်သနည်း၊ “ဗဟိရတော=အပြင်အပမ္မ၊ ဒါရိကာ=သတို့သွီးတို့ကို၊ န အာနေတဗ္ဗာ=မဆောင်ယူအပ်ကုန်၊ ဣတော=ဤသတို့သားမှ၊ ဒါရိကာ=သတို့သွီးတို့ကို၊ ကဿစိတစုံတယောက်သော သတို့သားအား၊ န ဒါတဗ္ဗာ=မပေးအပ်ကုန်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကတိကံကတိကဝတ်ကို၊ အကံသုပြုကြကုန်ပြီ၊ တေသံထိုသတို့သွီးသတို့သားတို့အား၊ ပဌမသံဝါသေနရှေးဦးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကြောင့်၊ စိတာ စသွီး၎င်း၊ ပုတ္တော စသားလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွေနှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဒါရကာခလေးသုဠယတို့သည်၊ ဇာတာမွေးဖွားကုန်၏၊ ဧဝံဤသို့လျှင်၊ ဝေသဠသက္ခတ္တံတစ်ဆယ့်ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင်၊ ဒွေ ဒွေနှစ်ယောက်၊ နှစ်ယောက်ကုန် သားသွီးတို့သည်၊ ဇာတာမွေးဖွားကုန်၏၊ တတောထိုနောင်မှ၊ တေသံ ဒါရကာနံထိုခလေးသုဠယတို့အား၊ ယထာဏ္ဏမံအစဉ်အတိုင်း၊ ဝမန္တာနံကြီးကုန်သည်ရှိသော်၊ အာရာမုယျာနနိဝါသဌာနပရိဝါရသမ္ပတ္တိံအာရာမံ၊ ဥယျာဉ်၊ နေရာအရပ်၊ အခြံအရံတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဂဟေတံယူခြင်းငှာ၊ အပ္ပဟောန္တံမလောက်သည်ဖြစ်၍၊ နဂရံမြို့ကို၊ တိက္ခတ္တံသုံးကြိမ်တိုင်တိုင်၊ ဂါဝတန္တရေနတစ်ဂါဝတ်ခြားသဖြင့်၊ ဂါဝတန္တရေနတစ်ဂါဝတ်ခြားသဖြင့်၊ ပရိက္ခိပံသုကာရံကြကုန်ပြီ၊ တဿ နဂရဿထိုမြို့၏၊ ပုနပျန်အဖန်တလဲလဲ၊ ဝိဿာလိကတတ္တာ=ချဲ့ထွင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဝေသာလီ”တွေဝ=“ဝေသာလီ”ဟူ၍သာလျှင်၊ နာမံအမည်သည်သည်၊ ဇာတံဖြစ်၏၊ တေနထို့ကြောင့်၊ “တိက္ခတ္တံ ပါကာရပရိက္ခေပဝမနေန ဝိဿာလိကတတ္တာ ဝေသာလီတိ ဝုစ္စတိ”တိ “တိက္ခတ္တံ ။ ပ ။ ဝေသာလီတိ ဝုစ္စတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။

ဣဒမ္ပိ စ နဂရန္တိကား၊ ကေဝလံသက်သက်၊ ရာဇဂဟ သာဝတ္ထိယောယေဝရာဇဂြိုဟ်မြို့၊ သာဝတ္ထိမြို့၊ ကဲ့သို့သာလျှင်၊ န ဒဿေတိမပြု၊ တတ္ထ မဟာဝနံ နာမာတိ အာဒိ “တတ္ထ မဟာဝနံ နာမ”အစရှိ

သောစကားရပ်သည်ကား၊ မဇ္ဈိမဘာဏက၊သံယုတ္တဘာဏကာနံ=မဇ္ဈိမ-
ဘာဏကမထေရ်၊ သံယုတ္တဘာဏကမထေရ်တို့၏၊ သမာနဋ္ဌကထာ=အ
ညီအညွတ်ဖြစ်သောစကားတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယဉ္စ=
မဇ္ဈိမအဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယဉ္စ=သံယုတ္တအဋ္ဌ-
၌လည်းကောင်း၊ ဣမိနာဝ နယေန=ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊
ဒီယနိကာယဋ္ဌကထာယံ ပန=ဒီယနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌ကား၊ “မဟာ-
ဝနေတိ=ကား၊ ဗဟိနဂရေ=မြို့၏အပြင်ဘက်၌၊ ဟိမဝန္တေန=ဟိမဝန္တာ
တောင်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူတကွ၊ ဧကာဗဒ္ဓံ=တစ်စပ်တည်းစပ်သည်၊ ဟုတ္တာ=၍၊
ဌိတံ=တည်၏၊ သယံ ဇာတံ=အလိုအလိုဖြစ်သော၊ ဝနံ=တောသည်၊ အတ္ထိံ=
ရှိ၏၊ ယံ ဝနံ=အကြင်တောသည်၊ မဟန္တဘာဝနေဝ=ကြီးသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်သာလျှင်၊ မဟာဝနန္တိ=“မဟာဝန”ဟူ၍၊ (ဝါ) “မဟာဝုန်”ဟူ၍၊
ဝုစ္စတိ=၏၊ တသ္မိံ မဟာဝနေ=ထိုမဟာဝုန်တော်၌၊ (ဝါ) ထိုကြီးစွာသော
တော၌၊ (ဝါ) ထိုတောကြီး၌၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယန္တိ=ကား၊ တသ္မိံ ဝန-
သဏ္ဍေ=ထိုတောအုပ်၌၊ သံယာရာမံ=သံယာအာရာမ်ကို၊ ပတိဌာပေသု=
တည်စေကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ=ထိုသံယာအာရာမ်၌၊ ကဏ္ဍိကံ=အထွတ်ကို၊
ယောဇေတွာ=ယှဉ်စေ၍၊ (ဝါ) တပ်၍၊ ထမ္ဘာနံ=တိုင်တို့၏၊ ဥပရိ=အထက်၌၊
ကုဋ္ဌာဂါရသာလာသင်္ခေပေန=စုလစ်မွန်းချွန်ရှိသောဇရပ်၏အသွင်သဏ္ဌန်
ဖြင့်၊ ဒေဝဝိမာနသဒိသံ=နတ်ဗိမာန်နှင့်တူသော၊ ပါသာဒံ=ပြဿာဒ်ကို၊ အ-
ကံသု=ပြုကြကုန်ပြီ၊ တံ=ပါသာဒံ=ထိုပြဿာဒ်ကို၊ ဥပါဒါယ=စွဲမှီသမှုအကြောင်း
ပြု၍၊ သကလော=အလုံးစုံသော၊ သံယာရာမောပိ=သံယာအာရာမ်ကို
လည်း၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာတိ=“ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ”ဟူ၍၊ ပညာယိတ္ထ=ထင်
ရှားပြီ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဝနမဈေး=တော၏ အလယ်၌၊
ကတတ္တာ=ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဝနံ နိဿာယာ”တိ=“ဝနံ
နိဿာယ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အာရာမေတိ=ကား၊ သံယာရာမေ=သံယာ
အာရာမ်၌၊ ဟံသဝဋ္ဋကစ္ဆဒနေနာတိ=ကား၊ ဟံသဝဋ္ဋကပဋိစ္ဆန္နေန=ဂဠုန်
တောင်မိုးသဖြင့်၊ ဟံသမဏ္ဍလာကာရေန=ဂဠုန်တောင်၏ဝန်းဝိုင်းသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

အနေကပရိယာယေနာတိ ဧတ္ထ=ဌ၊ ပရိယာယ-သဒ္ဒေါ=သည်၊ ကာရကဝစနော=အကြောင်းကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “အနေကေဟိ ကာရကေဟိ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ အယံ ကာယေ=ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ အဝိညာဏကောပိ=“အဝိညာဏက”ဟူ၍၎င်း၊ သဝိညာဏကောပိ=“သဝိညာဏက”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝမ္ပိ=ဤသို့လည်း၊ အသုဘော=“အသုဘ”တည်း၊ ဧဝမ္ပိ=ဤသို့လည်း၊ အသုဘော=“အသုဘ”တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နာနာဝိဓေဟိ=အထူးထူး အပြားအပြား ရှိကုန်သော၊ ကာရကေဟိ=အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ အသုဘကာရသန္တဿနပ္ပဝတ္တန္တိ=ကား၊ ကေသာဒိ-ဝသေန=ဆံပင်အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တတ္ထာပိ=ထိုခန္ဓာကိုယ်၌လည်း၊ ဝဏ္ဏာဒိတော=အဆင်း အစရှိသောအားဖြင့်၊ အသုဘကာရဿ=မတင့်တယ်သောအခြင်းအရာကို၊ သဗ္ဗသော=အချင်းခပ်သိမ်း၊ ဒဿနဝသေန=ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တံ=ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ကာယဝိစ္ဆိန္နနိယ-ကထန္တိ=ကား၊ အတ္တနော စ=မိမိ၏လည်းကောင်း၊ ပရဿ စ=သူတပါး၏လည်းကောင်း၊ ကရဇကာယေ=ကရဇကာယ၌၊ ဝိစ္ဆန္နနုပ္ပါဒနကထံ=တင့်တယ်သောအခြင်းအရာကို ဖျက်ဆီးသောစကားကို၊ မုတ္တံ ဝါတိ အာဒိနာ=“မုတ္တံ ဝါ”အစရှိသောစကားဖြင့်၊ ဗျတိရေကမုခေန=ဗျတိရေကအကြောင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းဖြင့်၊ ကာယဿ=ခန္ဓာကိုယ်၏၊ အမ-နုညတံ=မနှစ်သက်အပ်သောအဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏၊ တတ္ထ တသ္မိဝစနေ=“မုတ္တံ ဝါ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ အာဒိတော=အစမှ၊ တိဟိ=သုံးခုကုန်သော၊ ပဒေဟိ=ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အဒိဿနိယတာယ စ=မမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသာရကတာယ စ=အနှစ်သာရမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ=အလယ်၌၊ စတူဟိ=လေးခုကုန်သော၊ ပဒေဟိ=ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓတာယ=မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အန္တေ=အဆုံး၌၊ ဧကေန=တစ်ခုသော၊ ပဒေန=ပုဒ်ဖြင့်၊ လေသမတ္တေနပိ=အမြွက်မျှဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဿ=ထိုခန္ဓာကိုယ်အား၊ (ဝါ) ၏၊ မနုညတာဘာဝံ=မနှစ်သက်ဘွယ်ရှိသောအဖြစ်ကို၊ (ဝါ) နှစ်သက်ဘွယ်မရှိသောအဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏၊ အထ ခေါတိ

အာဒိနာ “အထ ခေါ်” အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အန္တယတော=အန္တယ အားဖြင့်၊ (ဝါ) အလျော်အားဖြင့်၊ သရူပေနဝ=သရုပ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ အမနုညတာယ=နှစ်သက်ဘွယ်မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒဿနံ=ပြခြင်းတည်း၊ ဆန္ဒောဟိ=ကား၊ ဒုဗ္ဗလရာဂေါ=အားနည်းသောရာဂတည်း၊ ရာဂေါတိ= ကား၊ အားကြီးသော ရာဂတည်း၊ “ကေသာလောမာဒီ”တိ=ကား၊ သင်္ခေပ- တော=အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တမတ္ထံ=ဆိုအပ်သောအနက်ကို၊ ဝိဘာဂေန= ဝေဘန်သောအားဖြင့်၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “ယေပိ ဟိ”တိ အာဒိ=ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အသုဘာံတိ=ကား၊ အာဂန္တုကေန=အာဂန္တုကဖြစ်သော၊ သုဘာ- ကာရေန=တင့်တယ်သောအခြင်းအရာမှ၊ (ဝါ) ကောင်းသောအခြင်းအရာ မှ၊ ဝိရဟိတတ္တာ=ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသုဘာ=“အသုဘ”မည် ၏၊ အသုစိနောတိ=ကား၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ သဘာဝေနဝ=သဘော အားဖြင့်သာလျှင်၊ အသုစိနော=မစင်ကြယ်၊ ပဋိကူလာတိ=ကား၊ နာဂရိ- ကဿ=မြို့ကြီး၌ နေသောသူ၏၊ (ဝါ) ပြည်ကြီး၌ နေသောသူ၏၊ အသုစိ- ကဌာနံ ဝိယ=မစင်ကြယ်သော အရာဌာနကဲ့သို့၊ ဇိဂုစ္ဆနိယတ္တာ=စက်ဆုပ် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိကူလာ=“ပဋိကူလာ”မည်၏။

ကေသာ နာမ=“ကေသာ”တို့မည်ကုန်သော၊ (ဝါ) “ဆံပင်”တို့မည် ကုန်သော၊ ဧတေ=ဤအရာတို့သည်၊ ဝဏ္ဏတောပိ=အရောင်အဆင်းအား ဖြင့်လည်း၊ ပဋိကူလာ=စက်ဆုပ်အပ်ကုန်၏၊ သဏ္ဌာနတောပိ=ပုံသဏ္ဌာန် အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓတောပိ=အနံ့အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာသ- ယတောပိ=တည်ရာဌာနအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဩကာသတောပိ=ဖြစ်ရာ ဌာနအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိကူလာ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်ကောင်းကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေန္တော=၍၊ “သော စ နေသံ ။ ပ ။ ပဥ္ဗဟိ ကာရ- ဇောဟိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ မနုညေပိ= နှစ်သက်ဘွယ်လည်းရှိကုန်သော၊ ယာဂူပတ္တေ ဝါ=ယာဂုသပိတ်၌သော် လည်းကောင်း၊ ဘတ္တပတ္တေ ဝါ=ဆွမ်းသပိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကေ- သဝဏ္ဏံ=ဆံပင်၏အဆင်းကို၊ ကိစ္ဆိ=တစုံတခုကို၊ ဒိသွာ=တွေ့မြင်၍၊ “ဣဒံ= ဤဆွမ်းခဲဘွယ် ဘောဇဉ်သည်၊ ကေသမိဿံ=ဆံပင်နှင့်ရော၏၊ နံ=ထို

ဆံပင်ကို၊ ဟရထ=ဖယ်ရှားကြကုန်လော့။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဇိဂ္ဂုတ္တန္တိ=စက်ဆုပ်
 ကြကုန်၏။ ဧဝံ=ဤသို့လျှင်၊ ကေသာ=ဆံပင်တို့သည်၊ ဝဏ္ဏတော=အဆင်း
 အားဖြင့်၊ ပဋိကူလာ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဘွယ်ရှိကုန်၏၊ ရတ္တိ=ညဉ့်အခါ၌၊ ပရိ-
 ဘုဉ္ဇန္တောပိ=ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ပါသော်လည်း၊ ကေသသဏ္ဌာနံ=ဆံပင်၏
 ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော၊ အက္ကဝါကံ ဝါ=မရိုးမြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မက-
 စိဝါကံ ဝါ=သင်းဝန်မြက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆုပ်တွာ=တို့ထိမိ၍၊ တထေဝ-
 ထိုဆံပင်အတူသာလျှင်၊ ဇိဂ္ဂုတ္တန္တိ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာကြကုန်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့လျှင်၊
 ကေသာ=ဆံပင်တို့သည်၊ သဏ္ဌာနတောပိ=ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်း၊ ပဋိ-
 ကူလာ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်ရှိကုန်၏၊ တေလမက္ခနပုပ္ဖမာဒိသင်္ခါရဝိရဟိ-
 တာနံ=ဆံလိမ်းခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ အခိုးအထုံပြုခြင်းအစရှိသည်တို့မှ ကင်း
 ကုန်သော၊ ကေသာနဉ္စ=ဆံပင်တို့၏လည်း၊ ဂန္ဓော=အနံ့သည်၊ ပရမ-
 ဇေဂုတ္တော=အလွန်စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ တတော=ထိုထက်၊
 အဂ္ဂိမ္မိ=မီး၌၊ ပက္ခိတ္တာနံ=ထည့်အပ်ကုန်သော၊ ကေသာနံ=ဆံပင်တို့၏၊
 ဇေဂုတ္တတရော=အထူးသဖြင့် စက်ဆုပ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ကေသာ-
 ဆံပင်တို့သည်၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတော=အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ အပ္ပဋိ-
 ကူလာပိ=မစက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော်လည်း၊ သိယံ=ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ ကေသာ-
 ဆံပင်တို့သည်၊ ဂန္ဓေန ပန=အနံ့အားဖြင့်ကား၊ ပဋိကူလာ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာ
 ဖွယ်ရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယထာ ယေန အာကာ-
 ရေနံ=အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒဟရဿ=ငယ်ရွယ်သော၊
 ကုမာရဿ=သူငယ်၏၊ ဝစ္စံ=ကျင်ကြီးသည်၊ ဝဏ္ဏတော=အဆင်းအားဖြင့်၊
 ဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏံ=နန္ဒင်းအဆင်းရှိ၏၊ သဏ္ဌာနတောပိ=ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်
 ဟလိဒ္ဓိပိဏ္ဏသဏ္ဌာနံ=နန္ဒင်းစိုင်ခဲပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏၊ သင်္ကာရဌာနေ=တံမျက်
 ချေး စွန့်ရာအရပ်၌၊ (ဝါ) အမှိုက်ပုံရာအရပ်၌၊ ဆဒ္ဓိတံ=စွန့်ပြစ်အပ်သော၊
 ဥဒ္ဓါမာတကကာဠသုနခသရီရဉ္စ=ဖူးဖူးရှောင်သောခွေးနက် အကောင်ပုတ်
 ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏတော=အဆင်းအားဖြင့်၊ တာလပက္ကဝဏ္ဏံ=ထန်း
 သီးမှည့်အဆင်းရှိ၏၊ သဏ္ဌာနတော=ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ ဝဋေတွာ=လုံး၍၊
 ဝိဿဌမှဒိင်္ဂသီဏ္ဌာနံ=ချွတ်ပြီးသော မရိုးစည်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏၊ အဿ=ထို
 ခွေးနက်အကောင်ပုတ်၏၊ ဒါဌာပိ=အစွယ်တို့သည်လည်း၊ သုမနမကုဋ-

သဒိသာ၊ မြတ်လေးငုံအဆင်းနှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသည်လည်း၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတော၊ အဆင်းပုံ သဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ အပ္ပဋိကူလံ၊ စပ်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်မရှိသည်၊ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဂန္ဓေန ပန၊ အနံအားဖြင့်ကား၊ ပဋိကူလမေဝ၊ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်၊ ကေသာပိ၊ ဆံပင်တို့သည်လည်း၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတော၊ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ အပ္ပဋိကူလာ၊ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ် မရှိကုန်၊ ဂန္ဓေန ပန၊ အနံအားဖြင့်ကား၊ ပဋိကူလာယေဝ၊ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ် ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ယထာ ပန၊ ဥပမာမည်သည်ကား၊ အသုစိဌာနေ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်၌၊ ဂါမနိဿန္ဓေန၊ ရွာ၏အကျိုးဆက်အားဖြင့်၊ ဇာတာနိ၊ ပေါက်ရောက်ကုန်သော၊ သူပေယျပဏ္ဏာနိ၊ ဟင်းရွက်တို့သည်၊ နာဂဇိကမနုဿာနံ၊ မြို့ကြီး၌နေကုန်သောသူတို့အား၊ (ဝါ) တို့သည်၊ ဇေဂုတ္တာနိ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သည်၊ အပရိဘောဂါနိ၊ မသုံးဆောင်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ၊ ကေသာပိ၊ ဆံပင်တို့သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗလောဟိတမုတ္တကရိသပိတ္တသေမှာဒိနိဿန္ဓေန၊ ပြည်၊ သွေး၊ ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီး၊ သည်းချေ၊ သလိပ် အစရှိသည်တို့၏အကျိုးဆက်ဖြင့်၊ ဇာတတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇေဂုတ္တာ၊ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား၊ တေသံ၊ ထိုဆံပင်အစရှိသည်တို့၏၊ အာသယတော၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်၊ ပါဠိကုလံ၊ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်ကုန်၏။ ဣမေ စ ကေသာနာမ၊ ဤဆံပင်တို့မည်သည်ကား၊ ဂူထရာသိမ္ပိ၊ မစင်အစု၌၊ ဥဋ္ဌိတကဏ္ဍကံ ဝိယ၊ ပေါက်သောမြို့ကဲ့သို့၊ ဧကတိသကောဌာသရာသိမ္ပိ၊ သုံးဆယ့်တစ်ပါးသော ကောဌာသအဘို့အစု၌၊ ဇာတာ၊ ပေါက်ကုန်၏။ တေ ကေသာ၊ ထိုဆံပင်တို့သည်၊ သုသာနသင်္ကာရဌာနာဒိသု၊ သုသန်၊ တံမျက်ချေးစွန့်ရာအရပ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဇာတသာကံ ဝိယ၊ ပေါက်သော ဟင်းရွက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပရိခါဒိသု၊ ကျုံးအစရှိသည်တို့၌၊ ဇာတကမလကုဝလယဒိပုပ္ဖံ ဝိယ စ၊ ပေါက်သောကြာပွင့် အစရှိသည်တို့ ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အသုစိဌာနေ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်၌၊ ဇာတတ္တာ၊ ပေါက်သည်၏ အဖြစ်

ကြောင့်၊ ပရမဇေဂ္ဂန္တာ=အလွန်စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ=ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ တေသံ ကေသာနံ=ထိုဆံပင်တို့၏။ ဩကာသ-
 တော=ဖြစ်ရာအရပ်အားဖြင့်၊ ပါဠိကုလျံ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်ကုန်၏။ ကေ-
 သာနံ=ဆံပင်တို့၏။ ပဋိကုလာ ယထာ စ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်သကဲ့သို့၊
 ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသာနဗ္ဗ=အလုံးစုံသော သုံးဆယ့်နှစ်
 ပါးသောကောဋ္ဌာသတို့၏လည်း၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဂန္ဓသယောကာသဝသေ-
 နာအဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အနံ၊ တည်ရာအရပ်၊ ဖြစ်ရာဌာနတို့၏အစွမ်းအား
 ဖြင့်၊ ပဉ္စဓာ=ငါးပါးအပြားအားဖြင့်၊ ပဋိကူလတာ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်သည်
 ၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏။ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ “ဧဝံ လောမာ-
 ဒိန”န္တိ=“ဧဝံ လောမာဒိန”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ပဉ္စ ပဉ္စပုဗ္ဗေဘေဒနာတိ=
 ကား၊ ဧတဿ ကောဋ္ဌာသဿ=ထိုအစုအား၊ ပဉ္စ ပဉ္စ=ငါးပါး၊ ငါးပါးကုန်
 သော၊ ပဘေဒါ=အပြားတို့သည်၊ သန္တိ=ရှိကုန်၏။ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊
 ဧတ ကောဋ္ဌာသာ=ထိုအစုတို့သည်၊ ပဉ္စပဉ္စပုဗ္ဗေဘေဒါ=“ပဉ္စပဉ္စပုဗ္ဗေဘေဒ”
 မည်၏။ ပဉ္စပဉ္စပုဗ္ဗေဘေဒါ=ငါးပါး၊ ငါးပါးကုန်သောအပြားတို့ရှိကုန်သောအစု၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဗာဟိရတ္ထသမာသော=ဗာဟိရတ္ထသမာသ်ကို၊ ဒဌဗ္ဗော=မှတ်
 ထိုက်၏။

သံဝဏ္ဏန္တောတိ=ကား၊ ဝိတ္တာရေန္တော=အကျယ်ချဲ့ပြလိုသည်ဖြစ်
 ၍၊ အသုဘာယာတိ=ကား၊ အသုဘမာတိကာယ=အသုဘမာတိကာ၏၊
 ဖာတိကမ္ပန္တိ=ကား၊ ဗဟုလိကာရော=ကြိမ်ဖန်များစွာပြုခြင်းကို၊ ပဉ္စဂ်ဝိပူ-
 ဟိနံ ပဉ္စဂ်သမန္နာဂတန္တိ ဧတ္ထ=ဤ၊ ကာမတ္ထန္တော=ကာမတ္ထန္တနိဝရဏလည်း
 ကောင်း၊ ဗျာပါဒေါ=ဗျာပါဒနိဝရဏလည်းကောင်း၊ ထိနမိဒ္ဓံ=ထိနမိဒ္ဓနိဝ-
 ရဏလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စံ=ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စနိဝရဏလည်းကောင်း၊
 ဝိစိကိစ္ဆာ=ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဉ္စန္ဒ=ငါးပါးကုန်
 သော၊ ဣမေသံ နိဝရဏာနံ=ဤနိဝရဏတရားတို့ကို၊ ပဟာနဝသေန=
 ပယ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဉ္စဂ်ဝိပူဟိနတာ=အင်္ဂါငါးပါးရှိသောနိဝရဏ
 တရားတို့ကို ပယ်သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊
 ဟိ သစ္စ=မှန်၏။ ဧတေသု=ထိုနိဝရဏတရားတို့ကို၊ အပ္ပဟိနေသု=မပယ်အပ်
 ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဈာနံ=ဈာန်သည်၊ န ဥပ္ပလုတိ=မဖြစ်၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊

ဧတာနိ=ထိုနီဝရဏတရားတို့ကို၊ ပဟာနဂါနီတိ=“ပဟာနဂါနီ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တန္တိ=ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ဈာနက္ခဏေ=ဈာန်၏ခဏ၌၊ အညေပိ=နီဝရဏတို့မှ တပါးတခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာ=အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တရားတို့ကို၊ ကိစ္ဆာပိ ပဟိယန္တိ=အကယ်၍ကား ပယ်အပ်ပါပေကုန်၏။ တထာပိ=ထိုသို့ပင် ပယ်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဧတာနေဝ=ထိုနီဝရဏတရားတို့သည်သာလျှင်၊ ဝိသေသေန=အထူးအားဖြင့်၊ ဈာနန္တရာယကရာနိ=ဈာန်၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ကာမတ္တန္တေန=ကာမတ္တန္တနီဝရဏနှင့်၊ နာနာဝိသယပလောဘိတံ=အထူးထူးသော အာရုံကိုလှည့်ဖျားတတ်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဧကတ္တာရမ္ပဏေ=တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌၊ န သမာဓိယတိုးမတည်ကြည်၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ကာမတ္တန္တာဘိဘူတံ=ကာမတ္တန္တ နီဝရဏသည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ကာမဓာတုပ္ပဟာနာယ=ကာမဓာတ်ကို ပယ်ခြင်းငှာ၊ ပဋိပဒံ=အကျင့်ကို၊ န ပဋိပဇ္ဇတိ=မကျင့်၊ ဗျာပါဒေန စ=ဗျာပါဒနီဝရဏဖြင့်လည်း၊ အာရမ္ပဏေ=အာရုံ၌၊ ပဋိဟညမာနံ=ထိခိုက်အပ်သည်ရှိသော်၊ နိရန္တရံ=မပြတ်မလတ်၊ န ပဝတ္တတိ=မဖြစ်၊ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတံ=ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ အကမ္မဉာဏံ=အမှုကိစ္စ၌ မခန့်သည်၊ ဟောတိ=၏။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပရေတံ=ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏသည်နှိပ်စက်အပ်သည်ရှိသော်၊ အဝူပသန္တမေဝ=မငြိမ်းအေးသည်သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်၍၊ ပရိတ္တမတိ=ချာချာလည်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာယ=ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏဖြင့်၊ ဥပဟတံ=ထိခိုက်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဈာနာဓိဂမသာဓိကံ=ဈာန်သို့ရောက်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော၊ ပဋိပဒံ=အကျင့်သည်၊ နာဇရာဟတိ=မတက်၊ ဣတိ=ဤသို့လျှင်၊ ဝိသေသေန=အထူးအားဖြင့်၊ ဈာနန္တရာယကရတ္တာ=ဈာန်၏အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတာနေဝ=ထိုနီဝရဏတရားတို့ကိုသာလျှင်၊ ပဟာနဂါနီတိ=“ပဟာနဂါနီ”တို့ဟူ၍၊ (ဝါ) “ပယ်အပ်သောအင်္ဂါတို့”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ=ဆိုအပ်ကုန်၏။

ယသ္မာ ပန=အကြင်ကြောင့်ကား၊ ဝိတက္ကော=ဝိတက်သည်၊ အာရမ္ပဏေ=အာရုံ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ အဘိနိရောပေတိ=ရှေးရှုတင်ပေးတတ်

၏။ ဝိစာရော=ဝိစာရသည်။ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ အနုပ္ပဗန္ဓတိ=အစဉ်တစိုက်ဖွဲ့တတ်၏။ ဧတေဟိ=ထိုဝိတက်၊ ဝိစာရတို့သည်။ အဝိက္ခေပါယ=မပြန်လွင့်ခြင်းငှာ၊ သမ္မာဒိတပယောဂဿ=ပြည့်စုံအပ်သော လုလ္လပယောဂ၏။ စေတသော=စိတ်၏။ ပယောဂသမ္ပတ္တိသမ္ဘဝါ=လုလ္လပယောဂ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပီတိ=ပီတိသည်။ ပီနနံ=နှစ်သက်အပ်၏။ သုခံ=သုခသည်။ ဥပဗြုဟနံ စ=အားထုတ်ခြင်းကိုလည်း၊ ကရောတိ=ပြု၏။ အသ=ထိုသို့ပြုသည်ရှိသော်၊ ဧတေဟိ=ထိုဝိတက်၊ ဝိစာရတို့သည်။ နံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မံ=ထိုသမ္ပယုတ်နှင့် တကွဖြစ်သောတရားကို၊ အဘိနိရောပနာနုဗန္ဓနပီနနဥပဗြုဟာနေဟိ=ရှေးရှုတင်ပေးခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟိတား=ချီးမြှင့်တတ်ကုန်၏။ ဧကဂ္ဂတာ=သည်။ ဧကတ္တာရမ္ပဏေ=တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌၊ သမံ=အညီအမျှ၊ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ အာဓိယတိ=တည်တတ်၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဝိတက္ကော=ဝိတက်လည်းကောင်း၊ ဝိစာရော=ဝိစာရလည်းကောင်း၊ ပီတိ=ပီတိလည်းကောင်း၊ သုခံ=သုခလည်းကောင်း၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ=စိတ္တေကဂ္ဂတာလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ=ဤငါးပါးသော တရားတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိဝသေန=ဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္စဂံသမန္နာဂတဉာဏ်ငါးပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ပဉ္စသု=ငါးပါးကုန်သော၊ ဧတေသု=ထိုဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာတို့သည်။ ဥပ္ပန္နသု=ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဈာနံ=ဈာန်သည်။ ဥပ္ပန္နံ နာမ=ဖြစ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ=၏။ တေန=ကြောင့်၊ ဧတာနိ ပဉ္စ=ထိုဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာတို့သည်။ အဿ=ထိုစာ၏။ သမန္နာဂတင်္ဂါနီတိ=ပြည့်စုံသောအင်္ဂါတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ=ကုန်၏။ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဧတေဟိ=ဤဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ=ပြည့်စုံသော၊ အညဒေဝ=တပါးတခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဈာနံ နာမံ=ဈာန်မည်သည်။ န အတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏။ အင်္ဂမတ္တဝသေနေဝ=အင်္ဂါမျှ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ စတုရင်္ဂါနီ=အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော၊ သေနာ=စစ်တပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဉ္စဂီကံ=အင်္ဂါငါးပါးရှိသော၊ တူရိယံ စ=တူရိယာကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဂီကော=အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂေါ စ=အရိယာမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊

ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ ယထာ=ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ ဣဒမ္ပိ=ဤဗျာန်ကိုလည်း၊ အင်္ဂမတ္တဝသေနဝ=အင်္ဂါမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ “ပဉ္စဂီကန္တိဝါ=“အင်္ဂါငါးပါးရှိသောဗျာန်”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပဉ္စဂ်သမန္တာဂတန္တိဝါ=အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသောဗျာန်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

ဧတာနိ ၈ ပဉ္စဂီနိ=ဤ “ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ” ဟူသောဗျာန်အင်္ဂါငါးပါးတို့သည်လည်း၊ ဥပစာရက္ခဏေပိ=ဥပစာရဓာဏ၌လည်း၊ ကိဉ္စာပိ အတ္ထိ=အကယ်၍ကား ရှိပါပေ၏၊ အထ ခေါ=ထိုသို့ပင်ရှိပါသော်လည်း၊ ဥပစာရေ=ဥပစာရ၌၊ ပကတိစိတ္တတော=ပကတိစိတ်အားဖြင့်၊ ဗလဝတရာနိ=အထူးသဖြင့်အားရှိကုန်၏၊ ဣဓ ပန=ဤအရာ၌ကား၊ ဥပစာရတောပိ=ဥပစာအားဖြင့်လည်း၊ ဗလဝတရာနိ=အထူးသဖြင့်အားရှိကုန်၏၊ ရူပါဝစရက္ခဏပုတ္တာနိ=ရူပါဝစရဗျာန်၏ခဏသို့ရောက်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတ္ထ=ဤဗျာန်အင်္ဂါငါးပါးတို့တွင်၊ ဝိတက္ကော=ဝိတက်သည်၊ သုဝိသဒေန=အထူးသဖြင့်သန်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ အာကာရေန=အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ အဘိနိရောပယမာနော=ရှေးရှုတင်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ဝိစာရော=ဝိစာရသည်၊ အတိဝိယ=အလွန်အကဲသာလျှင်၊ အာရမ္မဏံ=အာရုံသို့၊ အနုမဇ္ဇမာနော=သုံးသပ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ပီတိသုခံ=ပီတိသုခသည်၊ သဗ္ဗာဝန္တမ္ပိ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကာယံ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဖရမာနံ=ပြန်နဲ့စေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ တေနေနဝ=သာလျှင်၊ “နာဿ ကိဉ္စိ သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ ဝိဝေကဇေန ပီတိသုခေန အပ္ပုဋ္ဌံ ဟောတိ”တိ=“နာဿ ကိဉ္စိ ။ ပ ။ အပ္ပုဋ္ဌံ ဟောတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာပိ=စိတ္တေကဂ္ဂတာသည်လည်း၊ ဟေဋ္ဌိမမ္ပိ=အောက်၌ဖြစ်သော၊ သမုဂ္ဂပဋလေ=ကွန်းပိုးတို့၏အပြင်၌၊ ဥပရိမံ=အထက်၌ဖြစ်သော၊ သမုဂ္ဂပဋလံ ဝိယ=ကွန်းပိုးတို့၏အပြင်ကဲ့သို့၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံ၌၊ သုဖုသိတာ=ကောင်းစွာတွေ့ထိသည်၊ ဟုတွာ=၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ အယံ=ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဧတေသံ=ထို “ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ”တို့၏၊ ဣတရေဟိ=တပါးတခြား

သောတရားတို့မှ၊ ဝိသေသောအထူးသည်၊ ဟောတိ၏။ တသ္မာကြောင့်၊
“ပဉ္စဂဿမန္တာဂတန္တိ” ပဉ္စဂဿမန္တာဂတံ”ဟူ၍၊ အပ္ပနာဈာနမေဝအပ္ပနာ
ဈာန်ကိုသာလျှင်၊ ဝိသေသေတွာအထူးပြု၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။

တိဝိဓကလျာဏံ ဒသလက္ခဏသမ္ပန္နန္တိ ဧတ္ထံ၌၊ ဈာနဿဈာန်
၏။ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနဝသေနအစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၏အစွမ်းဖြင့်၊
တိဝိဓကလျာဏတာသုံးပါးအပြားရှိသော ကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊
တေသံယေဝ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနာနံထိုအစ၊အလယ်၊အဆုံးသုံးပါး
တို့၏သာလျှင်၊ လက္ခဏာဝသေနလက္ခဏာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒသလက္ခဏာ-
သမ္ပန္နတားဆယ်ပါးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာကုန်၏။ ဧတ္ထံဤဆယ်ပါးသောလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်၌၊
ဝိတ္ထာရနယံ ပနအကျယ်နည်းကိုကား၊ သယမေဝဆရာသည်သာလျှင်၊
(ဝါ) မိမိအလိုလိုသာလျှင်၊ ပကာသယိဿတိထင်စွာပြုလတ်၊ ကိလေသ-
စောရေဟိကိလေသာတည်းဟူသောဦးသူတို့သည်၊ အနဘိဘဝနိယတ္တာ-
မလွမ်းမိုးမနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဈာနံဈာန်ကို၊ “စိတ္တမဇ္ဈသ”
န္တိ“စိတ္တမဇ္ဈသ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။ နိဿယာတိကား၊ ပါဒကံ
အခြေခံကို၊ ကတွာပြု၍။

ဒသလက္ခဏဝိဘာဝနေနေဝ တိဝိဓကလျာဏတာပိ ဝိဘာဝိတာ
ဟောတိတိကား၊ ဒသလက္ခဏံဆယ်ပါးသောလက္ခဏာကို၊ တာဝရှေး
ဦးစွာ၊ ဒေသန္တောပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တတြိမာနိ”တိ အာဒိ“တတြိမာနိ”
အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟာပြီ၊ တတ္ထံတသ္မိဝစနေ၌၊ ပါရိပန္နိက-
တော စိတ္တဝိသုဒ္ဓိတိ အာဒိနံအစရှိကုန်သော၊ ပဒါနံတို့၏၊ အတ္ထော-
အနက်ကား၊ “တတြာယံ ပါဠိ”တိ အာဒိနာဖြင့်၊ ဝုတ္တံပါဠိဝဏ္ဏနာယမေဝ-
ဟောတော်မူအပ်သောပါဠိတော်၏အဖွင့်၌သာလျှင်၊ အာဝိထင်ရှားစွာ၊
ဘဝိဿတိဖြစ်လတ်၊ တတြာတိကား၊ တသ္မိ ဒသလက္ခဏဝိဘာဝနေ-
ထိုဆယ်ပါးသောလက္ခဏာကို ထင်စွာပြခြင်း၌၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိတိကား၊
တောယထိုအကျင့်ဖြင့်၊ ဈာနံဈာန်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ
တသ္မာကြောင့်၊ ပဋိပဒါ“ပဋိပဒါ”မည်၏၊ ဂေါတြဘူပရိယောသာနော-

ဂေါတြဟုအဆုံးရှိသော၊ ပုဗ္ဗဘာဂိယော=ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော၊ ဘာဝနာ-
နယော=ဘာဝနာနည်းတည်း၊ ပရိပန္နတော=ဘေးရန်မှ၊ ဝိသုဇ္ဈနံ=စင်ကြယ်
ခြင်းတည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိ=ဘေးရန်မှ စင်ကြယ်ခြင်း၊ ပဋိပဒါယ=ဈာန်ကိုဖြစ်စေ
ကြောင်းအကျင့်ဖြင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိ=ဘေးရန်မှ စင်ကြယ်ခြင်းတည်း၊ ပဋိပဒါ-
ဝိသုဒ္ဓိ=ဈာန်ကိုဖြစ်စေကြောင်းအကျင့်ဖြင့် ဘေးရန်မှစင်ကြယ်ခြင်း၊ သာ
ပနာယံ သာ ပန အယံ=ထိုပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိကို၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ ဈာနဿ=
ဈာန်၏၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ=ဖြစ်ရာခဏ၌၊ လတ္တတိ=ရအပ်၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊
“ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိအာဒိ”တိ=“ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိအာဒိ”အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ-
၏၊ ဥပေက္ခာနုဠာဟနာတိ=ကား၊ ဝိသောဓေတဗ္ဗတာဒိနံ=သုတ်သင်အပ်
သောတရားအစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဈာနပရိ-
ယာပန္နဿ=ဈာန်၌အကျုံးဝင်သော၊ တံတြိမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ=တတြိမဇ္ဈတ္တု-
ပေက္ခာဖြင့်၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိယာ=ကိစ္စပြီးစီးခြင်းကြောင့်၊ အနုဠာဟနာ=“အနု-
ဠာဟနာ”မည်၏၊ ပန=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ သာ အယံ=ထို
အနုဠာဟနာကို၊ ဝိသေသတော=အထူးအားဖြင့်၊ ဈာနဿ=ဈာန်၏၊ ဌိတိ-
က္ခဏေ=တည်ရာခဏ၌၊ လတ္တတိ=ရအပ်၏၊ တေန=ကြောင့်၊ “ဥပေက္ခာ-
နုဠာဟနာ မဇ္ဈေ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ သမ္ပဟံသနာတိ=ကား၊ တတ္ထ=
ထိုဈာန်၌၊ ဓမ္မာနံ=တရားတို့ကို၊ အနတိဝတ္တနာဒိသာဓဿ=မကျော်လွန်ခြင်း
အစရှိသည်ကိုပြီးစေတတ်သော၊ ဉာဏဿ=ဉာဏ်၏၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန-
ကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပရိယောဒပနာ=“အဆုံး”မည်၏၊
သာ ပန=ထိုအဆုံးမည်သည်ကား၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ ဈာနဿ=ဈာန်၏၊
ဩသာနက္ခဏေ=အဆုံးဖြစ်သောခဏ၌၊ ပါဗ္ဗာဋော=ထင်ရှားသည်၊ ဟော-
တိ=၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “သမ္ပဟံသနာ ပရိယောသာန”န္တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
၏၊ ဣမာနိ တိဏိ လက္ခဏာနိတိ=ကား၊ ပရိပန္နတော=ဘေးရန်မှ၊
စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ ဝိသုဇ္ဈနာကာရော=စင်ကြယ်သော အခြင်းအရာသည်၊
မဇ္ဈိမဿ=အလယ်ဖြစ်သော၊ သမထနိမိတ္တဿ=သမထနိမိတ်၏၊ ပဋိပဇ္ဇ-
နာကာရော=တဖန်ကျင့်သောအခြင်းအရာသည်၊ တတ္ထ=ထိုဈာန်၌၊ ပက္ခန္ဓ-
နာကာရော=ပြေးဝင်သောအခြင်းအရာသည်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမာနိ တိဏိ-
ဤသုံးပါးတို့သည်၊ ဈာနဿ=ဈာန်၏၊ အာဒိတော=အစမှ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ=

ဖြစ်ရာခဏ၌၊ အပ္ပနာပတ္တိလက္ခဏာနိမိတ်အပ္ပနာသို့ရောက်သောလက္ခဏာတို့တည်း။ တေဟိ အာကာရေဟိ-ထိုအခြင်းအရာတို့မှ၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အပ္ပနာပတ္တိယာ-အပ္ပနာသို့ရောက်ခြင်း၏၊ (ဝါ) အပ္ပနာဖြစ်ခြင်း၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အသတိ စ-မရှိသော်လည်း၊ အပ္ပနာယ-အပ္ပနာ၌၊ တဒဘာဝတော-ထိုအခြင်းအရာ၏မဖြစ်သောကြောင့်၊ အာဒိလက္ခဏဉ္စေ-အာဒိလက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသုဒ္ဓိပဋိပဒတ္တာ-စင်ကြယ်သောအကျင့်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တေဟိ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ လက္ခဏေဟိ-လက္ခဏာတို့နှင့်၊ သမန္တဂတတ္တာ စ-ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တိလက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စ-သုံးပါးသောလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်း၊ ဣမိနာ နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ မဇ္ဈပရိယောသာနလက္ခဏဉ္စ-အလယ်လက္ခဏာအဆုံးလက္ခဏာတို့၏လည်း၊ ယောဇနာ-အနက်ယောဇနာခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏။

ကေစိ ပန-အချို့ဆရာတို့သည်ကား၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ နာမ-“ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိမည်သည်ကား၊ သသမ္ဘာရိကော-အားထုတ်ခြင်းရှိသော၊ ဥပစာ-ရော-ဥပစာရတည်း၊ ဥပေက္ခာဗြူဟာနာ နာမ-ကား၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာတည်း၊ သမ္ပဟံသနာ နာမ-ကား၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ-ပစ္စဝေက္ခဏာတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဏ္ဏယန္တိ-ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏၊ တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ န ယုတ္တံ-မသင့်၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အဈာနဓမ္မေဟိ-ဈာန်မဟုတ်သောတရားတို့သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဈာနဿ-ဈာန်၏၊ ဂုဏကိတ္တနံ နာမ-ဂုဏ်ကိုပြောကြားခြင်းမည်သည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဘူမန္တရံ-ဘုံအထူးသည်၊ ဘူမန္တရပရိယာပနံ-ဘုံအထူး၌ အကျုံးဝင်သည်၊ န ဟိ ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤကေစိဆရာတို့၏ စကားသည်၊ ပါဠိယာ စ-ပါဠိတော်နှင့်လည်း၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-ဆန့်ကျင်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဧကတ္တဂတံ-တူသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္ဓဉ္စေ-ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိသို့ ပြေးဝင်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပေက္ခာနုဗြူဟိတဉ္စ-တဏှမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ၏ကိစ္စပြီးစီးခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဉာဏေန စ-ဉာဏ်သည်လည်း၊ သမ္ပဟံသိတံ-

ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းနှစ်သက်စေအပ်သည်လည်း၊ ဟော-
 တိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဧတ္ထ
 ဧတသ္မိံ ဝစနေ-၌၊ ဧကတ္တဂတံ စိတ္တန္တိ-ကား၊ ဣန္ဒြိယာနံ-ဣန္ဒြေတို့၏၊
 ဧကရသဘာဝေန-တစ်ခုတည်းသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကဂ္ဂ-
 တာယ စ-ဧကဂ္ဂတာ၏လည်း၊ သိခါပုတ္တိယာ-အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်
 သဖြင့်၊ တဒနဂုဏံ-ထိုထိုသို့သောဂုဏ်သည်၊ ဧကတ္တဂတံ-တူသည်၏အ
 ဖြစ်သို့ရောက်သော၊ သသမ္ပယုတ္တံ-သမ္ပယုတ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ အပ္ပ-
 နာပုတ္တံ-အပ္ပနာသို့ရောက်သော၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တဿေဝ စ-ထို
 စိတ်ကိုလည်း၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္တတာဒိ-အကျင့်၏စင်ကြယ်ခြင်းသို့ပြေး
 ဝင်သည်၏အဖြစ်အစရှိသည်၏၊ အနန္တရံ-အခြားမဲ့၌၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ ဧကသ္မိယေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်
 သော၊ အပ္ပနာစိတ္တက္ခဏေ-အပ္ပနာစိတ်ခဏ၌၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိအာဒိနံ-အ
 ကျင့်၏စင်ကြယ်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်
 မူအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တောအပ္ပနာယမေဝ-အပ္ပနာ၏ အတွင်း၌
 သာလျှင်၊ ပရိကမ္မာဂမနဝသေန-ပရိကံသို့ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိ-
 ပဒါဝိသုဒ္ဓိ-အကျင့်၏စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာယ-တတြမဇ္ဈ-
 တ္တပေက္ခာ၏၊ ကိစ္စဝသေန-ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ စ-ကို
 လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏၊ အနတိဝတ္တနာဒိဘာဝသာဓနေန-
 ကျော်လွန်၍မဖြစ်ခြင်း အစရှိသောအဖြစ်ကိုပြီးစေသဖြင့်၊ ပရိယောဒါပ-
 ကဿ-ဖြူစင်စေတတ်သော၊ ဉာဏဿ-ဉာဏ်၏၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန-
 ကိစ္စကိုပြီးစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္ပဟံသနာ စ-ကောင်းစွာအပြားအား
 ဖြင့် ရွှင်လန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏။

ကထံ-အဘယ်သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်သနည်း၊ ယသ္မိံ ဝါရေ-
 အကြင်ဝါရ၌၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မိံ ဝါရေ-ထို
 ဝါရ၌၊ နိဝရဏသင်္ခါတော-နိဝရဏဟု ဆိုအပ်သော၊ ယော ကိလေသ-
 ဂဏော-အကြင်ကိလေသာအပေါင်းသည်၊ တဿ ဈာနဿ-ထိုဈာန်၏၊
 ပရိပန္နော-ရန်သူတည်း၊ တတော ကိလေသဂဏတော-ထိုကိလေသာ

အပေါင်းမှ၊ တတော စိတ္တံ ဝိသုဇ္ဈတီတိ=ကား၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ ဝိသုဒ္ဓိ-
 တ္တာ=စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဝရဏဝိရဟိတံ=အပိတ်အပင်
 အတားအဆီးမှကင်းသည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်၍၊ မဇ္ဈိမံ=အလယ်အလတ်ဖြစ်
 သော၊ သမထနိမိတ္တံ=သမထနိမိတ်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိ=ကျင့်၏၊ မဇ္ဈိမံ=အလယ်
 အလတ်ဖြစ်သော၊ သမထနိမိတ္တံ နာမ=“သမထနိမိတ်” မည်သည်ကား၊
 သမပ္ပဝတ္ထော=အညီအမျှဖြစ်သော၊ (ဝါ) ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ အပ္ပနာ-
 သမာဓိယေဝ=အပ္ပနာသမာဓိသာလျှင်တည်း၊ လိနုဒ္ဓစ္စသင်္ခါတံ=တွန့်တိုခြင်း၊
 ပြန့်လွင့်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ဥဘိန္တံ=အစ၊ အဆုံး နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်သော၊
 အန္တာနံ=အတွင်းတို့၏၊ အနုပဂမနေနံ=မကပ်ရောက်သဖြင့်၊ မဇ္ဈိမော=အ
 လယ်သည်၊ သဝိသေသံ=အထူးနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ပစ္စနိကမ္ပောနံ=ဆန့်
 ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့ကို၊ ဝူပသမနတော=ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်
 သမထော=“သမထ”မည်၏၊ ယောဂိနော=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းလေ့ရှိ
 သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သုခဝိသေသာနံ=ချမ်းသာအထူးတို့ကို၊ (ဝါ) တို့၏၊
 ကာရဏဘာဝတော=အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိမိတ္တံ=“နိမိတ်”မည်
 ၏၊ ဣတိ ကတွာ=ဤသို့ပြု၍၊ တဿ ပန=ထိုနိမိတ်အားကား၊ အပ္ပနာ-
 စိတ္တဿ=အပ္ပနာစိတ်၏၊ အနန္တရပစ္စယဘူတံ=အနန္တရပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်
 သော၊ ဂေါတြဘုစိတ္တံ=ဂေါတြဘူစိတ်သည်၊ သတိပံ=ရှိပါသော်လည်း၊
 ပရိတ္တမဟဂ္ဂတဘာဝဘေဒေ စ=ပရိတ္တအဖြစ်၊ မဟဂ္ဂတအဖြစ်၏အပြား၌
 လည်း၊ (ဝါ) ကာမာဝစရ၏အဖြစ်၊ မဟဂ္ဂုတ်အဖြစ်၏ အပြား၌လည်း
 ကောင်း၊ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝဘေဒေ စ=ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်၏အပြား
 ၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရားအဖြစ်၏အပြား၌
 လည်းကောင်း၊ ဧကိဿာယေဝ=တစ်ခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ သန္တတိ-
 ယာ=အစဉ်၌၊ ပရိဏမူပဂမနတော=ညွတ်ခြင်းသို့ ရောက်သောကြောင့်၊
 ဧကသန္တတိပရိဏာမနယေန=တစ်ခုတည်းသော သန္တာန်သို့ ညွတ်သော
 နည်းအားဖြင့်၊ တထတ္ထံ=မဖောက်မပြန်မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ အပ္ပနာ-
 သမာဓိဝေနေ=အပ္ပနာသမာဓိ၏အစွမ်းဖြင့် သမာဟိတဘာဝံ=တည်ကြည်
 သည်၏အဖြစ်သို့ ဥပဂစ္ဆမာနံ=ကပ်ရောက်သော၊ မဇ္ဈိမံ=အလယ်အလတ်
 ဖြစ်သော၊ သမထနိမိတ္တံ=သမထနိမိတ်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိ နာမ=ကျင့်သည်

မည်၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပဋိပန္နတ္တာ=ကျင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တထတ္ထာ-
 ပဂမနေန=မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်သို့ကပ်ရောက်သောအား
 ဖြင့်၊ တတ္ထ=ထိုသမထနိမိတ်၌၊ ပက္ခန္ဓတိ နာမ=ပြေးဝင်သည်မည်၏။
 ဟိ သစ္စ=မှန်၏။ ယသ္မိံ ခဏေ=အကြင်ခဏ၌၊ တထတ္ထံ=မဖောက်မပြန်
 မှန်ကန်သော၊ မဇ္ဈိမံ=အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ သမထနိမိတ္တံ=သမထ
 နိမိတ်ကို၊ ပဋိပန္နတိ=ကျင့်၏။ တသ္မိယေဝ ခဏေ=ထိုခဏ၌ပင်လျှင်၊
 တထတ္ထာပဂမနေန=မဖောက်မပြန်မှန်ကန်သောအားဖြင့်ကပ်ရောက်သော၊
 အပ္ပနာသမာဓိနာ=အပ္ပနာသမာဓိဖြင့်၊ သမာဟိတဘာဝပဂမနေန=သမာ-
 ဓိ၏အဖြစ်သို့ရောက်သဖြင့်၊ တတ္ထ=ထိုအပ္ပနာသမာဓိ၌၊ ပက္ခန္ဓတိ နာမ=
 “ပြေးဝင်သည်”မည်၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ပုရိမသ္မိံ=ရှေး၌ဖြစ်
 သော၊ ဂေါတြဘူစိတ္တေ=ဂေါတြဘူစိတ်သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနာ=ထင်ရှားရှိလတ်
 သော်၊ ပရိပန္နဝိသုဒ္ဓိမဇ္ဈိမသမထပုဋိပတ္တိပက္ခန္ဓနာကာရာ=နိဝရဏ အစရှိ
 သော ဘေးရန်၏စင်ကြယ်ခြင်း၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော သမထအကျင့်
 သို့ ပြေးဝင်သော အခြင်းအရာတို့သည်၊ အာဂမနဝသေန=ရောက်လာ
 သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိပ္ပဇ္ဇမာနာ=ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ပဌမဿ=ရှေးဦးစွာ
 သော၊ ဈာနဿ=ဈာန်၏၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ=ဖြစ်ရာခဏ၌သာလျှင်၊
 ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ=“ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ”မည်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်
 ၏၊ ဟိ သစ္စ=မှန်၏။ တေယေဝ အာကာရာ=ထိုအခြင်းအရာတို့သည်သာ
 လျှင်၊ ပစ္စယဝိသေသတော=ပစ္စည်းအထူးအားဖြင့်၊ ဈာနက္ခဏေ=ဈာန်ခဏ
 ၌၊ နိပ္ပဇ္ဇမာနာ=ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ တိ=“ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိ”
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=ကုန်၏။

ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝိသုဒ္ဓဿ=စင်ကြယ်သော၊ တဿ ပန စိတ္တဿ=ထို
 စိတ်ကိုကာ၊ ပုန=တဖန်၊ သောဓေတဗ္ဗာဘာဝတော=စင်ကြယ်စေအပ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသောဓနေ=စင်ကြယ်ခြင်း၌၊ ဗျာပါရံ=ကြောင့်ကြစိုက်
 ခြင်းကို၊ အကရောန္တော=မပြုသည်ရှိသော်၊ ဝိသုဒ္ဓံ=စင်ကြယ်သော၊
 စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ အဇ္ဈုပေက္ခတိ နာမ=“လျစ်လျူရှုသည်”မည်၏။ သမထ-
 ဘာဝပဂမနေန=ငြိမ်းအေးသောအဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ သမထပုဋိပန္န-

ဿ=သမထကိုကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုန=တဖန်၊ သမာဓာနေ=သမာဓိ၌၊
 ဗျာပါရံ=ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းကို၊ အကရောန္တော=မပြုသည်ရှိသော်၊ သမထ-
 ပုဋိပန္နံ=သမထအကျင့်ကို၊ အဇ္ဈပေက္ခတိ နာမ=“လျစ်လျူရှုသည်”မည်
 ၏၊ သမထပုဋိပန္နဘာဝတော ဧဝံငြိမ်းအေးပြီးသောအကျင့်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်သာလျှင်၊ အဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကိလေသသံသဂ္ဂံ=ကိလေသာ၏
 နှိုးနှောခြင်းကို၊ ပဟာယ=ပယ်စွန့်၍၊ ဧကတ္တေန=တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊
 ဥပဋ္ဌိတဿ=ထင်လာသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ ဧကတ္တု-
 ပဌာနေ=တစ်ခုတည်းသောအဖြစ်ဖြင့်ထင်လာခြင်း၌၊ ဗျာပါရံ=ကြောင့်ကြ
 စိုက်ခြင်းကို၊ အကရောန္တော=မပြုသည်ရှိသော်၊ ဧကတ္တုပဌာနံ=တစ်ခု
 တည်းအဖြစ်ဖြင့် ထင်လာခြင်းကို၊ အဇ္ဈပေက္ခတိ နာမ=“လျစ်လျူရှုသည်”
 မည်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ=တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ၏၊ ကိစ္စ-
 ဝံသေန=ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ=ဥပေက္ခာ၏တိုးပွားခြင်းကို၊
 ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

ယေ ပန=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဥပေက္ခာနုဗြူ-
 ဟိတော=ဥပေက္ခာသည် ပွားများစေအပ်ကုန်သော၊ ဧတေ=ဤတရားတို့
 သည်၊ တသ္မိံ စာနစိတ္တေ=ထိုစာနစိတ်၌၊ ဇာတာ=ဖြစ်ကုန်သော၊ သမာဓိ-
 ပညာသင်္ခါတာ=သမာဓိပညာဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ယုဂနဒ္ဒမ္ပော=အစုံဖြင့်
 ဖွဲ့အပ်ကုန်သောတရားတို့သည်၊ အညမည်းအချင်းချင်း၊ အနတိဝတ္တမာ-
 နာ=မကျော်လွန်သော်ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၏၊
 သဒ္ဓါဒိနိ=သဒ္ဓါ အစရှိကုန်သော၊ ယာနိ စ ဣန္ဒြိယာနိ=အကြင်ဣန္ဒြေတို့
 သည်လည်း၊ နာနာကိလေသေဟိ=အထူးထူးသော ကိလေသာတို့မှ၊ ဝိ-
 မုတ္တတ္တာ=လွတ်မြောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိမုတ္တိရသေန=ဝိမုတ္တိရသ
 ဖြင့်၊ ဧကရသာနိ=တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ပဝတ္တာနိ=ဖြစ်
 ကုန်၏၊ ဧသ ဧသော=ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ တဒုပဂံ=ထိုနှစ်ပါးစုံဖြစ်သော၊
 ယဉ္ဇ=အကြင်သမာဓိပညာသည်လည်း၊ တေသံ=ထိုသဒ္ဓါအစရှိသောတရား
 တို့အား၊ အနတိဝတ္တနဧကရသသဘာဝါနံ=မကျော်လွန်ခြင်း၊ တစ်ခုသော
 ကိစ္စရှိခြင်းသဘောတို့အား၊ အနုစ္စဝိကံ=လျောက်ပတ်သော၊ ဝီရိယံ=လုံ့လ

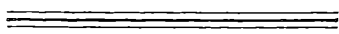
ဝိရိယကို၊ ဝါဟယတိ=ရွက်ဆောင်၏၊ တသ္မိံ ခဏော=ထိုခဏ၌၊ အဿ=ထိုလုလ္လဝိရိယ၏၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာ စ အာသေ-ဝနာ=အကြင်မှီဝဲခြင်းတို့သည်လည်း၊ အတ္ထိ သန္တိ=ရှိကုန်၏၊ သဗ္ဗေပိ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ အာကာရာ=ထိုအခြင်းအရာတို့သည်၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ ဉာဏေန=ဉာဏ်ဖြင့်၊ သံကိလေသဝေါဒါနေသု=ညစ်ညူးခြင်း၊ ဖြူစင်ခြင်းတို့၌၊ တံ တံ အာဒိနဝဉ္စ=ထိုထိုအပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တံ တံ အာနိသံသဉ္စ=ထိုအကျိုးအာနိသင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ=တွေ့မြင်၍၊ တထာ တထာ တေန တေန အာကာရေန=ထိုထိုအခြင်းအရာဖြင့်၊ သမ္ပဟံသိတတ္တာ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသောဓိတတ္တာ=သုတ်သင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယောဒါပိတတ္တာ=ဖြူစင်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိပ္ပန္နာ=ပြီးစီး၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဓမ္မာနံ=တရားတို့ကို၊ အနတိဝတ္တနာဒိဘာဝသာဓနေန=မကျော်လွန်သောဖြစ်ခြင်း အစရှိသောသဘောကို ပြီးစေသဖြင့်၊ ပရိယောဒါပကဿ=အပြီးအဆုံးကိုပြုတတ်သော၊ ဉာဏဿ=ဉာဏ်၏၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန=ကိစ္စပြီးစီးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္ပဟံသနာ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်ရွှင်လန်းခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

အထ=ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ သမ္ပဟံသနာ-ဝ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းခြင်းကိုသာလျှင်၊ “ပရိယောသာန”န္တိ=“ပရိယောသာန”ဟူ၍၊ (ဝါ) “အပြီးအဆုံး”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်သနည်း၊ ဥပေက္ခာနုဗြူဟနာ=ဥပေက္ခာ၏တိုးပွားခြင်းကို၊ “ပရိယောသာန”န္တိ=“ပရိယောသာန”ဟူ၍၊ (ဝါ) “အပြီးအဆုံး”ဟူ၍၊ န ဝုတ္တာ=မဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း၊ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ တသ္မိံ ဘာဝနာစိတ္တေ=ထိုဘာဝနာစိတ်၌၊ ဥပေက္ခာဝသေန=ဥပေက္ခာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဉာဏံ=ဉာဏ်သည်၊ ပါကဋံ=ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဉာဏကိစ္စဘူတာ=ဉာဏ်၏ကိစ္စဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သမ္ပဟံသနာ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်ရွှင်လန်းခြင်းကို၊ “ပရိယောသာန”န္တိ=“ပရိယောသာန”ဟူ၍၊ (ဝါ) “အပြီးအဆုံး”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏။

တထာ ဟိ တတော ဧဝံထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အပ္ပနာကာလေ=အပ္ပနာ
ကာလ၌၊ ဘာဝနာယ=ဘာဝနာ၏၊ သမပ္ပဝတ္တိယာ=အညီအမျှဖြစ်ခြင်း၌၊
ပဋိပက္ခဿ ဓ=ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုလည်း၊ သုပ္ပဟာနတော=ကောင်းစွာပယ်
ခြင်းကြောင့်၊ ပဂ္ဂဟာဒိသု=ပဂ္ဂဟအစရှိသည်တို့၌၊ (ဝါ) ခိုးမြှောက်ခြင်းအစ
ရှိသည်တို့၌၊ ဗျာပါရဿ=ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းကို၊ အကာတဗ္ဗတော=မပြု
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဇ္ဈပေက္ခနာဝ=လျစ်လျူရှုသည်သာလျှင်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ယံ အဇ္ဈပေက္ခနံ=အကြင်လျစ်လျူရှုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊
“သမယေ စိတ္တဿ အဇ္ဈပေက္ခနာ ဝိသုဒ္ဓံ စိတ္တံ အဇ္ဈပေက္ခတိ”တိ=ဟူ၍၊
ဝုတ္တံ=၏၊ သာ ပနာယံ အဇ္ဈပေက္ခနာ=ထိုလျစ်လျူရှုခြင်းသည်၊ ဉာဏဿ=
ဉာဏ်၏၊ ကိစ္စသိဒ္ဓိယာ=ကိစ္စ၏ပြီးခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဝိသေသ=
တော=အထူးအားဖြင့်၊ အပ္ပနာဗျာပါရဿ=အပ္ပနာကို လုလုပြုခြင်း၏၊
ဉာဏသာဓနတ္တာ=ဉာဏ်ကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဉာဏကိစ္စဘူတာ=ဉာဏ်၏ကိစ္စဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သမ္ပ-
ဟံသနာ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းနှစ်သက်ခြင်းကို၊ “ပရိယော-
သာနန္တိ” “ပရိယောသာနံ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “အပြီးအဆုံး”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=၏၊ ဧဝံ=
ဤသို့၊ တိဝိဇာယ=သုံးပါးအပြားရှိသော၊ ပဋိပဒါဝိသုဒ္ဓိယာ=အကျင့်၏စင်
ကြယ်ခြင်းဖြင့်၊ လဒ္ဓဝိသေသာယ=ရအပ်သောအထူးရှိသော၊ ဥပေက္ခာနု-
ဗြူဟနာယ=ဥပေက္ခာကိုတိုးပွားခြင်းဖြင့်၊ သာတိသယံ=လွန်ကဲသောအဖြစ်
၌၊ ပညိန္ဒြိယဿ=ပညိန္ဒြေ၏၊ အဓိမတ္တဘာဝေန=လွန်ကဲသောအဖြစ်ဖြင့်၊
စတုဗ္ဗိဇာပိ=လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သမ္ပဟံသနာ=သမ္ပဟံ-
သနာသည်၊ (ဝါ) ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းနှစ်သက်ခြင်းသည်၊
သိဇ္ဈတိ=ပြီးစီး၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အာဂမနုပေက္ခာဉာဏကိစ္စ-
ဝသေန=ရောက်လာသောဥပေက္ခာ၏ဉာဏ်ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့် ဒသပိ=ဆယ်
ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အာဇာရာ=အခြင်းအရာတို့ကို၊ ဈာနေ
ဧဝံ=စွာနိဗ္ဗိသာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

ဧဝံ ဣဝိဇေတ္တဂတံ စိတ္တန္တိ အာဒိနိ “ဧဝံ တိဝိဇေတ္တဂတံ စိတ္တံ”
ဤသို့အစရှိကုန်သော ပုဒ်တို့သည်၊ တဿေဝ စိတ္တဿ=ထိုစိတ်ကိုသာ
လျှင်၊ (ဝါ) ၏သာလျှင်၊ ထောမနဝစနာနိ=ချီးမွမ်းအပ်သောသဒ္ဓါတို့တည်း၊

တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=ဌ။ ဧဝံ တိဝိဓဂတန္တိ=ကာ။ ဧဝံ=ဤသို့၊ ယထာ-
 ဝုတ္တေန=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဝိမိနာ=အစီအရင်ဖြင့်၊ ပဋိပဒါ-
 ဝိသုဒ္ဓိပက္ခန္တန၊ ဥပေက္ခာနုဗ္ဗဟန၊ ဉာဏသမ္ပဟံသနာဝသေန=အကျင့်၏
 စင်ကြယ်ခြင်းသို့ပြေးဝင်ခြင်း၊ ဥပေက္ခာ၏တိုးပွားခြင်း၊ ဉာဏ်၏ကောင်းစွာ
 အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ တိဝိဓဘာဝံ=သုံးပါးအ
 ပြားရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတံ=ရောက်၏၊ ဝိတတ္ထသမ္ပန္နန္တိ=ကာ။ ကိလေ-
 သက္ခောဘဝိရဟိတတ္တာ=ကိလေသာ တည်းဟူသော ချောက်ခြားခြင်းမှ
 ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိတက္ကေန=ဝိတက်သည်၊ သုန္တရဘာဝံ=ကောင်း
 သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတံ=ကပ်ရောက်၏၊ စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နန္တိ-
 ကာ။ တသ္မိယေဝ အာရမ္မဏေ=ထိုအာရုံ၌သာလျှင်၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊
 နိရန္တရပွဝတ္တိသင်္ခါတေန=မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ အဓိဋ္ဌာနေန=အ
 ဓိဋ္ဌာန်နှင့်၊ သမ္ပန္နံပြည့်စုံ၏၊ အနုနံ=ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိ၊ အဓိဋ္ဌာနဝသိယံ=
 အဓိဋ္ဌာနဝသီဘော်၌၊ အဓိဋ္ဌာနန္တိ=ကာ။ ဈာနပွဝတ္တိ ယထာ=ဈာန်၏ဖြစ်
 ခြင်းကဲ့သို့ တထာ=ထိုအတူ၊ ဣဓာပိ=ဤအရာ၌လည်း၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊
 အဓိဋ္ဌာနံ=အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာပိ=စိတ္တေကဂ္ဂ-
 တာသည်လည်း၊ ယုဇ္ဇတိ=သင့်၏၊ တေန=ကြောင့်၊ ဧကသ္မိယေဝ=တစ်ခု
 တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ အဓိဋ္ဌာတိ=
 အဓိဋ္ဌာန်၏၊ ဧတ္ထ=ဤအာရုံ၌၊ န ဝိက္ခိပတိ=မပြန်လွှင့်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=
 ဆိုအပ်၏၊ သမာဓိသမ္ပန္နန္တိ=ကာ။ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဟော
 တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တနယေနဝ=ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
 ဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဟေတဗ္ဗော=ယူအပ်၏၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကာ။
 သမာဓိသေဝံ=သမာဓိ၏သာလျှင်၊ ဈာနင်္ဂသင်္ဂဟိတတ္တာ=ဈာန်အင်္ဂါ၌သိမ်း
 ယူရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “စိတ္တဿ အဓိဋ္ဌာနသမ္ပန္နန္တိ”
 ကာ။ ဈာနင်္ဂပဉ္စကဝသေန=ဈာန်အင်္ဂါငါးပါး၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊
 သမာဓိသမ္ပန္နန္တိ=ကာ။ ဣန္ဒြိယသင်္ဂဟိတတ္တာ=ဣန္ဒြေ၌ သိမ်းယူရေတွက်
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယပဉ္စကဝသေန=ဣန္ဒြေငါးပါး၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

အသုဘသညာပရိစိတေနာတိ=ကား၊ သကလံ=အလုံးစုံသော၊
 ကာယံ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ အသုဘန္တိ=“အသုဘ”ဟူ၍၊ ပဝတ္တာယ=ဖြစ်သော၊
 သညာယ=သညာနှင့်၊ သဟဂတတ္တာ=အတူတကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 ဈာနံ=ဈာန်သည်၊ အသုဘသညာ=“အသုဘသညာ”မည်၏၊ တေန ပရိ-
 စိတေန=ထိုသို့လေ့ကျက်အပ်သော၊ တေန ပရိဘာဝိတေန=ထိုသို့ပွားများ
 စေအပ်သော၊ စေတသာတိ=ကား၊ စိတ္တေန=စိတ်ဖြင့်၊ ဗဟုလန္တိ=ကား၊
 အဘိက္ခံ=မပြတ်မလတ်၊ ဝိဟရတောတိ=ကား၊ ဝိဟရန္တဿ=နေသောသူ
 အား၊ အသုဘသမာပတ္တိဗဟုလဿ=အသုဘသမာပတ်ဖြင့် ကြိမ်ဖန်များ
 စွာ မပြတ်မလတ် နေသောသူအား၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊
 မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာတိ=ကား၊ မေထုနဓမ္မေန=မေထုန်အကျင့်နှင့်၊
 သမင်္ဂိဘာဝတော=ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိလိယတိတိ=ကား၊
 ဧကပဿေန=တစ်ဘက်သောနံပါးဖြင့်၊ (ဝါ) နံပါးတစ်ဘက်ဖြင့်၊ နိလိယ-
 တိ=တွန့်တိုဆုတ်နစ်၏၊ နိလိနံ ဝိယ=ပုန်းအောင်းသကဲ့သို့၊ ဟောတိ=၏၊
 ပဋိကုဋတိတိ=ကား၊ သင်္ကုစတိ=တွန့်တိုဆုတ်နစ်၏၊ ပဋိဝတ္တတိတိ=ကား၊
 နိဝတ္တတိ=ဆုတ်နစ်၏၊ န သမ္ပသာရိယတိတိ=ကား၊ န ဝိသရတိ=မပြန့်
 လွင့်၊ အဘိရတိဝသေန=အလွန်မွေ့လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ န ပက္ခန္ဓတိ=
 မပြေးဝင်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်
 ကား၊ ပဋိလိယတိတိ=ကား၊ သင်္ကုစတိ=တွန့်တိုဆုတ်နစ်၏၊ ကသွာ=နည်း၊
 တတ္ထ=ထိုမေထုန်အကျင့်၌၊ ပဋိကုလတာယ=စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်၏ အဖြစ်
 ဖြင့်၊ သဏှိတတ္တာ=တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပဋိကုလတိတိ=
 ကား၊ အပသက္ကတိ=ဖဲခွါရှောင်ရှား၏၊ န ဥပသက္ကတိ=မကပ်ရောက်၊ ပဋိ-
 ဝတ္တတိတိ=ကား၊ နိဝတ္တတိ=ဆုတ်နစ်၏၊ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာ
 လျှင်၊ န သမ္ပသာရိယတိတိ=“န သမ္ပသာရိယတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊
 နှာရုဒဒ္ဓါလန္တိ=ကား၊ နှာရုဒဏှံ=အကြောပိုင်းကို၊ ဝါ=တနည်းကား၊ နှာရု-
 ဝိလေခနံ=အကြောမျှင်ကို။

အဒ္ဓမာသန္တိ ဧတံ အဓိဝစနံ=“အဒ္ဓမာသံ”ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်၊
 အစ္စန္တသံယောဂေ=“အစ္စန္တသံယောဂ”အနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ=ဒုတိယာ

ဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း။ ပဋိသလ္လိယိတုန္တိကား။ ယထာဝုတ္တကာလံ-
 အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သောကာလကို၊ ပဋိ ပဋိ ဒိဝသေ ဒိဝသေနေစဉ်
 နေ့တိုင်း၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း၊ သမာပတ္တိယံသမာပတ်၌၊ ဓမ္မစိန္တာယတရား
 ကိုကြံစည်ခြင်းငှာ၊ စိတ္တံစိတ်ကို၊ နိလိယိတုပံးအောင်းခြင်းငှာ၊ ပယုတ္တ-
 ဝါစန္တိကား၊ ပစ္စယပဋိသယုတ္တဝါစံပစ္စည်းလေးပါးနှင့်စပ်ယှဉ်သောစကား
 ကို၊ ဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ဣမေသု ဒိဝသေသုဤနေအခါတို့၌၊ ပိဏ္ဏာယဆွမ်း
 အလို့ငှာ၊ န စရန္တိမလှည့်လည်ကြကုန်၊ ဝိဟာရေယေဝကျောင်း၌သာ
 လျှင်၊ နိဿိဒန္တိထိုင်နေတော်မူကြကုန်၏၊ တေသံထိုသံယာတော်တို့အား၊
 ဒိန္တံပေးလှူခြင်းသည်၊ မဟပ္ပလံများသောအကျိုးရှိသည်၊ ဟောတိဖြစ်
 ၏၊ ဣတိ အာဒိ ဝစနံဤသို့အစရှိသောစကားတည်း။

ကလျာဏူပနိဿယဝသေနာတိကား၊ ပဗ္ဗဇာယရဟန်းအဖြစ်
 ၏၊ ဥပနိဿယဝသေနမိရာအကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရေ ကိရာတိ
 ဧတ္ထံ၌၊ ကိရ-သဒ္ဓေါကိရ-သဒ္ဓါသည်၊ အရုစိသုစနတ္ထော“အရုစိ”အနက်
 ကိုပြတတ်၏၊ တေနထို့ကြောင့်၊ “ဣဒံ ပန ဣစ္ဆာမတ္တန္တိ”ဣဒံ ပန
 ဣစ္ဆာမတ္တံ”ဟူ၍၊ အာဟာပြီ၊ ပဝတ္တိအဇာနနံပဝတ္တိကို မသိသောသူတို့
 အား၊ အာရောစယိတာဘာဝေါပြောကြားခြင်း၏ မဖြစ်သောကြောင့်၊
 ဉာတေသိခြင်း၌၊ နိဝါရဏဉ္စတားမြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣဒံ
 ဤသည်ကား၊ တေသံထိုသူတို့၏၊ ဣစ္ဆာမတ္တံအလိုမျှတည်း၊ န ပန ကာ-
 ရဏံအကြောင်းမဟုတ်၊ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထောတည်း၊ အပရေ
 ပနတပါးတခြားသော ဆရာတို့သည်ကား၊ ဝဒန္တိကုန်၏၊ ကိသို့၊ ဝဒန္တိ-
 သနည်း၊ “ဧတသ္မိ အဒ္ဓမာသေဤတစ်လထက်ဝက် တစ်ဆယ့်ငါးရက်၌၊
 ကောစိတစုံတခုသော၊ ဗုဒ္ဓဝေနေယျောမြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်ကိုယ်
 တော်တိုင် သိတော်မူအပ်သော ဝေနေယျသတ္တဝါသည်၊ န အဟောသိ
 ကိရမဖြစ်သတတ်၊ အထထိုအခါ၌၊ သတ္တာမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣမံ
 အဒ္ဓမာသံဤတစ်လထက်ဝက် တစ်ဆယ့်ငါးရက် ကာလပတ်လုံး၊ ဖလ-
 သမာပတ္တိသုခေနဖလသမာပတ္တိသုခဖြင့်၊ ဝိတိနာမေဿာမိကျော်လွန်
 စေအံ့၊ ဣတိ မနသိ ကတွာဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ မယုဉ္ဇေဝငါဘုရားအား

လည်း၊ ဟသုဝိဟာရော=ချမ်းသာစွာနေခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်လတ်၊ အနာဂတေ စ=နောင်အခါ၌လည်း၊ ပစ္စိမာ=နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဇနတာ=လူအပေါင်းသည်၊ 'သတ္တာပိ=မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ ဂဏံ=သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ (ဝါ) ရဟန်းအပေါင်းကို၊ ပဟာယ=ပယ်စွန့်၍၊ ဧကကော=တစ်ပါးအထီးတည်း၊ ဝိဟာသိ=သီတင်းသုံးနေတော်မူပြီ၊ မယံ ပန=ငါတို့သည်ကား၊ ကိမဂ်ံ=အသို့မူ၍၊ ဂဏံ=သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ (ဝါ) ရဟန်းအပေါင်းကို၊ ပဟာယ=ပယ်စွန့်၍၊ ဧကကော=တစ်ယောက်အထည်းတည်း၊ န ဝိဟာသိ=မနေအံ့နည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒိဌာနဂတိ=မြင်သဖြင့်အတုလိုက်ခြင်းသို့၊ (ဝါ) အယူသို့ အတုလိုက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဈိဿတိ=ရောက်လတ်၊ တံ=ထိုသို့မြင်သဖြင့် အတုလိုက်သည်ရှိသော်၊ (ဝါ) ထိုအယူသို့အတုလိုက်သည်ရှိသော်၊ အဿ=ထိုတစ်ယောက်အထီးတည်းနေသောသူအား၊ ဒီယ-ရတ္တံ=ကြာမြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဟိတာယ=အစီးအပွားအလို့ငှာ၊ သုခါယ=ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှာ၊ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်လတ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမိနာ ကာရဏေန=ဤအကြောင်းကြောင့်၊ (ဝါ) ဖြင့်၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ အာဟ=ပြောဆို၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အပရေ ပန=တပါးတခြားသောဆရာတို့သည်ကား၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ နေဝံ=ကောစိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိတိ=ကား၊ ပိဏ္ဍပါတာနီဟာရကံ=ဆွမ်းပို့ဆောင်တတ်သောရဟန်းကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ ပိဏ္ဍပါတာနီဟာရကတော=ဆွမ်းပို့ဆောင်တတ်သောရဟန်းမှ၊ အညော=တပါးတခြားသော၊ ကောစိ=တစုံတစ်ယောက်သောရဟန်းသည်၊ ဘဂဝန္တံ=မြတ်စွာဘုရားသို့၊ နေဝ ဥပသင်္ကမတိ=မချဉ်းကပ်၊ ဘိက္ခုသံယော ပန=ရဟန်းအပေါင်းသည်ကား၊ သတ္ထု=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ=စကားတော်ကို၊ သမ္ပဋိစ္စိတွာ=ခံယူကြကုန်၍၊ (ဝါ) နားထောင်ကြကုန်၍၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု=ဆွမ်းပို့ဆောင်မည့်ရဟန်းကို၊ အဒါသိ=ပေးပြီ၊ သော ဘိက္ခု=ထိုဆွမ်းပို့ဆောင်မည့် ရဟန်းသည်၊ ပါတောဝ=နံက်စောစောကသာလျှင်၊ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏသမ္ပဇ္ဇနမုခေါဒကဒန္တကဌဒါနာဒိနိ= ဂန္ဓကုဋိ ပရိဝေဏကို တံမျက်လည်းခြင်း၊ မျက်နှာသစ်ရေ၊ ဒန်ပူဆက်ကပ်ခြင်းအစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗကိစ္စာနိ=အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကို၊ တသ္မိခဏေ=ထိုထိုခဏ၌၊ ကတွာ=ပြုပြီး၍၊ အပဂစ္ဆတိ=ပြန်လာ၏။

အနေကကာရဏသမ္ပိဿောတိ ဧတ္ထံ-ဌာ၊ ကာယဿ=ခန္ဓာကိုယ်
 ၏။ အသုစိဒ္ဓန္တဇေယျပဋိကူလတာဝ-မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်၊မကောင်း
 သောအနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်၊စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ်၊ ရွံ့ရှာဖွယ်၏အဖြစ်ဟူ
 သော၊ အနေကကာရဏံ=တစ်တပါးမက များစွာသော အကြောင်းကို၊
 မဏ္ဍနကပကတိကောတိ=ကား၊ အလင်္ကာရကသဘာဝေါ=တန်ဆာဆင်
 ခြင်းသဘောရှိသည်၊ ကောစိ=အချို့သောသူသည်၊ တရုဏောပိ=ငယ်ပါ
 သော်လည်း၊ ယုဝါ=နုပျိုသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကောစိ=သူသည်၊ ယုဝါ-
 ပိ=နုပျိုပါသော်လည်း၊ မဏ္ဍနကဇာတိကော=တန်ဆာဆင်သောသဘော
 ရှိသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ယထာ=ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဥပသန္တသဘာ-
 ဝေါ=ငြိမ်သက်သောသဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာလသိယဗုသနာ-
 ဒိဟိ ဝါ=ပျင်းရိခြင်း၊ပျက်စီးအစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) တို့သည်
 လည်းကောင်း၊ အဘိဘူတော=လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်၊ မဏ္ဍန-
 ကဇာတိကော=တန်ဆာဆင်လေ့သဘောရှိသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣဓ
 ပန=ဤအရာ၌ကား၊ ဒဟရော စေတ-ငယ်သည်လည်းကောင်း၊ ယုဝါ စ-
 နုပျိုသည်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍနကဇာတိကော စ=တန်ဆာဆင်ခြင်းကို
 သာလျှင်၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏၊ ပဌမယောဗ္ဗနံ နာမ=ကား၊ ပန္န-
 ရသဝဿတော=တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်မှ၊ ယာဝ ဒွတ္တိသသံဝစ္ဆရာနိ=သုံးဆယ့်
 နှစ်နှစ်တို့တည်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ သောဠသဝဿတော=တစ်ဆယ့်ခြောက်
 နှစ်မှ၊ ယာဝ တေတ္တိသဝဿာနိ=သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့တည်း၊ ကုဏပန္နိ-
 ကား၊ မတကဠေဝရံ=သေသောအကောင်ပုတ်ကို၊ အဟိဿ=မြွေ၏၊ ကု-
 ဏပံ=သေသော အကောင်ပုတ်တည်း၊ အဟိကုဏပံ=မြွေ၏ သေသော
 အကောင်ပုတ်၊ ဣတရာနိပိ=ဤမှတပါးတခြားတို့ကိုလည်း၊ ဧဝံ=ဤအတူ၊
 ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ အတိပဋိကူလဇိဂုဗ္ဘနိယသဘာဝတော စ=အလွန်
 စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်ရှိသောသဘောကြောင့်လည်း၊ ဣမာနေဝ တိဏီ=ဤ
 မြွေသေကောင်ပုတ်၊ခွေးသေကောင်ပုတ်၊လူသေကောင်ပုတ်သုံးပါးတို့ကို
 သာလျှင်၊ ဝုတ္တာနိ=ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ=ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ-
 မှန်၏၊ အညေသံ=တပါးတခြားကုန်သော၊ သသသူကရာဒိနံ=ယုန့်ဝက်
 အစရှိသည်တို့၏၊ ကုဏပံ=အကောင်ပုတ်ကို၊ မနုဿာ=လူတို့သည်၊ ကဋ္ဌ-

ကဘဏ္ဍာဒိဟိ=ဪတံသိးအစရှိသောဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ အဘိသင်္ခရိတွာ=အလွန် ပြုပြင်စံရင်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိပိးစားလည်းစားကြကုန်၏၊ ဣမေသံ=ဤမြွေခွေး တို့၏၊ ကုဏပံ ပန=အကောင်ပုတ်ကိုကား၊ အဘိနဝမ္ဘိ=အသစ်ကိုလည်း၊ ဇိဂ္ဂစ္ဆန္တိယေဝ=စက်ဆုပ်ရွံရှာကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ကာလာတိက္ကမေန= အချိန်အခါကာလကို ကျော်လွန်သဖြင့်၊ ပူတိဘူတေ=ပုတ်သောအဖြစ်၌၊ ကော ပန ဝါဒေါ=အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း၊ အတိပဋိကူလ- ဇိဂ္ဂစ္ဆန္တိယတာ စ=အလွန်စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ နေသံ=ထိုအကောင်ပုတ်တို့အား၊ အတိဝိယ=အလွန်အကဲ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓတာယ= မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဟောတိ=၏၊ သာ စ=ထိုအနံ့သည် လည်း၊ အဟိနံ=မြွေတို့အား၊ တိခိဏကောပတာယ=ထက်သော အမျက် ဒေါသရှိသောကြောင့်လည်း၊ ကုက္ကုရမနုဿာနံ=ခွေးလူတို့အား၊ ဩဒန- ကုမ္မာသုပစယတာယ စ=ထမင်း၊ မုန့်တို့၌ ကျက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ သရိရဿ=ခန္ဓာကိုယ်အား၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏။

သမဏကုတ္တကောတိ=ကား၊ သမဏကိစ္စကော=ရဟန်းကိစ္စရှိသည်၊ ကာသာဝနိဝါသနာဒိဝသေန=သင်္ဃန်းဝတ်ခြင်းအစရှိသည်၏အစွမ်းအား ဖြင့်၊ သမဏကိစ္စကာရိ=ရဟန်းကိစ္စကိုပြုသည်၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ တေန=ကြောင့်၊ “သမဏဝေသဓာရကော”တိ= “သမဏဝေသဓာရကော”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ သဗ္ဗမကံသုတိးကား၊ ပုထုဇနာ=ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သာဝဇ္ဇေပိ=အပြစ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ တတ္ထ=ထိုရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ခွင်းချစေရာ၌၊ အနဝဇ္ဇသညိနော= အပြစ်မရှိဟု အမှတ်သညာရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ=၍၊ ကရဏကာရာပန- သမနုညတဒိဘေဒံ=မိမိကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊ သူတပါးကိုပြုစေခြင်း၊ အခွင့် အခါကိုပြုခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံကို၊ အကံသု- ပြုကြကုန်ပြီ၊ လောဟိတကန္တိ ဧတ္ထံ=၌၊ “လောဟိတဂတ”န္တိပိ=“လော- ဟိတဂတံ”ဟူ၍လည်း၊ ပဌန္တိ=ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ ဝဂ္ဂုတိ=“ဝဂ္ဂ”ဟူ၍၊ မတာ=သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဝဂ္ဂုမတာ=“ဝဂ္ဂ”ဟူ၍ သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ပုညသမ္ပတာတိ=ကား၊ ပုဇ္ဇာဝဇ္ဇလနိဗ္ဗတ္တနေန=ပုထုဇဉ်ဘဝ၌ အကျိုးကို

ဖြစ်စေသဖြင့်၊ သတ္တာနံသတ္တဝါတို့အား၊ ပုနနေနနောကံထပ်တမ်း၊
ဝိသောဓနေနဖြူစင်စေခြင်း၌၊ ပုညန္တိကုသိုလ်ကောင်းမှုဟူ၍၊ သမ္မတာ=
သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ပဝါဟေဿာမိတိကား၊ ဂမယိဿာမိသွားစေအံ့၊
ဝိသောဓဿာမိဖြူစင်စေအံ့၊ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထောအနက်တည်း။

၁၆၃။ တေဘူမကာဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာတရားတို့ကို၊ မာရ-
ဓေယျံ“မာရဓေယျ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ၏၊ ဝစနတ္ထော ပနဝစနတ္ထ
အားဖြင့်ကား၊ မာရဿမာရ်နတ်၏၊ ဓေယျံတိုင်းနိုင်ငံတည်း၊ မာရဓေယျံ=
မာရ်နတ်၏တိုင်းနိုင်ငံ၊ ဓေယျန္တိကား၊ နိဝါသောနေရာအရပ်သည်၊ ဌာနံ=
“ဌာန”မည်၏၊ ဂေါစရောအာရုံသည်၊ ဝတ္ထု“ဝတ္ထု”မည်၏၊ ဝါတနည်း
ကား၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေဤအရပ်၌၊ မာရောမာရ်နတ်သည်၊ ဓိယတိ
တိဌတိတည်တတ်၏၊ ပဝတ္တတိဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊
မာရဓေယျံ“မာရဓေယျ”မည်၏၊ စဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ“မာရာဓေ-
ယျ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ကိလေသမာရောကိလေသမာရ်ကို၊ မာရော
တိ“မာရ်”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတောအလိုရှိအပ်၏၊ စဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ကိ-
လေသမာရဝသေနဝကိလေသမာရ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒေဝပုတ္တ-
မာရဿ စဒေဝပုတ္တမာရ်ကိုလည်း၊ ကာမဘဝကာမဘုံ၌၊ အာဓိပတ္တိ-
အလိုရှိကုန်၏၊ မာရဝိသယံ နာတိက္ကမိဿတိတိ စိန္တေတွာတိကား၊
စဝံဤသို့လျှင်၊ အယံ သံဝေဂံဤထိတ်လန့်ခြင်းကို၊ ပဋိလဘိတွာရ၍၊
မာရဝိသယံမာရ်နတ်၏နိုင်ငံကို၊ အတိက္ကမေယျာပိကျော်လွန်စေသော၊
မယာငါသည်၊ စဝံဤသို့ ဝုတ္တော ပနဆိုအောင်သော်ကား၊ ဥပ္ပန္နံဖြစ်သော၊
သံဝေဂံထိတ်လန့်ခြင်းကို၊ ပဋိပ္ပဿဗ္ဗေတွာငြိမ်းအေးစေ၍၊ မာရဝိသယံ=
မာရ်နတ်၏နိုင်ငံကို၊ နာတိက္ကမိဿတိမကျော်လွန်စေ၊ ဣတိ စဝံဤသို့၊
စိန္တေတွာကြံစည်၍၊ ဒွိဝစနန္တိကား၊ ဒွိက္ခတ္တံနှစ်ကြိမ်၊ ဝစနံဆိုခြင်းကို၊
အာမေဒိတဝစနန္တိ“အာမေဒိတစကား”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံသည်၊ ဟောတိ၏၊
နိယောဇနန္တိတိ ဧတ္ထံ၌၊ အန္တတလားမိုက်မဲသော၊ အယံ ဒေဝတာဤ
နတ်သည်၊ စဝံဤသို့၊ ဥပ္ပန္နသံဝေဂမူလကံဖြစ်သောထိတ်လန့်ခြင်းလျှင်
အကြောင်းရင်းရှိသော၊ သမဏဓမ္မရဟန်းတရားကို၊ ကတွာပြု၍၊ “အယံ=

မာရဝိသယံ=ဤမာရ်နတ်၏နိုင်ငံကို၊ အတိက္ကမေယျာပိ=ကျော်လွန်လော့"၊ ဤတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ အဉာဏတာယ=မသိသည်ကိုပြုသဖြင့်၊ "မတာ=သေဆုံးကုန်သော သူတို့သည်၊ သံသာရတော=သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မုစ္ဆိ=လွတ်မြောက်ကုန်၏"၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧဝံ လဒ္ဓိကာ=ဤသို့အယူရှိကုန်သည်၊ သမာနာပိ=ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ လဒ္ဓိဝသေန=အယူ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ မတာ=သေဆုံးကုန်သော၊ ဘိက္ခု=တို့သည်၊ သံသာရတော=သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မုစ္ဆိ=လွတ်မြောက်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမမတ္ထံ=ဤအနက်ကို၊ အနုပပရိက္ခိပိတွာ=မစုံစမ်းမဆင်ခြင်မှု၍၊ တံ=ထိုမိဂလဏှိကကို၊ တတ္ထ=ထိုဇိတိန္ဒြေကို ခွင်းချစေရာ၌၊ နိယောဇေသိ=တိုက်တွန်းပြီ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

အသုဘကထံ=အသုဘကထာကို၊ ကထေန္တေန=ဟောတော်မူထသော၊ ဘဂဝတာ=သည်၊ ယထာ ယေန အာကာရေန=အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ=တို့အား၊ မရဏဘယံ=သေဆုံးအံ့သောဘေးသည်၊ ကိဉ္စာပိ န ဘဝိဿတိ=အကယ်၍ မဖြစ်လတ်၊ တထာ တေန အာကာရေန=အားဖြင့်၊ ဒေသိတတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနဉ္စ=ရဟန်းတို့အားလည်း၊ တံ ဓမ္မကထံ=ထိုတရားစကားကို၊ သုတွာ=ကြားရ၍၊ အသုဘဘာဝနာနုယောဂေန=အသုဘဘာဝနာကိုအားထုတ်သဖြင့်၊ ကာယေ=ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဝိဂတဆန္ဒရာဂတာယ=ကင်းသောဆန္ဒရာဂဖြင့်၊ မရဏဿ=သေဆုံးခြင်းကို၊ အဘိပတ္တိတဘာဝတော=အလွန်တောင်းတအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘယံ=ဘေးသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ အသိဟတ္ထံ=သန်လျက်ဆွဲကိုင်သော၊ တထာ တေန အာကာရေန=ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝိစရန္တံ=လှည့်လည်သွားလာနေသော၊ တံ ပန မိဂလဏှိကံ=ထို"မိဂလဏှိက" အမည်ရှိသော ရဟန်းရှင်ရောင်အသွင်ဆောင်သောသူကို၊ ဒိသွာ=တွေ့မြင်၍၊ တဒညေသံ=တပါးတခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ=တို့အား၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကဘယံ=ဖြစ်စေတတ်သောဘေးကို၊ သန္တာယ=၍၊ "ဟောတိယေဝ ဘယ"န္တိ အာဒိ="ဟောတိယေဝ ဘယ"

အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ၏၊ ဣတိၤဤသို့၊ ဝဒန္တိကုန်၏၊ “အတ္တနာပိ အတ္တာနံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ၊ အညမညမ္ပိ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေ”န္တိတိ။ “အတ္တနာပိ ။ ပ ။ ဝေါရောပေန္တိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ပြောဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗာနိပိ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တာနိ ပဉ္စ ဘိက္ခု- သတာနိ=ထိုရဟန်းငါးရာတို့သည်၊ ဇိဝိတာ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇိဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေသိ=ချစေပြီ၊ (ဝါ) ခွင်းစေပြီ၊ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံဤစကားကို၊ ယေဘုယျေနဝသေန=များသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၏၊ ဣတိၤဤသို့၊ ဂဟေတဗ္ဗံယူအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ အပ္ပကံ ဝါ=အနည်းငယ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဥိနမဓိကံ ဝါ=အယုတ်၊အလွန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏနုပဏံ=ရေ တွက်ခြင်းသို့ရောက်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပဉ္စသတာနိ”တိ=“ပဉ္စသတာနိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ယေ စ ဘိက္ခု=တို့သည်လည်း၊ အတ္တနာဝ=မိမိကိုယ်တိုင်သည်ပင်လျှင်၊ အတ္တာနံ စ=မိမိကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အညမညဉ္စ=အချင်းချင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဇိဝိတာ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇိဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေသုံးချစေကုန်ပြီ၊ (ဝါ) ခွင်းစေကုန်ပြီ၊ တေ ဘိက္ခု=တို့ကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ= တို့မှ၊ အဝသေသေ=ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခု စ=ပုထုဇ္ဇနဖြစ် သောရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေကုန်သော၊ အရိယေ စ=အရိယာ ဖြစ်သောရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အယံ=ဤမိဂလဏ္ဍိကသည်၊ ဇိဝိတာ= မှ၊ ဝေါရောပေသိ=ချစေပြီ၊ (ဝါ) ခွင်းပြီ၊ ဣတိၤဤသို့ ဝေဒိတဗ္ဗံသိအပ်၏။

၁၆၄။ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဒတ္ထံ၌၊ ပဋိသလ္လာနာတိ=ကား၊ တေဟိ တေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ=ထိုထိုသို့သော သတ္တသင်္ခါရတို့ မှ၊ ပဋိနိဝတ္တိတွာ=ဆုတ်နစ်၍၊ အပသက္ကိတွာ=ဖဲ့ခွါ၍၊ သလ္လာနံ=ထိတ်လန့် ခြင်းတည်း၊ နိလီယနံ=ပုံးအောင်းခြင်းတည်း၊ ဝိဝေစနံ=အထူးသဖြင့်ကင်း ဆိတ်ခြင်းတည်း၊ ကာယစိတ္တေဟိ=ကိုယ်စိတ်တို့မှ၊ တတော ဝိဝိတ္တတာ= ထိုသို့ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဧကိဘာဝေါတိ=တစ်ယောက်တည်း၏ အဖြစ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ဧကိ- ဘာဝတော”တိ=“ဧကိဘာဝတော”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ပဝိဝေကတော=

ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတိ အယံ ကား၊ အတ္ထေ တည်း၊ ဟိ သစ္စံ မှန်၏၊
 ဧကိဘာဝေါတိ ကား၊ ကာယစိတ္တဝိဝေကော ကိုယ်စိတ်တို့မှ ကင်းဆိတ်
 ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော ခေါ်၊ (ကာယစိတ္တဝိဝေကော ကိုယ်စိတ်တို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်း
 ကို၊ “ဧကိဘာဝေါ”တိ “ဧကိဘာဝေါ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တော ဆိုအပ်၏)၊ ဝုဋ္ဌိ-
 တောတိ ကား၊ တတော ဒုဝိဝေဝေကော ထိုနှစ်ပါးအပြားရှိသော ကာယ-
 ဝိဝေက၊ စိတ္တဝိဝေကမှ၊ ဘဝဋ်ပုတ္တိယာ ဘဝင်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊ ရူပါဒိအာ-
 ရမ္မဏာဒိသင်္ခါရသမာယောဂေန ရူပါရုံအစရှိသောသင်္ခါရနှင့် ကောင်းစွာ
 ယှဉ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာဒိသတ္တသမာဂမေန စလူ၊
 ရဟန်းအစရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းမှလည်းကောင်း၊ အပေတော ကင်း
 ဆိတ်၏၊ ဥဒ္ဓေသံ ပရိပုစ္ဆံ ဂဏှန္တိတိ ကား၊ အတ္တနော အတ္တနော မိမိ၊
 မိမိ၏၊ အာစရိယာနံ ဆရာတို့၏၊ သန္တိကေ အထံ၌၊ ဂဏှန္တိ သင်ယူကြ
 ကုန်၏၊ ဒသာနုဿတိဂ္ဂဟဏေနေဝ ဆယ်ပါးသော အနုဿတိကို ယူသ
 ဖြင့်သာလျှင်၊ အာနာပါနဿတိပိ အာနာပါနဿတိကိုလည်း၊ ကာမံ ဂ-
 ဟိတာ အကယ်၍ကား ယူအပ်ပါပေ၏၊ ပန တထာပိ ထိုသို့ပင်ယူအပ်
 ပါသော်လည်း၊ သာထိုအာနာပါနဿတိသည်၊ တေသု သန္နိပတိတ-
 ဘိက္ခုသု ထိုစည်းဝေးကုန်သော ရဟန်းအပေါင်းတို့တွင်၊ ဗဟူနံ များစွာ
 ကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ သပ္ပိယာ စသင့်လျော်လျောက်ပတ်ကုန်သည်
 လည်းကောင်း၊ သာတ္ထိကာ စအကျိုးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ
 ဖြစ်ကုန်၏၊ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ သာ အာနာပါနဿတိထိုအာနာပါန-
 ဿတိကို၊ ပုန နောက်ထပ်တဖန်၊ ဂဟိတာ ယူအပ်ကုန်၏၊ တထာ ဟိ
 တတော ဧဝံ ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဘဂဝါ သည်၊ တမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ထို
 အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာလျှင်၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ တို့အား၊ ကထေ-
 သိ ဟောတော်မူပြီ၊ အာဟာရေ အစာအာဟာရ၌၊ ပဋိကူလသညာ စက်
 ဆုပ်ရုံရှာသောသညာသည်၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနသဒိသာ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း
 နှင့်တူ၏၊ စတ္တာရော လေးပါးကုန်သော၊ အာရုပ္ပါ ပန အာရုပ္ပတို့သည်
 ကား၊ အာဒိကမ္မိကာနံ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ အနနုရူပါ မလျှောက်
 ပတ်ကုန်၊ ဣတိ တသ္မာကြောင့်၊ တေသံ ထိုအာရုပ္ပလေးပါးတို့၏၊ ဣဓ-
 ဤအရာ၌၊ အဂ္ဂဟဏံ မယူခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ မှတ်သိုက်၏။

ဝေသာလီ ဥပနိဿယာတိ-ကား၊ ဝေသာလီနဂရံ-ဝေသာလီ
မြို့ကို၊ ဂေါစရဂါမံ-ဂေါစရဂါမ်ကို၊ (ဝါ) ဆွမ်းခံရွာကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဥပ-
ဌာနသာလယန္တိ-ကား၊ ဓမ္မသဘာယံ-တရားသဘင်၌၊ မဟုတ္တေနေဝါ
တိ-ကား၊ သတ္တရိ စ-မြတ်စွာဘုရား၌လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မေ စ-သူတော်
ကောင်းတရား၌လည်းကောင်း၊ ဂါရဝေန-ရိုသေလေးစားခြင်းဖြင့်၊ ဥပ-
ဂတဘိက္ခုနံ-ကပ်ရောက်လာကုန်သောရဟန်းတို့၏၊ ဝစနသမနန္တရမေဝ-
စကား၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊ ဥပဌဟိသု-ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဗုဒ္ဓကာလေ-မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ လက်
ထက်တော်အခါ၌၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သန္ဓေသံ-အမြွက်ကို၊ သိရသာ-ဦး
ခေါင်းရတနာမြတ်ရတနာဖြင့်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတု-ခံယူခြင်းငှာ၊ ဩဟိတသော-
တော-ထောင်သောနားရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) နားထောင်ကုန်သည်ဖြစ်
၍၊ ဝိဟရန္တိ ကိရ-နေကြကုန်သတတ်၊ ယဿာတိ-ကား၊ ယဿ ကတ္တဗ္ဗ-
ဿ-အကြင်ပြုအပ်သောအမှု၏၊ ကာလန္တိ-ကား၊ ဒေသနာကာလံ-တရား
ဟောတော်မူရာကာလကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ-ဆို၏။

ပဌမပညတ္တိနိဒါနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

“အာနာပါနဿတိသမာဓိဝဏ္ဏနာ”

၁၆၅။ အရဟတ္တပုတ္တိယာတိ-ကား၊ အရဟတ္တပုတ္တိအတ္ထာယ-အရဟတ္တ
ဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အညံ ပရိယာယန္တိ-ကား၊ အရ-
ဟတ္တာဓိဂမတ္ထာယ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှာ၊ အညမ္ဗိ-အသုဘ
ကထာမှ တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ အာ-
စိက္ခန္ဓောတိ-ကား၊ ပသံသာပုဗ္ဗကံ-ချီးမွမ်းခြင်းလျှင် ရှေးရှိသောတရားကို၊
ဒေသေန္ဓော-ဟောတော်မူလိုသည်၊ ပသံသာ စ-ချီးမွမ်းခြင်းသည်လည်း၊
တတ္ထ-ထိုရဟန်းအပေါင်း၌၊ အဘိရုစိဇနနေန-အလွန်နှစ်သက်ခြင်းကိုဖြစ်
စေသဖြင့်၊ ဥဿာဟနတ္ထာ-အားထုတ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
တံ မမ္ပ-ထိုတရားကို၊ သုတွာ-ကြားနာရ၍၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ “ဘဂဝါ-သည်၊

ဣမံ သမာဓိံ ဤသမာဓိံကို၊ အနေကေဟိ တစ်ပါးမက များစွာကုန်သော၊
 အာကာရေဟိ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ပသံသတိ ချီးမွမ်း၏၊ အယံ သမာဓိံ
 ဤသမာဓိံသည်၊ သန္တော ကိရံ ငြိမ်သက်သတတ်၊ ပဏီတော စ=မြတ်
 လည်းမြတ်၏၊ အသေစနကော စ=ပရိကံ၊ ဥပစာတို့ဖြင့်လည်းမသွင်းလောင်း
 အပ်၊ (ဝါ) ပရိကံ၊ ဥပစာတို့ကိုလည်းမမှီ၊ သုခေါ ချမ်းသာသော၊ ဝိဟာရော
 စ=နေခြင်းလည်းရှိ၏၊ ပါပဓမ္မေ စ=ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို
 လည်း၊ ဌာနသော=အကြောင်းအားဖြင့်၊ အန္တရဓာပေတိ=ကွယ်ပျောက်စေ
 ၏၊ ဣတိ ဤသို့ သဉ္ဇာတာဘိရုစိနော=ကောင်းစွာဖြစ်သောနှစ်သက်ခြင်း
 တို့သည်၊ ဥဿာဟဇာတာ=အားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ သက္ကစ္စံ=အရို
 အသေ၊ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗံ=ယှဉ်အပ်၏ဟူ၍၊ (ဝါ) အားထုတ်အပ်၏ဟူ၍၊
 ပဋိပလ္လတဗ္ဗံ=ကျင့်အပ်၏ဟူ၍၊ မညန္တိ=အောင်းမေ့မှတ်ထင်ကုန်၏။

အတ္ထယောဇနက္ကမန္တိ=ကာ၊ အတ္ထဉ္စ=အနက်ကိုလည်းကောင်း၊
 ယောဇနက္ကမဉ္စ=ယောဇနာသော အစဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဂဝါ=သည်၊
 အတ္တနော=မိမိ၏၊ ပစ္စက္ခဘူတံ=မျက်မှောက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သမာဓိံ
 သမာဓိံကို၊ ဒေသနာနုဘာဝေန=ဒေသနာတော်၏အာနုဘော်ဖြင့်၊ တေသမ္ပိ
 ဘိက္ခုနံ=တိုရဟန်းတို့အားလည်း၊ အာသန္နံ=အနီးဖြစ်သော၊ ပစ္စက္ခဉ္စ=မျက်
 မှောက်ကိုလည်း၊ ကရောန္တော=ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ သမ္ပိက္ကနဝသေန=ပေါင်း
 ဆည်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ “အယမ္ပိ ခေါ”တိ အာဒိ=“အယမ္ပိ ခေါ”အစ
 ရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာတိ=
 ကား၊ ဒီယရဿာဒိဝိသေသေဟိ=ဒီယ၊ ရဿအစရှိသောအထူးတို့နှင့်၊ (ဝါ)
 အရှည်၊ အတို အစရှိသောအထူးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူတကွ၊ အဿာသ-
 ပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ ပရိစ္ဆိဋ္ဌံ=ပိုင်းခြား၍၊ ဂါဟိကာ=
 ယူအပ်ကုန်၏၊ တေ=ထိုဒီယ၊ ရဿတို့ကို၊ (ဝါ) ထိုအရှည် အတိုတို့ကို၊
 အာရဗ္ဗ=အကြောင်းပြု၍၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်
 ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ=အကြင်
 အကြင်ဆိုးအပ်ပြီးသောအနက်ကို၊ ပါဠိယာ=ပါဠိတော်နှင့်၊ ဝိဘာဝန္တော=

ထင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဝုတ္တဉေတ”န္တိ အာဒိ=“ဝုတ္တဉေတ” အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြ၊ တတ္ထ တသ္မိဝစနေ=ဌ၊ နော ပဿာသော နော အဿာသောတိ=ကား၊ သောယေဝ အတ္ထော=ထိုအနက်ကိုသာလျှင်၊ ပဋိသေဝစေန=တားမြစ်ခြင်းနှင့်တကွ၊ ဝိသေသေတွာ=အထူးပြု၍၊ ဝုတ္ထော=ဆိုအပ်၏၊ အဿာသဝသေနာတိ=ကား၊ အဿာသံ=ထွက်သက်ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ=အာရုံပြု၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္ထောဟောတိ၊ ပဿာသဝသေနာတိ ဧတ္တာပိ=“ပဿာသဝသေန”ဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော=ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဌဇ္ဇော=၏၊ ဥပဌာနံ သတိတိ=ကား၊ အသမ္ပဿနတာယ=မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ တမေဝ အဿာသံ=ထိုထွက်သက်သို့လည်းကောင်း၊ တမေဝ ပဿာသံ=ထိုဝင်သက်သို့လည်းကောင်း၊ ဥပဂန္တာ=ကပ်ရောက်၍၊ ဌာနံ=ဌာနကို၊ သတိ နာမ=အောင်းမေ့သည်မည်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဧတ္တဝတား=ဤမျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ အာနာပါနေသု=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၌၊ သတိ=အောင်းမေ့ခြင်းတည်း၊ အာနာပါနဿတိ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၌အောင်းမေ့ခြင်းသတိ၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော=ကို၊ ဝုတ္ထော=ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဌ၊ သတိဝသေနဝ=သတိ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပုဂ္ဂလံ=ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဒ္ဒိသိတုကာမေန=ညွှန်ပြလိုသောဆရာသည်၊ “ယော အဿသတိ၊ တဿပဌာတိ၊ ယော ပဿသတိ၊ တဿပဌာတိ”တိ=“ယော ။ ပ ။ တဿပဌာတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ယော ပုဂ္ဂလော=သည်၊ အဿသတိ=ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေ၏၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=၏၊ သတိ=သတိသည်၊ အဿာသံ=ထွက်သက်သို့၊ ဥပဂန္တာ=ကပ်ရောက်၍၊ တိဌတိ=တည်၏၊ ယော ပုဂ္ဂလော=သည်၊ ပဿသတိ=ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=၏၊ သတိ=သည်၊ ပဿာသံ=ဝင်သက်ကို၊ ဥပဂန္တာ=ကပ်ရောက်၍၊ တိဌတိ=တည်၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

ယုတ္ထောတိ=ကား၊ သမ္ပယုတ္ထော=ကောင်းစွာအညီအညွတ်အပြားအားဖြင့်ယှဉ်သည်၊ အာနာပါနဿတိယန္တိ=ကား၊ အာနာပါနဿတိယံ=

ထွက်သက်ဝင်သက်၌၊ ပစ္စယဘူတာယ=အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဟိ=ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ ပုရိမသ္မိ=ရှေ့ဖြစ်သော၊ အတ္ထော=အနက်၌၊ သမာဓိဿ=သမာဓိ၏၊ သတိယာ=သတိနှင့်၊ သဟ-ဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေါ=အတူတကွဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကို၊ သမ္ပယုတ္တဝစနတော=သမ္ပယုတ္တသဒ္ဓါကိုဆိုသောကြောင့်၊ ဝုတ္တော=၏၊ ဒုတိယသ္မိ ပန=နှစ်ခုမြောက်၌ကား၊ ဥပနိဿယဘာဝေါပိ=ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဝုတ္တော=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဥပစာရဇ္ဈာနသဟဂတာ=ဥပစာရဇ္ဈာန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သတိ=သတိသည်၊ အပ္ပနာသမာဓိဿ=အပ္ပနာသမာဓိ၏၊ ဥပနိဿယော=အားကြီးသောမှီရာသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဉာယတိ=သိအပ်၏၊ ဉာယထာပိ=နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်လည်း၊ သဟဇာတာဒိနံ=အတူတကွဖြစ်ခြင်းအစရှိကုန်သော၊ သတ္တန္တမ္ပိ=ခုနစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ=ပစ္စည်းတရားတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္စယဘာဝံ=ပစ္စည်းတရား၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) အကြောင်းတရား၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေသတိ=ပြု၏၊ “ဥဒါယိ=ငါ့ရှင်ဥဒါယိ၊ ပုန စ ပရံ=နောက်ထပ်တဖန်လည်း၊ မယာ=ငါဘုရားသည်၊ သာဝကာနံ=တပည့်သာဝကတို့အား၊ ပဋိပဒါ=အကျင့်ကို၊ အက္ခာတာ=ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်၏၊ ယထာ ယေန အာကာရေန=အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိပန္နာ=ကျင့်ကြကုန်သော၊ မေ=ငါဘုရား၏၊ သာဝကာ=တပည့်သာဝကတို့သည်၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနေ=သတိပဋ္ဌာန် တရားတို့ကို၊ ဘာဝေန္တိ=ပွားများစေကြကုန်၏”၊ ဣတိ အဘူဒိသု=ဤသို့အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ဥပ္ပါဒနဝမနဋ္ဌေန=ဖြစ်စေခြင်း၊ တိုးပွားစေခြင်းအနက်ကြောင့်၊ ဘာဝနာတိ=“ဘာဝနာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့ တဒုဘယ-ဝသေန=ထိုနှစ်ပါးစုံသော ဖြစ်စေခြင်းတိုးပွားစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထံ=အနက်ကို၊ ဒသေသန္တော=၍၊ “ဘာဝိတော ဥပ္ပါဒိတော ဝမိတော စာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟန္တိ=ဆိုပြီး၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=“ဘာဝိတောတိ ဥပ္ပါဒိတော ဝမိတော စ”ဟူသောထိုစကားရပ်၌၊ ဘာဝံ=ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနတံ=ထင်ရှားရှိသောအဖြစ်သို့၊ ဣတော ဂတော=ရောက်သည်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဘာဝိတော=“ဘာဝိတ”မည်၏၊ ဥပ္ပါဒိတော=ဥပါဒိ

စသည်မှာ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်းစသည်မှာ ပဋိလဒ္ဓမတ္တောရအပ်ကာမျှတည်း။ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထောတည်း၊ လဒ္ဓါသေဝနောရအပ်သောအာသေဝနရှိသော၊ ဥပ္ပန္နော ပနဖြစ်သောတရားသည်ကား၊ ဘာဝိတော=“ဘာဝိတ” မည်၏။ ပုဂ္ဂဏဘာဝံအဝါးဝစ္စာ လေ့လာသောအဖြစ်သို့၊ အာပါဒိတောရောက်စေအပ်သောတရားသည်၊ ဝမိတော=“ဝမိတ”မည်၏။ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထောတည်း၊ ဗဟုလိကတောတိကား၊ ဗဟုလံ=ကြိမ်ဖန်များစွာ၊ ပဝတ္တိတောဖြစ်စေအပ်၏။ တေနကြောင့်၊ အာဝဇ္ဇနာဒိဝသိဘာဝပုတ္တိအာဝဇ္ဇနဝသိဘော်အစရှိသောဝသိဘော်သို့ရောက်ခြင်းကို၊ အာဟဆိုပြီဟိ သစ္စံမှန်၏။ ယော ပုဂ္ဂလောသည်၊ ဝသိဘာဝံဝသိဘော်သို့၊ အာပါဒိတောရောက်စေအပ်၏။ သော ပုဂ္ဂလောသည်၊ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ အလိုရှိအပ်ရာ၊ အလိုရှိအပ်ရာခဏ၌၊ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတောကောင်းစွာဝင်စားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုနပျုနံအဖန်တလဲလဲ၊ ပဝတ္တိဿတိဖြစ်လတ်၊ တေနကြောင့်၊ “ပုနပျုနံကတော”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၏။ “ဣဓေဝဘိက္ခဝေ သမဏော ဝိဝိဇ္ဇေဝ ဣမေဟိ”တိ=“ဣဓေဝ ။ ပ ။ ဣမေဟိ”ဟူ၍၊ ဧဝမာဒ်သုဉာဉ်သို့ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ပဌမပဒ=ပဌမပုဒ်၌၊ ဧဝ-သဒ္ဓေါ-ဧဝ-သဒ္ဓါကို၊ ဝုတ္တော ယထာဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဒုတိယာဒိသုပိ-ဒုတိယပုဒ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧဝ-သဒ္ဓေါ-ဧဝ-သဒ္ဓါကို၊ ဝုတ္တောယေဝဆိုအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၏။ ဧဝံ တထာထိုအတူ၊ ဣဓာပိဉာဉ်ပါဠိရပ်၌လည်း၊ ဧဝ-သဒ္ဓေါ-ဧဝ-သဒ္ဓါကို၊ ဝုတ္တော၏။ ဣတိ တသ္မာထိုကြောင့်၊ “ဥဘယတ္ထ ဧဝ-သဒ္ဓေန နိယမော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ=“ဥဘယတ္ထ ။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟူ၍၊ အာဟမိန့်ဆိုပြီ။

ဥဘယပဒနိယမေနပုဒ်နှစ်ခုကိုသတ်မှတ်သဖြင့်၊ လဒ္ဓဂုဏ်ရအပ်သောဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဒဿေတံငှာ “အယံ ဟိ”တိ အာဒိ=“အယံ ဟိ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနန္တိကား၊ အသုဘာရမ္ပဏံအသုဘလျှင် အာရုံရှိသော၊ ဈာန်=ဈာန်ကို၊ အာဟ=ပြီ ဟိ သစ္စံမှန်၏။ တံ ဈာန်ထိုဈာန်သည်၊ အသုဘေသုအသုဘတို့၌၊ ယောဂကမ္မဘာဝတော စယှဉ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယောဂိနော=

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သုခဝိသေသာနံချမ်းသာအထူးတို့၏။ ကာရုဏဘာဝ-
 တော စအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ “အသုဘကမ္မဋ္ဌာနန္တိ”
 ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၏၊ ကေဝလန္တိ ဣမိနာ “ကေဝလံ” ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊
 အာရမ္မဏံအာရုံကို၊ နိဝတ္တေတိ ဆုတ်နစ်စေ၏။ ပဋိဝေဓဝသေနာတိ-
 ကား၊ ဈာနပဋိဝေဓဝသေနာဈာန်ကိုထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဟိ
 သစ္စံမှန်၏။ ဈာနံဈာန်ကို၊ ဘာဝနာဝိသေသေနပွားများခြင်းအထူးဖြင့်၊
 ဣန္ဒြိယံပြီးစီးသော၊ အတ္တနောမိမိ၏၊ ဝိသယံအာရုံသည်၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တ-
 မေဝတဖန်ထိုးထွင်း၍ သိသည်သာလျှင်၊ ပဝတ္တတိဖြစ်၏။ ယထာသ-
 ဘာဝတောအကြင်အကြင် သဘောအားလျော်စွာ၊ (ဝါ) သဘောအ-
 လျောက်၊ ပဋိဝိဇ္ဇိယတိထိုးထွင်း၍ သိအပ်၏။ ဣတိ စဉ်အကြောင်း
 ကြောင့်လည်း၊ “ပဋိဝေဓော”တိ “ပဋိဝေဓ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၏၊ ဩဠာရိတာ-
 ရမ္မဏတ္တာတိကား၊ ဗိဘတ္ထရမ္မဏတ္တာအလွန်ရုံရင်းကြမ်းတမ်းသော
 အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိကူလာရမ္မဏတ္တာတိကား၊ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗာရမ္မ-
 ဏတ္တာစက်ဆုပ်ရွံ့ရှာအပ်သော အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာယေနာ
 တိကား၊ ကာရုဏေနအကြောင်းဖြင့်၊ ဝါတနည်းကား၊ လေသန္တရေန-
 အမြှက်အထူးဖြင့်၊ အာရမ္မဏသန္တတာယပီတိကား၊ အနုက္ကမေနအစဉ်
 အားဖြင့်၊ ဝိစေတဗ္ဗတံကင်းဆိတ်အပ်သောအဖြစ်သို့၊ ပတ္တာရမ္မဏဿ-
 ရောက်သော အာရုံ၏၊ ပရမသုခမတံအလွန်သိမ်မွေ့သော အဖြစ်ကို၊
 သန္ဓာယ၍၊ အာဟံဆိုပြီ၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ သန္တေထင်ရှားရှိသော၊ သန္တိ-
 သိန္တေကောင်းစွာစည်းဝေးရာဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေအာရုံ၌၊ ပဝတ္တမာ-
 နောဖြစ်သော၊ ဓမ္မောတရားသည်၊ သယမ္ပိမိမိကိုယ်တိုင်လည်း၊ သန္တိ-
 သိန္တောကောင်းစွာစည်းဝေးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၏၊ တေနကြောင့်
 “သန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော”တိ “သန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော”
 ဟူ၍၊ အာဟံပြီ၊ နိဗ္ဗုတသဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟောအလုံးစုံပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းအေး
 သည်၊ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထောတည်း၊ အာရမ္မဏသန္တတာယ-
 အာရုံ၏ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဝါရမ္မဏာနံထိုသို့သောအာရုံ
 ရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာနံတရားတို့၏၊ သန္တတာငြိမ်းအေးသောအဖြစ်သည်၊
 လောကုတ္တရဓမ္မာရမ္မဏာဟိလောကုတ္တရာအာရုံရှိကုန်သော၊ ပစ္စဝေက္ခ-

ဏာဟိပစ္စဝေက္ခဏာတို့ဖြင့်၊ ဒီပေတဗ္ဗာပြအပ်ကုန်၏။

အဿ ဈာနဿ=ထိုဈာန်အား၊ သန္တပဏီတဘာဝါဝဟံ=သန္တ၊ ပ-
ဏီတ၏အဖြစ်ကို ရွက်ဆောင်တတ်သော၊ ကိဗ္ဗိ=တစုံတခုသော၊ သေစ-
နကံ=ပရိကံ၊ ဥပစာတို့သည် သွင်းလောင်းခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ
တသ္မာ=ကြောင့်၊ အသေစနကော=“အသေစနက”မည်၏၊ အသေစန-
ကတ္တာ=ပရိကံ၊ ဥပစာတို့သည် သွင်းလောင်းခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
(ဝါ) ပရိကံ၊ ဥပစာတို့သည်မမှီဝဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာသိတ္တ-
ကော=မကပ်ငြိ၊ အနာသိတ္တကတ္တာ ဧဝ=မကပ်ငြိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
သာလျှင်၊ အဗ္ဗောကိဏ္ဏော=မရောပြွန်းသည်၊ ပရိကမ္မာဒိနာ=ပရိကံအစရှိ
သည်ဖြင့်၊ သဿဗ္ဗိသော=မရောယှက်၊ တတောယေဝ=ထို့ကြောင့်သာ
လျှင်၊ ပါဠိယေက္ခော=အသီးအခြားဖြစ်သောဥစ္စာမည်၏၊ ဝိသုယေဝ=
အသီး အခြားသာလျှင်တည်း၊ ဧကော=တစ်ခုသည်၊ အာဝေဏီကော=
အသီးအခြားသည်၊ အသာဓာရဏော=သူတပါးနှင့်မဆက်ဆံ၊ ဧတံ သဗ္ဗံ=
ဤအလုံးစုံသည်၊ သရသတော ဧဝ=ကိစ္စရှိသောအားဖြင့်သာလျှင်၊ သန္တ-
ဘာဝံ=ငြိမ်သက်သောအဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုံ=ငှာ၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊
ပရိကမ္ပံ=ပရိကံဖြစ်သော၊ သန္တဘာဝနိမိတ္တံ=သန္တဘာဝနိမိတ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊
ပရိကမ္ပန္တိ စ=“ပရိကံ”ဟူ၍လည်း၊ ကသိဏာကရဏာဒိနိမိတ္တုပ္ပါဒပရိ-
ယောသာနံ=ကသိုဏ်း၊ ပရိကံအစရှိသောနိမိတ်၏ဖြစ်ခြင်းအဆုံးရှိသော၊
တာဒိသံ=ထိုသို့သဘောသည်၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ အယံ=
ကား၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ=
ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ နိရဿာဒတ္တာ=သာယာခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
အသန္တံ=မငြိမ်သက်သည်၊ အပ္ပဏီတံ=မမွန်မြတ်သည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊
ဧတ္ထ=ဤဈာန်၌၊ သန္တတား=ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပစာရေန
ဝါ=ဥပစာဖြင့်လည်း၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ယောဇနာ=အနက်
ယောဇနာခြင်းတည်း၊ ဥပစာရက္ခဏေ=ဥပစာဇာဏ၌၊ နီဝရဏဝိဂမေန စ=
နီဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါတုဘာဝေန စ=အင်္ဂါ
၏တင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရေသံ=သူတပါးတို့၏၊

သန္တတားငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊
 စဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ ဣမဿ=ဤစွာ၏။ သန္တတားငြိမ်းအေးသည်၏
 အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ အယံ ပန=ဤသည်ကား၊ အာဒိမနသိ
 ။ ပ ။ ပဏီတော စာတိ=“အာဒိမနသိ ။ ပ ။ ပဏီတော စ”ဟူ၍၊ ယော-
 ဇနာ=ယောဇနာခြင်းတည်း၊ ကေစိတိ=ကား၊ ဥတ္တရိဟာရဝါသိကေ=ဥတ္တ-
 ရိဟာရ၌ နေကုန်သောရဟန်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ အာဟ=ပြီ၊ အနာ-
 သိတ္တကောတိ=ကား၊ ဥပသေစနေန=ပရိကံ၊ ဥပစာတို့သည် သွင်းလောင်း
 ခြင်းဖြင့်၊ အနာသိတ္တကော=မငြိမ်သက်၊ တေန=ကြောင့်၊ “ဩဇေန္တော”တိ=
 “ဩဇေန္တော”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဩဇေန္တသဒိသော=ဩဇာရှိသောသူနှင့်တူ
 ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ မဓုရောတိ=ကား၊ ဣဋ္ဌော=
 ကောင်းသည်၊ စေတသိကသုခပုဋိလာဘသံဝတ္တနံ=စေတသိကသုခခြင်း
 ကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ တိကစတုက္ကဋ္ဌာနဝသေန=တိကစတုက္ကဋ္ဌာ၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဥပေက္ခာယ=ဥပေက္ခာ
 ဖြင့်၊ သန္တဘာဝေန=ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခဂတိကတ္တာ=
 သုခနှင့် အလားတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ=အလုံးစုံကုန်သော
 ဈာန်တို့၏လည်း၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏၊ ဈာနသမုဋ္ဌာနပဏီ-
 တရူပဗုဋ္ဌသရီရတာဝသေန ပန=ဈာန်ကိုဖြစ်စေတတ်သော မွန်မြတ်သော
 ရုပ်သည် တွေ့ထိအပ်သောခန္ဓာကိုယ်၏အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်ကား၊ ကာယိ-
 ကသုခပုဋိလာဘသံဝတ္တနံ=ကာယိကသုခခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=
 မှတ်ထိုက်၏၊ တဉ္စ ခေါ်=ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း၊ ဈာနတော=ဈာန်မှ၊
 ဝုဋ္ဌိတကာလေ=ထသောကာလ၌၊ ဣမသ္မိံပက္ခေ=ဤပက္ခ၌၊ အပ္ပိတပ္ပိ-
 တက္ခဏေတိ ဣဒံ ဝစနံ=“အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ”ဟူသောဤသဒ္ဒါသည်၊
 ဟေတုမှီးဟိတ်အနက်၌၊ ဘုဗ္ဗဝစနံ=သတ္တမိဝိဘတ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=၏။

အဝိက္ခမ္ဘိတေတိ=ကား၊ ဈာနေန=ဈာန်ဖြင့်၊ သကသန္တာနတော=
 မိမိသန္တာန်မှ၊ အနီဟဋ္ဌေ=မထုတ်ဆောင်အပ်သည်ရှိသော်၊ အပ္ပဟိနေ=
 မပယ်အပ်သည်ရှိသော်၊ အကောသလ္လသမ္ဘူတောတိ ဧတ္ထ=၌၊ အဝိဇ္ဇာ=
 အဝိဇ္ဇာကို၊ အကောသလ္လံ=“အကောသလ္လ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=၏၊ တတော

အကောသလ္လတော=တုံအဝိဇ္ဇာကြောင့်၊ သမ္ဘူတေ=ဖြစ်သော၊ ဟိ သစ္စ= မှန်၏၊ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ ပါပမမ္မာယုတ်မာကုန်သောအကုသိုလ် တရားတို့သည်၊ အဝိဇ္ဇပုဗ္ဗင်္ဂမာ=အဝိဇ္ဇာလျှင်ပြဓာန်းခြင်းရှိကုန်၏၊ ခဏေ- နေ ဝါတိ=ကား၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ပဝတ္တိက္ခဏေန=ပဝတ္တိခဏဖြင့် သာလျှင်၊ (ဝါ) ဖြစ်သောခဏဖြင့်သာလျှင်၊ အန္တရာပေတိတိ ဧတ္ထ=ဤ အန္တရာပနံ=ကွယ်ပျောက်ခြင်းတည်း၊ ဝိနာသနံ=ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ တံ ပန=ထိုပျက်စီးခြင်းသည်ကား၊ ဈာနကတ္တုကဿ=ဈာန်ကိုပြုတတ်သော သူ၏၊ ဣမ=ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတတ္တာ=အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနံ=ထကြွသောင်းကြွမ်းကို ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ဝိက္ခမ္ဘေတိ”တိ=“ဝိက္ခမ္ဘေတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဝူပသမေတိတိ=ကား၊ ဝိသေသေန=အထူးအားဖြင့်၊ ဥပသမေတိ=ငြိမ်း အေးစေ၏၊ ဝိသေသေန=အထူးအားဖြင့်၊ ဥပသမနံ ပန=ငြိမ်းအေးခြင်း သည်ကား၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဥပသမနံ=ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “သုဠ ဥပသမေတိ”တိ=“သုဠ ဥပသမေတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

အညောပိ=တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ သမာဓိ=သမာဓိသည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ပဝတ္တိက္ခဏေန=ပဝတ္တိခဏ၌သာလျှင်၊ (ဝါ) ဖြစ်သော ခဏ၌သာလျှင်၊ ပဋိပက္ခမေဓ=ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို၊ အန္တရာပေတိ နနု င-ကွယ်ပျောက်စေသည်မဟုတ်လော၊ ဝူပသမေတိ နနု င=ငြိမ်းအေး စေသည်မဟုတ်လော၊ အထ=ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ အယမေဝ သမာဓိ=ဤသမာဓိကိုသာလျှင်၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝိသေသေတွာ= အထူးပြု၍၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စောဒနာ=စောဒနာ ခြင်းသည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂတော=ရှေ့အဘို့မှ၊ ပဋာယ=စ၍၊ နာနာဝိတက္ကဝူပသမနံ=သဗ္ဗာဂတော=အထူးထူးသောဝိတက်၏ငြိမ်းအေး ခြင်းသဘော၏ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အယမေဝ သမာဓိ=ဤသမာ- ဓိကိုသာလျှင်၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝိသေသေတွာ=အထူးပြု၍၊ ဝုတ္တော=၏၊ ဟိ သစ္စ=မှန်၏၊ “ဝိတက္ကပစ္ဆေဒါယ=ဝိတက်ကိုပယ်ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာနာ-

ပါနဿတိ၊ အာနာပါနဿတိကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားများအပ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့၊ ဧတံ ဝစနံကို၊ ဝုတ္တံ၏၊ အပိ စတနည်းသော်ကား၊ တိက္ခပည-
 သာ၊ တက်သော ပညာရှိသော၊ ဉာဏုတ္တရဿ၊ မြတ်သော ဉာဏ်ရှိသော
 သူအား၊ ဧတံ ဤအာနာပါနဿတိသည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကမ္မဋ္ဌာန်းတည်း၊
 ဉာဏုတ္တရဿ စ မြတ်သောဉာဏ်ရှိသောသူ၏လည်း၊ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊
 ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၏၊ ဣတရေဟိ၊ တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်၊
 ဉာဏုတ္တရပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးတခြားကုန်သော၊ သဒ္ဓါဓိမုတ္တေဟိ သဒ္ဓါလွန်
 ကံသောသူတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌပ္ပတ္တဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊
 သာတိသယံ အလွန်အကဲနှင့် တကွဖြစ်သည်၊ (ဝါ) လွဲမှားသောအရာရှိ
 သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏၊ တသ္မာ သို့ကြောင့်၊ ဣမံ ဝိသေသံ ဤအထူးကို၊
 သန္ဓာယ၍၊ “ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ”တိ “ဌာန-
 သော ။ ပ ။ ဝူပသမေတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ အထ ဝါတနည်းသော်
 ကား၊ နိမိတ္တုပါတုဘာဝေ နိမိတ်၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်၊ သတိ ရှိလတ်
 သော်၊ ခဏေနဝ ခဏဖြင့်သာလျှင်၊ အင်္ဂါပါတုဘာဝသမ္ဘာဝတော အင်္ဂါ
 ၏ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်၏ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အယမေဝ သ-
 မာဓိ ဤသမာဓိကိုသာလျှင်၊ “ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေ-
 တိ”တိ “ဌာနသော ။ ပ ။ ဝူပသမေတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တော၏၊ ယထာ-
 ဥပဟမည်သည်ကား၊ မဟတောကြီးစွာသော၊ ဥဋ္ဌိတဿ တက်လာသော၊
 အကာလမေယဿ အခါမဲ့မိုး၏၊ ဓာရာနိပါတေ မိုးရေပေါက်ကျသည်ရှိ
 သော်၊ ခဏေနဝ ခဏခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပထဝိယံ မြေ၌၊ ရဇောလ္လဿ-
 ကြမ်းတမ်းသောမြူ၊ နသောမြူ၏၊ (ဝါ) ဇြူကြီး၊ မြူငယ်၏၊ ဝူပသမော-
 ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏၊ တေနဝ သာလျှင်၊ “သေယျထာပိ
 ဘိက္ခဝေ မဟာ အကာလမေယော ဥဋ္ဌိတော”တိ “သေယျထာပိ ။ ပ ။
 ဥဋ္ဌိတော”ဟူ၍၊ အာဟာ ဆိုပြီး၊ သာသနိကဿ သာသနာတော်နှင့် ယှဉ်
 သောသူအား၊ ဈာနဘာဝနာ ဈာန်ကိုပွားများခြင်းသည်၊ ယေဘုယျေန-
 များသောအားဖြင့်၊ နိဗ္ဗေတဘာဂိယာဝ ငြိမ်းအေးသော အဘိရှိသည်သာ
 လျှင်၊ ဟောတိ၏၊ ဣတိ တသ္မာကြောင့်၊ “နိဗ္ဗေတဘာဂိယတ္တာ”တိ
 “နိဗ္ဗေတဘာဂိယတ္တာ”ဟူ၍၊ အာဟာပြီ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန မြတ်စွာဘုရားရှင်

တို့၏ကား၊ နိဗ္ဗေဒဘာဂိယာဝခြမ်းအေးခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၏။
 ဟိ သစ္စံမှန်၏။ ဣမမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံဤကမ္မဋ္ဌာနံကိုသာလျှင်၊ ဘာဝေ-
 တွာပွားများ၍၊ သဗ္ဗေပိအလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါမြတ်
 စွာဘုရားရှင်တို့သည်၊ သမ္မာသဗ္ဗောဓိအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်တော်ကို၊ အဓိဂစ္ဆန္တိရကြကုန်၏။ အရိယမဂ္ဂဿအရိယာမဂ်၏။
 ပါဒကဘူတောအခြေခံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အယံ သမာဓိဤသမာဓိသည်၊
 အနုက္ကမေနအစဉ်အားဖြင့်၊ ဝမိတွာတိုးပွား၍၊ အရိယမဂ္ဂဘာဝအရိ-
 ယာမဂ်အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော ဝိယကပ်ရောက်သကဲ့သို့၊ ဟောတိဖြစ်၏။
 ဣတိ တသွားကြောင့်၊ “အနုပုဗ္ဗေန အရိယမဂ္ဂဝုမိပ္ပတ္တော”တိဟူ၍၊
 “အနုပုဗ္ဗေန အရိယမဂ္ဂဝုမိပ္ပတ္တော”ဟူ၍၊ အာဟဆိုပြီ၊ အယံ ပန
 အတ္ထောဤအနက်သည်ကား၊ ဝိရာဂနိရောဓပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာနံ
 ရာဂ၏ကင်းခြင်း၊ ရာဂ၏ချုပ်ခြင်းအနုပဿနာတို့၏။ ဝသေနအစွမ်းဖြင့်၊
 သမ္ပဒေဝကောင်းစွာသာလျှင်၊ ယုဂ္ဂတိသင့်မြတ်၏။

ကထန္တိ ဣဒံ “ကထံ”ဟူသောဤပုဒ်သည်၊ ပုစ္ဆနာကာရဝိဘာဝန-
 ပဒံမေးသောအခြင်းအရာကို ထင်ရှားပြသောပုဒ်တည်း၊ စဆက်၍ဆို
 ဦးအံ့၊ ဒတ္ထ “ကထံ”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ ပုစ္ဆာပုစ္ဆာသည်၊ ကထေတုကမ္ပ-
 တာဝသေနကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ဖြေဆိုခြင်းငှာ
 အလိုရှိသောပုစ္ဆာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အညေသံတပါးတခြားကုန်သောသူတို့၏၊
 အသမ္ဘဝတောမရှိခြင်းကြောင့်၊ သာ စထိပုစ္ဆာသည်လည်း၊ ဥပရိအထက်
 ၌၊ ဒေသနံဒေသနာတော်သို့၊ အာရဇ္ဇာနံတက်ရောက်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-
 သံအလုံးစုံကုန်သော၊ ပကာရဝိသေသနံပကာရအထူးတို့ကို၊ အာမ-
 သနဝသေနသုံးသပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတိဤသို့၊ ဣမမတ္ထံဤအနက်
 ကို၊ ဒဿေန္တောဖြစ်၍၊ “ကထန္တိ ။ ပ ။ ဝိတ္တာရေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာ”
 တိဟူ၍၊ အာဟပြီ၊ ကထံ ဗဟုလိကတောတိ ဒတ္ထာပိ “ကထံ ဗဟု-
 လိကတော”ဟူသောဤပုဒ်၌လည်း၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိတိ ပဒံ
 “အာနာပါနဿတိ”ဟူသောဤပုဒ်ကို၊ အာနေတွာဆောင်ယူ၍၊ သမ္ပန္နိ-
 တဗ္ဗံစပ်ယှဉ်အပ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ “ကထံ ဗဟုလိကတော”ဟူ

သောထိုစကားရပ်၌၊ ကထန္တိ=ကား၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ ဗဟုလိ-
ကာရံ=အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုခြင်းကို၊ နာနပ္ပကာ-
ရတော=အထူးအပြားအားဖြင့်၊ ဝိတ္ထရေတုကမ္ပတာပုတ္တ=အကျယ်ချဲ့ခြင်း
ငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ မေးသောပုတ္တတည်း၊ ဗဟုလိကတော အာနာ-
ပါနဿတိသမာဓိတိ=ကား၊ တထာ တေန ဧကာရေန=ထိုသို့သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပုဌဓမ္မနိဒဿနံ=မေးအပ်သောတရားကိုညွှန်ပြခြင်း
တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမမတ္ထံ=ဤအနက်ကို၊ ဒေသဝနယောတိ ဣမိ-
နာယေဝ=“ဒေသဝနယော”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အတိဒိဿ-
တိ=ညွှန်ပြ၏၊ ဟေဌာ=အောက်၌၊ ပပစ္ဆဝသေန=အကျယ်ချဲ့သည်၏ အ
စွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တမတ္ထံ=ဆိုအပ်သော အနက်ကို၊ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ=လွယ်ကူစွာ
ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ သင်္ဂဟေတွာ=သိမ်းယူ၍၊ ဒေသေန္တော=ပြလို၍၊ “အယံ
ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီး၊ ပိဏ္ဏတ္ထော=ပေါင်းအပ်
သောအနက်ရှိ၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ။

တမတ္ထန္တိ=ကား၊ “ကထံ ဘာဝိတော”အာဒိနာ=“ကထံ ဘာဝိတော”
ဤသို့အစရှိသော၊ ပုတ္တာဝသေန=အမေးပုတ္တ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သင်္ခေပတော=
အကျဉ်းအားဖြင့်၊ တံ ဝုတ္တမတ္ထံ=ထိုဆိုအပ်သောအနက်ကို၊ “ဣဓ တထာ-
ဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ အာဒိသု=“ဣဓ ။ ပ ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”အစရှိ
သောပါဠိရပ်တို့၌၊ ဣဓ-သဒ္ဓေါ=ဣဓ-သဒ္ဓါကို၊ လောကံ=လောကကို၊ ဥပါ-
ဒါယ=စွဲမှီသမှုအကြောင်းပြု၍၊ ဝုတ္တော=၏၊ “ဣဓေဝ တိဌမာနဿာ”တိ
အာဒိသု=“ဣဓေဝ တိဌမာနဿ”အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဣဓ-သဒ္ဓေါ=
ဣဓ-သဒ္ဓါကို၊ ဩကာသံ=ဩကာသကို၊ ဥပါဒါယ=၍၊ ဝုတ္တော=၏၊ “ဣ-
ဓာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘုတ္တာဝိ အဿံ ပဝါရိတော”တိအာဒိသု=“ဣဓာဟံ ။ ပ ။
ပဝါရိတော”အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ဣဓ-သဒ္ဓေါ=ဣဓ-သဒ္ဓါသည်၊ ပဒ-
ပူရဏမတ္ထံ=ပဒပူရဏမျှတည်း၊ (ဝါ) ပုဒ်ပြည့်ကာမျှတည်း၊ “ဣဓ ဘိက္ခု
ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ”တိ အာဒိသု ပန=“ဣဓ ။ ပ ။ ပရိယာပုဏာတိ”
အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌ကား၊ ဣဓ-သဒ္ဓေါ=ဣဓ-သဒ္ဓါကို၊ သာသနံ=သာ-
သနာတော်ကို၊ ဥပါဒါယ=၍၊ ဝုတ္တော=၏၊ “ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု”တိ

ဣဓာပိ-“ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ ဣဓ-သဒ္ဒေါ-
 ဣဓ-သဒ္ဒါကို၊ သာသနမေဝ-သာသနာတော်ကိုသာလျှင်၊ ဥပါဒါယ-၍၊
 ဝုတ္တော-၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-၍၊ “ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိ သာသနေ
 ဘိက္ခု”တိ-“ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိ သာသနေ ဘိက္ခု”ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊
 စာမေဝတ္ထံ-ထိုအနက်ကိုသာလျှင်၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားသည်ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊
 ဒဿေတု-ငှာ၊ “အယံ ဟိ”တိ အာဒိ-“အယံ ဟိ”အစရှိသော စကား
 ရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ အယံ ဟိ တိ အာဒိဝစနေ-“အယံ ဟိ”
 အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ သဗ္ဗပ္ပကာရအာနာပါနဿတိ သမာဓိနိဗ္ဗ-
 ဣကဿာတိ-ကား၊ သဗ္ဗပ္ပကာရဂ္ဂဟဏံ-အလုံးစုံသောအပြားကိုယူခြင်း
 ကို၊ သောဠသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ပကာရေ-အပြားတို့ကို၊
 သန္ဓာယ-၍၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဣမသ္မိယေဝ သာ-
 သနေ-ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဗာဟိရကာ-သာ-
 သနာတော်မှအပဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနန္တ-သိကုန်သောသူတို့သည်၊ စတုပ္ပ-
 ကာရမေဝ-လေးပါးသော အပြားကိုသာလျှင်၊ ဇနန္တိ-သိကုန်၏၊ တေန-
 တို့ကြောင့်၊ “အညဿာသနဿ တထာဘာဝပ္ပဋိသေဓနော”တိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-ပြီ၊ ယထာဝုတ္တဿ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ပုဂ္ဂလဿ-
 ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ နိဿယဘာဝပ္ပဋိသေဓနော-မှီရာ၏အဖြစ်ကိုတားမြတ်ခြင်း
 မည်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဧတေန “ဣဓ ဘိက္ခဝေ”
 တိ ဣဒံ-ဤ“ဣဓ ဘိက္ခဝေ”ဟူသောပုဒ်သည်၊ အန္တောဂဓဝေ-သဒ္ဒံ-အ
 တွင်း၌ဖြစ်သော ဧဝ-သဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဟိ သစ္စံ-
 မှန်၏၊ ဧကပဒါနိပိ-တစ်ခုသောပုဒ်တို့သည်လည်း၊ အဝဓာရဏာနိ-အဝ-
 ဓာရဏတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဝါယုဘက္ခောတိ ယထာ-“ဝါယုဘက္ခော”
 ဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့တည်း၊ တေနဝ-သာလျှင်၊ “ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမ-
 ဇေကာ”တိ အာဒိ-“ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဇေကာ”အစရှိသော စကား
 ရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ပရိပုဏ္ဏသမဏကရဏာဓမ္မော-ပြည့်စုံ
 စွာ ရဟန်း၏အကျင့်ကို ပြုတတ်သော၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊
 သော ဘိက္ခု-သည်၊ သဗ္ဗပ္ပကာရအာနာပါနဿတိသမာဓိနိဗ္ဗတ္တကော-
 အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဖြစ်စေ

တတ်၏။ ပရပ္ပဝါဒါတိကား၊ ပရေသံတပါးတခြားကုန်သော၊ အည-
တိတ္ထိယာနံတပါးတခြားသောအယူရှိကုန်သောတိတ္ထိတို့၏၊ နာနပ္ပကာရ-
ဝါဒါအထူးထူး အပြားပြားသော အယူဝါဒတို့သည်၊ တိတ္ထာယတနာနိ-
တိတ္ထိတို့၏တည်ရာတို့တည်း။

အရညာဒိကဿေဝအရညကင်စုတင်ဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်
အားသာလျှင်၊ ဘာဝနာနုရူပသေနာသနတံဘာဝနာနှင့် လျော်သော
ကျောင်း၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုပြခြင်းငှာ၊ “ဣမဿ ဟိ”တိ အာဒိကို၊
ဝုတ္တံ၏၊ ဒုဒ္ဒမော ဒမထံဆုံးမခက်ခဲသောအဖြစ်သို့၊ အနုပဂတောကပ်
ရောက်သော၊ ဂေါဏောနွားသည်၊ ကုဋ္ဌဂေါဏောစဉ်းလဲကောက်ကျစ်
သောနွားမည်၏၊ အဿထိစဉ်းလဲကောက်ကျစ်သောနွားအား၊ သဗ္ဗ-
သောအချင်းခပ်သိမ်း၊ ထနေဟိနို့တို့မှ၊ ဒီရံနို့ရည်သည်၊ န ပဋ္ဌရတိ
ယထာမယှိစီးသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာထိအတူ၊ ဒေါဟပဋိဗန္ဓနိနို့ရည်သို့
အစဉ်လိုက်ခြင်းရှိသော၊ ကုဋ္ဌဓေနစဉ်းလဲကောက်ကျစ်သောနွားငယ်
သည်၊ အဿာတိကား၊ ဂေါပဿနွားဥပမာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရူပ-
သဒ္ဓါဒိကေးရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပဋိစ္စစွဲမှီ၍၊ ဥပ္ပဇနကအ-
အဿာဒေါဖြစ်စေအပ်သော မကောင်းသောသာယာခြင်းရှိသော၊ ရူပါ-
ရမ္ပဏာဒိရသောရူပါရုံအစရှိသောအရသာတည်း၊ ပုဗ္ဗ အာစိဏ္ဏာ-
ရမ္ပဏန္တိကား၊ ပုဗ္ဗဇိတတောရဟန်းပြုရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေရှေးဖြစ်သော၊
အနာဒိမတိ ဝါအစမရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သံသာရေးသံသရာ၌၊ ပရိ-
ဇိတာရမ္ပဏံလေ့ကျက်အပ်သောအာရုံကို၊ ဥပစာရဝသေနဥပစာရ၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပနိသီဒတိကပ်၍နေ၏၊ အပ္ပိနာဝသေနအပ္ပနာ၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ ဥပနိပဇ္ဇတိကပ်၍ အိပ်၏၊ ဣတိဤသို့၊ ယောဇေတဝံ၏။

ဣဓာတိကား၊ ဣမသ္မိ သာသနေးဤသာသနာတော်၌၊ နိဗ္ဗန္ဓေ-
ယျာတိကား၊ ဗန္ဓေယျနောင်ဖွဲ့ရာ၏၊ သတိယာတိကား၊ သမ္ပဒေဝ-
ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ကမ္မဋ္ဌာနသလ္လက္ခဏဝသပ္ပဝတ္ထာယကမ္မဋ္ဌာန်းကို
ကောင်းစွာမှီတည်၏၊ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ သတိယာသတိဖြင့်၊ အာ-
ရမ္ပဏတိကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနာရမ္ပဏေကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌၊ ဒဋ္ဌန္တိကား၊

ထိရံ=ခိုင်မြဲစွာ၊ သတောကာရိဿ=သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥပစာရပုနာ-
ဘေဒေါ=ဥပစာရ၊ အပုနာအပြားရှိသော၊ သမာဓိ=သမာဓိကို၊ ဣဇ္ဈတိ ယ-
ထာ=ပြီးစီးသကဲ့သို့၊ တထာ=ထိုအတူ၊ ထာမဂတံ=အားအစွမ်းသို့ရောက်
သည်ကို၊ ကတွံ=ပြု၍၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

မုဒ္ဒဘူတန္တိ=ကား၊ သန္တတဒိ ဝိသေသဂုဏဝန္တတာယ=သူတော်
ကောင်း၏အဖြစ်အစရှိသောထူးသောဂုဏ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ=မြတ်စွာဘုရားအစရှိကုန်သော၊ အရိယေဟိ=အရိယာ
တို့သည်၊ သမာသေဝိတဘာဝတော စ=ကောင်းစွာမှီဝဲအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မုဒ္ဒသဒိသံ=ဦးစိုင်းနှင့်တူ၏၊ ဥတ္တမံ=မြတ်၏၊ ဣတိ
အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဝိသေသာဓိဂမဒိဌဓမ္မသုခဝိဟာရပဒ-
ဌာနန္တိ=ကား၊ သဗ္ဗေသံ=အလုံးစုံကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ=မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့
အားလည်းကောင်း၊ ဝိသေသာဓိဂမဿ စေဝ=ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် အထူးသို့
ရောက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အညကမ္မဌာနေန=တပါးတခြားသော ကမ္မ-
ဌာန်းဖြင့်၊ အဓိဂတဝိသေသာနံ=ရအပ်သော ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်အထူးတို့၏၊
ဒိဌဓမ္မသုခဝိဟာရဿ စ=မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ချမ်းသာစွာ
နေသောသူအား၊ ပဒဌာနဘူတံ=အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာ-
စရိယော ဝိယ=မြေ၏လက္ခဏာကို သိသောဆရာကဲ့သို့၊ ဘဂဝါ=သည်၊
ယောဂီနံ=ယောဂီတို့အား၊ အနုရူပနိဝါသဌာနပဒိဿနတော=လျှောက်ပတ်
သောနေရာအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သည်ကို ပြုတတ်သောကြောင့်၊ ဒီပိ-
သဒိသော=သစ်မင်းနှင့်တူသော၊ ဘိက္ခု=သူသည်၊ အရညေ=တော၌၊ ဧက-
ကော=တစ်ယောက်အထီးတည်း၊ ဝိဟရိတွာ=သီတင်းသုံးနေ၍၊ ပဋိပက္ခ-
နိဗ္ဗတနေန=ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကိလေသာဟူသောမာရ်ကို နှိမ်းနှင်း
သဖြင့်၊ ဣစ္ဆိတတ္ထသာဓနတော=အလိုရှိအပ်သောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်
သောကြောင့်၊ ဖလမုတ္တမန္တိ=ကား၊ သာမညဖလံ=သာမညဖိုလ်ကို၊ (ဝါ)
(ဝါ) အရိယဖိုလ်လေးပါးကို၊ အာဟ=ပြီ၊ ပရက္ကမဇဝယောဂ္ဂဘူမိန္တိ=ကား၊
ဘာဝနုသာဟဇဝဿ=ဘာဝနာကို အားထုတ်သောဇောအား၊ ယောဂ္ဂ-
ကရဏဘူမိဘူတံ=လျှောက်ပတ်သည်ကိုပြုသောအရပ်၏အဖြစ်ကို။

ဧဝံ ဝုတ္တလက္ခဏေသုတိးကာ၊ အဘိဓမ္မပရိယာယေန=အဘိ-
ဓမ္မာဒေသနာတော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုတ္တန္တပရိယာယေန=သုတ္တန်
ဒေသနာတော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တလက္ခဏေသု=ဆိုအပ်ပြီးသော
လက္ခဏာတို့၌၊ ရုက္ခသမိပန္နိးကာ၊ “ယာဝတာ=အကြင်မျှလောက်၊ မဇ္ဈ-
နိကေ=နေမွန်းတည့်ဖြစ်သော၊ ကာလေ=အချိန်အခါကာလ၌၊ သမန္တာ-
ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ (ဝါ) အနီးမှ၊ ဆာယာ=အရိပ်သည်၊ ဖရတိ=ပြန်နဲ့၏၊
နိဝါတေ=လေမရှိရာ အခါကာလ၌၊ ပဏ္ဏာနိ=သစ်ရွက်တို့သည်၊ ပတန္တိ-
ကြွေကျကုန်၏၊ ဧတ္တာဝတာ=ဤမျှလောက်သောအရပ်ကို၊ ရုက္ခမူလန္တိ-
“ရုက္ခမူလ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “သစ်ပင်၏အနီးအောက်”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊
ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊ ရုက္ခဿ=သစ်ပင်၏၊ သမိပဌာန-
နိးသောအရပ်သည်၊ အဝသေသသတ္တဝိဓသေနာသနန္တိကာ၊ ပဌတံ-
တောင်လည်းကောင်း၊ ကန္တရံ=ချောက်ကမ်းပါးလည်းကောင်း၊ ဂိရိဂူဟံ-
ကျောက်ဂူလည်းကောင်း၊ သုဿာနံ=သုဿာန်လည်းကောင်း၊ ဝနပတ္တံ-
တောအုပ်လည်းကောင်း၊ အဗ္ဘောကာသံ=ဟင်းလင်းအပြင် လွင်တီးခေါင်
လည်းကောင်း၊ ပလာလပုဉ္စ=ကောက်ရိုးပုံလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤ
သို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဥတုတ္တယာနုကူလံ ဓာတုစရိယာနုကူလန္တိကာ၊
ဂိမ္မာဒိဥတုတ္တယဿ=နေ့ဥတုအစရှိသောဥတုသုံးပါးအားလည်းကောင်း၊
သေမ္မာဒိဓာတုတ္တယဿ=သလိပ်အစရှိသောဓာတ်သုံးပါးအား၎င်း၊ မော-
ဟာဒိစရိတတ္တယဿ=မောဟအစရှိသော စရိုက်သုံးပါးရှိသူအားလည်း
ကောင်း၊ အနုကူလံ=သင့်လျော်၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ=သာလျှင်၊
ဂိမ္မကာလေ=နေ့ဥတုအခါကာလ၌၊ အရညံ=တောသည်၊ သောဗ္ဗသီတလ-
ဘာဝတော=ချမ်းမြေ့သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုကူလံ=
သင့်လျော်၏၊ ဟေမန္တေ=ဆီးနှင်းကျရာ ဆောင်းဥတုအခါကာလ၌၊ ရုက္ခ-
မူလံ=သစ်ပင်၏အနီးအောက်သည်၊ ဟိမပါတနိဝါရဏတော=ဆီးနှင်းကျ
သည်ကို တားမြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုကူလံ=သင့်လျော်
၏၊ ဝဿကာလေ=မိုးဥတုအခါကာလ၌၊ သုညာဂါရံ=ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်
သည်၊ ဝဿနိဝါရဏဂေဟသမ္ဘဝတော=မိုးကိုတားမြစ်တတ်သောအိမ်ဟူ
သော အဆောက်အဦး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုကူလံ=သင့်လျော်လျောက်

ပတ်၏။ သေမှဓာတုကဿ=သလိပ်ထူပြောသောသူအား၊ (ဝါ) သလိပ်များ
 သောသူအား၊ သေမှပကတိကဿ=သလိပ်ပကတိရှိသောသူအား၊ အရ-
 ညံ့=တောသည်၊ အနုကူလံ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏၊ ကဿာ=အဘယ်
 ကြောင့်နည်း၊ ဒွရံ=ဝေးသောအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ=သွား၍၊ ဘိက္ခာစရဏေန=
 ဆွမ်းခံသွားသဖြင့်၊ သေမှဿ=သလိပ်၏၊ ဝူပသမနတော=ငြိမ်းအေးသော
 ကြောင့်တည်း၊ ပိတ္တဓာတုကဿ=သည်းချေထူပြောသောသူအား၊ (ဝါ)
 သည်းချေ များသောသူအား၊ ရုက္ခမူလံ=သစ်ပင်၏ အနီးအောက်သည်၊
 သီတဝါတသမ္ပဿသမ္ဘဝတော=ချမ်းအေးသောလေ၏ အတွေ့ဖြစ်သော
 ကြောင့်၊ အနုကူလံ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏၊ ဝါတဓာတုကဿ=ဝါယော
 ထူပြောသောသူအား၊ သုညာဂါရံ=ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်သည်၊ ဝါတနိဝါ-
 ရဏတော=လေကိုတားမြစ်တတ်သောကြောင့်၊ အနုကူလံ=၏၊ ဟိ=ချဲ့၍
 ဆိုဦးအံ့၊ မဟာအရညေ=ကြီးစွာသောတော၌၊ (ဝါ) တောကြီး၌၊ ဝိဝဋ္ဋဂ်-
 ဏဘာဝတော=ဟင်းလင်းအပြင်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ န
 သင်္ကစတိ=မတွန့်ဆုတ်၊ ဒေါသစရိတဿ=ဒေါသစရိုက် ရှိသောသူအား၊
 ရုက္ခမူလံ=သစ်ပင်၏အနီးအောက်သည်၊ ပသာဒနိယဘာဝတော=စိတ်၏
 ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုကူလံ=သင့်
 လျော်လျောက်ပတ်၏၊ ရာဂစရိတဿ=ရာဂစရိုက်ရှိသောသူအား၊ သုညာ-
 ဂါရံ=ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်သည်၊ ဝိသဘာဂါရမ္ပဏာနံ=ဆန့်ကျင်ဘက်အာ
 ရံတို့၏၊ ပဝေသနိဝါရဏတော=ဝင်ရောက်ခြင်းကိုတားမြစ်စေတတ်သော
 ကြောင့်၊ အနုကူလံ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏၊ အလီနာနုဒ္ဒစ္စပက္ခိကန္တိ-
 ကား၊ အသင်္ကောစာဝိက္ခေပပက္ခိကံ=မတွန့်တိုခြင်း၊ မပြန့်လွင့်ခြင်းအဘို့
 တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သယနံ=အိပ်ခြင်းသည်၊ ကောသဇ္ဇပက္ခိကံ=ပျင်းရိ
 ခြင်းအဘို့တည်း၊ ဌာနစက်မနာနိ=ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်းတို့သည်၊ ဥဒ္ဒစ္စပက္ခိ-
 ကာနိ=ပျံ့လွင့်ခြင်း၏အဘို့တို့တည်း၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ နိသဇ္ဇာ=ထိုင်ခြင်းတို့သည်
 ကား၊ ကောသဇ္ဇပက္ခိကဥဒ္ဒစ္စပက္ခိကာနိ=ပျင်းရိခြင်း၏အဘို့၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏
 အဘို့တို့သည်၊ န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ တတော ဧဝံ=သာလျှင်၊ တဿာ
 နိသဇ္ဇာ=ထိုထိုင်ခြင်းသည်၊ သန္တတော=ငြိမ်သက်သောအဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ နိသဇ္ဇာယ=ထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ ဒဠဘာဝံ=မြဲမြံသောအဖြစ်ကို၊ ပလ္လင်္ကာ-

ဘုဇနေန=ထက်ဝယ်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေသဖြင့်၊ အဿာသပဿာနံ=ထွက်သက်၊
ဝင်သက်တို့၏၊ ပဝတ္တနသုခတံ=ဖြစ်စေလွယ်ကူသောအဖြစ်ကို၊ (ဝါ) ဖြစ်
ခြင်းငှာ လွယ်ကူသောအဖြစ်ကို၊ ဥပရိမကာယဿ=အထက်ပိုင်းဖြစ်သော
ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဥပကဌပနေန=ဖြောင့်မတ်စွာထားသဖြင့်၊ အာရမ္မဏပရိ-
ဂ္ဂဟူပါယံ=အာရုံကို သိမ်းဆည်းခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ ပရိမုခံ=ရှေးရှု၊
သတိယာ=သတိကို၊ ဌပနေန=ထားသဖြင့်၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍။

ဦရုဗဒ္ဓါသနန္တိ=ကာ၊ ဦရုနမဓောဗန္ဓနဝသေန=ပေါင်တို့၏အောက်
ပိုင်းကို ဖွဲ့ခွေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိသဇ္ဇာ=ထိုင်ခြင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌိမကာယ-
ဿ=အောက်ပိုင်းဖြစ်သောခန္ဓာကိုယ်၏၊ အနုဇကံ=မဖြောင့်မတ်သောအား
ဖြင့်၊ ဌပနံ=ထားခြင်းကို၊ နိသဇ္ဇာ-ဝစနေနေဝ=နိသဇ္ဇာ-သဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်၊
ဗောဓိတံ=သိအပ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကာ၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဥရုံ ကာယ-
န္တိ၊ ဧတ္ထ=“ဥရုံ ကာယံ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ကာယ-သဒ္ဓေါ=ကာယ-
သဒ္ဓါသည်၊ ဥပရိမကာယဝိသယော=အထက်ပိုင်းဖြစ်သောကိုယ်၏အရပ်
တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဥပရိမံ သရိရံ ဥဇကံ ဌပေတွာ”တိ-
“ဥပရိမံ ။ ပ ။ ဌပေတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ တံ ပန ဥဇကဌပနံ=ထို
ဖြောင့်မတ်စွာထားခြင်းကို၊ သရူပတော စ=သရုပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
ပယောဇနတော စ=အကျိုးပယောဇနအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒဿေတံ-
ငှာ၊ “အဌာရသာ”တိ အာဒိ=“အဌာရသ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-
၏၊ န ပဏမန္တိတိ=ကာ၊ န ဩဏမန္တိ=မကိုင်းညွတ်ကုန်၊ န ပရိပတတိ
တိ=ကာ၊ န ဝိဂစ္ဆတိ=မရွေ့၊ ဝိထိ=လမ်းခရီးကို၊ န ဝိလယေတိ=မကျော်
လွန်၊ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ပုဗ္ဗေန=ရှေ့ပုဒ်နှင့်၊ အပရံ-နောက်
ပုဒ်သည်၊ ဝိသေသုပ္ပတ္တိယာ=အထူးဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝုဇ္ဇိ=တိုးပွားခြင်းသို့ ဖာတိ-
စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ=ကပ်ရောက်၏၊ ဣဓ ဣမသ္မိ ဝစနေ=“န ပရိ-
ပတတိ”ဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ ပရိ-သဒ္ဓေါ=ပရိ-သဒ္ဓါသည်၊ အဘိ-
သဒ္ဓေန=အဘိ-သဒ္ဓါနှင့်၊ သမာနတ္ထော=တူသောအနက်ရှိ၏၊ ဣတိ တ-
သ္မာ=ကြောင့်၊ “ကမ္မဌာနာဘိမုခန္တိ” “ကမ္မဌာနာဘိမုခံ”ဟူ၍၊ အာဟ-
ပြီ၊ ဗဟိဒ္ဓါ=အပြင်ပ၌၊ ပုထုတ္တာရမ္မဏတော=များသောအာရုံမှ၊ နိဝါရေ-
တွာ=တားမြစ်၍၊ ကမ္မဌာနံယေဝ=ကမ္မဌာန်းကိုသာလျှင်၊ ပုရက္ခတွာ=ရှေ့

သွားပြု၍၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပရိတိ-“ပရိ”ဟူသည်
 ကား၊ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော-သိမ်းဆည်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ “ပရိကာယိကာ”တိ
 အာဒိသု ဝိယ-“ပရိကာယိကာ”အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ နိယျာန-
 ဋ္ဌော-ထွက်မြောက်ခြင်းအနက်ရှိ၏၊ ပဋိပက္ခတော-ဆန့်ကျင်ဘက်မှ၊ နိဂ္ဂ-
 မနဋ္ဌော-ထွက်မြောက်ခြင်းအနက်ရှိ၏၊ တသွား-ကြောင့်၊ ပရိဂ္ဂဟိတနိ-
 ယျာနန္တိ-“ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ”ဟူ၍၊ သဗ္ဗထာ-အလုံးစုံသောအခြင်းအ
 ရာဖြင့်၊ ဂဟိတာသမ္ပောသံ-ယူအပ်သောတွေဝေခြင်းကို၊ ပရိစ္ဆတ္တသမ္ပော-
 သံ-စွန့်အပ်သော တွေဝေခြင်းကို၊ သတိ-သတိကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပရမံ-
 လွန်မြတ်သော၊ သတိနေပက္ကံ-သတိ၏ ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊
 ဥပဋ္ဌပေတွာ-ရှေးရှုထင်စေ၍၊ (ဝါ) ခံဆက်တည်၍၊ ဣတိ အယံ-ကား၊
 အတ္ထော-တည်း၊ သတော ဝါတိ-ကား၊ သတိယာ-သတိနှင့်၊ သမန္နာ-
 ဂတော ဧဝ-ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သရန္တော ဧဝ-အောင်းမေ့သည်
 ဖြစ်၍သာလျှင်၊ အဿသတိ-ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေ၏၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 အား၊ ကာစိ-တစုံတခုသော၊ န သတိဝိရဟိတာ-သတိသည်မကင်းသည်
 ဖြစ်၍၊ အဿသပ္ပဝတ္တိ-ထွက်သက်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ
 အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ သတော ပဿသတိတိ ဧတ္တာပိ-“သတော
 ပဿသတိ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ သတောဝ-သတိရှိသည်ဖြစ်၍
 သာလျှင်၊ ပဿသတိ-ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧဝ-သဒ္ဓေါ-
 ဧဝ-သဒ္ဓါကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော-ဆိုအပ်၏၊ သတော-
 ကာရိတိ-ကား၊ သတော ဧဝ-သတိရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-
 တနည်းကား၊ သတိယာ ဧဝ-သတိဖြင့်သာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗဿ-ပြုအပ်သည်
 ကို၊ ကတ္တာ-ပြုအပ်သည်တည်း၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ကရဏသီလော-ပြု
 သောအလေ့အကျင့်တည်း၊ (ဝါ) ပြုလေ့ရှိသူတည်း။

ဗာတ္ထိသာယ အာကာရေဟိတိ-ကား၊ စတူသု-လေးပါးကုန်
 သော၊ စတုက္ကေသု-စတုက္ကတို့၌၊ အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ ဒီယရဿာ-
 ဝိနိ-ဒီယ၊ ရဿအစရှိကုန်သော၊ (ဝါ) အရှည်အတိုအစရှိကုန်သော၊ သော-
 ဋ္ဌသ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့ကို၊ အဿာသပဿာ-

သဝသေန=အဿာသ၊ ပဿာသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ထွက်သက်၊ ဝင်သက်
 ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွိဓာ=နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဝိဘင်္ဂိတွာ=ဝေဘန်၍၊ ဝုတ္တေ-
 ဟိ=ဆိုအပ်ပြီးကုန်သောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဒီယံ=ရှည်စွာသော၊ အဿာသံ=ဝင်သက်
 ကို၊ အာဒိ ကတွာ=အစပြု၍၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိပဿာသပရိယန္တေဟိ=“ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိပဿာသ” အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဗာတ္တိသာကာရေဟိ=
 သုံးဆယ်နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် “သတောဝ အဿသတိ၊ သတော
 ပဿသတိ” တိ= “သတောဝ ။ ပ ။ ပဿသတိ” ဟူသော၊ ဧတဿ=ဤ
 စကားရပ်ကို၊ ဝိဘင်္ဂေ=ဝိဘင်း၌၊ ယဒိ ဝုတ္တံ=အကယ်၍ ကား ဆိုအပ်ပါပေ
 ၏၊ အထ=ထိုသို့ဆိုအပ်ပါလျက်၊ “အဿသတိ ပဿသတိ” စွေ= “အဿ-
 သတိ ပဿသတိ” ဟူ၍သာလျှင်၊ အဝတွာ=မဆိုမူ၍၊ “သတော ကာရီ”
 တိ= “သတော ကာရီ” ဟူ၍၊ ကသွာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊
 ဧကရသံ=တစ်ခုတည်းသောကိစ္စရှိသော၊ (ဝါ) တစ်ကိစ္စရှိသော၊ ဒေသနံ=
 ဒေသနာတော်ကို၊ ကာတုကာမတာယ=ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ “အဿသတိ ပဿသတိ” စွေ= “အဿသတိ ပဿသတိ” ဟူ
 ၍သာလျှင်၊ အဝတွာ=မဆိုမူ၍၊ “သတော ကာရီ” တိ= “သတော ကာရီ”
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ပဌမစတုက္ကေ=ပဌမစတုက္က၌၊
 ပဒဒ္ဒယမေဝ=ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းကိုသာလျှင်၊ ဝတ္ထုမာနကာလဝသေန=ဝတ္ထု-
 မာန်ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာဂတံ=
 လာ၏၊ ဣတရာနိ=ဤမှတစ်ပါးတခြားကုန်သောပုဒ်တို့သည်၊ အနာဂတ-
 ကာလဝသေန=အနာဂတ်ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာဂတံ=လာ၏၊ တသွာ=
 ကြောင့်၊ ဧကရသံ=တစ်ခုသော ကိစ္စရှိသော၊ ဒေသနံ=ဒေသနာတော်ကို၊
 ကာတုကာမတာယ=ပြုခြင်းငှာအလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထံ=အ
 ဝုတ္တံ=အစွမ်းဖြင့်၊ “သဗ္ဗတ္ထံ” ဟူ၍သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=၏၊
 ဒီယံ အဿာသဝသေနာတိ=ကား၊ ဒီယံအဿာသဝသေနံ=ရှည်သော
 ထွက်သက်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဘတ္တိအလောပံ=ဝိဘတ်မကြေခြင်းကို၊ ကတွာ=
 ပြု၍၊ နိဒ္ဒေသော=ညွှန်ပြအပ်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘု
 ရားသည်၊ ဒီယန္တိ=“ဒီယံ” ဟူ၍၊ ဝုတ္တံအဿာသဝသေနံ=ဆိုအပ်သောထွက်
 သက်၏အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပန္နိ=ကား၊ ဝိက္ခေပ-

သာပြန်လွင့်ခြင်း၏၊ ပဋိပက္ခဘာဝတော=ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အဝိက္ခေပေါတိ=“အဝိက္ခေပ”ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမံ=ရအပ်သောအမည်ရှိသော၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ ဧကဂ္ဂဘာဝံ=တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) တည်ကြည်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ပဇာနတော=သိသောအားဖြင့်၊ သတိ=သတိသည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ=ရှေးရှုထင်လာ၏၊ အာရမ္မဏံ=အာရုံသို့၊ ဥပဂန္တာ=ကပ်ရောက်၍၊ ဌိတာ=တည်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ တာယ သတိ-ယာ ဧတန ဉာဏေနာတိ=ကား၊ ယထာဝုတ္တယ=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သော၊ သတိယာ စ=သတိဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယထာဝုတ္တေန=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သော၊ ဉာဏေန စ=ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ အယံ ဝါကျပိဏ္ဏတ္ထော=ဤသို့သော ဝါကျပိဏ္ဏတ္ထသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဒီယံ=ရှည်စွာသော၊ အာရမ္မဏဘူတံ=အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အဿာသံ=ထွက်သက်ကို၊ အဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿ=မပြန်လွင့်သော စိတ်ရှိသောသူအား၊ ၊ အသမ္မောဟတော ဝါ=မတွေဝေသောအားဖြင့်၊ သမ္ပဇာနန္တဿ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိသောသူအား၊ တတ္ထ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ သတိ=သတိသည်၊ ဥပဋ္ဌိတာဝ=ရှေးရှုထင်လာသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ တံ=ထိုရှေးရှုထင်လာသောအာရုံကို၊ သမ္ပဇာနန္တဿ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသောသူအား၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဝါ=အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဝသေန ဝါ=မတွေဝေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္ပဇညံ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိခြင်းတည်း၊ တဒဒိနသတိသမ္ပဇညေန=ထိုအာရုံနှင့်စပ်သော သတိသမ္ပဇည်နှင့်၊ တံ ဒံမဏီ=ထိုသတိသမ္ပဇည်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ယောဂါဝစရော=ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတောကာရီ နာမ=“သတော ကာရီပုဂ္ဂိုလ်”မည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိအဿာသဝသေနာတိ=ကား၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ=စွန့်လွှတ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှိသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ အဿာသနဿ=ထွက်သက်၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ=တနည်းကား၊ “ပဋိနိဿဂ္ဂါနု ပဿိအဿာသဝသေနာ”တိ=“ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ-အဿာသဝသေနာ”ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော=ပါဠိတစ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ

သေး၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိနော=စွန့်လွှတ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိသော၊ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အဿသာ=ထွက်သက်တို့တည်း၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိအဿသာ=စွန့်လွှတ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိသော ထွက်သက်တို့တည်း၊ တေသံ=ထို စွန့်လွှတ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိသော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

အန္တော=အတွင်း၌၊ ဥဋ္ဌိတသသနံ=လေကိုရှုခြင်းသည်၊ အဿာသော=“အဿာသ”မည်၏၊ (ဝါ) “အတွင်း၌လေကိုရှုခြင်း”မည်၏၊ ဗဟိ=အပြင်ပမှ၊ ဥဋ္ဌိတသသနံ=လေကိုရှုခြင်းသည်၊ ပဿာသော=“ပဿာသ”မည်၏၊ (ဝါ) “အပြင်ပမှလေကိုရှုခြင်း”မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အဿာသောတိ ဗဟိနိက္ခမန ဝါတော”တိ အာဒိ=“အဿာသောတိ ။ ‘ပ ။ ဝါတော”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြု၊ သုတ္တန္တုဒ္ဓကထာယံ ပန=သုတ္တန်ပိဋကတ်အဋ္ဌကထာ၌ကား၊ ဗဟိ=အပြင်ပ၌၊ ဥဋ္ဌဟိတွာပိ=ထ၍လည်း၊ အန္တော=အတွင်းသို့၊ သသနတော=ဝင်သောလေသည်၊ အဿာသော=“အဿာသ”မည်၏၊ “အန္တော=အတွင်း၌၊ ဥဋ္ဌဟိတွာပိ=ထ၍လည်း၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ သသနတော=ထွက်သောလေသည်၊ ပဿာသော=“ပဿာသ”မည်၏”၊ ဣတိ ကတွာ=ဤသို့ဖြ၍၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ=အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အာထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ မာတုကုစ္ဆိယံ=အမိဝမ်း၌၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ နိက္ခမိတံ=ထွက်ခြင်းငှာ၊ အလဒ္ဓေါကာသော=အခွင့်အခါကို မရသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ‘မရအပ်သော အခွင့်အခါရှိသည်ဖြစ်၍၊ နာသိကာဝါတော=နာခေါင်းဖျားမှလေသည်၊ မာတုကုစ္ဆိတော=အမိဝမ်းမှ၊ နိက္ခန္တမတ္ထေ=ထွက်ကာမျှ၌၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ နိက္ခမတံ=ထွက်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိနယဋ္ဌကထာယံ=ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ ဥပ္ပတ္တိက္ကမေန=ဖြစ်သောအစဉ်အားဖြင့်၊ “အာဒိမ္ပိ=အစ၌၊ သာသော=ဝင်သောလေသည်၊ အဿာသော=“အဿာသ”မည်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဗဟိနိက္ခမနဝါတော=အပြင်အပသို့ ထွက်သောလေကို၊ ဝုတ္တော=၏၊ တေနော=သာလျှင်၊ “သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂဗ္ဘသေယျကာန”န္တိ အာဒိ=“သဗ္ဗေသမ္ပိ ဂဗ္ဘ-

သေယျကာနံ” အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ သုတ္တန္တဋ္ဌကထာယံ
 ပန=သုတ္တန်ပိဋကတ်အဋ္ဌကထာဌာနကား၊ ပဝတ္တိယံ=ပဝတ္တိအခါ၌၊ ဘာ-
 ဝနာရမ္ဘသမယေ=ဘာဝနာကို အားထုတ်သောအခါ၌၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊
 နာသိကာဝါတဿ=နာခေါင်းမှလေကို၊ အန္တော=အတွင်းသို့၊ အာကမိ-
 တွာ=ဆွဲငင်၍၊ ပစ္ဆာ=နောက်မှ၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ ဝိဿဇ္ဇနတော=လွတ်
 သောကြောင့်၊ ပဝတ္တိက္ကမေန=ဖြစ်သောအစဉ်အားဖြင့်၊ “အာဒိမ္ပိ-အစဉ်၊
 သာသော=ဝင်သက်လေသည်၊ အဿာသော=“အဿာသ”မည်၏၊ ဣတိ=
 ဤသို့၊ အန္တောပဝိသနဝါတော=အတွင်းသို့ဝင်သောလေကို၊ ဝုတ္တော=၏၊
 ဧတ္ထ=ဤ“အဿာသပဿာသ”၌၊ သုတ္တန္တနယောဝ=သုတ္တန်ပိဋကတ်နည်း
 သည်သာလျှင်၊ “အဿာသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ=ဝင်သက်လေ၏ အစ၊
 အလယ်၊ အဆုံးကို၊ သတိယာ=သတိဖြင့်၊ အနုဂစ္ဆတော=အစဉ်တစိုက်လိုက်
 သောကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တံ=အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌၊ ဝိက္ခေပဂတေန=ပြန်လွင့်ခြင်းသို့
 ရောက်သော၊ စိတ္တေန=စိတ်ဖြင့်၊ ကာယောပိ=ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ စိတ္တမ္ပိ-
 စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ သာရဒ္ဓါ စ=ပူပန်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်
 ကုန်၏၊ ဣဉ္စိတာ စ ဖန္ဒိတာ စ=တုန်လှုပ်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊
 ပဿသာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ=ဝင်သက်လေ၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးတို့
 ကို၊ သတိယာ=သတိဖြင့်၊ အနုဂစ္ဆတော=အစဉ်တစိုက်လိုက်သောကြောင့်၊
 ဗဟိဒ္ဓါ=အပြင်ပ၌၊ ဝိက္ခေပဂတေန=ပြန်လွင့်ခြင်းသို့ရောက်သော၊ စိတ္တေ-
 န=စိတ်ဖြင့်၊ ကာယောပိ=ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တမ္ပိ=စိတ်သည်
 လည်းကောင်း၊ သာရဒ္ဓါ စ=ပူပန်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ ဣဉ္စိ-
 တာ စ ဖန္ဒိတာ စ=တုန်လှုပ်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏”၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဣမာယ ပါဠိယာ=ဤပါဠိနှင့်၊ သမေတိ=ညီညွတ်၏၊ “ဘာဝနာ-
 ရမ္ဘေ=ဘာဝနာကိုအားထုတ်ခြင်း၌၊ ပဝတ္တိက္ကမဿေဝ=ဖြစ်သောအစဉ်ကို
 သာလျှင်၊ ဣစ္ဆိတတ္တာ=အလိုရှိအပ်သည့်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုန္တရတရော-
 အထူးသဖြင့်ကောင်းမြတ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ တာလုံ အာ-
 ဟစ္စ နိဗ္ဗာယတိတိ=ကား၊ တာလုံ=အာစောကကို၊ အာဟစ္စ=ထိခိုက်၍၊
 နိရုဇ္ဈတိ=ချုပ်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ သမ္ပတိဇာတော=မွေးဖွားခါစဖြစ်သော၊
 ဗာလဒါရကော=သူငယ်သည်၊ ခိပိတံ=နှာချေသည်ကို၊ ကရောတိ ကိရ-

ပြုသတတ်၊ ဧဝံ တာဝါတိ အာဒိ-“ဧဝံ တာဝ”အစရှိသည်သည်၊ ယ-
ထာဝုတ္တဿ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သော၊ အတ္တဿ-အနက်ကို၊ နိဂမနံ-
နိဂုံးအုပ်ခြင်းတည်း၊ ကေစိ-အချို့သော ဆရာတို့သည်၊ “ဧဝံ တာဝါ”တိ-
“ဧဝံ တာဝ”ဟူသည်ကား၊ အနေန ပဝတ္တိက္ကမေန-ဤဖြစ်သောအစဉ်
ဖြင့်၊ အဿာသော-ထွက်သက်သည်၊ ဗဟိ-အပြင်ပသို့၊ နိက္ခမဝါတော-
ထွက်သောလေတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-
ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

အဒ္ဓါနဝသေနာတိ-ကား၊ ကာလဒ္ဓါနဝသေန-ကာလအခွန်၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ အယံ အဒ္ဓါန-သဒ္ဓေါ-ဤ“အဒ္ဓါန”သဒ္ဓါသည်၊
ကာလဿ စ-အချိန်အခါကာလကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသဿ စ-အရပ်
ဒေသကိုလည်းကောင်း၊ ဝါစကော-ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ ဣတိ-ဤ
သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-“အဒ္ဓါနဝသေန”ဟူသောထို
စကားရပ်၌၊ ဒေသဒ္ဓါနံ-အရပ်ဒေသအနက်ကိုဟောသော အဒ္ဓ-သဒ္ဓါတို့၏၊
ဥဒါဟရဏဘာဝေန-ဥဒါဟရဏ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒေသေတွာ-ပြု၍၊ ကာလ-
ဒ္ဓါနဿ-အချိန်အခါကာလအနက်ကိုဟောသော အဒ္ဓ-သဒ္ဓါ၏၊ ဝသေန-
အစွမ်းဖြင့်၊ အဿာသပဿာသာနံ-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ဒီယရဿ-
တံ-ရှည်သည်၏အဖြစ်၊ တိုသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝိဘာဝေတံ-ထင်စွာပြခြင်း
ငှာ၊ “ယထာ ဟိ” တိ အာဒိ ဝစနံ-“ယထာ ဟိ”အစရှိသောစကားကို၊
ဝုတ္တံ-၏၊ ဩကာသဒ္ဓါနန္တိ-ကား၊ ဩကာသဘူတံ-တည်ရာ အရပ်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါနံ-အခွန်တို့၏၊ ဖရိတွာတိ-ကား၊ ဗျာပေတွာ-ပြန့်နှံ့စေ၍၊
စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာပိ-အမှုန်၊ အမှုန်ဖြစ်ကုန်လျက်လည်း၊ အနေက ကလာပ-
ဘာဝေန-တစ်ပါးမကများစွာသော ကလာပ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒီယမဒ္ဓါနန္တိ-
ကား၊ ဒီယံ-ရှည်စွာသော၊ ပဒေသံ-အရပ်ကို၊ တသ္မာတိ-ကား၊ သဏိကံ-
ဖြည်းဖြည်း၊ ပဝတ္တိယာ-ဖြစ်သော၊ ဒီယသန္တာနတာယ-ရှည်သောသန္တာန်
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီယာတိ-“ဒီယ”တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တိ-ကုန်၏၊ စ-ဆက်
၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ-“ဒီယမဒ္ဓါနံ”ဟူသော ဤစကားရပ်၌၊
ဟတ္ထိအာဒိသရီရေ စ-“ဆင်”အစရှိသော ခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊

သုနခါဒိသရီရေ စ=“ဧွး” အစရှိသောခန္ဓာကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ အဿာ-
သပဿာသာနံ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ဒေသဒွါနဝိသိဋ္ဌေန=အရပ်
ဒေသအခွံနံတို့၏အထူးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာလဒွါနဝသေနော=ကာလ
အခွံနံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒိဃရဿတာ=ရှည်သည်၏အဖြစ်၊ တို
သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ=ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊
ကသျှာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ “သဏိကံ=ဖြည်းဖြည်း၊ ပူရေတွာ=ပြည့်စေ၍၊
သဏိကမေဝ=ဖြည်းဖြည်းသာလျှင်၊ နိက္ခမန္တိ=ထွက်ကုန်၏၊ သိယံ=လျင်မြန်
စွာ၊ ပူရေတွာ=ပြည့်စေ၍၊ သိယမေဝ=လျင်မြန်စွာသာလျှင်၊ နိက္ခမန္တိ=ထွက်
ကုန်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝစနတော့=ဟောတော်မူသောကြောင့်တည်း၊
မနုဿေသုတိ=ကား၊ သမာနပ္ပမာဏေသုပိ=တူမျှသော ပမာဏရှိသည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မနုဿသရီရေသု=လူ၏ ခန္ဓာကိုယ်တို့၌၊ ဒိဃံ
အဿာသန္တိတိ=ကား၊ ဒိဃံ=ရှည်စွာသော၊ အဿာသပ္ပဗန္ဓံ=ထွက်သက်ဟူ
သောနှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို၊ ပဝတ္ထေန္တိ=ဖြစ်စေကုန်၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊
အတ္ထော=တည်း၊ ပဿာသန္တိ ဧတ္ထာပိ=“ပဿာသံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌
လည်း၊ ဧသေဝ နယော=ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏၊
သုနခသသာဒယော ဝိယ=ဧွး၊ ယုန်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့၊ ရသံ=တိုသော၊
အဿသန္တိ စ=ထွက်သက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿသန္တိ စ=ဝင်သက်ကို
လည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ယောဇနာ=အနက်ယောဇနာခြင်း
တည်း၊ ဣဒံ ပန=ဤသည်ကား၊ ဒိဃံ စ=ရှည်သည်လည်းဖြစ်သော၊
ရဿဗ္ဗ=တိုသည်လည်းဖြစ်သော၊ အဿသနံ စ=ထွက်သက်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ပဿသနဗ္ဗ=ဝင်သက်ကိုလည်းကောင်း၊ တေသံ သတ္တာနံ=ထို
သတ္တဝါတို့၏၊ သရီရဿ=ခန္ဓာကိုယ်၏၊ သဘာဝေါ=သဘောတည်း၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ တေသန္တိ=ကား၊ တေသံ သတ္တာနံ=ထို
သတ္တဝါတို့၏၊ တေတိ=ကား၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်
တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတ္ထရမဒ္ဓါနန္တိ=ကား၊ အပ္ပကံ=အနည်းငယ်
သော၊ ကာလံ=အချိန်အခါ ကာလတည်း၊ နဝဟာကာရေဟိတိ=ကား၊
ဘာဝနာမနုယုန္တဿ=ဘာဝနာကို အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊
ပုဗ္ဗေနာပရံ=ရှေ့နောက်၊ အလဒ္ဓဝိသေသဿ=မရအပ်သောအနက်ထူးရှိ

သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (ဝါ) အနက်အထူးကို မရအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကေဝ-
လံသက်သက်၊ အဒ္ဓါနဝသေနကာလအခွန်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာဒိ-
တော=အစမှ၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တယော=သုံးပါးကုန်သော၊ အာ-
ကာရာ=အခြင်းအရာတို့ကို၊ တေ စ ခေါ်ထိုအခြင်းအရာတို့ကိုသာလျှင်၊
ဧကစ္စောအချို့သောသူသည်၊ အဿာသံထွက်သက်ကို သုဠကောဋ်စွာ၊
သံလက္ခေတိမှတ်သား၏၊ ဧကစ္စော=အချို့သောသူသည်၊ ပဿာသံဝင်
သက်ကို၊ သံလက္ခေတိမှတ်သား၏၊ ဧကစ္စော=အချို့သောသူသည်၊ တဒု-
ဘယံ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက် နှစ်ပါးစုံကို၊ သံလက္ခေတိမှတ်သား၏၊
တိဏ္ဏံသုံးယောက်ကုန်သော၊ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလနံဤပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝသေ-
န=အစွမ်းဖြင့်၊ သံလက္ခေတိမှတ်သား၏၊ ကေစိ ပန=အချို့သော ဆရာ
တို့သည်ကား၊ “အဿာသတိပတိထွက်သက်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဿာ-
သတိပတိဝင်သက်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧကန္တံတပေါင်းတည်း၊ ဝစနံ
စကားကို၊ ဘာဝနာယ=ဘာဝနာဖြင့်၊ နိရန္တရံမပြတ်မလတ်၊ ပဝတ္ထိဒဿ-
နတ္ထံဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအမျိုးငှာ၊ ဣတိ စ=ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိကုန်၏၊
ဆန္ဒဝသေန=ဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပူဗ္ဗေ ဝိယ=ရှေး၌ကဲ့သို့၊ တယော=သုံးခု
ကုန်သော၊ အာကာရာ=အခြင်းအရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တထာ=ထိုအတူ၊
ပါမောဇ္ဇဝသေန=နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းပါမောဇ္ဇ၏အစွမ်းဖြင့်၊ တယော=
သုံးခုကုန်သော၊ အာကာရာ=အခြင်းအရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ
နဝဟိ=ကိုးခုကုန်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ=ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိဆိုကြကုန်၏။

စ=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထံ ဧတသ္မိ ဝစနေ=“နဝဟာကာရေဟိ”ဟူ
သော ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ဧကဿ=တစ်ယောက်သော၊ ပုဂ္ဂလဿ=အား၊
တယော စေ=သုံးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ အာကာရာ=အခြင်းအရာတို့
ကို၊ ကာမံ လဗ္ဘန္တိ=အကယ်၍ကား ရအပ်ပါပေကုန်၏၊ ပန တထာပိ
ထိုသို့ပင် ရအပ်ပါသော်လည်း၊ တန္တိဝသေန=ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်၊
သဗ္ဗေသံ=အလုံးစုံကုန်သော အခြင်းအရာတို့ကို၊ ပါဠိအာရုဋ္ဌတ္တာ စ=ပါဠိ
တော်သို့ တက်ရောက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေသံ=ထိုပါဠိတို့၏၊

ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပရိကမ္မဿ=ပရိကံကို၊ ကာတဗ္ဗတ္တာ စ=ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ “တတြာယံ ဘိက္ခု နဝဟာကာရေဟိ”တိ=“တတြာယံ ဘိက္ခု နဝဟာကာရေဟိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဧဝံ ပဇာနတောတိ=ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ယံထာဝုတ္တေဟိ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော၊ အာကာရေဟိ=အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အဿာသပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ ပဇာနတော=သိသော ရဟန်းအား၊ တတ္ထ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ မနသိကာရံ=နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ပဝတ္တေန္တဿ=ဖြစ်စေသောရဟန်းအား၊ ဧကေနာကာရေနာတိ=ကား၊ ဒီယံ=ရှည်စွာသော၊ အဿာသာဒီသု=“ဝင်သက်” အစရှိသည်တို့၌၊ စတူသု=လေးပါးကုန်သော၊ အာကာရေသု=အခြင်းအရာတို့တွင်၊ ဧကေန=တစ်ခုသော၊ အာကာရေန=အခြင်းအရာဖြင့်လည်းကောင်း၊ နဝသု ဝါ=ကိုးပါးတို့တွင်လည်းကောင်း၊ တီသု ဝါ=သုံးပါးတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဧကေန=တစ်ခုသော၊ အာကာရေန=အခြင်းအရာ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဒီယော ရသော စ အဿာသော ။ ပ ။ နာသိကဂ္ဂေဝ ဘိက္ခုနော”တိ=“ဒီယော ။ ပ ။ ဘိက္ခုနော”ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ=ဆိုလတံ။

ဘိက္ခုနော=ရဟန်း၏၊ နာသိကဂ္ဂေဝ=နှာခေါင်းဖျား၌သာလျှင်၊ ဒီယော=ရှည်စွာသော၊ အဿာသော=ထွက်သက်လည်းကောင်း၊ ရသော=တိုသော၊ အဿာသော စ=ထွက်သက်လည်းကောင်း၊ တာဒိသော=ထိုသို့ ရှည်ခြင်း၊ တိုခြင်း သဘောရှိသော၊ ပဿာသောပိ စ=ဝင်သက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စတ္တာရေ=လေးပါးကုန်သော၊ ဝဏ္ဏာ=အခြင်းအရာတို့သည်၊ ဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

အယံ ဘာဝနာ=ဤဘာဝနာသည်၊ အဿာသပဿာသကာယာနုပဿနာတိ=“အဿာသပဿာသကာယာနုပဿနာ”မည်၏၊ ဣတိ ကတ္တာ=ဤသို့ပြု၍၊ “ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ”တိ=“ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=ဤယျအခါ၌၊ ပါဠိဝသေနော=ပါဠိ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ နဝ=ကိုးပါးကုန်သော၊ တေ အာကာရေ=ထိုအခြင်း အရာတို့ကို၊ ဘာဝနာဝိဓိဉ္စ=ဘာဝနာအစီအရင်ကိုလည်း၊ ဒသေတုံ=ငှာ၊ “ယထာဟာ”တိ အာဒိ=“ယထာဟာ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာရဉ္စ= အားထုတ်အပ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“ယထာဟာ”အစရှိသောထိုစကား ရပ်၌၊ ကထံ ပဇာနာတိတိ=ကား၊ ပဇာနနဝိဓိ=သိသော အစီအရင်ကို၊ ကထေတုကမ္ပတာယ=ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာဖြင့်၊ (ဝါ) ဟောတော်မူလို သည်ဖြစ်၍၊ ပုစ္ဆတိ=မေးတော်မူ၏၊ ဒီယံ အဿာသန္တိ=ကား၊ ဝုတ္တလက္ခ- ကံ=ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ဒီယံ=ရှည်စွာသော၊ အဿာသံ= ထွက်သက်ကို၊ အဒ္ဓါနသင်္ခါတေတိ ဧတ္ထ=“အဒ္ဓါနသင်္ခါတေ”ဟူသောဤ ပါဠိရပ်၌၊ အဒ္ဓါနန္တိ=ကား၊ သင်္ခံ=ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂတေ=ရောက်သော၊ ဒီဃေ=ရှည်စွာသော၊ ကာလေ=အချိန်အခါကာလ၌၊ ဒီယံ=ရှည်စွာသော၊ ခဏ=ခဏတည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ကောဌာသပရိယာယော=ကောဌာသ-သဒ္ဓါ၏ပရိယာယ်ဖြစ်သော၊ သင်္ခါ- တ-သဒ္ဓေါ=သင်္ခါတ-သဒ္ဓါသည်၊ “ထေယျသင်္ခါတ”န္တိ အာဒိသု ဝိယ=“ထေ ယျသင်္ခါတ”အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၌ကဲ့သို့တည်း၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ အဒ္ဓါန သင်္ခါတေတိ=ကား၊ အဒ္ဓါနကောဌာသေ=အဝုန်အဘို့အစုဟုဆိုအပ်သော၊ ဒေသဘာဂေ=အရပ်ဒေသအဘို့၌၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ=ကား၊ ဘာဝနာယ=ဘာဝနာ၏၊ ပုဗ္ဗေနာပရံ=ရှေ့ နောက်ဖြစ်သော၊ ဝိသေသံ=အထူးကို၊ အာဝဟန္တိယာ=ရွက်ဆောင်သဖြင့်၊ လဒ္ဓဿာဒတ္တာ=ရအပ်သောသာယာခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတ္ထ= ထိုဘာဝနာ၌၊ (ဝါ) ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ သာတိသယော=အလွန်မြတ် သော၊ ကတ္ထုကာမတာလက္ခဏော=ပြုလိုကာမျှ လက္ခဏာရှိသော၊ ကု- သလစ္ဆန္တော=ကုသလစ္ဆန္တသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇထိ=ဖြစ်၏၊ ဆန္ဒဝသေနာတိ=ကား၊ တထာပဝတ္ထဆန္ဒဿ=ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်သောဆန္ဒ၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသေသဘာဝနာမနုယုဉ္စဿ=ထူးသောဘာဝနာကို အားထုတ်သောသူအား၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ဝုဗ္ဗိ=ကြီးပွားခြင်းသို့၊ ဖာတိ=စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဂမေန္တဿ=ရောက်စေသောသူအား၊ တတော

သုခုမတရန္တိကား၊ ယထာဝုတ္တဆန္ဒပွတ္တိယာ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီး
 သောဆန္ဒ၏ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပုရိမကတော-ရှေးဖြစ်သည်ထက်၊ သုခုမ-
 တရံ-အလွန်သိမ်မွေ့၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဘာဝနာဗလေန-ဘာဝနာ၏
 အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထပရိဋ္ဌာဟတယ-ငြိမ်းအေးပြီးသောပူပန်
 ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာယဿ-ခန္ဓာကိုယ်၏၊ အဿာသပဿာ-
 သာ-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ သုခုမတရ-အလွန်သိမ်မွေ့ကုန်သည်၊
 ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ပဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ အဿာ-
 သပဿာသာနံ-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ သုခုမတရဘာဝေန-အလွန်
 သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အာရမ္မဏဿ-အာရုံ၏၊ သန္တတရတယ-
 အလွန်ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ စ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏လည်း၊
 ဝိတိပ္ပဋိပန္နတယ-လမ်းကြောင်းကို ကျင့်သဖြင့်၊ ဘာဝနာစိတ္တသဟဂ-
 တော-ဘာဝနာစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပမောဒေါ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်
 ခြင်းသည်၊ ခုဒ္ဒကာဒိဘေဒေါ-ခုဒ္ဒကာပီတိစသည်အပြားရှိသော၊ တရုဏ-
 ပီတိ-နုသောပီတိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ စိတ္တံ ဝိဝတ္တတိတိ-ကား၊
 အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ အဿာသပဿာသာနံ-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်
 တို့၏၊ အတိဝိယ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊ သုခုမတရဘာဝပွတ္တိယာ-အလွန်
 သိမ်မွေ့သောအဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ အနုပဋ္ဌဟနေ-ထင်ခြင်း၌၊ ဝိစေ-
 တဗ္ဗကာရပုပ္ဖတ္တဟိ-စုံစမ်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ တေ
 ဟိ-ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့မှာ၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ဝိနိဝတ္တတိ-ဆုတ်နစ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ကေစိ-အချို့သောဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ဘာ-
 ဝနာဗလေန ပန-ဘာဝနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်ကား၊ သုခုမတရဘာဝပုပ္ဖတ္တေ-
 သု-အလွန်သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော၊ အဿာသပဿာ-
 သေသု-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၌၊ တတ္ထ တသ္မိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တေ-ထိုပဋိ-
 ဘာဂနိမိတ်၌၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်သော၊ ပကတိအဿာသပဿာသတော-ပင်
 ကိုယ်ပကတိ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်မှာ၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ နိဝတ္တတိ-ဆုတ်နစ်
 ၏၊ ဥပေက္ခာ သဏ္ဌာတိတိ-ကား၊ တသ္မိ ပဋိဘာဂနိမိတ္တေ-ထိုပဋိဘာဂ
 နိမိတ်၌၊ ဥပစာရပုနာဒဘဒေ-ဥပစာရအပ္ပနာအပြားရှိသော၊ သမာဓိမ္ပိ-
 သမာဓိသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ဈာန-

နိဗ္ဗတ္တနတ္ထံ=ဈာန်ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဗျာပါရာဘာဝတော=ဗျာပါရ၏မရှိခြင်းကြောင့်
(ဝါ) အားထုတ်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဇ္ဈပေက္ခနံ=လျစ်လျူရှုခြင်းသည်၊
ဟောတိ=၏၊ သာ ပနာယံ ဥပေက္ခာ=ထိုဥပေက္ခာကို၊ (ဝါ) ထိုလျစ်လျူရှု
ခြင်းကို၊ “တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ”တိ=“တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ”ဟူ၍၊ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

ဣမေဟိ နဝဟိ အာကာရေဟိတိ=ကား၊ ယထာဝုတ္တေဟိ=အ
ကြင်အကြင်ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော၊ နဝဟိ=ကိုးပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ ပ-
ကာရေဟိ=ဤအပြားတို့ဖြင့်၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဒီဃံ အဿာသ ပ-
ဿာသကာယောတိ=ကား၊ ဒီယာကာရာ=ရှည်သောအခြင်းအရာရှိကုန်
သော၊ အဿာသပဿာသ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ-
ပိ=အမှဲ့အမှဲ့ ဖြစ်ကုန်၍လည်း၊ သမူဟဋ္ဌေန=အပေါင်းဟူသော အနက်
ကြောင့်၊ ကာယော=“ကာယ”မည်၏၊ (ဝါ) “ခန္ဓာကိုယ်”မည်၏၊ အဿာ-
သပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တမ္ပိ-
ဖြစ်သောနိမိတ်ကိုလည်း၊ ဇတ္ထ=ဤအရာ၌၊ အဿာသပဿာသ သာမ-
ညဝသေန=အဿာသ၊ ပဿာသ သာမည၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဥပ-
ဌာနံ သတိတိ=ကား၊ တံ အာရုံဗျူဟာ=ထိုအာရုံသို့၊ ဥပဂန္ဓာ=ကပ်ရောက်
၍၊ တိဌတိ=တည်၏၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ သတိ=သတိသည်၊ ဥပဌာ-
နံ=ထင်သည်မည်၏၊ အနုပဿနာ ဉာဏန္တိ=ကား၊ သမထဝသေန=သ-
မထဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိမိတ္တဿ=နိမိတ်ကို၊ အနုပဿနာ=ရှုခြင်းသည်၊
ဝိပဿနာဝသေန=ဝိပဿနာဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဿာသပဿာ-
သေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ တန္နိဿယံ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်ကို
အမှီပြု၍လည်းကောင်း၊ ကာယံ=ကာယသည်၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်သည်၊
ရူပံ=“ရုပ်”မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့လည်းကောင်း၊ စိတ္တဉ္စ=စိတ်သည်၎င်း၊ တံ
သမ္ပယုတ္တစမ္ပေ စ=ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ထိုစိတ်
ကိုမှီ၍ဖြစ်သောတရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ အရူပံ=“နာမ်”မည်၏၊ ဣတိ-
ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထပေတွာ=ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ နာမရူပဿ-
နာမ်၊ ရုပ်ကို၊ အနုပဿနာ=အဖန်တလဲလဲရှုသော၊ ဉာဏံ စ=ဉာဏ်လည်း

ကောင်း၊ တတ္ထ=ထိုနာမ်ရပ်၌၊ ယထာဘူတာဝဗောဓော=မပေါက်မပြန်ဟုတ်
 တိုင်းမှန်စွာထိုးထွင်း၍ သိခြင်းတည်း၊ ကာယော ဥပဋ္ဌာနန္တိ=ကာ၊ သော
 ကာယော=ထိုခန္ဓာကိုယ်ကို၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေန=အာရုံပြုသည်၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပဂန္ဓာ=ကပ်ရောက်၍၊ သတိ=သတိသည်၊ ဧတ္ထ တေသ္မိ
 ကာယေ=ဤခန္ဓာကိုယ်၌၊ တိဋ္ဌတိ=တည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဥပ-
 ဌာနံ နာမ=ထင်သည်မည်၏၊ ဧတ္ထ စ=ဤခန္ဓာကိုယ်၌လည်း၊ “ကာယော
 ဥပဋ္ဌာနန္တိ ဣမိနာ=“ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ” ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဣတရကာယ-
 သပိ=ဤခန္ဓာကိုယ်မှ တပါးတခြားသောခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟော=
 သိမ်းယူအပ်၏၊ (ဝါ) သင်္ဂြိုဟ်ရေစွက်အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပသန-
 စာရသပိ=သမ္ပသနစာရကိုလည်း၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ဣစ္ဆိတတ္တာ=အလို
 ရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ နော သတိတိ=ကာ၊ သော ကာ-
 ယော=ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သတိ နာမ=“သတိ”မည်သည်၊ န ဟောတိ=
 မဖြစ်၊ သတိ=သတိသည်၊ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ=ထင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သတိ
 စ=သတိသည်လည်း၊ သရဏဋ္ဌေန=အောင်းမေ့တတ်သောအနက်ကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန=ရှေးရှုထင်လာသော အနက်ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ သတိ=“သတိ”မည်၏၊ တာယ သတိယာတိ=ကာ၊ ယထာ-
 ဝုတ္တာယ=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သော၊ သတိယာ=သတိဖြင့်၊ တေန ဉာ-
 ဇောနာတိ=ကာ၊ ယထာဝုတ္တေနေဝ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်သည်သာ
 လျင်ဖြစ်သော၊ ဉာဇောန=ဉာဏ်ဖြင့်၊ တံ ကာယန္တိ=ကာ၊ တံ အဿာသ-
 ပဿာသကာယဉ္စ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသကာယကို၎င်း၊ တန္နိဿယ-
 ရူပကာယဉ္စ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသကိုမှီ၍ဖြစ်သော ရူပကာယကို၎င်း၊
 အနုပဿတိတိ=ကာ၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တဉာဇောန စေဝ=ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော
 ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာဉာဇောန စ=ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၎င်း၊
 အနု အနု=အဖန်တလဲလဲ၊ ပဿတိ=ရှုမြင်၏၊ တေန ဝုစ္စတိ ကာယေ
 ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာတိ=ကာ၊ တေန အနုပဿ-
 နေန=ထိုသို့အဖန်တလဲလဲ ရှုမြင်ခြင်းကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တေ=အကြင်အကြင်
 ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ကာယေ=ခန္ဓာကိုယ်၌၊ အယံ=ဤအဖန်တလဲလဲ ရှုမြင်
 ခြင်းကို၊ “ကာယနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ”တိ=“ကာယနုပဿ-

နာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။ ဣဒံ အယံ ဝါကျ-
 ပိဏ္ဏတ္ထော=ဤသို့သောဝါကျပိဏ္ဏတ္ထသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊
 ဟောတိ=၏။ ယထာဝုတ္တော=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ယာ အယံ
 အဿာသပဿာသကာယေ=အကြင်ထွက်သက်၊ ဝင်သက်အပေါင်း၌၎င်း၊
 တဿ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၏။ နိဿယဘူတေ=မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊
 ကရဇကာယေ စ=ကရဇကာယ၌လည်းကောင်း၊ ကာယဿေဝ=အပေါင်း
 ကိုသာလျှင်၊ အနုပဿနာ=အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုဒက-
 ဘူတာယ=ရေမရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မရိစိယာ=ညွှန်၌၊ ဥဒကာနုပဿ-
 နာ ဝိယ=ရေကိုအဖန်တလဲလဲ ရှုသကဲ့သို့၊ အနိစ္စာဒိသဘာဝေ=အနိစ္စအစ
 ရှိသောသဘောရှိသော၊ ကာယေ=ခန္ဓာကိုယ်၌၊ နိစ္စာဒိဘာဝါနုပဿနာ=
 နိစ္စအစရှိသောသဘောကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်၊ န=မဟုတ်၊ အထ
 ခေါ့=စင်စစ်သော်ကား၊ ယထာရဟံ=ထိုက်သည်အားလျှော်စွာ၊ အနိစ္စဒုက္ခာ
 အနုတ္တာ=အနိစ္စဒုက္ခအနုတ္တဟူ၍၊ သုဘဘာဝဿေဝ=တင့်တယ်သည်၏
 အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ အနုပဿနာ=အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းတည်း၊ အထ ဝါ-
 တနည်းသော်ကား၊ ကာယေ=ခန္ဓာကိုယ်၌၊ အဟန္တိ=“ငါ”ဟူ၍၎င်း၊ မမန္တိ=
 “ငါ၏ဥစ္စာ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိတိ ဝါ=“မိန်းမ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ပုရိသောတိဝါ=“ယောက်ျား”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂဟေတဗ္ဗဿ=ယူအပ်
 သော၊ ကဿစိ=တစုံတခု၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်၊ တာဒိသံ=
 ထိုသို့သော သဘောကို၊ အနုပဿိတ္တာ=မရှုမူ၍၊ ကာယမတ္တဿေဝ=
 ကာယမျှကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်မျှကိုသာလျှင်၊ အနုပဿနာ=အဖန်
 တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်၊ ကာယာနုပဿနာ=“ကာယာနုပဿနာ”မည်၏၊
 တာယ ကာယာနုပဿနာယ=ထိုခန္ဓာကိုယ်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းနှင့်၊
 သမ္ပယုတ္တာ=ယှဉ်သော၊ သတိယေဝ=သတိသည်သာလျှင်၊ ဥပဋ္ဌာနံ=ထင်
 လာခြင်းသည်၊ သတိပဋ္ဌာနံ=“သတိပဋ္ဌာန်”မည်၏၊ တဿ=ထိုကာယာနု-
 ပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို၊ ဘာဝနာ ဝဗ္ဗနာ=ပွားများအားထုတ်ခြင်းသည်၊
 ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ=“ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန-
 ဘာဝနာ”မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္တော=ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

ဧသေဝ နယောတိ=ကာ၊ “နဝဟိ အာကာရေဟိ”တိ အာဒိနာ= “နဝဟိ အာကာရေဟိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တဝိဓိ=ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ ရဿ-ပဒေ=“ရဿ”ပုဒ်၌၊ အတိဒိဿတိ=အလွန်ထင်၏၊ (ဝါ) ညွှန်ပြ၏၊ ဧတ္တာတိ=ကာ၊ ယထာဒဿိတေ=အကြင်အကြင် ညွှန်ပြအပ်သော၊ “ကထံ ဒိယံ အဿသန္တော”တိ အာဒိနာ=“ကထံ ဒိယံ အဿသန္တော”ဤသို့အစရှိသောပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အာဂတေ=လာသော၊ ဧတသ္မိံ ပါဠိနယေ=ဤပါဠိတော်နည်း၌၊ ဣဓာတိ=ကာ၊ ဣမသ္မိံ ရဿ-ပဒဝသေန=ဤ“ရဿ”ပုဒ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာဂတေ=လာသော၊ ဣမသ္မိံ ပါဠိနယေ=ဤပါဠိတော်နည်း၌၊ အယန္တိ=ကာ၊ ယောဂါဝစရော=ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုရှုသောပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ အဒ္ဓါနဝဇေနာတိ=ကာ၊ ဒိယကာလဝသေန=ရှည်သောကာလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတ္ထရဝသေနာတိ=ကာ၊ ပရိတ္တကာလဝသေန=တိုသောကာလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိတိ=ကာ၊ နဝဟိ=ကိုးပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ=ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။

တာဒိသောတိ=ကာ၊ ဒိယော စ=ရှည်သည်လည်းကောင်း၊ ရသော စ=တိုသည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော ဝဏ္ဏာတိ=ကာ၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ အာကာရာ=အခြင်းအရာတို့သည်၊ တေ စ အာကာရာ=ထိုအခြင်းအရာတို့ဟူသည်လည်း၊ ဒိယာဒယော ဧဝ=“ဒိယ” အစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင်၊ နာသိကဂ္ဂေဝ ဘိက္ခုနောတိ=နာသိကဂ္ဂေဝဘိက္ခုနောဟူသော၊ ဂါထာ=ဂါထာကို၊ သုခတ္ထံ=လွယ်ကူစိမ့်သောငှာ၊ ရဿ=တိုသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ နာသိကဂ္ဂေဝ ဝါတိ ဧတ္ထ=“နာသိကဂ္ဂေဝ ဝါ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ဝါ-သဒ္ဓေါ=ဝါ-သဒ္ဓါသည်၊ အနိယမတ္ထော=အနိယမအနက်ရှိ၏၊ (ဝါ) အမြဲမသတ်မှတ်အပ်သောအနက်ရှိ၏၊ တေန=ထိုသို့ ဝါ-သဒ္ဓါ၏ အနိယမအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တရာရောငှ=အထက်နှုတ်သီးကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏။

သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒီတိ=ကာ၊ သဗ္ဗဿ=အလုံးစုံသော၊ ကာယဿ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပဋိ ပဋိ ပစ္စေကံ=အသီးအသီး၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဝေဒနသီလော=ခံစားခြင်းအလေ့ရှိ၏၊ ဇာနနသီလော=သိ

သောအလေ့ရှိ၏။ ပါးတနည်းကား၊ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပဋိ ပဋိ=အသီးအသီး၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဒေဝေါ=ခံစားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ဧတဿ=ဤပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပဋိ ပဋိ=အသီးအသီး၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ တံ ဝေဒမာနော=ထိုခံစားခြင်းသည်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ တတ္ထ တတ္ထ=ထိုထိုသို့သောအရာ၌၊ သဗ္ဗဂ္ဂဏေန=သဗ္ဗ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ အဿာသာဒိကာယဿ=“အဿာသ”အစရှိသောကာယ၏။ (ဝါ) “ထွက်သက်” အစရှိသောကာယ၏။ အနဝသေသပရိယာဒါနေ=အကြွင်းအကျန်မရှိ သိမ်းယူခြင်းသည်၊ သိဒ္ဓေပိ=ပြီးစီးပါသော်လည်း၊ အနေက ကလာပသမုဒါယဘာဝတော=တစ်ပါးမကများစွာသော ကလာပ အပေါင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ=ထိုသဗ္ဗ-သဒ္ဓါ၏၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ=အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘဂါနံ=အဘို့အစုတို့၏၊ သံဝေဒနဒဿနတ္ထံ=ခံစားခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဋိ-သဒ္ဓဂ္ဂဟကံ=ပဋိ-သဒ္ဓါကိုယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ”ဟူသောထိုစကား ရပ်၌၊ သက္ကစ္စကာရိဘာဝဒဿနတ္ထံ=အရိုအသေပြုသောအဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ သံ-သဒ္ဓဂ္ဂဟကံ=သံ-သဒ္ဓါကိုယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမမတ္ထံ=ဤအနက်ကို၊ ဒဿေန္တော=ဖြစ်၍၊ “သကလဿာ”တိ အာဒိ=“သကလဿ”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ “သကလဿာ” အာဒိဝစနေ=“သကလဿ”အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယထာ ယေန အာကာရေန=အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့်၊ အဿာသပဿာသေသု=အဿာသ, ပဿာသတို့သည်၊ (ဝါ) ထွက်သက်, ဝင်သက်တို့သည်၊ သမာနေသုပိ=ထင်ရှားရှိပါကုန်သော်လည်း၊ ယောဂိနော=ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပဋိပတ္တိဝိဓာနေ=အကျင့်ပဋိပတ်ကိုစီရင်ရာ၌၊ ပစ္စေကံ=အသီး, အသီး၊ သက္ကစ္စံယေဝ=အရိုအသေကိုသာလျှင်၊ ပဋိပဋိတဗ္ဗံ=ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတုံ=ပြခြင်းငှာ၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ဒေသနာ=ဒေသနာဇာတ်ကို၊ ကတာ=ပြုအပ်၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊ တမေဝတ္ထံ=ထိုအနက်ကိုသာလျှင်၊ ဒီပေတုံ=ပြခြင်းငှာ၊ အတ္ထဿ=အနက်၏၊ သမာနတာယ=တူသည်၏အဖြစ်သည်၊ သတိပိ=ရှိပါသော်လည်း၊ “သကလဿာ”တိ အာဒိနာ=“သကလဿ”အစရှိသောဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ပဒဒ္ဓယဿ=ပုဒ်

နှစ်ခုအပေါင်း၏၊ ဝိသု ဝိသု=အသီး၊ အသီး၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ=အနက်ကိုဖွင့်
 ဆိုခြင်းကို၊ ကဟာ=ပြောအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏၊ ပါကဋိ
 ကရောန္တောတိ=ကား၊ ဝိဘူတံ=ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တော=ပြုလိုသည်
 ဖြစ်၍၊ သဗ္ဗသော=အချင်းခပ်သိမ်း၊ ဝိဘာဝန္တော=ထင်ရှားစေလိုသည်ဖြစ်
 ၍၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ပါကဋိကရဏံ=ပေါ်လွင်ထင်
 ရှားသည်ကို ပြုခြင်းသည်၊ ဝိဘာဝနံ=“ဝိဘာဝန”မည်၏၊ တတ္ထ=ထိုအနက်
 ၌၊ အသမ္ပယုနဉာဏေန=မတွေ့ဝေသောဉာဏ်ဖြင့်သာလျှင်၊ နေသံ=
 ထိုသူတို့အား၊ ပဝတ္တနေန=ဖြစ်သဖြင့်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒ-
 သေန္တော=ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဧဝံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော”တိ အာဒိ=“ဧဝံ
 ဝိဒိတံ ကရောန္တော”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ
 ဝစနေ=“ဧဝံ ဝိဒိတံ ကရောန္တော”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ တသ္မာ-
 တိ=ကား၊ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန=ဉာဏ်နှင့်
 ဧကုပ္ပါဒတာအစရှိသောအပြားနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အဿာသ-
 ပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ ပဝတ္တေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ ဝိပုယုတ္တ-
 စိတ္တေန=ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်၊ အဿာသပဿာသေ=ထွက်သက်၊
 ဝင်သက်တို့ကို၊ န ပဝတ္တေတိ=မဖြစ်စေ၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဧဝံဘူတော-
 ဤသို့ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒိ=အလုံးစုံသောခန္ဓာကိုယ်ကို ခံစား
 သည်ဖြစ်၍၊ အဿသိဿာမိ=ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့၊ ပဿသိဿာမိ-
 ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သိက္ခတိ=ကျင့်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဗုဒ္ဓါဒိဟိ=မြတ်စွာဘုရားအစရှိသည်တို့သည်၊ ဝုစ္စတိ=ဟောတော်မူအပ်၏၊
 ဣတိ အယံ=ကား၊ ယောဇနာ=ယောဇနာခြင်းတည်း၊ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဝိသ-
 ဋေတိ=ကား၊ အနေကကလာပတာယ=တစ်ပါးမကများစွာသောကလာပ်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဘာဝေန=မှန်မှန်ညက်ညက်ကြေသည်၏အ
 ဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိသဋေ=သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်၊ အာဒိပါကဋေ ဟောတိတိ-
 ကား၊ သတိယာ စ=သတိ၏လည်းကောင်း၊ ဉာဏဿ စ=ဉာဏ်၏လည်း
 ကောင်း၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ကတပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဿ=ပြုအပ်သောရှေး
 ၌ပြုပြင်အပ်သည်၏၊ ပဝတ္တက္ကားဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာဒိသေန
 ဘဝိတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ စတုတ္ထပုဂ္ဂလသဒိသေန=လေးယောက်မြောက်သော

ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တူသည်။ ဘဝိတဗွဲဖြစ်ရာ၏။ ပဂေဝ=ရှေးဦးမဆွ အစကသာလျှင်၊ သတိ စ=သတိကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏဗွဲ=ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ=ရှေးရှုဖြစ်စေ၍၊ တိသုပိ=သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု=အရာဌာနတို့၌၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တမေဝ=ဉာဏသမ္ပယုတ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ပဝတ္တေတဗွဲ=ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ဧဝန္တိ=ကား၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန=ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒနဝသေနေဝ=အလုံးစုံသောခန္ဓာကိုယ်ကို ခံစားသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ယဇ္ဇတိတိ=ကား၊ ဥဿဟတိ=အားထုတ်၏၊ ဝါယမတိတိ=ကား၊ ဝါယာမံ=လုလ္လဝီရိယကို၊ (ဝါ) အားထုတ်ခြင်းကို၊ ကရေတိ=ပြု၏၊ မနသိကာရံ=နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ပဝတ္တေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္တော=တည်း၊ တထာဘူတဿာတိ=ကား၊ အာနာပါနသုတိ=အာနာပါနသတိကို၊ ဘာဝေန္တဿ=ပွားများအားထုတ်သောရဟန်းအား၊ သံဝရောတိတိ=ကား၊ သတိ=သတိကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဝီရိယမ္ပိ=ဝီရိယကိုလည်းကောင်း၊ တာယ သတိယာတိ=ကား၊ အာနာပါနေ=အာနာပါနတို့ကို၊ (ဝါ) ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ အာရဗ္ဗ=အာရုံပြု၍၊ (ဝါ) အကြောင်းပြု၍၊ ပဝတ္တော=ဖြစ်သော၊ ယာ သာ သတိ=အကြင်သတိသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တာယ သတိယာ=ထိုသတိဖြင့်၊ တေန မနသိကာရေနာတိ=ကား၊ တတ္ထ=ထိုအာနာပါန၌၊ (ဝါ) ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ သတိပုဗ္ဗင်္ဂမော=သတိလျှင်ရှေးသွားရှိသော၊ (ဝါ) သတိပြဇာန်းခြင်းရှိသော၊ ယော သော ဘာဝနာ မနသိကာရော=အကြင်ဘာဝနာကိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တေန=ထိုဘာဝနာကို နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ အာသေဝတိတိ=ကား၊ “တိသေသ=သုံးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာယော=သိက္ခာတို့တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ အဓိကုသလဓမ္မေ=ထူးကဲလွန်မြတ်သော ကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ အာသေဝတိ=မှီဝဲ၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတ္ထ=ဤအာနာပါန၌၊ (ဝါ) ဤထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊

တဒါသေဝနံ=ထိုအာနာပါနကို မှီဝဲခြင်းကို၊ သိက္ခနန္တိ=“သိက္ခန”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ=အလိုရှိအပ်၏၊ ပုရိမနယေတိ=ကား၊ ပုရိမသ္မိံ=ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ဘာဝနာနယေ=ဘာဝနာနည်း၌၊ ပဌမဝတ္ထုဒ္ဓယေ=ပဌမဝတ္ထုတို့၏နှစ်ခုတို့၏အပေါင်း၌၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ တတ္ထာပိ=ထိုနည်းနှစ်ပါး၌လည်း၊ ကာမံ=အလိုရှိတိုင်း၊ ဉာဏုပ္ပါဒနံ=ဉာဏ်ဖြစ်ခြင်းကို၊ လဗ္ဘတေဝ=ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ အဿာသပဿာနံ=အဿာသ၊ ပဿာသတို့၏၊ (ဝါ) ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ယာထာဝတော=အစွမ်းအလျှောက်၊ ဒီယရဿဘာဝါဝဗောဓသဗ္ဘာဝတော=ဒီယရဿ၏ အဖြစ်ကို သိသောကြောင့်တည်း၊ တထာပိ=ထိုသို့ပင်သိအပ်ပါသော်လည်း၊ တံ သဘာဝံ=ထိုသဘောသည်၊ န ဒုက္ကရံ=မခဲရင်း၊ ယထာ ပဝတ္တာနံ=အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ=ထိုတရားတို့ကို၊ ဂဟဏမတ္တဘာဝတော=ယူကာမျှ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တတ္ထ=ထိုနည်းနှစ်ပါး၌၊ ဝတ္တမာနကာလပ္ပယောဂေါ=ဝတ္တမာန်ကာလနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ ဣဒံ ပန=ဤနည်းသည်ကား၊ ဒုက္ကရံ=ခဲရင်း၏၊ ပုရိသဿ=ယောက်ျားအား၊ (ဝါ) ၏၊ ခုရ-ဓာရယံ=သင်စုန်းဒါးသွားပေါ်၌၊ ဂမနသဒိသံ=သွားသည်နှင့်တူ၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ သာတိသယေန=အလွန်အကဲအားဖြင့်၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရေန=ရှေးဦးစွာ အလွန်ပြုပြင်စီရင်ခြင်းဖြင့်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒီပေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ အနာဂတကာလပ္ပယောဂေါ=အနာဂတ်ကာလနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမမတ္ထံ=ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတံ=ငှာ၊ “တတ္ထ ယသ္မာ”တိ အာဒိ=“တတ္ထ ယသ္မာ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ “တတ္ထ ယသ္မာ”တိ အာဒိ ဝစနေ=“တတ္ထ ယသ္မာ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ဉာဏုပ္ပါဒနာဒိသုတိ ဧတ္ထ=“ဉာဏုပ္ပါဒနာဒိသု” အစရှိသော ဤစကားရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ကာယသင်္ခါရပဿမ္ဘနပိတိ ပဋိသံဝေဒနာဒိ=“ကာယသင်္ခါရပဿမ္ဘနပိတိပဋိသံဝေဒနာ” အစရှိသည်ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ ကေစိ ပန=အချို့ဆရာတို့သည်ကား၊ “သံဝရဿမာဒါနာနံ=စောင့်စည်းခြင်း၏ ကောင်းစွာတည်ရာကို၊

သင်္ဂဟောသိမ်းယူအပ်၏။ ဣတိဤသို့၊ ဝဒန္တိဆိုကြကုန်၏။

ကာယသင်္ခါရန္တိကား၊ အဿာသပဿာသံထွက်သက်ဝင်သက်ကို၊ ဟိ သစ္စံမွန်၏။ သောထိုအဿာသပဿာသသည်၊ (ဝါ) ထိုထွက်သက်ဝင်သက်သည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်၊ သမာနောပိဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ကရဇကာယ ပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယကရဇကာယနှင့်စပ်၍ဖြစ်သောကြောင့်၊ တေနထိုကရဇကာယဖြင့်၊ သင်္ခါရိယတိပြုပြင်စီရင်အပ်၏။ ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ ကာယသင်္ခါရောတိ“ကာယသင်္ခါရ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၏။ “ကာယသင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါရော”တိ“ကာယသင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါရော”ဟူ၍၊ ဧဝံဤသို့၊ အာဂတောလာသော၊ ယောပန ကာယသင်္ခါရောအကြင်ကာယသင်္ခါရသည်၊ စေတနာလက္ခဏောစေတနာခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဒွါရန္တရပုတ္တိယံဒွါရအထူး၌ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သတိပိရိပါသော်လည်း၊ ယေဘုယျဝုတ္တိယာ စများသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဗ္ဗဟုလဝုတ္တိယာ စထိုဒွါရ၌များစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာယဒွါရေနကာယဒွါရဖြင့်၊ လက္ခိတောမှတ်သားအပ်၏။ သောထိုကာယသင်္ခါရကို၊ ဣမဤအရာ၌၊ နာမိပ္ပေတောအလိုမရှိအပ်၊ ပဿမ္မေန္နောတိ အာဒိသု“ပဿမ္မေန္နော”အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပစ္စိမံ ပစ္စိမံနောက်နောက်၌ဖြစ်သော၊ ပဒံပုဒ်သည်၊ ပုရိမဿ ပုရိမဿရှေးရှေးပုဒ်၏။ အတ္ထဝစနံအနက်ကို ပြတတ်သော ပုဒ်တည်း၊ တသ္မာကြောင့်၊ ပဿမ္မန္တံ နာမကား၊ ဝူပသမနံငြိမ်းအေးခြင်းတည်း၊ တဉ္စ ဝူပသမနံထိုငြိမ်းအေးခြင်းသည်လည်း၊ တထာပယောဂေထိုသို့အားထုတ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) ထိုသို့သောလုလ္လပယောဂသည်၊ အသတိမရှိလတ်သော်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဿဖြစ်ခြင်းငှာမထိုက်သော၊ ဩဠာရိကဿယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ ကာယသင်္ခါရဿကာယသင်္ခါရ၏၊ ပယောဂသမ္ပတ္တိယာလုလ္လပယောဂ၏ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ အနုပ္ပါဒနံမဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံမှတ်ထိုက်၏၊ တတြာတိကား၊ “ဩဠာရိကံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿမ္မေန္နော”ဧတ္ထ“ဩဠာရိကံ ။ ပ ။ ပဿမ္မေန္နော”ဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေတိကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ

ကမ္မဋ္ဌာန်း၏၊ (ဝါ) ကို၊ အနာရဒ္ဒကာလေးအားမထုတ်သောကာလ၌၊
 တတော ဧဝံထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ကာယစိတ္တနမ္ပိကိုယ်၊စိတ်တို့ကိုလည်း၊
 အပရိဂ္ဂဟိတကာလေးမသိမ်းဆည်းသောကာလ၌၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ “နိ-
 သီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဒိတ္တာ ဥဇ္ဇံ ကာယံ ပဏီဓာယာ”တိ ဣမိနာ=“နိ-
 သီဒတိ ။ ပ ။ ပဏီဓာယ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ကာယပရိဂ္ဂဟော-
 ခန္ဓာကိုယ်ကိုသိမ်းပိုက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော=၏၊ “ပရိမုခံ သတိ ဥပဌပေတွာ”တိ
 ဣမိနာ=“ပရိမုခံ ။ ပ ။ ဥပဌပေတွာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ စိတ္တပရိဂ္ဂ-
 ဟော=စိတ်ကိုသိမ်းပိုက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော=၏၊ တေနေဝံထို့ကြောင့်သာလျှင်၊
 “ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ ဟောန္တိ”တိ=“ကာယောပိ ။ ပ ။
 ဟောန္တိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ကာယောတိ=ကာ၊ ကရေကာယော-
 ကရေကာယတည်း၊ သဒရထာတိ=ကာ၊ သပရိဋ္ဌာဟာ=ပူပန်ခြင်းနှင့်အတူ
 တကွဖြစ်ခြင်းတည်း၊ သာ စ=ထိုပူပန်ခြင်းသည်လည်း၊ နေသံထိုကိုယ်၊
 စိတ်တို့အား၊ သဒရထာတာ=ပူပန်ခြင်းနှင့် အတူတကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်
 သည်၊ ဂရုဘာဝေန ဝိယ=ဝန်လေးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့၊ ဩဠာရိကတာ-
 ယ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝိနာဘာဝိနိ=မကွေမကွာ
 ဖြစ်ခြင်းရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဩဠာရိကာ”တိ=“ဩဠာရိကာ”
 ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ဗလဝတရာတိ=ကာ၊ သဗလာ ထူလာအားရှိ၏၊
 သန္တာ ဟောန္တိတိ=ကာ၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ဗဟိဒ္ဓါ=အပြင်ပ
 သို့၊ ဝိက္ခေပါဘာဝေန=ပြန်လွှင့်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကဂ္ဂံ=တစ်ခု
 တည်းသောအာရုံရှိသည်၊ (ဝါ) တည်ကြည်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း-
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ=သိမ်းယူ၍၊ ပဝတ္တမာနံ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊
 သန္တံ=ငြိမ်သက်သည်၊ ဝူပသန္တံ=အထူးသဖြင့်ငြိမ်သက်သည်၊ ဟောတိ=၏၊
 တတော ဧဝံထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တံ သမုဋ္ဌာနာ=ထိုကရေကာယကြောင့်
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပဓမ္မာ=ရုပ်တရားတို့သည်၊ လဟုမုဒုကမ္မညဘာဝပ္ပတ္တာ-
 ပေါသည်၏အဖြစ်၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်၊ အမုဋ္ဌခန့်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်
 ကုန်၏၊ တဒနုဂုဏတာယ=ထိုနှင့်လျော်သောဂုဏ်ရှိသောကြောင့်၊ သေ-
 သံ=ကြွင်းကျန်သောရုပ်သည်၊ တိသန္တတိရူပံ=“တိသန္တတိရုပ်”မည်၏၊ ဣတိ
 ဧဝံဤသို့၊ စိတ္တေ စ=စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ကာယေ စ=ခန္ဓာကိုယ်

သည်လည်းကောင်း၊ ဝူပသန္တေငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ပဝတ္တမာနေဖြစ်သည်ရှိသော်၊ တန္တိဿိတာထိုကိုယ်၊ စိတ်ကိုမှီကုန်သော၊ အဿာသပဿာသားထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည်၊ သန္တသဘာဝါးငြိမ်းအေးသောသဘောကြောင့်၊ အနုက္ကမေနအစဉ်အားဖြင့်၊ သုခုမ၊ သုခုမတရ၊ သုခုမတမာသိမ်မွေ့သည်၊ အလွန်သိမ်မွေ့သည်၊ အလွန်အကဲအထူးအားဖြင့်သိမ်မွေ့ကုန်သည်၊ ဟုတွာဖြစ်၍၊ ပဝတ္တန္တိဖြစ်ကုန်၏၊ တေနကြောင့်၊ “ယဒါ ပနဿ ကာယောပီ”တိ အာဒိ-“ယဒါ ပနဿ ကာယောပီ” အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ၏၊ ပဿမ္မေမိတိကား၊ ပဌမာဝဇ္ဇနာရေးဦးစွာဆင်ခြင်တည်း၊ အာဘုဇနံထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေခြင်း၊ အာဘောဂေါထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေခြင်း၊ သမ္မာကောင်းစွာ၊ အနု အနုအဖန်တလဲလဲ၊ အာဟရဏံဆောင်ခြင်းတည်း၊ သမန္နာဟာရောကောင်းစွာ အဖန်တလဲလဲဆောင်ခြင်း၊ တသ္မိယေဝ အတ္ထေထိုအနက်၌သာလျှင်၊ အပရာပရံထိုမှ၊ ဤမှ၊ ပဝတ္တအာဝဇ္ဇနာဖြစ်သောဆင်ခြင်ခြင်းတည်း၊ တဿေဝ အတ္တဿထိုအနက်ကိုသာလျှင်၊ မနသိကရဏံနလုံးသွင်းခြင်းတည်း၊ စိတ္တေစိတ်၌၊ ဌပနံထားခြင်းတည်း၊ မနသိကာရောစိတ်၌ထားခြင်း၊ ဝိမသာပညာဖြင့်ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏာပညာဖြင့်ဆင်ခြင်ခြင်း။

သာရဒ္ဓေတိကား၊ သဒရထေ သပရိဋ္ဌာဟေပူပန်ခြင်းနှင့်အတူတကွဖြစ်ခြင်း၌၊ အဓိမတ္တန္တိကား၊ ဗလဝံအားရှိသော၊ ဩဋ္ဌာရိကံယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းခြင်းကို၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေနလိင်္ဂဝိပလ္လာသအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၏၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ ကာယသင်္ခါရောကာယသင်္ခါရကို၊ အဓိပ္ပေတောအလိုရှိအပ်၏၊ ဝါတနည်းကား၊ “အဓိမတ္တံ ဟုတွာ ပဝတ္တတီ”တိ ဧတံဝစနံ “အဓိမတ္တံ ။ ပ ။ ပဝတ္တတီ”ဟူသောဤစကားရပ်သည်၊ ကိရိယာဝိသေသနံအမှုအရာကိရိယာအထူးတည်း၊ သုခုမန္တိ ဧတ္ထာပိ “သုခုမံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယောဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗောမှတ်ထိုက်၏၊ ကာယမှီတိ ဧတ္ထ “ကာယမှီ”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ စိတ္တေ စစိတ်ကိုလည်း၊ ဣတိဤသို့၊ အာနေတွာဆောင်ယူ၍၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံစပ်ယှဉ်အပ်၏။

ပဌမဇ္ဈာနတော=ပဌမဇ္ဈာန်မှာ၊ ဝုဋ္ဌာယ=ထ၍၊ ကရိယမာနံ=ပြုအပ်
သော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနဿ=ဒုတိယဇ္ဈာန်၏၊ နာနာဝဇ္ဇနံ=အထူးထူးသော အာ-
ဝဇ္ဇနံရှိသော၊ ပရိကမ္ပံ=ပရိကံကို၊ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိယ=ပဌမဇ္ဈာန်ကဲ့သို့၊ ဒူရ-
သမုဿာရိတပဋိပက္ခံ=ဝေးသောအားထုတ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သောဆန့်
ကျင်ဘက်ကို၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကံတွာ=ပြု၍၊ တံ သမုဋ္ဌာနော=ထိုပဌမဇ္ဈာန်
ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ကာယသင်္ခါရော=ကာယသင်္ခါရသည်၊ ပဌမဇ္ဈာနော စ=
ပဌမဇ္ဈာန်၌လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရေ စ=ဒုတိယဇ္ဈာန်၏ဥပစာ
၌လည်းကောင်း၊ ဩဠာရိကော=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်း၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
သဒိသော=တူသည်ကို၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊ သေသုပစာရဒ္ဒယေပိ=ကြွင်း
ကျန်သောဥပစာရနှစ်ပါး၌လည်း၊ ဧသု ဧသော နယော=ဤနည်းကို၊ ဒ-
ဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနံ=
ဒုတိယဇ္ဈာန်အစရှိသည်တို့ကို၊ အဓိဂမာယ=ရခြင်းငှာ၊ ပဋိပဋ္ဌတော=ကျင့်
ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါဒိဝသေန=ဒုက္ခာပဋိပဒါအစရှိသည်၏အစွမ်း
အားဖြင့်၊ ကိလမတော=ပင်ပန်းသော၊ ယောဂိနော=ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊
ကာယကိလမထစိတ္တုပယာတာဒိဝသေန=ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း၊ စိတ်၏
ပင်ပန်းခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝိတက္ကာဒိသင်္ခါဘေန=
ဝိတက်အစရှိသည်တို့၏ တုန်လှုပ်ချောက်ခြားစေသဖြင့်၊ သပရိပ္ပန္နကာယ
စ=တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍လည်း၊ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ=စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊
ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိဥပစာရေသု=ဒုတိယဇ္ဈာန် အစရှိသည်တို့၏ ဥပစာတို့၌၊
ကာယသင်္ခါရဿ= ကာယသင်္ခါရ၏၊ ဩဠာရိကတာ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်း
သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏၊ အတိသုခုမောတိ=ကား၊ အညတ္ထ=
တံပါးတခြားသောအရာ၌၊ လဗ္ဘမာနော=ရအပ်သော၊ ကာယသင်္ခါရော=
ကာယသင်္ခါရသည်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနော=စတုတ္ထဇ္ဈာန်၌၊ အတိက္ကန္တသုခုမော=
အလွန်သိမ်မွေ့၏၊ အဿ=ထိုစတုတ္ထဈာန်၏၊ သုခမဘာဝေါပိ=သိမ်မွေ့
နူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်လည်း၊ တတ္ထ=ထိုစတုတ္ထဈာန်၌၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဩဠာ-
ရိကတာ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်၊ အပ္ပဝတ္တနတော=
မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ကုတော နတ္ထိ=အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း၊ တေန=ကြောင့်၊
“အပ္ပဝတ္တိမေဝ ပါပုဏာတိ”တိ=“အပ္ပဝတ္တိမေဝ ပါပုဏာတိ”ဟူ၍၊

အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ။

လာဘိဿ=စတုတ္ထဈာန်ကိုရသောသူအား၊ သတော=အောင်းမေ့ခြင်းသတိရှိသည်ဖြစ်၍၊ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနဝေလံ=အစဉ်အတိုင်းဝင်ရောက်သောသမာပတ်ကို ဝင်စားသောအခါကို၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဧကာသနေနေဝ=တစ်နေရာတည်း ဖြင့်သာလျှင်၊ သဗ္ဗေသံ=ကုန်သော၊ ဈာနာနံ=ဈာန်တို့၏၊ ပဋိလာဘံ=ရခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ မဇ္ဈိမဘာဏကက=မဇ္ဈိမနိကာယ်ကို ရွတ်အံ့သရဇ္ဈာယ်တတ်ကုန်သောဆရာတို့သည်၊ ဟေဋ္ဌိမဟေဋ္ဌိမဇ္ဈာနတော=အောက်အောက်၌ ဖြစ်ကုန်သောဈာန်တို့ထက်၊ ဥပရူပရိဈာနူပစာရေပိ=အထက်အထက်၌ ဖြစ်ကုန်သောဈာန်၏ ဥပစာ၌လည်း၊ သုခမတရံ=အလွန်သိမ်မွေ့သည်ကို၊ ဣစ္ဆန္တိ=အလိုရှိကြကုန်၏၊ ဟိ=ခဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဈာနေ=ထိုဈာန်၌၊ သောပစာရာနံ=တို့ဥပစာဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာနာနံ=ဈာန်တို့ထက်၊ ဥပရူပရိ=အထက်အထက်၌ဖြစ်သောဈာန်သည်၊ ဝိသေသဝန္တတာ စ=အထူးရှိသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ သန္တတာ စ=ငြိမ်သက်သောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝေယျ=ကောင်းစွာဖြစ်ရာ၏၊ ဧကာဝဇ္ဇနူပစာရံ ဝါ=တစ်ခုသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသောဥပစာရဈာန်ကိုလည်း၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဧဝံ ဥ ဧဝံ ဟိ=ဤသို့လျှင်၊ ဟေဋ္ဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တဝါဒေန=ဆိုအပ်သော အယူနှင့်၊ ဣမဿ ဝါဒဿ=ဤအယူ၏၊ အဝိရောဓော=မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ သိဒ္ဓေါ=ပြီးစီး၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဘိန္ဒုဝိသယတ္တာ=ကွဲပြားသော အရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သဗ္ဗေသံယေဝါတိ=ကား၊ ဥဘယေသမ္ပိ=နှစ်ပါးတို့အားလည်း၊ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ တေသဗ္ဗေပိ=ထိုအလုံးစုံတို့ကိုလည်း၊ ဝုစ္စမာနေန=ဆိုအပ်သော၊ ဝိခိနာ=အစီအရင်ဖြင့်၊ ပဿဒ္ဓိံ=ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ဣစ္ဆန္တိယေဝ=အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဝိတ္တကာယသင်္ခါရော ပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ပဋိပ္ပဿမ္ပတိတိ ဣဒံစနံ=အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ ။ပ။ ပဋိပ္ပဿမ္ပတိဟူသော ဤစကားကို၊ သဒိသသန္တာနတာယ=တူသောသန္တာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဩဠာရိကာ=

ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ တေ ဧဝ အဿာသာဒယေားထို့ “အ-
ဿာသ” အစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက် အစရှိ
သည်တို့သည်သာလျှင်၊ သုခုမာသိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-
မဖြစ်ကုန်၊ တေသံထိုအဿာသ၊ ပဿာသတို့၏၊ (ဝါ) ထိုထွက်သက်၊ ဝင်
သက်တို့၏၊ ပဿမ္မနာကာရော ပန ငြိမ်းအေးသောအခြင်းအရာကိုကား၊
ဟောဌာအောက်၌၊ ဝုတ္တောယေဝ ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟေ သုခုမောတိကား၊ စတုဓာတုမုခေန-
ဓာတ်လေးပါးကို အကြောင်းပြုသဖြင့်၊ ဝိပဿနာဘိနိဝေသံဝိပဿနာ၌
နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ သန္ဓာယ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ သကလရူပရိဂ္ဂဟေအလုံးစုံ
သောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌၊ သုခုမာသိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်းသည်၊ ဘာ-
ဝနာယဘာဝနာဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ ဥပရူပရိအထက်အထက်၌၊ ပဏီ-
တဘာဝတောငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ၏၊ တေနဝသာ
လျှင်၊ “ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော”တိ “ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟေ သုခုမော”
ဟူ၍၊ အာဟာ-ပြု၊ လက္ခဏာရရုံဏိကဝိပဿနာယာတိကား၊ ကလာ-
ပသမ္ပသနံကလာပ်ကိုသုံးသပ်ခြင်းကို၊ အာဟာ-ပြု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနတော-
ငြိမ်းအေးသည်ကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းမှ၊ ပဌာယစ၍၊ ဗလဝိပဿ-
နာအားကြီးသောဝိပဿနာသည်၊ ဟောတိ၏၊ တတောထိုကလာပ်ကို
သုံးသပ်ခြင်းမှ၊ ဩရံအယုတ်သည်၊ (ဝါ) အောက်သည်၊ ဒုဗ္ဗလဝိပဿ-
နာ “အားနည်းသောဝိပဿနာ” မည်၏၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနာတိကား၊
“အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ”တိ အာဒိနာ “အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ” ဤသို့အစ
ရှိသည်ဖြင့်၊ သမထနယေသမထနည်း၌၊ ဝုတ္တနယေနဆိုအပ်သောနည်း
ဖြင့်၊ “အပရိဂ္ဂဟေ ပဝတ္တော ကာယသင်္ခါရော မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟေ
ပဋိပ္ပဿမ္မတိ”တိ အာဒိနာ “အပရိဂ္ဂဟေ ။ ပ ။ ပဋိပ္ပဿမ္မတိ”
ဤသို့အစရှိသော နည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိပဿနာနယေဝိပဿနာနည်း၌
လည်း၊ ပဋိပ္ပဿဒွိငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာယုဉ်စေအပ်၏၊ ဣတိ
ဣဒံ အတ္ထဇာတံသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တောသည်၊ ဟောတိ၏။

အဿာတိကား၊ “ပဿမ္မယံ ကာယသင်္ခါရန္တိ” “ပဿမ္မယံ ကာ-

ယသင်္ခါရံ”ဟူသော၊ ဣမဿ ပဒဿန္တိပုဒ်၏၊ စောဒနာသောဓနာဟိ
 တိ-ကား၊ အနုယောဂပရိဟာရေဟိ-အဖန်တလဲလဲ မေးမြန်းခြင်း၊ ဖြေဆို
 ခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဧဝန္တိ-ကား၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-၌၊ ဝုစ္စမာနကာရေန-
 ဆိုအပ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကထန္တိ-ကား၊ “ပဿမ္ဘယံ သိက္ခတိ”
 တိ-“ပဿမ္ဘယံ သိက္ခတိ”ဟူ၍၊ ယံ ဣဒံ ဝစနံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-
 ၏၊ တံ ဝစနံ-ထို“ပဿမ္ဘယံ သိက္ခတိ”စကားကို၊ ကထံ ကေန ပကာရေန-
 အဘယ်သို့သော အပြားအားဖြင့်၊ ကာယသင်္ခါရဿ-ကာယသင်္ခါရ၏၊
 ပဿမ္ဘနံ-ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ယောဂီနော စ-ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ သိက္ခနံ-
 ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကထေတုကမ္ပတာ-
 ပုစ္ဆာယ-ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာဖြင့်၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ ကာယသင်္ခါရေ-
 ကာယသင်္ခါရတို့ကို၊ သရူပတော စ-သရုပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌာ-
 ရိကုသုခမတော စ-ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်အဖြစ်၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်
 ၏အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝူပသမတော စ-ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်အား
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုယောဂပရိဟာရတော စ-အဖန်တလဲလဲမေးခြင်း၊
 ဖြေဆိုခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒဿေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ “ကတမေ ကာ-
 ယသင်္ခါရာ”တိ အာဒိ-“ကတမေ ကာယသင်္ခါရာ” အစရှိသည်ကို၊
 အာရမ္ဘံ-အားထုတ်အပ်၏၊ ဒဿေတုံ ကြိယာယ-ဒဿေတုံကြိယာ၏၊
 ကရဏဘူတော-ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အာ-ပုဗ္ဗ ရဘဓာတုယာ-အာ-
 ရှေ့ရှိသော ရဘ-ဓာတ်၏၊ ကမ္မဘူတေ-ကံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တတ္ထ တသ္မိံ
 “ကတမေ ကာယသင်္ခါရာ”တိ အာဒိဝစနေး-“ကတမေ ကာယသင်္ခါ-
 ရာ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ကာယိကဒ္ဓတိ-ကား၊ ရူပကာယေ-ရူပ-
 ကာယ၌၊ ဘဝါ-ဖြစ်သည်တည်း၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါတိ-ကား၊ ကာယသန္နိ-
 သိတာ-ခန္ဓာကိုယ်၌မို့သည်၊ ကာယေ-ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်
 သော်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ကာယေ-ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်
 သော်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အကာယ-
 သမုဋ္ဌာနာပိ-အကာယသမုဋ္ဌာန်ကိုလည်း၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်ကြောင့် မဖြစ်
 သည်ကိုလည်း၊ ဇာယေန-ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ သင်္ခရိယန္တိ-ပြုပြင်
 စီရင်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကာယသင်္ခါရော-“ကာယ-

သင်္ခါရ"မည်၏။ ပဿမ္မန္တောတိ-ကား၊ ဩဠာရိကောဠာရိကံ-ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၊ ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်ကို၊ (ဝါ) အလွန်ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်ကို၊ ပဿမ္မန္တော-ငြိမ်းအေးစေသည်ဖြစ်၍၊ သေသပဒ-ဒွယံ-ကြွင်းကျန်သော ပုဒ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်၊ တဿေဝ-"ပဿမ္မန္တော"ဟူသော ထိုပုဒ်၏သာလျှင်၊ ဝေဝစနံ-ဝေဝဇနကားလှယ်ပရိယာယ်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ဩဠာရိကံ-ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ ကာယသင်္ခါရ-ကာယသင်္ခါရကို၊ အဝူပသန္တသဘာဝံ-မငြိမ်းအေးသောသဘောကို၊ သန္တိ-သိဒါပေန္တော-ကောင်းစွာဆုတ်နစ်စေလိုသည်ဖြစ်၍၊ "ပဿမ္မန္တော"တိ-"ပဿမ္မန္တော"ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓံ-နောက်ထပ်တဖန်ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းသို့၊ ပါပေဇန္တာ-ရောက်စေလိုသည်ဖြစ်၍၊ "နိ-ရောဓေန္တော"တိ-"နိရောဓေန္တော"ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ သန္တသဘာဝံ-ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောကို၊ နယန္တော-ဆောင်လိုသည်ဖြစ်၍၊ "ဝူပသမန္တော"တိ-"ဝူပသမန္တော"ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ယထာရူပေဟိတိ-ကား၊ ယာဒိသေဟိ-အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော၊ ကာယသင်္ခါရေဟိတိ-ကား၊ ဩဠာရိကေဟိ-ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ကာယသင်္ခါရေဟိ-ကာယသင်္ခါရတို့ဖြင့်၊ အာနမနာတိ-ကား၊ အဘိဗုဒ္ဓေ-ရှေးရှု၊ ကာယဿ-ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ နမနာ-ညွတ်စေခြင်းတည်း၊ ဝိနမနာတိ-ကား၊ ဝိသု ဝိသု-အသီး၊ အသီး၊ ပဿတော-ရှုခြင်းကြောင့်၊ နမနာ-ညွတ်ခြင်းတည်း၊ သန္တမနာတိ-ကား၊ သဗ္ဗတော-အချင်းခပ်သိမ်း၊ နမနာ-ညွတ်ခြင်းတည်း၊ ဝါ-တနည်းကား၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ နမနာ-ညွတ်ခြင်းတည်း၊ ပဏမနာတိ-ကား၊ ပစ္ဆတော-နောက်သို့၊ နမနာ-ညွတ်ခြင်းတည်း၊ ဣဉ္ဇနာဒိနိ-"ဣဉ္ဇန" အစရှိသောပုဒ်တို့သည်၊ အာနမနာဒိနံ-ရှေ့သို့ညွတ်စေခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ ဝေဝစနာနိ-ဝေဝဇနကားလှယ် ပရိယာယ်တို့တည်း၊ ဝါ-တနည်းကား၊ အဓိမတ္တာနိ-လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ အဘိဗုဒ္ဓေလနာဒိနိ-ရှေးရှုတုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ အာနမနာဒယော-"ရှေ့သို့ညွတ်ခြင်း" အစရှိသည်တို့ မည်ကုန်၏၊ မန္တာနိ-ဖြေ့ညှင်းသာယာကုန်သော၊ ဣဉ္ဇနာဒယော-တုန်လှုပ်ခြင်းအစရှိ

သည်တို့တည်း။ ပဿမ္မယံ ကာယသင်္ခါရန္တိကား။ တထာရူပံထိုသို့ သဘောရှိသော၊ အာနမနာဒီနံရှေသို့ညွတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ ကာရ-
ဏဘူတံအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဩဠာရိကံယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်း
သော၊ ကာယသင်္ခါရံကာယသင်္ခါရကို၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန္တောငြိမ်းအေးစေ
လျက်၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏။ တသ္မိံထိုကာယသင်္ခါရသည်၊ ပဿမ္ဘိတောငြိမ်း
အေးသည်ရှိသော်၊ အာနာမနာဒယောပိရှေသို့ညွတ်စေခြင်းအစရှိသည်
တို့သည်လည်း၊ ပဿမ္ဘိတာ ၈၀ ငြိမ်းအေးကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ
ဖြစ်ကုန်၏။

သန္တံ သုခမန္တိကား။ တထာရူပပဟိထိုသို့သဘောရှိကုန်သော၊
ကာယသင်္ခါရေဟိကာယသင်္ခါရတို့မှ၊ ကာယဿခန္ဓာကိုယ်၏။ အပ-
ရိပ္ပန္နနဟေတူဟိမတုန်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အာနမနာ-
ဒယောရှေသို့ညွတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့သည်၊ န ဟောန္တိမဖြစ်ကုန်၊ တ-
ထာရူပံထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဒရထာဘာဝတောပူပန်ခြင်း၏မရှိသော
ကြောင့်၊ သန္တံငြိမ်သက်၏။ အနောဠာရိကတာယမယုတ်ရင်း မကြမ်း
တမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခမံသိမ်မွေ့နူးညံ့၏။ ပဿမ္မယံ ကာယ-
သင်္ခါရန္တိကား။ သာမညတောသာမညအားဖြင့်၊ ၈၀ ဤသို့၊ ကတွာ-
ပြု၍၊ ၀ဒတိဆို၏။ အထ ဝါတနည်းကား၊ ပုဗ္ဗေရှေ၌၊ ဩဠာရိကော-
ဠာရိကံယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်း၊ ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ (ဝါ) အလွန်
ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ ကာယသင်္ခါရံကာယသင်္ခါရကို၊ ပဋိပ္ပဿ-
မ္ဘေန္တောငြိမ်းအေးစေလျက်၊ အနုက္ကမေနအစဉ်အားဖြင့်၊ ကာယဿ-
ခန္ဓာကိုယ်၏။ အပရိပ္ပန္နနဟေတူဘူတောမတုန်လှုပ်၏အကြောင်းဖြစ်၍
ဖြစ်သော၊ သုခမ၊ သုခမတရေသိမ်မွေ့နူးညံ့၊ အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်
တို့ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာဖြစ်စေ၍၊ တေပိထိုတုန်လှုပ်ခြင်းတို့ကိုလည်း၊ ပဋိပ္ပ-
ဿမ္ဘေတွာငြိမ်းအေးစေ၍၊ ပရမသုခတာယလွန်မြတ်သော သိမ်မွေ့
နူးညံ့ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကောဋိပ္ပတ္တံအထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သော၊
ယံ ကာယသင်္ခါရံအကြင်ကာယသင်္ခါရကို၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတိအလွန်ငြိမ်း
အေးစေ၏။ တံ ကာယသင်္ခါရံထိုကာယသင်္ခါရကို၊ သန္ဓာယရည်ရွယ်၍၊

“သန္တံ သုခုဓံ ပဿမ္မယံ ကာယသင်္ခါရန္တိ” “သန္တံ ။ ပ ။ ကာယသင်္ခါရံ” ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။

ဣတိတိအာဒိ=“ဣတိ” အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ စောဒက-ဝစနံ=စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏စကားရပ်တည်း၊ တတ္ထ တသ္မိ ဣတိတိ အာဒိဝစ-နေ=“ဣတိ” အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဣတိတိ=“ဣတိ” ဟူသည်ကား၊ ပကာရတ္ထေ=အပြားဟူသော ပကာရအနက်၌၊ ပဝတ္ထော=ဖြစ်သော၊ နိပါ-တော=နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ကိရာတိ=ကား၊ အရုစိသုစနေ=“အရုစိ” ကိုပြောကြားခြင်း၌၊ (ဝါ) မနှစ်သက်သည်ကိုပြောကြားခြင်း၌၊ ဧဝွေ=ဤသို့လည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဟိ=ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ အယံ=ဤဆိုအပ်လတ်သည်ကား၊ ဧတ္ထ=“ဣတိ” အစရှိသော ဤပါငြိရပ်၌၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊ “ဝုတ္တပ္ပကာရေန=ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားအားဖြင့်၊ အတိသုခုဓမ္မိ=အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကာယသင်္ခါရံ=ကာယသင်္ခါရကို၊ ယဒိ ပဿမ္မေတိ=အကယ်၍ငြိမ်းအေးစေအံ့”၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊ ဧဝံ သုန္တေတိ=ကား၊ ဧဝံသတိ=ဤသို့နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ကာယသင်္ခါရ ငြိမ်းအေးသည်ရှိသော်၊ တယာ=သင်သည်၊ ဝုတ္တပ္ပ-ကာရေန=ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားတို့ကို၊ လဗ္ဘမာနေ=ရအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါတူပလဒ္ဓိယာတိ=ကား၊ ဝါတဿ=လေကို၊ ဥပလဒ္ဓိယာ=ရသဖြင့်၊ စ-သဒ္ဓေါ=စ-သဒ္ဓါသည်၊ သမုစ္စယတ္ထော=ပေါင်းဆည်းခြင်းသမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏၊ အဿာသာဒိဝါတာရဗ္ဗဏဿ=“အဿာသ” အစရှိသော လေကို အာရုံပြုသော၊ (ဝါ) “ထွက်သက်” အစရှိသောလေကိုအာရုံပြုသော၊ စိတ္တဿ=စိတ်အား၊ ပဘာဝနာ=ပွားများအားထုတ်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပါဒနာ=ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ ပဝတ္ထနာ=ဖြစ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ တေ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသတို့ကို၊ (ဝါ) ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ တေန=ထို“ထွက်သက်” အစရှိသော လေကိုအာရုံပြု၍ စိတ်ကိုပွားများခြင်းဖြင့်၊ ပဿမ္မေ-တဗ္ဗော=ငြိမ်းအေးစေအပ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊ အဿာသ၊ ပဿာသာနဉ္စ ပဘာဝနာတိ=ကား၊ ဩဠာရိကေ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ အဿာသပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊

ဘာဝနာယ=ဘာဝနာဖြင့်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ=ငြိမ်းအေးစေ၍၊ သုခုမာနံ=သိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်သော၊ တေသံ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသတို့၏၊ (ဝါ) ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ပဘာဝနာ စ=ပွားများအားထုတ်ခြင်းသည်လည်း၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်သနည်း၊ ဥဘယေသံ=နှစ်ပါးကုန်သော၊ တေသံ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသတို့အား၊ (ဝါ) ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့အား၊ တေန=ထိုအာနာပါနသတိဘာဝနာဖြင့်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတဗ္ဗတော=ငြိမ်းအေးစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာနာပါနသတိယာတိ=ကား၊ အာနာပါနာရမ္ပဏာယ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်လျှင် အာရုံရှိသော၊ သတိယာ စ=သတိဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဝတ္ထနံ=ဖြစ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်သနည်း၊ အာနာပါနာနံ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တံ သမ္ပယုတ္တဿ=ထိုသတိနှင့်ယှဉ်သော၊ အာနာပါနသတိသမာဓိဿ စ=အာနာပါနသတိသမာဓိ၏လည်း၊ ပဘာဝနာပိ=ပွားများခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပါဒနာပိ=ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ကဒါစိ=တစ်ခုတစ်ခု၊ အာရမ္ပဏေန=အာရုံနှင့်၊ ဝိနာ=ကင်း၍၊ (အာရမ္ပဏေန=အာရုံကို၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍)၊ သာရမ္ပဏာ=အာရုံရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တရားတို့သည်၊ န သမ္ဘဝန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ န စ နံ တန္တိ ဧတ္ထ= “န စ နံ တံ” ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ နန္တိ “နံ” ဟူသည်ကား၊ နိပါတမတ္ထံ=အနက်မရ နိပါတ်ပုဒ်မျှတည်း၊ ဝုတ္တဝိဓာနံ=ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ရှိကုန်သော၊ တံ သမာပတ္တိ=ထိုသမာပတ်ကို၊ ပညဝန္တော=ပညာရှိကုန်သော၊ ပဏ္ဍိတာ=ပညာရှိတို့သည်၊ န စေဝ သမာပဇ္ဇန္တိပိ=ဝင်စားလည်း မဝင်စားကြကုန်၊ တတော=ထိုသမာပတ်မှ၊ န ဝုဠဟန္တိပိ=ထလည်းမထကြကုန်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ယောဇနာ=ယောဇနာခြင်းတည်း၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ စောဒကော=စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ=အချင်းခပ်သိမ်း၊ အဘာဝုပနယနံ=အဘာဝုပနယနကို၊ ပဿန္တနံ=ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤအဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ စောဒေတိ=စောဒနာ၏။

ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ ဣတိ ကိရာတိ အာဒိ=“ဣတိ ကိရ”အစ ရှိသည်သည်၊ ယထာဝုတ္တယ=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သော၊ စောဒနာယ= စောဒနာခြင်း၏၊ ဝိဿန္ဓနာ=အဖြေတည်း၊ တတ္ထ တသ္မိ “ဣတိ ကိရာ” တိ အာဒိ ဝစနေ=“ဣတိ ကိရ”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ကိရာတိ= ကား၊ ယဒိတိ ဧတဿ=“ယဒိ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ အတ္ထေ=၌၊ နိပါတေ= နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သိက္ခတိ ကိရ=ကျင့်အံ့၊ မယာ=ငါသည်၊ ဝုတ္တကာရေန=ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ယဒိ သိက္ခတိ=အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထေ=တည်း၊ ဧဝံ သန္တေတိ=ကား၊ ဧဝံ= ဤသို့၊ ပဿမ္မနေ=ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ ပဘာဝနာ ဟောတိတိ=ကား၊ ဩဠာရိကာ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ကာယ- သင်္ခါရာ=ကာယသင်္ခါရတို့သည်၊ ယဒိပိ ပဋိပ္ပဿမ္မန္တိ=အကယ်၍မူလည်း ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ သုခုမာ ပန အတ္ထေဝါတိ=ကား၊ အနုက္ကမေန=အစဉ် အားဖြင့်၊ ပရမသုခုမဘာဝပုတ္တဿ=အလွန်သိမ်မွေ့သည်၏၊ အဖြစ်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ နိမိတ္တုပ္ပတ္တိယာ=နိမိတ် ဖြစ်ခြင်း၌၊ အာနာပါနဿတိယာ=အာနာပါနဿတိဖြင့်၊ အာနာပါနဿ- တိသမာဓိဿ စ=အာနာပါနဿတိသမာဓိ၏လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ ပ- ဘာဝနာ=ပွားများခြင်းသည်၊ ဣဇ္ဈတေဝ=ပြီးစီးသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ယထာ ကထံ ဝိယာတိ=ကား၊ ယထာဝုတ္တဝိဓာနံ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောအစီအရင်တို့အား၊ တံ ကထံ ဝိယ=အဘယ်ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ= မှတ်အပ်သနည်း၊ ကိစ္ဆိ=တစ်တခုသော၊ တံဒတ္ထသမ္ပဋိပါဒနေ=ထိုအနက် ကိုကောင်းစွာပြီးစေခြင်း၌၊ ဩပမ္ပံ=နှိုင်းယှဉ်စရာဥပမာသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=၌၊ ဩပမ္ပံ=နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာကို၊ ဒဿေတုံ=ငှာ၊ “သေယျထာပိ”အာဒိ= “သေယျထာပိ”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ= “သေယျထာပိ”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ “သေယျထာပိ”တိ=ကား၊ ဩပမ္ပတ္ထေ=ဥပမာအနက်၌၊ ပဝတ္ထော=ဖြစ်သော၊ နိပါတေ=နိပါတ်ပုဒ်

ဟည်း၊ ကံသေတိကား၊ ကံသဘာဇနေးကြေးခွက်၌၊ နိမိတ္တန္တိကား၊
 နိမိတ်၏၊ တေသံသဒ္ဓါနံထိုသဒ္ဓါတို့၏၊ ပဝတ္တာကာရဿဖြစ်သောအခြင်း
 အရာ၏၊ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထောတည်း၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ ဣဒံ
 စနံဤ“နိမိတ္တဿ”ပုဒ်၌ဝိဘတ်သည်၊ သာမိအတ္ထောသာမိအနက်၌၊ ဥပ-
 ယောဂဝစနံဒုတိယာဝိဘတ်တည်း၊ (ဣဒံ ဝစနံ“နိမိတ္တဿ”ဟူသောဤ
 သဒ္ဓါတည်း၊ သာမိအတ္ထောသာမိအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံဒုတိယာ ဝိ-
 ဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း၊) သုဂ္ဂဟိတတ္တာတိကား၊ သုဠကောင်းစွာ၊
 ဂဟိတတ္တာယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုမနသိကတ္တာတိကား၊
 သုဠကောင်းစွာ၊ စိတ္တေစိတ်၌၊ ဌပိတတ္တာထားအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ သူပဓာရိတတ္တာတိကား၊ သမ္ပဒေဝကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဥပ-
 ဓာရိတတ္တာကောင်းစွာဆောင်ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သလ္လက္ခိ-
 တံတ္တာမှတ်သားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဗုဒ္ဓကာသဒ္ဓါတိကား၊
 အနုရဝေကြည်လင်သောအသံတို့ကို၊ အာဟပိ၊ ယေအကြင်ကြည်လင်
 သောအသံတို့သည်၊ အပ္ပကာနည်းကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ အယံ က-
 သဒ္ဓေါဤ“သုဗုဒ္ဓကာ”ပုဒ်၌ပါဝင်သော က-သဒ္ဓါသည်၊ အပ္ပတ္ထောနည်း
 သော အနက်ရှိ၏၊ သုဗုဒ္ဓသဒ္ဓနိမိတ္တာရမ္ပဏာပီတိကား၊ သုဗုဓော-
 သိမ်မွေ့နူးညံ့သော၊ သဒ္ဓေါဝအသံသည်သာလျှင်၊ နိမိတ္တံနိမိတ်တည်း၊
 သုဗုဒ္ဓသဒ္ဓနိမိတ္တံသိမ်မွေ့နူးညံ့သောအသံသည်သာလျှင်ဖြစ်သောနိမိတ်၊
 တဒါရမ္ပဏကာယပိထိုသိမ်မွေ့နူးညံ့သောအသံသာလျှင်အာရုံရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇနတံသည်၊ (ဝါ) ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-
 သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ၏၊ တဒါထိုအခါ၌၊ သုဗုဓာပိသိမ်မွေ့နူး
 ညံသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဒ္ဓါအသံတို့သည်၊ ကာမံ နိရုဒ္ဓါအကယ်
 ရှိကား၊ ချုပ်ပါပေကုန်၏၊ ပန တထာပိထိုသို့ပင် ချုပ်ပါကုန်သော်လည်း၊
 သဒ္ဓနိမိတ္တဿအသံနိမိတ်ကို၊ သုဂ္ဂဟိတတ္တာကောင်းစွာယူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဗုဒ္ဓတရသဒ္ဓနိမိတ္တာရမ္ပဏဘာဝေနပိအလွန်သိမ်မွေ့
 နူးညံ့သောအသံနိမိတ်အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ စိတ္တံစိတ်သည်၊ ပဝတ္တ-
 တိဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ အာဒိတောအစမှ၊ ပဌာယစ၍၊ နိရုဒ္ဓဿ-
 ချုပ်ပြီးသော၊ တဿ တဿ သဒ္ဓဿထိုထိုအသံ၏၊ နိမိတ္တံနိမိတ်ကို၊

အဝိက္ခိတ္တေနမပြန့်လွင့်သော၊ စိတ္တေနစိတ်ဖြင့်၊ ဥပဓာရေန္တဿ=ရှေးရှု
 ဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ ပရိယောသာနေ=
 အဆုံး၌၊ အတိသုခမသဒ္ဓနိမိတ္တမ္ပိ=အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သောအသံနိမိတ်
 ကိုလည်း၊ အာရမ္မဏံ=အာရုံကို၊ ကတ္တာပြု၍၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ပဝတ္တ-
 တေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဝိက္ခေပံ=ပြန့်လွင့်ခြင်း
 သို့၊ န ဂစ္ဆတိ=မရောက်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ယထာဥပဋ္ဌိတေ=
 အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်လာသော၊ တသ္မိ နိမိတ္တေ=၌၊
 သမာဓာနသတ္တဝတော=ကောင်းစွာဆောင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဧဝံ သန္တေတိ အာဒိ-“ဧဝံ သန္တေ”အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တဿေဝ=
 ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္တဿ=အနက်၏၊ (ဝါ) အနက်ကို၊
 နိဂမနဝသေန=နိဂုံးအပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=
 “ဧဝံ သန္တေ”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ယဿ သုတ္တပဒဿ=အကြင်
 သုတ်ပုဒ်၌၊ စောဒနာသောဓနာဟိ=စောဒနာသောဓနာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူ
 တကွ၊ အတ္ထော=ကို၊ ဝုတ္ထော=၏၊ တံ=ထိုအနက်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ=ထုတ်ဆောင်
 ၍၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနာနိ=ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့
 ကို၊ ဝိဘာဂတော=ဝေဘန်ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်၊ ဒဿေတံ=ငှာ၊ “ပဿ-
 မ္ဘယ”န္တိ အာဒိ=“ပဿမ္ဘယ” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တတ္ထ
 တသ္မိ ဝစနေ=“ပဿမ္ဘယ” အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ပဿမ္ဘယံ ကာ-
 ယသင်္ခါရန္တိ=ကာ၊ ဝုတ္တအဿာသပဿာသာ=ဆိုအပ်ပြီးသော အဿာသ
 ပဿာသတို့ကို၊ (ဝါ) ဆိုအပ်ပြီးသော ထွက်သက်၊ဝင်သက်တို့ကို၊ ကာ-
 ယောတိ=“ကာယ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “ခန္ဓာကိုယ်”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=
 ဤသို့၊ ယောဇနာ=အနက်ယောဇနာခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=၏၊ အထ ဝါ-
 တနည်းသော်ကား၊ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရန္တိ ဧတ္ထ=“ပဿမ္ဘယံ ကာ-
 ယသင်္ခါရံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်သက်၊ဝင်
 သက်တို့သည်၊ ကာယာ=“ကာယ” တို့မည်ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ=သို့၊ အတ္ထော=
 အနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=၏၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ=မဟာသတိပဋ္ဌာန
 သုတ်၌၊ ကာယာနုပဿနံ=ကာယာနုပဿနာကို၊ ကထေန္တေန=ဟောတော်

မူသဖြင့်၊ ပဌမစတုက္ကဿေဝပဌမစတုက္ကကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တတ္တာ စဟော
 တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာနာပါနဿတိ-
 သုတ္တေပိအာနာပါနဿတိသုတ်၌လည်း၊ “ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခဝေ
 ဘိက္ခု ဒီယံ ဝါ အဿသန္တော ဒီယံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ ။ ပ ။
 ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ၊ ကာယေ ကာယာနု-
 ပဿီ ဘိက္ခဝေ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဝိဟရတိ”တိ၊ “ယသ္မိံ သမယေ
 ။ ပ ။ ဘိက္ခု ဝိဟရတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ စဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ကာယာနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တဿ ပဌမစတုက္က-
 သာ”တိ၊ “ကာယာနုပဿနာ ။ ပ ။ ပဌမစတုက္ကဿ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆို
 အပ်၏။

အာဒိကမ္ပိကဿ ကမ္ပဌာနဝသေနာတိကား၊ သမထကမ္ပ-
 ဌာနံသမထကမ္ပဌာန်းကို၊ သန္ဓာယ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ ဝိပဿနာကမ္ပဌာနံ ပန-
 ဝိပဿနာကမ္ပဌာန်းကိုကား၊ ဣတရစတုက္ကေသုပိပဌမစတုက္ကမှ တပါး
 တခြားသော စတုက္ကတို့၌လည်း၊ လဗ္ဘတေဝရအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊
 ဧတ္ထာတိကား၊ ပဌမစတုက္ကေပဌမစတုက္က၌၊ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိတိ
 ဧတံ ဝစနံ “သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ”ဟူသောဤသဒ္ဒါသည်၊ နိဒဿနမတ္တံ-
 နိဒဿနနည်းမျှတည်း၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နာနံဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံကုန်
 သော၊ ပုညဝန္တာနံ ပနကုသိုလ်ကောင်းမှု ရှိသောသူတို့အားကား၊ (ဝါ)
 ဘုန်းကံပါရမီရှိသောသူတို့အားကား၊ အဘိညာပိအဘိညာဉ်သည်လည်း၊
 သိဇ္ဈတိယေဝပြီးစီးသည်သာလျှင်တည်း၊ စတုပ္ပိဓန္တိကား၊ ပါတိမောက္ခ-
 သံဝရာဒိဝသေနပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်၊ စတုပ္ပိဓံလေးပါးအပြားရှိ၏၊ အနာပဇ္ဇနန္တိကား၊ သတ္တန္တံခုန်စပ်ပါး
 ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံအာပတ်အစုတို့တွင်၊ အညတရဿအမှတ်
 မထား တပါးပါးသောအာပတ်သို့၊ အနာပဇ္ဇနံမသင့်ရောက်၊ အာပန္န-
 ဝုဌာနန္တိကား၊ အာပန္နသပ္ပဋိကမ္မာပတ္တိတောသင့်ရောက်အပ်၊ ကုစားအပ်
 သောအာပတ်မှ၊ ယထာဓမ္မံတရားအားလျော်စွာ၊ ပဋိကမ္မကရဇ္ဇေန-
 ကုစားခြင်းကိုပြုသဖြင့်၊ ဝုဌာနံအာပတ်မှထခြင်းတည်း၊ ဒေသနာဂါမိနိ-

တော=ဒေသနာဂါမ်အာပတ်မှ၊ (ဝါ) ဒေသနာပြောကြားအပ်သောအာပတ်
 မှ၊ ဒေသနာယ=ဒေသနာပြောကြားသဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာနံ=အာပတ်မှထခြင်းတည်း၊
 ဝုဋ္ဌာနဂါမ်နိတော=ဝုဋ္ဌာနဂါမ်ဖြစ်သော သံယာဒိသိဿအာပတ်မှ၊ ပရိဝါ-
 သာဒိဝိနယကမ္မကရဏေန=ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ခြင်းအစရှိသောဝိနည်း
 ကံကိုပြုခြင်းဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာနံ=အာပတ်မှထခြင်းတည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-
 သည်၊ (ဝါ) ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-
 မှန်၏၊ ဒေသနာယပိ=ဒေသနာပြောကြားခြင်းသည်လည်း၊ အာပန္နာပတ္တိ-
 တော=သင့်ရောက်အပ်သောအာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာနံ=ထခြင်းသည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ ဣတိ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ သာပိ=ထိုအာပတ်ကိုလည်း၊ ဝုဋ္ဌာနေနေဝ-
 ဝုဋ္ဌာန-သဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတုားသိမ်းယူအပ်၏၊ ကိလေသေဟိ
 စ အပ္ပဋိပိဋနန္တိကား၊ ကောဓော=အမျက်ဒေါသလည်းကောင်း၊ ဥပ-
 နာဟော=ရန်ညှိုးဖွဲ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ မက္ခော=ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုချေဖျက်
 ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပလာသော=အဖြင်းအဖြင်းပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ)
 အတုအပြိုင်ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣဿာ=ဌူစုစောင်းမြောင်းခြင်းလည်း
 ကောင်း၊ မစ္ဆရိယံ=နှမြောတွန့်တို ဝန်တိုခြင်းလည်းကောင်း၊ မာယာ=လှည့်
 ပတ်ဖျားရောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ သာဌေယျံ=စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်း
 လည်းကောင်း၊ ထမ္ဘော=ခိုင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ထိပါးခြင်းလည်း
 ကောင်း၊ သာရမ္ဘော=ချုပ်ချယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မာနော=မာန်မာနတက်
 ကြွခြင်းလည်းကောင်း၊ အတိမာနော=အလွန်မာန်မာနတွက်ကြွခြင်းလည်း
 ကောင်း၊ မဒေါ=မာန်ယစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပမာဒေါ=မေ့လျော့ခြင်းလည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိဟိ=ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ပါပဓမ္မေဟိ=ယုတ်မာ
 ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့ဖြင့်၊ အပ္ပဋိပိဋနံ=မနှိပ်စက်ခြင်းတည်း၊
 တေသံ=“ကောဓ၊ ဥပနာဟ”အစရှိကုန်သောထိုပါပဓမ္မတို့၏၊ အနုပ္ပါဒနံ-
 မဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-
 သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=၏။

ယမိဒံ ယံ ဣဒံ=အကြင်ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို၊ အာဘိသမာ-
 စာရိကသီလံ=“အာဘိသမာစာရိကသီလံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊

သဗ္ဗန္ဓောပုဒ်တို့၏စပ်ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗောပြုအပ်၏။ ဒွေ အသီတိ ခန္ဓကဝတ္ထာနိ ဓုဒ္ဓသဝိဓံ မဟာဝတ္ထန္တိ စက္ကန္တိ။ မဟာဝတ္ထံ နာမမဟာ ဝတ်မည်သည်ကား၊ ဝတ္ထက္ခန္ဓကေ=ဝတ္ထက္ခန္ဓကဉ္စိ။ ဝုတ္တာနိ=ဆိုအပ်ကုန် သော၊ အာဂန္တုကဝတ္ထံ=အာဂန္တုကဝတ်လည်းကောင်း၊ အာဝါသိက ဂမိက အနုမောဒန ဘတ္တဂ္ဂပိဏ္ဏစာရိက အာရညိက သေနာသန ဇန္တာယရ ဝစ္စ- ကုဋိ ဥပဇ္ဈာယ သဒ္ဓိဝိဟာရိက အာစရိယ အန္တေဝါသိကဝတ္ထန္တိ=အာဝါသ ကဝတ်၊ ဂမိကဝတ်၊ ။ ပ ။ အာစရိယဝတ်၊ အန္တေဝါသိကဝတ်၎င်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဓုဒ္ဓသ=တစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော၊ ဝတ္တာနိ=ဝတ်တို့တည်း၊ တ- တော=ထိုဓုဒ္ဓသခန္ဓကဝတ်မှ၊ အညာနိ ပန=တပါးတခြားတို့ကိုကား၊ က- ဝါစိ=တရံတခါ၌၊ တဇ္ဇနိယကမ္မကတာဒိကာလေယေဝ=တဇ္ဇနိယကံအစရှိ သည်တို့ကို ပြသောကာလ၌သာလျှင်၊ စရိတဗ္ဗာနိ=ကျင့်အပ်ကုန်သော၊ ဒွါသီတိ=ရှစ်ဆယ့်၊ နှစ်ပါးကုန်သော၊ ခန္ဓကဝတ္တာနိ=ခန္ဓကဝတ်တို့တည်း၊ သဗ္ဗာသု=အလုံးစုံကုန်သော၊ အဝတ္တာသု=အခိုက်အတန့်တို့၌၊ န စရိတဗ္ဗာ နိ=မကျင့်အပ်ကုန်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ မဟာဝတ္ထေသု=မဟာဝတ်တို့၌၊ အဂဏိတာနိ=မရေတွက်အပ်ကုန်၊ တတ္ထ=ထိုမဟာဝတ်၌၊ “ပါရိဝါသိကာ- နံ ဘိက္ခုနံ ဝတ္ထံ ပညပေဿာမီ”တိ=“ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝတ္ထံ ပည- ပေဿာမီ”ဟူ၍၊ အာရဘိတွာ=အားထုတ်ပြီး၍၊ “န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ ။ ပ ။ န ဆမာယံ စက်မန္တေ စက်မေ စက်မိတဗ္ဗံ”န္တိ အာဒိနာ=ဖြင့်၊ ဝုတ္ထ- ဝတ္တာနိ=ဟောတော်မူအပ်ကုန်သောဝတ်တို့သည်၊ ဆသဠိ=ခြောက်ဆယ့် ခြောက်ပါးသောဝတ်တို့တည်း၊ တတော=ထိုဝတ်မှ၊ ပရံ=တပါးတခြားသော၊ “န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပါရိဝါသိကဝုဗ္ဗတရေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟေန၊ မာနတ္တာရဟေန၊ မာနတ္တစာရိကေ- န၊ အတ္တာနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိ ဧကစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ”န္တိ အာ- ဒိနာ=“န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကေန ။ ပ ။ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ”အစရှိသည် ဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ=ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ ပကတတ္ထေ=ပကတတ်ရဟန်း သည်၊ စရိတဗ္ဗေဟိ=ကျင့်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အနညတ္တာ=သူတပါးတို့ နှင့် မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသု=အသီးခြား၊ တာနိ=ထိုဝတ် တို့ကို၊ အဂဏေတွာ=မရေတွက်မူ၍၊ ပါရိဝါသိကဝုဗ္ဗတရာဒိသု=ပါရိဝါသိ

ဆောက်တည်သောရဟန်း၊ သီတင်းကြီးရဟန်းအစရှိကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလန္တရေသုပုဂ္ဂိုလ်အထူးတို့၌၊ စရိတဗ္ဗတ္တာကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသံထိုပုဂ္ဂိုလ်အထူးတို့၏၊ ဝသေနအစွမ်းဖြင့်၊ သမ္ဗုဏ္ဏေတွာပေါင်း၍၊ ဧကေကံတပေါင်းတည်းကို၊ ကတွာပြု၍၊ ဂဏိတာနိရေတွက်အပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စငါးပါးတို့တည်း၊ ဣတိဤသို့၊ ဧကသတ္တတိဒုနစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော၊ ဝတ္တာနိဝတ်တို့ကို၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မကတဝတ္ထေသုဥက္ခေပနိယကံ၌ပြုကျင့်အပ်သောဝတ်တို့၌၊ ဝတ္တပညာပနဝသေနဝတ်ကိုပညတ်တော်မူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၏၊ “န ပကတ္တဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ။ ပ ။ နဟာနေ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ သာဒိတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ” န ပကတ္တဿ ။ ပ ။ သာဒိတဗ္ဗံ”ဟူသောဤစကားကို၊ အဘိဝါဒနာဒိနံရိုခိုးခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ အသာဒိယနံမသာယာသော၊ ဧကံတစ်ပါးတည်း၊ “န ပကတတ္ထော ဘိက္ခု သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေတဗ္ဗော”တိ အာဒိနိ စ “န ပကတတ္ထော ။ ပ ။ အနုဒ္ဓံသေတဗ္ဗော”ဤသို့အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ဒသဆယ်ပါးတို့တည်း၊ ဣတိ ဧဝံဤသို့၊ ဧတာနိ ဒွါသီတိဤရှစ်ဆယ်နှစ်ပါးတို့တည်း၊ ပနဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတေသွေဝဤရှစ်ဆယ်နှစ်ပါးတို့၌သာလျှင်၊ ကာနိစိအချို့ကုန်သော၊ တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိဝတ္တာနိတဇ္ဇနိယအစရှိသောဝတ်တို့လည်းကောင်း၊ ကာနိစိအချို့ကုန်သော၊ ပါရိဝါသိကာဒိဝတ္တာနိပရိဝါသိဆောက်တည်ခြင်းအစရှိကုန်သောဝတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိဤသို့၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေနမယူအပ်သေးသည်ကိုယူသဖြင့်၊ ဒွါသီတိ ဧဝံရှစ်ဆယ်နှစ်ပါးတို့သာလျှင်တည်း၊ ပနဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အညတ္ထတပါးတခြားသော၊ အဋ္ဌကထာပဒေသေအဋ္ဌကထာအရာ၌၊ အပ္ပကံအနည်းငယ်သော၊ ဦနမဓိကံ ဝါယုတ်လျော့သည်၊ ပိုလွန်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂဏနပဝံအရေအတွက် ဂဏန်းသင်္ချာသို့ မကပ်ရောက်သည်၊ န ဟောတိမဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ အသီတိ ခန္ဓကဝတ္တာနိတိ “အသီတိ ခန္ဓကဝတ္တာနိ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “ရှစ်ဆယ်သောခန္ဓကဝတ်တို့”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၏၊ အာဘိသမာစာရိကသီလန္တိ ဧတ္ထံ၌၊ အဘိသမာစာရောတိကား၊ ဥတ္တမသမာစာရောမြတ်သောအကျင့်တည်း၊ အဘိသမာစာရောဝံအဘိသမာစာရသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) မြတ်သောအကျင့်သည်သာလျှင်၊ အာဘိ-

သမာစာရိကံ=“အာဘိသမာစာရိကံ”မည်၏။ ဝါ-တနည်းကား၊ အဘိသမာ-
စာ-ရ်-မြတ်သော အကျင့်ကို၊ အာရဗ္ဗ-အကြောင်းပြု၍၊ ပညတ္တံ=ပညတ်
တော်မူအပ်သောသီလသည်၊ အာဘိသမာစာရိကံ=“အာဘိသမာစာရိကံ”
မည်၏။ တဒေဝ=ထို“အာဘိသမာစာရိကံ”သည်သာလျှင်၊ သီလံ=သီလ
တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ အာဘိသမာစာရိကံသီလံ=“အာဘိသမာ
စာရိကံသီလံ”မည်၏။ ဧတံ=“အာဘိသမာစာရိကံ”ဟူသောဤအမည်
သည်၊ ခန္ဓကဝတ္ထုပရိယာပနဿ=ခန္ဓကဝတ်၌ အကျုံးဝင်သော၊ သီလဿ=
သီလ၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း၊ အဟံ သီလံ ရက္ခာမိ၊ ကိ အာဘိ-
သမာစာရိကေနာတိ အာဒိသု=“အဟံ သီလံ ရက္ခာမိ၊ ကိ အာဘိ-
သမာစာရိကေန”အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သီလန္တိ-ကား၊ ဥဘတော-
ဝိဘင်္ဂပရိယာပနမေဝ=ဥဘတောဝိဘင်္ဂ၌အကျုံးဝင်သောသီလကိုသာလျှင်၊
ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏။ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ခန္ဓကဝတ္ထုပရိယာ-
ပနဿ=ခန္ဓကဝတ်၌အကျုံးဝင်သောသီလကို၊ အာဘိသမာစာရိကဂ္ဂဟဏေ-
န=အာဘိသမာစာရိက-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ=ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း၊ ပရိပူရေတိတိ=ကား၊ ပရိပူဏ္ဏေ=ပြည့်စုံသော၊ ဝါ-တနည်း
ကား၊ ပရိပူရိတေ=ဖြင့်ကျင့်အပ်သော၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း။

တတောတိ=ကား၊ ယထာဂုတ္တသီလဝိသောဓနတော=အကြင်အ
ကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော သီလစင်ကြယ်ခြင်းမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ အာဝါသော
တိ=ကား၊ အာဝါသပလိဗောဓော=ကျောင်း၏ အနှောက်အယှက်တည်း၊
ကုလန္တိ အာဒိသုပိ=“ကုလံ”အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-
ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ အာဝါသော
တိ=ကား၊ ဧကော=တစ်ခုသော၊ ဩဝရကောပိ=တိုက်ခန်းကိုလည်းကောင်း၊
ဧကံ=တစ်ခုသော၊ ပရိဝေဏမ္ဘိပရိဝုဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ သကလော-
အလုံးစုံသော၊ သံယာရာမောပိ=သံယာအာရာမကိုလည်းကောင်း၊ အာ-
ဝါသောတိ=“အာဝါသ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=၏။ သ္မာယံ သော အယံ သက-
လောပိ သံယာရာမော=ထိုအလုံးစုံသောသံယာအာရာမသည်လည်း၊ သဗ္ဗ-
သေဝ=အလုံးစုံအားသာလျှင်၊ ပလိဗောဓော=ပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ)

အနှောက်အယှက်သည်။ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဧတ္ထ=ဤသံယာဉ်အာရာမ၌၊
 ယော ပန ဘိက္ခု=သည်။ နဝကမ္မာဒိဥဿုက္ကံ ဝါ=အမှုသစ် အစရှိသော
 အားထုတ်ခြင်းသို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ=ရောက်၏၊ ဗဟုဘဏ္ဍာသန္တိစယော
 ဝါ=များစွာသော ဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုသို့ မှီးသိမ်းဆည်းခြင်းသည်လည်း၊ ဟော-
 တိ=ဖြစ်၏၊ ယေန ကေနစိ ဝါ ကာရဏေန=အမှတ်မထား တပါးပါးသော
 အကြောင့်ဖြင့်လည်း၊ အပေက္ခဝါ=ရှင်သည်ဖြစ်၍၊ ပဋိဗ္ဗေသိတ္တော=တပ်မက်
 နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ=၏၊ တဿေဝ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်း
 အားသာလျှင်၊ ပလိဗောဓော=ကြောင့်ကျစိုက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊
 ဣတရဿ=တပါးတခြားသော ရဟန်းအား၊ ပလိဗောဓော=ပလိဗောဓိ
 သည်၊ (ဝါ) ကြောင့်ကျစိုက်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်။

ကုလန္တိ=ကာ၊ ဉာတိကုလံ ဝါ=ဆွေမျိုးတို့၏ အမျိုးသို့လည်း
 ကောင်း၊ ဥပဌာကကုလံ ဝါ=အလုပ်အကြွေးဒါယကာတို့၏အမျိုးသို့လည်း
 ကောင်း၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧကစ္စဿ=အချို့သောသူအား၊ ဥပဌာက-
 ကုလမ္ပိ=အလုပ်အကြွေးဒါယကာတို့၏အမျိုးသည်လည်း၊ “သုခိတော=ချမ်း
 သာသည်ရှိသော်၊ သုခိတော=ချမ်းသာ၏”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိ
 သော၊ နယေန=နည်းဖြင့်၊ သံသဌဿ=လူတို့နှင့် ရောနှောဆက်ဆံလျက်၊
 ဝိဟရတော=နေသောသူအား၊ ပလိဗောဓော=ပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) အ-
 နှောက်အယှက်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ကုလမာနသကေ-
 ဟိ=အလုပ်အကြွေးဖြစ်ကုန်သောလူတို့နှင့်၊ ဝိနာ=ကင်း၍၊ ဓမ္မဿဝနာယ=
 တရားတော်ကို နာယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ သာမန္တဝိဟာရမ္ပိ=အနီးအနားဖြစ်
 သော ကျောင်းသို့လည်း၊ န ဂစ္ဆတိ=မသွားရောက်၊ ဧကစ္စဿ=အချို့သော
 ရဟန်း၏၊ မာတာပိတရေပိ=အမိအဖအားလည်း၊ ပလိဗောဓော=ပလိ-
 ဗောဓိသည်၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်သည်၊ န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ကော-
 ရဏ္ဏကဝိဟာရဝါသိတ္ထေရဿ=ကောရဏ္ဏကကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်
 သောမထေရ်၏၊ ဘာဂိနေယျဒဟရဘိက္ခုနော ဝိယ=တူဖြစ်သောရဟန်း
 ပဉ္စင်းငယ်ကဲ့သို့တည်း။

လာဘောတိ=ကာ၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ ပစ္စယာ=“ဆွမ်း၊

သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ဟူသောပစ္စည်းတို့တည်း။ တေ ဘိက္ခုတို့သည်၊
 ကထံအဘယ်သို့လျှင်၊ ပလိဗောဓာပလိဗောဓတို့သည်၊ ဟောန္တိဖြစ်ကုန်
 သနည်း။ ဟိချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ပုညဝန္တဿဘုန်းကံရှိသော၊ ဘိက္ခုနောအား၊
 ဂတဂတဌာနေရောက်ရာ၊ ရောက်ရာအရပ်၌၊ မနုဿာလူတို့သည်၊ မ-
 ဟာပရိဝါရေများစွာသော အခြံအရံရှိကုန်သော၊ ပစ္စယေပစ္စည်းတို့ကို၊
 ဒေန္တိပေးလှူကြကုန်၏၊ သော ဘိက္ခုသည်၊ တေသံ မနုဿာနံတို့အား၊
 အနုမောဒေန္တောအဖန်ဖန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စေလျက်၊ ဓမ္မံတရားကို၊
 ဒေသေန္တောဟောတော်မူသည်ရှိသော်၊ သမဏဓမ္မံရဟန်းတရားကို၊
 ကာတံပြုခြင်းငှာ၊ (ဝါ) အားထုတ်ခြင်းငှာ၊ ဩကာသံအခွင့်အခါကို၊ န
 လဘတိမရ၊ အရုဏုဂ္ဂမနတောအရုဏ်တက်ရာ အချိန်အခါမှ၊ ယာဝ-
 အကြင်မျှလောက်၊ ပဌမယာမောပဌမယာမ်သည်၊ အတ္ထိရှိ၏၊ တာဝ-
 ထိုမျှလောက်၊ မနုဿသံသဂ္ဂေါလူတို့နှင့် ရောနှောဆက်ဆံခြင်းသည်၊
 န ဥပစ္စိဇ္ဇတိမပြတ်၊ ပုနနောက်ထပ်တဖန်၊ ဗလဝပစ္စုသေယေဝအလွန်
 နေမြင့်သောအခါ၌သာလျှင်၊ ဗာဟုလ္လိကပိဏ္ဏပါတိကာများစွာကုန်သော
 ဆွမ်းဒါယကာတို့သည်၊ အာဂန္နာရောက်လာကြကုန်၍၊ “ဘန္တေအရှင်
 ဘုရား၊ အသုကောဤအမည်ရှိသော၊ ဥပဌာကောအလုပ်အကြွေး
 ဒါယကာသည်လည်းကောင်း၊ အသုကာဤအမည်ရှိသော၊ ဥပါသိကာ-
 အလုပ်အကြွေးဥပါသိကာ ဒါယိကာမသည်လည်းကောင်း၊ အသုကော-
 ရှိသော၊ အမစ္စောအမတ်သည်လည်းကောင်း၊ အသုကာရှိသော၊ အ-
 မစ္စမိတာအမတ်၏ သွီးသည်လည်းကောင်း၊ တုမှာကံအရှင်ဘုရားတို့
 အား၊ ဒဿနကာမာဖူးမြင်ခြင်းငှာ အလိုရှိပါကုန်၏”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝ-
 ဒန္တိလျှောက်ထားကြကုန်၏၊ သောထိုဒါယကာ၊ ဒါယိကာမသည်၊ “အာ-
 ဝုသောအရှင်ဘုရား၊ တွံအရှင်ဘုရားသည်၊ ပတ္တစိဝရံသပိတ်သင်္ကန်း
 ကို၊ ဂဏှ ဂဏှာဟိခံယူတော်မူပါလော့”၊ ဣတိဤသို့၊ ဂမနသဇ္ဇေဝ-
 သွားခြင်းကိုစီရင်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၏၊ နိစ္စဗျာဝဋ္ဌောအမြဲတန်း
 ကြောင့်ကျစိုက်သည်၊ ဟောတိ၏၊ တဿေဝ ဘိက္ခုနောအားသာလျှင်၊
 တေ ပစ္စယာထိုပစ္စည်းတို့ကို၊ ပဋိစ္စစွဲမှီ၍၊ ပလိဗောဓာပလိဗောဓတို့
 သည်၊ (ဝါ) ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိကုန်၏၊ တေနကြောင့်၊

ဂဏံ=အပေါင်းအဖော်ကို၊ ပဟာယ=ပယ်စွန့်၍၊ ယတ္ထ=အကြင်အရပ်၌၊ နံ ဘိက္ခု=ကို၊ န ဇာနန္တိ=မသိကြကုန်၊ တတ္ထ=ထိုအရပ်၌၊ ဧကကေန=တစ်ပါးထည်းတည်း၊ စရိတဗ္ဗ=ကျင့်အပ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့တစ်ပါးအထည်းတည်းကျင့်သည်ရှိသော်၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ ပလိဗောဓော=ပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းသည်၊ ဥပစ္ဆိဇ္ဇတိ=ပြတ်စဲ၏။

ဂဏောတိ=ကား၊ သုတ္တန္တိကဂဏော ဝါ=သုတ္တန်ပိဋကတ်ကိုဆောင်သောရဟန်းအပေါင်းလည်းကောင်း၊ အာဘိဓမ္မိကဂဏော ဝါ=အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကိုဆောင်သော ရဟန်းအပေါင်းလည်းကောင်း၊ ယော ဘိက္ခု=သည်၊ တဿ ဂဏဿ=ထိုရဟန်းအပေါင်းအား၊ ဥဒ္ဓေသံ ဝါ=ပါဠိကိုသင်ယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ ဝါ=အဋ္ဌကထာကိုသင်ယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒေန္တော=ပေးရသည်ရှိသော်၊ သမဏဓမ္မဿ=ရဟန်းတရား၏၊ ဩကာသံ=အခွင့်အခါကို၊ န လဘတိ=မရ၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ (ဝါ) ၏၊ ဂဏော=ဂိုဏ်းသည်၊ (ဝါ) ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ ပလိဗောဓော=ပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဂေန=ကြောင့်၊ သော ပလိဗောဓော=ထိုပလိဗောဓကို၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်ကို၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဥပစ္ဆိန္နိတဗ္ဗော=ဖြတ်တောက်အပ်၏၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ=တို့အား၊ ဗဟု=များစွာသော၊ ကတံ=ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ သစေ ဟောတိ=အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ အပွံ=အနည်းငယ်သော ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ အဝသိဋ္ဌံ=ကြွင်းကျန်သည်၊ သစေ ဟောတိ=အံ့၊ တံ အပ္ပကိစ္စံ=ထိုအနည်းငယ်သော ပြုဘွယ်ကိစ္စကို၊ နိဌာပေတွာ=ပြီးဆုံးစေ၍၊ အရညံ=တောသို့၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ=ဝင်ရောက်အပ်၏၊ အပွံ=အနည်းငယ်သော၊ ကတံ=ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ သစေ ဟောတိ=အံ့၊ ဗဟု=များစွာသော၊ ကတံ=ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ အဝသိဋ္ဌံ=ကြွင်းကျန်သည်၊ သစေ ဟောတိ=အံ့၊ ယောဇနတော=တစ်ယူဇနာထက်၊ ပရံ=အပိုအလွန်၊ အဂန္တာ=မလာမူ၍၊ အန္တောယောဇနပရိစ္ဆေဒေ=တစ်ယူဇနာ အတွင်းအပိုင်းအခြား၌၊ အညံ=တပါးတခြားသော၊ ဂဏဝါစကံ=ဂိုဏ်းဆရာ၏အထံသို့၊ ဥပသကံမိတွာ=ချဉ်းကပ်၍၊ “အာယဿာ=အရှင်ဘုရားသည်၊ ဣမေ ဘိက္ခု=တို့ကို၊ ဥဒ္ဓေသာဒီဟိ=ပါဠိကိုသင်ယူစေခြင်းအစရှိသည်တို့

ဖြင့်၊ သင်္ဂဏှတု=ခိုးမြှောက်ပါလော့၊ (ဝါ) သင်ပေးပါလော့။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ=ပြောဆိုအပ်၏။ ဧဝမ္ပိ=ဤသို့လည်း၊ အလဘမာနေန=မရခြင်းဖြင့်၊ “အာဝုသော=ငါ့ရှင်၊ မယံ=ငါ့အား၊ ဧကံ=တစ်ခုသော၊ ကိစ္စံ=ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တုမေ=သင်တို့သည်၊ ယထာဟသုကဋ္ဌာနာနိ=အကြင်အကြင်ချမ်းသာရာအရပ်တို့သို့၊ ဂစ္ဆထ=ကြွသွားကြကုန်လော့။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တာ=ပြောဆို၍၊ ဂဏံ=ဂိုဏ်းကို၊ (ဝါ) ရဟန်းအပေါင်းကို၊ ပဟာယ=စွန့်ပယ်၍၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ကမ္ပံ=အမှုကိစ္စကို၊ ကာတဗ္ဗံ=ပြုအပ်၏။

ကမ္ပေနာတိ=ကာ၊ ကမ္ပပလိဗောဓေန=အမှုကိစ္စဟူသောပလိဗောဓဖြင့်၊ (ဝါ) အမှုကိစ္စဟူသော အနှောက်အယှက်ဖြင့်၊ “ကမ္ပဗ္ဗ ပဗ္ဗမန္တိပိ=“ကမ္ပဗ္ဗ ပဗ္ဗမံ”ဟူ၍လည်း၊ ပါဠိ=ပါဠိတစ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ=ရှိသေး၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“ကမ္ပေန”ဟူသောထိုစကားရပ်၌၊ ကမ္ပန္တိ=ကာ၊ နဝကမ္ပံ=အသစ်ဖြစ်သောအမှုကိစ္စတည်း၊ (ဝါ) အမှုသစ်တည်း၊ တံ နဝကမ္ပံ=ထိုအမှုသစ်ကို၊ ကရောန္တေန=ပြုသောရဟန်းသည်၊ ဝဗ္ဗကိအာဒိဟိ=လက်သမားအစရှိသည်တို့မှ၊ လဒ္ဓါလဒ္ဓံ=ရအပ်သောအမှုကိစ္စ၊ မရအပ်သောအမှုကိစ္စကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ကုတာကတေ=ပြုအပ်ပြီးသော အမှုကိစ္စ၊ မပြုအပ်သေးသောအမှုကိစ္စ၌၊ ဥဿုက္ကံ=အားထုတ်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတဗ္ဗံ=ရောက်အပ်၏၊ ကုတိ=ဤသို့၊ သဗ္ဗထာပိ=အလုံးစုံသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း၊ ပလိဗောဓော=ပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ သောပိ=ထိုပလိဗောဓကိုလည်း၊ (ဝါ) ထိုအနှောက်အယှက်ကိုလည်း၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဥပစ္ဆန္တိတုဗ္ဗော=ဖြတ်တောက်အပ်၏၊ အပ္ပံ=အနည်းငယ်သော၊ ကိစ္စံ=အမှုကိစ္စသည်၊ အဝသိဋ္ဌံ=ကြွင်းကျန်သေးသည်၊ သစေဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ အပ္ပံ=အနည်းငယ်သော၊ ကိစ္စံ=အမှုကိစ္စကို၊ နိဋ္ဌပေတဗ္ဗံ=ပြီးဆုံးစေအပ်၏၊ ဗဟု=များစွာသော၊ ကိစ္စံ=သည်၊ အဝသိဋ္ဌံ=ကြွင်းကျန်သေးသည်၊ သစေ ဟောတိ=အံ့၊ သံယိကံ=သံယိကဖြစ်သော၊ ကိစ္စံ=အမှုကိစ္စသည်၊ စေ ဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ နဝကမ္ပံ=အသစ်ဖြစ်သော အမှုကိစ္စကို၊ (ဝါ) အမှုသစ်ကို၊ သံယဿ ဝါ=သံယာအားလည်းကောင်း၊ ဘာရဟာရဘိက္ခုနံ ဝါ=ဝန်ကိုဆောင်သောရဟန်းတို့အားလည်း

ကောင်း၊ နိယျာတေတဗ္ဗံ=အပ်နှင်းအပ်၏။ အတ္တနော=မိမိ၏။ သန္တကံ= ဥစ္စာသည်။ စေ ဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ အတ္တနော=မိမိ၏။ ဘာရဟာရ- ကာနံ=ဝန်ကိုဆောင်သောရဟန်းတို့အား၊ နိယျာတေတဗ္ဗံ=အပ်နှင်းအပ်၏။ တာဒိသံ=ထိုသို့ သဘောရှိသောသူကို၊ အလဘန္တေန=မရသည်ရှိသော်၊ သံဃဿ=သံဃာတော်အား၊ ပရိစ္စင်္ခိတွာ=စွန့်၍၊ ဂန္တတဗ္ဗံ=သွားအပ်၏။

အဒ္ဓါနန္တိ=ကား၊ မဂ္ဂဂမနံ=ခရီးသွားခြင်းတည်း၊ ဟိ=ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ ယဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ကတ္တစိ=တစုံတခုသောအရပ်၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော ဝါ=ရဟန်းပြုလိုသည်လည်း၊ (ဝါ) ရဟန်းအဖြစ်ကိုရှင်သည်လည်း၊ ဟော- တိ=ဖြစ်၏၊ ပစ္စယဇာတံ=ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ လဒ္ဓဗ္ဗံ=ရအပ်သော၊ ကိစ္ဆိ- တစုံတခုသောပစ္စည်းသည်၊ ဟောံတိ=၏၊ တံ=ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အလ- ဘန္တေန=မရသည်ရှိသော်၊ အဓိဝါသေတံ=သည်းခံခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ- မတတ်နိုင်၊ အရညံ=တောသို့ ပရိသိတွာ=ဝင်၍၊ သမဏဓမ္မံ=ရဟန်းတရား ကို၊ ကရောန္တဿပိ=ပြုပါသော်လည်း၊ ဂမိကစိတ္တံ နာမ=ခရီးသွားလိုသော စိတ်မည်သည်ကို၊ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယံ=ပယ်ဖျောက်နိုင်ခဲ့သည်၊ ဟောတိ=၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ တံ ကိစ္ဆံ=ထိုကိစ္စကို၊ တိရေတွာ=ပြီးဆုံးစေ၍၊ သမဏ- ဓမ္မေ=ရဟန်းတရား၌၊ ဥဿုက္ကံ=အားထုတ်ခြင်းကို၊ (ဝါ) လုလ္လဝိရိယကို၊ ကာတဗ္ဗံ=ပြုအပ်၏။

ဉာတိတိ=ကား၊ ဝိဟာရေး=ကျောင်း၌၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယ၊ သဒ္ဓိဝိ- ဟာရိက၊ အန္တေဝါသိကံ၊ သမနုပဇ္ဈာယက၊ သမာနာစရိယကာ=ဆရာ၊ ဥပ- ဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ အတူနေတပည့်၊ အနီးနေတပည့်၊ တူသောဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ရှိသူ၊ တူသောဓမ္မာစရိယရှိသူတို့လည်းကောင်း၊ ယရေး=အိမ်၌၊ မာတာ= အမိလည်းကောင်း၊ ပိတာ=အဖလည်းကောင်း၊ ဘာတာ=အကို၎င်း၊ ဣတိ ၈၀ မာဒိကာ=ဤသို့အစရှိကုန်သောသူတို့တည်း၊ တေ=ထိုသူတို့သည်၊ ဂိလာနာ=မကျန်းမမာ ဖျားနာကုန်သည်၊ သမာနာ=ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဣမဿ=ဤရဟန်းအား၊ ပလိဗောဓာ=ပလိဗောဓတို့သည်၊ (ဝါ) အနှောက် အယှက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ တေ=ထိုသူတို့ကို၊ ဥပဋ္ဌဟိတွာ=ပြုစုလုပ်ကြွေးစေပြီး၍၊ တေသံ=ထိုသူတို့

အား၊ ပါကတိကကရဏေန=ပင်ကိုယ်ပကတိအတိုင်း ပြုခြင်းဖြင့်၊ ပလိ-
 ဟေမော=အနှောက်အယှက်ကို၊ ဥပစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော=ဖြတ်တောက်အပ်၏၊
 တတ္ထ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ဥပဇ္ဈာယော=ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ
 သည်၊ ဂိလာနော=မကျန်းမမာ ဖျားနာသည်၊ သစေ ဟောတိ=အံ့၊ လဟံ=
 လျင်မြန်စွာ၊ န ဝုဋ္ဌာတိ=မထအံ့၊ ယာဝဇီဝံ=အသက်ထက်ဆုံး၊ ပဋိဇဏ္ဍိ-
 တဗ္ဗော=ပြုစုလုပ်ကြွေးအပ်၏၊ တထာ=ထိုအတူ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော စ=ရှင်
 သာမဏေပြုပေးသော ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါစရိယော စ=
 ရဟန်းပဉ္စင်းခံပေးသော(ပြုပေးသော)ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာ-
 ရိကော=အတူနေတပည့်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပာဒိတပဗ္ဗာဇိတအန္တေ-
 ဝါသိကသမာနုပဇ္ဈာယကာ စ=ရဟန်းပဉ္စင်းခံပေးသောတပည့်ရှင်သာမ-
 ဏေပြုပေးသောတပည့်အနီးနေတပည့်၊ တူသောဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရှိသူတို့
 ကိုလည်းကောင်း၊ ယာဝဇီဝံ=အသက်ထက်ဆုံး၊ ပဋိဇဏ္ဍိတဗ္ဗော=ပြုစုလုပ်
 ကြွေးအပ်၏၊ နိဿယာစရိယ၊ ဥဒ္ဓေသာစရိယော၊ နိဿယန္တေဝါသိက၊
 ဥဒ္ဓေသန္တေဝါသိက၊ သမာနာစရိယကာ ပန=နိဿည်းဆရာ၊ ပါဠိသင်ပေး
 သောဆရာ၊ နိဿည်းယူသောအနီးနေတပည့်၊ ပါဠိသင်ပေးသောအနီးနေ
 တပည့်၊ တူသောဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရှိသူတို့ကိုကား၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်၊
 နိဿယဥဒ္ဓေသာ=နိဿည်းပေးခြင်း၊ နိဿည်းယူခြင်း၊ ပါဠိသင်ယူခြင်း၊ ပါဠိ
 သင်ပေးခြင်းတို့သည်၊ အနုပစ္ဆိန္ဒာ=မပြတ်စဲကုန်သေး၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်
 ကာလပတ်လုံး၊ ပဋိဇဏ္ဍိတဗ္ဗော=ပြုစုလုပ်ကြွေးအပ်ကုန်၏၊ ပဟောန္တေန=
 စွမ်းနိုင်သဖြင့်၊ (ဝါ) စွမ်းနိုင်သည်ရှိသော်၊ တတော=ထိုအပိုင်းအခြားထက်၊
 ဥဒ္ဓမ္ပိ=အပိုအလွန်လည်း၊ ပဋိဇဏ္ဍိတဗ္ဗော ဧဝံ=ပြုစုလုပ်ကြွေးထိုက်သည်သာ
 လျှင်တည်း၊ မာတာပိတုသု=အမိ၊အဖတို့၌၊ ဥပဇ္ဈာယော ဝိယ=ဥပဇ္ဈာယ်
 ဆရာကဲ့သို့၊ ပဋိဇဏ္ဍိတဗ္ဗော=ပြုစုလုပ်ကြွေးစောင့်ရှောက်အပ်၏၊ ဟိ=ခွဲ၍ဆို
 ဦးအံ့၊ တေ မာတာပိတရော=ထိုအမိ၊အဖတို့သည်၊ ရဇ္ဇေ=မင်း၏အဖြစ်၌၊
 ဌိတာ=တည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ပုတ္တတော စ=သားမှလည်း၊
 ဥပဋ္ဌာနံ=ပြုစုလုပ်ကြွေးခြင်းကို၊ ပစ္စာသီသန္တိ=မျှော်လင့်တောင်းတကုန်၏၊
 ဥပဋ္ဌာနံ=ပြုစုလုပ်ကြွေးခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗမေဝ=ပြုအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊
 အထ=ထိုမှတပါး၊ တေသံ=ထိုအမိ၊ အဖတို့အား၊ ဘေသန္တံ=ဆေးသည်၊

နတ္ထိမရိ၊ အတ္တနောမိမိ၏၊ သန္တကံဥစ္စာကို၊ ဒါတဗ္ဗံပေးအပ်၏၊ အတ္တနောမိမိအား၊ သန္တကံဥစ္စာသည်၊ အသတိမရှိလတ်သော်၊ ဘိက္ခာစရိယာယဆွမ်းခံလှည့်လည်သဖြင့်၊ ပရိယေသိတွာပိရှားမှီး၍လည်း၊ ဒါတဗ္ဗမေဝပေးအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဘာတုဘဂိနီနံ ပနအစ်ကိုအမ၊ နှမတို့အားကား၊ တေသံထိုအစ်ကိုအမနှမတို့၏၊ သန္တကမေဝဥစ္စာကိုသာလျှင်၊ သန္တကမေဝဥစ္စာကိုသာလျှင်၊ ယောဇေတွာယှဉ်စေ၍၊ (ဝါ) ဖေါစပ်၍၊ ဒါတဗ္ဗံပေးအပ်၏၊ တေသံထိုအစ်ကို အမ၊ နှမတို့အား၊ သန္တကံဥစ္စာသည်၊ သစေ နတ္ထိမအကယ်၍ မရှိအံ့၊ အတ္တနောမိမိ၏၊ သန္တကံဥစ္စာကို၊ တာဝကာလိကံအခိုက်အတန့်၊ ဒတွာပေး၍၊ ပတ္တာနောက်မှ၊ လဘန္တေနရသည်ရှိသော်၊ ဂဏီတဗ္ဗံယူအပ်၏၊ အလဘန္တေနမရသဖြင့်၊ (ဝါ) မရသည်ရှိသော်၊ န စောဒေတဗ္ဗောမစောဒနာအပ်၊ (ဝါ) ပြန်မတောင်းအပ်၊ အညာတကဿဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဘဂိနီယာနှမ၏၊ သာမိကဿကာမပိုင်ရှင် လင်ယောက်ျားအား၊ ဘေသန္တံဆေးကို၊ ကာတုပပြုခြင်းငှာ၊ (ဘေသန္တံ ကာတုဆေးဝါးကုသပေးခြင်းငှာ) နေဝ ဝဋ္ဋတိမအပ်၊ “တုယံသင်၏၊ သာမိကဿလင်ယောက်ျားအား၊ ဒေဟိပေးလိုက်လော့”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝတွာ ပနပြောဆို၍ကား၊ ဘဂိနီယာအစ်မ၊ နှမအား၊ ဒါတဗ္ဗံပေးအပ်၏၊ ဘာတုအစ်ကို၏၊ ဇာယာယပိဇနီးမယား၌လည်း၊ ဧသေဝ နယောဉာဉ်နည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗောမှတ်ထိုက်၏၊ တေသံ ပနထိုအစ်ကိုအမတို့၏ကား၊ ပုတ္တာသားသမီးတို့သည်၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနောဤရဟန်း၏၊ ဉာတကာယေဝဆွေမျိုးတို့သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသွားကြောင့်၊ တေသံ ဘာဂိနေယျပုတ္တာနံထိုတူတူမတို့အား၊ ဘေသန္တံဆေးကို၊ ကာတုပပြုခြင်းငှာ၊ (ဘေသန္တံ ကာတုဆေးဝါးကုသပေးခြင်းငှာ) ဝဋ္ဋတိမအပ်၏။

အာဗာဓောတိကား၊ ယော ဇကာစိအမှတ်တထား တပါးပါးသော၊ ရောဂေါအနာရောဂါတည်း၊ သော ရောဂေါထိုအနာရောဂါသည်၊ ဗာဓယမာနောနှိပ်စက်အပ်သည်ရှိသော်၊ ပလိဗောဓောပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) အနောက်အယှက်သည်၊ ဟောတိ၏၊ တသွားကြောင့်၊ ရောဂေါ-

အနာရောဂါကို၊ ဘေသန္တကရဏေနဆေးဝါးကုသခြင်းကို ပြုသဖြင့်၊ ဥပစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗောဗြတ်တောက်အပ်၏။ သစေ ပနအကယ်၍ ကား၊ ကတိပါဟံအနည်းငယ်သော နေ့ရက်ပတ်လုံး၊ (ဝါ) တစ်ရက်နှစ်ရက်၊ ဘေသန္တဆေးကို၊ ကရောန္တဿပိပြုပါသော်လည်း၊ (ဝါ) ကုသပါသော်လည်း၊ ရောဂေါအနာရောဂါသည်၊ န ဝူပသမ္ပတိမငြိမ်းအေး၊ (ဝါ) မကင်းပျောက်၊ “အဟံငါသည်၊ တုယံသင် ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဒါသောကျွန်သည်၊ န အမိမဖြစ်၊ (ဝါ) မဟုတ်၊ တုယံသင် ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘတကောသုခစားသည်၊ န အမိမဖြစ်၊ (ဝါ) မဟုတ်၊ တံယေဝသင် ခန္ဓာကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ ပေါသေန္တောမွေ့မြူသည်ရှိသော်၊ (ဝါ) ပြုစုလုပ်ကြွေးသည်ရှိသော်၊ အနမတဂ္ဂေမသိအပ်သောအစရှိသော၊ (ဝါ) သိအပ်သောအစမရှိသော၊ (ဝါ) အစမထင်သော၊ သံသာရဝဋ္ဋေသံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌၊ ဒုက္ခပ္ပတ္တောဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သည်၊ အမိဖြစ်၏။” ဣတိဤသို့၊ အတ္တဘာဝခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို၊ ဂရဟိတွာကဲ့ရဲ့၍၊ သမဏဓမ္မောရဟန်းတရားကို၊ ကာတဗ္ဗောပြုအပ်၏။

ဂန္ဓောတိကား၊ ပရိယတ္တိပရိဟရဏံပရိယတ္တိကျမ်းဂန်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းတည်း၊ (ဝါ) ပရိယတ္တိကျမ်းဂန်ကို အာဂုံနှုတ်တက်ဆောင်ထားခြင်းတည်း၊ တံထိုပရိယတ္တိကျမ်းဂန်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းကို၊ (ဝါ) ထိုပရိယတ္တိကျမ်းဂန်ကို အာဂုံနှုတ်တက်ဆောင်ထားခြင်းကို၊ သဇ္ဈာယာဒီဟိရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နိစ္စဗျာဝဋ္ဋဿအမြဲမပြတ် ကြောင့်ကြစိုက်သောရဟန်းအားသာလျှင်၊ ပုလိဗောဓောပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏၊ သဇ္ဈာယာဒီဟိရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နိစ္စဗျာဝဋ္ဋဟိအမြဲမပြတ်ကြောင့်ကြစိုက်သောရဟန်းတို့မှ၊ ဣတရဿတပျီးတခြားသောရဟန်းအား၊ ပလိဗောဓောပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်သည်၊ န ဟောတိမဖြစ်။

ဣဒ္ဓိယာတိကား၊ ဣဒ္ဓိပလိဗောဓေနတန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း၌ကြောင့်ကြစိုက်သဖြင့်၊ “ဣဒ္ဓိတိ တေ ဒဿ”တိ“ဣဒ္ဓိတိ တေ ဒဿ”ဟူ၍

လည်း၊ ပါဠိတစ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ=ရိုသေး၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ၀စနေ= “ဣဒ္ဓိယာ” ဟူသောထိုစကားရပ်၌၊ ဣဒ္ဓိတိ=ကား၊ ပေါထုဇ္ဇနိကားပုထုဇ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ဖန်ဆင်းအပ်သော၊ ဣဒ္ဓိ=တန်ခိုးတို့တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သာ ဣဒ္ဓိ=ထိုတန်ခိုးသည်၊ ဥတ္တာနသေယျကဒါရကော ဝိယ=ပက်လက် အိပ်သောသူငယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တရုဏသဿံ ဝိယ စ=နုပျို့သော ကောက်ပင်ငယ် ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဒုပ္ပရိဟာရာ=ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အပ္ပမတ္တကေန စ=အနည်းငယ်သောအတိုင်းအရှည်ဖြင့် လည်း၊ ဘိဇ္ဇတိ=ပျက်စီးတတ်၏၊ သာ ပန ဣဒ္ဓိ=ထိုတန်ခိုးသည်ကား၊ ဝိပဿနာယ=ဝိပဿနာ၏၊ ပလိဗောဓော=ပလိဗောဓသည်၊ (ဝါ) အ နှောက်အယှက်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ သမ္မာဓိဿ=သမာဓိ၏၊ ပလိဗောဓော= သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကသွားအဘယ်ကြောင့်နည်း၊ သမာဓိ=သမာဓိ သို့၊ ပတွာ=ရောက်၍၊ ပတ္တဗ္ဗတော=ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း၊ တသွားကြောင့်၊ ဝိပဿနာတ္ထိကေန=ဝိပဿနာဘာဝနာကို အလို ရှိသောသူသည်၊ ဣဒ္ဓိပလိဗောဓော=ဣဒ္ဓိပလိဗောဓကို၊ (ဝါ) “တန်ခိုး” ဟူ သော အနှောက်အယှက်ကို၊ ဥပစ္စိန္တိတဗ္ဗော=ဖြတ်တောက်အပ်၏၊ ဣတ- ရေန=တပါးတခြားသောသူသည်၊ အဝသေသာ=ကြွင်းကျန်၏၊ ဣတိ=ဤ သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနံ=ကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်းကို၊ ပရိဗုဇ္ဇေတိ ဥပရောဓေတိ=ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနံ= ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများခြင်းကို၊ ပဝတ္တိတုံ=ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ (ဝါ) ဖြစ်ခွင့်ကို၊ န ဒေတိ=မပေး၊ ဣတိ တသွား=ထို့ကြောင့်၊ ပလိဗောဓော=“ပလိဗောဓ” မည်၏၊ “ပရိဗောဓော”တိ ဧတ္ထ=“ပရိဗောဓော”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ရ-ကာရဿ=ရ-အက္ခရာ၏၊ လ-ကာရံ=လ-အက္ခရာကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ “ပရိဗောဓော”တိ ပဒံ=“ပရိဗောဓော”ဟူသောပုဒ်ကို၊ ပလိဗောဓော တိ=“ပလိဗောဓော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊ ပရိပဇ္ဈော=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများခြင်း၏ ဘေးရန်တည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဥပစ္စိန္တိတဗ္ဗောတိ=ကား၊ သမာပနေန=ကောင်းစွာရောက်သဖြင့်၊ သင်္ဂဟ- ကေန=ကောင်းစွာသိမ်းယူခြင်းဖြင့်၊ ဥပရုန္တိတဗ္ဗော=ပိတ်ပင်တားမြစ်အပ် ၏၊ (ဝါ) ပိတ်ဆိုအပ်၏၊ အပလိဗောဓော=အနှောက်အယှက် မရှိသည်ကို၊

(ဝါ) ကြောင့်ကြခြင်းမရှိသည်ကို၊ ကာတဗ္ဗောပြုအပ်၏။ ဣတိ အယံ-
ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

ကမ္မဋ္ဌာနေ=ကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ နိယုတ္တော=ယှဉ်သည်တည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနိ-
ကော=ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ယှဉ်သည်။ ဘာဝနာမနုယုန္တော=ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို
အားထုတ်ခြင်း၌ယှဉ်သည်။ တေန ကမ္မဋ္ဌာနိကေန=ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းစီးပြန်
သောရဟန်းသည်။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာတိ=ကား၊ “ဣမသ္မိ ဝိဟာရေးဤကျောင်း
၌၊ သဗ္ဗေပိ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့သည်”။ ဣတိ
ဧဝံ=ဤသို့၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ=ပိုင်းခြား၍၊ သဟဝါသိနန္တိ=ကား၊ သဟဝါသိနံ-
အတူတကွသီတင်းသုံးနေထိုင်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ=တို့အား၊ မုဒုစိတ္တတံ
ဇနေတိတိ=ကား၊ အတ္တနိ=မိမိ၌၊ မုဒုစိတ္တတံနူးညံသိမ်မွေ့သောစိတ်ရှိသူ
၏အဖြစ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ=ဖြစ်စေ၏။ အယဉ္ဇ=ဤရဟန်းသည်လည်း၊ သဟ-
ဝါသိနံ=အတူတကွသီတင်းသုံးနေထိုင်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ=တို့အား၊ စိတ္တ-
မဒ္ဒဝဇနနာဒိအတ္ထော=စိတ်၏နူးညံသိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေခြင်း
အစရှိသောအကျိုးရှိ၏။ “မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ”တိ အာဒိနယပ္ပ-
ဝတ္တေန=“မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ”အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊
မေတ္တာနိသံသသုတ္တေန=မေတ္တာနိသံသသုတ်ဖြင့်၊ ဒီပေတဗ္ဗော=၏။

အနောလိနဝုတ္တိကော ဟောတိတိ=ကား၊ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ-
ကောင်းမြတ်သောအကျင့်၌၊ ဩလိနဝုတ္တိကော=တွန့်တိုသော ဖြစ်ခြင်းရှိ
သည်။ (ဝါ) ဆုတ်နစ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ဟိနဝိရိယော=ယုတ်လျော့သော
လုလ္လဝိရိယရှိသည်။ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ အာရဒ္ဓဝိရိယော=အားထုတ်အပ်
သောလုလ္လဝိရိယရှိသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော-
တည်း။ ဒီဗ္ဗေသု=နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အာရမ္မဏေသုပိ=အာရုံတို့၌
လည်း၊ ဣတရေသု=နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကုန်သောအာရုံတို့မှ တပါးတခြားကုန်
သော၊ အာရမ္မဏေသု=အာရုံတို့၌၊ ပဂေဝ=အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါတော့
အံ့နည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ သဗ္ဗတ္တာတိ=ကား၊ သဗ္ဗသ္မိ-
အလုံးစုံသော၊ သမဏကရဏီယေ=ရဟန်းတို့သည် ပြုအပ်သောအမှုကိုစွ
၌၊ ဝါ=တနည်းကား၊ သဗ္ဗသ္မိ=သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေ=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို

အားထုတ်ခြင်း၌၊ အတ္တယိတဗ္ဗန္တိ=ကာ၊ ပုဗ္ဗသေဝနဝသေန=ရှေးဦးစွာ
 မှီဝဲသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္တယိတဗ္ဗံ=အလိုရှိအပ်၏၊ ယောဂဿ=ယောဂီ
 ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဘာဝနာယ=ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ၌၊ အနုယုဂ္ဂနံ=အဖန်တလဲလဲ
 ယှဉ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ခြင်းသည်၊ ယောဂါနု-
 ယောဂေါ=“ယောဂါနုယောဂ”မည်၏၊ တဒေဝ=ထိုစီးဖြန်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ဘာဝနာကိုသာလျှင်၊ ကရဏီယဋ္ဌေန=ထိုစီးဖြန်းသောကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ၌
 ယှဉ်သောအမှုပြုအပ်သော အနက်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ကမ္ပံ=“ကမ္မ”မည်၏၊
 တဿ ယောဂါနုယောဂကမ္မဿ=ထိုစီးဖြန်းအပ်သော ဘာဝနာနှင့်
 ယှဉ်အပ်သောအမှု၏၊ ပဒဋ္ဌာနတ္တာတိ=ကာ၊ နိပ္ပတ္တိဟေတုတ္တာ=ပြီးစီး
 ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ။

ဩဒါတကသိဏေ=ဩဒါတကသိုဏ်း၌၊ အာလောကကသိဏံ=
 အာလောကသိုဏ်းကို၊ ကသိဏုဋ္ဌိဋ္ဌိမာကာသကသိဏေ=ကသိုဏ်းကို
 ပယ်ခွါရာ ကောင်းကင်ပညတ်ဖြစ်သောကသိုဏ်း၌၊ ပရိတ္တိန္ဒာကာသ က-
 သိဏဉ္စ=ပိုင်းခြားအပ်သောအရောင်အလင်းဖြစ်သောကသိုဏ်းကိုလည်း၊
 အန္တောဂဓံ=အတွင်းသွင်းသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ (အန္တောဂဓံ ကတွာ=အ
 တွင်းပြု၍)၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ ပထဝီကသိဏာဒီနံ=ပထဝီကသိုဏ်းအ
 စရှိကုန်သော၊ ရူပဇ္ဈာနာရမ္မဏာနံ=ရူပါဝစရဈာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော၊
 အဋ္ဌန္တံယေဝ=ရှစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကသိဏာနံ=ကသိုဏ်းတို့၏၊
 သရူပတော=သရုပ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာ-
 ကာသကသိဏဉ္စ=အာကာသကသိုဏ်းကိုလည်းကောင်း၊ အာလောက-
 ကသိဏဉ္စ=အာလောက ကသိုဏ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတွာ=ကြည့်၍၊
 “အဋ္ဌတိသာရမ္မဏေသု”တိ=“အဋ္ဌတိသာရမ္မဏေသု”ဟူ၍၊ ပါဠိယံ=
 ပါဠိတော်၌၊ အာဂတနယေနေဝ=လူသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=၏၊
 အဋ္ဌကထာနယေန ပန=အဋ္ဌကထာနည်းဖြင့်ကား၊ အာကာသကသိဏေ
 စ=အာကာသကသိုဏ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာလောကကသိဏေ စ=
 အာလောကကသိုဏ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသုဒ္ဓိအသီးအခြား၊ ဂဟိတေ=
 ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ စတ္တာလီသံယေဝ=လေးဆယ်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊

ကမ္မဋ္ဌာနာနိ=ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ တာတြ=ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊
 ဣမာနိ စတ္တာလိသကမ္မဋ္ဌာနာနိ=ဤလေးဆယ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ဟူသည်
 ကား၊ ဒသ=ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ကသိဏာ=ကသိုဏ်းတို့လည်းကောင်း၊
 ဒသ=ကုန်သော၊ အသုဘာ=အသုဘတို့လည်းကောင်း၊ ဒသ=ကုန်သော၊
 အနုဿတိယော=အနုဿတိတို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော=ကုန်သော၊
 ဗြဟ္မဝိဟာရာ=ဗြဟ္မဝိဟာရတို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော=ကုန်သော၊ အာ-
 ရုပ္ပါ=အာရုပ္ပတို့လည်းကောင်း၊ ဧကာ=တစ်ပါးသော၊ သညာ=အာဟာရေ
 ပဋိကူလသညာလည်းကောင်း၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ ဝဝတ္ထာနံ=စတုဓာတု-
 ဝဝတ္ထန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ=ဤသည်တို့တည်း၊ တတ္ထ=ထိုလေး
 ဆယ်ကုန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်၊ ပထဝိကသိဏံ=ပထဝိကသိုဏ်း၎င်း၊
 အာပေါကသိဏံ=အာပေါကသိုဏ်းလည်းကောင်း၊ တေဇောကသိဏံ=
 တေဇောကသိုဏ်းလည်းကောင်း၊ ဝါယောကသိဏံ=ဝါယောကသိုဏ်း၎င်း၊
 နီလကသိဏံ=နီလကသိုဏ်းလည်းကောင်း၊ ပိတကသိဏံ=ပိတကသိုဏ်း
 လည်းကောင်း၊ လောဟိတကသိဏံ=လောဟိတကသိုဏ်းလည်းကောင်း၊
 သြဒါတကသိဏံ=သြဒါတကသိုဏ်းလည်းကောင်း၊ အာလောကကသိဏံ=
 အာလောကကသိုဏ်းလည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္ဒာကာသကသိဏံ=ပရိစ္ဆိန္ဒာ-
 ကာသကသိုဏ်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေ ဒသ=ဤဆယ်ပါး
 တို့သည်၊ ကသိဏာ=“ကသိုဏ်း”တို့မည်ကုန်၏၊ ဥဒ္ဓါမာတကံ=ဥဒ္ဓါမာ-
 တကလည်းကောင်း၊ ဝိနီလကံ=ဝိနီလကလည်းကောင်း၊ ဝိပုဗ္ဗကံ=ဝိပုဗ္ဗက
 လည်းကောင်း၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဓကံ=ဝိစ္ဆိဒ္ဓကလည်းကောင်း၊ ဝိက္ခာယိတကံ=ဝိက္ခာယိ-
 တကလည်းကောင်း၊ ဝိက္ခိတ္တကံ=ဝိက္ခိတ္တကံလည်းကောင်း၊ ဟတဝိက္ခိတ္တ-
 ကံ=ဟတဝိက္ခိတ္တကံ၎င်း၊ လောဟိတကံ=လောဟိတကံ၎င်း၊ ပုဠဝကံ=ပုဠ-
 ဝကလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိကံ=အဋ္ဌိကလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေ
 ဒသ=ဤဆယ်ပါးတို့သည်၊ အသုဘာ=“အသုဘ”တို့မည်ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓါ-
 နုဿတိ=ဗုဒ္ဓါနုဿတိလည်းကောင်း၊ ဓမ္မ သံယ သီလ စာဂ ဒေဝတာ-
 နုဿတိ=ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံယာနုဿတိ၊ သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိ၊
 ဒေဝတာနုဿတိ၎င်း၊ မရဏသုတိ=မရဏသုတိ၎င်း၊ ကာယဂတာ-
 သုတိ=ကာယဂတာသုတိလည်းကောင်း၊ အာနာပါနုဿတိ=အာနာပါနု-

ဿတိလည်းကောင်း၊ ဥပသမာနုဿတိ၊ ဥပသမာနုဿတိလည်းကောင်း၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမာ ဒသ=ဤဆယ်ပါးတို့သည်၊ အနုဿတိယော=“အနု-
 သတိ”တို့မည်ကုန်၏၊ မေတ္တာ=မေတ္တာလည်းကောင်း၊ ကရုဏာ=ကရု-
 ဏာလည်းကောင်း၊ မုဒိတာ=မုဒိတာလည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာ=ဥပေက္ခာ
 ၎င်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေ စတ္တာရော=ဤလေးပါးတို့သည်၊ ဗြဟ္မဝိဟာ-
 ရော=“ဗြဟ္မဝိဟာရ”တို့မည်၏၊ အာကာသာနဉ္စာယတနံ=အာကာသာ-
 နဉ္စာယတနလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ=ဝိညာဏဉ္စာယတန၎င်း၊
 အာကိဉ္စညာယတနံ=အာကိဉ္စညာယတနလည်းကောင်း၊ နေဝသညာနာ-
 သညာယတနံ=နေဝသညာနာသညာယတနလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့
 ဣမေ စတ္တာရော=ဤလေးပါးတို့သည်၊ အာရုပ္ပါ=“အာရုပ္ပ”တို့မည်ကုန်
 ၏၊ အာဟာရေ=အစာအာဟာရ၌၊ ပဋိကူလသညာ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဘွယ်
 ဟူ၍ဖြစ်သောအမှတ်သညာသည်၊ ဧကားတစ်ပါးသော၊ သညာ=“သ-
 ညာ”မည်၏၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ=လေးပါးဓာတ်တို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သား
 ခြင်းသည်၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ ဝဝတ္ထာနံ=“ဝဝတ္ထာန်”မည်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာ-
 နာနိ=ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ဟူသည်၊ ဣတိ ဣမာနိ=ဤသည်တို့ပင်တည်း။

ယံ ယဿ စရိတာနုကူလန္တိ ဧတ္ထ=ဌ၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ရာဂ-
 စရိတဿ=ရာဂစရိုက်ရှိသောသူအား၊ ဒသ=ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အသုဘာ=
 အသုဘတို့၎င်း၊ ကာယဂတာသတိ=ကာယဂတာသတိ၎င်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဧကဒသ=တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ=ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်၊
 အနုကူလာနိ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်ကုန်၏၊ ဒေါသစရိတဿ=ဒေါသ-
 စရိုက်ရှိသောသူအား၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ ဗြဟ္မဝိဟာရား=ဗြဟ္မ-
 ဝိဟာရတို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ=လေးပါးကုန်သော၊ ဝဏ္ဏကသိဏာနိ=
 “နီလ၊ ပီတ၊ လောဟိတ၊ သြဒါတ”ဟူသော ဝဏ္ဏကသိုဏ်း၎င်း၊ ဣတိ=
 ဤသို့၊ အဋ္ဌ=ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ=ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်၊ အနုကူ-
 လာနိ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်ကုန်၏၊ မောဟစရိတဿ=မောဟစရိုက်ရှိ
 သောသူအားလည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကစရိတဿ=ဝိတက်စရိုက်ရှိသောသူ
 အားလည်းကောင်း၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ အာနာပါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံမေဝ=

အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းသည်သာလျှင်၊ အနုကူလံသင့်လျော်လျောက်ပတ်၏။ သဒ္ဓါစရိတဿသဒ္ဓါစရိုက်ရှိသောသူအား၊ ပုရိမာရေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆေးခြောက်ပါးကုန်သော၊ အနုဿတိယော=ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ၊ သံဃ၊ သီလ၊ စာဂ၊ ဒေဝတာအနုဿတိတို့သည်၊ အနုကူလာနိကုန်၏။ ဗုဒ္ဓိစရိတဿ=ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသောသူအား၊ မရဏဿတိ=မရဏဿတိ၎င်း၊ ဥပသမာနုဿတိ=ဥပသမာနုဿတိ၎င်း၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ=စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်၎င်း၊ အာဟာရေး=အစာအာဟာရ၌၊ ပဋိကူလသညာ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်ဟူ၍ ဖြစ်သောအမှတ်သညာ၎င်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စတ္တာရိကုန်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ=ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်၊ အနုကူလာနိကုန်၏။ သေသကသိကာနိကြွင်းကျန်သော ကသိုဏ်းဝန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရောကုန်သော၊ အာရုပ္ပါ=အာရုပ္ပတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗစရိတာနံ=အလုံးစုံကုန်သော စရိုက်ရှိသောသူအား၊ အနုကူလာနိသင့်လျော်လျောက်ပတ်ကုန်၏။ ကသိဏေသု စကသိုဏ်းဝန်းတို့တွင်လည်း၊ ယံ ကိစ္ဆိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ပရိတ္တံသေ=ငယ်သော ကသိုဏ်းဝန်းအာရုံသည်၊ ဝိတက္ကဇေတဿ=ဝိတက်စရိုက်ရှိသောသူအား၊ အနုကူလံသင့်လျော်လျောက်ပတ်၏။ အပ္ပမာဏံ=အပ္ပမာဏအာရုံသည်၊ (ဝါ) အပိုင်းအခြားမရှိသောအာရုံသည်၊ မောဟစရိတဿ=မောဟစရိုက်ရှိသောသူအား၊ အနုကူလံသင့်လျော်လျောက်ပတ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။ ယထာဝုတ္တေနဝ နယေနာတိကား၊ “ယောဂါနုယောဂကမ္မဿ=ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောလုလ္လဝီရိယ၏။ ပဒဋ္ဌာနတ္တာ=အကြောင်းရင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ ဣတိ ဣမတ္ထံ=အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ အတိဒိဿတိ=ညွှန်ပြ၏။

ယော ပုဂ္ဂလော=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယံ ကမ္မဋ္ဌာနံ=အကြင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတုကာမော=ယူခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ ဟောတိ=၏။ တဿေဝ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာလျှင်၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ စတုက္ကပဉ္စကဏ္ဍာနာနိ=စတုက္ကဈာန်၊ ပဉ္စကဈာန်တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ=ဖြစ်စေ၍၊ ဈာနပဒဋ္ဌာနံ=ဈာန်၏အကြောင်းရင်းဖြစ်သော၊ ဝိပဿနံ=ဝိပဿနာကို၊ ဝမေတွာ=ပွားများစေ၍၊ အာသဝက္ခယဗ္ဗတ္တဿ=အာသဝက္ခယဉာဏ်သို့ရောက်သော၊ ခိဏာသဝ-

ဿ=ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တိကေ=အထံ၌၊ ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏။ ဣတိ
 တဿ=ထို့ကြောင့်၊ “ဣမိနာဝ ကမ္မဋ္ဌာနေန ။ ပ ။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ”န္တိ။
 “ဣမိနာဝ ကမ္မဋ္ဌာနေန ။ ပ ။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊
 “အရဟန္တဒယော ဟိ”တိ အာဒိ၊ “အရဟန္တဒယော ဟိ”အစရှိသည်ကို၊
 ဗဟုသုတောပ=အကြားမပြင်ဗဟုသုတရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧကမ္ပ-
 ဝိဏာသဝတော=အချို့သောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနဒါနေ=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 ပေးရာ၌၊ သေယျော=မြတ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ=ပြခြင်းအကျိုးငှာ
 အာရဒ္ဓံ=အားထုတ်၏၊ မဟာဟတ္ထိပထံ နိဟရန္တော ဝိယာတိ=ကား၊
 ကမ္မဋ္ဌာနပထဝိ=ကမ္မဋ္ဌာန်းမြေကြီးကို၊ မဟာဟတ္ထိပထံ=ကြီးစွာသောဆင်၏
 သွားရာလမ်းခရီးကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဗုဿေန္တော ဝိယ=ပြသကဲ့သို့၊ သပ္ပိ-
 ယာသပ္ပိယံ ပရိစ္ဆိန္နတွာတိ=ကား၊ ယဿ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အာစိက္ခတိ=ပြောဆို၏၊ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥပကာရာ-
 နုပကာရံ=အကျိုးကျေးဇူးပြုသည်၊ အကျိုးကျေးဇူးမပြုသည်ကို၊ ယုတ္တိမဂ္ဂ-
 နေန=သင့်လျော်သောအကြောင်းဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နတွာ=ပိုင်းခြား၍။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနဒါယကဿ=
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပေးတတ်သူ၏၊ သန္တိကံ=အထံသို့၊ ဂစ္ဆန္တေန=သွားသဖြင့်၊ ဓော-
 တမက္ခိတေဟိ=ဆေးကြောအပ်၊ လိမ်းကျံအပ်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ ပါဒေဟိ=
 ခြေထောက်တို့ဖြင့်၊ ဥပါဟနာ=ဘိနပ်ကို၊ အာရဟိတွာ=စီး၍၊ ဆတ္တံ=ထီး
 ကို၊ ဂဟေတွာ=ကိုင်၍၊ တေလနာဠိမဓုဖာဏိတာဒိနိ=ဆီကျည်တောက်၊
 ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂါဟာပေတွာ=ယူစေ၍၊ အန္တေဝါသိ-
 ကပရိဝုတေန=အနီးနေတပည့်အပေါင်းခြံရံသဖြင့်၊ န ဂန္တတဗ္ဗံ=မသွားအပ်၊
 ဂမိကဝတ္တံ ပန=ဂမိကကျင့်ဝတ်ကိုကား၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်ကျင့်စေ၍၊ အတ္တ-
 နော=မိမိ၏၊ ပတ္တစိဝရံ=သပိတ်၊သင်္ကန်းကို၊ သယမေဝ=ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊
 ဂဟေတွာ=ကိုင်၍၊ အန္တရာမဂ္ဂေ=လမ်းခရီးအကြား၌၊ ယံ ယံ ဝိဟာရံ=အ
 ကြင်အကြင်ကျောင်းသို့၊ ပဝိသတိ=ဝင်၏၊ သဗ္ဗတ္ထံ=အလုံးစုံသောကျောင်း
 ၌၊ ပဝိဋ္ဌကာလေ=ကျောင်းသို့ဝင်ရောက်ရာအခါ၌၊ အာဂန္တဝတ္တံ=အာဂန္တုက
 ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိက္ခမနကာလေ=ကျောင်းမှထွက်ရာ အချိန်အခါ

ကာလ၌၊ ဂမိကဝတ္တံ=ဂမိကဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယထာ-
ရဟံ=ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ တံ တံ ဝတ္တံ=ထိုထိုကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရေန္တေန=
ဖြည့်ကျင့်လျက်၊ သလ္လဟုလပရိက္ခာရေန=ပေါ့ပါးသောပရိက္ခရာဖြင့်၊ ပရမ-
သလ္လေခဝုတ္တိနာ=မြတ်သောခေါင်းပါးသောအသက်မွေးခြင်းရှိသည်၊ ဟု-
တွာ=ဖြစ်၍၊ ဂန္တတဗ္ဗံ=သွားအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမမတ္ထံ=ဤအနက်ကို၊
သင်္ခပိတွာ=အကျဉ်းချုံး၍၊ ဒဿေန္တော=ပြတော်မူလိုသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊
“သလ္လဟုကဝုတ္တိနာ ဝိနယာစာရသမ္ပန္နနာ”တိ၊ “သလ္လဟုက ပ။
သမ္ပန္နန”ဟူ၍၊ အာဟာ=ဆိုပြီ၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဂန္တ ပန=သွားပြီး၍ ကား၊ တံ
ဝိဟာရံ=ထိုကျောင်းသို့ ပဝိသန္တေန=ဝင်ရောက်သောရဟန်းသည်၊ အန္တရာ-
ယေဝ=အကြား၌သာလျှင်၊ ဒန္တကဋ္ဌံ=ဒန်ပူကို၊ ကပ္ပိယံ=အပ်စပ်သည်ကို၊ (ဝါ)
အပ်စပ်အောင်၊ ကာရာပေတွာ=ပြုစေ၍၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ=
ဝင်ရောက်အပ်၏၊ မဟုတ္တံ=တစ်မဟုတ်မျှ၊ (ဝါ) တစ်ခဏမျှ၊ ဝိဿမိတွာ=
အပ်နိုးဖြေ၍၊ ပါဒဓာဝနမက္ခနာဒီနိ=ခြေဆေးခြင်း၊ လိမ်းကျံခြင်း အစရှိ
သည်တို့ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ အာစရိယဿ=ဆရာ၏၊ သန္တိကံ=အထံသို့၊
ဂမိသာမိ=သွားအံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ အညံ=တပါးတခြား
သော၊ ပရိဝေဏံ=ပရိဝုဏ်သို့၊ န ပဝိသိတဗ္ဗံ=မဝင်ရောက်အပ်၊ ကဿာ=
အဘယ်ကြောင့်၊ အညံ=တပါးတခြားသော၊ ပရိဝေဏံ=သို့၊ န ပဝိသိတဗ္ဗံ=
မဝင်ရောက်အပ်သနည်း၊ ဟိ ယဿာ=အကြင်ကြောင့်၊ (ဝါ) ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
အဿ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်းအား၊ (ဝါ) ၏၊ တတြ တသ္မိ ဝိဟာရေ=ထို
ကျောင်း၌၊ အာစရိယဿ=ဆရာ၏၊ ဝိသဘာဂါ=သဘောမတူကုန်သော၊
(ဝါ) ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု=တို့သည်၊ သစေ ဘဝေယျံ=
အကယ်၍ ရှိကုန်ရာ၏၊ တံ ဘိက္ခု=ကို၊ တေ ဝိသဘာဂဘိက္ခု=ထိုသဘော
မတူကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊ (ဝါ) ထိုဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သောရဟန်း
တို့သည်၊ အာဂမနကာရဏံ=လာခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆိတွာ=မေး၍၊
အာစရိယဿ=ဆရာ၏၊ အဝဏ္ဏံ=ကျေးဇူးမဲ့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို၊ (ဝါ) ခိုးမွမ်းပြော
ဆိုခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို၊ ပကာသေတွာ=ထင်ရှားပြ၍၊ “တဿ
ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်း၏၊ သန္တိကံ=အထံသို့၊ သစေ အာဂတော=အကယ်၍
လာသည်ဖြစ်အံ့၊ တွံ=သင်သည်၊ နဌော=ပျက်စီးသည်၊ အသိး=ဖြစ်၏”

ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိပုဋိသာရံ=စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေယျံ=ဖြစ်စေ
ကုန်ရာ၏၊ ယေန=အကြင်စိတ်နှလုံး မသာယာဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ တတောဝ=
ထိုအရပ်မှသာလျှင်၊ ပဋိနိဝတ္တေယျ=တဖန်ပြန်လည်ဆုတ်နစ်ရာ၏၊ တသ္မာ=
ထို့ကြောင့်၊ အာစရိယသမ္ဘရာဇာ=ဝသနဌာနံ=နေရာအရပ်ကို၊ ဣတ္ထံ
မေး၍၊ ဥဇ္ဇကံ=ဖြောင့်ဖြောင့်၊ တတ္ထေဝ တသ္မိ ဧဝ ဌာနေ=ထိုအရပ်သို့သာ
လျှင်၊ ဂန္ထဝံ=သွားအပ်၏။

ဝုတ္တပ္ပကာရမာစရိယန္တိ=ကား

“ပိယော ဂရ ဘာဝနီယော၊ ဝတ္တာ ဝစနက္ခမော။

ဂမ္ဘိရဉ္စ ကထံ ကတ္တာ၊ နော စု ဌာနေ နိယောဇကော”တိ=

ဧဝမာဒိနာ=“ပိယော ။ ပ ။ နော စ ဌာနေ နိယောဇကော” ဤသို့အစရှိ
သည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ=ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ သဒ္ဓါဒိဂုဏသ-
မန္တာဂတံ=သဒ္ဓါအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဧကန္တဟိတေ-
သိ=စင်စစ်အကျိုးစီးပွားကိုဆောင်သော၊ ဝုမ္မိပက္ခေ=ပညာရှိအဘို့၌၊ ဌိတံ=
တည်သော၊ ကလျာဏမိတ္တံ=ကောင်းသောမိတ်ဆွေဖြစ်သော၊ အာစရိယံ=
ဆရာကို၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ အာရာမိတစိတ္တဿာတိ ဧတ္ထံ=၌၊ ဝတ္တ-
ပဋိပတ္တိယာ အာရာမိတစိတ္တဿာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အာစရိယော=
ဆရာသည်၊ ဒဟရတရော=အထူးသဖြင့်ငယ်သည်၊ (ဝါ) သီတင်းငယ်သည်၊
သစေ ဟောတိ=အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ ပတ္တစိဝရပဋိဂ္ဂဟဏာဒိနိ=သပိတ်၊
သင်္ကန်း ယူခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ န သာဒိတဗ္ဗာနိ=မသာယာအပ်ကုန်၊
အာစရိယော=ဆရာသည်၊ ဝုမ္မိပက္ခေ=သီတင်းကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ=
အကယ်၍ အံ့၊ ဂန္ဓာ=သွား၍၊ အာစရိယံ=ဆရာကို၊ ဝန္တိတွာ=ရှိခိုးပြီး၍၊
ဌာတဝံ=ရပ်တည်ရာ၏၊ “အာဝုသော=ငါ့ရှင်၊ ပတ္တစိဝရံ=သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို
နိက္ခိပ=အောက်သို့ချပါလော့”၊ ဣထိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေန=ပြောဆိုအပ်သည်
ရှိသော်၊ ပတ္တစိဝရံ=ကို၊ နိက္ခိပိတဝံ=အောက်သို့ချအပ်၏၊ “ပါနိယံ=သောက်
ရေကို၊ ပိဝ=သောက်ပါဦးလော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေန=ပြောဆိုအပ်သည်
ရှိသော်၊ ပါနိယံ=သောက်ရေကို၊ ပါတံ=သောက်ခြင်းငှာ၊ သစေ ဣစ္ဆာ=
အကယ်၍ အလိုရှိပါအံ့၊ ပါနိယံ=သောက်ရေကို၊ ပါတဝံ=သောက်အပ်၏။

ပါဒေ=ခြေထောက်တို့ကို၊ ဓောဝ=ဆေးကြောပါဦးလော့။ က္လတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေန=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ပါဒေ=ခြေထောက်တို့ကို၊ န ဓောဝိတဗ္ဗာ=မဆေးကြောအပ်သေး၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အာစရိယေန=ဆရာသည်၊ အာဘတံ=ဆောင်ယူအပ်သော၊ ဥဒကံ=ရေသည်၊ သစေ ဘဝေယျ=အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ သာရပုံ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်၊ န သိယာ=မဖြစ်၊ “အာဝုသော=ငါ့ရှင်၊ ပါဒေ=ခြေထောက်တို့ကို၊ ဓောဝ=ဆေးကြောပါလော့၊ မယာ=ငါသည်၊ ဥဒကံ=ရေကို၊ န အာဘတံ=မဆောင်ယူအပ်၊ အညေဟိ=တပါးတခြားသောသူတို့သည်၊ ဥဒကံ=ရေကို၊ အာဘတံ=ဆောင်ယူအပ်၏”၊ က္လတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေန ပန=ပြောဆိုအပ်သဖြင့်ကား၊ ယတ္ထ=အကြင်အရပ်၌၊ အာစရိယော=ဆရာသည်၊ န ပဿတိ=မတွေ့မြင်အပ်၊ ဧဝရူပေ=ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ပဋိစ္ဆန္နေ=ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ ဩကာသေ ဝါ=အရပ်၌လည်းကောင်း၊ အဗ္ဘောကာသဝိဟာရဿ=ပိဟင်းလင်းအပြင် လွင်တီးခေါင် ကျောင်း၏လည်းကောင်း၊ ဧကမန္တေ ဝါ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌လည်းကောင်း၊ နိသီဒိတွာ=ထိုင်၍၊ ပါဒါ=ခြေထောက်တို့ကို၊ ဓောဝိတဗ္ဗာ=ဆေးကြောအပ်ကုန်၏၊ အာစရိယော=ဆရာသည်၊ တေလနာဠိ=ဆီကျည်တောက်ကို၊ သစေ အာဟာရတိ=အကယ်၍ဆောင်ယူအံ့၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ=ထ၍၊ ဥဘောဟိ=နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေဟိ=လက်တို့ဖြင့်၊ သက္ကစ္စံ=ရိုသေစွာ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ=ခံယူအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဥဘောဟိ=နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေဟိ=လက်တို့ဖြင့်၊ သက္ကစ္စံ=ရိုသေစွာ၊ သစေ န ဂဏှေယျ=အကယ်၍ မခံယူငြားအံ့၊ “အယံ ဘိက္ခု=ဤရဟန်းသည်၊ က္လတော ဧဝ=ဤအချိန်အခါ ကာလမှသာလျှင်၊ ပဌာယ=စ၍၊ သဗ္ဘောဂံ=ပေါင်းဖေါ်ခြင်းကို၊ ကောပေတိ=ပျက်စီးစေ၏”၊ က္လတိ=ဤသို့၊ အာစရိယဿ=ဆရာအား၊ အညထတ္တံ=တပါးတခြားသော စိတ်နှလုံး၏ အဖြစ်သည်၊ ဘဝေယျ=ဖြစ်ရာ၏၊ တေလနာဠိ=ဆီကျည်တောက်ကို၊ ဂဟေတွာ ပန=ယူပြီး၍ကား၊ အာဒိတောဝ=အစမှသာလျှင်၊ ပါဒါ=ခြေထောက်တို့ကို၊ န မက္ခေတဗ္ဗာ=မလိမ်းကျံအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တံ တေလံ=ထိုဆီသည်၊ အာစရိယဿ=ဆရာ၏၊ ဂတ္တဗ္ဗန္တေန=တေလံ=ခန္ဓာကိုယ်ကို သုတ်လိမ်းသောဆီသည်၊ သစေ ဘဝေယျ=အကယ်

၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ သာရပုံ-သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်၊ န သိယာ-မဖြစ်ရာ၊ တဿာ-ထို့ကြောင့်၊ ပဌမ-ရှေးဦးစွာ၊ သိသ-ဦးခေါင်းကို၊ မက္ခေတွာ-သုတ်လိမ်းပြီး၍၊ ခန္ဓာဒီနိ-ပဉ်းအစရှိသည်တို့ကို၊ မက္ခေတဗ္ဗာနိ-သုတ်လိမ်းအပ်ကုန်၏။ “အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဣဒံ တေလံ-ဤဆီသည်၊ သဗ္ဗပါရိဟာရိယ-တေလံ-အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်ကို သုံးဆောင်သောဆီတည်း၊ ပါဒေပိ-ခြေထောက်တို့ကိုလည်း၊ မက္ခေဟိ-လိမ်းကျပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့ ဝုတ္တေန ပန-ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်ကား၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ မက္ခေတွာ-သုတ်လိမ်းပြီး၍၊ “ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဣမံ နာဠိတေလံ-ဤဆီကျည်တောက်ကို၊ ဌပေမိ-ထားလိုက်ပါအံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ အာစရိယေ-ဆရာသည်၊ နာဠိတေလံ-ဆီကျည်တောက်ကို၊ ဂဏန္တေ-ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးအပ်၏။

ဂတဒိဝံသတော-ရောက်ရာနေ့မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ “ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ကထေထ-ပြောပြပါလော့”၊ ဣစ္စေဝံ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ န ဝတ္ထဝ္ဗံ-မပြောဆိုအပ်၊ ဒုတိယဒိဝံသော-နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့မှ၊ ပဌာယ ပန-စ၍ ကား၊ အာစရိယဿ-ဆရာအား၊ ပကတိဥပဌာနော-ပင်ကိုယ်ပကတိ အလုပ်အကြွေးပုဂ္ဂိုလ်ကို (ဝါ) အမြဲတန်းလုပ်ကြွေးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ယာစိတွာ-တောင်းပန်၍၊ ဝတ္ထံ-ဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ ကာတဝ္ဗံ-ပြုအပ်၏၊ ယာစိတောပိ-တောင်းပန်အပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ န ဒေတိ-အကယ်၍မပေးအံ့၊ ဩ-ကာသေ-အခွင့်အခါကို၊ လဒ္ဓေယေဝ-ရအပ်သည်ရှိသော်သာလျှင်၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ကာတဝ္ဗံ-ပြုအပ်၏၊ ဝတ္ထံ-ဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ ကရောန္တေန စ-ပြုသဖြင့်လည်း၊ ခုဒ္ဒကမဇ္ဈိမမဟန္တာနိ-အငယ်၊ အလတ်၊ အကြီးဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ-သုံးချောင်းကုန်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌာနိ-ဒန်ပူတို့ကို၊ ဥပနာမေတဗ္ဗာနိ-ဆက်အပ်ကုန်၏၊ သီတံ-အေးသောရေလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ရေအေးကိုလည်းကောင်း၊ ဥက္ကံ-ပူသော ရေလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ရေပူကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓံ-နှစ်ပါးအပြားရှိသော၊ မုခဓောဝနဒကဉ္စ-မျက်နှာသစ်ရေကိုလည်းကောင်း၊ နှာနှောဒကဉ္စ-ချိုးရေကိုလည်းကောင်း၊

ပဋိယာဒေတဗ္ဗံစိရင်အပ်၏။ တတော=ထိုသို့စိရင်ပြီးသည်မှ၊ ပရံ=နောက်
 ဌာ၊ ယံ ဥဒကံ=အကြင်ရေကို၊ အာစရိယော=ဆရာသည်၊ တိဏိ ဒိဝသာနိ=
 သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ=သုံးဆောင်၏၊ တာဒိသမေဝ=ထိုသုံးဆောင်
 သည်နှင့်တူသည်ကိုသာလျှင်၊ နိစ္စံ=အမြဲ၊ ဥပဌာပေတဗ္ဗံ=တည်ထားအပ်၏၊
 နိယမံ=အမြဲ၊ အကတွာ=မပြုမူ၍၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ=ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော၊
 ဥဒကံ=ရေကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ=သုံးဆောင်သော ရဟန်းအား၊ ယထာလဗ္ဗံ=
 ရအပ်သောအလျောက်၊ (ဝါ) ရအပ်သည်အားလျော်စွာ၊ ဥပနာမေတဗ္ဗံ=
 ကပ်ဆောင်အပ်၏၊ ဗဟုနာ=များစွာ၊ ဝုတ္တေန=ဆိုသဖြင့်၊ ကိံ=အဘယ်အကျိုး
 ရှိအံ့နည်း၊ ဘဂဝတာ=သည်၊ “ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ အန္တေဝါသိကေန=
 အနီးနေတပည့်သည်၊ အာစရိယမိ=ဆရာ၌၊ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ=
 ကျင့်အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယံ တံ ဝစနံ=အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်
 ၏၊ တတြ တသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ အယံ=ကား၊ သမ္မာဝတ္တနာ=ကောင်းစွာကျင့်
 ပုံအခြင်းအရာတည်း၊ (ဝါ) ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းတည်း၊ ကာလဿေဝ=
 စောစောကသာလျှင်၊ ဝုဌာယ=ထ၍၊ ဥပါဟနာ=ဘိနပ်ကို၊ ဩမုပ္ပိတ္တာ=
 ချွတ်၍၊ ဧကံသံ ဧကသ္မိံ အံသေ=လက်ဝဲတစ်ဘက် ပခုံးထက်၌၊ ဥတ္တရာ-
 သင်္ဂံ=ကိုယ်ဝတ်ဧကသီကို၊ ကရိတွာ=တင်သည်ကိုပြု၍၊ ဒန္တကဋ္ဌံ=ဒန်ပူကို၊
 ဒါတဗ္ဗံ=ပေးအပ်၏၊ မုခေါဒကံ=မျက်နှာသစ်ရေကို၊ ဒါတဗ္ဗံ=ပေးအပ်၏၊
 အာသနံ=နေရာအခင်းကို၊ ပညပေတဗ္ဗံ=ခင်းအပ်၏၊ ယာဂု=ယာဂသည်၊
 သစေ ဟောတိ=အကယ်၍ရှိအံ့၊ ဘာဇနံ=ခွက်ကို၊ ဓောဝိတွာ=ဆေးကြေးပြီး
 ၍၊ ဥပနာမေတဗ္ဗံ=ကပ်ဆောင်အပ်၏၊ ဣတိ အာဒိကံ=ဤသို့အစရှိသော၊
 ခန္ဓကေ=ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုန္ဒကဋ္ဌံ၊ ဝတ္တံ=ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ=ပညတ်တော်မူ
 အပ်၏၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ=ထိုအလုံးစုံကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ယထာဝုတ္တေန=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဣမိနာ နယေန=ဤနည်း
 ဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇန္တော=ကျင့်သောရဟန်းသည်၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ=ကျင့်ဝတ်ပဋိ-
 ပတ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ဝတ်အကျင့်ဖြင့်၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ အာရာဓေတိ=နှစ်သက်စေ၏၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဒုဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏။

ပဉ္စသန္တိကန္တိ=ကား၊ ပဉ္စပဗ္ဗံ=ငါးပါးသောအဆစ်တည်း၊ ပဉ္စဘာဂံ=
 ငါးပါးသောအဘို့အစုတည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ကမ္မ-

ဌာနဿ ဥဂ္ဂဏှနန္တိကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနဂန္ထဿ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းဂန်ကို ဥဂ္ဂဏှနံသင်ယူခြင်းတည်း၊ တဒတ္ထပရိပုစ္ဆာထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမေးမြန်းခြင်းသည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပရိပုစ္ဆာမေးမြန်းခြင်းမည်၏၊ အထ ဝါတနည်းကား၊ ဂန္ထတော စကျမ်းဂန်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထတော စအနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဥဂ္ဂဏှနံသင်ယူခြင်းသည်၊ ဥဂ္ဂဟော “ဥဂ္ဂဟ” မည်၏၊ တတ္ထထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ သံသယပရိပုစ္ဆနာယုမှားသံသယကိုမေးမြန်းခြင်းသည်၊ ပရိပုစ္ဆာ “ပရိပုစ္ဆာ” မည်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ဥပဋ္ဌာနန္တိကား၊ နိမိတ္တုပဋ္ဌာနံနိမိတ်ကို ထင်ခြင်းတည်း၊ ဧဝံဤသို့၊ ဘာဝနမနုယုဂန္ထဿ ဘာဝနာကို အဖန်တလဲလဲ့ အားထုတ်သောရဟန်းအား၊ “ဧဝံဤသို့၊ ဣဒံ နိမိတ္တံဤနိမိတ်သည်၊ ဥပဋ္ဌာတိထင်လာ၏”၊ ဣတိဤသို့ ဥပဓာရကံ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆောင်ခြင်းမည်၏၊ တထာထိုအတူ၊ ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပနာ “ကမ္မဋ္ဌာနပ္ပနာ” ဟူသည်ကား၊ “ဧဝံဤသို့၊ ဈာနံဈာန်ကို၊ အပ္ပေတိဖြစ်စေ၏”၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ လက္ခဏန္တိကား၊ ဂဏနာနုဗန္ဓနာဖုသနာနံရေတွက်ခြင်း၊ အစဉ်လိုက်ခြင်း၊ တွေ့ထိခြင်းတို့၏၊ ဝသေနဖြင့်၊ ဘာဝနံဘာဝနာကို၊ ဥဿုက္ကာပေတွာလုလွှပြု၍၊ (ဝါ) အားထုတ်၍၊ ဌပနာယထားခြင်းဖြင့်၊ သမ္ပတ္တိပြည့်စုံ၏၊ ဝါတနည်းကား၊ တတောထိုသို့ထားခြင်းမှ၊ (ဝါ) ထိုအပ္ပနာမှ၊ ပရမ္ပိနောက်သို့လည်း၊ သလ္လက္ခဏာဒိဝသေနမှတ်သားခြင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ မတ္တကပ္ပတ္တိအပြီးအဆုံးသို့ရောက်၏၊ ဣတိဤသို့၊ ကမ္မဋ္ဌာနသဘာဝဿ ကမ္မဋ္ဌာန်းသဘောကို၊ သလ္လက္ခဏံမှတ်သားခြင်းတည်း၊ တေနကြောင့်၊ “ကမ္မဋ္ဌာနသဘာဝုပဓာရဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” တိ “ကမ္မဋ္ဌာန ။ ပ ။ ဟောတိ” ဟူ၍၊ အာဟာမိန့်ဆိုပြီ။

အတ္တနာပိ န ကိလမတိတိကား၊ ဩဓိသောအယုတ်အားဖြင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဥဂ္ဂဏှနတောသင်ယူခြင်းအားဖြင့်၊ တတောဧဝံထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အာစရယမ္ပိဆရာကိုလည်း၊ န ဝိဟေဌေတိမညင်းဆဲ၊ ကသ္မာအဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဓမ္မာဓိကာရဏမ္ပိတရားရခြင်းကို

လည်း၊ ဘာဝနာယ=ဝိပဿနာဘာဝနာဖြင့်၊ မတ္တကံ=အပြီးအဆုံးသို့၊ ပါ-
 ပနတော=ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ တသ္မာတိ=ကား၊ တံ နိမိတ္တံ=ထိုနိမိတ်
 ကို အတ္တနောအကိလမန၊ အာစရိယာဝိဟေဌနဟေတု=မိမိအား မပန်းခြင်း၊
 ဆရာတို့အားမညှင်းဆဲခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ထောကန္တိ=ကား၊
 ထောကံ=အနည်းငယ်၊ ထောကံ=အနည်းငယ်၊ တတ္ထာတိ=ကား၊ ယတ္ထ
 ယသ္မိံ ဌာနေ=အကြင်အရပ်၌၊ အာစရိယော=ဆရာသည်၊ ဝသတိ=သီတင်း
 သုံးနေထိုင်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဌာနေ=ဆရာသီတင်းသုံး နေထိုင်ရာထိုအရပ်၌၊
 သပ္ပါယံ ဟောတိတိ=ကား၊ အာဝါသသပ္ပါယာဒိလာဘေန=အာဝါသ-
 သပ္ပါယအစရှိသည်ကိုရခြင်းကြောင့်၊ (ဝါ) သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော
 ကျောင်းအစရှိသည်ကို ရခြင်းကြောင့်၊ မနသိကာရဗာသုတာ=နှလုံးသွင်း
 ဆင်ခြင်ခြင်း၏ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဘာဝနာန္တကူလတာ=ကမ္မ-
 ဌာန်းဘာဝနာကိုအားထုတ်ခြင်းငှာ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်၏အဖြစ်
 သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ယောဇနပရမန္တိ ဣမိနာ=“ယောဇနပရမံ”ဟူ
 သော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဂါဝုတအဗယောဇနာနိပိတံဂါဝုတ်၊ ယူဇနာခွဲတို့
 ကိုလည်း၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ ယသ္မာ ပန=အကြင်ကြောင့်လျှင်၊ မန္တ-
 ပညော=နှုန်းနှေးသော ဉာဏ်ပညာရှိသောသူသည်၊ ဂါဝုတေ ဝါ=တစ်ဂါဝုတ်
 ၌လည်းကောင်း၊ အဗယောဇနေ ဝါ=ထက်ဝက်သောယူဇနာ၌၎င်း၊ (ဝါ)
 ယူဇနာဝက်၌လည်းကောင်း၊ ယောဇနမတ္တေ ဝါ=တစ်ယူဇနာမျှ၌လည်း
 ကောင်း၊ ဝသန္တော=သီတင်းသုံး နေထိုင်သော၊ ကမ္မဌာနဿ=ကမ္မဌာန်း
 ဆရာ၏၊ ကိသ္မိစ္ဆိဒေဝ=တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဌာနေ=အရပ်၌၊ သန္တေ-
 ဟေ ဝါ=ယုံမှားသံသယသည်လည်းကောင်း၊ သတိသမ္ပောသေ ဝါ=သတိ
 မေ့လျော့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) တွေဝေမိန်းမောခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ ဇာတေ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ကာလဿေဝ=နံက်စောစောကသာ
 လျှင်၊ ဝိဟာရေ=ကျောင်း၌၊ ဝတ္ထံ=ဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ ကတွာ=ဖြ၍၊
 အန္တရာမဂ္ဂေ=လမ်းခရီးအကြား၌၊ ပိဏ္ဍာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတွာ=လှည့်
 လည်၍၊ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေယေဝ=ဆွမ်းကိစ္စ၏အပြီးအဆုံး၌သာ
 လျှင်၊ အာစရိယဿ=ကမ္မဌာန်းဆရာ၏၊ ဝသနဌာနံ=သီတင်းသုံးနေထိုင်
 ရာအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ=သွား၍၊ တံ ဒိဝသံ=ထိုနေ့ပတ်လုံး၊ အာစရိယဿ=

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၏။ သန္တိကေ=အထံ၌၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ သောမေ-
 တာ=သုတ်သင်၍၊ ဒုတိယဒီဝသေ=နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့ရက်၌၊ အာ-
 စရိယံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို၊ ဝန့်တော=ရှိခိုးပြီး၍၊ နိက္ခမိတော=ထွက်၍၊ အန္တရာ-
 မဂ္ဂေလမ်းခရီးအကြား၌၊ ပိဏ္ဍာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတော=လှည့်လည်ပြီး
 ၍၊ အကိလမန္တောယေဝ=မပင်ပန်းဘဲသာလျှင်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဝသန-
 ဌာန်း=နေရာအရပ်သို့၊ အာဂန္တု=ပြန်လာခြင်းငှာ၊ သက္ခိဿတိ=စွမ်းနိုင်လတ်၊
 တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “မန္တပညော ယောဇနပရမံ ဂန္နာ”တိ=“မန္တပညော
 ယောဇနပရမံ ဂန္နာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တိက္ခပညော=ထက်မြက်သော
 ဉာဏ်ပညာရှိသောသူသည်၊ ယောဇနပရမေ=တစ်ယူဇနာ အပိုအလွန်
 အရပ်ဒေသ၌၊ ဖာသုကဌာန်း=ချမ်းသာရာ အရပ်ကို၊ သစေ န လဘတိ=
 အကယ်၍ မရအံ့၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနေ=ကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ သဗ္ဗံ=သော၊
 ဂဏ္ဍိဌာန်း=ခက်ခဲရာအရပ်ကို၊ ဆိန္ဒိတော=ဖြတ်တောက်၍၊ ဝိသုဒ္ဓံ=သန့်ရှင်း
 စင်ကြယ်စွာ၊ အာဝဇနပဋိပစ္စံ=နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်း=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ယောဇနပရမတော=တစ်ယူဇနာ
 ထက်အပိုအလွန်၊ ဒုရမ္ပိဝေ=သောအရပ်သို့လည်း၊ ဂန္တု=သွားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋ-
 တိ=အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “တိက္ခပညော ဒုရမ္ပိ ဂန္နာ”တိ=
 “တိက္ခပညော ဒုရမ္ပိ ဂန္နာ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

အဋ္ဌာရသသေနာသနဒေါသဝိဝဇ္ဇိတန္တိကား၊ မဟတ္တံ=ကြီးသော
 ကျောင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နဝတ္တံ=အသစ်ဖြစ်သော ကျောင်း၏အ
 ဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဇိဏ္ဏတ္တံ=ဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းသောကျောင်း၏အဖြစ်
 လည်းကောင်း၊ ပန္နနိဿိတတ္တံ=လမ်းခရီးကိုမှီသောကျောင်း၏အဖြစ်၎င်း၊
 သောဏ္ဍိ=ထုံးအိုင်၏ အနီးဖြစ်သောကျောင်းလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏံ=ဟင်း
 ရွက်တောလည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖံ=ပန်းတောလည်းကောင်း၊ ဖလံ=သစ်သီး
 လည်းကောင်း၊ ပတ္တနိယတာ=ဒက္ခိဏဂိဇိအစရှိသည်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်
 လည်းကောင်း၊ နဂရသန္တိဿိတတာ=မြို့ကိုမှီသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 ဒရုဿန္တိဿိတတာ=ထင်းတောကိုမှီသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ခေတ္တ-
 သန္တိဿိတတာ=လယ်ယာကိုမှီသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝိသဘာဂါ-

နံသဘောမတူကုန်သော၊ (ဝါ) ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အတ္ထိတာရှိသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌနဿန္နိဿိတတာဆိပ်ကမ်းဖြင့်အလွန်နီးသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပစ္စန္တသန္နိဿိတတာပစ္စန္တရစ်၏နီးသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ရုဇ္ဈသီမသန္နိဿိတတာတိုင်းပြည်အပိုင်းအခြား၏ နီးသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ အသပ္ပါယတာမသင့်လျော်မလျောက်ပတ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကလျာဏမိတ္တာနံကလျာဏမိတ်ဆွေတို့ကို၊ အလာဘောမရသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိဤသို့၊ အဋ္ဌာရသတစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ သေနာသနဒေါသေဟိဤကျောင်း၏အပြစ်တို့မှ၊ ဝိဝဇ္ဇိတံရှောင်ကြဉ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ အဋ္ဌာရသန္နံတစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေသံ ဒေါသာနံဤအပြစ်တို့တွင်၊ အညတရေနအမှတ်မထားတပါးပါးသောအပြစ်နှင့်၊ သမန္တာဂတံပြည့်စုံသော၊ သေနာသနံကျောင်းသည်၊ ဘာဝနာယတရားဘာဝနာကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းငှာ၊ အနနုရူပံမသင့်လျော် မလျောက်ပတ်၊ ။

ကသွာအဘယ်ကြောင့်နည်း?၊ တာဝံရှေးဦးစွာ၊ မဟာဝိဟာရေကြီးစွာသောကျောင်း၌၊ (ဝါ) ကျောင်းကြီး၌၊ ဗဟူများစွာကုန်သော၊ နာနာဆန္ဒာအမျိုးမျိုးသော အလိုဆန္ဒရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သန္နိပတန္တိစည်းဝေးကြကုန်၏၊ (ဝါ) နေထိုင်ကြကုန်၏၊ တေ ဘိက္ခုတို့သည်၊ အညမည်းအချင်းအချင်း၊ ပဋိဝိရုဋ္ဌတာယဆန့်ကျင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝတ္ထံဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ န ကရောန္တိမပြုကြကုန်၊ ဗောဓိယဂ်ဏာဒိနိဗောဓိယင်ပြင် အစရှိသည်တို့ကို၊ အသမ္ပဋ္ဌာနေဝတံမြက်မလှည်းကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိကုန်၏၊ ပါနိယံသောက်ရေကို၎င်း၊ ပရိဘောဇနိယံသုံးဆောင်ရေကိုလည်းကောင်း၊ အနုပဋ္ဌာပိတံမတည်ထားအပ်ကုန်၊ (ဝါ) မလောင်းမထည့်ကြကုန်၊ တဩ တသို့ ဝိဟာရေထိုကျောင်း၌၊ အယံ ဘိက္ခုသည်၊ “ဂေါစရဂါမေဆွမ်းခံရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရိဿာမိလှည့်လည်အံ့”၊ ဣတိ မနသိကတွား၍သို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ပတ္တစီဝရံသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ အာဒါယယူ၍၊ နိက္ခန္ဓောပိ-

ထွက်ပါသော်လည်း၊ ဝတ္တံဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ အကတံမပြုအပ်သည်
ကို၊ သစေ ပဿတိအကယ်၍ တွေ့မြင်အံ့၊ ရိတ္တံအချည်းနှီးဖြစ်သော၊
(ဝါ) ရေမရှိသော၊ ပါနီယယသံ ဝါသောက်ရေအိုးကိုမူလည်း၊ သစေ ပ-
ဿတိအကယ်၍ တွေ့မြင်အံ့၊ အထံထိုသို့ရေမရှိသောအိုးကို တွေ့မြင်
သည်ရှိသော်၊ အနေန ဘိက္ခုနာသည်၊ ဝတ္တံကို၊ ကာတပွဲပြုအပ်သည်၊
ဟောတိ၏၊ ပါနီယံသောက်ရေကို၊ ဥပဌာပေတပွဲတည်ယူအပ်၏။
ဝတ္တံဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ အကရောန္တောမပြုသောရဟန်းသည်၊ ဝတ္တ-
ဘေဒေဝတ်အကျင့် ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ အာပဇ္ဇ-
တိသင့်ရောက်၏၊ ဝတ္တံဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ ကရောန္တဿမပြုသော
ရဟန်းအား၊ ကာလောဆွမ်းခံရာ အချိန်အခါသည်၊ အတိက္ကမတိကျော်
လွန်၏၊ အတိဒိဝါအလွန်နေမြင့်မှ၊ ပဝိဌောဆွမ်းခံဝင်သည်ရှိသော်၊
ဘိက္ခာယဆွမ်းကိစ္စသည်၊ နိဋ္ဌိတာယပြီးသည်ရှိသော်၊ ကိဗ္ဗိတစုံတခု
သော ဆွမ်းခံဘွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ န လဘတိမရ၊ ပဋိသလ္လာနဂတာပိ-
တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေရခြင်းကြောင့်လည်း၊ သမဏေရဒဟရ-
ဘိက္ခုနံသာမဏေ၊ ရဟန်းငယ်တို့၏၊ ဥစ္စသဒ္ဓေန စအထက်သို့မြင့်တက်
သောအသံကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကျယ်လောင်စွာသောအသံကြောင့်
လည်းကောင်း၊ သံယကဓမ္မဟိသံယာကံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိက္ခိပတိ-
ပြန့်လွင့်၏၊ ယတ္ထ ပနအကြင်ကျောင်း၌ကား၊ သဗ္ဗံသော၊ ဝတ္တံဝတ်
ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို၊ ကတမေဝပြုအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၏၊ အဝ-
သေသာပိအကြွင်းအကျန်လည်းဖြစ်သော၊ ယဇ္ဇနာထိပါးခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-
မရှိ၊ စဝရူပေဤသို့သဘောရှိသော၊ မဟာဝိဟာရေပိကြီးစွာသောကျောင်း
၌လည်း၊ (ဝါ) ကျောင်းတိုက်ကြီး၌လည်း၊ ဝိဟာတပွဲနေအပ်၏။

နဝဝိဟာရေအသစ်ဖြစ်သော ကျောင်း၌၊ (ဝါ) ကျောင်းသစ်၌၊
ဗဟုများစွာသော၊ နဝကမ္ပံအသစ်ဖြစ်သော အမှုသည်၊ (ဝါ) အမှုသစ်
သည်၊ ဟောတိ၏၊ နဝကမ္ပံကို၊ အကရောန္တံမပြုသောရဟန်းကို၊ ဥဇ္ဈာ-
ယန္တိကဲ့ရဲ့ကျိုးရှုတ် အယုတ်အားဖြင့် ကြည့်ရှုကြကုန်၏၊ ယတ္ထ ယသ္မိ
ဝိဟာရေ ပနအကြင် ကျောင်း၌ကား၊ ဘိက္ခုတို့သည်၊ ဝဒန္တိကုန်၏။

ကံ ဝဒန္တိ အဘယ်သို့ ပြောဆိုကြကုန်သနည်း။ “အာယသ္မာ အရှင်ဘုရား သည်၊ ယထာသုခံ ချမ်းသာသည် အားလျော်စွာ၊ (ဝါ) ချမ်းသာသည့်အ လျောက်၊ သမဏဓမ္မံ ရဟန်းတရားကို၊ ကရောတု ပြုပါလော့၊ (ဝါ) အား ထုတ်ပါလော့၊ မယံ အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ နဝကမ္ပံ အမှုသစ်ကို၊ ကရိဿာ မပြုပါကုန်အံ့၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဝဒန္တိ ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဧဝရူပေ ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဝိဟာရေ ကျောင်း၌၊ ဝိဟာတဗ္ဗံ နေအပ်၏။

ဇိတ္တဝိဟာရေ ပန ဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းသော ကျောင်း၌ကား၊ ဗဟု များစွာ၊ ပဋိလဂ္ဂိတဗ္ဗံ စောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ (ဝါ) ပြုပြင်အပ်သည်၊ ဟောတိ ဖြစ်၏၊ အန္တမသော အောက်ထစ်ပိုင်းခြား အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အတ္တနော မိမိ၏၊ သေနာသနမတ္တမ္ပိ အိပ်ရာ၊ နေရာမျှကိုလည်း၊ အပ္ပဋိ- လဂ္ဂန္တံ မစောင့်ရှောက်အပ်သည်ရှိသော်၊ (ဝါ) မသုတ်သင် မရှင်းလင်းအပ် သည်ရှိသော်၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ ကဲ့ရဲ့ကျိုးရှုတ် အယုတ်အားဖြင့်ကြည့်ရှုကြကုန်၏၊ (ဝါ) ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏၊ သေနာသနံ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို၊ ပဋိလဂ္ဂန္တဿ စောင့်ရှောက်နေရသောရဟန်းအား၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ပရိဟာ- ယတိ ဆုတ်ယုတ်၏။

ပန္နနိဿိတော လမ်းခရီးကိုမှီသော၊ မဟာဝိဟာရေ ကြီးစွာသော ကျောင်း၌ကား၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ နေညဉ့်မပြတ်ကာလပတ်လုံး၊ အာဂန္တုကား ဧည့် သည်အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ သန္တိပတန္တိ ပေါင်းဆုံစည်းဝေးကြကုန်၏၊ (ဝါ) လာရောက်ကြကုန်၏၊ ဝိကာလေ အချိန်အခါ မဟုတ်သည်၌၊ (ဝါ) အချိန်မဲ့အခါ၌၊ အာဂတာနံ ရောက်လာကုန်သော အာဂန္တုကရဟန်းတို့ အား၊ အတ္တနော မိမိ၏၊ သေနာသနံ အိပ်ရာ၊ နေရာကို၊ ဒတ္တာ ပေး၍၊ ရုက္ခမူလေ ဝါ သစ်ပင်၏အနီး အောက်၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သစ်ပင်ရင်း ၌လည်းကောင်း၊ ပါသာဏပိဋေ ဝါ ကျောက်ပြာအပြင်၌လည်းကောင်း၊ ဝသိတဗ္ဗံ နေအပ်၏၊ ပုနဒိဝသေပိ တဖန်နောက်တနေ့၌လည်း၊ ဧဝမေဝ ဤအတူသာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသွားကြောင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို၊ ဩကာသော အားထုတ်ဘို့ရာ အခွင့်အခါသည်၊ န ဟောတိ မဖြစ်၊ ယတ္ထ ယသ္မိ ဝိဟာရေ ပန အကြင်ကျောင်း၌ကား၊ ဧဝရူပေါ ဤသို့သ-

ဘောရှိသော၊ အာဂန္တုကသမ္မာဓော-အာဂန္တုကရဟန်းတို့ဖြင့်ကျဉ်းမြောင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝိဟာရေး-ထိုကျောင်း၌၊ ဝိဟာတဗ္ဗံ-သီတင်းသုံးနေထိုင်အပ်၏။

သောဏ္ဍိ နာမ-“ထုံးအိုင်”မည်သည်ကား၊ ပါသာဏပေါက္ခရဏိ-ကျောက်ရေကန်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (တနည်း) ပါသာဏပေါက္ခရဏိ-ကျောက်ရေကန်သည်၊ သောဏ္ဍိ နာမ-“ထုံးအိုင်”မည်၏၊ တတ္ထ ပဿံ ပါသာဏပေါက္ခရဏိယံ-ထိုကျောက်ရေကန်၌၊ မဟာဇနော-မှူးစွာသောလူအပေါင်းသည်၊ ပါနိယတ္ထံ-သောက်ရေအလို့ငှာ၊ သမောသရကိ-ပေါင်းဆုံစည်းဝေးကြကုန်၏၊ နဂနဝါသနိနံ-မြို့၌နေကုန်သော၊ ရာဇကုလူပကတ္ထေရာနံ-မင်း၏ဆရာဖြစ်ကုန်သော မထေရ်တို့၏၊ အန္တေဝါသိကာ-အနီးနေတပည့်တို့သည်၊ ရဇနကမ္မတ္ထာယ-ဆိုးရည်ကြိုခြင်းအလို့ငှာ၊ အာဂန္တုန္တိ-လာရောက်ကြကုန်၏၊ တေသံ အန္တေဝါသိကာနံ-ထိုမင်းဆရာ၏ မထေရ်ဖြစ်ကုန်သောတပည့်တို့၏၊ ဘာဇနဒါရဒေါဏိကာဒိနိ-အိုးထင်းဆိုးရေကျင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ပုစ္ဆန္တာနံ-မေးကုန်သောသူတို့အား၊ “အသုကေ စ အသုကေ စ ဌာနေ-ဤမည်၊ ဤမည်သောအရပ်၌၊ အတ္ထိ-ရှိ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတဗ္ဗာနိ-ပြအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဗ္ဗကာလမ္ပိ-အခါခပ်သိမ်းလည်း၊ နိစ္စဗျာဝဋ္ဌော-အမြဲမပြတ်လုလွှဲဝီရိယကိုပြုရသည်၊ (ဝါ) အမြဲမပြတ် ကြောင့်ကြစိုက်ရသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ နာနာဝိဇံ-အထူးထူးအပြားအပြားရှိသော၊ သာကပဏ္ဏံ-ဟင်းရွက်တောသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တတ္ထ-ထိုဟင်းရွက်ပဟာရှိရာအရပ်၌၊ ကမ္မဌာနံ-ကမ္မဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဒိဝိဝိဟာရံ-နေသန့်နေခြင်းကို၊ (ဝါ) နေ့အခါ၌နေခြင်းကို၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်နေသော၊ အဿ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏လည်း၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ သာကဟာရိကာ-ဟင်းရွက်ကိုယူဆောင်ကုန်သောသူတို့သည်၊ (ဝါ) ဟင်းရွက်ခူးကုန်သောသူတို့သည်၊ ဂါယမာနာ-သီချင်းသီဆိုကြကုန်လျက်၊ ပဏ္ဏံ-ဟင်းရွက်ကို၊ ဥစ္စိနန္တိယော-ရွေးချယ်ခူးကုန်သောသူတို့သည်၊ ဝိသဘာဂသဒ္ဓသမ္ပ-

ဣဒေနနမသင့်မလျော်သော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အသံ၏ ထိပါးခြင်း ခြင်းကြောင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနန္တရာယံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းအန္တရာယ်ကို ကမ္မရေန္တိ=နှိမ်နင်း။

ယတ္ထ ယသ္မိ ဌာနေ ပနအကြင်အရပ်၌ကား၊ နာနာဝိဓာအထူး ထူးအပြားပြားရှိကုန်သော၊ မာလာဂစ္ဆာ=ပန်းခြံတို့သည်၊ သုပုပ္ဖိတား ကောင်းစွာပွင့်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏၊ တတြာပိထိုပန်းခြံ၌လည်း၊ တာဒိသောဝ=ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဥပဒ္ဒဝေါ=ဘေးရန်သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။

ယတ္ထအကြင်အရပ်၌၊ နာနာဝိဓာအထူးထူး အပြားပြားရှိသော၊ အဗ္ဗဗ္ဗပနသာဒိဖလံသရက်သီး၊ သပြေသီး၊ ပိန္နသီး အစရှိကုန်သော အသီးသည်၊ ဟောတိရှိ၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဌာနေထိုအရပ်၌၊ ဖလတ္ထိကာ အသီးကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့သည်၊ အာဂနာရောက်လာကြကုန်၍၊ ယာစန္တိတောင်းကြကုန်၏၊ အဒေန္တဿမပေးသောသူအား၊ ကုဇ္ဈန္တိအ မျက်ထွက်ကြကုန်၏၊ ဗလက္ကာရေန ဝါအနှိုင်အထက် ပြုသဖြင့်မူလည်း၊ ဂဏ္ဍန္တိယူကြကုန်၏၊ သာယနသမယေညနေချမ်းအခါ၌၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ကျောင်း၏အလယ်၌၊ စက်မန္တေနစင်္ကြံကြွသွားသဖြင့်၊ တေထိုဥပါသကာ တို့ကို၊ ဒိသွာတွေ့မြင်၍၊ “ဥပါသကာဥပါသကာတို့သည်၊ ကိအဘယ် သို့လေနည်း၊ ဧဝံဤသို့ဤပုံ၊ ကရောထပြုကြကုန်သလော”၊ ဣတိဤ သို့၊ ဝုတ္တာပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ယထာရုစိအလိုရှိတိုင်း၊ အဏ္ဏောသန္တိဆဲရေးကြကုန်၏၊ အဿဘိက္ခုနောအား၊ အဝါသာယပိမနေစေ ခြင်းငှာလည်း၊ ပရက္ကမန္တိလုလ္လပြုကြကုန်၏။

ပတ္တနိယေ ပနဒက္ခိဏဂိရိအစရှိသည်တို့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်၌ ကား၊ လောကသမ္ပတေလူတို့သည်သမုတ်အပ်သော၊ ဒက္ခိဏဂိရိဟတ္ထိ ကုဏ္ဍိစေတီယဂိရိစိတ္တလပဋ္ဌတသဒိသေဒက္ခိဏဂိရိမည်သောဆင်ကျောက် ကုန်း၊ စေတီယတောင်၊ စိတ္တလတောင်နှင့်တူသော၊ ဝိဟာရေကျောင်း၌၊ ဝိဟရန္တံသီတင်းသုံး နေထိုင်သော ရဟန်းကို၊ “အယံ ဘိက္ခုဤရဟန်း သည်၊ အရဟာရဟန္တာတည်း”၊ ဣတိဤသို့၊ သမ္ဘာဝေတွာချီးမြှောက်

ကြကုန်၍၊ (ဝါ) ချီးမွမ်းကြကုန်၍၊ ဝန့်တုကာမာရ်ခိုးလိုကြကုန်သည်ဖြစ်
၍၊ မနုဿာလူတို့သည်၊ သမန္တာထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ဩသရန္တိစည်းဝေး
ကြကုန်၏၊ တေန=ကြောင့်၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဖာသု=ချမ်းသာခြင်း
သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ယဿ ပန ဘိက္ခုနော=အကြင်ရဟန်းအား၊
တံ ဝိဟာရံ=ထိုကျောင်းသည်၊ သပ္ပိယံ=သင့်လျော် လျောက်ပတ်သည်၊
ဟောတိ=၏၊ တေန=ကြောင့်၊ ဒီဝါ=နေအခါ၌၊ အညတ္ထ=တပါးတခြားသော
အရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ=သွား၍၊ ရတ္တိ=ညဉ့်အခါ၌၊ ဝသိတဗ္ဗံ=နေအပ်၏။

နဂရသန္တိဿိတေ=မြို့ကိုမှီသောကျောင်း၌၊ ဝိသဘာဂါရမ္ပဏာနိ=
ဝိသဘာဂအာရုံတို့သည်၊ (ဝါ) ဆန့်ကျင်ဘက် အာရုံတို့သည်၊ အာပါထံ=
ထင်ခြင်းသို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ=ရောက်လာကြကုန်၏၊ ကုမ္ဘဒါသိယောပိ=အိုးထိန်း
သည်၊ ကျွန်မတို့သည်လည်း၊ ယဋေဟိ=အိုးတို့ဖြင့်၊ နိဃံသန္တိယော=ပွတ်
တိုက်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ချုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ=ကုန်၏၊ ဩတ္တ-
မိတွာ=အောက်သို့ဆင်း၍၊ မဂ္ဂံလမ်းခရီးကို၊ န ဒန္တိ=မပေးကြကုန်၊
ဣဿရမနုဿာပိ=အစိုးရကုန်သော လူတို့သည်လည်း၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ=
ကျောင်းတိုက်၏အလယ်၌၊ သာဏိ=တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာကို၊ ပရိက္ခိပိ-
တွာ=ကာရံကြကုန်၍၊ နိသိဒန္တိ=ထိုင်ကုန်၏။

ဒါရုသန္တိဿယေ ပန=ထင်းတော၏ အနီးဖြစ်သော ကျောင်း၌
ကား၊ ယတ္ထ=အကြင့်အရပ်၌၊ ကဌာနိ စ=ထင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊
ဒဗ္ဗပကရဏရုက္ခာ စ=အဆောက်အဦးအလိုငှာဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့
သည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ=ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ=ထိုအရပ်၌၊ ကဌဟာရိကာ=
ထင်းကိုဆောင်ယူကုန်သောသူတို့သည်၊ (ဝါ) ထင်းခွေသွားတို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ-
ရှေ့၌၊ ဝုတ္တသာကပုပ္ဖဟာရိကာ ဝိယ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဟင်းရွက်ကို
ဆောင်ယူသောသူ၊ ပန်းပွင့်ကိုဆောင်ယူသော သူတို့ကဲ့သို့၊ အဖာသုကံ=
မချမ်းသာခြင်းကို၊ ကရောန္တိ=ပြုကြကုန်၏၊ “ဝိဟာရေ=ကျောင်း၌၊ ရုက္ခာ=
သစ်ပင်တို့သည်၊ သန္တိ=ရှိကုန်၏၊ တေ ရုက္ခေ=ထိုသစ်ပင်တို့ကို၊ ဆိန္နိတွာ=
ခုတ်ဖြတ်၍၊ ယရာနိ=အိမ်တို့ကို၊ ကရိဿာမ=ဆောက်လုပ်ကြကုန်အံ့”၊
ဣတိ=ဤသို့ စိန္တေတွာ=၍၊ မနုဿာ=လူတို့သည်၊ အာဂန္ဓာ=လာကြကုန်၍၊

ရုက္ခေသစ်ပင်တို့ကို ဆိန္ဒန္တိခုတ်ဖြတ်ကြကုန်၏။ သာယနသမယေညနေ
ချမ်းအခါ၌၊ ပဓာနယရာဏမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ကျောင်းမှ၊ နိက္ခမိတွာ
ထွက်၍၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေကျောင်းတိုက်၏အလယ်၌၊ စင်္ကမန္တောစင်္ကြံကြွ
သွားသည်ရှိသော်၊ တေ ဥပါသကေထိုဒါယကာတို့ကို ဒိသ္မာတွေ့မြင်
၍၊ “ဥပါသကာသီတင်းသည် ဒါယကာတို့၊ ဧဝံဤသို့၊ ကိံ ကရေန္တိ
အဘယ်ကြောင့် ပြုကုန်သနည်း”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝဒတိပြောဆို၏။ ယ-
ထာရုစိအလိုရှိတိုင်း၊ အက္ခောသန္တိဆဲရေးကြကုန်၏။ တဿ ဘိက္ခုနော-
အား၊ အဝါသာယပိမနေစိမ့်သောငှာလည်း၊ ပရက္ကမန္တိလုလ္လပြုကုန်၏။

ယော ပနအကြင်ကျောင်းသည်ကား၊ ခေတ္တသန္တိဿိတော-
လယ်ယာတော၏အနီး၌ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၏။ သမန္တာထက်ဝန်းကျင်
မှ၊ ခေတ္တေဟိလယ်ယာတို့ဖြင့်၊ ပရိဝါရိတောခြံရံအပ်၏။ တတ္ထထိုလယ်
ယာ၌၊ မနုဿာလူတို့သည်၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝကျောင်းဝိုင်း၏အလယ်၌
သာလျှင်၊ ခလံတလင်းကို၊ ကတွာပြု၍၊ ခဉ်းစပါးကို၊ မဒန္တိနင်းနယ်
ကုန်၏။ ပမုခေသုအဦးစမုဒ်တို့၌၊ (ဝါ) ကျောင်းမုဒ်ဦးတို့၌၊ သယန္တိအိပ်
ကြကုန်၏။ အညမ္ပိတပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟုများစွာသော၊ အ-
ဖာသုမချမ်းသာခြင်းကို၊ ကရေန္တိကုန်၏။ တတြာပိထိုကျောင်း၌လည်း၊
မဟာသံယဘောဂေါများစွာသောသံယာတော်၏အသုံးအဆောင်သည်၊
ဟောတိရှိ၏။ အာရာမိကကုလာနံအာရာမံစောင့်အမျိုးဒါယကာတို့၏၊
ဂါဝေါနွားတို့သည်၊ ရုန္တန္တိပိတ်ဆိုကြကုန်၏။ (ဝါ) ပိတ်ပင်ကြကုန်၏။
ဥဒကဝါရံရေအလှည့်အကြိမ်ကို၊ ပဋိသေဓန္တိတားမြစ်ကြကုန်၏။ မနု-
ဿာလူတို့သည်၊ ဝိဟိသီသံဇံကာကံနံကို၊ ဂဟေတွာယူ၍၊ “တုမှာကံ-
သင်တို့၏၊ အာရာမိကကုလာနံအာရာမံစောင့်အမျိုးဒါယကာတို့၏၊ ကမ္ပ-
အမှုကိစ္စကို၊ ပဿထကြည့်ရှုကြကုန်လော့” ဣတိဤသို့ သံ၊ သံ၊
သံယာတော်အား၊ ဒသေန္တိပြုကြကုန်၏။ တေန တေန ကာရဏေန-
ထိုတို့သို့သောအကြောင်းကြောင့်၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံမင်းမင်း၏အ
မတ်ကြီးတို့၏၊ ယူရဂ္ဂါရံအိမ်တံခါးသို့၊ ဂန္ထဗွဲသွားအပ်သည်။ ဟောတိ-
ဖြစ်၏။ အယမ္ပိဤကျောင်းကိုလည်း၊ ခေတ္တသန္တိဿိတေနဝလယ်ယာ
တော၏အနီးဖြင့်သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတောသိမ်းယူအပ်၏။

ယတ္ထ=အကြင်ကျောင်း၌၊ အညမညဝိသဘာဝိ=အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေဇီ=ရန်သူဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု=တို့သည်၊ ဝိဟရန္တိ=နေကုန်၏၊ ယေ ဘိက္ခု=တို့သည်၊ ကလဟံ=ညင်းခုံခြင်းကို၊ က-
 ရောန္တာ=ပြုကြကုန်လျက်၊ “ဘန္တေအရှင်ဘုရားတို့ ဧဝံ=ဤသို့၊ မာ ကရော-
 ထ=မပြုကြပါကုန်လင့်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝါရိယမာနာ=တားမြစ်ကုန်လျက်၊
 “ဧတဿ ပံသုကူလိကဿ=ဤပံသုကူဆောင်သောရဟန်း၏၊ အာဂတ-
 ကာလတော=ရောက်လာသော အချိန်အခါမှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ မယံ=ငါတို့
 သည်၊ နဌာ=ပျက်စီးကုန်သည်၊ အမှ=ဖြစ်ကုန်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္ထာ-
 ရော=ပြောဆိုတတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

ယောပိ=အကြင်ကျောင်းသည်လည်း၊ ဥဒကပဋ္ဌနံ ဝါ=ရေဆိပ်ကို
 ကိုလည်းကောင်း၊ ထလပဋ္ဌနံ ဝါ=ကြည်းကုန်းဆိပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သန္တိ-
 သိတော=မှီသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝိဟာရေ=ထိုကျောင်း၌၊
 အဘိက္ခုမပြတ်မလတ်၊ နာဝါဟိ စ=လှေတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သတ္ထေ-
 ဟိ စ=ကုန်သည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာဂတမနဿာ=ရောက်လာကုန်
 သောလူတို့သည်၊ “ဩကာသံ=နေထိုင်ခွင့်ကို၊ ဒေထ=ပေးပါကုန်လော့၊
 ပါနီယံ=သောက်ရေကို၊ ဒေထ=လော့၊ လောဏံ=ဆားကို၊ ဒေထ=ပေးပါ
 ကုန်လော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယဋ္ဌယန္တာ=ထိပါးကုန်လျက်၊ အဖာသု=မချမ်း
 သာခြင်းကို၊ ကရောန္တိ=ပြုကြကုန်၏။

ပစ္စန္တသန္တိသ္မိံသိတေ=တိုင်းပြည်၏ အစွန်အဖျားအနား ကျသော
 ပစ္စန္တရစ်အရပ်၏အနီးအပါးဖြစ်သောကျောင်း၌ကား၊ မနဿာ=လူတို့သည်၊
 ဗုဒ္ဓါဒိသု=မြတ်စွာဘုရားအစရှိသော ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့၌၊ အပ္ပသန္တာ=
 မကြည်ညိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

ရဇ္ဇသိပသန္တိသ္မိံသိတေ=တိုင်းနိုင်ငံအပိုင်းအခြား၏ အနီးအပါးဖြစ်
 သောကျောင်း၌ကား၊ ရာဇဘယံ=မင်းဘေးသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=
 မှန်၏၊ တံ ပဒေသံ=ထိုတိုင်းနိုင်ငံအပိုင်းအခြားအရပ်သို့၊ ဧကော=တစ်ပါး
 သော၊ ရာဇာ=မင်းသည်၊ “မယံ=ငါ၏၊ ပဿေ=အလျဉ်း၊ (ဝါ) ဟိဝံ=နိုင်ငံ၌၊
 န ဝတ္တတိ=မဖြစ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ ပဟရတိ=ရိုက်နှက်

ပုတ်ခတ်၏။ တတြ=ထိုတိုင်းနိုင်ငံ၏ အပိုင်းအခြား၌၊ အယံ ဘိက္ခု=သည်၊ ကဒါစိ=တခါတရံ၌၊ ဣမဿ ရညော=ဤမင်း၏၊ ဝိဇိတေ=တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဝိစရတိ=လှည့်လည်၏၊ ကဒါစိ=တရံတခါ၌၊ ဧတဿ ရညော=ထိုမင်း၏၊ ဝိဇိတေ=တိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ဝိစရတိ=လှည့်လည်၏၊ အထ=ထိုသို့မင်းနှစ်ပါးတို့၏ တိုင်းနိုင်ငံကို လှည့်လည်သည်ရှိသော်၊ နံ ဘိက္ခု=ထိုရဟန်းကို၊ “အယံ ဘိက္ခု=ဤရဟန်းသည်၊ စရပရိသော=သူသို့၊ ယောက်ျားတည်း၊ (ဝါ) စုံထောက် ယောက်ျားတည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ မညမာနာ=မှတ်ထင်ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ အနယဗျသနံ=အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပေန္တိ=ရောက်စေကြ ကုန်၏။

အသပ္ပိယတာတိ=ကာ၊ ဝိသဘာဂရူပါဒိအာရမ္မဏသမောသ-
ရဏေန ဝါ=မသင့်မလျော်သော (ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော) ရူပါရုံအစရှိ
သော အာရုံတို့၏ပေါင်းဆုံဆက်ဆံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အမနုဿ-
ပရိဂ္ဂဟိတာယ ဝါ=ဘိလူးတို့သည်သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊
အသပ္ပိယတာ=မသင့်မလျော်သောကျောင်း၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊
တတြ=ထိုသို့မသင့်မလျော်သော ကျောင်း၏အဖြစ်၌၊ ဣဒံ=ဤဆိုအပ်လ
တံသည်ကာ၊ ဝတ္ထု=သာဓကသက်သေဖြစ်သောဝတ္ထုတည်း၊ ဧကော=တစ်
ပါးသော၊ ထေရော=မထေရ်သည်၊ အရညေး=တော၌၊ ဝသတိ ကိရ=သီ
တင်းသုံးနေသတတ်၊ အထ=ထိုအခါ၌၊ ဧကာ=တစ်ယောက်သော၊ ယက္ခိ-
နိ=ဘိလူးမသည်၊ အဿ ထေရဿ=ထိုမထေရ်၏၊ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ-
သစ်ရွက်မိုး ကျောင်းတံခါး၌၊ ဌတွာ=ရပ်တည်၍၊ ဂါယိ=သီချင်းသီဆိုပြီ၊
သော ထေရော=ထိုမထေရ်သည်၊ နိက္ခမိတွာ=သစ်ရွက်မိုးကျောင်းမှထွက်
၍၊ ဒ္ဓါရေ=တံခါး၌၊ အဌာသိ=ရပ်တည်ပြီ၊ သာ ယက္ခိနိ=ထိုဘိလူးမသည်၊
ဂန္နာ=သွား၍၊ စက်မနသိသေ=စင်္ကြံဦး၌၊ အဂမာသိ=ကြွသွားပြန်ပြီ၊ သာ
ယက္ခိနိ=ထိုဘိလူးမသည်၊ သတပေါရိသေ=အသူတရာ နက်လှစွာသော၊
ပပါတေ=ကမ်းပါးပြတ်၌၊ ဌတွာ=ရပ်တည်၍၊ ဂါယိ=သီချင်းသီဆိုပြန်ပြီ၊
ထေရော=မထေရ်သည်၊ ပဋိနိဝတ္တိ=တဖန်ပြန်လည်ဆုတ်နစ်ခဲ့လေပြီ၊ အထ=
ထိုအခါ၌၊ ယာ ယက္ခိနိ=ထိုဘိလူးမသည်၊ ဝေဂေန=လျင်မြန်စွာ၊ ဂန္နာ=

သွား၍၊ နံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို၊ ဂဟေတွာ=ဖမ်းယူ၍၊ “ဘန္တေ=အရှင် ဘုရား၊ မယာ=ငါသည်၊ တုမှာဒိသာ=အရှင်ဘုရားကဲ့သို့သူတို့ကို၊ ခါဒိတာ= ခဲစားအပ်ကန်သည်ကား၊ န ဧကော=တစ်ယောက်မကလည်း ရှိခဲ့လေပြီ၊ န ဒွေ=နှစ်ယောက်မကလည်း ရှိခဲ့လေပြီ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ပြီ။

ယတ္ထ ယသ္မိံ ပဒေသေ=အကြင်အရပ်ဒေသ၌၊ အာစရိယံ ဝါ=ဆရာ ကိုလည်းကောင်း၊ အာစရိယသမံ ဝါ=ဆရာနှင့်တူသောသူကို၎င်း၊ ဥပဇ္ဈာ- ယံ ဝါ=ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယသမံ ဝါ=ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာနှင့်တူသော ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ ကလျာဏမိတ္တံ=ကောင်းမြတ် သော အဆွေခင်ပွန်းကို၊ (ဝါ) မိကောင်းဆွေကောင်းကို၊ လဒ္ဓံ=ရခြင်းငှာ၊ န သက္ကာမတတ်ကောင်းသည်၊ ဖောတိ=ဖြစ်၏၊ တတ္ထ=ထိုအရပ်၌၊ က- လျာဏမိတ္တာနံ=ကလျာဏမိတ်ဆွေကို၊ (ဝါ) ကောင်းမြတ်သောမိတ်ဆွေ ကို၊ (ဝါ) မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းကို၊ သော အလာဘော=ထိုသို့မရခြင်း သည်၊ မဟာဒေါသောယေဝ=များစွာသော အပြစ်ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) ကြီးသောအပြစ်ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အဋ္ဌာ- ရသန္တံ=တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေသံ ဒေါသာနံ=ဤအပြစ်တို့တွင် အညတရေန=အမှတ်မထား တပါးပါးသောအပြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတံ=ပြည့် စုံသော၊ သေနာသနံ=ကျောင်းသည်၊ ဘာဝနာယ=ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို စီးဖြန်းခြင်းငှာ၊ အနုနုရူပံ=မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

စ သစ္စံ=မှန်၏၊ အဋ္ဌကထာသု=အဋ္ဌကထာတို့၌၊

“မဟာဝါသံ ။ ပ ။ သပ္ပဋိဘယံ ယထာ”တိ=“မဟာဝါသံ ။ ပ ။ သပ္ပဋိဘယံ ယထာ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဂါထံ=ဤဂါထာကို၊ ဝုတ္တဗ္ဗိ ဝုတ္တံ ဧဝံ=ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

မဟာဝါသံ=ကြီးစွာသောကျောင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကျောင်း ကြီးလည်းကောင်း၊ နဝါဝါသံ=ဆောက်သစ်စဖြစ်သော ကျောင်းလည်း ကောင်း၊ (ဝါ) အသစ်ဖြစ်သောကျောင်းလည်းကောင်း၊ ဇရာဂါသဉ္စ=ဆွေး

မြေဟောင်းနွမ်းသောကျောင်းလည်းကောင်း၊ ပန္နနိခရီးလမ်းဆုံ၏ အနီး
ဖြစ်သောကျောင်းလည်းကောင်း၊ သောဏ္ဍိထုံးအိုင်အနီးဖြစ်သောကျောင်း
လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏဉ္စဟင်းရွက်တော၏ အနီးဖြစ်သောကျောင်းလည်း
ကောင်း၊ ပုပ္ဖဉ္စပန်းပွင့်တော၏အနီးဖြစ်သောကျောင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ)
ပန်းခြံ၏အနီးဖြစ်သောကျောင်းလည်းကောင်း၊ ဖလံ စသစ်သီးတော၏
အနီးဖြစ်သောကျောင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ) သစ်သီးခြံ၏ အနီးဖြစ်သော
ကျောင်းလည်းကောင်း၊ ပတ္တိတမေဝ စသိပ်ကမ်း၏ အနီးဖြစ်သော
ကျောင်းလည်းကောင်း။

နဂရံမြို့ရွာနီးကျောင်းလည်းကောင်း၊ ဒါရနာသစ်တော၊ ထင်း
တောနီးကျောင်းလည်းကောင်း၊ ခေတ္တံလယ်တော၊ ယာတောနီးကျောင်း
လည်းကောင်း၊ ဝိသဘာဂေနသဘောတူသောပုဂ္ဂိုလ်မရှိသောကျောင်း
လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဆန့်ကျင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသောကျောင်းလည်းကောင်း၊
ပဋ္ဌနံရေခပ်ဆိပ်ကမ်း နီးသောကျောင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆန္တသီမံတိုင်း
နိုင်ငံ၏အပိုင်းအခြားအရပ်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ယသ္မိဝိဟာရေးအကြင်
ကျောင်း၌၊ မိတ္တောကောင်းမြတ်သောအဆွေခင်ပွန်းကို၊ န လဗ္ဘတိမရ
အပ်၊ တံ ဌာနံထိုအရပ်သည်၊ အသပ္ပာယံမသင့်လျော်မလျောက်ပတ်။

ဣတိဤသို့၊ ဧတာနိဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသတစ်
ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဌာနာနိအရပ်တို့ကို၊ ပဏ္ဍိတောပညာရှိရဟန်း
သည်၊ ဝိညာယသိ၍၊ သပ္ပဋိဘယံဘေးဘျမ်းရှိသော၊ မဂ္ဂံလမ်းခရီးကို၊
အာရကာဝေးစွာ၊ ပရိဝဇ္ဇေယျရှောင်ကြဉ်ရာ၏။

ပဉ္စသေနာသနင်္ဂသမန္နာဂတန္တိကာ၊ ဂါမတောဆွမ်းခံရွာမှ၊
နာတိဒူရနာစွာသန္တတာဒီဟိမဝေးလွန်းခြင်း၊ မနိလွန်းခြင်း အစရှိကုန်
သော၊ ပဉ္စဟိငါးပါးကုန်သော၊ သေနာသနင်္ဂဟိကျောင်း၏အင်္ဂါတို့နှင့်
သမန္နာဂတံပြည့်စုံသောကျောင်းတည်း။

ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ ဘဂဝတာမြတ်စွာဘုရားသည်၊ “ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ
သေနာသနံ ။ ပ ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သေနာသနံ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ

ဟောတံ"တိ"ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ။ ပ ။ ပဉ္စဂဿမန္နာဂတံ ဟောတံ"ဟူ၍
(ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံဉ္စကားတော်ကို၊ ဝုတ္တံဉ္စဟောတော်မူအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ကထဉ္စ=အဘယ်သို့လျှင်၊ သေနာသနံ=ကျောင်း
သည်၊ ပဉ္စဂဿမန္နာဂတံ=ငါးပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတံ=ဖြစ်
သနည်း။

၁။ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ဣဓ ဣမသ္မိံ သာသနေးဉ္စသာသနာတော်
၌၊ သေနာသနံ=ကျောင်းသည်၊ နာတိဒူရံ=ဆွမ်းခံရွာမှ မဝေးလွန်း
သည်၊ နာစာသန္တံ=ဆွမ်းခံရွာနှင့် မနီးလွန်းသည်၊ ဂမနာဂမနသမ္ပန္တံ=သွား
လမ်း၊ လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတံ=ဖြစ်၏။

၂။ ဒိဝါ=နေ့အခါ၌၊ အပ္ပါကိဏ္ဏံ=လူတို့နှင့်မရောပြွမ်းသည်၊ ရတ္တံ=ည၌
အခါ၌၊ အပ္ပသဒ္ဓံ=နည်းသော အသံရှိသည်၊ အပ္ပနိဗ္ဗာနံ=နည်း
သောကြွေးကျော်သံရှိသည်၊ ဟောတံ=ဖြစ်၏။

၃။ အပ္ပသံသ၊မကသ၊ဝါတံ၊တပ၊သရီသပ၊သမ္ပဿံ=နည်းသော မှက်၊
ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြွေ၊ ကင်းသန်းတို့၏ အတွေ့ရှိကုန်သည်၊ (ဝါ)
မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြွေ၊ ကင်းသန်းတို့နှင့် အတွေ့အထိနည်းပါးကုန်
သည်၊ ဟောန္တံ=ဖြစ်ကုန်၏။

၄။ တသ္မိံ ခေါ ပန သေနာသနေးထိကျောင်း၌သာလျှင်၊ ဝိဟရန္တ-
ဿ=သီတင်းသုံးနေထိုင်သောရဟန်းအား၊ အပ္ပကသိရေန=မဆင်း
ရဲ မငြိငြင်သောအားဖြင့်၊ (ဝါ) ဆင်းရဲငြိငြင်ခြင်း မရှိသောအားဖြင့်၊ စိ-
ဝရပိဏ္ဏပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခရာ=သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊
ကျောင်း၊ သူနာ၏အသုံးအဆောင် အသက်၏အရံအတားဖြစ်သောမေး
ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဥပ္ပုဇ္ဈန္တံ=ဖြစ်ကုန်၏။

၅။ တသ္မိံ ခေါ ပန သေနာသနေးထိကျောင်း၌သာလျှင်၊ ဂေရာ-
မထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟုသုတား=များသော အကြားအမြင်ရှိ
ကုန်သော၊ အာဂတာဂမာ=နှုတ်တက်လာသောအာဂုံပါဠိရှိသော၊ ဓမ္မ-
စရာ=တရားကိုဆောင်ကုန်သော၊ ဝိနယစရာ=ဝိနည်းကိုဆောင်ကုန်သော၊

မာတိကာဓရာ=ဘိက္ခုပါတိမောက်,ဘိက္ခုနီပါတိမောက်ဟူသော မာတိကာ
ကိုဆောင်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိဟရန္တိ=သီတင်းသုံးနေထိုင်
ကုန်၏၊ တေ ထေရာ=ထိုမထေရ်တို့သည်၊ ကာလေန ကာလံ=အခါခပ်
သိမ်း၊ (ဝါ) ရံဖန်ရံခါ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ=ချဉ်းကပ်ကြကုန်၍၊ ပရိပုစ္ဆတိ=မေး
မြန်းပြောဆို၏၊ ပရိပုစ္ဆတိ=ပြဿနာကို အဖန်တလဲလဲမေးမြန်း၏၊ “ဘန္တေ
အရှင်ဘုရား၊ ဣဒံ ပဒံ=ဤပုဒ်သည်၊ ကထံ=အသို့လေနည်း၊ ဣမဿ
ပဒဿ=ဤပုဒ်၏၊ အတ္ထော=အနက်သည်ကား၊ ကော=အဘယ်လေနည်း၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ပရိပုစ္ဆတိ=ပြဿနာကို အဖန်တလဲလဲမေး၏၊ တဿ ပုဂ္ဂ-
လဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တေ အာယသုန္တော=ထိုအရှင်တို့သည်၊ အဝိဝ-
ဋ္ဌေဝ=မပွင့်လင်းသည်ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) မထင်ရှားသည်ကိုသာလျှင်၊ ဝိ-
ဝရန္တိ=ဖွင့်လှစ်ပြကြကုန်၏၊ အနုတ္တာနိကတဉ္စ=မပေါ်လွင် မထင်ရှားသည်
ကိုပြခြင်းတို့ကိုလည်း၊ ဥတ္တာနိ=ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တိ=ပြ
ကြကုန်၏၊ အနေကဝိဟိတေသု စ=တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကင်္ခါဌာနိယေသု=ယုံမှားသံသယဖြစ်သော အရာရှိ
ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု စ=တရားတို့၌လည်း၊ ကင်္ခံ=ယုံမှားသံသယကို၊ ပဋိ-
ဝိနောဒေန္တိ=ပယ်ဖျောက်စေကုန်၏၊ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ဧဝံ ခေါ်=ဤသို့
လျှင်၊ သေနာသနံ=ကျောင်းသည်၊ ပဉ္စင်သမန္နာဂတံ=ငါးပါးသောအင်္ဂါနှင့်
ပြည့်စုံသည်၊ (ဝါ) အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

ဧတ္ထ စ=ဤပါဠိတော်၌လည်း၊ နာတိဒူရံ နာစွာသန္တံ ဂမနာဂမန-
သမ္ပန္နန္တိ=“နာတိဒူရံ ။ ပ ။ သမ္ပန္နံ”ဟူသည်ကား၊ ဧကံ=တစ်ခုသော၊ အင်္ဂ-
အင်္ဂါတည်း၊ ဒိဝါ အပ္ပါကိဏ္ဍံ ရံတ္တိ အပ္ပသန္တံ အပ္ပနိဋ္ဌေါသန္တိ=“ဒိဝါ ။ ပ ။
အပ္ပနိဋ္ဌေါသံ”ဟူသည်ကား၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ အင်္ဂံ=အင်္ဂါတည်း၊ အပ္ပ-
သံသမကသဝါတာတပသရိသပသမ္ပဿန္တိ=“အပ္ပသံသ ။ ပ ။ သမ္ပဿံ”ဟူ
သည်ကား၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ အင်္ဂံ=အင်္ဂါတည်း၊ တသ္မိ ခေါ ပန သမယေ
ဝိဟရန္တဿ ။ ပ ။ ပရိက္ခာရောတိ=ကား၊ “တသ္မိ ခေါ ပန ။ ပ ။ ပရိက္ခာ-
ရော”ဟူသည်ကား၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ အင်္ဂံ=အင်္ဂါတည်း၊ တသ္မိ ခေါ
ပန သေနာသနေ ထေရာ ။ ပ ။ ကင်္ခံ ပဋိဝိနောဒေန္တိတိ=“တသ္မိ ခေါ ပန

။ ပ ။ ပဋိဝိနောဒေန္တိ ဟူသည်ကား၊ ဧကံတံစပါးသော၊ အဂ္ဂံအင်္ဂါတည်း၊
ဧဝံဤသို့၊ ပဉ္စင်္ဂါနိဗ္ဗာနံဤကုန်သောအင်္ဂါတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိကုန်၏။

ဥပစိန္တုခုဒ္ဒကပလိဗောဓေနာတိ ဧတ္ထပနဉ်ကာ၊ ခုဒ္ဒကပလိ-
ဗောဓေသေးငယ်သောပလိဗောဓတို့ကို၊ (ဝါ) သေးငယ်သောအနောက်
အယှက်တို့ကို၊ ဥပစိန္တုန္တေနပယ်ဖြတ်သဖြင့်၊ ဒိယာနိရှည်ကုန်သော၊ ကေ-
သနခလောမာနိဆံပင်၊ လက်သည်း၊ အမွှေးတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနိဖြတ်
တောက်အပ်ကုန်၏။ ဇိဏ္ဏစိဝရေသုဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းသောသင်္ကန်း
တို့၌၊ အဂ္ဂဋ္ဌအနုဝါတပရိဘာဏာဒါနာဒိနာအပြင်ထပ်၊ အနားပတ်လည်၊
လည်သည်းပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဒဋ္ဌိကမ္ပဝါမြဲမြန်စွာပြုခြင်းကို
လည်းကောင်း၊ တန္တုဗ္ဗေဒါဒိသုပြတ်ခြင်း (ပြုခြင်း) ပေါက်ခြင်းအစရှိသည်
တို့၌၊ တုနကမ္ပဝါအပ်လျှံသောအမှုကို၎င်း၊ (ဝါ) အပ်ချပ်သောအမှုကို
လည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗံပြုအပ်၏။ ကိလိဋ္ဌာနိဝါညစ်နွမ်းသောသင်္ကန်း
တို့ကိုလည်း၊ ရဇိတဗ္ဗာနိဆေးဆိုးအပ်ကုန်၏။ ပတ္တေသပိတ်၌၊ မလံ-
အညစ်အကြေးသည်၊ သစေ ဟောတိအကယ်၍ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ပတ္တော-
သပိတ်ကို၊ ပစိတဗ္ဗာမီးဖုတ်အပ်၏။ မဉ္ဇူပိဋ္ဌာဒိနိညောင်စောင်း၊ အင်း
ပျဉ်အစရှိသည်တို့ကို၊ သောဓေတဗ္ဗာနိသုတ်သင်ရှင်းလင်းအပ်ကုန်၏။
ဘတ္တသမ္ပဒံ ပဋိဝိနောဒေတွာတိကား၊ ဘောဇနနိမိတ္တံဆွမ်းစား
ပင်ပန်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ ပရိဿမံမဓမ္မလျှော်ခြင်းကို၊ ဝိနောဒေတွာ-
ပယ်ဖျောက်၍၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏။ အာဟာရေအစာအာဟာရ၌၊ အာသ-
ယံအလိုအာသာသည်၊ ပဝိဋ္ဌမတ္တေဝင်ကာမျှ၌၊ တဿထိုအစာ အာ-
ဟာရအား၊ အာဂန္တုကတာယရောက်လာခြင်းသည်၊ ယေဘုယျေနုများ
သောအားဖြင့်၊ သရီရဿခန္ဓာကိုယ်၏၊ ကောစိတစုံတခုသော၊ ပရိဿ-
မောမဓမ္မလျှော်ခြင်းသည်၊ သိယာဖြစ်ရာ၏။ တံ ပရိဿမံထိုမဓမ္မ
လျှော်ခြင်းကို၊ (ဝါ) ထိုပင်ပန်းခြင်းကို၊ ဝူပသမေတွာငြိမ်းအေးစေ၍၊
ဟိ သစ္စံမှန်၏။ တသ္မိထိုပင်ပန်းခြင်းသည်၊ အဝူပသန္တေမငြိမ်းအေးသည်
ရှိသော်၊ သရီရဓေဒေနခန္ဓာကိုယ်၌ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သဖြင့်၊ စိတ္တံစိတ်
သည်၊ ဧကဂ္ဂတံတည်ကြည်သောအဖြစ်ကို၊ န လဘေယျမရရာ၊ ဥဂ္ဂ-

ဟေတုတောသင်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဂ္ဂဟောသင်ယူခြင်း၏။ သဗ္ဗေပိအလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနဝိဓိကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်ကို၊ ဥဂ္ဂဟောသင်ယူခြင်းတည်း၊ ပုဗ္ဗေရှေး၌၊ ဝုတ္တဥဂ္ဂဟမတ္တံဆိုအပ်ပြီးသော သင်ယူခြင်းမျှသည်၊ နမဟုတ်၊ အာစရိယတောဆရာအထံမှ၊ ဥဂ္ဂဟောသင်ယူခြင်းတည်း၊ အာစရိယုဂ္ဂဟောဆရာအထံမှသင်ယူခြင်း၊ တတော အာစရိယုဂ္ဂဟတောထိုဆရာအထံ၌ သင်ယူခြင်းမှ၊ ဧကပဒမ္ပတိကား၊ ဧကကောဋ္ဌာသမ္ပိတစ်ခုသော အဘို့အစုကိုလည်း။

အနုဗန္ဓနာတိကား၊ အဿာသပဿာသာနံထွက်သက်ဝင်သက်တို့၏၊ အနုဂမနဝသေနအစဉ်လိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သတိယာသတိ၏၊ နိရန္တရံမပြတ်မလတ်၊ အနုပဝတ္တနာအစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဖုသနာတိကား၊ အဿာသပဿာသေထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ ဂဏန္တဿရေတွက်သော ရဟန်းအား၊ ဂဏနံရေတွက်ခြင်းကို၊ ပဋိသံဟရိတွာတဖန်ဆောင်၍၊ တေ အဿာသပဿာသေထိုထွက်သက်၊ သက်ဝင်သက်တို့ကို၊ သတိယာသတိဖြင့်၊ အနုဗန္ဓန္တဿအစဉ်ဖွဲ့သောသူအား၊ အပ္ပနာအပ္ပနာသည်၊ ဟောတိ ယထာဖြစ်သကဲ့သို့၊ တထာထိုအတူ၊ စိတ္တံစိတ်ကို၊ ဌပေန္တဿ စထာသောရဟန်းအားလည်း၊ နာသိကဂ္ဂါဒိဌာနဿနာခေါင်းဖျားအစရှိသောဌာနကို၊ နေသံထိုထွက်သက်ဝင်သက်တို့၏၊ ဖုသနာတွေ့ထိခြင်းတည်း၊ ယသ္မာ ပနအကြင်ကြောင့်ကား၊ ဂဏနာဒိဝသေန ဝိယရေတွက်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်ကဲ့သို့၊ ဖုသနာဒိဝသေနတွေ့ထိခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသုအသိအခြား၊ မနသိကာရောနလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိမရှိ၊ ဖုဌဖုဌဌာနေယေဝတွေ့ထိရာ၊ တွေ့ထိရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ဂဏနာရေတွက်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာပြုအပ်ကုန်၏၊ ဣတိဤသို့၊ ဒဿေတံပြခြင်းငှာ၊ ဣစဤ အဿာသပဿာသံ၌၊ (ဝါ) ဤထွက်သက်ဝင်သက်၌၊ ဖုသနဂဟဏံတွေ့ထိရာအရပ်ကိုရေတွက်ခြင်းတည်း၊ ဣတိဤသို့ ဒီပေန္တောပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဖုသနာတိ ဖုသနဌာနန္တိ” ဖုသနာတိ ဖုသနဌာနံဟူ၍၊ အာဟပြီ၊ ဌပနာတိကား၊ သမာဓာနံကောင်းစွာထား

ခြင်းတည်း၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ တံ သမာဓာနံ=ထိုကောင်းစွာထားခြင်းကို၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံ၌၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ အာဓာနံ=တည်ရာကို၊ ဌပနံ=ထားခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ=ထိုကြောင့်သာလျှင်၊ သမာဓိ=သမာဓိသည်၊ “စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ ဌိတိံ=တည်ရာတည်း၊ သဏ္ဌိတိံ=ကောင်းစွာတည်ရာတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ=ညွှန်ပြအပ်၏၊ သမာဓိပဓာနာ ပန=သမာဓိ ပြဇာန်းခြင်းသည်ကား၊ အပ္ပနာ=“အပ္ပနာ”မည်၏၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ “ဌပနာတိ အပ္ပနာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ အနိစ္စတာဒိနံ=“အနိစ္စတာ”အစရှိသည်တို့၏၊ သံလက္ခဏတော=ကောင်းစွာမှတ်သောအားဖြင့်၊ ဝိပဿနာ=ဝိပဿနာကို၊ သလ္လက္ခဏာ=“ကောင်းစွာမှတ်သားခြင်း”မည်၏၊ ပဝတ္တတော စ=ဖြစ်ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ နိမိတ္တတော စ=နိမိတ်မှလည်းကောင်း၊ ဝိနိဝဋ္ဋနတော စ=တဖန်ဖြစ်ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂါ=မဂ်တို့သည်၊ ဝိနိဝဋ္ဋနာ=“တဖန်ဖြစ်ခြင်း”မည်၏၊ သကလသံကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဘာဝတော=အလုံးစုံသောကိလေသာ၏ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗသော=အလုံးစုံအားဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ=စင်ကြယ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ ပါရိသုဒ္ဓိဖလံ=“ပါရိသုဒ္ဓိဖလ”မည်၏၊ တေသန္တိ=ကား၊ ဝိဝဋ္ဋနံ=ပါရိသုဒ္ဓိနံ=တဖန်စင်ကြယ်ခြင်းတို့၏၊ ပဋိပဿနာတိ=ကား၊ ပတိ ပတိ=အဖန်တလဲလဲ၊ ဒဿနံ ပေက္ခနံ=ကြည့်ရှုခြင်းတည်း၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ပစ္စဝေက္ခဏာ”တိ=“ပစ္စဝေက္ခဏာ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ခဏ္ဍန္တိ=ကား၊ ဧကံ=တစ်ခုလည်းကောင်း၊ တံကံ=သုံးခု၎င်း၊ ပဉ္စငါးခုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဂဏနာယ=ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ ခဏ္ဍနံ=ကျိုးပြတ်ခြင်းတည်း၊ ဂဏနာဝိမိ=ရေတွက်ခြင်းအစဉ်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဩကာသေတိ=“ဩကာသေ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ဂဏနာနိဿိတော=အရေအတွက်ကို မှီသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနနိဿိတော=ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမှီသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ သီခါပတ္တံ န ခေါတိ ဣဒံ ပဒံ=“သီခါပတ္တံ န ခေါ”ဟူသော ဤပုဒ်သည်၊ စိရတရံ=အလွန်ကြာမြင့်စွာသော၊ ဂဏနာယ=ရေတွက်သဖြင့်၊ မနသိကရောက္ခဿ=နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်

သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ သောပုဂ္ဂလော=သည်။ တထာ=ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ လဒ္ဓံ=ရအပ်သော၊ အဝိက္ခေပမတ္တံ=မပြန့်လွင့်ကာမျှကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ မညေယျ=အောင်းမေ့မှတ်ထင်ရာ၏။ အဿာသပဿာသေသု ယော ဥပဌာတိတံ ဂဟေတွာတိ ဣဒံ ဝစနံ=“အဿာသ ။ ပ ။ ဂဟေတွာ”ဟူသော ဤစကားရပ်သည်။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ=အား၊ အဿာသပဿာသေသု=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့တွင်၊ ဧကောဝတစ်ခုသည်သာလျှင်၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ ဥပဌာတိ=ထင်လာ၏။ တံ=ရှေးဦးစွာ ထင်လာသော တစ်ခုသော ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ယဿ ပန=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥဘောပိ=နှစ်ခုကုန်သော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်လည်း၊ ဥပဌာတိ=ထင်လာကုန်၏။ တေန=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဥဘယမ္ပိ=နှစ်ပါးစုံသော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်ကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ဂဏေတဗ္ဗံ=ရေတွက်အပ်၏။ ယော ဥပဌာတိတိ ဣမိနာ စ=“ယော ဥပဌာတိ”ဟူသော ဤစကားရပ်ဖြင့်လည်း၊ ဒွိသု=နှစ်ခုကုန်သော၊ နာသာပုဋတေသု=နှာခေါင်းအဖုလေတို့တွင်၊ ယော ဝါတော=အကြင်လေသည်၊ ပါကဋတရော=အထူးသဖြင့်ထင်လာသည်ဖြစ်၍၊ ဥပဌာတိ=ထင်လာ၏။ သော ဝါတော=ထိုလေကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော=ယူအပ်၏။ ဣတိ အယမ္ပိ အတ္ထော=ဤအနက်ကိုလည်း၊ ဒီပိတော=ပြအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏။ ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တမာနန္တိ=“ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တမာနံ”ဟူ၍၊ အာမေဋိတဝစနေန=“အာမေဋိတ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ နိရန္တရံ=မပြတ်မလတ်၊ အဿာသပဿာနံ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏။ ဥပလံက္ခဏံ=မှတ်သားခြင်းကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ ဧဝန္တိ=ကား၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန=ဆိုအပ်သောအပြားဖြင့်၊ ဥပလက္ခေတွာ ဝါ=မှတ်သား၍၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ ဧကေကသ္မိံ=တစ်ခုတစ်ခုသော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ ဥပဋ္ဌိတေပိ=ထင်ရှားခြင်း၌လည်း၊ ဥပလက္ခေတွာဝ=မှတ်သား၍သာလျှင်၊ ဂဏေန္တဿ=ရေတွက်သောရဟန်းအား၊ ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥဘောပိ=နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ ပါကဋာ=ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အဿာသပဿာသ

ပါကဋှာ ဟောန္တိ”တိး“အဿာသ ။ ပ ။ ဟောန္တိ”ဟူ၍၊ အာဟးပြ္း
 တေနးကြောင့်၊ “ဥပလက္ခေတွာ ဂဏေတဗ္ဗ”န္တိ ဣမဿ၊ “ဥပလက္ခေ-
 တွာ ဂဏေတဗ္ဗ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၏။ “တဿေဝံ ဂဏယတော
 ။ ပ ။ ပါကဋှာ ဟောန္တိ”=“တဿေဝံ ။ ပ ။ ဟောန္တိ”ဟူသော၊ ဣဒံ ကာ-
 ရဏဝစနံ·ဤအကြောင်းကိုဟောသောစကားရပ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံမှတ်သားအပ်
 ၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ·“တဿေဝံ ဂဏယတော ။ ပ ။ ပါကဋှာ ဟောန္တိ”
 ဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ ပါကဋှာ ဟောန္တိတိးကား၊ ဂဏနာပယေနး
 ရေတွက်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဗဟိဒ္ဓါ·အပြင်ပမှ၊ ဝိက္ခေပါဘာဝတော-
 ပြန့်လွင့်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝိဘူတာ·ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-
 ဖြစ်ကုန်၏။

ယတ္ထ·အကြင်နွားခြံ၌၊ ပလိယာယ·တံခါးကြည်မင်းတုတ်၏· ပရိ-
 ဝတ္တနကံ·လည်ခြင်းကို၊ နိက္ခိပန္တိ·ထားကုန်၏၊ သော ပလိယတ္ထမ္ဘော·ထို
 တံခါးကျည်၊ မင်းတုတ်လည်ခြင်းငှာ ထားအပ်သောတိုင်သည်၊ တိယာမ-
 ရတ္တိန္တိ ဝစနံ·“တိယာမရတ္တိ” ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ အစုန္တသံယောဂေ-
 အစုန္တသံယောဂအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ·ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါ၊
 တည်း၊ ပုရိမနယေနာတိ·ကား၊ သီယဂဏနာယ·လျင်မြန်စွာ ရေတွက်
 သဖြင့်၊ ဂေါပါလကဂဏနာယ·နွားကျောင်းသား၏ ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊
 ဣတိ အယံ·ကား၊ အတ္ထော·တည်း၊ ဧကော ဒွေ တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စာ
 တိးကား၊ ဂဏနာဝိဇိဒဿနံ·ရေတွက်ခြင်း အစီအရင်ကို ပြခြင်းတည်း၊
 တသ္မာ·ထို့ကြောင့်၊ အဌာတိ·အာဒိသုပိ·“အဌ” အစရှိသည်တို့၌လည်း၊
 ဧကတော·တစ်ကောင်မှ၊ ပဌာယေဝ·စ၍သာလျှင်၊ ပစ္စေကံ·အသီး၊အသီး၊
 အဌာဒိနိ·“အဌ” အစရှိသည်တို့ကို၊ (ဝါ) ရှစ်ကောင် အစရှိသည်တို့ကို၊
 ပါပေကဗ္ဗာနိ·ရောက်စေအပ်ကုန်၏၊ “သီယံ သီယံ·လျင်မြန်စွာ၊ လျင်မြန်
 စွာ၊ ဂဏေတဗ္ဗမေဝ·ရေတွက်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဝတ္ထာ·ပြောဆို၍၊ တတ္ထ·ထိုလျင်မြန်စွာ ရေတွက်ခြင်း၌၊ ဣဒံ ကာ-
 အကြောင်းကို၊ နိဒဿနဉ္စ·ညွှန်ပြခြင်းကိုလည်း၊ “ဂဏနာ ပဋိပဒ္ဓေတိ”
 တိ အာဒိနာ·“ဂဏနာ ပဋိပဒ္ဓေတိ”ဟူသောဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ဒဿေတိ·

ပြ၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-“ဂဏနာ ပဋိပဒ္ဓေတိ” ဟူသောထိုစကားရပ်
၌၊ တေန-ထိုထိုးဝါးဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ နာဝါ-လေသည်၊ အရိယတိ-
သွားအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အရိတ္တံ-“အရိတ္တ”မည်၏။ အရိတ္တံ-
လှေကိုသွားအပ်ကြောင်းထိုးဝါး၊ ပါဇနဒဏ္ဍော-တွန်းဝါးကို၊ (ဝါ) ထိုးဝါး
ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။ အရိတ္တေန-ထိုးဝါးဖြင့်၊ ဥပတ္တမ္ဘနံ-ထောက်ပန်းခြင်း
တည်း၊ အရိတ္တပတ္တမ္ဘနံ-ထိုးဝါးဖြင့်ထောက်ပန်းခြင်း၊ တဿ-ထိုထိုးဝါးဖြင့်
ထောက်ပန်းခြင်း၏။ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်။

နိပ္ပရိယာယတော-ပရိယာယ်မဟုတ်မချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊ နိရန္တ-
ရပ္ပဝတ္တိ နာမ-အမြဲမပြတ်ဖြစ်ခြင်းမည်သည်၊ ဌပနာယမေဝ-ထားခြင်းဖြင့်
သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “နိရန္တရပ္ပဝတ္တိ ဝိယာ”
တိ-“နိရန္တရပ္ပဝတ္တိ ဝိယ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝိ-
သန္တံ-ဝင်ရောက်သော၊ ဝါတံ-လေကို၊ မနသိကရောန္တော-နှလုံးသွင်းခြင်း
သည်၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ပဝေသတိ နာမ-သွင်းသည်
မည်၏။ ဗဟိ-အပြင်ပသို့၊ စိတ္တနိဟရဏေပိ-စိတ်ကိုထုတ်ရာ၌လည်း၊ ဧ-
သေဝ နယော-ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏။ ဝါတဗ္ဘာဟ-
တန္တိ-ကား၊ အဗ္ဘန္တရဂတဝါတံ-အတွင်း၌ဖြစ်သောလေကို၊ ဗဟုလံ-ကြိမ်
ဖန်များစွာ၊ မနသိကရောန္တဿ-နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား၊ ဝါတေန-
လေဖြင့်၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သည်၊ အဗ္ဘာဟတံ ဝိယ-မိုးတိမ်တိုက်ကဲ့သို့၊
မေဒေန-အဆီဖြင့်၊ ပူရိတံ ဝိယ စ-ပြည့်သကဲ့သို့လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။
တထာ-ထိုအတူ၊ ဥပဌာတိ-ထင်လာ၏။ နိယာရတောတိ-ကား၊ ဖုဋ္ဌောကာ-
သံ-တွေ့ထိရာအရပ်ကို၊ မုဗ္ဗိတွာ-လွတ်၍၊ နိဟရတော-လေကိုထုတ်သော
ရဟန်းအား၊ တထာ ပန-ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်ကား၊ နိဟရတော-
လေကိုထုတ်သောရဟန်းအား၊ ဝါတဿ-လေ၏။ ဂတိသမန္တေသနမုမေ-
န-ထားရာအရပ်၏၊ ငြိမ်သက်ခြင်းကိုရှာဖွေသောအကြောင်းဖြင့်၊ နာနာ-
ရမ္ပဏေသု-အမျိုးမျိုးသော အာရုံတို့၌၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ ဝိဓာဝတိ-ပြေး
သွား၏။ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ”တိ-
“ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ”ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

စတန္တိကား၊ စတံ အဿာသပဿာသဇာတံထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အနုဂမနန္တိကား၊ ပဝတ္ထပဝတ္တာနံဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်သော၊ အဿာသပဿာသာနံထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေနအာရုံပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သတိယာသတိ၏၊ အနုအနုအဖန်တလဲလဲ၊ ပဝတ္ထနံဖြစ်ခြင်းတည်း၊ အနုဂစ္ဆနံအစဉ်ကပ်ရောက်ခြင်းတည်း၊ တေနေဝထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “တဉ္စ ခေါ အာဒိမဗ္ဗပရိယောသာနာနုဂမန ဝသေနာ”တိ။ “တဉ္စ ခေါ ။ ပ ။ ဝသေန”ဟူ၍၊ အာဟာမိန်ဆိုပြီ၊ နာဘိ အာဒိ တတ္ထ။ “နာဘိ အာဒိ”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ နာဘိချက်သည်၊ ပဌမံရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနတောဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်၊ ပဌမုပ္ပတ္တိဝသေန ဟိ ပဌမုပ္ပတ္တိဝသေန ဧဝံရှေးဦးစွာဖြစ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဣဓဗျူဟာရာ၌၊ အာဒိစိန္တာရှေးဦးစွာကြံစည်ခြင်းတည်း၊ ဥပ္ပတ္တိမတ္တဝသေနဖြစ်ကာမျှ၏အစွမ်းဖြင့်၊ နမဟုတ်၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တေ အဿာသပဿာသာထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ နာဘိတောချက်မှ၊ ပဌာယစ၍၊ ယာဝ နာသိကဂ္ဂါနားခေါင်းဖျားတိုင်အောင်၊ သဗ္ဗတ္ထအလုံးစုံသောအရပ်တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ယတ္ထ ယတ္ထ စအကြင်အရပ်၊ အကြင်အရပ်၌လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိဖြစ်ကုန်၏၊ တတ္ထ တတ္ထေဝထိုထိုဖြစ်ရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ဘိဇ္ဇန္တိပျက်စီးကုန်၏၊ ကသ္မာအဘယ်ကြောင့်နည်း၊ မမ္မာနံတရားတို့၏၊ ဂမနာဘာဝတောလာခြင်း၏မဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ယထာပစ္စယံ ပနအကြင်အကြင် အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဒေသန္တရပ္ပတ္တိယံဒေသအထူး၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဂတိသီမညာရောက်ခြင်း၏အမည်တည်း၊ ဟဒယမဗ္ဗန္တိကား၊ ဟဒယသမိပံနှလုံးသား၏အနီးတည်း၊ တဿ ဟဒယဿထိုနှလုံးသား၏၊ ဥပရိဘာဂေါအထက်အဘို့သည်၊ မဇ္ဈအလယ်တည်း၊ နာသိကဂ္ဂံ ပရိယောသာနန္တိကား၊ နာသိကဌာနံနာခေါင်းအရပ်သည်၊ တဿ အဿာသဿထိုဝင်သက်၏၊ ပရိယောသာနံအဆုံးတည်း၊ အဿာသပဿာသာနံထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ သမညာယတူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ တဒဝဓိဘာဝတောထိုသို့သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံထို့ကြောင့်သာ

လျှင်၊ ဧတေ အဿာသေ=ဤအဿာသတို့ကို၊ (ဝါ) ဤဝင်သက်တို့ကို၊
 စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ=“စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=ကုန်၏၊ ဗဟိဒ္ဓါ=
 အပြင်ပမှ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ=စိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့၏၊ (ဝါ) စိတ်ကြောင့်ဖြစ်
 ခြင်းတို့၏၊ သမ္ဘဝေါ=ဖြစ်ခြင်းသည်၊ န စ အတ္ထိ=မရှိသည်သာလျှင်တည်း၊
 တေန=ထို့ကြောင့်၊ “အဗ္ဘန္တရပဝိသနဝါတဿ နာသိကဂ္ဂံ အာဒိ”တိ=
 “အဗ္ဘန္တရ ။ ပ ။ အာဒိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ပဝိသနနိက္ခမနပရိယာ-
 ယော ပန=ဝင်းခြင်း၊ ထွက်ခြင်းတို့၏ အကြောင်းကိုကား၊ တံ သဒိသ-
 ဝသေနေဝ=ထိုနာသိကဂ္ဂနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တာ=၏၊
 ဣတိ=ဤသို့ ဝေဒိတဗ္ဗော=၏၊ ဝိက္ခေပဂတန္တိ=ကား၊ ဝိက္ခေပံ=ပြန်လွင့်ခြင်း
 သို့၊ ဥပဂတံ=ရောက်သည်၊ ဝိက္ခိတ္တံ=ပြန်လွင့်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်
 သည်၊ အသမာဟိတံ=မတည်ကြည်သည်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=
 တည်း၊ သာရဒ္ဓါယာတိ=ကား၊ သဒရထဘာဝါယ=ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်
 သဖြင့်၊ ဣဉ္ဇနာယာတိ=ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဿ=ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုနှလုံး
 သွင်းခြင်း၏၊ စလနာယ=တုန်လှုပ်ခြင်းငှာ၊ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေနာတိ=
 “ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန”ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ ဟေတုမ္ပိ=ဟိတိအနက်၌၊
 ကရဏဝစနံ=ကရိုဏ်းဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဓါတည်း၊ (ဝါ) တတိယာဝိဘတ်ရှိ
 သော သဒ္ဓါတည်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေနာတိ=
 “ဝိက္ခေပဂတေန စိတ္တေန”ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ=
 ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာအနက်၌၊ ကရဏဝစနံ=တည်း၊ (ဝါ) တည်း၊ သာ-
 ရဒ္ဓါတိ=ကား၊ သဒရထာ=ပူပန်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်၏၊ ဣဉ္ဇိတာတိ=
 ကား၊ ဣဉ္ဇနကာ=တုန်လှုပ်သည်၊ စလနကာ=တုန်လှုပ်သည်၊ တထာ=ထို
 အတူ၊ ဖန္တိတာ=တုန်လှုပ်သည်။

အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနဝသေနာတိ=ကား၊ အာဒိမဇ္ဈပရိယော-
 သာနာနဂမနဝသေန=အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးသို့ အစဉ်လိုက်သည်၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ မနသိ=စိတ်၌၊ န ကာတဗ္ဗံ=မပြုအပ်၊ (ဝါ) နှလုံးမသွင်းအပ်၊ ဣတိ=
 ဤသို့ သမ္ပန္နော=ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ “အနုဗန္ဓနာ-
 ယ=အစဉ်ပွဲသဖြင့်၊ မနသိ ကရောဇ္ဇေန=နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်

သည်။ ဖုသနဝသေန စ•တွေ့ထိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ဌပနဝသေန စ•ထားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မနသိ•စိတ်၌၊
 ကာတဗ္ဗံ•ထားအပ်၏။ (မနသိ ကာတဗ္ဗံ•နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်အပ်၏)။ ဣတိ•
 ဤသို့ ယေန အဓိပ္ပါယေန•အကြင်အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ•၏။ တံ•ထိုအဓိပ္ပါယ်
 ကို၊ ဝိဝရိတုံ•ဖွင့်ပြခြင်းငှာ၊ “ဂဏနာနုဗန္ဓဝသေန ဝိယာ”တိ အာဒိ•
 “ဂဏနာ ။ ပ ။ ဝိယ”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ•ဆိုပြီ၊ တတ္ထ
 တသ္မိံ ဝစနေ•“ဂဏနာနုဗန္ဓဝသေန ဝိယ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊
 ဝိသုံ မနသိကာရော နတ္ထိတိ•ကား၊ ဂဏနာယ စ•ရေတွက်ခြင်းမှလည်း
 ကောင်း၊ အနုဗန္ဓနာယ စ•အစဉ်လိုက်ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ ဝိနာ•ကင်း၍၊
 ယထာဣဗ္ဗံ•အစဉ်အတိုင်း၊ ကေဝလံ•သက်သက်၊ ဖုသနာဝသေန စ•
 တွေ့ထိသည်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌပနာဝသေနာ စ•ထားသည်၏
 အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဌာနမနသိကာရော•ကမ္မဌာန်းကိုနှလုံးသွင်း
 ဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ•မရှိ၊ ဖုသနာယ•တွေ့ထိခြင်းနှင့်၊ ဝိနာ•ကင်း၍၊
 ဌပနာ ဝိယ•ထားခြင်းကဲ့သို့၊ ဖုသနာယ•တွေ့ထိခြင်းနှင့်၊ ဝိနာ•ကင်း၍၊
 ဂဏနာယပိ•ရေတွက်ခြင်း၌လည်း၊ မနသိကာရော•နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊
 နတ္ထိယေဝ နနု•မရှိသည်မဟုတ်တုံလော၊ ဣတိ အယံ•ကား၊ ပုစ္ဆာ•အမေး
 တည်း၊ ယဒိပိ နတ္ထိ•အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန တထာပိ•ထိုသို့ပင်
 မရှိပါသော်လည်း၊ ဂဏနာ•ရေတွက်ခြင်းသည်၊ ကမ္မဌာနမနသိကာရ-
 သာ•ကမ္မဌာန်းကိုနှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မူလဘာဝတော•အကြောင်း
 ရင်းမူလ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဓာနဘာဝေန•အဓိကပဓာန၏ အဖြစ်ဖြင့်၊
 ဂဟေတဗ္ဗာ ယထာ•ယူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ ဗာထာ•ထိုအတူ၊ အနုဗန္ဓနာ•
 အစဉ်ဖွဲ့ခြင်းသည်၊ တာယ ဌပနာယ•ထိုထားခြင်းမှ၊ ဝိနာ•ကင်း၍၊ ဌပ-
 နာယ•ထားခြင်း၏၊ အသမ္ဘဝတော•ထင်ရှားမဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ နတ္ထိယေ-
 ဝ•မရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ တသ္မာ•ကြောင့်၊ ဖုသနာယ•တွေ့ထိခြင်းဖြင့်၊
 နာနန္တရိကဘာဝေနာနန္တရိက၏ အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) အကြားမရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်၊ သတိပိ•ရှိပါသော်လည်း၊ ဂဏနာနုဗန္ဓနာ ဧဝ•ရေတွက်ခြင်း
 အစဉ်ဖွဲ့ခြင်းသည်သာလျှင်၊ မူလဘာဝတော•အကြောင်းရင်းမူလ၏ အ
 ဖြစ်ကြောင့်၊ ပဓာနဘာဝေန•ပြဓာန်းသောအဖြစ်အားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ•ယူ

၍၊ ဣတရာသံဂဏနာနုဗန္ဓမှတပါးတခြားတို့၏၊ တဒဘာဝံထိုသို့မဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒဿေန္တောပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဂဏနာနုဗန္ဓနာဝသေန ဝိယဟိ ဖုသနာဌပနာဝသေန ဝိသု မနသိကာရော နတ္ထိ”တိ-“ဂဏနာနုဗန္ဓနာဝသေန ။ ပ ။ မနသိကာရော နတ္ထိ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဗြ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ တာ ဖုသနာဒယော-ထိုဖုသနအစရှိသည်တို့ကို၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဥဒ္ဒေသေ-ဥဒ္ဒေသ၌၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “ဖုဌ-ဖုဌဌာနေယေဝါ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူသနည်း၊ တတ္ထတသ္မိ ဝစနေ-“ဖုဌဖုဌဌာနေယေဝ”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဖုဌ-ဖုဌဌာနေယေဝ ဂဏေန္တောတိ ဣမိနာ-“ဖုဌ ။ ပ ။ ဂဏေန္တော”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဂဏနာယ-ရေတွက်ခြင်း၌၊ ဖုသနာ-တွေ့ထိခြင်းသည်၊ အင်္ဂ-အင်္ဂါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ “ဂဏနာယ စ ဖုသနာယ စ မနသိ ကာရောတိ”တိ-“ဂဏနာယ စ ။ ပ ။ မနသိ ကာရောတိ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ တတ္ထေဝါတိ-ကား၊ ဖုဌဖုဌဌာနေယေဝ-တွေ့ထိရာ၊ တွေ့ထိရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ တေတိ-“တေ”ဟူသည်ကား၊ အဿာသဗဿာသေ-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ သတိယာ အနုဗန္ဓန္တောတိ-ကား၊ ဂဏနာဝိဇ္ဇ-ရေတွက်ခြင်း အစဉ်သို့၊ အနုဂန္ဓာ-အစဉ်လိုက်၍၊ သတိယာ-သတိဖြင့်၊ နိဗန္ဓန္တော-ဖွဲ့လျက်၊ ဖုဌော-ကာသယေဝ-တွေ့ထိရာအရပ်၌သာလျှင်၊ တေ-ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ နိရန္တရံ-မပြတ်မလတ်၊ ဥပဓာရေန္တော-စုံစမ်းလျက်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ အပ္ပနာဝဇ္ဇေန စိတ္တံ ဌပေန္တောတိ-ကား၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာသည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ယထာ ဥပဋ္ဌိတေ-အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့်တည်သော၊ နိမိတ္တေ-နိမိတ်၌၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဌပေန္တော-ထားလျက်၊ သမာဒဟန္တော-ကောင်းစွာထားလျက်၊ အနုဗန္ဓနာယ စာတိ အာဒိသု-“အနုဗန္ဓနာယ စ”အစရှိသော ဤပါဠိရပ်တို့၌၊ အနုဗန္ဓနာယ စ-အစဉ်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖုသနာယ စ-တွေ့ထိခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌပနာယ စ-ထားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မနသိ-စိတ်၌၊ ကရောတိ-ထား၏၊ (မနသိ ကရောတိ-

နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ=၏။ ဣတိ အယံ=ကား၊
 ယောဇနာ=အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း၊ သွာယမတ္ထောတိ=ကား၊ (ပွား)၊
 ယော အယံ အတ္ထော=အကြင်အနက်ကို၊ “ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဌာနေယေဝ=တွေ့ထိ
 ရာ၊ တွေ့ထိရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ဂဏောန္တော=ရေတွက်သောသူသည်၊
 တတ္ထေဝ=ထိုတွေ့ထိရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ဂဏနံ=ရေတွက်ခြင်းကို၊ ပဋိ-
 သံဟရိတွာ=တဖန်ယုတ်သိမ်း၍၊ တေ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသတို့ကို၊ (ဝါ)
 ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကို၊ သတိယာ=သတိဖြင့်၊ အနုဗန္ဓန္တော=အစဉ်
 တစိုက်ဖွဲ့လျက်၊ (ဝါ) အစဉ်တစိုက်လိုက်လျက်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္ထော=
 ဆိုအပ်၏။ သော အယံ အတ္ထော=ထိုအနက်တည်း၊ ယာ ဖုသနာ=အကြင်
 တွေ့ထိခြင်းသည်၊ အစ္စန္တယ=အပိုင်းအခြား၏၊ န မိနောတိ န ဝိနိစ္ဆိနတိ=
 မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ သာ မာနဿ သမိမေတိ ဥပမာ ယထာ=“သာ မာနဿ
 သမိပေ” ဥပမာကဲ့သို့တည်း၊ ဂေါဏော ဝိယ ဂဝယောတိ=“ဂေါဏော
 ဝိယ ဂဝယော”ကဲ့သို့တည်း။

ပရိဋ္ဌောတိ=ကား၊ ပိဋသပ္ပိ=“ဆွဲအ”သူတည်း၊ ဒေါလာတိ=ကား၊
 ပေခေါလော=ဧယာဉ်ပုခက်တည်း၊ ကိဋ္ဌတန္တိ=ကား၊ ကိဋ္ဌန္တာနံ=ကစားကုန်
 သောသူတို့အား၊ မာတာပုတ္တာနန္တိ=ကား၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဘရိယာ-
 ယ စ=ဇနီးမယားအားလည်းကောင်း၊ ပုတ္တဿ စ=သားအားလည်းကောင်း၊
 ဥဘော ကောဋိယောတိ=ကား၊ အာဂစ္ဆန္တဿ=လာသောသူ၏၊ ပုရိမ-
 ကောဋိ=ရှေးအစွန်းကို၊ ဂစ္ဆန္တဿ=သွားသောသူ၏၊ ပစ္စိမကောဋိ=နောက်
 အစွန်းကို၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွေပိ=နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကောဋိယော=
 အစွန်းတို့ကို၊ မဇ္ဈဉ္ဇာတိ=ကား၊ ဒေါလာဖလံကဿေဝ=ဧယာဉ်ပုခက်ပျဉ်
 ချပ်၏၊ မဇ္ဈံ=အလယ်ကို၊ ဥပနိဗန္ဓနတ္ထမ္ဘော ဝိယ=အနီး၌ ထောက်ထား
 သောတိုင်ကဲ့သို့၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ “ဥပနိဗန္ဓထမ္ဘော”=“ဥပနိဗန္ဓ-
 ထမ္ဘော”မည်၏၊ နာသိကဂ္ဂံ ဝါ=နှာမောင်းအဖျားကိုလည်းကောင်း၊ မုဗ-
 နိမိတ္တံ ဝါ=မျက်နှာနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တဿ=ထိုသူ၏၊ မူလေ သ-
 မိပေ=အနီး၌၊ ဌတွာ=တည်၍၊ ကထံ=အဘယ်သို့၊ ဌတွာ=တည်ရာသနည်း၊
 သတိယာ=သတိ၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဌတွာ=တည်၍၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။

သတိသတိကို၊ တတ္ထထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ သူပဋိတံကောင်းစွာ
 တည်သည်ကို၊ ကရောန္တောပြုသော၊ ယောဂါဝစရောကမ္မဋ္ဌာန်းကိုစီးဖြန်း
 သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တတ္ထထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ ဌိတော နာမတည်
 သည်မည်သည်၊ ဟောတိ၏၊ ကသ္မာနည်း၊ အဝယဝဓမ္မေနအစိပ်ဖြစ်
 သောတရားဖြင့်၊ သမုဒါယဿအပေါင်းဖြစ်သောကရားကို၊ အဝါဒီရိ-
 တဗ္ဗတောညွှန်ပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ နိမိတ္တေတိကား၊
 နာသိကဂ္ဂါဒိနိမိတ္တေနာခေါင်းအဖျားအစရှိသောနိမိတ်၌၊ သတိယာ နိ-
 သိန္နောတိကား၊ သတိဝသေနသတိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိသိဒန္တောထိုင်သည်
 ဖြစ်၍၊ “သတိ ဟိ တတ္ထာ”တိ အာဒိနာ“သတိ ဟိ တတ္ထ”အစရှိသည်
 ဖြင့်၊ ဌာနေ ဝိယဌာနကဲ့သို့၊ (ဝါ) တည်ရာကဲ့သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံပြောဆိုအပ်၏၊
 တတ္ထာတိကား၊ ဖုဋ္ဌဌာနေတွေ့ထိရာအရပ်၌၊ တေတိကား၊ နဝယရ-
 သးမြို့၏၊ အန္တော စအတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ စအပြင်ပ၌လည်း
 ကောင်း၊ ဂတသွားကုန်သော၊ မနုဿာလူတို့သည်၊ တေသံထိုလူတို့
 အား၊ သင်္ဂဟာ စရေတွက်ခြင်းတို့သည်လည်း၊ ဟတ္ထဂတလက်သို့
 ရောက်ကုန်၏၊ အာဒိတော ပဉ္စတိတိကား၊ ဥပမေယျတ္ထဒဿနတော
 ဥပမေယျအနက်ကိုပြခြင်းမှ၊ ပဌာယံစ၍။

ဂါထာယံဂါထာ၌၊ နိမိတ္တန္တိကား၊ ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တံကပ်၍ဖွဲ့
 ကြောင်းဖြစ်သော နိမိတ်သည်၊ အနာရမ္မဏမေကစိတ္တဿာတိကား၊
 ဧကဿတစ်ခုသော၊ စိတ္တဿစိတ်အား၊ အာရမ္မဏံအာရုံသည်၊ န
 ဟောတိမဖြစ်၊ အာရမ္မဏံအာရုံသည်၊ န ဟောန္တိမဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ အ
 ယံကား၊ အတ္ထောတည်း၊ အဇာနတော စ တယော ဓမ္မေတိကား၊
 နိမိတ္တံနိမိတ်လည်းကောင်း၊ အဿာသောထွက်သက်လည်းကောင်း၊
 ပဿာသောဝင်သက်လည်းကောင်း၊ ဣတိဤသို့ နိမိတ္တာဒယောနိမိတ်
 အစရှိကုန်သော၊ တယောသုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာဤတရားတို့
 ကို၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေနအာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဂိန္တန္တိကား
 မရသောသူအား၊ စ-သဒ္ဓေါစ-သဒ္ဓါသည်၊ ဗျတိရေကေးဗျတိရေက
 အနက်၌၊ ဝတ္တတိဖြစ်၏၊ ဘာဝနာတိကား၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ-

ဘာဝနာ=အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနာတည်း။ နုပလဗ္ဘတိတိ=ကား၊
န ဥပလဗ္ဘတိ=မရအပ်၊ န သိဇ္ဈတိ=မပြီးစီး၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ စောဒနာ-
ဂါထာယ=စောဒနာဂါထာ၏၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဒုတိယာ=ဒုတိယဖြစ်သော၊
ပရိဟာရဂါထာ ပန=ပရိဟာရဂါထာသည်ကား၊ သုဝိညေယျာဝ=ကောင်း
စွာသိအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) လွယ်ကူစွာ သိအပ်သည်သာလျှင်
တည်း။

ကထန္တိ=ကား၊ တာသံ စောဒနာ ပရိဟာရဂါထာနံ=ထိုစောဒနာ
ဂါထာ၊ ပရိဟာရဂါထာတို့၏၊ အတ္ထံ=အနက်ကို၊ ဝိဝရိတံ=ဖွင့်ပြခြင်းငှာ၊
ကထေတုကမ္ပတာပုတ္တာ=ကထေတုကမ္ပတာပုတ္တာတည်း၊ (ဝါ) မိမိကိုယ်တိုင်
ဖြေဆိုလိုသည်ဖြစ်၍ မေးသောပုတ္တာတည်း၊ ဣမေ တယော ဓမ္မာတိ
အာဒိသု=“ဣမေ တယော ဓမ္မာ”အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ပဒယောဇနာ-
ယ=ပုဒ်တို့ကိုအနက်ယောဇနာခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ အယံ=ဤဆိုအပ်
လတံသည်ကား၊ အတ္ထနိဒ္ဒေသော=အနက်ကိုညွှန်ပြခြင်းတည်း၊ နိမိတ္တာ-
ဒယော=နိမိတ်အစရှိကုန်သော၊ တယော=သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ=
ဤတရားတို့သည်၊ ဧကစိတ္တဿ=တစ်ခုသောစိတ်အား၊ အာရမ္မဏံ=အာ
ရံသည်၊ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အာရမ္မဏာ-
ဘာဝေ=အာရံ၏အဖြစ်သည်၊ အသတိပိ=မရှိပါသော်လည်း၊ ဣမေ တ-
ယော ဓမ္မာ=ဤသုံးပါးကုန်သောတရားတို့ကို၊ န လဗ္ဘန္တိ=မရအပ်ကုန်၊ ဣမေ
တယော ဓမ္မာ=တို့ကို၊ အဝိဒိတာ=မရအပ်ကုန်သည်၊ (ဝါ) မသိအပ်ကုန်
န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေ=ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ကထဉ္စ=
အဘယ်သို့လျှင်၊ အဝိဒိတော=မရကုန်သည်၊ (ဝါ) မသိအပ်ကုန်သည်၊
န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဟိ ယသွာ=ကြောင့်၊ တေသံ=ထိုသုံးပါးကုန်
သော နိမိတ်၊ အဿာသ၊ ပဿာသတို့အား၊ အဝိဒိတတ္ထေ=မရအပ်သည်၏
အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) မသိအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊
စိတ္တဉ္စ=စိတ်သည်လည်း၊ ကထံ=အဘယ်သို့၊ ဝိက္ခေပံ=ပြန်လွင့်ခြင်းသို့၊ န
ဂစ္ဆတိ=မရောက်သနည်း၊ ပဓာနဉ္စ=ပဓာနသည်လည်း၊ (ဝါ) အားထုတ်ခြင်း
သည်လည်း၊ ဘာဝနာယ=ဘာဝနာဖြင့်၊ နိပ္ပါဒိကံ=ပြီးစေအပ်သော၊ ဝီရိ-
ယဉ္စ=လုလ္လဝီရိယသည်လည်း၊ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ ပညာယတိ=ထင်

ရှားသနည်း၊ နီဝရဏာနံနီဝရဏတရားတို့၏၊ ဝိက္ခမ္ဘတံပယ်ခွါသည်၏ အဖြစ်ကို၊ သမ္ပဒေဝကောင်းစွာသာလျှင်၊ သမာဓာနာဝဟံကောင်းစွာ ဆောင်သော၊ ဘာဝနာနုယောဂသင်္ခါတံဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ပယောဂဉ္စလုလ္လဝီရိယကိုလည်းကောင်း၊ ယောဂိယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကထံအဘယ်သို့၊ သာဓေတံပြီးစေသနည်း၊ ဥပရူပရိအ ထက်၊ အထက်ဖြစ်သော၊ လောကီယလောကုတ္တရံလောကီ၊ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော၊ ဝိသေသံ စတရားအထူးကိုလည်း၊ ကထံအဘယ်သို့လျှင်၊ (ဝါ) အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊ အဓိဂစ္ဆတိရနိုင်သနည်း၊ ဣတိ အယံဤ သည်ကား၊ စောဒနာစောဒနာခြင်းတည်း။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေဤယခုအခါ၌၊ ကကစောပမာယလွ ဥပမာဖြင့်၊ သာဓေတံပြီးစေခြင်းငှာ၊ “သေယျထာပီ”တိ အာဒိ၊ “သေ-ယျထာပီ” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ၏၊ ဘူမိဘာဂဿမြေအဘို့ ၏၊ ဝိသမတာယမညိညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စဉ္စလေတုန်လှုပ် သော၊ ရုက္ခေသစ်ပင်တို့ကို၊ ဆေဒနကိရိယာခွတ်ဖြတ်ခြင်းကို ပြုသော သူအား၊ သုကရာလွယ်ကူသည်၊ န သိယာမဖြစ်ရာ၊ တထာထိုသို့ခွတ် ဖြတ်ခြင်းငှာ မလွယ်ကူသည်၊ သတိရှိလတ်သော်၊ ကကစဒန္တဂတိလွ သွား၏ သွားသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒုဝိညေယျာသိနိုင်ခဲ့၏၊ ဣတိ တသွာ ကြောင့်၊ “သမေ ဘူမိဘာဂေ”တိ “သမေ ဘူမိဘာဂေ”ဟူ၍၊ အာဟာ ပြီ၊ ကကစေနာတိကံ၊ ခုဒ္ဒကေနသေးငယ်သော၊ ခရပတ္တေနကြမ်း တမ်းသောအရွက်ဖြင့်၊ (ဝါ) လွသွားဖြင့်၊ တေနကြောင့်၊ ပုရိသောတိ “ပုရိသော”ဟူ၍၊ အာဟာပြီ၊ ဖုဋ္ဌကကစဒန္တာနန္တိကား၊ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌကကစ-ဒန္တာနံတွေ့ထိအပ်၊ တွေ့ထိအပ်သော လွသွားတို့၏၊ ဝသေနအစွမ်းဖြင့်၊ တေနကြောင့်၊ ကကစဒန္တေဟိလွသွားတို့ဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဌာနေယေဝတွေ့ ထိအပ်ရာ၊ တွေ့ထိအပ်ရာ အရပ်၌သာလျှင်၊ ပုရိသဿ၏၊ သတိယာ သတိဖြင့်၊ ဥပဌာနံထင်လာခြင်းကို၊ ဒသေတိပြ၏၊ တေနထို့ကြောင့်၊ “န အာဂတေ ဝါ ဂတေ ဝါ ကကစဒန္တေ မနသိ ကရောတိ”တိ “န အာဂတေ ဝါ ။ ပ ။ မနသိ ကရောတိ”ဟူ၍၊ အာဟာမိန့်ဆိုပြီ၊

ကကစဿ=လွသွား၏။ (ဝါ) လွသွားကို၊ အာကမုနကာလေ=ဆွဲငင်သော အချိန်အခါကာလ၌၊ ပုရိသာဘိမုခံ=ယောက်ျားသို့ရှေးရှု၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်လျက်၊ အာဂတာ=ရောက်လာ၏။ ကကစဿ=လွသွားကို၊ ပေလ္လနကာလေ=တွန်းသောအချိန်အခါကာလ၌၊ တတော=ထိုအရပ်မှ၊ ဝိဂတာ=ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဂတာ=သွား၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏။ အာဂတာ ဝါ=“လွသွား”လာသော်လည်းကောင်း၊ ဂတာ ဝါ=“လွသွား”သွားသော်လည်းကောင်း၊ ကကစဒန္တာ=“လွသွား”တို့ကို၊ အဝိဒိတာ=မသိအပ်ကုန်သည်၊ န စ ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ သဗ္ဗတ္ထ=အလုံးစုံသောအရပ်၌၊ သတိယာ=သတိ၏။ ဥပဋ္ဌိတတ္တာ=ထင်လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဆန္ဒိတဗ္ဗဌာနံ=ဖြတ်အပ်ရာအရပ်ကို၊ အဖုသိတွာ=မတွေ့ထိစေမှု၍၊ ဂစ္ဆန္တာနံ=သွားကုန်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ=လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကကစဒန္တာနံ=လွသွားတို့၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ပဓာနန္တိ=ကား၊ ရုက္ခဿ=သစ်ပင်ကို၊ ဆေဒနဝိရိယံ=ခုတ်ဖြတ်သောလုလ္လဝိရိယကို၊ ပယောဂန္တိ=ကား၊ တဿေဝ=ထိုသစ်ပင်ကိုသာလျှင်၊ ဆေဒနကိရိယံ=ခုတ်ဖြတ်သောအမှုကို၊ ဥပမာယံ=ဥပမာ၌၊ “ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ”တိ ပဒံ=“ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ”ဟူသောပုဒ်သည်၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ယောဇေတွာ ပန=ယှဉ်စေ၍ကား၊ ဒဿေတဗ္ဗံ=ပြအပ်၏၊ တေနေဝ=သာလျှင်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ=ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌၊ ဥပမာယမ္ပိ=ဥပမာ၌လည်း၊ “ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ”တိ ပဒံ=“ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတိ”ဟူသောပုဒ်ကို၊ ယောဇေတွာဝ=ယှဉ်စေ၍သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=၏။ တံ သံဝဏ္ဏနာယဉ္စ=ထိုပုဒ်၏(ထိုဥပမာ၏)အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ၌လည်း၊ “ဝိသေသန္တိ=ကား၊ အနိကဘာဝါပါဒါနံ=တစ်ပါးမကများသောအဖြစ်ရှိကုန်သောပုဒ်တို့၏၊ တေန စ=ထို့ကြောင့်လျှင်၊ ပယောဇနဝိသေသံ=အကျိုးပယောဇဉ်အထူးကို၊ (ဝါ) လုလ္လဝိရိယအထူးကို၊ သာဓေတဗ္ဗံ=ပြီးစေအပ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဝုတ္တော=၏။

ယထာ ရုက္ခောတိ အာဒိ=“ယထာ ရုက္ခော”အစရှိသည်ကား၊ ဥပမာသံသန္တနံ=ဥပမာကိုနှိုးနှောခြင်းတည်း၊ ဧတာယ=ဤသတိဖြင့်၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ဥပနိဗန္ဓတိ=နှောင်ဖွဲ့တတ်၏၊ ဣတိ

တသ္မာ=ကြောင့်၊ သတိ=သတိသည်၊ ဥပနိဗန္ဓနာ နာမ=“ဥပနိဗန္ဓနာ”မည်၏။ ဥပနိဗန္ဓနာ=အာရုံ၌စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းသတိ၊ တဿာ=ထိုသတိသည်၊ အဿာသပဿာနံ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ သလ္လက္ခဏဿ=ကောင်းစွာမှတ်သားခြင်း၏၊ နိမိတ္တံ=နိမိတ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဥပနိဗန္ဓနာ နိမိတ္တံ=“ဥပနိဗန္ဓနာ နိမိတ္တံ”မည်၏။ နာသိကဂ္ဂံ ဝါ=နှာခေါင်းဖျားလည်းကောင်း၊ မုခနိမိတ္တံ ဝါ=အထက်နှုတ်ခမ်းလည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝန္တိ=ကား၊ သော ပုရိသော=ထိုယောက်ျားသည်၊ ကကစေန=လွှဖြင့်၊ ရုက္ခံ=သစ်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒန္တော=ခုတ်ဖြတ်သည်ရှိသော်၊ အာဂတဂတေ=ရောက်လာကုန်သွားကုန်သော၊ ကကစဒန္တေ=လွှသွား၌၊ အမနသိကရောန္တောပိ=နှလုံးမသွင်းခြင်းကို ပြုပါသော်လည်း၊ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဌာနေယေဝ=တွေ့ထိရာ၊ တွေ့ထိရာအရပ်၌သာလျှင်၊ သတိယာ=သတိဖြင့်၊ ဥပဌပနေန=ထင်လာခြင်းကြောင့်၊ အာဂတဂတေ=ရောက်လာကုန်သွားကုန်သော၊ ကကစဒန္တေ=လွှသွားကို၊ ဇာနာတိ=သိ၏၊ သုတ္တပဒ္ဓေ=တံမျည်းချည်လမ်းကြောင်းကိုလည်း၊ (ဝါ) အမှတ်အသားလမ်းကြောင်းကိုလည်း၊ အဝိရုဇ္ဈန္တော=မရွေ့စေသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) မချွတ်ချော်စေသည်ဖြစ်၍၊ အတ္တကိစ္စံ=အလိုရှိအပ်သောကိစ္စကို၊ သာဓေတိ ယထာ=ပြီးစေသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝံ=ဤအတူသာလျှင်တည်း၊ နာသိကဂ္ဂေ မုခနိမိတ္တေတိ=ကား၊ ဒီယနာသိကော=ရှည်သောနှာခေါင်းရှိသောသူသည်၊ နာသိကဂ္ဂေ=နှာခေါင်းအဖျား၌၊ ဣတရော=တပါးတခြားသော နှာခေါင်းတို့သောသူသည်၊ မုခံ=အထက်နှုတ်ခမ်းသည်၊ အသနံ=ထွက်သက်၏နေရာတည်း၊ ဧတေန ကာရဏေန=ဤအကြောင်းကြောင့်၊ နိမိယတိ ဆာဒီယတိ=ဖူးလွမ်းအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “မုခနိမိတ္တံ”န္တိ=“မုခနိမိတ္တံ”ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမေ=ရအပ်သောအမည်ရှိသော၊ ဥတ္တရောဌေ=အထက်နှုတ်ခမ်း၌။

ဣဒံ ပဓာနန္တိ=ကား၊ ယေန ဝီရိယာရမ္ပေန=အကြင်လုလ္လဝီရိယကိုအားထုတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ=အားထုတ်အပ်သော လုလ္လဝီရိယရှိသော၊ ယောဂီနော=ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (ဝါ) ၏၊ ကာယောပိ=ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တမ္ပိ=စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မနိယံ=

အမှုကိစ္စ၌ယှဉ်သည်။ ဘာဝနာကမ္မကွမံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ အမှုကိစ္စ၌
 ခံသည်။ ဘာဝနာကမ္မယောဂံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ အမှုကိစ္စ၌ယှဉ်သည်။
 ဟောတိ=၏။ ဣဒံ ဝိရိယံ=ဤလုလ္လဝိရိယကို၊ ပဓာနန္တိ=“ပဓာန”ဟူ၍၊
 ဖလေန=အကျိုးအားဖြင့်၊ ဟေတု=အကြောင်းကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏၊ ဥပက္ကိ-
 လေသာ ပဟိယန္တိတိ=ကား၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ ဥပက္ကိလေသဘူတာနိ=
 ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ နိဝရဏာနိ=နိဝရဏတရားတို့ကို၊
 ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန=ပယ်ခွါသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဟိယန္တိ=ပယ်အပ်ကုန်၏၊
 ဝိတက္ကာ ဝူပသမ္ပန္နိတိ=ကား၊ တတော ဧဝ=ထိုသို့ပယ်အပ်သောကြောင့်
 သာလျှင်၊ ကာမဝိတက္ကာဒယော=“ကာမဝိတက်” အစရှိကုန်သော၊ မိတ္တာ-
 မိတ္တဝိတက်တို့သည်၊ (ဝါ) မှားယွင်းသောအကြံအစည်တို့သည်၊ ဥပသမံ=
 ငြိမ်းအေးခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ=ရောက်ကုန်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ နိဝရဏပ္ပဟာ-
 နေန=နိဝရဏတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ပဌမဇ္ဈာနာဓိဂမံ=ပဌမဇ္ဈာန်
 ရခြင်းကို၊ ဒဿေတွာ=ပြပြီး၍၊ ဝိတက္ကဝူပသမာပဒေသေန=ဝိတက်၏ငြိမ်း
 အေးခြင်းအထူးအားဖြင့်၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနံ=ဒုတိယဇ္ဈာန်အစရှိသည်တို့၏၊
 အဓိဂမံ=ရခြင်းကို၊ အာဟ=ပြီ၊ အယံ ပယောဂေါတိ=ကား၊ အယံ ဈာနာ-
 ဓိဂမဿ=ဤဈာန်ကို ရခြင်း၏၊ ဟေတုဘူတော=အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်
 သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေါ=ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ယှဉ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ကိုအဖန်တလဲလဲအားထုတ်ခြင်းသည်၊ ပယောဂေါ=လုလ္လပယောဂတည်း၊
 သံယောဇနာ ပဟိယန္တိတိ=ကား၊ ဒသပိ=ဆယ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊
 သံယောဇနာနိ=သံယောဇဉ်တို့ကို၊ မဂ္ဂပ္ပဋိပါဋိယာ=အရိယာမဂ်၏ အစဉ်
 ဖြင့်၊ သမုစ္ဆေဒဝသေန=ပယ်ဖြတ်သောအစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဟိယန္တိ=ပယ်အပ်
 ကုန်၏၊ အနုသယာ ဗျန္တိ ဟောန္တိတိ=ကား၊ တထာ=ထိုသို့သောအခြင်း
 အရာအားဖြင့်၊ သတ္တပိ=ခုနှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အနုသယာ=အနု-
 သယာတို့သည်၊ အနုပ္ပတ္တဓမ္မတာပါဒဇနန=နောက်ထပ်တဖန် မဖြစ်ပြန်
 သော သဘောသို့ ရောက်သဖြင့်၊ ဘင်္ဂမတ္တဿပိ=ချုပ်ကာမျှဖြင့်လည်း၊
 အနဝသေသတော=အကြွင်းအကျန် မရှိသောအားဖြင့်၊ ဝိဂတန္တာ=ကင်း
 ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ ဧတ္ထ စ=ဤသို့ကင်းရာ၌လည်း၊ သံယောဇ-
 နပ္ပဟာနံ နာမ=သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းမည်သည်ကား၊ အနုသယနိရော-

စေနေဝ=အနုသယတို့၏ ချုပ်သောအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သံယောဇနသု=သံယောဇဉ်တို့ကို၊ ပဟိနေသု စ=ပယ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်လည်း၊ အနုသယာနံ=အနုသယတို့၏၊ လေသောပိ=အမြှောက်သည်လည်း၊ န ဘဝိဿတိ=မဖြစ်လတ်၊ ဣတိ စ=ဤသို့လည်း၊ ဒဿနတ္ထံ=ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “သံယောဇနာ ပဟိယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တိ ဟောန္တိ”တိ= “သံယောဇနာ ။ ပ ။ ဟောန္တိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အယံ ဝိသေသောတိ=ကား၊ ဣမံ သမာဓိ=ဤသမာဓိကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ လဗ္ဘမာနော=ရအပ်သော၊ အယံ သံယောဇနပ္ပဟာနာဒိ=ကော=ဤသံယောဇဉ်ကိုပယ်ခြင်းအစရှိသည်သည်၊ ဣမဿ သမာဓိဿ=ဤသမာဓိ၏၊ ဝိသေသော=အထူးတည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

ယဿာတိ=ကား၊ ယေန ဘိက္ခုနာ=အကြင်ရဟန်းသည်၊ အနုပုဗ္ဗန္တိ=ကား၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ ပရိစိတာတိ=ကား၊ ပရိစိန္တာ=လေ့ကျက်အပ်ကုန်၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ အယံ=ဤဆိုအပ်လတ်သည်ကား၊ ဧတ္ထ=ဤပါဠိရပ်၌၊ သင်္ခေပတ္ထော=အကျဉ်းအနက်တည်း၊ အာနာပါနဿတိ=အာနာပါနဿတိကို၊ ဘဂဝတာ=ဘုန်းတော်ကြီးမားတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေန=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတာ ယထာ=ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ တထာ=ထိုအတူ၊ ယေန ဘိက္ခုနာ=သည်၊ ဒီယရဿပဇာနာဒိဝိစိနာ=အရှည်အတိုအပြားအားဖြင့်သိခြင်း အစရှိသောအစီအရင်ဖြင့်၊ အနုပုဗ္ဗံ=အစဉ်အတိုင်း၊ ပရိစိတာ=လေ့ကျက်အပ်သည်၊ သုဠာ=ကောင်းစွာ၊ ဘာဝိတာ=ပွားများအပ်၏၊ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ပရိပုဏ္ဏာ=ပြည့်စုံစွာသော၊ သောဠသန္တံ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဝတ္ထုနံ=ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပါရိပူရိယာ=ပြည့်သဖြင့်၊ သဗ္ဗသော=အချင်းခပ်သိမ်း၊ ပုဏ္ဏာ=ပြည့်သော၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဣမံ ခန္ဓာဒိလောကံ=ဤခန္ဓာအစရှိသောလောကကို၊ ပညောဘာသေန=ပညာတည်းဟူသောအရောင်အလင်းဖြင့်၊ ပဘာသေတိ=ထွန်းလင်းတောက်ပစေ၏၊ ယထာ ကိ=ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ အတ္တာ=တိမ်တိုက်မှ၊ မုတ္တော=လွတ်သော၊

စန္ဒိမာ က္ကဝ-လကဲ့သို့၊ အတ္တဒိဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တော-တိမ်အစရှိသည်နှင့် တူသော ညစ်ညူးကြောင်း ကိလေသာတို့မှလွတ်သော၊ တာရကရာဇာ- ကြယ်တာရာတို့၏မင်းဖြစ်သော၊ စန္ဒိမာ ဝိယ-လမင်းကဲ့သို့တည်း၊ ဟိ သစ္စ- မှန်၏။ “အတ္တ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ”တိ ပဒသ- “အတ္တ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ”ဟူ သောပုဒ်၏။ နိဒ္ဒေသေ-နိဒ္ဒေသ၌၊ မဟိကာဒိနဗ္ဗိ-မြေအစရှိသည်တို့လည်း၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဒ- လောပေါ-အာဒိ-သဒ္ဒါ၏ကြေခြင်းကို၊ ကတော-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

ဣဓာတိ-ကား၊ ကကစ္စပမာယံ-“လွှ” ဥပမာဖြင့် အဿာတိ-ကား၊ ယောဂိနော-ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဣဓာတိ-ကား၊ ဣမ- သို့ ဌာနေ-ဤအရာဌာန၌၊ အဿာတိ-ကား၊ ဥပမာဘူတသမ-ဥပမာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကကစ္စသ-လွှ၏။ အာဂတဂတဝသေန-ရောက်လာသည် သွားသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ တဿ ပုရိသဿ-အား၊ (ဝါ) ၏၊ အမနသိ- ကာရော ယထာ-နှလုံးမသွင်းသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ အဿာသ- ပဿာသနံ-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ အာဂတဂတဝသေန-ရောက်လာ သည်၊ ပြန်သွားသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အမနသိကာရမတ္တမေဝ-နှလုံးမသွင်း ခြင်းမျှသည်သာလျှင်၊ အာနယနပ္ပယောဇနံ-ဆောင်အံ့သောအကျိုးတည်း၊ န စိရေန ဝါတိ ဣဒံ ဝစနံ-“န စိရေန ဝါ”ဟူသောဤစကားသည်၊ ကတာဓိကာရံ-ပြုအပ်သောအခြင်းအရာကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ နိ- မိတ္တန္တိ-ကား၊ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ-ပဋိဘာဂနိမိတ်တည်း၊ အဝသေသဇ္ဈာနင်္ဂံ ပဋိမဏ္ဍိတာတိ-ကား၊ ဝိတက္ကာဒိအဝသေသဇ္ဈာနင်္ဂံပဋိမဏ္ဍိတာ-ဝိတက် အစရှိသောကြွင်းကျန်သော ဈာန်အင်္ဂါဖြင့် တန်ဆာဆင်ကုန်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ နိပ္ပရိယာယေန-ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက် အားဖြင့်၊ ဝိတက္ကဿ-ဝိတက်၏၊ အပ္ပနာဘာဝတော-အပ္ပနာ၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ဝိစာရာဒိတိ ပန-ဝိစာရအစရှိသည်တို့ကိုကား၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊ သော-ထိုဝိတက်ကို၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ “အပ္ပနာ ဗျပ္ပ- နာ”တိ- “အပ္ပနာ ဗျပ္ပနာ”ဟူ၍၊ နိဒ္ဒိဌော-ညွှန်ပြအပ်၏၊ ဝါ-တနည်း

ကာ၊ တံ သမ္ပယောဂတော=ထိုဝိတက်အစရှိသောစာန်အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်ခြင်း
 ကြောင့်၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ စာနံ=စာန်သည်၊ အပ္ပနာ=“အပ္ပနာ”မည်၏၊
 ဣတိ အယံ=ကာ၊ အဋ္ဌကထာဝေါဟာရော=အဋ္ဌကထာ၌ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲ
 ခြင်းတည်း၊ စာနင်္ဂေသု စ=စာန်အင်္ဂါတို့တွင်လည်း၊ သမာဓိ=သမာဓိသည်၊
 ပစာနံ=အဓိကပစာနတည်း၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တံ=ထိုသမာဓိကို၊ အပ္ပ-
 နာတိ=“အပ္ပနာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿန္တော=၍၊
 “အဝသေသဇ္ဈာနဂ်ပဋိမက္ခိတာ အပ္ပနာသင်္ခါတာ ဌပနာ စ သမ္ပန္န-
 တိ”တိ=“အဝသေသ ။ ပ ။ သမ္ပန္နတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ကဿစိ
 ပန ဂဏနဝသေနနေဝ မနသိကာရကာလတောတိ ဧတ္ထ=“ကဿစိ
 ပန ။ ပ ။ မနသိကာရကာလတော”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ “အနုတ္တမ-
 တော ။ ပ ။ ပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ”တိ=“အနုတ္တမတော ။ ပ ။ ဝိယ
 ဟောတိ”ဟူသော၊ ဧတ္ထကောဝ=ဤမျှလောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဂန္တော-
 ကျမ်းဂန်သည်၊ ပရိဟိနော=ဆုတ်ယုတ်၏၊ ပေါရာဏပေါတ္တကေသု ပန-
 ရေး၌ဖြစ်သောကျမ်းဂန်တို့ကာ၊ ကတ္တစံ=အချို့အရာ၌၊ သော ဂန္တော=ထို
 ကျမ်းဂန်ကို၊ လိခိတောယေဝ=ရေးသားအပ်သည်သာလျှင်၊ တိဌတိ=တည်
 ၏။

သာရတ္ထကာယဿ=ပူပန်သောခန္ဓာကိုယ်ရှိသော၊ ကဿစံ=အချို့
 သော၊ ပုဂ္ဂလဿ=ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝတ္ထိကာဒိပလမ္ပနေန=“ဝတ္ထိက”အစရှိသည်
 ကို အာရုံပြုသဖြင့်၊ ဩနမတိ=ညွတ်၏၊ ဝိက္ခုဇတိတိ=ကာ၊ သဒ္ဓံ=အသံ
 ကို၊ ကရောတိ=ပြု၏၊ ဝလိ ဂဏှာတိတိ=ကာ၊ တတ္ထ တတ္ထ=ထိုထိုအရပ်
 ၌၊ ဝလိနံ=တွန့်သောအဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ကသ္မာ=နည်း၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ သာရတ္ထကာယော=ပူပန်သောခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ဂရုကော=လေးလံ
 ထိုင်းမှိုင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်တည်း၊ ကာယ-
 ဒရထဂ္ဂပသမေန=ခန္ဓာကိုယ်၏ ပူပန်ခြင်းငြိမ်းအေးသည်နှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူ
 တကွ၊ သိဇ္ဈမာနော=ပြီးစီးသော၊ ဩဠာရိကအဿာသ ပဿာသနိရော-
 စော=ယုတ်ရမ်းသော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်၊
 ဗျတိရေကမုခေန=ဗျတိရေက၏ အစွမ်းဖြင့်ကာ၊ (ဝါ) ဆန့်ကျင်ဘက်၏

အစွမ်းအားဖြင့်၊ တဿ=ထိုချုပ်ခြင်း၏၊ သာဓနံ ဝိယ=ပြီးစီးသကဲ့သို့၊
 ဝုတ္တော=၏၊ ဩဠာရိကအဿာသပဿာသနိရောဓဝသေနာတိ=ကား၊
 အန္တယဝသေန=အန္တယ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) အလျှော်၏အစွမ်းဖြင့်၊ တဒတ္တ-
 သ=ထိုချုပ်ခြင်း၊ အနက်၏၊ သာဓနံ=ပြီးစီးခြင်းကို၊ ဝုတ္တော=၏၊ ကာယ-
 ဒရံထေ ဝူပသန္တေတိ=ကား၊ စိတ္တဇရူပါနံ=စိတ္တဇရုပ်တို့၏၊ လဟုမုဒကမ္မ-
 ဉဘာဝေန=ပေါ်သည်၏အဖြစ်၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်၊ အမှုကိစ္စ၌
 ခံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သေသတိသန္တတိရူပါနမ္ပိ=ကြွင်းကျန်သော ကမ္မ-
 ဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်ဟူသော တိသန္တတိရုပ်တို့အားလည်း၊ ယော
 လဟုအာဒိဘာဝေါ=အကြင်ပေါ်ခြင်း အစရှိသောအဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=
 ၏၊ တိသန္တတိရူပါနံ=ကမ္မဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်ဟူသော တိသန္တတိ
 ရုပ်တို့၏၊ သော လဟုအာဒိဘာဝေါ=ထိုပေါ်ခြင်းအစရှိသောအဖြစ်သည်၊
 ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ကာယဿ=ခန္ဓာကိုယ်၏၊ လဟုဘာဝေါတိ=ပေါ်သော
 အဖြစ်ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏၊ သွာယံ သော အယံ ကာယ-
 လဟုဘာဝေါ=ထိုခန္ဓာကိုယ်၏ ပေါ်သောအဖြစ်သည်၊ ယသွာ=ကြောင့်၊
 စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ လဟုအာဒိဘာဝေန=ပေါ်ခြင်း အစရှိသော အဖြစ်နှင့်၊
 ဝိနာ=ကင်း၍၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ တသွာ=ကြောင့်၊ “ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ လဟုကံ
 ဟောတိ”တိ=“ကာယောပိ ။ ပ ။ ဟောတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တိ=၏။

ဩဠာရိကေ အဿာသပဿသေ နိရုဒ္ဓေတိ အာဒိ=“ဩဠာ-
 ရိကေ ။ ပ ။ နိရုဒ္ဓ”အစရှိသည်ကို၊ ဟေဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တနယမ္ပိ=
 ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်း၌၊ ဝိစေတဗ္ဗကာရပုတ္တဿ=စိစစ်အပ်သောအခြင်း
 အရာသို့ရောက်သော၊ ကာယံသင်္ခါရဿ=ကာယသင်္ခါရ၏၊ ဝိစယနဝိဓိ=
 စိစစ်သောအစီအရင်ကို၊ ဒဿေတုံ=ငှာ၊ အာနိတံ=ဆောင်ယူအပ်၏။

ဥပရူပရိ ဝိဘူတာနီတိ=ကား၊ ဘာဝနာဗလေန=ဘာနာ၏ အ
 စွမ်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ=အထက်၊ အထက်၌၊ ပါကဏ္ဍနိ=ထင်ရှားကုန်သည်၊
 ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ ဒေသတောတိ=ကား၊ ပကတိယာ=ပင်ကိုယ်ပကတိအား
 ဖြင့်၊ ဖုသနဒေသတော=တွေ့ထိရာ အရပ်မှ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့၌၊ အတ္တနော=မိမိ
 ၏၊ ဖုသနဝသေန=တွေ့ထိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပဓာရိတဌာနတော=စုံ

စမ်းသောအရပ်မှ။

“ကတ္ထ နတ္ထိ”တိ=ကား၊ ဌာနဝသေန=တည်ရာဌာန၏အစွမ်းဖြင့်၊
 “ကဿ နတ္ထိ”တိ=ကား၊ ပုဂ္ဂလဝသေန စ=ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊
 ဝိမံသိယမာနတ္ထံ=စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧကန္တံ=တပေါင်းတည်း၊
 ကတွာ=ပြု၍၊ ဝိဘာဝေတံ=ထင်စွာပြစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ “အန္တောမာတု-
 ကုစ္ဆိယ”န္တိ အာဒိ=“အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ” အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊
 တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ” အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊
 ဥဒကေ=ရေ၌၊ နိမုဂ္ဂဿ=နစ်မြုပ်သောသူအား၊ နိရုဒ္ဓေါကာသတာယ=
 ချုပ်သောအရပ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်
 တို့သည်၊ န ပဝတ္တန္တိ ယထာ=မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊
 အန္တောမာတုကုစ္ဆိယံ=အမိဝမ်းဗိုက်၏အတွင်း၌၊ အဿာသပဿာသာ=
 ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ=ချုပ်ကုန်၏၊ မတာနံ=သေကုန်သော
 သူတို့အား၊ သမုဋ္ဌာပကစိတ္တာဘာဝတော=အဿာသပဿာသကိုဖြစ်စေ
 တတ်သောစိတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်သက်၊
 ဝင်သက်တို့သည်၊ န ပဝတ္တန္တိ ယထာ=မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထို
 အတူ၊ အသညိဘူတာနံ=အမှတ်သညာမရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ မုတ္တာ-
 ပရေတာနံ ဝါ=တွေဝေမိန်းမောကုန်သောသူတို့အားလည်းကောင်း၊ အသ-
 ညိသု=အသညတ်ဘုံတို့၌၊ ဇာတာနံ ဝါ=ဖြစ်ကုန်သောသူတို့အားလည်း
 ကောင်း၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ န ပဝတ္တန္တိ
 မဖြစ်ကုန်၊ တထာ=ထိုအတူ၊ နိရောဓသမာပန္နာနံ=နိရောဓသမာပတ်ကို
 ဝင်စားကုန်သော အနာဂါမိ၊ ရဟန္တာတို့အား၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်
 သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ န ပဝတ္တန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာစရိယ-
 ဓမ္မပါလတ္ထေရေန=ဆရာဖြစ်သော ဓမ္မပါလမထေရ်သည်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်
 ၏၊ မဟာဂဏ္ဍိပဒေ ပန=မဟာဂဏ္ဍိပဒ၌ကား၊ “မုတ္တာပရေတာနံ=တွေ
 ဝေမိန်းမောကုန်သောသူတို့အား၊ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ=စိတ်ဖြစ်ခြင်းအား၊ ဒုဗ္ဗ-
 လဘာဝတော=အားမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿာသပဿာ-
 သာ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ န ပဝတ္တန္တိ=မဖြစ်ကုန်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊

ကာရဏံ=အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တံ=ပြီ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပနာနံ=စတုတ္ထဇ္ဈာန်ကို
 ဝင်စားကုန်သော၊ နေသံ=ထိုစရာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဓမ္မတာဝသေနေဝ=
 သဘောဓမ္မတာ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဿာသပဿာနံ=ထွက်သက်၊
 ဝင်သက်တို့၏၊ အနုပ္ပဇ္ဇနံ=မဖြစ်ခြင်းကို၊ တထာ=ထိုအတူ၊ ရူပါရူပဘဝ-
 သမင်္ဂီနံ=ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝနှင့် ပြည့်စုံကုန်သောသူတို့အား၊ အဿာသ-
 ပဿာသာ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ န ပဝတ္တန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ကေစိ
 ပန=အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “အနုပုဗ္ဗတော=အစဉ်အားဖြင့်၊ သု-
 ခုမဘာဝပ္ပတ္တိယာ=သိမ်မွေ့သော အဖြစ်သို့ရောက်သဖြင့်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန-
 သမာပနဿ=စတုတ္ထဇ္ဈာန်ကို ဝင်စားသောသူအားလည်းကောင်း၊ ရူပ-
 ဘဝေ=ရူပါဝစရာ၌၊ ရူပါနဉ္စ=ရုပ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ဘဝင်္ဂဿ စ=
 ဘဝင်၏လည်းကောင်း၊ သုခုမဘာဝတော=သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ရူပဘဝသမင်္ဂီနံ=ရူပဘဝနှင့်ပြည့်စုံကုန်သောသူတို့အား၊ အဿာ-
 သပဿာသာ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ နတ္ထိ=မရှိကုန်၊ ကုတိ=ဤ
 သို့၊ ကာရဏံ=အကြောင်းကို၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ တေ အဿာသ-
 ပဿာသာ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ ပါရိသေသတော=အကြွင်း
 အကျန်အားဖြင့်၊ အတ္ထိယေဝ=ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ ကုတိ အယံ=ကား၊
 အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ယထာဝုတ္တသတ္တဌာနဝိမုတ္တဿ=ဆိုအပ်ခဲ့
 ပြီးသော ခုနှစ်ဌာနတို့မှ လွတ်သောသူအား၊ အဿာသပဿာသာနံ=
 ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ အနုပ္ပဇ္ဇနဌာနဿ=မဖြစ်ရာဌာန၏၊ အဘာဝ-
 တော=မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ပကတိဖုဋ္ဌဝသေနာတိ=ကား၊ ပကတိယာ=
 ပင်ကိုယ်ပကတိအားဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌနဌာနဝသေနံ=တွေ့ထိရာဌာန၏အစွမ်းဖြင့်၊
 နိမိတ္တံ ဌပေတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ သတိယာ=သတိဖြင့်၊ တတ္ထ=ထိုနိမိတ်၌၊
 သုခပ္ပဝတ္တနတ္ထံ=ချမ်းသားစွာ၊ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ထိရတရံ=မြဲမြန်စွာ၊
 သညာဏံ=ကောင်းစွာသိခြင်းကို၊ ပဝဇတ္တတဗ္ဗံ=ဖြစ်စေအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=
 မှန်၏၊ သတိ=သတိသည်၊ ထိရသညာပဒဌာနာ=ထိရသညာလျှင် နီးစွာ
 သောအကြောင်းရှိ၏၊ ဣမမေဝဝါတိ=ကား၊ ဣမံ ဧဝ=ဤသတိကိုသာ
 လျှင်၊ အနုပဌဟန္တဿ=အဖန်တလဲလဲဖြစ်သော၊ ကာယသင်္ခါရဿ=ကာယ-
 သင်္ခါရအား၊ (ဝါ) ၏၊ ကဏုကုဌာပနဉာယေန=ဆူးကိုဖြစ်စေသောနည်း

ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာပနဝိဓိမေဝ=ထားသောအစီအရင်သာလျှင်တည်း၊ အတ္ထဝသန္တိ=ကား၊ ဟေတု=အကြောင်းကို၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဖလံ=အကျိုးသည်၊ အတ္ထော=အကျိုးတည်း၊ သော=ထိုအကျိုးသည်၊ ယဿ=အကြင်အကြောင်း၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတိ=ဖြစ်၏၊ သော အတ္ထဝသော=ထိုအကြောင်းသည်၊ မုဋ္ဌဿတိဿာတိ=ကား၊ ဝိနဋ္ဌဿတိဿ=ပျက်စီးသောသတိရှိသောသူအား၊ အသမ္ပဇာနဿာတိ=ကား၊ သမ္ပဇညဝိရဟိတဿ=ကောင်းစွာသိတတ်သောဉာဏ်ပညာမှကင်းသောသူအား၊ ဘာဝေန္တဿ=ပွားများသောသူအား၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ အဿာသပဿသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ အနုပဋ္ဌဟန္တေ=မဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဝိမံသိ=တွားစုံစမ်း၍၊ “တေ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသတို့ဟူသည်၊ ဣမေ=ဤသည်တို့တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဥပဓာရေတုံ စ=စုံစမ်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဆောင်ထားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဇာနိတုဉ္စ=သိခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သမတ္တာဟိ=စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ သတပညာဟိ=သတိ၊ ပညာတို့မှာ၊ ဝိရဟိတဿ=ကင်းသောသူအား၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဣတော=ဤသတိ၊ ပညာမှ၊ အညံ=တပါးတခြားသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ဂရုကန္တိ=ကား၊ ဘာရိယံ=ဝန်လေး၏၊ အဿ=ထိုသူ၏၊ သာ စ ဂရုကတာ=ထိုဝန်လေးသည်၏အဖြစ်သည်လည်း၊ ဘာဝနာယ=ဘာဝနာကို၊ သုဒုက္ကရဘာဝေန=အလွန်ခဲရင်းသည်ကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ဂရုကဘာဝနံ” “ဂရုကဘာဝနံ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ဥပဇ္ဈပရိ=အထက်အထက်၌၊ သန္တသုခမဘာဝါပတ္တိတော=ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောအားဖြင့်၊ “ဗလဝတိ=အားရှိသော၊ သုဝိသဒါ=အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ သူရာ စ=ရဲရင့်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သတိ စ=သတိကိုလည်းကောင်း၊ ပညာ စ=ပညာကိုလည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ=အလိုရှိအပ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္ထု=ပြောဆို၍၊ သုခမဿ နာမ=သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်မည်သော၊ အတ္ထဿ=အနက်ကို၊ သာဓနေနပိ=ပြီးစေခြင်းဖြင့်လည်း၊ သုခမနေဝ=သိမ်မွေ့နူးညံ့

ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဘဝိတဗွဲဖြစ်ရာ၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဒသေတု=ပြခြင်း
 ဌာ၊ “ယထာ ဟိ”တိ အာဒိ=“ယထာ ဟိ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=
 ဆိုအပ်၏၊ ကုဒါနိ ကုမသ္မိ ကာလေ=ဤ၊ အနုပဋ္ဌဟန္တာနံ=မဖြစ်ကုန်သော၊
 အဿာသပဿာနံ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ပရိယေသနုပါယံ=ရှာမှီး
 သောအကြောင်းကို၊ ဒသေန္တော=ဖြစ်၍၊ “တာဟိ စ ပနာ”တိ အာဒိ=
 “တာဟိ စ ပန”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ
 ဝစနေ=“တာဟိ စ ပန”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ အနုပဒန္တိ=ကား၊
 ပဒါနုပဒံ=ပုဒ်အဆက်အဆက်ကို၊ (ဝါ) ပုဒ်စဉ်ပုဒ်တိုင်းကို၊ စရိတွာတိ=
 ကား၊ ဂေါစရံ=အာရုံကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ တသ္မိယေဝ ဌာနေတိ=ကား၊
 ဥပနိဗန္ဓနနိမိတ္တသညိတေ=ဖွဲ့အပ်သော နိမိတ်အမှတ် သညာရှိသော၊
 ဌာနေ=အရပ်၌၊ ယောဇေတွာတိ=ကား၊ မနသိကာရေန=နှလုံးသွင်းဆင်
 ခြင်ခြင်းနှင့်၊ ယောဇေတွာ=ယှဉ်စေ၍၊ ဝါ=တနည်းကား၊ “သတိရသ္မိယာ=
 သတိတည်းဟူသောကျိုးဖြင့်၊ ဗန္တိတွာ=ဖွဲ့ချည်၍”၊ ကုတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-
 မေဝ=ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထံ=အနက်ကို၊ “တသ္မိယေဝ
 ဌာနေ ယောဇေတွာ”တိ=“တသ္မိယေဝ ဌာနေ ယောဇေတွာ”ဟူ၍၊
 အာဟ=ပြီ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဥပမေယျေ=ဥပမေယျ၌၊ ဗန္ဓနယောဇနဌာ-
 နာနိ=ဖွဲ့ချည်သောယှဉ်သော အရာဌာနတို့ကို၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ န
 လဗ္ဘန္တိ=မရအပ်ကုန်၊ နိမိတ္တန္တိ=ကား၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ ဝါ=ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို
 လည်းကောင်း၊ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ဝါ=ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဟိ
 သစ္စံ=မှန်၏၊ ဥဘယမ္ပိ=နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်
 ကို၊ ကုဓ=ဤအရာဌာန၌၊ ဧကန္တံ=တစောင်းတည်း၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊
 တထာ ဟိ တသ္မာ ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တူလပိစုအာဒိ=လဲပုံ၊ ဝှမ်းပုံ
 အစရှိသော၊ ဥပမတ္ထယံ=ဥပမာသုံးခုတို့၏အပေါင်းသည်၊ ဥဂ္ဂဟေ=ဥဂ္ဂဟ
 နိမိတ်၌၊ ယုဇ္ဇတိ=သင့်လျော်၏၊ ခေသံ=ကြွင်းကျံသော ဥပမာသည်၊
 ဥဘယတ္ထ=နှစ်ပါးစုံသော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်၌၊ ယုဇ္ဇတိ=သင့်
 လျော်၏၊ ဧကစေတိ=ကား၊ ဧကေ=အချို့ကုန်သော၊ အာစရိယာ=ဆရာ
 တို့သည်။

တာရကဇ္ဈပံ ဝိယာတိ=ကား၊ တာရကာယ=ကြယ်တရာအပေါင်း
 ၏။ ပဘာရူပံ ဝိယ=အရောင်အလင်းကဲ့သို့၊ မဏိဂုဠိကာဒိ ဥပမာ=“မဏိ-
 ဂုဠိကာ”အစရှိသောဥပမာသည်၊ (ဝါ) “ပတ္တမြား” အစရှိကုန်သောဥပမာ
 သည်၊ ပဋိဘာဂေ=ပဋိဘာဂနိမိတ်၌၊ ဝဋ္ဋန္တိ=အပ်ကုန်၏၊ ကထံ ပန=အဘယ်
 သို့လျှင်၊ ဧကံယေဝ=တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧတံ ကမ္မဋ္ဌာနံ=ဤကမ္မဋ္ဌာနံ
 သည်၊ အနေကာကာရတော=တစ်ပါးမကများစွာသော အခြင်းအရာဖြင့်၊
 ဥပဋ္ဌာတိ=ထင်လာသနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “တဉ္စ ပနေတ”န္တိ
 “တဉ္စ ပနေတ” အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ သုတ္တန္တန္တိ=ကား၊
 ဧကံ=တစ်ခုသော၊ သုတ္တံ=သုတ္တန်ကို၊ ပဂုဏပ္ပဝတ္တိဘာဝေန=အဝါးဝစွာ
 လေ့လာသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့လာသည်၏အဖြစ်
 ဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇေဒံ စ=မပြတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဝိသယတဉ္စ=များ
 သောတည်ရာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ=၍၊ “မဟတီ
 ပဗ္ဗတေယျာ နဒီ ဝိယာ”တိ=“မဟတီ ။ ပ ။ နဒီ ဝိယ”ဟူ၍၊ အာ-
 ဟ=ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“မဟတီ ။ ပ ။ နဒီ ဝိယ”ဟူသော ထို
 စကားရပ်၌၊ ဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ=သဒ္ဒါ၏ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ သမန္တဘဒ္ဒကံ=
 ထက်ဝန်းကျင်ကောင်းသော၊ သုတ္တံ=ပါဠိတော်သည်၊ သဗ္ဗဘာဂမနော-
 ဟရာ=အလုံးစုံသောအလိုကိုဖြစ်စေတတ်သောစိတ်နှလုံးကိုဆောင်တတ်
 သော၊ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာ=အလုံးစုံပွင့်သော၊ ဝနယဋ္ဌာ ဝိယ=တောအုပ်ကဲ့
 သို့တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ဧကာ ဝနရာဇိ ဝိယာ”တိ=“ဧကာ-
 ဝနရာဇိ ဝိယာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ တေန=ကြောင့်၊ ဘဂဝါ=သည်၊ “ဝနပ္ပ-
 ဂုဓ္မေ ယထ ဖုဿိတဂ္ဂေ”တိ=“ဝနပ္ပဂုဓ္မေ ယထ ဖုဿိတဂ္ဂေ”ဟူ၍၊ အာ-
 ဟ=ပြီ၊ နာနာနုသန္တိယံ=အထူးထူးသော အနုသန္ဓေရှိသော၊ နာနာပေယျာ-
 လံ=အထူးထူးသော ပေယျာလရှိသော၊ ဝိဝိဓနယနိပုဏံ=အထူးထူးသော
 နည်းတို့ဖြင့်သိမ်မွေ့သော၊ ဗဟုဝိကောမ္မဋ္ဌာနမုခံ=များစွာသော အထူးထူး
 အပြားပြားသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊ သုတ္တန္တံ=သုတ္တန်ကို၊
 အတ္ထိကေဟိ=အလိုရှိကုန်သောသူတို့သည်၊ သက္ကစံ=ရှိသေစွာ၊ သမုပပဇ္ဇိ-
 တဗ္ဗံ=ကောင်းစွာရောက်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ သီတဏ္ဍာယော
 ။ ပ ။ ရုက္ခော ဝိယာ”တိ=သီတဏ္ဍာယော ။ ပ ။ ရုက္ခော ဝိယ”

ဟူ၍၊ အာဟာသိုပြီ၊ သညာနာနတာယာတိကား၊ နိမိတ္တုပဋ္ဌာနတော= နိမိတ်ကိုထင်စေသည်မှ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့၌၊ ပဝတ္တသညာနံ=ဖြစ်သောသညာတို့ ၏၊ နာနာဝိမဘာဝတော=အထူးထူးသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သညဇန္တိကား၊ ဘာဝနာသညာဇနိတံ=ဘာဝနာသညာသည်ဖြစ်စေအပ် ၏၊ ဘာဝနာသညာယ=ဘာဝနာသညာဖြင့်၊ သဗ္ဗနနမတ္ထံ=သိခြင်းမျှတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အသဘာဝဿ=ဘာဝနာသညာဖြင့် သိခြင်းသဘောမရှိ သောသူအား၊ ကုတောစိ=အဘယ်မှလည်း၊ သမုဋ္ဌာနံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်ခြင်း သည်၊ န အတ္ထိမရှိ၊ တေန=ကြောင့်၊ “နာနတော ဥပဋ္ဌာတိ”တိ=“နာန- တော ဥပဋ္ဌာတိ”ဟူ၍၊ အာဟာသိုပြီ၊ ဥပဋ္ဌာနာကာရမတ္ထံ=ထင်လာသော အခြင်းအရာမျှကို၊ (ဝါ) စူးစမ်းသောအခြင်းအရာမျှကို၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထ- ဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=၏။

ဣမေ တယော ဓမ္မာတိကား၊ အဿာသော=ထွက်သက်လည်း ကောင်း၊ ပဿာသော=ဝင်သက်လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ=နိမိတ်၎င်း၊ ဣတိ= ဤသို့၊ တယော=ကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ=ဤတရားတို့တည်း၊ နတ္ထိတိ= ကား၊ ကမ္မဋ္ဌာနဝသေန=ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ မနသိကာတဗ္ဗဘာဝေ- န=နှလုံးသွင်းထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နတ္ထိမရှိ၊ န ဥပလဗ္ဗတိ=မရအပ်၊ န ဥပစာရန္တိကား၊ ဥပစာရမ္ပိ=ဥပစာရချာန်သို့လည်း၊ န ပါပုဏာတိ=မ ရောက်၊ အပ္ပနံ=အပ္ပနာချာန်သည်၊ ပဂေဝ=အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ယဿ ပနာတိကား၊ ဝိဇ္ဇမာနပက္ခော=ထင်ရှားရှိသောအဘို့ကို၊ ဝုတ္တနယာနုသာရေနဝ=ဆိုအပ် ခဲ့ပြီးသောနည်းသို့အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ ဝုတ္တဿေဝ=ဆိုအပ်ပြီး သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထဿ=အနက်ကို၊ သမတ္ထနတ္ထံ=ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ကကစ္စပမာယံ=“လွှ”ဥပမာ၌၊ အာဂတာ=လာသော၊ “နိမိတ္တ” န္တိ အာဒိ=“နိမိတ္တံ”အစရှိသော၊ ဂါထာ=ဂါထာကို၊ ပစ္စာနိတာ=တဖန်ဆောင် အပ်၏၊ နိမိတ္တေတိကား၊ ယထာဝုတ္တေ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်သော၊ ပဋိဘာဂနိမိတ္တေ=ပဋိဘာဂနိမိတ်၌၊ ဧဝံ ဟောတိတိကား၊ ဘာဝနာ-

မနုယုဂ္ဂန္တဿ=ဘာဝနာကို အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်သောသူအား၊ ဧဝံ= ဤသို့၊ ဟောတိ=၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပုနပ္ပုနံ=အဖန်တလဲလဲ၊ ဧဝံ=ဤ သို့၊ မနသိ=စိတ်၌၊ ကရောဟိ=ထားလော့၊ (မနသိ ကရောဟိ=နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်လော့)”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော=ပြောဆိုအပ်၏၊ ဝေါသာနံ အာ- ပဇ္ဇေယျာတိ=ကား၊ “နိမိတ္တံ နာမ=နိမိတ်မည်သည်ကား၊ ဥပ္ပါဒေတုံ=ဖြစ် စေခြင်းငှာ၊ ဒုက္ကရံ=ခဲရင်း၏၊ (ဝါ) ခဲရင်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ တယိဒံ တံ ဣဒံ နိမိတ္တံ=ထိုနိမိတ်ကို၊ လဒ္ဓံ=ရအပ်၏၊ ဟန္တ=ယခု၊ အဟံ=ငါသည်၊ ယဒါ ဝါ=အကြင်အခါ၌လည်းကောင်း၊ တဒါ ဝါ=ထိုအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိ- သေသံ=တရားထူးကို၊ နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ=ဖြစ်စေအံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သင်္ကော- စံ=တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ=ရောက်ရာ၏၊ ဝိသီဒေယျာတိ= ကား၊ “တ္ထေကံ=ဤမျှလောက်သော၊ ကာလံ=ကာလပတ်လုံး၊ ဘာဝနာ- မနုယုဂ္ဂန္တဿ=ဘာဝနာကို အားထုတ်သောသူအား၊ နိမိတ္တမ္ပိ=နိမိတ်သည် လည်း၊ န ဥပ္ပန္နံ=မဖြစ်၊ ဝိသေသဿ=တရားအထူးဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ အာ- ဗ္ဗော မဉ္ဇေ=မထိုက်လေရောင်တကား”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိသာဒံ=ရွံ့ရှာခြင်း သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ=ရောက်ရာ၏၊ “ဣမာယ ပဋိပဒါယ=ဤအကျင့်ဖြင့်၊ ဇ- ရာမရဏတော=အိုခြင်း၊ သေခြင်းမှ၊ မုစ္ဆိဿာမိ=လွတ်မြောက်ရအံ့နည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဋိပန္နဿ=ကျင့်သောသူအား၊ နိမိတ္တံ=နိမိတ်သည်”၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ပုတ္တေ=သော်၊ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ သင်္ကောစာပတ္တိံ=တွန့်တို ဆုတ်နစ်ခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ဘိယျောသော မတ္တာယ=အတိုင်းအရှည် ထက်အလွန်၊ ဥဿာဟမေဝ=အားထုတ်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ ကရေယျ=ပြု ရာ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “နိမိတ္တမိဒံ ။ ပ ။ ဝတ္တဗ္ဗော”တိ- “နိမိတ္တမိဒံ ။ ပ ။ ဝတ္တဗ္ဗော”ဟူ၍၊ မဇ္ဈိမဘာဏကား=မဇ္ဈိမဘာဏက ဆရာတို့သည်၊ အာဟု=ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဧဝန္တိ=ကား၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန=ဆိုအပ် သောအပြားအားဖြင့်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ္တေယေဝ=ပဋိဘာဂနိမိတ်၌သာလျှင်၊ ဘာဝနာစိတ္တဿ=ဘာဝနာစိတ်ကို၊ ဌပနေန=ထားခြင်းဖြင့်၊ ဣတော ပဘုတိတိ=ကား၊ ဣတော ပဋိဘာဂနိမိတ္တုပ္ပတ္တိတော=ဤပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်ခြင်းမှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့၌၊ “အနုဗန္ဓနာယ ဖုသနာယ ဌပ- နာယ စ မနသိ ကရောတိ”တိ=“အနုဗန္ဓနာယ ။ ပ ။ မနသိ

ကရောတိ”ဟူ၍၊ ယံ ဝစနံ=အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိ
 ဝစနေ=“အနုပဗ္ဗနာယ ။ ပ ။ မနသိ ကရောတိ”ဟူသော ထိုစကား
 ငါးပါး၊ အနုပဗ္ဗနံ=အစဉ်းပြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဖုဿနဉ္စ=တွေ့ထိခြင်းကို
 လည်းကောင်း၊ ဝိဿဇေတွာ=လွတ်၍၊ ဌပနာဝသေနေဝ=ထားခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဘာဝေတဗ္ဗံ=ပွားများစေအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့
 ကြောင့်၊ “ဌပနာဝသေနဘာဝနာ ဟောတိ”တိ=“ဌပနာဝသေန ဘာ-
 ဝနာ ဟောတိ”ဟူ၍၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ။

ပေါရာဏေဟိ=ရှေးဆရာတို့သည်၊ အယံ အတ္ထော=ဤအနက်ကို၊
 ဝုတ္တာဝ=ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေန္တော=ဖြစ်၍၊
 “နိမိတ္တေ”တိ ဂါထံ=“နိမိတ္တေ” ဟူသောဂါထာကို၊ အာဟာ=ဆိုပြီ၊ တတ္ထ
 တိသံ ဂါထာယံ=ထိုဂါထာ၌၊ နိမိတ္တေတိ=ကား၊ ပဋိဘာဂနိမိတ္တေ=ပဋိ-
 ဘာဂနိမိတ်၌၊ ဌပယံ စိတ္တန္တိ=ကား၊ ဘာဝနာစိတ္တံ=ဘာဝနာစိတ်ကို၊ ဌ-
 ပေန္တော=ထားလျက်၊ ဌပနာဝသေန=ဘာဝနာစိတ်ကို ထားခြင်း၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ မနသိ ကာရောန္တော=နှလုံးသွင်းလျက်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော-
 တည်း၊ နာနာကာရန္တိ=ကား၊ “စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ ဝဏ္ဏာ=အ
 ကြောင်းတို့တည်း”၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊ နာနာကာရံ-
 အထူးထူးသောကြောင်းကို၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတံ ဝစနံ=“နာနာကာရံ”
 ဟူသော ဤစကားသည်၊ အာကာရသာမညဝသေန=အခြင်းအရာ သာ-
 မည၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကဝစနံ=တစ်ခုသော စကားတည်း၊ ဝိဘာဝယန္တိ-
 ကား၊ ဝိဘာဝေန္တော=ထင်စွာပြုလျက်၊ အန္တရုဓာပေန္တော=ကွယ်ပျောက်စေ၍၊
 ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ နိမိတ္တုပ္ပတ္တိတော=နိမိတ်ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပဌာယ=စ၍၊
 ဧတ အာကာရ=ထိုအခြင်းအရာတို့ကို၊ အမနသိကာရတော=နှလုံးမသွင်း
 ခြင်းကြောင့်၊ (ဝါ) မဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်၊ အန္တရဟိတာ ဝိယ=ကွယ်ပျောက်
 ကုန်သကဲ့သို့၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ အဿာသပဿာသေတိ=ကား၊
 အဿာသပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ ယော နာနာကာရော-
 အကြင်အထူးထူးသောအခြင်းအရာသည်၊ တံ=ထိုအဿာသပဿာသ၌
 အထူးထူးသော အခြင်းအရာကို၊ ဝိဘာဝယံ=ထင်စွာဖြစ်စေလျက်၊ ဝါ=

တနည်းကား၊ အဿာသပဿာသသမ္ဘူတေ=အဿာသ၊ ပဿာသ၏
 ဖြစ်ရာဖြစ်သော၊ နိမိတ္တေ=နိမိတ်၌၊ သကံ စိတ္တံ နိဗန္ဓတိတိ=ကား၊ တာယ
 ဧဝံ ဌပနာယ=ထိုအဿာသ၊ ပဿာသကိုထားခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္တ-
 နော=မိမိ၏၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ဥပနိဗန္ဓတိ=နှောင်ဖွဲ့၏၊ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာကို
 ဖြစ်စေ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ကေစိ ပန=အချို့သော
 ဆရာတို့သည်ကား၊ “ဝိဘာဝယန္တိတိ=ကား၊ ဝိဘာဝန္တော=ထင်စွာပြုလျက်၊
 ဝိဒိတံ ပါကဋ္ဌ=ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တော=ပြုလျက်၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 အတ္ထံ=အနက်ကို၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုကေစိဆရာတို့၏
 စကားသည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝသေန=ရှေ့အဘို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယုဇ္ဇေယျ=သင့်ရာ
 ၏၊ အယံ ဟိ အယံ ဧဝံ=ဤသည်ပင်လျှင်၊ ဧတ္ထံ=“သကံ စိတ္တံ နိဗန္ဓတိ”
 ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော=တည်း၊ မိတိသမ္ပန္နတ္တာ=ပညာနှင့်ပြည့်စုံ
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စိရော=ပညာရှိသော၊ ယောဂီ=ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 အဿာသပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ နာနာကာရံ=အထူးထူး
 သော အခြင်းအရာကို၊ ဝိဘာဝန္တော=ထင်စွာဖြစ်စေလျက်၊ နာနာကာရ-
 တော=အထူးထူးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်
 တို့ကို၊ ပဇာနန္တော=အပြားအားဖြင့်သိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဒိတေ ပါကဋ္ဌ=ထင်
 ရှားသည်တို့ကို၊ ကရောန္တော=ပြုလျက်၊ နာနာကာရံ ဝါ=အထူးထူးသော
 အခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း၊ ဩဠာရိကောရိကေ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်း၊
 ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်တို့ကို၊ ပဿမ္ပေန္တော ဝူပသမန္တော=ငြိမ်းအေးစေ
 လျက်၊ တတ္ထံ=ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ ယံ နိမိတ္တံ=အကြင်နိမိတ်ကို၊
 လဒ္ဓံ=ရအပ်၏၊ တသ္မိံ=ထိုရအပ်သောနိမိတ်၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ဌပေန္တော=
 ထားသည်ဖြစ်၍၊ အနုက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ သကံ စိတ္တံ=မိမိစိတ်ကို၊
 နိဗန္ဓတိ=နှောင်ဖွဲ့၏၊ အပ္ပေတိ=အပ္ပနာကိုဖြစ်စေ၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်
 ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ သဒ္ဓါဒီနိ=သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ=
 ဣန္ဒြေတို့သည်၊ သုဝိသဒါနိ=အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်၊ တိက္ခာနိ=
 ထက်မြက်ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၍၊ ပဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တဒါ=ထို

အခါ၌၊ အဿဒ္ဓိယာဒိနံ-အဿဒ္ဓိယအစရှိသည်တို့၏၊ ဒုရိဘာဝေန-ဝေ-
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာတိသယံ-အလွန်အကဲအားဖြင့်၊ ထာမပ္ပတ္တေ-
ဟိ-အားအစွမ်းသို့ရောက်ကုန်သော၊ သတ္တဟိ-ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဗလေ-
ဟိ-ဗိုလ်တို့ဖြင့်၊ လဒ္ဓုပတ္တမ္ဘာနိ-ရအပ်သော အထောက်အပံ့ရှိကုန်သော၊
(ဝါ) ရအပ်သော ခိုင်မြဲခြင်းရှိကုန်သော၊ ဝိတက္ကာဒိနိ-ဝိတက် အစရှိကုန်
သော၊ ကာမာဝစရာနေဝ-ကာမာဝစရသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာနဂါနိ-
ဈာန်အင်္ဂါတို့သည်၊ ဗဟူနိ-များစွာတို့သည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ပါတုဘဝန္တိ-
ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏၊ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တေသံ-ထိုဈာန်
တို့၏၊ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘူတာ-ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊
ကာမစ္ဆန္တာဒယော-ကာမစ္ဆန္တနိဝရဏအစရှိသည်တို့သည်၊ တဒေကဌေဟိ-
ထိုကာမစ္ဆန္တနိဝရဏအစရှိသည်တို့နှင့်တူကုန်သော၊ ပါပဓမ္မေဟိ-ယုတ်မာ
ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဝိဒူရိ-ဝေးကွာကုန်
သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ပဋိဘာဂနိမိတ္တုပ္ပတ္တိယာ-ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်ခြင်း
နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဝိဒူရိ-ဝေးကွာကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တံ-
ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရဗ္ဗ-အာရုံပြု၍၊ ဥပစာရဇ္ဈာနံ-ဥပစာရဈာန်သည်၊
ဥပ္ပလုတိ-ဖြစ်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ “နိမိတ္တုပဌာနတော ပဘုတိ နိဝရ-
ဏာနံ ဝိက္ခမ္ဘိတာနေဝ ဟောန္တိ”တိ အာဒိ-“နိမိတ္တုပဌာနတော ပ-
ဘုတိ ။ ပ ။ ဟောန္တိ”အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-
“နိမိတ္တုပဌာနတော ။ ပ ။ ဟောန္တိ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ သန္တိ
သိန္နာ ဝါတိ-ကား၊ သမ္ပဒေဝ-ကောင်းစွာသာလျှင်၊ နိသီဒိသု-ထိုင်နေကုန်
ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဥပသန္တာယေဝ-ငြိမ်းအေးကုန်ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဣတိ
အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဝိက္ခမ္ဘိတာနေဝ-ပယ်ခွါအပ်ကုန်သည်သာ
လျှင်တည်း၊ သန္တိသိန္နာဝ-ကောင်းစွာတည်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ အဝဓာရဏေန-အဝဓာရဏ ဧဝ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ တဒတ္ထံ-ထိုနိ-
ဝရဏတို့ကို ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥဿာဟော-အားထုတ်ခြင်းကို၊
ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဒွိဟာကာရေဟိ
တိ-ကား၊ ဈာနဓမ္မာနံ-ဈာန်တရားတို့၏၊ ပဋိပက္ခဒုရိဘာဝေါ-ဆန့်ကျင်ဘက်
ဖြစ်ကုန်သော နိဝရဏတရားတို့၏ ဝေးကွာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း

ကောင်း၊ ထိရဘာဝပ္ပတ္တိ စသည်တန်ခိုးမြဲသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဇွိဟိ=နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ=ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယခု အခါ၌၊ တာနိ ကာရဏာနိ=ထိုအကြောင်းတို့ကို၊ အဝတ္ထာမုခေန=အခိုက် အတန်ကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ ဒသေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “ဥပစာရဘူမိယံ ဝါ”တိ အာဒိ=“ဥပစာရဘူမိယံ ဝါ”အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=“ဥပစာရဘူမိယံ ဝါ” အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဥပစာရဘူမိယန္တိ=ကား၊ ဥပစာရာဝတ္ထာယံ=ဥပစာကိုမှတ်သားသောအခိုက် အတန်၌၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ ဈာနဂီနိ=ဈာန်အင်္ဂါတို့သည်၊ ပဋ္ဌတရာနိ=လေ့လာကုန်သည်၊ မဟဂ္ဂတဘာဝပ္ပတ္တာနိ=မြတ်သောအဖြစ် သို့ရောက်ကုန်သည်၊ ယဒိပိ နုပ္ပလန္တိ=အကယ်မူလည်းမဖြစ်ကုန်၊ ပန တ- ထာပိ=ထိုသို့ပင် မဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ တေသံ ပဋိပက္ခဓမ္မာနံ=ထိုဆန့် ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သောနိဝရဏတရားတို့၏၊ ဝိက္ခမ္ဘနေန=ပယ်ခွါခြင်းဖြင့်၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ သမာဓိယတိ=တည်ကြည်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “နိဝရ- ဏပ္ပဟာနေနာ”တိ=“နိဝရဏပ္ပဟာနေနာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ပဋိ- လာဘဘူမိယန္တိ=ကား၊ ဈာနဿ=ဈာန်ကို၊ အဓိဂမာဝတ္ထာယံ=ရသော အခိုက်အတန်၌၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ အပ္ပနာပတ္တာနံ=အပ္ပ- နာသို့ရောက်ကုန်သော၊ ဈာနဓမ္မာနံ=ဈာန်တရားတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိယာ=ဖြစ်ခြင်း ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ သမာဓိယတိ=တည်ကြည်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “အင်္ဂါပါတုဘာဝေနာ”တိ=“အင်္ဂါပါတုဘာဝေနာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ။

ဥပစာရေ=ဥပစာရဈာန်၌၊ အင်္ဂါနိ=ဈာန်အင်္ဂါတို့သည်၊ ထာမဇာ- တာနိ=အားရှိကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့် နည်း၊ အင်္ဂါနံ=ဈာန်အင်္ဂါတို့၏၊ အထာမဇာတတ္တာ=အားမရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း၊ ဒဟရော=ငယ်သော၊ ကုမာရော=သတို့သားသည်၊ ဥက္ခိပိ- တွာ=မြှောက်ချီ၍၊ ဌဝိယမာနော=ထားအပ်သည်ရှိသော်၊ ပုနပျုနံ=အဖန် တလဲလဲ၊ ဘူမိယံ=မြေ၌၊ ပတတိ ယထာ=လည်းကျသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ=ဤ အတူသာလျှင်၊ ဥပစာရေ=ဥပစာရဈာန်၌၊ ဥပ္ပန္နံ=ဖြစ်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်

သည်။ ကာလေနသင့်လျော်လျောက်ပတ်သောကာလဖြင့်၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်
ဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏံ-အာရုံကို၊ ကရောတိ-ပြု၏။ ကာလေနသင့်လျော်
လျောက်ပတ်သောကာလဖြင့်၊ ဘဝဂံ-ဘဝင်သို့၊ ဩတရတိ-သက်ရောက်
၏။ တေန-ကြောင့်၊ “ဥပစာရသမာဓိ ကုသလဝီရိယံ ဇဝိတ္တာ ဘဝဂံ
ဩတရတိ”တိ-“ဥပစာရသမာဓိ ။ ပ ။ ဩတရတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊
အပ္ပနာယံ ပန-အပ္ပနာဈာန်၌ကား၊ အင်္ဂါနိ-ဈာန်အင်္ဂါတို့သည်၊ ထာမဇာ-
တာနိ-အားရှိသည် ဖြစ်ကုန်သည်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ ကသ္မာ-နည်း၊
တေသံ-ထိုဇောစိတ်တို့၏၊ ထာမဇာတတ္တာ-အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း၊ ယထာ နာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဗလဝါ-အားရှိသော၊ ပုရိ-
သော-သည်၊ အာသနာ-နေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့ပတ်
လုံးလည်း၊ တိဋ္ဌေယျ ယထာ-တည်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့ ဇေမေဝ-ဤအတူသာ
လျှင်၊ အပ္ပနာသမာဓိမ္ပိ-အပ္ပနာသမာဓိသည်၊ ဥပ္ပန္န-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊
စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ ဘဝဂံဝါရံ-ဘဝင်အလှည့် အကြိမ်ကို၊
ဆိန္နိတ္တာ-ဖြတ်၍၊ ကေဝလံ-အလုံးစုံသော၊ ဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊
တိဋ္ဌတိ-တည်၏။ ကုသလဇေနပဋိပါဋိဝသေနေဝ-ကုသိုလ်ဇော အစဉ်
အားဖြင့်သာလျှင်၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏။ တေန-ကြောင့်၊ “အပ္ပနာသမာဓိ
။ ပ ။ န ဘဝဂံ ဩတရတိ”တိ-“အပ္ပနာသမာဓိ ။ ပ ။ န ဘဝဂံ
ဩတရတိ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီး၊ ဝဏ္ဏတောတိ-ကား၊ ပိဗုပိဏ္ဏတာရက-
ရူပါဒိသု ဝိယ-လဲအစု၊ ဝါဂွမ်းအစု၊ ကြယ်တာရာအပေါင်းအစရှိသည်ကဲ့
သို့၊ ဥပဋ္ဌိတဝဏ္ဏတော-ထင်လာသော အဆင်းမှ၊ လက္ခဏတောတိ-
ကား၊ ခရဘာဝါဒိသဘာဝတော ဝါ-ကြမ်းစာမ်းသောအဖြစ် အစရှိသော
သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနိစ္စာဒိသဘာဝတော ဝါ-အနိစ္စအစရှိ
သော သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တံ နိမိတ္တံ-ထိုနိမိတ်ကို၊ ရက္ခိတဗ္ဗ-
စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့ကိုစပ်ယှဉ်အပ်၏။

လဒ္ဓပရိဟာနီတိ-ကား၊ လဒ္ဓဥပစာရဈာနာပရိဟာနိ-ရအပ်သော
ဥပစာရဈာန်မှ ယုတ်လျော့ကုန်သော၊ နိမိတ္တေ-နိမိတ်သည်၊ အဝိနဿ-
နွေ-မပျက်စီးကုန်သည်ရှိသော်၊ တဒါရမ္မဏံ-ထိုနိမိတ်လျှင်အာရုံရှိသော၊

ဈာန်=ဈာန်သည်။ အပရိဟိနမေဝ=မဆုတ်ယုတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ နိမိတ္တေ ပန=နိမိတ်ကိုကား၊ အာရက္ခဘာဝေန=စောင့်ရှောက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နိမိတ္တေ=နိမိတ်သည်။ ဝိနဋ္ဌေ=ပျောက်ပျက်သည်ရှိ သော်၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ=ရအပ်၊ ရအပ်သော၊ ဈာနမ္ပိ=ဈာန်သည်လည်း၊ ဝိနဿတိ= ပျက်စီး၏။ ကဿာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဈာနဿ=ဈာန်၏။ (ဝါ) ဈာန် သည်၊ တဒါယတ္တဝုတ္တိတော=ထိုနိမိတ်နှင့်စပ်၍ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ= ရအပ်၊ ရအပ်သော၊ ဈာနမ္ပိ=ဈာန်သည်လည်း၊ ဝိနဿတိ=ပျက်စီး၏။ တေန= ကြောင့်၊ “အာရက္ခမ္ပိ”တိ အာဒိ=“အာရက္ခမ္ပိ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ တတြာယံ ရက္ခဏု- ပါယောတိ အာဒိနာ=“တတြာယံ ရက္ခဏုပါယော”အစရှိသောနည်း ဖြင့်၊ “အာဝါသော ဂေါစရော ဘဿံ ။ ပ ။ ဟောတိ ကဿစိ အပ္ပနာ” တိ အာဒိနာ=“အာဝါသော ။ ပ ။ အပ္ပနာ”ဟူ၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ် သော၊ ရက္ခဏဝိစိ=စောင့်ရှောက်အပ်သော အစီအရင်ကို၊ သင်္ခေပတော= အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဝိဘာဝေတိ=ထင်ရှားပြ၏။

အာဝါသော=ကျောင်းလည်းကောင်း၊ ဂေါစရော=ဆွမ်းခံရွာလည်း ကောင်း၊ ဘဿံ=စကားပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကောင်း၊ ဘောဇနံ=ဆွမ်းခံဘွယ်ဘောဇင်လည်းကောင်း၊ ဥတု=ရာသီဥတု လည်းကောင်း၊ ဣဗ္ဗိဿာပသော=ဣဗ္ဗိဿာပတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤ သို့၊ သတ္တံ=ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေ အသပ္ပါယေ=ဤမသင့်မလျော်ခြင်း တို့ကို၊ ဝိဝဇ္ဇယေ=ရှောင်ကြဉ်ကုန်လော့၊ (ဗါ) ရှောင်ကြဉ်ကုန်ရာ၏။

သတ္တံ=ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ သပ္ပါယေ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည် တို့ကို၊ သေဝေထ=မှီဝဲဆည်းကပ်ကြကုန်လော့၊ ဧဝံ ဧဝံ ဟိ=ဤသို့လျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇတော=ကျင့်သော ရဟန်းအား၊ န စိရေနဝ=မကြာမြင့်သည်သာ လျှင်ဖြစ်သော၊ ကာလေန=အချိန်အခါကာလဖြင့်၊ ကဿစိ=တစုံတစ် သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အပ္ပနာ=အပ္ပနာဈာန်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

တကြ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ အယံ=ဤဆိုအပ်လတုံသည် ကား၊ ဝိတ္တာရော=အကျယ်တည်း။

ယသ္မိံ အာဝါသေ=အကြင်ကျောင်း၌၊ ဝဿန္တဿ=နေသောရဟန်း အား၊ အနုပ္ပန္နံ=မဖြစ်သေးသော၊ နိမိတ္တံ ဝါ=နိမိတ်သည်မူလည်း၊ နုပ္ပလ္လတိ= မဖြစ်၊ ဥပ္ပန္နံ=ဖြစ်ပြီးသော၊ နိမိတ္တံ ဝါ=နိမိတ်သည်မူလည်း၊ ဝိနဿတိ= ပျောက်၏၊ အနုပဋိတာ=မထင်သေးသော၊ သတိ စ=သတိသည်လည်း၊ န ဥပဋ္ဌာတိ=မထင်၊ အသမာဟိတံ=မတည်ကြည်သော၊ စိတ္တဉ္စ=စိတ်သည် လည်း၊ န သမာဓိယတိ=မတည်ကြည်၊ အယံ အာဝါသော=ဤကျောင်း သည်၊ အသပ္ပါယော=မသင့်မလျော်၊ မလျောက်ပတ်သော၊ အာဝါသော= ကျောင်းမည်၏၊ ယတ္ထ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ=အကြင်ကျောင်း၌၊ နိမိတ္တံ=နိမိတ် သည်၊ ဥပ္ပလ္လတိ စေဝ=ဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ထာဝရဉ္စ=အမြဲတည်တန့် သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ=၏၊ သတိ စ=သတိသည်လည်း၊ ဥပဋ္ဌာ- တိ=ထင်လာ၏၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ သမာဓိယတိ=တည်ကြည်၏၊ အယံ ဝိဟာရော=ဤကျောင်းသည်၊ သပ္ပါယော=သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော၊ အာဝါသော=ကျောင်းမည်၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ=အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ ဗဟူ=များစွာကုန်သော၊ အာဝါသာ=ကျောင်းဆောင်တို့ သည်၊ (ဝါ) နေရာတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝိဟာရေ=ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ ဧကမေကသ္မိံ=တစ်ခုတစ်ခုသောကျောင်းဆောင်၌၊ (ဝါ) တစ်ခုတစ်ခုသောနေရာ၌၊ တိဏိ တိဏိ ဒိဝသာနိ=သုံးရက်၊ သုံးရက်သော နေ့ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာ=နေပြီး၍၊ ယတ္ထ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ=အကြင် ကျောင်း၌၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဧကဂ္ဂံ=တစ် ခုတည်းသောအာရုံရှိသည်၊ (ဝါ) တည်ကြည်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝိဟာရေ=ထိုကျောင်း၌၊ ဝသိတဗ္ဗံ=သီတင်းသုံးနေထိုင်အပ်၏။

ဂေါစရဂါမော ပန=ဆွမ်းခံရွာသည်ကား၊ သေနာသနတော= ကျောင်းမှ၊ ဥတ္တရေန ဝါ=မြောက်အရပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒက္ခိဏေန ဝါ= တောင်အရပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာတိဒူရေ=မဝေးလွန်းသော၊ (ဝါ) အလွန် မဝေးသော၊ ဒိယမုကောသဗ္ဘန္တရေ=အခွဲနှင့်တကွသော နှစ်ကောသ၏

အတွင်း၌၊ (ဝါ) တစ်ကောသခွဲ၏အတွင်း၌၊ ဟောတိ=၏။ သုလဘသမ္ပန္န-
ဘိက္ခော=လွယ်ကူသဖြင့်ရအပ်သောဆွမ်းရှိသည်။ (ဝါ) ရလွယ်သောဆွမ်း
ရှိသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ သော ဂေါစရဂါမော=ထိုဆွမ်းခံရွာသည်။ သပ္ပိ-
ယော=သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏။ ဝိပရိတော=ထိုမှဖောက်ပြန်သောဆွမ်းခံ
ရွာသည်။ (ဝါ) ထိုမှဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောဆွမ်းခံရွာသည်။ အသပ္ပိယော-
မသင့်မလျော် မလျောက်ပတ်သော ဆွမ်းခံရွာမည်၏။

ဘဿန္တိ=ကား၊ ဒွိတ္တိသတိရတ္ထနကထာပရိယာပနံ=သုံးဆယ့် နှစ်
ပါးသောတိရတ္ထနတို့၏စကား၌အကျုံးဝင်သောစကားသည်။ (ဝါ) သုံးဆယ့်
နှစ်ပါးသော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၏ဖိလာကန်လန်ဖြစ်သောစကား၌ အကျုံးဝင်
သောစကားသည်။ အသပ္ပိယံ=မသင့်မလျော် မလျောက်ပတ်၊ ဟိ သစ္စံ-
မှန်၏။ တံ=ထိုတိရတ္ထနကထာသည်။ နိမိတ္တန္တရဓာနာယ=နိမိတ်၏ကွယ်
ပျောက်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ=ဖြစ်၏။ ဒသကထာဝတ္ထုနိဿိတံ=ဆယ်ပါး
အပြားရှိသော ကထာဝတ္ထုကိုမှီသော စကားသည်။ သပ္ပိယံ=သင့်လျော်
လျောက်ပတ်၏။ တမ္ဗိ=ထိုဆယ်ပါးအပြားရှိသော ကထာဝတ္ထုကိုမှီသော
စကားကိုလည်း၊ မတ္တာယ=အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ ဘာသိတဗ္ဗံ=ပြောဆိုအပ်၏။

ပုဂ္ဂလောပိ=ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အတိရတ္ထနကထိကော=မဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်၏ ဖိလာကန်လန်မဟုတ်သောစကားကို ပြောဆိုတတ်သော၊ သိ-
လာဒိဂုဏသမ္ပန္နော=သီလအစရှိသောဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်
တည်း၊ တံ ပုဂ္ဂလံ=ထိုသီလအစရှိသောဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်
ကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ အသမာဟိတံ=မတည်ကြည်သော၊ စိတ္တံ ဝါ=စိတ်
သည်မူလည်း၊ သမာဓိယတိ=တည်ကြည်၏၊ သမာဟိတံ=တည်ကြည်သော၊
စိတ္တံ ဝါ=စိတ်သည်မူလည်း၊ ထိရတရံ=အလွန်မြဲမြံခိုင်ခန့်သည်၊ ဟော-
တိ=၏။ ဧဝရူပေါ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ အာဝါသော=ကျောင်းသည်၊
သပ္ပိယော=သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏၊ တိရတ္ထနကထိကော=မဂ်၊ ဖိုလ်၊
နိဗ္ဗာန်၏ ဖိလာကန်လန်ဖြစ်သော စကားကိုပြောဆိုတတ်သော၊ ကာယ-
ဒဠိဗဟုလော မုန=ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်မြဲမြံစွာနေလေ့ရှိသောရဟန်းသည်ကား၊
အသပ္ပိယော=မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ကဒ္ဒမောဒ-

ကံ•ရုံညွှန်ရှိသောရေသည်၊ အစွဲ•ကြည်လင်သော၊ ဥဒကံ•ရေကို၊ မလိန-
မေဝ•နောက်ကြသည်ကိုသာလျှင်၊ ကရောတိ ဣဝ•ပြုသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တ-
ထာ•ထိုအတူ၊ သော•ထိုတိရစ္ဆာနကထာကို အပြောအဆိုများသောပုဂ္ဂိုလ်
သည်၊ တံ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နံ•ထိုသီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်ပြည့်
စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မလိနမေဝ•အညစ်အကြေး ရှိသည်ကိုသာလျှင်၊ က-
ရောတိ•ပြုတတ်၏၊ တာဒိသဉ္စ•ထိုသို့တိရစ္ဆာနကထာကို အပြောအဆို
များသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ အာဂမ္မ•စွဲမှီသမှု အကြောင်းပြု၍၊ ကောဋပဗ္ဗတ-
ဝါသီဒဟရဿေဝ•“ကောဋ”အမည်ရှိသောတောင်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်
လေ့ရှိသော ရဟန်းပဉ္စင်းငယ်၏သာလျှင်၊ သမာပတ္တိ•သမာပတ်သည်၊
ဝိနဿတိ•ပျောက်ပျက်၏၊ (ဝါ) ပျက်စီး၏၊ နိမိတ္တံ•နိမိတ်သည်၊ ပဂေဝ-
ပျက်စီးခြင်း၌ အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

ဘောဇနံ ပန•ဆွမ်း၊ ခဲဘွယ်၊ ဘောဇဉ်သည်ကား၊ ကဿစိ•အ
ချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ မဓုရံ•ချိုသောအရသာရှိသော ဆွမ်း၊ ခဲဘွယ်၊ ဘော-
ဇဉ်သည်၊ သပ္ပာယ်•သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်၊ ဟောတိ•၏၊ ကဿ-
စိ•အချို့သောသူအား၊ အဓိလံ•ချဉ်သောအရသာရှိသော ဆွမ်း၊ ခဲဘွယ်၊
ဘောဇဉ်သည်၊ သပ္ပာယ်•သည်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ ဥတုပိ•ရာသီဥတုသည်
လည်း၊ ကဿစိ•အား၊ သီတော•ချမ်းအေးသော ဆောင်းဥတုသည်၊
သပ္ပာယော•သည်၊ ဟောတိ•၏၊ ကဿစိ•အား၊ ဥဏှော•ပူသောနွေဥတု
သည်၊ သပ္ပာယော•သည်၊ ဟောတိ•၏၊ တသ္မာ•ကြောင့်၊ ယံ ဘောဇနံ
ဝါ•အကြင်ဆွမ်း၊ ခဲဘွယ်၊ ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယံ ဥတု ဝါ•အကြင်
ရာသီဥတုကိုလည်းကောင်း၊ သေဝန္တဿ•မှီဝဲသောသူအား၊ ဖာသု•ချမ်း
သာသည်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ အသမာဟိတံ•မတည်ကြည်သော၊ စိတ္တံ ဝါ•
စိတ်သည်မူလည်း၊ သမာဓိယတိ•တည်ကြည်၏၊ သမာဟိတံ•တည်ကြည်
သော၊ စိတ္တံ ဝါ•စိတ်သည်မူလည်း၊ ထီရတရံ•အလွန်မြဲမြန်ခိုင်ခန့်သည်၊
ဟောတိ•၏၊ တံ ဘောဇနံ စ•ထိုဆွမ်း၊ ခဲဘွယ်၊ ဘောဇဉ်သည်၎င်း၊ သော
စ ဥတု•ထိုရာသီဥတုသည်လည်းကောင်း၊ သပ္ပာယော•သင့်လျော်လျောက်
ပတ်၏၊ ဣတရံ•တပါးတခြားသော၊ ဘောဇနံ စ•ဆွမ်း၊ ခဲဘွယ်၊ ဘောဇဉ်

သည်လည်းကောင်း၊ ဣတရောတပါးတခြားသော၊ ဥတု စာရာသီဥတု
သည်လည်းကောင်း၊ အသပ္ပိယောမသင့်လျော် မလျောက်ပတ်။

ဣရိယာပထေသုပိဋကရိယာပုတ်တို့၌လည်း၊ ကဿစိအချို့
သော ရဟန်းအား၊ စင်္ကမောစင်္ကြာသွားခြင်းသည်၊ သပ္ပိယောသင့်
လျော်လျောက်ပတ်သည်၊ ဟောတိ၏။ ကဿစိအချို့သောရဟန်းအား၊
သယနဌာနနိသဇ္ဇာနံအိပ်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုတ်တို့တွင်၊
အညတရောအမှတ်မထားတပါးသောဣရိယာပုတ်သည်၊ သပ္ပိယော
သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏။ တသ္မာကြောင့်၊ တံ ဣရိယာပထံထိုဣရိ
ယာပုတ်ကို၊ အာဝါသံ ဝိယကျောင်းကဲ့သို့၊ တိဏိ ဒီဝသာနိသုံးရက်တို့
ပတ်လုံး၊ ဥပပရိက္ခိတ္တာစုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ယသ္မိ ဣရိယာပထေအကြင်
ဣရိယာပုတ်၌၊ အသမာဟိတံမတည်ကြည်သော၊ စိတ္တံစိတ်သည်၊ သ
မာဓိယတိတည်ကြည်၏။ သမာဟိတံတည်ကြည်သော၊ စိတ္တံ ဝါစိတ်
သည်မူလည်း၊ ထိရတရံအလွန်မြဲမြန်ခိုင်ခန့်သည်၊ ဟောတိ၏။ သော
ဣရိယာပထေထိုဣရိယာပုတ်သည်၊ သပ္ပိယောသင့်လျော်လျောက်
ပတ်သည်၊ ဟောတိ၏။ ဣတရောဤမှတပါးတခြားသော၊ ဣရိယာ
ပထေဣရိယာပုတ်သည်၊ အသပ္ပိယောမသင့်လျော် မလျောက်ပတ်
သည်၊ ဟောတိ၏။ ဣတိဤသို့၊ သတ္တဝိဝံခုနစ်ပါးအပြားရှိသော၊ ဣမံ
အသပ္ပိယံဤမသင့်လျော်မလျောက်ပတ်သည်ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာရှောင်ကြဉ်
၍၊ သပ္ပိယံသင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်ကို၊ သေဝိတဗ္ဗံမှီဝဲဆည်းကပ်
အပ်၏။ ဟိ သစ္စံမှန်၏။ ဧဝံဤသို့၊ ပဋိပန္နဿကျင့်သောရဟန်းအား၊
နိမိတ္တာသေဝနာဗဟုလဿနိမိတ်တို့ကိုမှီဝဲခြင်းများသောသူအား၊ န စိရ
ဿေဝမကြာမြင့်မိသာလျှင်၊ ကာလေနသင့်လျော် လျောက်ပတ်သော
အချိန်အခါကာလ၌၊ ကဿစိအချို့သောရဟန်းအား၊ အပ္ပနာအပ္ပနာ
သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။

ဧဝမ္ပိဤသို့လည်း၊ ပဋိပဇ္ဇတောကျင့်သော၊ ယဿ ပနအကြင်
ရဟန်းအား၊ အပ္ပနာအပ္ပနာသည်၊ န ဟောတိမဖြစ်၊ တေနထို့ကြောင့်၊
ဒသဝိဝံဆယ်ပါးအပြားရှိသော၊ အပ္ပနာကောသလ္လံအပ္ပနာ၌ကျွမ်းကျင်

လိမ္မာသူ၏အဖြစ်ကို၊ သမ္မာဒေတဗ္ဗံပြည့်စုံစေအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒ-
 သေတု-ပြဆိုခြင်းငှာ၊ “ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ”တိ အာဒိ-“ဝတ္ထုဝိသဒ-
 ကိရိယာ” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ဆိုပြီး၊ တတ္ထ တသို့ စစနေ-
 “ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ
 နာမ-ကား၊ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနံ-အဇ္ဈတ္တိက၊ ဗာဟိရဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ)
 အတွင်း၊ အပြင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထုနံ-ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဝိသဒဘာဝကရဏံ-
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောအဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ ယဒါ-
 အကြင်အခါ၌၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကေသနခလောမာနိ-ဆံပင်လက်
 သည်းမွေးညှင်းတို့သည်၊ ဒိယာနိ-ရှည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သရိ-
 ရံ ဝါ-ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ သေဒမလဂ္ဂဟိတံ-ဆွေး၊ ဆေးအညစ်အကြေး
 တို့ဖြင့်ကပ်ငြိလိမ်းကျံသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ အဇ္ဈတ္တိကံ-
 အဇ္ဈတ္တိကဖြစ်သော၊ (ဝါ) အတွင်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်၊ အဝိသဒံ-
 မသန့်ရှင်းသည်၊ အပရိသုဒ္ဓံ-မစင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယဒါ ပန-
 အကြင်အခါ၌ကား၊ အဿ-ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏၊ စိဝရံ-သင်္ကန်းသည်၊
 ဇိဏ္ဏံ-ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြေ့သည်၊ ကိလိဌံ-ညစ်နွမ်းသည်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ-မကောင်း
 သောအနံ့ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သေနာသနံ ဝါ-ကျောင်းသည်မူလည်း၊
 ဥက္ကာပံ-အမှိုက်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဗာဟိရံ-အပြင်
 သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုသည်၊ အဝိသဒံ-မသန့်ရှင်းသည်၊ အပရိသုဒ္ဓံ-မစင်ကြယ်
 သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေ-အတွင်းဘက်၊
 အပြင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုမ္ပိ-ဝတ္ထုသည်၊ အဝိသဒေ-မသန့်ရှင်းခြင်းသည်၊
 ဥပ္ပန္နေသု-ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ စိတ္တစေတီသိကေသု-စိတ်၊ စေတသိက်
 တို့၌၊ ဉာဏမ္ပိ-ဉာဏ်သည်လည်း၊ အပရိသုဒ္ဓံ-မစင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ အပရိသုဒ္ဓါနိ-မစင်ကြယ်ကုန်သော၊ ဒိပကပလ္လိကဝဋီတေလာနိ-ဆီ
 မီးခွက်၊ မီးစာတို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နဒိပသိခါယ-ဖြစ်သောမီးလုံး၏၊
 ဩဘာသော ဝိယ-အရောင်အလင်းကဲ့သို့တည်း၊ အပရိသုဒ္ဓေန-မစင်
 ကြယ်သော၊ ဉာဏေန စ-ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရေ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မ
 သင်္ခါရတရားတို့ကို၊ သမ္ပသတော-သုံးသပ်ဆင်ခြင်သောသူအား၊ သင်္ခါ-
 ရာပိ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့သည်လည်း၊ အဝိဘူတာ-မထင်ရှားကုန်

သည်။ ဟောန္တိ=ကုန်၏။ ကမ္မဋ္ဌာနမနုယုဉ္ဇတော=ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ယှဉ်သောသူ
 အား၊ (ဝါ) ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောသူအား၊ ကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ=ကမ္မဋ္ဌာန်း
 သည်လည်း၊ ဝုဒ္ဓိ=ပြန့်ပွားခြင်းသို့၊ ဝိရုဠိ=စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဝေပုလ္လံ=ပြန့်ပြော
 သည်၏အဖြစ်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ=မရောက်၊ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု=အဇ္ဈတ္တိက၊
 ဗာဟိရဖြစ်သော၊ (ဝါ) အတွင်းဘက်၊ အပြင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုမ္ပိ=ဝတ္ထု
 သည်၊ ဝိသဒေ ပန=သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်ရှိသော်ကား၊ ဥပ္ပန္နသု=ဖြစ်
 ကုန်သော၊ စိတ္တစေတသိကေသု=စိတ်၊ စေတသိက်တို့၌၊ ဉာဏမ္ပိ=ဉာဏ်
 သည်လည်း၊ ဝိသဒံ=သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ပရိသုဒ္ဓါနိ=
 စင်ကြယ်ကုန်သော၊ ဒီပကပလ္လကဝဋီတေလာနိ=ဆီမီးခွက်၊ မီးစာတို့ကို၊
 နိဿာယ=မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နဒီပသိခါယ=ဖြစ်သောမီးလုံး၏၊ ဩဘာသော ဝိယ=
 အရောင်အလင်းကဲ့သို့တည်း၊ ပရိသုဒ္ဓေန=သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ ဉာ-
 ဇောန=ဉာဏ်ဖြင့်၊ သင်္ခါရေ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို၊ သမ္ပသတော=
 သုံးသပ်ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သင်္ခါရာပိ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့
 သည်လည်း၊ ဝိဘူတာ=ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန-
 မနုယုဉ္ဇတော=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ=
 ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်လည်း၊ ဝုဒ္ဓိ=ပြန့်ပွားခြင်းသို့၊ ဝိရုဠိ=စည်ပင်ခြင်းသို့၊ ဝေ-
 ပုလ္လံ= ပြန့်ပြောခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ=ရောက်၏။

ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ နာမ=ဣန္ဒြေတို့၏ ငြိမ်သက်သော
 အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းမည်သည်ကား၊ သဒ္ဓါဒီနံ=သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိ-
 ယာနံ=ဣန္ဒြေတို့၏၊ သမဘာဝကရဏံ=ညီမျှသောအဖြစ်ကို ပြုခြင်းရှိ၏၊
 ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ=သဒ္ဓိန္ဒြေသည်၊ ဗလဝံ=
 အားရှိသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတရာနိ=သဒ္ဓိန္ဒြေမှတစ်ပါးတခြားသောဣန္ဒြေ
 တို့သည်၊ မန္ဒာနိ=အားနည်းကုန်သည်၊ (ဝါ) နှုန့်နှေးကုန်သည်၊ သစေ
 ဟောန္တိ=အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့၊ တတော=ထို့ကြောင့်၊ ဝိရိယိန္ဒြိယံ=ဝိရိယိ-
 န္ဒြေသည်၊ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ=အားထုတ်ခြင်းကိစ္စကို၊ ကာတု=ငှာ၊ န သက္ကောတိ=
 မစွမ်းနိုင်၊ သတိန္ဒြိယံ=သတိန္ဒြေသည်၊ ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ=ရှေးရှုထင်လာခြင်း
 ကိစ္စကို၊ ကာတု=ပြုခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ=မစွမ်းနိုင်၊ သမာဓိန္ဒြိယံ=သမာ-

မိန္ဒေသည်။ အဝိက္ခေပကိစ္စံ=မပြန့်လွင့်ခြင်းကိစ္စကို၊ ကာတံ=ငှာ၊ န သက္ကော
 တိ=မစွမ်းနိုင်၊ ပညိန္ဒြိယံ=ပညိန္ဒြေသည်။ ဒဿနကိစ္စံ=ရှုမြင်ခြင်းကိစ္စကို၊
 ကာတံ=ပြုခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ=မစွမ်းနိုင်၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ တံ=ထိုဣန္ဒြေ
 ကို၊ ဓမ္မသဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန=ဓမ္မသဘောကို ဆင်ခြင်သောအားဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ယထာ=အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မနသိ-
 ကရောတော ဝါ=နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗလဝံ=
 အားရှိသည်၊ ဇာတံ=ဖြစ်၏၊ တထာ=ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်၊ အမနသိ-
 ကာရေန=နှလုံးမသွင်း၊ မဆင်ခြင်သောအားဖြင့်၊ ဟာပေတဗ္ဗံ=ဆုတ်ယုတ်
 စေအပ်၏၊ စ=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ ဝတ္ထလိတ္ထေရဝတ္ထု=
 ဝတ္ထလိမထေရ်ဝတ္ထုသည်၊ နိဒဿနံ=ညွှန်ပြကြောင်းသက်သေ သာဓက
 ဝတ္ထုတည်း၊ ဝီရိယိန္ဒြိယံ=ဝီရိယိန္ဒြေသည်၊ ဗလဝံ=အားရှိသည်၊ သစေ
 ဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ အထ=ဝီရိယိန္ဒြေအားရှိရာထိုအခါ၌၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ=
 သဒ္ဓိန္ဒြေသည်၊ အဓိမောက္ခကိစ္စံ=အဓိမောက္ခကိစ္စကို၊ ကာတံ=ငှာ၊ န
 သက္ကောတိ=မတတ်နိုင်၊ ဣတရောနိ=သဒ္ဓိန္ဒြေမှ တပါးတခြားသော ဣန္ဒြေ
 တို့သည်၊ ဣတရကိစ္စဘေဒံ=အဓိမောက္ခကိစ္စမှ တပါးတခြားသော ကိစ္စ
 အပြားကို၊ ကာတံ=ငှာ၊ န သက္ကောတိ=မတတ်နိုင်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 တံ=ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေကို၊ ပဿဒ္ဓါဒိဘာဝနာယ=ပဿဒ္ဓ အစရှိသောဘာဝနာဖြင့်၊
 ဟာပေတဗ္ဗံ=ဆုတ်ယုတ်စေအပ်၏၊ တတြာပိ=ထိုသို့ ဆုတ်ယုတ်စေရာ၌
 လည်း၊ သောဏတ္ထေရဝတ္ထု=သောဏမထေရ်ဝတ္ထုကို၊ ဒဿေတဗ္ဗံ=ပြ
 အပ်၏၊ ဧဝံ=ဤအတိုင်း၊ သေသေသုပိ=ကြွင်းကျန်ကုန်သောဣန္ဒြေတို့၌လည်း၊
 ဧကဿ=တစ်ပါးသော ဣန္ဒြေ၏၊ ဗလဝဉ္စာဝေ=အားရှိသည်၏ အဖြစ်
 သည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ ဣတရေသံ=တပါးတခြားကုန်သော ဣန္ဒြေ
 တို့၏၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ကိစ္စေသု=ကိစ္စတို့၌၊ အသမတ္တတာ=မစွမ်းနိုင်သည်
 ၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

ဝိသေသတော ပန=အထူးအားဖြင့်ကား၊ ဧတ္ထ=ဤဣန္ဒြေတို့၌၊
 သဒ္ဓါပညာနဉ္စ=သဒ္ဓါနှင့် ပညာတို့၏လည်းကောင်း၊ သမာဓိဝီရိယာနဉ္စ=
 သမာဓိနှင့်ဝီရိယတို့၏လည်းကောင်း၊ သမတံ=တူမျှသောအဖြစ်ကို၊ ပသံ-

သန္တိ-ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ဗလဝသဒ္ဓေါ-အားကြီးသောသဒ္ဓါ
 တရားရှိသော၊ မန္တပညော-နှုန်းသောပညာရှိသောသူသည်။ မုဓပ္ပသန္တော-
 အကျိုးမရှိသည်ဖြစ်သည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အဝတ္ထုသ္မိ-အကြောင်း
 မဟုတ်သည်။ ပသီဒတိ-ကြည်ညို၏။ ဗလဝပညော-အားကြီးသောပညာ
 ရှိသော၊ မန္တသဒ္ဓေါ-နှုန်းသောသဒ္ဓါ တရားရှိသောသူသည်။ ကေရာဋိက-
 ပကံ-ကေရာဋိကအဘို့သို့ (ဝါ) ဆန့်ကျင်ဘက်အဘို့သို့ ဘဇေ-မှီဝဲဆည်း
 ကပ်၏။ ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော-ဆေးကြောင့်ဖြစ်သော၊ ရောဂေါ ဝိယ-အနာ
 ရောဂါကဲ့သို့၊ အတေကိစ္ဆော-ဆေးကုသခြင်းငှာမတတ်နိုင်သည်။ ဟော-
 တိ-၏။ ဉဘိန္ဒ-နှစ်ပါးကုန်သော သဒ္ဓါ၊ ပညာတို့၏။ သမတာယ-တူမျှသည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝတ္ထုသ္မိယေဝ-ရတနာမြတ်သုံးပါးတည်းဟူသော အ
 ကြောင်း၌သာလျှင်၊ ပသီဒတိ-ကြည်ညို၏။ ဗလဝသမာဓိ ပန-အားကြီး
 သောသမာဓိကိုကား၊ မန္တဝီရိယံ-နှုန်းနှေးသောဝီရိယကို၊ သမာဓိဿ-သ-
 မာဓိ၏။ ကောသဇ္ဇပက္ခတ္တာ-ပျင်းရိခြင်းအဘို့သို့ ဝင်ရောက်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ကောသဇ္ဇံ-ပျင်းရိခြင်းကို၊ အဘိဘဝတိ-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်၏။ ဗလ-
 ဝဝီရိယံ-အားကြီးသောဝီရိယသည်။ မန္တသမာဓိ-နှုန်းနှေးသောသမာဓိကို၊
 ဝီရိယဿ-ဝီရိယ၏။ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခတ္တာ-ပြန့်လွင့်ခြင်း၌ဝင်ရောက်သည်၏ အ
 ဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓစ္စံ-ဥဒ္ဓစ္စကို၊ အဘိဘဝတိ-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်၏။ သမာဓိ ပန-
 သမာဓိကိုကား၊ ဝီရိယေန-ဝီရိယနှင့်၊ သံယောဇိတော-ကောင်းစွာယှဉ်
 အပ်သည်ရှိသော်၊ ကောသဇ္ဇေ-ပျင်းရိခြင်း၌၊ ပတိတုံ-ကျရောက်စိမ့်သော
 ငှာ၊ န လဘတိ-မရ၊ ဝီရိယံ-ဝီရိယကို၊ သမာဓိနာ-သမာဓိနှင့်၊ သံယော-
 ဇိတံ-ကောင်းစွာယှဉ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဥဒ္ဓစ္စေ-ဥဒ္ဓစ္စ၌၊ ပတိတုံ-ကျရောက်
 စိမ့်သောငှာ၊ န လဘတိ-မရ၊ တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ တဒ္ဓဘယံ-ထိုနှစ်ပါးစုံ
 သော ဝီရိယနှင့်သမာဓိကို၊ သမံ-အညီအမျှ၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုအပ်၏။ ဥဘယ-
 သမတာယ-နှစ်ပါးစုံသောဝီရိယနှင့်သမာဓိတို့၏ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 အပ္ပနာ-အပ္ပနာသည်။ ဟောတိ-၏။ အပိစ-ဆိုဘွယ်အထူးကား၊ သမာ-
 ဓိကမ္ပိကဿ-သမာဓိကို အားထုတ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဗလဝတိပိ-
 အားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါတရားသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-ရှိသင့်၏။ ဟိ
 သစ္စံ-မှန်၏။ ဧဝံ-ဤသို့ သဒ္ဓဟန္တော-ယုံကြည်သည်ရှိသော်၊ ဩကပ္ပေန္တော-

အထူးအားဖြင့် သက်ဝင်ယုံကြည်သည်ရှိသော်၊ အပ္ပနံ=အပ္ပနာသို့ ပါပုဏိ-
 သတိ=ရောက်လတ်၊ သမာဓိပညာသု ပန=သမာဓိပညာတို့၌ကား၊ သ-
 မာဓိကမ္ပိကဿ=သမာဓိကိုအားထုတ်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဧကဂ္ဂတာ=
 စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းသည်၊ ဗလဝတိ=အားရှိသည်၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ ဟိ
 သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ သော ပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အပ္ပနံ=အပ္ပနာ
 သို့ ပါပုဏာတိ=ရောက်၏၊ ဝိပဿနာကမ္ပိကဿ=ဝိပဿနာကိုအားထုတ်
 သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပညာ=ပညာသည်၊ ဗလဝတိ=အားရှိသည်၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်
 ၏၊ ဧဝံ ဧဝံ ဟိ=ဤသို့လျှင်၊ သော ပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လက္ခဏပ္ပ-
 ဋိဝေဓံ=လက္ခဏာ၏ ထိုးထွင်းခြင်းသို့၊ ပါပုဏာတိ=ရောက်၏၊ ဉဘိန္နံ ပန=
 နှစ်ပါးကုန်သော သမာဓိ၊ ပညာတို့၏ကား၊ သမတာယပိ=တူမျှသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ အပ္ပနာ=အပ္ပနာသည်၊ ဟောတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာ
 လျှင်တည်း၊ သတိ ပန=သတိသည်ကား၊ သဗ္ဗတ္ထ=အလုံးစုံသော အရာ၌၊
 ဗလဝတိ=အားကြီးသောသူသည်၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သတိ=
 သတိသည်၊ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိကာနံ=ဥဒ္ဓစ္စအဘို့၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ သဒ္ဓါဝီရိယ-
 ပညာနံ=သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ ပညာတို့၏၊ ဝသေန=ဖြင့်၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဥဒ္ဓစ္စ-
 ပါတတော စ=ဥဒ္ဓစ္စ၌ကျတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကောသဇ္ဇ-
 ပက္ခေန စ=ပျင်းရိခြင်းအဘို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမာဓိနာ=သမာဓိသည်၊
 ကောသဇ္ဇပါတတော=ပျင်းရိခြင်းသို့ ကျတတ်သောကြောင့်၊ သတိ=သတိ
 သည်၊ ရက္ခတိ=စောင့်ရှောက်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သာ သတိ=ထိုသတိ
 သည်၊ သဗ္ဗဗျဉ္ဇနေသု=အလုံးစုံသော ဟင်းမျိုးတို့၌၊ လောဏဇူပနံ ဝိယ-
 ဆားလိမ်းကျံ သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသု=အလုံးစုံသော
 မင်း၏အမှုကိစ္စတို့၌၊ သဗ္ဗကမ္ပိကအမစ္စော ဝိယ စ=အလုံးစုံသောအမှုကိစ္စ
 ၌ယှဉ်သော အမတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ=အလုံးစုံသော အရာဌာန
 တို့၌၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော=အလိုရှိအပ်၏။ *

နိမိတ္တကုသလတာ နာမနိမိတ်၌ကျွမ်းကျင်လိမ္မာခြင်းမည်သည်
 မည်သည်ကား၊ ပထဝီကသိဏာဒိကဿ=ပထဝီကသိုဏ်းဝန်းအစရှိသည်
 တို့ကို စီးဖြန်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ=စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းရှိ

သည်၏အဖြစ်သည်။ နိမိတ္တဿ=နိမိတ်ကို၊ အကတဿ=မပြုသောသူအား၊ ကရုဏာကောသလ္လံ=ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကတဿ=ပြုအပ်သောသူ၏၊ (ဝါ) အားထုတ် အပ်သောသူ၏၊ ဘာဝနာကောသလ္လံ=ဘာဝနာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာယ=ဘာဝနာကို၊ လဒ္ဓဿ=ရသောသူ အား၊ ရက္ခဏာကောသလ္လဉ္စ=စောင့်ရှောက်ခြင်း၌ လိမ္မာသောသူ၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ တံ စိတ္တေကဂ္ဂတံ=ထိုစိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် ကို၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတံ=အလိုရှိအပ်၏။

ကထံ=အဘယ်သို့၊ အဓိပ္ပေတံ=အလိုရှိအပ်သနည်း၊ ယသ္မိံ သမ-
ယေ=အကြင်အခါ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ=နှိပ်ကွပ်အပ်၏၊ တသ္မိံ
သမယေ=စိတ်ကိုနှိပ်ကွပ်အပ်ရာထိုအခါ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ နိဂ္ဂဟာတိ=နှိပ်
ကွပ်၏၊ ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ အဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အစွာရဒ္ဓဝိရိယ-
တာဒိဟိ=အလွန်အားထုတ်အပ်သောဝိရိယအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဥဒ္ဓတံ=ပြန်
လွန်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ ဓမ္မဝိစယ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါဒယော=ဓမ္မဝိစယသုမ္မောဇ္ဈင် အစရှိကုန်သော၊ တယော=သုံး
ပါးကုန်သော ဟေဇ္ဈင်တို့ကို၊ အဘာဝေတွာ=မပွားများစေမူ၍၊ ပဿဒ္ဓိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါဒယော=ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဘာဝေတိ=ပွား
များစေ၏။

ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ “သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပုရိ-
သော ။ ပ ။ ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာ သံဝတ္ထတိ”တိ=“သေယျထာပိ ဘိက္ခ-
ဝေ ။ ပ ။ သံဝတ္ထတိ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ=ဤစကားရပ်ကို၊
ဝုတ္တံ ဟိ ဝုတ္တံ ဧဝ=ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ ယထာ ယေန အာကာရေ-
န=အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ပဿဒ္ဓိအာဒယော=ပဿဒ္ဓိအစရှိ
သည်တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ=ရှေး၌ဖြစ်ဘူးကုန်၏၊ တံ အာကာရံ=ထိုအခြင်း
အရာကို၊ သလ္လက္ခေတွာ=မှတ်သား၍၊ တေသံ=ထိုပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့
၏၊ ဥပ္ပါဒနဝသေန=ဥပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပ-

ဝတ္ထမနသိကာရောဝ=ဖြစ်သောနှလုံးသွင်းခြင်းသည်သာလျှင်၊ တီသု=သုံး
 ခုကုန်သော၊ ပဒေသုပိ=ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ယောနိသောမနသိကာရော နာမ=
 အသင့်အားဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်းမည်၏၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ သမထနိမိတ္တ
 န္တိ ဧတံ အဓိဝစနံ=“သမထနိမိတ္တ”ဟူသော ဤအမည်သည်၊ သမထ-
 သေဝ=သမထ၏သာလျှင်၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း၊ အဝိက္ခေပဌေန စ=
 မပြန်လွင့်သော အနက်ကြောင့်သာလျှင်၊ တဿေဝ=ထိုသမထ၏သာလျှင်၊
 အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ=“အဗျဂ္ဂနိမိတ်”မည်၏၊ “မရွှေ့သောနိမိတ်”မည်၏။

အပိ စ=တနည်းကား၊ သတ္တ=ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တို့သည်၊
 ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ=ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ=ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံ-
 ဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ပဏီတဘောဇနဇသဝနတာ=မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို
 မှီဝဲသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဥတုသုခသေဝနတာ=ရာသီဥတု၏ချမ်း
 သာခြင်းကိုမှီဝဲသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣရိယာပထသုခသေဝနတာ=
 ဣရိယာပုတ်ကို ချမ်းသာစွာ မှီဝဲခြင်းလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တပုယောဂတာ=
 လျစ်လျူရှုသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သာရဒ္ဓကာယပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ=
 နာမကာယ၊ ရူပကာယ ပူပန်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းလည်း
 ကောင်း၊ ပဿဒ္ဓကာယပုဂ္ဂလသေဝနတာ=နာမကာယ၊ ရူပကာယငြိမ်းအေး
 ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ တဒဓိမုတ္တတာ=
 ထိုအကြောင်းမှ လွတ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သတ္တ=
 ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တို့သည်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ=ပဿဒ္ဓိသမ္မော
 ဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ=ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

ကောဒသ=တစ်ဆယ့် တစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တရားတို့သည်၊
 သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ=သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ=ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံ-
 ဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝတ္ထုဝိသဒတာ=ပစ္စည်းဝတ္ထု၏သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော
 အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တကုသလတံ=နိမိတ်ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသောသူ
 ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ=ဣန္ဒြေ၏ညီမျှသော
 အစဉ်သို့ရောက်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမယေ=သင့်လျော်လျောက်
 ပတ်သောအခါ၌၊ စိတ္တဿ=စိတ်ကို၊ နိဂ္ဂဟဏတာ=နှိပ်ကွက်သောအဖြစ်

လည်းကောင်း၊ သမယေ=သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောအခါ၌၊ စိတ္တဿ=စိတ်ကို၊ ပုဂ္ဂဟဏတာ=ချီးမြှောက်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ နိရဿာဒဿ=သာယာခြင်းကင်းသော၊ စိတ္တဿ=စိတ်ကို၊ သဒ္ဓါသံဝေဂဝသေန=သဒ္ဓါ၏ထိတ်လန့်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ သမ္ပဟံသနတာ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမ္ပပ္ပဝတ္တဿ=ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းကို၊ အဇ္ဈုပေက္ခနတာ=လျစ်လျူရှုသော အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ=မတည်ကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတာ=တည်ကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဈာနဝိမောက္ခပစ္စဝေက္ခဏတာ=ဈာနဝိမောက္ခကို ဆင်ခြင်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဒဓိမုတ္တတာ=ထိုအကြောင်းမှ လွတ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧကာဒသ=တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တို့သည်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ=သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ=ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

ပဉ္စငါးပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တရားတို့သည်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ=ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ=ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ သတ္တမဇ္ဈတ္တတာ=သတ္တဝါ၌လျစ်လျူရှုသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတာ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၌ လျစ်လျူရှုသော အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သတ္တသင်္ခါရလောလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ=သတ္တဝါသင်္ခါရ၏ မွေ့လျော်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို (သတ္တဝါသင်္ခါရ၏ လျပ်ပေါ်လော်လီသောပုဂ္ဂိုလ်ကို) ရှောင်ကြဉ်သော အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂလသေဝနတာ=သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီဝဲသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဒဓိမုတ္တတာ=ထိုအကြောင်းမှ လွတ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ=ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဧတေ ဓမ္မေ=ထိုတရားတို့ကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တော=ဖြစ်စေသည်ရှိသော်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါဒယော=ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဘာဝေတိ နာမ=ပွားများသည်မည်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ယသ္မိ သမယေ=အကြင်အခါ

၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ=ဆုံးမနှိပ်ကွက်အပ်၏။ တသ္မိံ သမယေ=စိတ်ကို ဆုံးမနှိပ်ကွက်အပ်ရာ ထိုအခါ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ နိဂ္ဂဏှာတိ=ဆုံးမနှိပ်ကွက်၏။

ကထဗ္ဗ=အဘယ်သို့လျှင်၊ ယသ္မိံ သမယေ=အကြင်အခါ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ=ချီးမြှောက်အပ်၏။ တသ္မိံ သမယေ=စိတ်ကိုချီးမြှောက်အပ်ရာထိုအခါ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ပဂ္ဂဏှာတိ=ချီးမြှောက်သနည်း၊ ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အတိသိထိလ-ဝိရိယတာဒိဟိ=အလွန်လျော့သော ဝိရိယ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ လိနံ=တွန့်တိုဆုတ်နစ်သည်၊ ဟောတိ=၏။ တဒါ=၌၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မော-ဇ္ဈင်္ဂါဒယော=ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ အစရှိကုန်သော၊ တယော=သုံးပါးကုန်သောတရားတို့ကို၊ အဘာဝေတွာ=မပွားများစေမူ၍၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါဒယော=ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂအစရှိသည်တို့ကို၊ ဘာဝေတိ=ပွားများ၏။

ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ “သေယျထာပိဘိက္ခဝေ ပုရိသော ။ ပ ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာ သံဝတ္တတိ”တိ=“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ။ ပ ။ ပါရိပုရိယာ သံဝတ္တတိ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ=ဤစကားတော်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်၏။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ သဘာဝသာမညလက္ခဏ-ပုဋိဝေဓဝသေန=သဘောသာမညလက္ခဏာကို ထိုးထွင်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဝတ္တမနသိကာရော=ဖြစ်သောနှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ ကုသလာဒိသု=ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၌၊ ယောနိသောမနသိကာရော နာမ=သင့်လျော်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းမည်၏။ အာရမ္မဓာတုအာဒိနံ=အားထုတ်အပ်သောဓာတ် အစရှိသည်တို့၏၊ ဥပ္ပါဒဝသေန=ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တမနသိကာရော=ဖြစ်သောနှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ အာရမ္မဓာတုအာဒိသု=အားထုတ်အပ်သောဓာတ်အစရှိသည်တို့၌၊ ယောနိသောမနသိကာရော နာမ=အသင့်အားဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်းမည်၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ ပဌမဝိရိယံ=ရှေးဦးစွာအားထုတ်အပ်သော

လုလ္လဝီရိယကို၊ အာရမ္မဓာတုတိ-“အာရမ္မဓာတ်”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ နိက္ကမဓာတုတိ-ကား၊ ကောသလတော-ပျင်းရိခြင်းမှ၊ နိက္ခန္တတ္တ-ထွက်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တတော-ထိုအာရမ္မဓာတ်ထက်၊ (ဝါ) ရှေးဦးစွာအားထုတ်အပ်သောလုလ္လဝီရိယထက်၊ ဗလဝတရံ-အထူးသဖြင့် အားကြီး၏၊ ပရက္ကမဓာတုတိ-ကား၊ ပရံ ပရံ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊ ဌာနံ-အရပ်ကို၊ အက္ကမနတော-ကျော်လွန်သောကြောင့်၊ တတောပိ-ထို နိက္ကမဓာတ်ထက်လည်း၊ ဗလဝတရံ-အထူးသဖြင့်အားကြီး၏၊ ပန-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ပီတိသမ္မောဂီဌာနိယဓမ္မာတိ ဧတံ အဓိဝစနံ-“ပီတိ-သမ္မောဂီဌာနိယ ဓမ္မာ”ဟူသော ဤအမည်သည်၊ ပီတိယာဇဝ-ပီတိ၏ သာလျှင်၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ တဿာပိ-ထိုပီတိ၏လည်း၊ ဥပ္ပါဒက-မနသိကာရော-ဖြစ်ခြင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ ယောနိသော မနသိ-ကာရော-“ယောနိသောမနသိကာရ”မည်၏။

အပိ စ-တနည်းသော်ကား၊ သတ္တ-ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ-ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ပရိပုစ္ဆကတာ-တဖန်မေးသောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ-ပစ္စည်းဝတ္ထု၏သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ-ဣန္ဒြေတူမျှသည်၏ အဖြစ်သို့ ရှေးရှုရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ-ပညာမရှိသော (ပညာနည်းသော) ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရှောင်ကြဉ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပညာဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ-ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း၎င်း၊ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယပစ္စဝေက္ခဏာ-နက်နဲသောဉာဏ်ပညာစရိုက်ကို ဆင်ခြင်သောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တဒဓိမုတ္တတာ-ထိုမှအကြောင်းမှ လွတ်သောအဖြစ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သတ္တ-ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ-ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ဧကောဒသ-တစ်ဆယ့် တစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ-ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၏၊ ဥပ္ပါဒါယ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တ

အဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိပညာသိက္ခာတို့၏နှစ်ပါးတို့၏အပေါင်းကို၊ အပ္ပဋိက္ခ-
ပိတ္တာမပယ်မြစ်မူ၍၊ မဂ္ဂဖလဓမ္မာနံ+မဂ်တရား+ဖိုလ်တရားတို့၏၊ အကုပ္ပ-
သဘာဝတ္တာမပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ=ထိုအဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိ-
ပညာသိက္ခာသို့၊ သမာပန္နဿ=ကောင်းစွာရောက်သော၊ (ဝါ) ပြည့်စုံသော၊
ဘိက္ခုနော+အား၊ တတော=ထိုအဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိပညာသိက္ခာမှ၊ ပရိဟာ-
ယိတ္တာ+ဆုတ်ယုတ်၍၊ မေထုနဓမ္မ ပဋိသေဝနံ နာမ=မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲ
ခြင်းမည်သည်၊ ကဒါစိ+တရံတခါ၌၊ န သမ္ဘဝတိ+မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ+ထို့
ကြောင့်၊ လောကုတ္တရာဓိစိတ္တအဓိပညာနံယေဝ=လောကုတ္တရာဖြစ်သော အဓိ-
စိတ္တသိက္ခာ+ အဓိပညာသိက္ခာတို့၏သာလျှင်၊ ပဋိက္ခေပေါ=ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊
ကတော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နှဝဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

အတ္ထိ ဒိန္နံ အတ္ထိ ယဋ္ဌန္တိ အာဒိနယပဝတ္တန္တိ ဣမိနာ+ဟူသော
ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊

“တတ္ထ+ထိုစကားရပ်၌၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ=ကမ္မဿကတဉာဏံပညာ
သည်၊ ကတမံ+အဘယ်လေနည်း၊ ‘ဒိန္နံ+ပေးလှူအပ်သော အလှူ၏အကျိုး
သည်၊ အတ္ထိ+ရှိ၏၊ ယဋ္ဌံ=များစွာပူဇော်ခြင်း၏အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ+ရှိ၏၊ ဟုတ်=
စွန့်လွှတ်နိုင်သော ပူဇော် ခြင်း၏အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ+ရှိ၏၊ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ=
ကောင်းစွာပြုအပ်+မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ကမ္မာနံ=ကုသိုလ်ကံ+
အကုသိုလ်ကံတို့၏၊ ဖလံ ဝိပါကော=ကောင်းသောအကျိုး+မကောင်းသော
အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ+ရှိ၏၊ အယံ လောကော=ဤပစ္စုပ္ပန်လောကသည်၊ အတ္ထိ+
ရှိ၏၊ ပရော လောကော=တမလွန် လောကသည်၊ အတ္ထိ+ရှိ၏၊ ဗာတာ=အမိ
သည်၊ အတ္ထိ+ရှိ၏၊ ပိတာ+အဖသည်၊ အတ္ထိ+ရှိ၏၊ ဩပပါတိကာ=ဩပပါတိက
ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ကိုယ်ထင်ရှားရှိကုန်သော၊ သတ္တာ=သတ္တဝါတို့သည်၊ အတ္ထိ+
ရှိ၏၊ လောကေ=သတ္တလောက၌၊ သမ္မဂ္ဂတာ=ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်
ကုန်သော၊ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ပဋိပန္နာ=ကျင့်ကြကုန်သော၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ=
ရဟန်း+ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ အတ္ထိ+ရှိကုန်၏၊ ယေ သမဏဗြာဟ္မဏာ=အကြင်
ရဟန်း+ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ ဣမဉ္စ လောကံ=ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကိုလည်းကောင်း၊
ပရဉ္စ လောကံ=တမလွန် လောကကိုလည်းကောင်း၊ သယံ=မိမိ ကိုယ်တိုင်၊
အဘိညာ အဘိညာယ=ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ သစ္စိကတ္တာ=မျက်မှောက်

ပြု၍၊ ပဝေဒေန္တိ=အပြားအားဖြင့်သိစေကြကုန်၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဧဝရူပါ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ ယာ ပညာ=အကြင်ပညာသည်၊ ယာ ပဇာနနာ=အကြင်အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ။ ပ ။ ယော အမောဟော=အကြင်အမောဟသည်၊ ယော ဓမ္မဝိစယော=အကြင် ဓမ္မဝိစယသည်၊ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ=အကြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ကုဒံ=ဤသည်ကို၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ=ကမ္မဿကတဉာဏ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။ သစ္စာနုလောမိကံ=သစ္စာနှင့်လျှော်သော၊ ဉာဏံ=ဉာဏ်ကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗပိ=အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ သာသဝါ=အာသဝေါ တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ကုသလာ=ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ပညာ=ပညာသည်၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ=“ကမ္မဿကတဉာဏ်”မည်၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ကုမံ ဝိဘင်္ဂပါဠိ=ဤဝိဘင်းပါဠိကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ “အတ္ထိ ဒိန္နံ”န္တိ အာဒိသု=“အတ္ထိ ဒိန္နံ”အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဒိန္နပစ္စယာ=ပေးလှူအပ်သောအကြောင်းကြောင့်၊ ဖလံ=အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ကုမိနာ ဥပါယေန=ဤသို့သောအကြောင်းဥပါယ်အားဖြင့်၊ အတ္ထော=ကို၊ ဝေဒိတဇ္ဇော=သိအပ်၏။ စ=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဒိန္နန္တိ=ကား၊ ဒေယျဓမ္မသီသေန=ပေးလှူအပ်သောဒါနဝတ္ထုကိုအဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ (ဝါ) ပေးလှူအပ်သော ဒါနဝတ္ထုကို အရင်းပြုသဖြင့်၊ ဒါနံ=ပေးလှူခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ယိဌန္တိ=ကား၊ မဟာယာဂေါ=များစွာသောပူဇော်ခြင်းတည်း၊ သဗ္ဗသာဓာရဏံ=အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော၊ မဟာဒါနံ=များစွာသော အလှူတည်း၊ ကုတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ ဟုတန္တိ=ကား၊ ပဟောနကသက္ကာရော=စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုအပ်သောပူဇော်ဘွယ် အထူးကို၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏။ အတ္ထိ မာတာ အတ္ထိ ပိတာတိ=ကား၊ မာတာပိတူသု=အမိ+အဖတို့၌၊ သမ္မာပဋိပတ္တိ မိတ္တာပဋိပတ္တိ အာဒိနံ=ကောင်းသောအကျင့်+မှားသောအကျင့် အစရှိသည်တို့၏၊ ဖလသမ္ဘဝေါ=အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏။ ကုဒံ ဝုစ္စတိတိ=ကား၊ “ကုဒံ=ဤသည်ကား၊ သကံ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကမ္မံ=ကံတည်း၊ ကုဒံ=ဤသည်ကား၊ သကံ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ နော ကမ္မံ=ကံမဟုတ်”၊ ကုတိ=ဤသို့၊ ယံ ဉာဏံ=အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဇာနာတိ=သိတတ်၏။ ကုဒံ ဉာဏံ=ဤဉာဏ်ကို၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ နာမ=“ကမ္မဿကတဉာဏ်”မည်သည်ကို၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

ဣတိ အယံ ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ= ထိုစကားရပ်၌၊ တိဝိဓံ သုံးပါးအပြားရှိသော၊ ကာယဒုစ္စရိတ်=ကာယဒုစရိတ်လည်းကောင်း၊ စတုပ္ပိဓံ လေးပါးအပြားရှိသော၊ ဝစီဒုစ္စရိတ်=ဝစီဒုစရိတ်လည်းကောင်း၊ တိဝိဓံ သုံးပါးအပြားရှိသော၊ မနောဒုစ္စရိတ်=မနောဒုစရိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣဒံ ကမ္မံ ဤကံသည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ တီသု သုံးပါးကုန်သော၊ ဒွါရေသု=ဒွါရတို့၌၊ ဒသဝိဓမ္မိံ ဆယ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သုစရိတ် သုစရိတ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကံမည်၏၊ အတ္တနော ဝါ ပိ=မိမိအားလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ ပရဿ ဝါ=သူတပါးအားလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ သဗ္ဗမ္မိံ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ အကုသလံ=အကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ? သဗ္ဗမ္မိံ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ အကုသလကမ္မံ=အကုသိုလ်ကံသည်၊ အတ္တဘူနတော စ=အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနုတ္တဇနတော စ=အကျိုးမဲ့ကို (အကျိုးမရှိသည်ကို) ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော ဝါ=မိမိအားမူလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ ပရဿ ဝါ=သူတပါးအားလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ သဗ္ဗမ္မိံ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကံမည်၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗမ္မိံ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ? သဗ္ဗမ္မိံ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ အနုတ္တဘူနတော စ=အကျိုးမဲ့ကိုဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တဇနတော စ=အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗမ္မိံ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်၏၊ ဧဝံ ဤသို့၊ ဇနသမတ္ထေ=သိသောအဖြစ်ကိုစွမ်းနိုင်သော၊ ဣမသ္မိံ ကမ္မဿကတဉာဏေ=၌၊ ဌတွာ=တည်၍၊ ဗဟုံ=များစွာသော၊ ဒါနံ=အလှူဒါနကို၊ ဒတွာ=ပေးလှူ၍၊ သီလံ=သီလကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်ကျင့်၍၊ ဥပေါသထံ=ဥပုသ်သီတင်းသီလကို၊ သမာဒိယိတွာ=ဆောက်တည်၍၊ သုခေန သုခဖြင့်၊ သုခံ သုခကို၊ သမ္ပတ္တိယာ=ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) စည်းစိမ်

ဥစ္စာဖြင့်၊ သမ္ပတ္တိပြည့်စုံခြင်းကို၊ (ဝါ) စည်းစိမ်ဥစ္စာကို၊ အနုဘဝိတွာ-ခံစား
 ပြီး၍၊ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာနံ-ရောက်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့အား၊
 (ဝါ) တို့၏၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ-ဂဏန်းအရေအတွက်အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-
 မရှိ၊ ဌပေတွာသစ္စာနုလောမိကံ ဉာဏန္တိ-ကား၊ မဂ္ဂသစ္စဿ စ-မဂ္ဂသစ္စာ
 အားလည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထသစ္စဿ စ-ပရမတ္ထသစ္စာအား လည်းကောင်း၊
 အနုလောမနတော-လျော်သော အကြောင်းကြောင့်၊ သစ္စာနုလောမိကန္တိ-
 “သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်” ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမံ-ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ ဝိ-
 ပဿနာဉာဏ်-ကို၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ ဝိပဿနာဉာဏတော-ဝိပဿနာ
 မှ၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သာ-
 သဝါ-အာသဝေါ တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊
 ပညာ-ပညာသည်၊ ကမ္မဿကတဉာဏမေဝ-“ကမ္မဿကတဉာဏ်”သာလျှင်
 တည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

တိလက္ခဏာကာရပရိစ္ဆေဒကန္တိ-ကား၊ အနိစ္စာဒိလက္ခဏတ္တယဿ-
 အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာတို့၏သုံးပါးတို့၏အပေါင်းအား၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊
 အဘာဝါဒိအာကာရပရိစ္ဆိန္နနကံ-မဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြတတ်သော၊
 (ဝါ) မဖြစ်သောအခြင်းအရာကို ပိုင်းခြားတတ်သော၊ အဓိပညာ ဝုစ္စတီတိ-
 ကား၊ မဂ္ဂပညာယ-မဂ္ဂပညာဖြင့်၊ အဓိဌာနဘာဝတော-ဆောက်တည်အပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပဿနာဉာဏံ-ဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ အဓိပညာတိ-
 “အဓိပညာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ကလျာဏကာရိ-ကောင်းသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု+ သုစရိုက်တို့ကို
 ပြုလေ့ရှိသော သူသည်၊ ကလျာဏံ-ကျောင်းကျိုးချမ်းသာကို၊ ပါပကာရိ-
 မကောင်းသောအကုသိုလ်+သုစရိုက်ပြုလေ့ရှိသောသူသည်၊ ပါပကံ-မကောင်း
 သော အကျိုးဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း၊ ဧတံ ဒွယံ-ထိုကောင်းသော အကျိုး
 တရား+မကောင်းသော အကျိုးတရားနှစ်ပါးစုံကို၊ အနုဘောတိ-ခံစားရ၏၊
 ကာရကံ-ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို ပြုသောသူ+မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို ပြု
 သော သူကို၊ အနုဗန္ဓတိ-မိမိ၏နောက်သို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်၏။

ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတီတေ စ-အတိတ်၌လည်းကောင်း၊ အနာဂ-
 တေ စ-အနာဂတ်၌လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋမူလလဒုက္ခသလ္လက္ခဏာဝသေန-ဝဋ္ဋ-

မူလဖြစ်သော ဒုက္ခကို သတ်မှတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သံဝေဂဝတ္ထုတရား= သံဝေဂဝတ္ထု၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိမုတ္တိအာကခါယ=လွတ်မြောက်ခြင်းကို တောင်းတသဖြင့်၊ ပစ္စယဘူတာ=အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကမ္မဿကတာပညာယ= ကမ္မဿကတာပညာကို၊ အဓိပညာတိပိ=“အဓိပညာ”ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏။ လောကီယပညာယ=လောကီပညာ၏၊ အဓိပညာဘာဝေါ=အဓိပညာ၏အဖြစ်ကို၊ ပရိယာယေန=ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ နိပ္ပရိယာယမေဝ=ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ တံ=ထိုအဓိပညာကို၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “တတောပိ ၈ မဂ္ဂဖလပညာဝ အဓိပညာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ဧတ္ထ=ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့သည်၊ သဟ=အတူတကွ၊ အာဝိဝန္တိ=အသက်မွေးမြူကြကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တံ သိက္ခာပဒံ=ထိုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ သာဝီဝေါ=“သာဝီဝ”မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒံ=အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သဗ္ဗမ္မိ ၁၂၂။ တသ္မာ သာဝီဝန္တိ ဝုစ္စတိ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=၌၊ သိက္ခာပဒန္တိ=ကား၊ နာမကာယော ပဒကာယော နိရုတ္တိကာယော ဗျဉ္ဇနကာယောတိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနသင်္ခါတံ=စကားတော်ဟု ဆိုအပ်သော၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သဘာဂဝုတ္တိနောတိ=ကား၊ သမာနဝုတ္တိကားတူသော အသက်မွေးခြင်းရှိကုန်သည်၊ သဒိသပ္ပဝုတ္တိကားတူသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်တည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ တသ္မိ သိက္ခတိတိ ဧတ္ထ ပဒေ=၌၊ အာဓေယျပေက္ခတ္တာ=တည်ရာအာဓေယျကို ဝံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိကရဿ=တည်ရာ၏၊ ကိ အာဓေယျ=အဘယ်အာဓေယျကို၊ (ဝါ) အဘယ်တည်ရာကို၊ အပေက္ခိတ္တာ=ရှုငဲ့၍၊ “တသ္မိ”န္တိ=“တသ္မိ”ကား၊ အဓိကရဏံ=အဘယ်တည်ရာကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ=ညွှန်ပြအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “တံ သိက္ခာပဒံ စိတ္တဿ အဓိကရဏံ ကတွာ”တိ=“တံ သိက္ခာပဒံ စိတ္တဿ အဓိကရဏံ ကတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ သာဝီဝသင်္ခါတံ=“သာဝီဝ”ဟု ဆိုအပ်သော၊ တံ သိက္ခာပဒံ=ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ “ယထာသိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ် အားလျော်စွာ၊ (ဝါ) သိက္ခာအတိုင်း၊ သိက္ခာမိ န ခေါ=ကျင့်ရအံ့လော၊ န

သိက္ခာမိ န ခေါ်မကျင့်ရအံ့လော"၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝတ္တိဝသေန-ဖြစ်ခြင်း
 ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာပဒဝိသယတ္တာ-သိက္ခာပုဒ်၏ အရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 တဒါဓေယျဘူတဿ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၏တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ စိတ္တဿ-စိတ်
 ၏၊ အဓိကရဏံ-တည်ရာကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊
 အတ္ထော-အနက်တည်း၊ "သိက္ခာသာဇိဝ သမာပနော"တိ ဣမဿ-သိက္ခာ-
 သာဇိဝ သမာပနော"ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ပုဒ်ကို ဝေဘန်ခြင်းကို၊
 ကရောဇ္ဇေန-ပြုသဖြင့်၊ "ယံ သိက္ခံ စ-အကြင်သိက္ခာသို့လည်းကောင်း၊ ယံ
 သာဇိဝ-အကြင်သာဇိဝသို့လည်းကောင်း၊ သမာပနော-ကောင်းစွာရောက်၏၊
 တဒုဘယံ-ထိုသိက္ခာ+သာဇိဝ နှစ်ပါးစုံကို၊ ဒဿေတွာ-ပြုပြီး၍၊ တေသု-ထို
 သိက္ခာ+သာဇိဝနှစ်ပါးစုံတို့၌၊ သိက္ခတိ-ကျင့်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ "သိက္ခာ-
 သာဇိဝ သမာပနော"တိ-သိက္ခာသာဇိဝ သမာပနော"ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုအပ်
 သည်၊ သိသာ နန-ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ "သိက္ခာ သာဇိဝ-
 သမာပနော"ဟူ၍၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ "တသ္မိံ သိက္ခတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ သိက္ခာ-
 သာဇိဝ သမာပနော"တိ-တသ္မိံ သိက္ခတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ သိက္ခာသာဇိဝ သ-
 မာပနော"ဟူ၍၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ အန္တောလိနစောဒိနံ-အန္တောလိန စောဒနာကို၊ (ဝါ) အတွင်း၌
 တိမ်မြောက်ကွယ်ဝှက်သော စောဒနာကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ "န ကေဝလဉ္ဇာ-
 ယမေတသ္မိံ"န္တိ အာဒိ- "န ကေဝလဉ္ဇာယမေတသ္မိံ"အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-
 မိန့်ဆိုပြီ။

တဿာ စ သိက္ခာယာတိ-ကား၊ အဓိသီလသင်္ခါတယ-အဓိသီလ
 ဟုဆိုအပ်သော၊ တဿာ သိက္ခာယ-ထို"ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ"တည်းဟူ
 သောသိက္ခာ၌၊ သိက္ခံ ပရိပူရေန္တောတိ-ကား၊ သီလသံဝရံ-သီလသံဝရကို၊
 ပရိပူရေန္တော-ဖြည့်ကျင့်သော၊ ဝါရိတ္တသီလဝသေန-ဝါရိတ္တသီလ၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ဝိရတိသမ္ပယုတ္တံ-ဝိရတိနှင့်ယှဉ်သော၊ စေတနဉ္စ-စေတနာကိုလည်းကောင်း၊
 စာရိတ္တသီလဝသေန-စာရိတ္တသီလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိရတိဝိပွယုတ္တံ-ဝိရတိနှင့်
 မယှဉ်သော၊ စေတနဉ္စ-လည်းကောင်း၊ အတ္တနိ-မိမိ၌၊ ပဝတ္တေန္တော-ဖြစ်စေ
 လျက်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ တသ္မိံ သိက္ခာ-
 ပဒေ အဝိတိက္ကမန္တော သိက္ခတိတိ-ကား၊ နာမကာယော ပဒကာယော

နိရုတ္တိကာယော ဗျဉ္ဇနကာယောတိ=ဟူ၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊
 အဂ္ဂတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနသင်္ခါတံ=စကားတော်ဟု ဆိုအပ်သော၊
 သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အဝိတိက္ကမန္တော=မလွန်ကျူးသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊
 တသ္မိံ ယထာဝုတ္တသိက္ခာပဒေ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ထိုသိက္ခာပုဒ်
 ၌၊ သိက္ခတိ=ကျင့်တတ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ သီလသံဝရ-
 ပူရဏဉ္စ=သီလသံဝရကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သာဇီဝါနတိက္က-
 မနဉ္စ=သာဇီဝဟုဆိုအပ်သောသိက္ခာပုဒ်ကို မလွန်ကျူးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဣဒမေဝ စ ဒွယံ=ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည်သာလျှင်၊ ဣဓ=ဤ
 သိက္ခာပုဒ်အရာ၌၊ သိက္ခနံ နာမ=ကျင့်ခြင်းမည်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိ-
 ပ္ပါယော=တည်း၊ တတ္ထ=ထိုသီလသံဝရပူရဏ+သာဇီဝါနတိက္ကမနနှစ်ပါးတို့၌၊
 သာဇီဝါနတိက္ကမော=သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝကို မလွန်ကျူးခြင်းသည်၊
 သိက္ခာပါရိပူရိယာ=သိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏၊ ပစ္စယော=အကြောင်းသည်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သာဇီဝါနတိက္ကမနတော=သိက္ခာပုဒ်တည်း
 ဟူသောသာဇီဝမှ မလွန်ကျူးခြင်းကြောင့်၊ ယာဝ မဂ္ဂါ=မဂ်ဘိုင်အောင်၊ သိက္ခာ-
 ပါရိပူရိ=သိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ် ၏၊ အပိ စ=တနည်း
 သော်ကား၊ ဧတ္ထ=ဤစကားရပ်၌၊ “သိက္ခံ ပရိပူရေန္တော သိက္ခတိ”တိ ဣမိ-
 နာ=“သိက္ခံ ပရိပူရေန္တော သိက္ခတိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝိရတိစေတ-
 နာ သင်္ခါတဿ=ဝိရတိ+စေတနာဟု ဆိုအပ်သော၊ သီလသံဝရဿ=သီလ-
 သံဝရ၏၊ ဝိသေသတော=အထူးအားဖြင့်၊ သန္တာနေ=သန္တာန်၌၊ ပဝတ္တနကာ-
 လောဝ=ဖြစ်သော ကာလကိုသာလျှင်၊ ဂဟိတော=ယူအပ်၏၊ “အဝိတိက္က-
 မန္တော သိက္ခတိ”တိ ဣမိနာ ပန=“အဝိတိက္ကမန္တော သိက္ခတိ”ဟူသောဤ
 ပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ အပဝတ္တနကာလောပိ=မဖြစ်သော ကာလကိုလည်း၊ ဂဟိ-
 တော=ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သိက္ခံ=သိက္ခာကို၊ ပရိ-
 ပူရဏဝသေန=ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္တနိ=မိမိ၌၊ ပဝတ္တေန္တောပိ=ဖြစ်
 ပါသော်လည်း၊ နိဒ္ဒါဒိဝသေန=အိပ်ပျော်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊
 အပဝတ္တေန္တောပိ=မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝိတိက္ကမာဘာဝါ=လွန်ကျူးခြင်း၏မရှိ
 သောကြောင့်၊ “အဝိတိက္ကမန္တော သိက္ခတိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

သိက္ခာသင်္ဂေပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ

အပ္ပစ္စက္ခာယ အပ္ပစ္စက္ခတာယာတိ-အပ္ပစ္စက္ခာယ+အပ္ပစ္စက္ခတာယ
ဟူ၍၊ ဥဘယထာပိ-နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ပါဌော-ပါဌ်ကို၊ တိသုပိ-သုံးပါး
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု-ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ဝုဗ္ဗလေျ
အာဝိကတေပိတိ-ကား၊ “ယန္နုနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျ”န္တိ အာဒိနာ-“ယန္နု-
နာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျ”အစရှိသောပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဒုဗ္ဗလဘာဝေ-သိက္ခာပုဒ်တည်း
ဟူသော သာဇိဝ၌ အားနည်းသောအဖြစ်ကို၊ ပကာသိတေပိ-ထင်ရှားပြအပ်
ပါသော်လည်း၊ သိက္ခာယ ပန ပစ္စက္ခတာယာတိ-ကား၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”
တိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ သိက္ခာယ-သိက္ခာကို၊ ပစ္စက္ခတာယ-ပယ်စွန့်သဖြင့်၊ ယ-
သ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ ဒိရတ္တဝစနေ-“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါကို၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သည်
ရှိသော်၊ တေန-ထို“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ ပုရိမပစ္ဆိမပဒါနိ-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့
သည်၊ သံသိလိဌာနိ-ကောင်းစွာ ပြေပြစ်ညက်ညောကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်
ကုန်၏၊ တသ္မိ-ထို“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါကို၊ အဂ္ဂဟိတေ-မယူအပ်သည်ရှိသော်၊ သံ-
သိလိဌာနိ-ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒိရတ္တဝစ-
နေန-“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဌတာမတ္တမေဝ-သဒ္ဒါတို့၏ ပြေပြစ်ညက်
ညော ကာမျှသည်သာလျှင်၊ ပယောဇနံ-အကျိုးတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
ကြောင့်၊ “ဗျဉ္ဇနသိလိဌတာယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ မုခါရုဋ္ဌတာယာတိ-
ကား၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဝစနံ-စကား
သည်၊ လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ မုခံ-ခံတွင်းသို့၊ အာရုဋ္ဌံ-တက်ရောက်
အပ်၏၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ခံတွင်းသို့ တက်စုံရာကံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
(ဝါ) နှုတ်တက်လွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊
အတ္ထော-အနက်တည်း။

ဗျဉ္ဇနံ သမ္မာဒေတီတိ-ကား၊ ဗာဿ-ထိုသဒ္ဒါ၏၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊
အတ္တာဘာဝတော-အနက်၏ မဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်ပြီး
သော အနက်ကိုသာလျှင်၊ အညပဒေန-တပါးတခြားသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဒီပေန္တော-
ပြသည်ဖြစ်၍၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါကို၊ သမ္မာဒေတိ-ပြည့်စုံစေ၏၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်
ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော အနက်ကို၊ ကာရဏေန-အကြောင်းဖြင့်၊ ဝိဘာ-

ဝေန္တော•ထင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ပရိဝါရကပဒဝိရဟိတဦ”တိ အာဒိ•ကို၊ အာဟ•ပြ၊ အတ္ထဒီပကံ•အနက်ကို ပြတတ်သော၊ ပဒံ•ပုဒ်တည်း၊ အတ္ထပဒံ•အနက်ကို ပြတတ်သောပုဒ်။

သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿာတိ•ကား၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိ သိက္ခာ-ပစ္စက္ခာနဝစနဿ•“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”အစရှိသော သိက္ခာကိုချကြောင်း သဒ္ဒါ၏၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိသု•“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”အရှိကုန်သောပုဒ်တို့၌၊ ဧဝံ ခေါဘိက္ခဝေ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္ဇေဝ ဟောတိ၊ သိက္ခာ စ ပစ္စက္ခတာ”တိ•ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ•ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဘယမ္ပိ•“ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ+သိက္ခာ-ပစ္စက္ခာန” နှစ်ပါးစုံသည်လည်း၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ “ဧကစုံ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ အတ္ထော ဟောတိ”တိ•ဟူ၍၊ အာဟ•မိန့်ဆိုပြီ၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝစနဿ•“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ” အစရှိသောသိက္ခာကိုချကြောင်းသဒ္ဒါ၏၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မပဒတ္ထော•ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မပုဒ်၏အနက်သည် သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝ၌ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြတတ်သောပုဒ်၏ အနက်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ န ဟောတိ•အကယ်၍ကား မဖြစ်ပါပေ၊ တထာပိ•ထိုသို့ပင် မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ•“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တော•ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ သိက္ခာပရိပူရဏော•သိက္ခာကို ဖြည့်ခြင်း၌၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိဘာဝဿပိ•ဒုဗ္ဗလျာဝိဘာဝ၏လည်း၊ (ဝါ) သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝ၌ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဂမ္ပမာနတ္တာ•သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ=သိက္ခာကို ချခြင်း၏၊ ဧကစုံ•အချို့သော၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ•ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်၊ အတ္ထော•အနက်သည်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏”၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ နံ သန္ဓာယာတိ•ကား၊ အတ္ထဘူတံ•အနက်ဖြစ်သော၊ နံ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ•ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍။

ဝိသေသာဝိသေသန္တိ ဧတ္ထ•၌၊ ယေန•အကြင်သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဒုဗ္ဗလျာ-ဝိကမ္မမေဝ•ဒုဗ္ဗလျာ ဝိကမ္မသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝ၌ အားနည်းသည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ သိက္ခာ-ပစ္စက္ခာနံ•သိက္ခာကိုချသောသဒ္ဒါသည်၊ န ဟောတိ•မဖြစ်၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ•၌၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မာနံ•သိက္ခာပစ္စက္ခာနနှင့်ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မတို့၏၊ (ဝါ) သိက္ခာကိုချခြင်းနှင့် သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော သာဇီဝ၌ အားနည်းခြင်း

တို့၏၊ ဝိသေသော•အထူးသည်၊ အတ္ထိ•ရှိ၏၊ ယေန ပန•အကြင်သဒ္ဒါဖြင့်
 ကား၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဉ္စေ•သိက္ခာပစ္စက္ခာနသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သိက္ခာ
 ကို စွန့်ချခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စ•ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်လည်း
 ကောင်း၊ (ဝါ) သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော သာဇိဝံ၌ အားနည်းသည်၏ အဖြစ်
 သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ တတ္ထ•ထိုသိက္ခာပစ္စက္ခာနနှင့် ဒုဗ္ဗလျာ-
 ဝိကမ္မ၌၊ ဝိသေသော•အထူးသည်၊ နေဝတ္ထိ နေဝ အတ္ထိ•မရှိသည်သာလျှင်
 တည်း၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ•သိအပ်၏၊ ကဋ္ဌ•ကဋ္ဌ-သဒ္ဒါသည်၊ (ဝါ) ကဋ္ဌ-
 ဓာတ်သည်၊ ကိစ္ဆဇိဝေနတိ ဓာတုသု•ဆင်းရဲငြိငြင်စွာ အသက်မွေးမြူခြင်းဟူ
 သော ဓာတ်တို့၌၊ ပဋိတတ္တာ•တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ကိစ္ဆဇိဝေနပု-
 တ္တော”တိ•“ကိစ္ဆဇိဝေနပုတ္တော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ ဥက္ကဏ္ဍနံ•မမွေ့လျော်
 ခြင်း၊ ဥက္ကဏ္ဍော•မမွေ့လျော်ခြင်း၊ ကိစ္ဆဇိဝိကာ•ဆင်းရဲငြိငြင်သဖြင့် အသက်
 မွေးမြူခြင်းသည်၊ တံ ဥက္ကဏ္ဍံ•ထိုဆင်းရဲငြိငြင်စွာ အသက်မွေးမြူခြင်းသို့၊
 ဣတော ပတ္တော•ရောက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ဥက္ကဏ္ဍိတော•ဥက္က-
 ဏ္ဍိတံမည်၏၊ ဣတောတိ•ကား၊ ဣတော ဌာနတော•ဤအရပ်မှ၊ ဝါ•တနည်း
 သော်ကား၊ ဣတော ဝိဟာရတော•ဤကျောင်းမှ၊ ဧတ္ထာတိ•ကား၊ ဣစ္ဆိတံ•
 အလိုရှိအပ်သော၊ ပဒေသံ•တပါးတခြားသော အရပ်သို့၊ ဂန္တု•သွားခြင်းငှာ၊
 ဝဒတိ•ဆို၏၊ အနဘိရတိယာ•မမွေ့မလျော်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပိဋိတော•
 နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော•ပြန့်လွင့်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ•ဖြစ်၍၊
 သိသံ•ဦးခေါင်းကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ•မြှောက်ချီ၍၊ ဥဒ္ဓံ မုခေါ•အထက်သို့ မျက်နှာ
 ရှိသည်၊ ဣတောစိတော စ•ထိုမှဤမှလည်း၊ ဩလောန္တော•ကြည့်ရှု၍၊ အာ-
 ဟိဏ္ဍတိ•လှည့်လည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ “ဥဒ္ဓံ ကဏ္ဍံ ကတွာ
 ဝိဟရမာနော”တိ•ဟူ၍၊ အာဟ•မိန့်ဆိုပြီ။

အဋ္ဌိယမာနောတိ ဧတ္ထံ၌၊ အဋ္ဌမိဝ•ငြီးငွေ့သကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ•မိမိ
 ကိုယ်ကို၊ အာစရတိ•ပြုကျင့်၏၊ အဋ္ဌိယတိ•ငြီးငွေ့သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကိုပြု
 ကျင့်၏၊ ဣတိ•ဤသို့၊ အဋ္ဌိယ-သဒ္ဓဿ•အဋ္ဌိယ-သဒ္ဓါ၏၊ အန္တောဂဓဉ္စပမာ-
 နဘူတကမ္မတ္တာ•ဥပမာ၌အကျုံးဝင်သော ကံပုဒ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပမေယျ-
 ဘူတေန•ဥပမေယျဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အတ္တနာဝ•“အတ္တနာ”ဟူသောပုဒ်နှင့်သာ
 လျှင်၊ သကမ္မကတ္တံ•သကမ္မက၏အဖြစ်ကို၊ န ဘိက္ခုဘာဝေန•ရဟန်းမဟုတ်

သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဘိက္ခုဘာဝန္တိ ဘိက္ခုဘာဝေ-
 နာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊
 ဘိက္ခုဘာဝ-ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အဋ္ဌမိဝ-ငြီးငွေ့သကဲ့သို့၊ အာစရတိ-ပြုကျင့်၏၊
 အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ကိဉ္ဇရဟိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကရ-
 ဏ-ဘူတေန-ကရိုက်-ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဘာဝေန-ရဟန်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊
 အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ အဋ္ဌိယမာနော-ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
 ဧတ္ထ-ဤ“ဘိက္ခုဘာဝန္တိ ဘိက္ခုဘာဝေန”ဟူသောပုဒ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊
 ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂ-
 ဝစန”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ကဏ္ဏေ အာသတ္ထေန အဋ္ဌိယေယျာတိ ဧတ္ထ
 ပန-၌ကား၊ ကရဏတ္ထေယေဝ-ကရိုက်- အနက်၌သာလျှင်၊ ကရဏဝစနံ-က-
 ရိုက်-ဝိဘတ်တည်း၊ (ဝါ) တတိယာဝိဘတ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 “ယထာလက္ခဏံ ကရဏဝစနေနေဝ ဝုတ္တ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊
 ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ကတ္တု-အတ္ထေ-ကတ္တားအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒု-
 တိယာ ဝိဘတ်ကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တေန
 ဝါ ဘိက္ခုဘာဝေနာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ကတ္တုဘူတေန-ကတ္တားဖြစ်
 ၍ဖြစ်သော၊ တေန ဘိက္ခုဘာဝေန-ထိုရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဣတိ အယံ-ဤ
 သည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဣမသ္မိံ ပန အတ္ထေ-ဤအနက်၌၊ အဋ္ဌ-
 နိပ်စက်ခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌိယတိ-နိပ်စက်ခြင်း
 ကို ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌိယ-သဒ္ဓံ-အဋ္ဌိယ-သဒ္ဓါကို၊ နိပ္ပါဒေတွာ-
 ပြီးစေ၍၊ တတော-ထိုအဋ္ဌိယ-သဒ္ဓါမှ၊ ကမ္ပနိ-ကံအနက်၌၊ မာနသဒ္ဓေ-မာန
 သဒ္ဓါကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ “အဋ္ဌိယမာနော”တိ-“အဋ္ဌိယမာနော”
 ဟူ၍၊ ပဒသဒ္ဓိ-ပုဒ်ပြီးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ တေနော-ထို့ကြောင့်
 သာလျှင်၊ “အဋ္ဌော ကရိယမာနော ပိဋိယမာနော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊
 “ဇိဂုစ္ဆမာနော”တိ ဣမိနာ ပန ပဇိဒန-“ဇိဂုစ္ဆမာနော”ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်
 ကား၊ သမ္ပန္နေ-ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ကရိယမာနော-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဘိက္ခု-
 ဘာဝန္တိ-“ဘိက္ခုဘာဝ”ဟူ၍၊ ဥပယောဂတ္ထေ ဧဝံ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်
 ၌သာလျှင်၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာ ဝိဘတ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 “အသုစိ ဝိယ တံ ဇိဂုစ္ဆန္တော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ တံ ဘိက္ခုဘာဝ-ထို

ရဟန်း၏အဖြစ်ကို၊ ဇိဂုစ္ဆန္တောစက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ အယံဤသည် ကား၊ အတ္ထောအနက်တည်း၊ သစာဟန္တိကား၊ သစေအကယ်၍၊ အဟံ ငါသည်။

ပစ္စက္ခနာကာရေန ဝုတ္တာနီတိကား၊ “ပစ္စက္ခယျံ ပစ္စက္ခယျ”န္တိဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပစ္စက္ခနာကာရသမ္ပန္နေနပယ်စွန့်သော အခြင်းအရာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တာနီဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဘာဝဝိကပ္ပါကာရေနာတိကား၊ “အသံ အသံ”န္တိ “အသံ အသံ”ဟူ၍၊ အာဂတတ္တာလာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယံ ယံအကြင်အကြင် “သမဏ”စသော အဖြစ်ကို၊ ဘဝိတုကာမောဖြစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ တဿ တဿ ဘာဝဿထိုထို “သမဏ”စသောအဖြစ်၏၊ ဝိကပ္ပါကာရေနကြံစည်သော အခြင်းအရာ ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဘာဝတောရဟန်း၏အဖြစ်မှ၊ အညဘာဝဝိကပ္ပါကာရေနတပါး တခြားသော အခြင်းအရာကို ကြံစည်သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဣတိ အယံဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယောအဓိပ္ပါယ်တည်း။

၅၀။ န ဥဿယာမီတိကား၊ အတ္တနောမိမိ၏၊ တတ္ထ တတ္ထထို ထိုသို့သော ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဥဿဟာဘာဝံအားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိပြ၏၊ န ဝိသဟာမီတိကား၊ ဧကဘတ္တာဒိနံ “ဧကဘတ္တ” အစရှိသည်တို့ကို၊ အသယုဘာဝံသည်းမခံနိုင်သောအဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိပြ၏၊ န ရမာမီတိကား၊ “မေငါအား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမူလကံရဟန်းဟူသောအကြောင်း အရင်းဖြစ်သော၊ ဆုခံချမ်းသာသည်၊ နတ္ထိမရှိ”၊ ဣတိဤသို့သောအနက် ကို၊ ဒဿေတိပြ၏၊ နာဘိရမာမီတိကား၊ အတ္တနောမိမိ၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယရဟန်းအဖြစ်၌၊ သန္တောသာဘာဝံနှစ်သက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) အလိုမရှိသောအဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိပြ၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေဤယခုအခါ၌၊ သိက္ခာပစ္စက္ခနာဝါရေ၌၊ ဌတွာတည်၍၊ အယံ ဝိနိစ္ဆယောဤအဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဇ္ဇောသိအပ် ၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယေထိုအဆုံးအဖြတ်၌၊ “သာမညာရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စဝိတုကာမောရွေ့လျောလိုသည်ဖြစ်၍” ဣတိ အာဒိဟိဤသို့ အစရှိကုန် သော၊ ပဒေဟိပုဒ်တို့ဖြင့်၊ စိတ္တနိယမံစိတ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိပြ၏၊ “ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မ”န္တိ အာဒိဟိ “ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မ” အစရှိကုန်သော၊ ပဒေဟိ

ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ခေတ္တနိယမံ=ခေတ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။
 ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ လောကေ=သတ္တလောက၌၊ (ဝါ) လူအပေါင်း၌၊ သဿာနံ=
 ကောက်စပါးတို့၏။ ရဟနဌာနံ=ပေါက်ရောက်ရာဌာနကို၊ “ခေတ္တ”န္တိ=“ခေတ္တ”
 ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ=ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ ဣဒမ္ပိ=ဤ
 “ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ”စသောပုဒ်ကိုလည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ=သိက္ခာကို စွန့်ချခြင်း၏၊
 ရဟနဌာနတ္တာ=ရောက်ရာဌာန၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ခေတ္တ”န္တိ=“ခေတ္တ”ဟူ၍၊
 (ဝါ) ခေတ်ပုဒ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။ “ပစ္စက္ခာမိ ဓာရေဟိ”တိ ဧတေန=
 “ပစ္စက္ခာမိ ဓာရေဟိ”ဟူသောဤပုဒ်ဖြင့်၊ ကာလနိယမံ=အချိန်အခါကာလ
 ကို သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “ဝဒတိ”တိ ဣမိနာ=“ဝဒတိ”ဟူသော
 ဤပုဒ်ဖြင့်၊ ပယောဂနိယမံ=ဝစီပယောဂကိုသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။
 “အလံ မေ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကိန္နု မေ ဗုဒ္ဓေန၊ န မမတ္ထော ဗုဒ္ဓေန၊ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေ-
 နာ”တိ အာဒိဟိ=“အလံ မေ ဗုဒ္ဓေါ ။ပ။ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေန”အစရှိကုန်သော
 ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အနာမဋ္ဌကာလဝသေနာပိ=မသတ်မှတ်အပ်သောကာလ၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာကို စွန့်ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဒဿေတိ=ပြ၏။ “ဝိညာပေတိ”တိ ဣမိနာ=ဖြင့်၊ ဝိဇာနနနိယမံ=သိသဖြင့်
 သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “ဥမ္မတ္တကော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတိ၊ ဥမ္မတ္တ-
 ကဿ သန္တိကေ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိဟိ=အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့ဖြင့်၊
 ပုဂ္ဂလနိယမံ=ပုဂ္ဂိုလ်ကို သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “အရိယကေန
 မိလက္ခဿ သန္တိတေ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သော စ နပ္ပဋိဝိဇာနာတိ၊ အပ္ပ-
 စွက္ခတာ ဟောတိ သိက္ခာ”တိ အာဒိဟိ=အစရှိကုန်သော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ပုဂ္ဂ-
 လာဒိနိယမေ=ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသည်ကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ သတိပိ=ရှိပါသော်
 လည်း၊ ဝိဇာနနနိယမာသမ္ဘဝံ=ဝိဇာနနနိယမ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ=
 ပြ၏။ “ဒဝါယ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ၊ အပ္ပစွက္ခတာ ဟောတိ သိက္ခာ”တိ အာ-
 ဒိဟိ=အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ခေတ္တာဒိနိယမေ=“ခေတ္တ”အစရှိသည်ကို သတ်
 မှတ်ခြင်းသည်၊ သတိပိ=ရှိပါသော်လည်း၊ စိတ္တနိယမာဘာဝေန=စိတ်၏ပိုင်း
 ခြား သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ န ရဟတိ=မတက်ရောက်၊ ဣတိ=
 ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “သာဝေတုကာမော န သာဝေတိ၊ အပ္ပစွက္ခတာ
 ဟောတိ သိက္ခာ”တိ ဣမိနာ=ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ စိတ္တနိယမေ=စိတ်ကို

သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ သတိပိ=ရှိပါသော်လည်း၊ ပယောဂနိယမာဘာဝေန၊ ပယောဂနိယမ၏မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ရဟတိ=မတက်ရောက်၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “အဝိညုဿ သာဝေတိ၊ ဝိညုဿ န သာဝေတိ” တိ ဧတေဟိ•ဟူသောဤပုဒ်တို့ဖြင့်၊ စိတ္တ'ခေတ္တ'ကာလ'ပယောဂ'ပုဂ္ဂလ'ဝိဇာ- နနိယမေ=စိတ္တ+ခေတ္တ+ကာလ+ပယောဂ+ပုဂ္ဂလ+ ဝိဇာနနကို သတ်မှတ် ခြင်းသည်။ သတိပိ=ရှိပါသော်လည်း၊ ယံ ပုဂ္ဂလံ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ= ရည်ရွယ်၍၊ သာဝေတိ=ကြားစေ၏။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာ လျှင်၊ သဝနေန=ကြားခြင်းဖြင့်၊ ရဟတိ=တက်ရောက်၏။ အညဿ=တပါးတ ခြားသောသူအား၊ န ရဟတိ=မတက်ရောက်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “သဗ္ဗသော ဝါ ပန န သာဝေတိ၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ”တိ ဣဒံ ပန•ဟူသောဤစကားသည်ကား၊ စိတ္တာဒိနိယမေနေနံ=စိတ်အစရှိသည် ကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ သိက္ခာ=သိက္ခာသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပစ္စက္ခာ= ပယ်စွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ အညထာ=တပါးတခြား သော အပြားအားဖြင့်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ=ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ စိတ္တ'ခေတ္တ'ကာလ'ပယောဂ' ပုဂ္ဂလ'ဝိဇာနနနိယမဝသေန=စိတ္တ+ခေတ္တ+ကာလ+ပယောဂ+ပုဂ္ဂလ+ဝိဇာနန ကို သတ်မှတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာယ=ကို၊ (ဝါ) ၏၊ ပစ္စက္ခာနံ=ပယ်စွန့် ခြင်းကို၊ ဥ တွာ=သိ၍၊ တဒဘာဝေန=ထိုသို့မဖြစ်သဖြင့်၊ အပ္ပစ္စက္ခာနံ=မပယ် စွန့်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏။

ကထံ=အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်သနည်း၊? ဟိ သစ္စံ= မှန်၏။ ဥပသမ္ပန္နဘာဝတော=ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စဝိတုကာမတာစိတ္တေနေနံ=ရွှေ့ လျှောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော စိတ်ကြောင့်သာလျှင်၊ သိက္ခာ- ပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဒဝါ ဝါ=ပျော်ရွှင်မြူးတူး သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရဝါ ဝါ=ချွတ်ငူချင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘဏန္တဿ= ရွတ်ဆိုသော ရဟန်းအား၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) သိက္ခာကိုချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ စိတ္တဝသေန=စိတ် ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဇောတိ=ဖြစ်၏။ တဒဘာဝေန=တပါးတခြားသောအခြင်းအရာ

ဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) သိက္ခာကိုချခြင်းသည်
န ဟောတိ-မဖြစ်။

တထာ-ထိုမှတပါး၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ၊ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သံယံ ပစ္စက္ခာမိ၊
သိက္ခံ၊ ဝိနယံ၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဓေသံ၊ ဥပဇ္ဈာယံ၊ အာစရိယံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊
အန္တေဝါသိကံ၊ သမာနုပဇ္ဈာယကံ၊ သမာနာစရိယကံ၊ သဗြဟ္မစာရိ ပစ္စက္ခာမိ”
တိ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ။ ။ပ။ သဗြဟ္မစာရိ ပစ္စက္ခာမိဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနံ-ဆို
အပ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-“ဗုဒ္ဓ” အစရှိကုန်သော၊ စတုဒ္ဓသန္တံ-တဆယ့်လေးပုဒ်
ကုန်သော၊ ပဒါနဉ္စ-ပုဒ်တို့၏လည်းကောင်း၊ “ဂဟိတိ မံ ဓာရေဟိ၊ ဥပါသကော၊
အာရာမိကော၊ သာမဏေရော၊ တိတ္ထိယော၊ တိတ္ထိယသာဝကော၊ အဿ-
မဏော၊ အသကျပုတ္တိယောတိ မံ ဇာရေဟိ”တိ-“ဂိဟိတိ မံ ဓာရေဟိ။ ။ပ။
အသကျပုတ္တိယော မံ ဓာရေဟိ”ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနံ-ဆိုအပ်ကုန်သော၊
ဂိဟိအာဒိနံ-“ဂိဟိ”အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌန္တံ-ရှစ်ခုကုန်သော၊ ပဒါနဉ္စ-ပုဒ်တို့၏
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေသံ ဒွါဝိသတိယာ ခေတ္တပဒါနံ-ဤနှစ်
ဆယ့်နှစ်ခုကုန်သော ခေတ်ပုဒ်တို့တွင်၊ ယဿ ကဿစိ-တစုံတခုသော၊
သဝေဝစနဿ-ဝေဝုဇ်စကားလှယ် ပရိယာယ်ဖြစ်သောသဒ္ဓါ၏၊ (ဝါ) လှီလွဲ
ဆိုသောသဒ္ဓါ၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ တေသု-ထိုနှစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့တွင်၊ ယံ
ကိစ္ဆိ-တစုံတခုသောပုဒ်ကို၊ ဝတ္တုကာမဿ-ရွတ်ဆိုလိုသောသူအား၊ ယံ ကိစ္ဆိ-
တစုံတခုသောပုဒ်ကို၊ ဝဒတောပိ-ရွတ်ဆိုပါသော်လည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-
သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ရုက္ခာဒိနံ-သစ်ပင် အစရှိသည်တို့
တွင်၊ (ဝါ) တို့၏၊ အညတရဿ-အမှတ်မထား တစုံတခု၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊
ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သိက္ခံ-သိက္ခာကို၊ ပစ္စက္ခန္တဿ-စွန့်ချသော ရဟန်းအား၊
သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကိုချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ခေတ္တ-
ဝသေန-ခေတ်ပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်း
သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဒဘာဝေနံ-တပါးတခြားသော အခြင်းအရာဖြင့်၊
သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်။

တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-ထိုစကားရပ်၌၊ “ပစ္စက္ခာမိ”တိ စ-“ပစ္စက္ခာမိ”
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “မံ ဓာရေဟိ”တိ စ-“မံ ဓာရေဟိ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊
ယဒေတံ ယံ ဧတံ ဝတ္တမာနကာလဝစနံ-အကြင်ဝတ္တမာန်ကာလကို ဟော

သောသဒ္ဓါကို၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။ “အလံ မေ ဗုဒ္ဓေန၊ ကိန္နု မေ ဗုဒ္ဓေန၊ န မမတ္ထော ဗုဒ္ဓေန၊ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေနာ”တိ အာဒိနာ=“အလံ မေ ဗုဒ္ဓေန၊ ။ပ။ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေန”အစရှိသည်ဖြင့်၊ အာချာတဝသေန၊ အာချာတ်ပုဒ်၏အစွမ်း ဖြင့်၊ ကာလံ၊ အချိန်အခါကာလကို၊ အနာမိသိတွာ၊ မသုံးသပ်မှု၍၊ ပုရိမေဟိ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ စုဒ္ဓသဟိ၊ တဆယ့်လေးပုဒ်ကုန်သော၊ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ၊ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍၊ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော၊ “အလံ မေ”တိ အာဒိနိ၊ “အလံ မေ”ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ၊ လေးပုဒ် ကုန်သော၊ ယာနိ ပဒါနိ၊ အကြင်ပုဒ်တို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏၊ တေသံယေဝ စ ပဒါနံ၊ ထိုပုဒ်တို့၏သာလျှင်၊ သဝေဝစနာနံ၊ အတူတကွဖြစ်ကုန်သော ဝေ-ဝုဉ်စကားလွယ် ပရိယာယ်သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ၊ သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ “အဟံ၊ ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရား ကို၊ ပစ္စက္ခာသိံ၊ ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီးပြီ”၊ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “အဟံ၊ ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို၊ ပစ္စက္ခာသိံ၊ ပယ်စွန့်လတံ”၊ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်း ကောင်း၊ “မံ၊ ငါ့ကို၊ ဂိဟိတိ၊ လူဝတ်ကြောင် ခါယကာဟူ၍၊ ဓာရေသိံ၊ မှတ် သားလေလော့”၊ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “မံ၊ ငါ့ကို၊ ဂိဟိတိ၊ လူ ဝတ်ကြောင် ခါယကာဟူ၍၊ ဓာရေသတိံ၊ မှတ်သားလတံ”၊ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ သော်လည်းကောင်း၊ “အဟံ၊ ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပစ္စက္ခေယျံ၊ ပယ်စွန့်ရပါမူကား၊ ယန္တု၊ နကောင်းလေစွ”၊ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်း ကောင်း၊ ဣတိ အဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ အတိတာနာဂတပရိကပ္ပ-ဝစနာနိ၊ အတိတ်+အနာဂတ်+ပရိကပ္ပစကားတို့ကို၊ ဘဏန္တဿ၊ ရွတ်ဆိုသော ရဟန်းအား၊ ပစ္စက္ခာနံ၊ သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ ဝတ္ထမာနကာလဝသေန ဝေဝ=ပစ္စုပ္ပန် ဝတ္ထမာန်ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အနာမဋ္ဌကာလဝသေန စ=မသုံးသပ်သောကာလ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပစ္စက္ခာနံ၊ သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ တဒဘာဝေန တပါးတခြားသော အခြင်းအားဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ၊ သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ပမောဂေါ ပန၊ လုလ္လပယောဂသည်ကား၊ ကာယိကော၊ ကာယိက ပယောဂလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကိုယ်အမူအရာသည်လည်းကောင်း၊ ဝါစသိ-

စက္ကာတိ=ကား၊ စတိဿံ ကာယာနုပဿနာယံ=ဤကာယာနုပ-
ဿနာ၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ ပတ္တုကာမောတိ=ကား၊ အဓိဂန္တုကာမော စ=ရခြင်း
ငှာအလိုရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ သမာပဇ္ဇိတုကာမော စ=ဝင်စားခြင်း
ငှာအလိုရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“ပါရိသုဒ္ဓိံ
ပုတ္တုကာမော”ဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ သလ္လက္ခဏာဝိဝဋ္ဋနာဝသေန=
အမှတ်အသားကို ပြောင်းပြန်ပြန်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိဂန္တုကာမော=
ရခြင်းငှာအလိုရှိ၏၊ သလ္လက္ခဏာဝသေန=အမှတ်အသားကိုပြုသည်၏ အ
စွမ်းဖြင့်၊ သမာပဇ္ဇိတုကာမော=ဝင်စားခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
ယောဇေတဗ္ဗံ=ယှဉ်စေအပ်၏၊ အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇန ။ ပ ။ ဝသီပုတ္တ-
န္တိ စက္ကံ=ဤတောဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပဉ္စ=ငါးပါးကုန်သော၊ ဝသီယော=
ဝသီဘော်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏၊ ပဌမဇ္ဈာနတော=ပဌမဇ္ဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌာ-
ယ=ထ၍၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ ဝိတက္ကံ=ဝိတက်ကို၊ အာဝဇ္ဇယတော=ဆင်ခြင်
သောအားဖြင့်၊ ဘဝဂံ=ဘဝင်ကို၊ ဥပစ္ဆန္နိတွာ=ဖြတ်တောက်၍၊ ဥပန္နာဝဇ္ဇ-
နာနန္တရံ=ဖြစ်သောလော၏အခြားမဲ့၌၊ ဝိတက္ကာရမ္ပဏာနေဝ=ဝိတက်လျှင်
အာရုံရှိကုန်သော၊ စက္ကာရိပဉ္စဇဝနာနိ=လေးကြိမ်မြောက်သောလော၊ ငါး
ကြိမ်မြောက်သောလောတို့သည်၊ ဇေတိ=စောကုန်၏၊ တတော=ထိုလောလေး
ကြိမ်၊ ငါးကြိမ်စောပြီးသည်မှနောင်၌၊ ဒွေ=နှစ်ကြိမ်ကုန်သော၊ ဘဝဂီနိ=
ဘဝင်တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ တတော ပန=ထိုဘဝင်နှစ်ကြိမ်ကျပြီးသည်
မှနောင်၌ကား၊ ဝိစာရာရမ္ပဏံ=ဝိစာရလျှင်အာရုံရှိသော၊ အာဝဇ္ဇနံ=အာ-
ဝဇ္ဇနံ=သည့်၊ ဝုတ္တနယေနေဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဇဝနာ-
နိ=လောတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပဉ္စသု=ငါးပါးကုန်သော၊
ဈာနင်္ဂေသု=ဈာန်အင်္ဂါတို့၌၊ ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ နိရန္တရံ=မပြတ်မလတ်၊
စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ပေသေတံ=စေလွှတ်စိမ့်သောငှာ၊ သက္ကောတိ=တတ်နိုင်၏၊
အထ=ထိုမှနောင်၌၊ အဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အာဝဇ္ဇနဝသီ=အာဝဇ္ဇနဝသီ
ဘော်သည်၊ သိဒ္ဓါ=ပြီးစီးသည်၊ ဟောတိ=၏၊ အယံ ပန=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
သည်ကား၊ ဘဝဂံဒွယန္တရိတာ=ဘဝင်နှစ်ကြိမ်ခြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
မတ္တကပ္ပတ္တာ=အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်သောကြောင့်၊ (ဝါ) အထွဋ်အထိပ်
သို့ရောက်သောကြောင့်၊ ဝသီ=ဝသီဘော်ကို၊ ဘဝတော=မြတ်စွာဘုရား

၏။ ယမကပါဠိဟာရိယေ=ယမကပါဠိဟာရိယ၌၊ (ဝါ) အစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကိုပြရာအခါ၌၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏။ အညေသံ=မြတ်စွာဘုရားမှတပါးတခြားကုန်သော၊ ဓမ္မသေနာပတိအာဒိနံ ဝါ=တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်သော ရှင်သာရိပုတြာ အစရှိသောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဧဝရူပေ= ဤသို့သဘောရှိသောတန်ခိုးပြာဠိဟာကိုပြရာအရာဌာန၌၊ ဥဌာယ=ထ၍၊ သမုဌာယ=ကောင်းစွာထ၍၊ လဟုတရံ=အလွန်လျင်မြန်စွာ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီ= နိဗ္ဗတ္တနကာလေ=အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်ဖြစ်သောကာလ၌၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏။ သာ စ ခေါ=ထိုအာဝဇ္ဇနဝသီဘော်သည်လည်း၊ ဣတ္ထရာ=တပါးတခြား သော၊ ပရိတ္တကာလာ=နည်းသောကာလမှ၊ သတ္ထု=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ယမကပါဠိဟာရိယေ ဝိယ=အစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကိုပြသောကာလ၌ ကဲ့သို့၊ စိရတရပ္ပဗန္ဓတိ=အလွန်ကြာမြင့်စွာဖွဲ့လေ့ရှိ၏။ တထာ တံ ဝစနံ= ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ တံ ဝစနံ=ထိုစကားကို၊ သာဝကေဟိ= သာဝကတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏံ=မဆက်ဆံခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ဣတော=ဤမြတ်စွာဘုရား၏ဝသီဘော်မှ၊ (ဝါ) ဤဝင်စားခြင်းထက်၊ ပရံ= တပါးတခြားသော၊ သီယတရာ=အလွန်လျင်မြန်သော၊ အာဝဇ္ဇနဝသီ နာမ= အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်မည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ။

ပန=အဘို့တပါးကား၊ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလာနဿ=အ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၏၊ နန္ဒောပနန္ဒနာဂရာဇဒမနေ ဝိယ=နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးမင်းကိုဆုံးမသကဲ့သို့၊ သီယံ=လျင်မြန်စွာ၊ သမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ=ဝင် စားခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သမာပဇ္ဇနဝသီ နာမ=“သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်”မည်၏။ ဧတ္ထ စ=ဤ“သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်”၌ကား၊ သမာပဇ္ဇိတုကာမတာနန္တရံ=ဝင်စားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အခြားမဲ့၌၊ ခွိသု=နှစ်ကြိမ်ကုန်သော၊ ဘဝဂေသု=ဘဝင်တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု=ဖြစ်ကုန် သည်ရှိသော်၊ ဘဝဂံ=ဘဝင်ကို၊ ဥပစ္ဆိန္နိတွာ=ဖြတ်၍၊ ဥပ္ပန္နာဝဇ္ဇနာနန္တရံ= ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန၏အခြားမဲ့၌၊ သမာပဇ္ဇနံ=သမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်း သည်၊ သီယံ=လျင်မြန်စွာ၊ သမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ=ဝင်စားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မတ္ထကပ္ပတ္တာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်

သော၊ (ဝါ) အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ အယဉ္ဇ သမာပဇ္ဇနဝသီ=ဤ သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်ကို၊ သတ္တု=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မဒေသနာယံ=တရား တော်ကို ဟောတော်မူရာအခါ၌၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ တံ=ထိုသမာပဇ္ဇန- ဝသီဘော်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “သော စ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿေန တ- သံသယေဝ ကထာယ ပရိယောသာနေ တသ္မိယေဝ ပုရိမသ္မိ သမာဓိ- နိမိတ္တေ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌာပေမိ သန္တိသာဒေမိ ဧကောဒိ ကရောမိ သမာဒဟာမိ၊ ယေန သုဒ္ဓံ နိစ္စကပ္ပံ ဝိဟရာမိ”တိ=“သော စ ခေါ အဂ္ဂိဝေ- သေန ။ ပ ။ နိစ္စကပ္ပံ ဝိဟရာမိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဟိ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ ဣတော=ဤဝင်စားခြင်းထက်၊ သီယတရာ=အ လွန်လျင်မြန်သော၊ သမာပဇ္ဇနဝသီ နာမံ=“သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်”မည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ။

အစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ=လက်ဖျစ်တစ်တွတ်မျှလည်းကောင်း၊ ဒသစ္ဆရာ- မတ္တံ ဝါ=လက်ဖျစ်ဆယ်တွတ်မျှလည်းကောင်း၊ လဟုကံ=လျင်မြန်သော၊ ခဏံ=တစ်ခဏမျှ၊ ဈာနံ=ဈာန်ကို၊ ဌပေတု=ထားခြင်းငှာ၊ သမတ္တတာ=စွမ်း နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိဌာနဝသီ နာမံ=“အဓိဌာနဝသီဘော်” မည်၏၊ တထေဝ=ထိုအတူသာလျှင်၊ အစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ=လက်ဖျစ်တစ်တွတ် မျှလည်းကောင်း၊ ဒသစ္ဆရာမတ္တံ ဝါ=လက်ဖျစ်ဆယ်တွတ်မျှလည်းကောင်း၊ လဟုကံ=လျင်မြန်သော၊ ခဏံ ဝါ=ခဏပတ်လုံး၎င်း၊ ဈာနသမဂ္ဂီ=ဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ဈာနတော=ဈာန်မှ၊ ဝုဌာတု=ထခြင်းငှာ၊ သ- မတ္တတာ=စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝုဌာနဝသီ နာမံ=“ဝုဌာနဝသီ- ဘော်”မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတ္ထ=ဤဝုဌာနဝသီဘော်၌၊ ဘဝဂ်စိတ္တ- ပ္ပဝတ္တိယေဝ=ဘဝင်စိတ်၏ဥပါဒ်သည်သာလျှင်၊ ဈာနတော=ဈာန်မှ၊ ဝုဌာ- နံ နာမံ=ထခြင်းမည်၏၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ=ဤဝုဌာနဝသီဘော်၌၊ ယထာ=အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်၊ “ဧတ္တကမေဝ=ဤမျှလောက်သာလျှင်ဖြစ် သော၊ ခဏံ=ခဏပတ်လုံး၊ ဈာနံ=ဈာန်ကို၊ ဌပေသာမိ=ထားအံ့”၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ပုဗ္ဗပရိကမ္ပဝသေန=ရှေး၌ပရိကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိဌာနသမတ္တ- တာ=အဓိဌာန်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အဓိဌာနဝသီ=“အဓိ-

ဌာနဝသီဘော်”မည်၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊ “ဧတ္တကမေဝ=ဤမျှလောက်သာ လျှင်ဖြစ်သော၊ ခဏံ=ခဏပတ်လုံး၊ ဈာနသမဂ္ဂီ=ဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်၍၊ ဈာနတော=ဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ=ထတော့အံ့”၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ပုဗ္ဗပရိကမ္မဝသေန=ရှေး၌ပရိကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌာနသမတ္တတာ= ထခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝုဋ္ဌာနဝသီ=“ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော်” မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊ ယာ=အကြင်သမာပတ် ကို၊ သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ=သမာပတ်မှ ထခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော သမာတ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ ပန=ပစ္စဝေက္ခဏာ- ဝသီဘော်ကိုကား၊ အာဝဇ္ဇနဝသီယာ ဧဝံ=အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တတ္ထ=ထိုပစ္စဝေက္ခဏာဝသီဘော်၌၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဇဝနာနေဝ=ပစ္စဝေက္ခဏာဇောတို့သည်သာလျှင်၊ အာဝဇ္ဇ- နာနန္တရာနိ=အာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့ဖြစ်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယဒဂ္ဂေန= အကြင်ဇောကိုအစပြု၍၊ အာဝဇ္ဇနဝိသိဒ္ဓိ=အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်သည်ပြီး၏၊ တဒဂ္ဂေန=ထိုဇောကိုအစပြု၍၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီသဒ္ဓိ=ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ ဘော်၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

အရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝါ ။ ပ ။ ဝိပဿနံ ပဌပေတိတိ=“အရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝါ ။ ပ ။ ဝိပဿနံ ပဌပေတိ”ဟူ၍၊ သင်္ခေပတော=အကျဉ်းချုပ်အား ဖြင့်၊ ဝုတ္တမတ္တံ=ဆိုအပ်သောအနက်ကို၊ ဝိတ္ထာရတော=အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒသေတံ=ပြခြင်းငှာ “ကထ”န္တိ အာဒိ=“ကထ” အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“ကထ” အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ဈာနဂါနိ ပရိဂ္ဂဟေတွာတိ=ကား၊ ဝိတက္ကာဒိနိ=ဝိတက်အစရှိကုန်သော၊ ဈာနဂါနိ စ=ဈာန်အင်္ဂါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တေ=ထိုဈာန်အင်္ဂါ တို့နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ စ=တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သလက္ခဏာ- ရသာဒိဝသေန=“သလက္ခဏာရသ”အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေ- တွာ=သိမ်းဆည်း၍၊ (ဝါ) သိမ်းယူ၍၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ “ဈာနဂါနိ”တိ ဣဒံ ဝစနံ=“ဈာနဂါနိ”ဟူသောဤစကားရပ်သည်၊ နိဒဿနမတ္တံ=နိဒဿနနည်း မျှတည်း၊ (ဝါ) အထင်ကိုဆိုသဖြင့်အလုံးစုံကိုရသောနည်းမျှတည်း၊ ပန=

ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဈာနင်္ဂါနိဗ္ဗာန်အင်္ဂါတို့ကို၊ ပဿန္တော=မြင်သည်ရှိသော်၊
 တံ သမ္ပယုတ္တေ=ထိုဈာန်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ထိုဈာန်နှင့်ယှဉ်
 ကုန်သော၊ ဓမ္မေ စ=တရားတို့ကိုလည်း၊ ပဿတိ=မြင်၏၊ တေသံ နိဿာ-
 ယံ ဟဒယဝတ္ထုန္တိ=ကား၊ ယထာ နာမ=ဥပမာမည်သည်ကား၊ ပုရိသော=
 သည်၊ အန္တောဂေဟေ=အိမ်၏အတွင်း၌၊ သပ္ပံ=မြွေကို၊ ဒိသ္မာ=တွေ့မြင်၍၊
 အနုဗန္ဓမာနော=အစဉ်တစိုက်လိုက်သည်ရှိသော်၊ တဿ သပ္ပဿ=ထိုမြွေ
 ၏၊ အာသယံ=တည်ရာအရပ်ကို၊ ပဿတိ ယထာ=တွေ့မြင်သကဲ့သို့၊ ဧဝ-
 မေဝ=ဤအတူသာလျှင်၊ အယမ္ပိ ယောဂါဝစရော=ဤယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်
 သည်လည်း၊ တေ အရူပဓမ္မေ=ထိုနာမ်တရားတို့ကို၊ ဥပပရိက္ခန္တော=စုံစမ်း
 ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်၊ “ဣမေ ဓမ္မာံ=ဤတရားတို့သည်၊ ကိံ=အဘယ်သို့၊
 (ဝါ) အဘယ်ကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ ပဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်သနည်း”၊ ဣတိ=ဤ
 သို့၊ ပရိယေသမာနော=စုံစမ်းရှာဖွေသည်ရှိသော်၊ တေသံ=ထိုတရားတို့၏၊
 နိဿယံ=မှီရာဖြစ်သော၊ ဟဒယဝတ္ထု=ဟဒယဝတ္ထုကို၊ ပဿတိ=မြင်၏၊
 ဈာနင်္ဂါနိ အရူပန္တိ ဧတ္ထ=“ဈာနင်္ဂါနိ အရူပံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ တံ
 သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနမ္ပိ=ထိုဈာန်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားကိုလည်း၊ ဂဟ-
 ကံ=ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

အရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ=နာမ်လျှင် ပြဇာန်းခြင်းရှိသော၊ ရူပပရိဂ္ဂဟံ=ရုပ်ကို
 သိမ်းဆည်းခြင်းကို၊ ဒဿေတွာ=ပြဆိုပြီး၍၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=
 ဤယခုအခါ၌၊ ရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ=ရုပ်လျှင်ပြဇာန်းခြင်းရှိသော၊ အရူပပရိဂ္ဂဟံ=
 နာမ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အထ ဝါ”
 တိ အာဒိ=“အထ ဝါ” အစရှိသော စက္ခုာရပ်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆို၏၊
 ကေသာဒိသု ကောဌာသေသု ။ ပ ။ တံ နိဿိတရူပါနိ စ ပရိဂ္ဂ-
 ဟေတွာတိ ဧတ္ထ ပန=“ကေသာဒိသု ။ ပ ။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ”ဟူသော
 ဤပါဠိရပ်၌ကား၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ကေသေ=ဆံပင်၌၊ ပထဝီဓာတု=
 ပထဝီဓာတ်သည်၊ ထဒ္ဒလက္ခဏံ=ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သောလက္ခဏာရှိ၏၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ=သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ တတ္ထေဝ=ထိုဆံပင်၌သာ
 လျှင်၊ အာပေါဓာတု=အာပေါဓာတ်သည်၊ အာဗန္ဓနလက္ခဏံ=နှောင်ဖွဲ့ခြင်း

လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ပရိဂ္ဂဟေတုဗ္ဗံ=သိမ်းပိုက်အပ်၏။ တေဇော-
 ဓာတု=တေဇောဓာတ်သည်၊ ပရိပါစနလက္ခဏံ=ရင့်ကျက်ခြင်း လက္ခဏာ
 ရှိ၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ပရိဂ္ဂဟေတုဗ္ဗံ=သိမ်းပိုက်အပ်၏။ ဝါယောဓာတု-
 ဝါယောဓာတ်သည်၊ ဝိတ္ထုမ္ပနလက္ခဏံ=ခိုင်ခန့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ပရိဂ္ဂဟေတုဗ္ဗံ=သိမ်းပိုက်အပ်၏။ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ သဗ္ဗကောဋ္ဌာ-
 သေသု=အလုံးစုံသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့၌၊ ဧကေ-
 ကသ္မိ=တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ကောဋ္ဌာသေ=ကောဋ္ဌာသ၌၊ (ဝါ) အဘို့အစ၌၊
 စတ္တာရိ စတ္တာရိ=လေးပါး၊ လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာနိ=မဟာဘုတ်
 တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတုဗ္ဗာနိ=သိမ်းပိုက်အပ်ကုန်၏။ အထ ပစ္ဆာ=ထိုမှနောင်၌၊
 အနေန=ဤမဟာဘုတ်သည်၊ ယာထာဝတော=မဖေါက်မပြန် အဟုတ်
 အမှန်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သရသလက္ခဏတော=မိမိကိစ္စ၊ မိမိလက္ခ-
 ဏာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာဝိဘူတာသု=ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော၊ ဓာ-
 တုသု=ဓာတ်တို့၌၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနမှိ=ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်သည်၊
 တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ကေသေ=ဆံပင်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏာ=ဆိုအပ်ပြီးသော
 လက္ခဏာရှိကုန်၏။ စတဿော=လေးပါးကုန်သော၊ တာ ဓာတုယော စ-
 ထိုဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တံ နိဿိတော=ထိုဓာတ်လေးပါးကို မှီ၍
 ဖြစ်သော၊ ဝဏ္ဏော စ=အဆင်းလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓော စ=အနံ့လည်း
 ကောင်း၊ ရသော စ=အရသာလည်းကောင်း၊ ဩဇာ စ=ဩဇာရုပ်လည်း
 ဇီဝိတံ စ=ဇီဝိတရုပ်လည်းကောင်း၊ ကာယပသာဒေါ=ကာယပသာဒလည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ကာယဒသကဝသေန=ကာယဒသက၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဒသ=ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ရူပါနိ စ=ရုပ်တို့သည်လည်းကောင်း၊
 တတ္ထေဝ=ထိုမဟာဘုတ်လေးပါး၌သာလျှင်၊ ဘာဝဿ=ဘော၏၊ (ဝါ) ဖြစ်
 ခြင်း၏။ အတ္ထိတာယ=ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘာဝဒသက-
 ဝသေန=ဘာဝဒသက၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒသ=ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ရူပါနိ စ-
 ရုပ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာဟာရဿမုဋ္ဌာနံ=အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော၊
 ဩဇဋ္ဌမကံ=ဩဇာရုပ်လျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသောရုပ်လည်းကောင်း၊ ဥတု-
 ဘမုဋ္ဌာနံ စ=ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော
 ရုပ်လည်းကောင်း၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ စ=စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်လည်းကောင်း၊ (ဝါ)

စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အပရာနိပိ=တပါး
 တခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတုရိသတိ=နှစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သောရုပ်
 တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ စတုသမုဋ္ဌာနေသု=“ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊
 အာဟာရ”ဟူသော လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊
 စတုရိသတိကောဋ္ဌာသေသု=နှစ်ဆယ့်လေးပါးသောကောဋ္ဌာသတို့၌၊ (ဝါ)
 နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော အဘို့အစုတို့၌၊ စတုစတ္တာလီသ=လေးဆယ်လေး
 ပါးကုန်သော၊ ရူပါနိ=ရုပ်တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ=သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏၊
 သေဒေါ=ဈေးလည်းကောင်း၊ အဿု=မျက်ရည်လည်းကောင်း၊ ခေဋ္ဌော=
 တံတွေးလည်းကောင်း၊ သိယံဏိကာ=နှလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမေ
 ပန=ဤသည်တို့သည်ကား၊ စတုသု=လေးပါးကုန်သော၊ ဥတုစိတ္တသမု-
 ဋ္ဌာနေသု=ဥတုသမုဋ္ဌာနရုပ်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်တို့၌၊ ဒွိန္ဒ=နှစ်ပါးကုန်သော၊
 ဩဠမကနံ=ဩဠမကရုပ်တို့၏၊ (ဝါ) ဩဇာရုပ်လျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိ
 သောရုပ်တို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ သောဠသ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့
 သည်၊ သောဠသ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ရူပါနိ=ရုပ်တို့ကို၊ ပရိ-
 ဂ္ဂဟိတာနိ=သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏၊ ဥဒရိယံ=အစာသစ်လည်းကောင်း၊
 ကရိသံ=အစာဟောင်းလည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗံ=ပြည်လည်းကောင်း၊ မုတ္တံ=
 ကျင်ငယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေသု စတုသု=ဤလေးပါးတို့
 ၌၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနေသု=ဥတုသမုဋ္ဌာနရုပ်တို့၌၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနသေဝ=ဥတု-
 သမုဋ္ဌာနရုပ်တို့၏သာလျှင်၊ ဩဠမကသ=ဩဠမကရုပ်၏၊ ဝသေန=
 အစွမ်းဖြင့်၊ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ရူပါနိ=ရှစ်ပါး၊ ရှစ်ပါးကုန်သောရုပ်တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂ-
 ဟေတဗ္ဗာနိ=သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏၊ ဧသ စသော နယော=ဤနည်းသည်
 ကား၊ ဟာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ဒွိတ္တိသာကာရေန=သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်း
 အရာ၌၊ နယော=သိကြောင်းနည်းတည်း။

ဣမသ္မိ ဒွိတ္တိသာကာရေ=ဤသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာ၌၊
 အာဝိဘူတေ=ထင်ရှားစွာဖြစ်ကုန်သော၊ အပရေ=တပါးတခြားကုန်သော၊
 စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ ယေ ပန တေဇောကောဋ္ဌာသာ=အကြင်
 တေဇောကောဋ္ဌာသတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆ=ခြောက်ပါးကုန်သော၊

ယေ ပန ဝါယောကောဌာသာ=အကြင်ဝါယောကောဌာသတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒသ=ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အာကာရာ=အခြင်းအရာ
 တို့သည်၊ အာဝိ=ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တတ္ထ=ထိုဆယ်ပါးသော
 အခြင်းအရာ၌၊ အသိတာဒိပရိပါစကေ=အစာ၏ ကြေခြင်းအစရှိသော
 ဝမ်းမီး၌၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ကမ္မဇတေဇောကောဌာသမ္ပိကံ=ကြောင့်ဖြစ်
 သော တေဇောဓာတ်အစုသည်၊ ဩဠမကဉ္စေဝ=ဩဠမကရုပ်လည်း
 ကောင်း၊ (ဝါ) ဩဠရုပ်လျှင်ရှစ်ခုမြောက်ရှိသောရုပ်သည်လည်းကောင်း၊
 ဇီဝိတဉ္စ=ဇီဝိတရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နဝ=ကိုးပါးကုန်
 သော၊ ရူပါနိ စ=ရုပ်တို့ကိုလည်း၊ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ=သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏၊
 တထာ=ထိုအတူ၊ စိတ္တဇေ=စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ အဿာသပဿာသ-
 ကောဌာသေ=အဿာသ၊ ပဿာသကောဌာသ၌၊ (ဝါ) ထွက်သက်၊ ဝင်
 သက်အစ၌၊ ဩဠမကဉ္စေဝ=ဩဠမကရုပ်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓေါ စ=
 သဒ္ဓရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နဝ=ကိုးပါးကုန်သော၊ ရူပါနိ=
 ရုပ်တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ=သိမ်းပိုက်အပ်ကုန်၏၊ သေသေသု=ကြွင်းကျန်ကုန်
 သော၊ စတုသမုဋ္ဌာနေသု=“ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ”ဟူသောအကြောင်း
 လေးပါးကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌသု=ရှစ်ပါးကုန်သောရုပ်တို့၌၊ ဇီဝိတ-
 နဝကဉ္စေဝ=ဇီဝိတနဝကရုပ်လည်းကောင်း၊ တိဏိ=သုံးပါးကုန်သော၊ ဩဠ-
 မကာနိ စ=ဩဠမကရုပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တေတ္ထိသ
 တေတ္ထိသ=သုံးဆယ့်သုံးပါး၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ ရူပါနိ=ရုပ်တို့ကို၊
 ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ=သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝိတ္တာရတော=အ
 ကျယ်အားဖြင့်၊ ဒွါစတ္တာလိသာကာရဝသေန=လေးဆယ့်နှစ်ပါးသောအခြင်း
 အရာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣမေသု ဘူတုပါဒါယရူပေသု=ဤဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါ
 ရုပ်တို့၌၊ ပါကဋေသု=ထင်ရှားခြင်းတို့သည်၊ ဇာတေသု=ဖြစ်ကုန်သည်ရှိ
 သော်၊ ဝတ္ထုဒွါရဝသေန=ဝတ္ထု၊ ဒွါရတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ စက္ခုဒသကာဒယော=
 စက္ခုဒသက အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စ=ငါးပါးကုန်သောရုပ်တို့လည်းကောင်း၊
 ဟဒယဝတ္ထုဒသကဉ္စ=ဟဒယဒသကဝတ္ထုရုပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့
 အပရာနိပိတပါးတခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဌိရူပါနိ=ခြောက်ဆယ်
 သောရုပ်တို့လည်း၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ=သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏၊ သစေ=

အကယ်၍၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တေန တေန မုခေန-ထိုထိုသို့သော အကြောင်းဖြင့်၊ ရူပံ-ရုပ်ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-သိမ်းဆည်း၍၊ အရူပံ-နာမ် တရားကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ-သိမ်းဆည်းသောသူအား၊ အရူပဿ-နာမ်တရား နှစ်ပါး (ဝါ) နာမ်တရားသည်၊ သုခမတ္တာ-သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အရူပံ-နာမ်တရားသည်၊ န ဥပဌာတိ-မထင်ရှား၊ တေန ပုဂ္ဂလေန-ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓုရနိက္ခေပံ-လုလ္လဝီရိယတည်းဟူသောဝန်ကိုလျော့ချ ခြင်းကို၊ အကတ္တာ-မပြုမူ၍၊ ရူပမေဝ-ရုပ်ကိုသာလျှင်၊ ပုနပျုနံ-အဖန် တလဲလဲ၊ သမ္ပသိတဗ္ဗံ-သုံးသပ်အပ်၏၊ မနသိ ကာတဗ္ဗံ-နှလုံးသွင်းဆင် ခြင်အပ်၏၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ-ပိုင်းခြားသတ် မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ယထာ-ယထာ ယေန ယေန အာကာရေန- အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရူပံ- ရုပ်သည်၊ သုဝိက္ခာလိတံ-ကောင်းစွာဆေးကြောအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ် ၏၊ နိဇ္ဇဉ်-မမှေးအပ်သည်၊ (ဝါ) အမှေးမရှိသည်၊ သုပရိသုဗ္ဗံ-ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တထာ တထာ တေန တေန အာကာ- ရေန-ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ တဒါရမ္မဏာ-ထိုရုပ်လျှင် အာရုံရှိ ကုန်သော၊ အရူပဓမ္မာ-နာမ်တရားတို့သည်၊ သယမေဝ-မိမိအားသာလျှင်၊ ပါကဋာ-ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်ရှားအောင်ပြဆိုဦးအံ့၊ စက္ခုမတော-မျက်စိ အမြင်ရှိသော၊ ပရိသဿ-ယောက်ျားအား၊ အပရိသုဒ္ဓေ-မစင်ကြယ်သော၊ အာဒါသေ-ကြေးမုံ၌၊ (ဝါ) မှန်၌၊ မုခနိမိတ္တံ-မျက်နှာရိပ်ကို၊ ဩလော- ကေန္တဿ-ကြည့်ရှုသောသူအား၊ နိမိတ္တံ-မျက်နှာရိပ်သည်၊ န ပညာယတိ- မထင်ရှား၊ ဣတိ မနသိ ကတ္တာ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ အာဒါသံ-ကြေးမုံ ကို၊ (ဝါ) မှန်ကို၊ န ဆဉ္ဇေတိ-မစွန့်၊ အထ ခေါ-စင်စစ်သော်ကား၊ နံ အာ ဒါသံ-ထိုကြေးမုံကို၊ (ဝါ) ထိုမှန်ကို၊ ပုနပျုနံ-အဖန်တလဲလဲ၊ ပရိမဇ္ဇတိ- သုတ်သင်၏၊ (ဝါ) ပွတ်တိုက်၏၊ တဿ-ထိုသူအား၊ ပရိသုဒ္ဓေ-စင်ကြယ် သော၊ အာဒါသေ-ကြေးမုံ၌၊ (ဝါ) မှန်၌၊ နိမိတ္တံ-မျက်နှာရိပ်သည်၊ သယ- မေဝ-အလိုအလိုသာလျှင်၊ ပါကဋာ-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်

သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ=ဤအတူသာလျှင်၊ တေန ဘိက္ခုနာ=သည်၊ ဓုရနိက္ခေ-
ပံ=လုလ္လဝီရိယတည်းဟူသောဝန်ကို လျော့ချခြင်းကို၊ အကတွာ=မပြုမူ၍၊
ရူပမေဝ=ရုပ်ကိုသာလျှင်၊ ပုနပ္ပနံ=အဖန်တလဲလဲ၊ သမ္ပသိတဗ္ဗံ=သုံးသပ်အပ်
၏၊ မနသိ ကာတဗ္ဗံ=နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်အပ်၏၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ=သိမ်းပိုက်
အပ်၏၊ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ=ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယထာ
ယထာ ယေန ယေန အာကာရေန=အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာ
ဖြင့်၊ အဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရူပံ=ရုပ်သည်၊ သုဝိက္ခာလိတံ=ကောင်းစွာဆေး
ကြောအပ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ နိဇ္ဇဋ်=မမှေးယှက်အပ်သည်၊ သုပရိသုဒ္ဓံ=
အလွန်စင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တထာ တထာ တေန တေန
အာကာရေန=ဖြင့်၊ တဒါရမ္ပဏာ=ထိုရုပ်တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော၊
အရူပဓမ္မာ=နာမ်တရားတို့သည်၊ သယမေဝ=အလိုအလိုသာလျှင်၊ ပါကဋာ=
ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟ-
ဿ=ကောင်းစွာစင်ကြယ်သောရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းသော၊ အဿ ပန=ထို
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ အရူပဓမ္မာ=နာမ်တရားတို့သည်၊ ဖဿဝသေန
ဝါ=ဖဿ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာဝသေန ဝါ=ဝေဒနာ၏အ
စွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏဝသေန ဝါ=ဝိညာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိဟိ=သုံးပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ=အခြင်း
အရာတို့ဖြင့်၊ ဥပဌဟန္တိ=ထင်လာကုန်၏။

ကထံ=အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊ အရူပဓမ္မာ=နာမ်တရားတို့သည်၊
ဖဿဝသေန ဝါ=ဖဿ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာဝသေန ဝါ=
ဝေဒနာ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏဝသေန ဝါ=ဝိညာဏ်၏အ
စွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိဟိ=သုံးပါးကုန်သော၊ အာကာ-
ရေဟိ=အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဥပဌဟန္တိ=ထင်လာကုန်သနည်း၊ တာဝ=ဝေဒနာ၊
ဝိညာဏ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကဿ=တစ်ယောက်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ “ကေ-
သေ=ဆံပင်၌၊ ပထဝီဓာတု=ပထဝီဓာတ်သည်၊ ကက္ခဠလက္ခဏာ=ကြမ်း
တမ်းသော လက္ခဏာရှိ၏။ ။ ပ ။ အဿာသပဿာသေ=ထွက်သက်၊
ဝင်သက်၌၊ ပထဝီဓာတု=ပထဝီဓာတ်သည်၊ ကက္ခဠလက္ခဏာ=ကြမ်းတမ်း

သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန=နည်းဖြင့်၊ ဓာတုယော=ဓာတ်တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ=သိမ်းဆည်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပဌမာဘိနိပါတော=ရှေးဦးစွာ ကျခြင်းသည်၊ ဖဿော=ဖဿတည်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဖဿနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာသည်ကား၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ=ဝေဒနာက္ခန္ဓာတည်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဖဿနှင့်ယှဉ်သော၊ သညာ=သညာသည်ကား၊ သညာက္ခန္ဓာ=သညာက္ခန္ဓာတည်း၊ ဖဿေန=ဖဿနှင့်၊ သမ္ဘိ=အတူတကွဖြစ်သော၊ စေတနာ=စေတနာသည်ကား၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ=သင်္ခါရက္ခန္ဓာတည်း၊ ဖဿေန=ဖဿနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တံ=အတူတကွဖြစ်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်ကား၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ=ဝိညာဏက္ခန္ဓာတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဥပဌာတိ=ထင်လာ၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ အရူပဓမ္မာ=နာမ်တရားတို့သည်၊ ဖဿဝသေန=ဖဿ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပဌဟန္တိ=ထင်လာကုန်၏။

ဧကဿ=တစ်ယောက်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ “ဧကသေ=ဆံပင်၌၊ ပထဝီဓာတု=ပထဝီဓာတ်သည်၊ ကက္ခဌလက္ခဏာ=ကြမ်းတမ်းသောလက္ခဏာရှိ၏။ ။ ပ ။ အဿာသပဿာသေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ ပထဝီဓာတု=ပထဝီဓာတ်သည်၊ ကက္ခဌလက္ခဏာ=ကြမ်းတမ်းသောလက္ခဏာရှိ၏။” ဣတိ=ဤသို့၊ တဒါရမ္မဏရသာနဘဝနကဝေဒနာ=ထိုအာရုံ၏အရသာကို အစဉ်ခံစားသောဝေဒနာသည်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ=ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော၊ သညာ=သညာသည်၊ သညာက္ခန္ဓာ=သညာက္ခန္ဓာမည်၏၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော၊ ဖဿော စ=ဖဿသည်လည်းကောင်း၊ စေတနာ စ=စေတနာသည်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ=သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏၊ တံ သမ္ပယုတ္တံ=ထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ=ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဥပဌာတိ=ထင်လာ၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝေဒနာဝသေန=ဝေဒနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အရူပဓမ္မာ=နာမ်တရားတို့သည်၊ ဥပဌဟန္တိ=ထင်လာကုန်၏။

အပရဿ=တပါးတခြားသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ “ဧကသေ=ဆံပင်

၌၊ ပထဝီဓာတု=သည်၊ ကက္ခဠလက္ခဏာ=ရှိ၏။ ။ ပ ။ အဿာသပဿာ-
သေ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်၌၊ ပထဝီဓာတု=ပထဝီဓာတ်သည်၊ ကက္ခဠ-
လက္ခဏာ=ကြမ်းတမ်းသော လက္ခဏာရှိ၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ အာရမ္မဏ-
ပဋိဝိဇနနံ=အာရုံကိုသိခြင်းသည်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ=ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။
တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာသည်၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ=ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာ
နှင့်ယှဉ်သော၊ သညာ=သညာသည်၊ သညာက္ခန္ဓာ=သညာက္ခန္ဓာမည်၏။
တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့်ယှဉ်သော၊ ဖဿော စ=ဖဿသည်
လည်းကောင်း၊ စေတနာ စ=စေတနာသည်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ=
သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဥပဌာတိ=ထင်လာ၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊
ဝိညာဏဝသေန=ဝိညာဏ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အရူပဓမ္မာ=နာမ်တရားတို့သည်၊
ဥပဌဟန္တိ=ထင်လာကုန်၏။

ဧတေနောပုပါယေန=ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ “ကမ္မသမုဋ္ဌာနေ=ကံ
ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ကေသေ=ဆံပင်၌၊ ပထဝီဓာတု=သည်၊ ကက္ခဠလက္ခ-
ဏာ=ကြမ်းတမ်းသောလက္ခဏာရှိ၏။ ကုတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသော၊
နယေန=နည်းဖြင့်၊ ဒွါစတ္တာလိသာယ=လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော၊ ဓာတုကော-
ဌာသေ=ဓာတ်တို့၏အဘို့အစ၌၊ စတုန္တံ စတုန္တံ=လေးပါး၊ လေးပါးကုန်သော၊
ဓာတုနံ=ဓာတ်တို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ သေသေသုပိ=ကြွင်းကျန်သည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထုစက္ခာဒိသု=ဝတ္ထုစက္ခာအစရှိကုန်သော၊ ဒသ-
ကေသု=ဒသကရုပ်တို့၌၊ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုနံ=မနောဓာတ်၊
မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏၊ နိဿယလက္ခဏံ=မှီသောလက္ခဏာရှိသော၊
ဟဒယဝတ္ထု=ဟဒယဝတ္ထုသည်၊ ရူပါဘိယာတာရဟဘူတပ္ပဿလက္ခဏံ=
ရူပါရုံကိုထိပါးခြင်း၊ လျှို့ဝှက်ခြင်း၊ မဟာဘုတ်ကိုကြည်လင်စေခြင်းလက္ခ-
ဏာရှိ၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ စက္ခုတိ အာဒိနာ=စက္ခုအစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝတ္ထု-
ဒွါရဝသေန=ဝတ္ထုဒွါရတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ=သိမ်းပိုက်သော
ရဟန်းအား၊ ပဌမာဘိနိပါတော=ရှေးဦးစွာကျခြင်းသည်၊ ဖဿော=ဖဿ
တည်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုဖဿနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာသည်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ=ဝေဒနာက္ခန္ဓာတည်း။ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသော၊
 ဖဿာဒိဝသေန=“ဖဿ”အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တိဟိ=သုံးပါးကုန်
 သော၊ အာကာရေဟိ=အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အရူပဓမ္မာ=နာမ်တရားတို့
 သည်၊ ဥပဌဟန္တိ=ထင်လာကုန်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ယထာပရိဂ္ဂဟိတ-
 ရူပါရမ္ပကံ ယထာပရိဂ္ဂဟိတရူပဝတ္ထုဒ္ဓါရာရမ္ပကံ ဝါ သသမ္ပယုတ္တ-
 ဓမ္မံ ဝိညာဏဉ္စ ပဿတိ”တိ=“ယထာပရိဂ္ဂဟိတရူပါရမ္ပကံ ။ ပ ။
 ပဿတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ အညထာပိ=တပီး-
 တခြားသောအပြားအားဖြင့်လည်း၊ ရူပပုဗ္ဗင်္ဂမံ=ရုပ်လျှင်ပြဓာန်းခြင်းရှိသော၊
 အရူပပရိဂ္ဂဟံ=နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊
 “အထ ဝါ”တိ အာဒိ=“အထ ဝါ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟာ=၏၊
 တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=“အထ ဝါ”အစရှိသောထိုစကားရပ်ဖြင့်၊ ယထာ
 ဟိတိ အာဒိ=“ယထာ ဟိ”အစရှိသည်ကား၊ ကာယဿ စ=ခန္ဓာကိုယ်၏
 လည်းကောင်း၊ စိတ္တဿ စ=စိတ်၏လည်းကောင်း၊ အဿာသပဿသာနံ=
 ထွက်သက်၊ဝင်သက်တို့၏၊ သမုဒယဘာဝဒဿနံ=အကြောင်း၏အဖြစ်ကို
 ပြခြင်းတည်း၊ ကမ္မာရဂဂ္ဂရိတိ=ကား၊ ကမ္မရာနံ=ပန်းပဲသွားတို့၏၊ ဥက္ကာ-
 ယ=ဖို၌၊ (ဖားဖို၌)၊ အဂ္ဂိဓမနဘတ္တာ=မီးကိုမှုတ်ကြောင်းသားရေအိပ်တည်း၊
 ဓမမာနာယာတိ=ကား၊ ဓူမာယန္တိယာ=အခိုးလွတ်သဖြင့်၊ ဝါတံ=လေကို၊
 ဂါဟာပေန္တိယာ=ယူစေသဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊
 တဇ္ဇန္တိ=ကား၊ တဒနုရူပံ=ထိုနှင့်လျော်သည်၊ ဧဝမေဝန္တိ ဧတ္ထ=၌၊ ကမ္မာရ-
 ဂဂ္ဂရိ ဝိယ=ပန်းပဲသွားတို့၏ သားရေအိပ်ကဲ့သို့၊ (ပန်းပဲသွားတို့၏ ဖားဖို
 ကဲ့သို့)၊ ကရေကာယော=ကရေကာယကို၊ ဝါယာမော ဝိယ=လုလွ်ပြုသကဲ့
 သို့၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်သက်၊
 ဝင်သက်တို့သည်၊ စိတ္တသမုဒ္ဓာနာ=စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သည်၊ ကိစ္ဆာပိ
 ဟောန္တိ=အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် အ-
 ဿာသပဿာသတို့သည် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ကရေ-
 ကာယံ=ကရေကာယကို၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍၊ တေသံ=ထိုအဿာသ၊ပဿာသ

တို့၏။ အပ္ပဝတ္တနတောမဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်၊ “ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ ပဋိစ္စ အဿာသပဿာသာ”တိ။ “ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ ပဋိစ္စ အဿာသ-
ပဿာသာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။

တဿာတိ=ကား၊ နာမရူပဿ=နာမ်ရုပ်၏၊ ပစ္စယံ ပရိယေသတိ
တိ=ကား၊ “အဝိဇ္ဇာသမုဒယော ရူပသမုဒယော”တိ အာဒိနာ=“အဝိဇ္ဇာ-
သမုဒယော ရူပသမုဒယော” အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇာဒိကံ=
အဝိဇ္ဇာအစရှိသော၊ ပစ္စယံ=အကြောင်းကို၊ ပရိယေသတိ=ရှာဖွေ၏၊ ဝိမံ-
သတိ=စုံစမ်း၏၊ ပရိဂ္ဂဏှာတိ=သိမ်းဆည်း၏၊ ကဒံ ဝိတရတိတိ=ကား၊
“အဟောသိ န ခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ”န္တိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တံ=“အဟော-
သိ န ခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ”ဤသို့အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊
သောဠသဝတ္ထုကံ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောအကြောင်းရှိသော၊ ဝိစိကိစ္ဆံ=
ဝိစိကိစ္ဆာကို၊ (ဝါ) ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းကို၊ အတိတ္တမတိ=ကျော်လွန်၏၊
ပဟေတိ=ပယ်စွန့်၏၊ “ယံ ကိစ္ဆိ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ”န္တိ အာဒိ-
နယပ္ပဝတ္တံ=“ယံ ကိစ္ဆိ ။ ပ ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ”ဤသို့အစရှိသောနည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊
ကလာပသမ္ပသနံ=ကလာပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကို၊ ပုဗ္ဗဘာဂေတိ=ကား၊
ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိပရိယာပနာယ=ပဋိပဒါဉာဏကိုထင်ရှားပြခြင်း
၏စင်ကြယ်ခြင်း၌အကျုံးဝင်သော၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ=အဖြစ်၊ အ-
ပျက်ကိုရှုသည်၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ=ရှေ့အဘို့၌၊ ဥပ္ပန္နေး=ဖြစ်သော၊ ဩဘာသာ-
ဒယောတိ=ကား၊ ဩဘာသော=ဩဘာသလည်းကောင်း၊ ဉာဏံ=ဉာဏ်
လည်းကောင်း၊ ပီတိ=ပီတိလည်းကောင်း၊ ပုဿဒ္ဓိ=ပဿဒ္ဓိလည်းကောင်း၊
သုခံ=သုခလည်းကောင်း၊ အဓိမောက္ခော=အဓိမောက္ခလည်းကောင်း၊ ပဂ္ဂ-
ဟော=ပဂ္ဂဟလည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာ=ဥပေက္ခာလည်းကောင်း၊ ဥပဌာနံ=
ဥပဌာနလည်းကောင်း၊ နိကန္တိ=နိကန္တိလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဩ-
ဘာသာဒယော=အရောင်အလင်း အစရှိကုန်သော၊ ဣမေ ဒသ=ဤ
ဆယ်ပါးတို့တည်း။

တတ္ထံ=ဤဩဘာသအစရှိသော ဆယ်ပါးတို့၌၊ ဩဘာသောတိ-
ကား၊ ဝိပဿနောဘာသော=ဝိပဿနာ၏အရောင်အလင်းတည်း၊ သော

စ•ထိုဝိပဿနာ၏အရောင်အလင်းသည်လည်း၊ ဝိပဿနာစိတ္တသမုဋ္ဌိတံ= ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ သန္တတိပတိတံ=အပေါင်းအစုကျရောက်သော၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနဉ္စ=ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရပ်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောရပ်လည်းကောင်း၊ ပဘဿရဇ္ဈံ=ပြီးပြီးပြက်ပြက်ရပ်သည်၊ တတ္ထ•ထိုအရောင်အလင်း၌၊ ယောဂိနော=ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝိပဿနာစိတ္တသမုဋ္ဌိတံ=ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ သရိရဋ္ဌမေဝ=ခန္ဓာကိုယ်၌တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဘဿရံ=ပြီးပြီးပြက်ပြက် အရောင်အလင်းသည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်၍၊ တိဋ္ဌတိ=တည်၏၊ စိတ္တဇရူပါနံ=စိတ္တဇရုပ်တို့၏၊ (ဝါ) စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်တို့၏၊ သရိရံ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ မုဋ္ဌိတွာ=လွှတ်၍၊ ဗဟိ=အပြင်ပ၌၊ အပ္ပဝတ္တနတော=မဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဣတရံ=တပါးတခြားသော၊ သရိရံ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ မုဋ္ဌိတွာ=လွှတ်၍၊ ဉာဏာနုဘာဝါနုရူပံ=ဉာဏ်၏ အာနုဘော်နှင့်လျောက်ပတ်စွာ၊ သမန္တတော=ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ပတ္ထရတိ=ပြန်နဲ့၏၊ တံ=ထိုအရောင်အလင်းသည်၊ တဿေဝ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင်၊ ပညာယတိ=ထင်ရှား၏၊ တေန=ထိုအရောင်အလင်းဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌောကာသေ=တွေ့ထိသောအရပ်၌၊ ရူပဂတမ္ဗိ=ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း၊ ပဿတိ=ရှုမြင်၏၊ ပဿန္တော စ=ရှုမြင်ပါသော်လည်း၊ စက္ခုဝိညာဏေန=စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြင့်၊ ပဿတိ=ရှုမြင်၏လော၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ မနောဝိညာဏေန=မနောဝိညာဏ်စိတ်ဖြင့်၊ ပဿတိ=ရှုမြင်၏လော၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိမံသိတဗ္ဗန္တိ=စုံစမ်းအပ်၏ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနော ဝိယ=ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရသောပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့၊ တံ=ထိုအရောင်အလင်းကို၊ မနောဝိညာဏဝိညေယျမေဝ=မနောဝိညာဏ်ဖြင့်သိအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တံ=ဆိုခြင်းငှာ၊ ယုတ္တံ ဝိယ=သင့်သကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ=ထင်ရှား၏၊ သော စ ခေါ ပနာယံ ဩဘာသော=ထိုအရောင်အလင်းသည်ကား၊ ကဿမိ=တစုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခုနော=ရဟန်းအား၊ ပလ္လင်္ကဋ္ဌာနမတ္တမေဝ=ပလ္လင်တည်ရာအရပ်ကိုသာလျှင်၊ ဩဘာသေန္တော=ထွန်းလင်းတောက်ပစေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ကဿမိ=သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ အန္တောဂမ္ဘံ=တိုက်ခန်းအတွင်းကို၊ ဩဘာသေန္တော=လျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ကဿမိ=သော၊ ဘိက္ခုနော=ရဟန်းအား၊

ဗဟိဂဗ္ဘမ္ပိတိုက်ခန်းအပြင်ပကိုလည်း၊ ဩဘာသေန္တောလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-
 ဖြစ်၏။ ကဿစိ=သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ သကလဝိဟာရံ=အလုံးစုံသော
 ကျောင်းကို၊ ဩဘာသေန္တောလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။ ကဿစိ=သော၊
 ဘိက္ခုနော=အား၊ ဂါဝုတံ=တစ်ဂါဝုတ်ကို၊ ဩဘာသေန္တောလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-
 ဖြစ်၏။ ကဿစိ=သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ အဗ္ဗယောဇနံ=ယူနာခွဲကို၊
 (ဝါ) ယူနာတစ်ဝက်ကို၊ ဩဘာသေန္တောလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။ က-
 သိစိ=သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ ယောဇနံ=တစ်ယူနာကို၊ ဩဘာသေန္တော-
 လျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။ ကဿစိ=သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဒွိယောဇနံ-
 နှစ်ယူနာကို၊ ဩဘာသေန္တောလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။ ကဿစိ=သော၊
 ဘိက္ခုနော=အား၊ တိယောဇနံ=သုံးယူနာကို၊ ဩဘာသေန္တော=ထွန်းလင်း
 တောက်ပစေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။ ကဿစိ=အချို့သော၊ ဘိက္ခုနော-
 အား၊ ပထဝီတလတော=မြေကြီးအပြင်မှ၊ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလော-
 ကာ=အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်၊ ဧကာလောကံ=တစ်ပြိုင်နက်သော
 အရောင်အလင်းကို၊ ကုရုမာနော=ပြုလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။ ဘဂဝတော-
 မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဩဘာသော ပန=အရောင်အလင်းသည်ကား၊ ဒသ-
 သဟဿိလောကဓာတု=တစ်ဆောင်းသော လောကဓာတ်ကို၊ ဩဘာ-
 သေန္တော=ထွန်းလင်းတောက်ပစေလျက်၊ ဥဒပါဒိ=ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ တသ္မိ ပန
 ဩဘာသေ=ထိုအရောင်အလင်းသည်ကား၊ ဥပ္ပဇ္ဇေ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊
 ယောဂါဝစရော=ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ “ဝတ ဧကန္တေန=စင်စစ်၊ မေ-
 ငါ့အား၊ ဣတော=ဤအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့၌၊ ဧဝံပေါ=ဤသို့သဘောရှိသော၊
 ဩဘာသော=အရောင်အလင်းသည်၊ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော=ရှေးအခါက မဖြစ်ခဲ့
 ဘူး၊ အဟံ=ငါသည်၊ အဒ္ဓါ=မချွတ်ဧကန်၊ မဂ္ဂပ္ပတ္တော=အရိယာမဂ်သို့ရောက်
 သည်၊ အသ္မိ=ဖြစ်၏၊ အဟံ=ငါသည်၊ ဖလပ္ပတ္တော=အရိယာဖိုလ်သို့ရောက်
 သည်၊ အသ္မိ=ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အမဂ္ဂမေဝ=အရိယာမဂ်မရဘဲကို
 သာလျှင်၊ “မဂ္ဂေါ”တိ=“အရိယာမဂ်”ဟူ၍၊ ဂဏှာတိ=ယူ၏၊ အဖလမေဝ-
 အရိယာဖိုလ်မရဘဲကိုသာလျှင်၊ “ဖလ”န္တိ=“အရိယာဖိုလ်”ဟူ၍၊ ဂဏှာတိ-
 ယူ၏၊ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အမဂ္ဂံ=အရိယာမဂ်မရဘဲကို၊ “မဂ္ဂေါ”တိ-
 “အရိယာမဂ်”ဟူ၍၊ အဖလံ=အရိယာဖိုလ်မရဘဲကို၊ “ဖလ”န္တိ=“အရိယာ-

ဖိုလ်”ဟူ၍၊ ဂဏှတော=ယူသဖြင့်၊ ဝိပဿနာပီတိ=ဝိပဿနာ လမ်းခရီးသည်၊ ဥက္ကန္တာနာမ=ဆန့်ကျင်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ သော ဘိက္ခုသည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ=အရင်းမူလဖြစ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဝိဿဇေတွာ=စွန့်၍၊ ဩဘာသမေဝ=အရောင်အလင်းကိုသာလျှင်၊ အဿာဒေန္တော=သာယာသည်ဖြစ်၍၊ နိသီဒတိ=ထိုင်၏။

ဉာဏန္တိ=ဏား၊ ဝိပဿနာဉာဏံ=ဝိပဿနာကြောင့်ဖြစ်သောဉာဏ်တည်း၊ ရူပါရူပဓမ္မေ=ရုပ်၊ နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့ကို၊ တုလယန္တဿ=နှိုင်းယှဉ်သော၊ တိရယန္တဿ=ကျော်လွန်သော၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဝိဿဋ္ဌက္ကန္တဝဇိရမိဝ=ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝရဇိန်လက်နက်ကဲ့သို့၊ အဝိဟတဝေဝံ=မပိတ်ပင်အပ်သောအဟုန်ရှိသော၊ တိခိဏံ=ထက်လှစွာသော၊ သူရံ=ရဲရင့်သော၊ အတိဝိသဒံ=အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ ဉာဏံ=ဉာဏ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ=ဖြစ်သတတ်။

ပီတိတိ=ဏား၊ ဝိပဿနာပီတိ=ဝိပဿနာကြောင့်ဖြစ်သော ပီတိတည်း၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ တသ္မိ သမယေ=ထိုအခါ၌၊ ခုဒ္ဒိကာပီတိ=“ခုဒ္ဒိကာပီတိ”လည်းကောင်း၊ ခဏိကာပီတိ=“ခဏိကာပီတိ”လည်းကောင်း၊ ဩက္ကန္တိကာပီတိ=“ဩက္ကန္တိကာပီတိ”လည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ=“ဥဗ္ဗေဂါပီတိ”လည်းကောင်း၊ ဖရဏာပီတိ=“ဖရဏာပီတိ”လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဉ္စဝိဇာ=ငါးပါးအပြားရှိသော၊ အယံ ပီတိ=ဤပီတိသည်၊ သကလသရီရံ=အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပူရယမာနာ=ပြည့်စေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ=ဖြစ်သတတ်။

ပဿဒ္ဓိတိ=ဏား၊ ဝိပဿနာပီတိ=ဝိပဿနာကြောင့်ဖြစ်သောငြိမ်းအေးခြင်းတည်း၊ တသ္မိ သမယေ=ထိုအခါ၌၊ ရတ္တိဌာနေ ဝါ=ညဉ့်သန့်ရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဒိဝါဌာနေ ဝါ=ဇန့်သန့်ရာ အရပ်၌လည်းကောင်း၊ နိသိန္နဿ=ထိုင်နေသော၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ကာယစိတ္တာနံ=ကိုယ်စိတ်တို့၏၊ ဒရထော=ပူပန်ခြင်းသည်၊ နေဝ ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဂါရဝံ=ရိုသေလေးစားသောအဖြစ်သည်လည်း၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကက္ခဋ္ဌတာ=ကြမ်းတမ်းသောအဖြစ်သည်လည်း၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ အကမ္မညတာ=အမှုကိစ္စ

၌ မခန့်သောအဖြစ်သည်။ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဂေလည=မကျန်းမာသော အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဝဏ်တား=ကောက်သောအဖြစ်သည်။ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ အထ ခေါ် ပန=စင်စစ်သော်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော= ငါ၊ ကာယစိတ္တာနိ=ကိုယ်၊ စိတ်တို့သည်၊ ပဿဒွါနိ=ငြိမ်းအေးကုန်သည်၊ လဟူနိ=ပေါ့ပါးကုန်သည်၊ မုဒ္ဒနိ=နူးညံ့ကုန်သည်၊ ကမ္မညာနိ=အမှုကိစ္စ၌ ခန့်ကုန်သည်၊ သုဝိသဒါနိ=ကောင်းစွာသန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သည်၊ ဥဇ- ကာနိယေဝ=ဖြောင့်မတ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ သော ဘိက္ခု- ထိုရဟန်းသည်၊ ဣမေဟိ ပဿဒွါဒိဟိ=ဤ“ပဿဒွိ” အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟိတကာယစိတ္တာ-စိုးမြှောက်အပ်သောကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ တသ္မိ သမယေ=ထိုအခါ၌၊ အမာနုသိ=မာန်မာန မရှိခြင်းဟူသော၊ ရတိ=မွေ့လျော်ခြင်းကို၊ အနုဘဝတိ=ခံစား၏။

ယံ ဝဇ္ဇနံ=အကြင်စကားကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ ။ ပ ။ အမတံ တံ ဝိဇာနတ”န္တိ=“သုညာဂါရံ ။ ပ ။ ဝိဇာနတံ” ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်၏။

“သုညာဂါရံ=ဆိုငြိမ်ရာအရပ်သို့၊ ပဝိဋ္ဌဿ=ဝင်ရောက်သော၊ သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ ဝိပဿတော=ရှုသော၊ သန္တစိတ္တဿ=ငြိမ်သက် သောစိတ်ရှိသော၊ ဘိက္ခုနော=ရဟန်းအား၊ အမာနုသိ=မာန်မာနမရှိခြင်း ဟူသော၊ ရတိ=မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

ယတော ယတော=အကြင်အကြင် အခါမှ၊ ဝိဇာနတံ=ပညာရှိတို့ အား၊ ခန္ဓာနံ=ခန္ဓာတို့၏၊ ဥဒယဗ္ဗယံ=အဖြစ်အပျက်ကို၊ သမ္ပသတိ=သုံးသပ် ဆင်ခြင်၏၊ ပီတိပါမောဇ္ဇံ=ပီတိ၊ပါမောဇ္ဇဟူသော၊ အမတံ=သေခြင်းကင်း သော၊ တံ=ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ လဘတိ=ရ၏။

ဧဝံ=ဤသို့၊ အဿ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်းအား၊ အမာနုသိ=မာန် မာနမရှိသော၊ ဣမံ ရတိ=ဤမွေ့လျော်ခြင်းကို၊ သာဓယမာနာ=ငြိစေလျက်၊ လဟုတာဒိသမ္ပယုတ္တာ=“လဟုတာ”အစရှိသည်နှင့်ယှဉ်သော၊ (ဝါ) ကိုယ် စိတ်နှစ်ပါးတို့၏ပေါ့ပါးသည်၏အဖြစ်အစရှိသည်နှင့်ယှဉ်သော၊ ပဿဒွိ=

ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။

သုခန္တိ=ကား၊ ဝိပဿနာသုခံ=ဝိပဿနာသုခတည်း၊ (ဝါ) ဝိပဿနာကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းတည်း၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ တသ္မိသမယေ=ထိုအခါ၌၊ သကလသရိရံ=အလုံးစုံသောခန္ဓာကိုယ်သည်၊ အဘိသန္ဓယမာနံ=လွန်စွာဖြစ်စေလျက်၊ အတိပဏီတံ=အလွန်မွန်မြတ်သော၊ သုခံ=ကိုယ်၊ စိတ်နှစ်ပါးတို့၏ ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ=ဖြစ်သတတ်။

အဓိမောက္ခောတိ=ကား၊ သဒ္ဓါ=ယုံကြည်ခြင်းတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အဿ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်းအား၊ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တယေဝ=ဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ စိတ္တစေတသိကာနံ=စိတ်၊ စေတသိက်တို့၏၊ အတိသယပ္ပသာဒဘူတာ=အလွန်အကဲ ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဗလဝတိ=အားကြီးသော၊ သဒ္ဓါ=ယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။

ပဂ္ဂဟောတိ=ကား၊ ဝိရိယံ=လုလ္လဝိရိယတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တမေဝ=ဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အသိထိလံ=မတင်းမလျော့သော၊ အနုစွာရဒ္ဓံ=အလွန်အကဲ အားမထုတ်အပ်သော၊ သုပဂ္ဂဟိတံ=ကောင်းစွာချီးမြှောက်အပ်သော၊ ဝိရိယံ=လုလ္လဝိရိယသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏။

ဥပဌာနန္တိ=ကား၊ သတိ=သတိတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တယေဝ=ဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သတိ=သတိသည်၊ သူပဋိတာ=ကောင်းစွာတည်၏၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ=ကောင်းစွာတည်သော၊ နိခါတာ=မြှုတ်န့်ထားအပ်သော၊ အစလာ=မတုန်လှုပ်သော၊ ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ=တောင်မင်းနှင့်တူသော၊ သတိ=သတိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ ယံ ယံ ဌာနံ=အကြင်အကြင်အရပ်ဒေသကို၊ အာဝဇ္ဇတိ=ဆင်ခြင်၏၊ သမန္နာဟရတိ=ကောင်းစွာဆောင်၏၊ မနသိ ကရောတိ=နှလုံးသွင်း၏၊ ပစ္စဝေက္ခတိ=ဆင်ခြင်၏၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ တံ တံ ဌာနံ=ထိုထိုအရပ်ဌာနသို့၊ ဩက္ကန္တိတွာ=

သက်ရောက်၍၊ ပက္ခန္တိတွာ=ပြေးဝင်၍၊ သတိယာ=သတိဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာတိ=ထင်လာ၏။ ကိမိဝ=ဥပမာအဘယ်ကဲ့နည်းဟူမူကား၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော=ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရသောသူအား၊ ပရလောကော=တမလွန်လောကသည်၊ ဥပဋ္ဌာတိ ဝိယ=ထင်လာသကဲ့သို့တည်း။

ဥပေက္ခာတိ=ကား၊ ဝိပဿနပေက္ခာစေဝ=ဝိပဿနပေက္ခာလည်းကောင်း၊ အာဝဇ္ဇနပေက္ခာ စ=အာဝဇ္ဇနပေက္ခာလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ခွေ=နှစ်ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ တသ္မိံ သမယေ=၌၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု=အလုံးစုံကုန်သော ရုပ်၊ နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌၊ မဇ္ဈတ္တဘူတာ=လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝိပဿနပေက္ခာ=ဝိပဿနပေက္ခာသည်၊ ဗလဝတိ=အားရှိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ မနောဒွါရေ=မနောဒွါရ၌၊ အာဝဇ္ဇနပေက္ခာပိ=အာဝဇ္ဇနပေက္ခာသည်လည်း၊ ဗလဝတိ=အားရှိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သာ=ထိုအာဝဇ္ဇနပေက္ခာသည်၊ တံ တံ ဌာနံ=ထိုထိုသို့သောအရပ်ကို၊ အာဝဇ္ဇေန္တဿ=ဆင်ခြင်သော၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဝိဿဌက္ခန္တဝဇိရမိဝ=ပြစ်လွတ်အပ်သော ဝရဇိန်လက်နက်ကဲ့သို့၊ ပတ္တပုဋေ=ဖက်ရွက်၌၊ ပက္ခန္တိတတ္တနာရာစော ဝိယ=ပြေးဝင်သွားသော ရဲရဲညီသော စည်သွားကဲ့သို့၊ သူရာ=ရဲရင့်သည်၊ တိဓိဏာ=ထက်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ဝဟတိ=ရွက်ဆောင်၏။

နိကန္တိတိ=ကား၊ ဝိပဿနာနိကန္တိ=ဝိပဿနာ၏နှစ်သက်ခြင်းတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဩဘာသာဒ္ဓိပဋိမဏ္ဍိတာယ=“ဩဘာသ”အစရှိသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဝိပဿနာယ=ဝိပဿနာ၌၊ အာလယံ=တပ်မက်ခြင်းကို၊ ကုရမာနာ=ပြုသည်ဖြစ်၍၊ သုခုမာ=သိမ်မွေ့သော၊ သန္တာကာရာ=ငြိမ်သက်သောအရာရှိသော၊ နိကန္တိ=နှစ်သက်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ယာ နိကန္တိ=အကြင်ဝိပဿနာ၌နှစ်သက်ခြင်းသည်၊ “ကိလေသော”တိ=“ကိလေသာ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “ညစ်ညူးခြင်း”ဟူ၍၊ ပရိဂ္ဂဟေတုမ္ပိ=သိမ်းဆည်းခြင်းငှာလည်း၊ န သက္ကာ=မတတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဩဘာသေ=ဝိပဿနာကြောင့်ဖြစ်သော အ
 ရောင်အလင်း၌၊ ဝိပဿနာဝိထိ=ဝိပဿနာအစဉ်သည်၊ ဥက္ကန္တာ နာမ=
 မသက်ဝင်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထို
 အတူ၊ ဧတေသုပိ=ဤနိကန္တိအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ (ဝါ) ဤနှစ်သက်ခြင်း
 အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ အညတရသ္မိ=အမှတ်မထားတပါးပါးသည်၊ ဥပ္ပ-
 နေ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ယောဂါဝစရော=ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဝါ)
 ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုစီးဖြန်းခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ “ဝတ=စင်စစ်၊ မေ-
 ငါအား၊ ဣတော=ဤအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေးအခါ၌၊ ဧဝံရူပ=ဤသို့သဘောရှိ
 သော၊ ဉာဏံ=ဉာဏ်သည်၊ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ=ရှေးအခါက မဖြစ်စဘူး၊ ဧဝံရူပါ-
 ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပီတိ=ပီတိသည်လည်းကောင်း၊ ပဿဒ္ဓိ=ပဿဒ္ဓိ
 သည်လည်းကောင်း၊ သုခံ=သုခသည်လည်းကောင်း၊ အဓိမောက္ခော=အဓိ-
 မောက္ခသည်လည်းကောင်း၊ ပဂ္ဂဟော=ပဂ္ဂဟသည်လည်းကောင်း၊ ဥပ-
 ဌာနံ=ဥပဌာနသည်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာ=ဥပေက္ခာသည်လည်းကောင်း၊
 နိကန္တိ=နိကန္တိသည်လည်းကောင်း၊ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ=ရှေးကမဖြစ်စဘူး၊ အဒ္ဓါ-
 မဇ္ဈိတံ=အလယ်၊ အဟံ=ငါသည်၊ မဂ္ဂပ္ပတ္တော=အရိယာမဂ်သို့ရောက်သည်၊
 အသ္မိ=ဖြစ်၏၊ အဟံ=ငါသည်၊ ဖလပ္ပတ္တော=အရိယာဖိုလ်သို့ရောက်သည်၊
 အသ္မိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အမဂ္ဂမေဝ=အရိယာမဂ်မဟုတ်သည်ကိုသာ
 လျှင်၊ “မဂ္ဂေါ”တိ=“အရိယာမဂ်”ဟူ၍၊ ဂဏှာတိ=ယူ၏၊ အဖလံ=အရိယာ
 ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို၊ “ဖလ”န္တိ=“အရိယာဖိုလ်”ဟူ၍၊ ဂဏှာတိ=ယူ၏၊
 တဿ=ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အမဂ္ဂံ=အရိယာမဂ်မဟုတ်သည်ကို၊
 “မဂ္ဂေါ”တိ=“အရိယာမဂ်”ဟူ၍၊ အဖလံ=ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို၊ “ဖလ”န္တိ-
 “အရိယာဖိုလ်”ဟူ၍၊ ဂဏှတော=ယူသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ယူသောကြောင့်၊
 ဝိပဿနာဝိထိ=ဝိပဿနာအစဉ်သည်၊ ဥက္ကန္တာ နာမ=မသက်ဝင်ခြင်းမည်
 သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ မူလကမ္မ-
 ဋ္ဌာနံ=မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ (ဝါ) အကြောင်းရင်းမူလဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊
 ဝိဿေဇေတွာ=စွန့်လွှတ်၍၊ နိကန္တိမေဝ=နှစ်သက်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ အဿာ-
 ဒေန္တော=သာယာလျက်၊ နိသီဒတိ=ထိုင်နေ၏။

ဧတ္ထ စ=ဤအရာ၌လည်း၊ ဩဘာသာဒယော=အရောင်အလင်း
 အစရှိသည်တို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဥပက္ကိလေသဝတ္ထုတာယ=ညစ်ညူးကြောင်း
 ဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဥပက္ကိလေသော”တိ=“ဥပက္ကိလေသ”ဟူ၍၊ (ဝါ)
 ညစ်ညူးကြောင်းဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=ကုန်၏၊ ဩဘာသာဒယော=အရောင်အ
 လင်းအစရှိသည်တို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ အကုသလတ္တာ=အကုသိုလ်၏အ
 ဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပက္ကိလေသောတိ=“ဥပက္ကိလေသ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ညစ်ညူး
 ကြောင်းဟူ၍၊ န ဝုတ္တာ=မဆိုအပ်၊ နိကန္တိ ပန=နှစ်သက်ခြင်းသည်ကား၊
 ဥပက္ကိလေသော စေဝ=ညစ်ညူးကြောင်းကိလေသာသည်၎င်း၊ ဥပက္ကိလေ-
 သဝတ္ထု စ=ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာ၏အကြောင်းသည်၎င်း၊ ဟောတိ=၏၊
 ဧတေ=ထိုတရားတို့သည်၊ ဝတ္ထုဝသေနေဝ=အကြောင်းဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်
 သာလျှင်၊ ဒသ=ဆယ်ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဂါဟဝသေန ပန
 အယူ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ကား၊ သမတိသ=အညီအမျှ သုံးဆယ်တို့သည်၊
 ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ ကထံ ဟောန္တိ=အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်းဟူမူကား၊
 “မမ=ငါ့အား၊ ဩဘာသော=အရောင်အလင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နော=ဖြစ်ပြီ”၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဏှတော ဟိ ဂဏှတော ဧဝ=ယူသောသူအားသာလျှင်၊
 ဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟော=အယူ၏ စွဲလမ်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ “ဝတ=စင်စစ်၊
 မနာပေါ=နှစ်လိုဘွယ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဩဘာသော=အရောင်အလင်း
 သည်၊ ဥပ္ပန္နော=ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဏှတော=ယူသောသူအား၊
 မာနဂ္ဂါဟော=မာန်မာန၏စွဲလမ်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဩဘာသံ=
 အရောင်အလင်းကို၊ အသာဒယတော=သာယာသောသူအား၊ တဏှာ-
 ဂါဟော=တဏှာ၏ စွဲလမ်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဩဘာသေ=အရောင်အလင်း၌၊ ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာဝသေန=ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာ
 တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ တယော=သုံးပါးကုန်သော၊ ဂါဟာ=စွဲလမ်းခြင်းတို့
 သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တထာ=ထိုအတူ၊ သေသေသုပိ=ဩဘာသမှ
 ကြွင်းကျသော ပိတိ၊ ပဿိဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဣတိ ဧဝ=ဤသို့၊
 ဂါဟဝသေန=စွဲလမ်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ သမတိသ=အညီအမျှ သုံး
 ဆယ်ကုန်သော၊ ဥပက္ကိလေသာ=ဥပက္ကိလေသတို့သည်၊ (ဝါ) ညစ်ညူး
 ကြောင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသံ=ထိုဥပက္ကိလေသတို့၏၊

ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ အကုသလော=အကုသိုလ်သည်၊ အဗျတ္တော=မထင်ရှား၊ ယောဂါဝစရော=ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်းရှိသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဩဘာသာဒီသု=အရောင်အလင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ကမ္မတိ=တုန်လှုပ်၏၊ ဝိက္ခိပတိ=ပြန်လွင့်၏၊ ဩဘာသာဒီသု=ဩဘာသအစရှိသည်တို့၌၊ ဧကေကံ=တစ်ခုတစ်ခုကို၊ “ဧတံ=ဤအရောင်အလင်းသည်၊ မမ=ငါ၏ဥစ္စာတည်း၊ ဧသော=ဤအရောင်အလင်းသည်၊ အဟံ=ငါသည်၊ အသ္မိ=ဖြစ်၏၊ ဧသော=ဤအရောင်အလင်းသည်၊ မမ=ငါ၏၊ အတ္တာ=ခန္ဓာကိုယ်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမနုပဿတိ=အဖန်တလဲလဲရှု၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ=ရှေးဆရာတို့သည်၊ အာဟု=ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ကိ=အဘယ်သို့၊ အာဟု=ဆိုကြကုန်သနည်း။ ။

“ဩဘာသေ စေဝ=ဝိပဿနာကြောင့်ဖြစ်သော အရောင်အလင်း၌လည်းကောင်း၊ ဉာဏေ စ=ဝိပဿနာဉာဏ်၌လည်းကောင်း၊ ပီတိယာ စ=ဝိပဿနာနှင့်တကွဖြစ်သော ခုဒ္ဒိကာပီတိ၊ ခဏိကာပီတိ၊ ဩက္ကန္တိကာပီတိ၊ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ၊ ဖရဏာပီတိဟူသော ငါးပါးအပြားရှိသောပီတိ၌လည်းကောင်း၊ ဝိကမ္မတိ=တုန်လှုပ်၏၊ ပဿဒ္ဓိယာ စ=ကိုယ်စိတ်တို့၏ ပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းအေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသော ငြိမ်းအေးခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သုခေ စေဝ=ဝိပဿနာစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော စေတသိကသုခ၌လည်းကောင်း၊ ယေဟိ=အကြင် ဩဘာသ၊ ဉာဏ်၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခတို့ကြောင့်၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ပဝေဓတိ=တုန်လှုပ်၏။

အဓိမောက္ခေ စ=အားကြီးသော သဒ္ဓိန္ဒြေဟုဆိုအပ်သော ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါ၌လည်းကောင်း၊ ပဂ္ဂါဟေ စ=ပဂ္ဂဟ၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဝိပဿနာနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော လုလ္လစီရိယ၌လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာနေ စ=ဥပဋ္ဌာန၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဝိပဿနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သတိတရား၌လည်းကောင်း၊ ကမ္မတိ=တုန်လှုပ်၏၊ ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာယ စေဝ=ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာ၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော စေတနာဟူသော အာဝဇ္ဇနပေက္ခာ၌လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာယ

စ=ဥပေက္ခာ၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အလုံးစုံကုန်သော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ
တရားတို့၌ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ဝိပဿနပေက္ခာ၌လည်း
ကောင်း၊ နိကန္တိယာ စ=နိကန္တိ၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သြဘာသအစရှိသော
ကိုးပါးတို့၌ တပ်မက်ခြင်းတဏှာ၌လည်းကောင်း၊ ကမ္မတိ=တုန်လှုပ်၏။

ကုသလော=ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော၊ ပဏ္ဍိတော=ပညာရှိသော၊
ဗျတ္တော=ထက်မျက်သော၊ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော=အသိဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ယော-
ဂါဝစရော=ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သြဘာသာဒီသု=သြဘာသ အစရှိ
သည်တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နသု=ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ “ခေါ=စင်စစ်၊ မေ=ငါ့အား၊
အယံ သြဘာသော=ဤအရောင်အလင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နော=ဖြစ်ပြီ၊ သော
ခေါ ပန အယံ သြဘာသော=ထိုအရောင်အလင်းသည်၊ အနိစ္စော=အမြဲ
မရှိ၊ သင်္ခတော=ပြုပြင်စီရင်အပ်၏၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော=အကြောင်းတရားကို
စွဲမှီ၍ဖြစ်၏၊ ခယဓမ္မော=ကုန်ခမ်းတတ်သော သဘောရှိ၏၊ ဝယဓမ္မော=
ပျက်စီးတတ်သောသဘောရှိ၏၊ ဝိရာဂဓမ္မော=ကင်းတတ်သော သဘော
ရှိ၏၊ (ဝါ) တပ်မက်ခြင်းကင်းသောသဘောရှိ၏၊ နိရောဓဓမ္မော=ချုပ်တတ်
သောသဘောရှိ၏”၊ ဣတိ ဝါ=ဤသို့မူလည်း၊ တံ ဓမ္မံ=ထိုသြဘာသအစ
ရှိသောတရားကို၊ ပညာယ=ပညာဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ=ပိုင်းခြားတတ်၏၊ ဥပ-
ပရိက္ခတိ=စုံစမ်းဆင်ခြင်တတ်၏၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ အဿ
ပန=ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတံ ဒေသော ပရိဝိတက္ကော=
ဤသို့သောအကြံအစည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ကိံ ကော ပရိဝိတက္ကော=
အဘယ်သို့သော အကြံအစည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ သြဘာသော=
အရောင်အလင်းသည်၊ အတ္တာ=ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သစေ ဘဝေယျ=အ
ကယ်ဖြစ်ငြားအံ့၊ သြဘာသော=အရောင်အလင်းကို၊ “အတ္တာ”တိ=“အတ္တ”
ဟူ၍၊ (ဝါ) “ခန္ဓာကိုယ်”ဟူ၍၊ ဂဟေတု=ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋေယျ=သင့်ရာ၏၊
အယံ ပန သြဘာသော=ဤအရောင်အလင်းသည်ကား၊ အနတ္တာဝ=
“အနတ္တ”သာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်မဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း၊
သြဘာသော=အရောင်အလင်းကို၊ “အတ္တာ”တိ=“အတ္တ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “ခန္ဓာ
ကိုယ်”ဟူ၍၊ ဂဟိတော=ယူအပ်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သော သြဘာ-

သော=ထိုအရောင်အလင်းသည်။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန=မိမိ၏ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သော အနက်သဘောသတ္တိကြောင့်၊ အနတ္တာ=“အနတ္တ”မည် ၏။ ဟုတွာ=ဖြစ်ပြီး၍၊ အဘာဝဋ္ဌေန=ထင်ရှားမရှိသော အနက်သဘော သတ္တိကြောင့်၊ အနိစ္စော=“အနိစ္စ”မည်၏။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပဋ္ဌနဋ္ဌေန=ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းတို့သည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်တတ်သော အနက်သဘော သတ္တိကြောင့်၊ ဒုက္ခော=“ဒုက္ခ”မည်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဥပပရိက္ခတိ=စုံစမ်း ဆင်ခြင်၏။ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဩဘာသေ=အရောင်အလင်း၌၊ အနိစ္စ- ဒုက္ခအနတ္တတိ=“အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟူ၍၊ ဥပပရိက္ခတိ ယထာ=စုံစမ်း ဆင်ခြင်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ သေသေသုပိ=ကြွေကျကုန်သော ဉာဏ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တတိ= “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟူ၍၊ ဥပပရိက္ခတိ=စုံစမ်းဆင်ခြင်၏။ သော=ထို ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ=ဤသို့ ဩဘာသ၊ ဉာဏအစရှိသည်တို့ကို “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟူ၍၊ ဥပပရိက္ခိတွာ=စုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဩဘာသ= အရောင်အလင်းကို၊ “ဧတံ=ဤဩဘာသသည်၊ မမ=ငါ၏။ န ဩဘာ- သော=အရောင်အလင်းမဟုတ်၊ ဧသော ဩဘာသော=ဤအရောင်အ လင်းသည်၊ အဟံ=ငါသည်၊ န အသ္မိ=မဖြစ်၊ ဧသော ဩဘာသော=ဤ အရောင်အလင်းသည်၊ အတ္တာ=ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ န=မဟုတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့ သမနုပဿတိ=အဖန်တလဲလဲရှု၏။ ဉာဏံ=ဉာဏ်ကို၊ “ဧတံ ဉာဏံ=ဤ ဉာဏ်သည်၊ မမ=ငါ၏။ န ဉာဏံ=ဉာဏ်မဟုတ်၊ ဧတံ ဉာဏံ=ဤဉာဏ် သည်၊ အဟံ=ငါသည်၊ န အသ္မိ=မဖြစ်၊ ဧတံ ဉာဏံ=ဤဉာဏ်သည်၊ မမ=ငါ၏။ အတ္တာ=ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ န=မဟုတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမနု- ပဿတိ=အဖန်တလဲလဲရှု၏။ နိကန္တိ=တပ်မက်နှစ်သက်ခြင်း နိကန္တိကို၊ “ဧသ နိကန္တိ=သည်၊ မမ=ငါ၏။ န နိကန္တိ=နိကန္တိမဟုတ်၊ ဧသ နိကန္တိ= ဤနိကန္တိသည်၊ အဟံ=သည်၊ န အသ္မိ=မဖြစ်၊ ဧသ နိကန္တိ=သည်၊ မမ= ငါ၏။ အတ္တာ=သည်၊ န=မဟုတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမနုပဿတိ=အဖန် တလဲလဲရှု၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊ သမနုပဿန္တော=အဖန်တလဲလဲ ကောင်းစွာရှု သည်ရှိသော်၊ ယောဂါဝစရော=ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဩဘာသ- ဒိသု=အရောင်အလင်းအစရှိသည်တို့၌၊ န ကမ္မတိ=မတုန်လှုပ်၊ န ဝေဓတိ=

မတုန်လှုပ်၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ=ရှေးဆရာတို့သည်၊ အာဟု=ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ကိ=အဘယ်သို့၊ အာဟု=ဆိုကြကုန်သနည်း။

ယဿ ယောဂါဝစရဿ=အကြင်ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းလေ့ရှိသောရဟန်းသည်၊ ပညာ ပညာယ=ပညာဖြင့်၊ ဣမာနိ ဒသ ဌာနာနိ=ဤဩဘာသအစရှိသော ဆယ်ပါးသောဌာနတို့ကို၊ (ဝါ) ဤအရောင်အလင်းအစရှိသော ဆယ်ပါးသောအကြောင်းတို့ကို၊ ပရိစ္ဆိတာ=စွန့်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မဒ္ဓစ္စကုသလော=တရားတော်၏ပြန့်လွင့်ခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဝိက္ခေပံ=ပြန့်လွင့်ခြင်းသို့၊ န စ ဂစ္ဆတိ=မရောက်သည်သာလျှင်တည်း။

သော ဘိက္ခု=ထိုရဟန်းသည်၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝိက္ခေပံ=ပြန့်လွင့်ခြင်းသို့၊ အဂစ္ဆန္တော=မရောက်သည်ရှိသော်၊ သမတိသဝိဓံ=အမျှသုံးဆယ် အပြားရှိသော၊ တံ ဥပက္ကိလေသဇဋ်=ထိုဝိပဿနာညစ်ညူးသောအမှေးကို၊ ဝိဇဇေတွာ=ဖြေ၍၊ “ဩဘာသာဒယော=အရောင်အလင်းအစရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ=တရားတို့သည်၊ န မဂ္ဂါ=မဂ်မဟုတ်၊ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ=ဝိပဿနာညစ်ညူးခြင်းမှလွတ်သော၊ ဝီထိပ္ပဋိပန္နံ=ဝိပဿနာလမ်းကိုကျင့်သော၊ (ဝါ) ဝိပဿနာလမ်းသို့သွားသော၊ ဝိပဿနာဉာဏံ ပန=ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ကား၊ မဂ္ဂါ=မဂ်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အမဂ္ဂဗ္ဗ=မဂ်မဟုတ်သည်ကိုလည်း ကောင်း၊ မဂ္ဂဗ္ဗ=မဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထပေတိ=ပိုင်းခြားမှတ်သား၏၊ ယံ မဂ္ဂါမဂ္ဂံ=အကြင်မဂ္ဂ၊ အမဂ္ဂကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို၊ (ဝါ) အကြင်မဂ်ဟုတ်သည်၊ မဂ်မဟုတ်သည်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “ဩဘာသာဒယော ဒသ ဝိပဿနုပက္ကိလေသေ ပဟာယ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ ပဋိပဒါဉာဏံ မဂ္ဂေါတိ ဝဝတ္ထပေတွာ” တိ=“ဩဘာသာဒယော ။ ပ ။ ဝဝတ္ထပေတွာ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ=ဤစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်၏၊ (ဩဘာသာဒယော=“ဩဘာသ”အစရှိကုန်သော၊ ဒသ=ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဝိပဿနုပက္ကိလေသေ=ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့ကို၊ ပဟာယ=ပယ်စွန့်၍၊ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ=ဩဘာသအစရှိသောဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်း

တရားဆယ်ပါးမှလွတ်သော၊ ပဋိပဒါဉာဏံ=ပဋိပဒါဉာဏံသည်၊ မဂ္ဂေါ-
မဂ်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဝတ္ထပေတွာ=ပိုင်းခြားမှတ်သား၍၊ ဥဒယံ ပ-
ဟာယာတိ=ကား၊ ဥဒယဥယာနုပဿနာယ=အဖြစ်၊ အပျက်ကို ရှုတတ်
သော ဥဒယဥယာနုပဿနာဉာဏံ၊ ဂဟိတံ=ယူအပ်သော၊ သင်္ခါရာနံ=ရုပ်
နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၏၊ ဥဒယံ=ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝိသေသဇ္ဇေတွာ=စွန့်၍၊
တေသံ=ထိုဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏၊ ဘင်္ဂ-
သေဝ=ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ အနုပဿနတော=အဖန်တလဲလဲ ရှုသော
အားဖြင့်၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံ=ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံသို့၊ (ဝါ) ပျက်ခြင်း
ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသောဉာဏံသို့၊ ပတွာ=ရောက်၍၊ အာဒိနဝါနုပဿ-
နာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ=အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏံလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသော၊ (ဝါ)
အပြစ်ကိုရှုတတ်သောဉာဏံလျှင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသော၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ=
နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံဖြင့်၊ (ဝါ) ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌ ငြီးငွေ့သော
ဉာဏံဖြင့်၊ နိဗ္ဗိဒန္တော=ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍၊ မုစ္စိတုကမျတာပဋိသင်္ခါနုပဿ-
နာသင်္ခါရပေက္ခာနုလောမဉာဏာနံ=မုစ္စိတုကမျတာဉာဏံ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ-
ဉာဏံ၊ အနုလောမဉာဏံတို့၏၊ စိဏ္ဏပရိယန္တေ=လေ့ကျက်သောအဆုံး၌၊
ဥပ္ပန္နဂေါတြဘူဉာဏာနန္တရံ=ဖြစ်သောဂေါတြဘူဉာဏံ၏အခြားမဲ့၌၊ ဥပ္ပ-
န္နေန=ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂဉာဏေန=မဂ်ဉာဏံဖြင့်၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု=အလုံးစုံကုန်
သောရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့၌၊ ဝိရုဇ္ဈန္တော=တပ်မက်ခြင်းကင်း၏၊ ဝိမုစ္စန္တော=
လွတ်မြောက်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အရိယော=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဂ္ဂ-
က္ခဏေ=မဂ်ခဏ၌၊ ဝိရုဇ္ဈတိ=တပ်မက်ခြင်းကင်း၏၊ ဝိမုစ္စတိ=လွတ်မြောက်
၏၊ ဣတိ စ=ဤသို့လည်း၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ တေန=ကြောင့်၊ “ယထာတ္ထ-
မံ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂေါ ပါပုဏိတွာ”တိ=“ယထာတ္ထမံ ။ ပ ။
ပါပုဏိတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပဟိနာဝသိဋ္ဌကိလေသ-
သင်္ခါတဿ=မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ၊ ကြွင်းကျသော
ကိလေသာဟုဆိုအပ်သော၊ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗဿ=ဆင်ခြင်အပ်သောတရား
၏၊ ပဘောဒေန=အပြားအားဖြင့်၊ ဧကုနဝိသတိဘောဒဿ=တစ်ဆယ့်ကိုး
ပါး အပြားရှိသော၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အရဟတော=ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊
အဝသိဋ္ဌကိလေသာဘာဝေန=ကြွင်းကျသော ကိလေသာ၏ မရှိသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကူနဝိသတိတစ်ဆယ့်ကိုးပါးသော၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာ-
နိပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်တို့သည်၊ ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။ အဿာတိကား၊
အာနာပါနဿတိကမ္ပဌာနိကဿ=အာနာပါနဿတိကမ္ပဌာန်းနှင့် ယှဉ်
သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (ဝါ) ထွက်သက်ဝင်သက်လျှင်အာရုံရှိသောသတိတည်း
ဟူသောကမ္ပဌာန်းကို အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။

ဝိသု ကမ္ပဌာနာဘာဝနာနယော နာမ နတ္ထိတိကား၊ ပဌမ-
စတုက္ကဝသေနပဌမစတုက္ကနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိဂဇ္ဈာနဿ=ရအပ်
သောဈာန်ကို ဝေဒနာစိတ္တဓမ္မာနုပဿနာဝသေန=ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တ
အနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသိတတ္တာ=ဟောတော်
မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ၏၊ တေသန္တိကား၊ တိဏ္ဏံသုံးခုကုန်
သော၊ စတုက္ကာနံ=စတုက္ကတို့၏၊ ပီတိပုဋိသံဝေဒိတိကား၊ ပီတိယာ-
ပီတိဖြင့်၊ ပဋိ ပဋိ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဝေဒနသီလော=ခံစား
တတ်သောအလေ့အကျင့်ရှိ၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဧတဿ ပုဂ္ဂလဿ=ထို
ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တဿာ ပီတိယာ=ထိုပီတိကို၊ ပဋိ ပဋိ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာ
သာလျှင်၊ ဝေဒေါ=ခံစားခြင်းသည်၊ အတ္ထိရှိ၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ တံ
ပီတိ=ထိုပီတိကို၊ ပဋိ ပဋိ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဝေဒမာနော-
ခံစားလျက်၊ (ဝါ) ခံစားသော၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=“ပီတိပုဋိသံဝေဒိ”ဟူ
သော ထိုစကားရပ်၌၊ သံဝေဒနဂ္ဂဟဏေနေဝ=“သံဝေဒနာ” သဒ္ဒါကို
ယူသဖြင့်သာလျှင်၊ ပီတိယာ=ပီတိ၌၊ သက္ကစ္စံ=ရှိသေစွာ၊ (ဝါ) ကောင်းစွာ၊
ဝိဒိတဘာဝေါ=ခံစားအပ်သောအဖြစ်ကို၊ ဧတေဝိတော=သိခြင်းမှ၊ (ဝါ) သိ
ခြင်းကြောင့်၊ ကာမံ ဟောတိ=အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန တထာပိ-
ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ယေဟိ ပကာရေဟိ=အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော
အပြားတို့ဖြင့်၊ တဿာ ပီတိယာ=ထိုပီတိ၏၊ သံဝေဒနံ=ခံစားခြင်းကို၊ ဣန္ဒြိ-
တံ=အလိုရှိအပ်၏၊ တံ=ထိုအပြားတို့ဖြင့်ပီတိကိုခံစားခြင်းကို၊ ဒဿေတံ-
ပြခြင်းငှာ၊ “ပဋိ ပဋိ သံဝေဒတိ=ခံစား၏”၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပဋိ-
သံဝေဒိ=“ပဋိသံဝေဒိ”မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဋိသဒ္ဒဂ္ဂဟဏံ=ပဋိ-သဒ္ဒါကို
ယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ=၏၊ တေန=ကြောင့်၊ “ဒွိဟာကာရေဟိ”အာဒိ-
“ဒွိဟာကာရေဟိ”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ•“ဒွိဟာကာရေဟိ” အစရှိသော ထိုစကား
ရပ်၌၊ ကထံ အာရမ္မဏတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိတိ=ကား၊
ပုတ္တာဝစနံ•အမေးပုတ္တာစကားရပ်တည်း၊ “သပ္ပိတိကေ ဒွေ ဈာနေ သမာ-
ပဇ္ဇတိ” တိ=ကား၊ ပီတိသဟဂတာနိ=ပီတိနှင့် အတူတကွဖြစ်ကုန်သော၊
ဒွေ=နှစ်ခုကုန်သော၊ ပဌမဒုတိယဇ္ဈာနာနိ=ပဌမဇ္ဈာန်၊ ဒုတိယဇ္ဈာန်တို့ကို၊
ပဋိပါဋိယာ=အစဉ်အတိုင်း၊ သမာပဇ္ဇတိ=ဝင်စား၏၊ တဿာတိ=ကား၊
တေန ဘိက္ခုနာ=ထိုဝိပဿနာယောဂီရဟန်းသည်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ “ပဋိ-
သံဝိဒိတာ”တိ ပဒံ=“ပဋိသံဝိဒိတာ”ဟူသော ကံဟောကိတ်ကြိယာပုဒ်ကို၊
အပေက္ခိတွာ=ရှုငဲ့၍၊ ဧတံ တဿာတိ ဝစနံ=“တဿ”ဟူသော ဤသဒ္ဒါ
သည်၊ ကတ္ထုအတ္ထေ=ကတ္တားအနက်၌၊ သာမိဝစနံ=သာမိဝိဘတ်ရှိသော
သဒ္ဒါတည်း၊ (တနည်း) ဧတံ=ဤ“တဿ”ဟူသောပုဒ်၌ ဝိဘတ်သည်၊
ကတ္ထုအတ္ထေ=ကတ္တားအနက်၌၊ သာမိဝစနံ=သာမိဝိဘတ်တည်း၊ (ဝါ) ဆဋ္ဌိ
ဧကဝုဇ်“သ”ဝိဘတ်တည်း၊ သမာပတ္တိက္ခဏေတိ=ကား၊ သမာပန္နက္ခဏေ=
ဈာန်သမာတ်ကိုဝင်စားသောခဏ်၌၊ ဈာနပဋိလာဘောနာတိ=ကား၊ ဈာ-
နေန=ဈာန်နှင့်၊ သမင်္ဂိဘာဝေန=ပြည့်စုံသောအဖြစ်နှင့်၊ အာရမ္မဏတော
တိ=ကား၊ အာရမ္မဏမုခေန•အာရုံကိုရှေးရှုသဖြင့်၊ တဒါရမ္မဏဇ္ဈာနပရိ-
ယာပန္နာ=ထိုအာရုံတည်းဟူသောဈာန်၌အကျုံးဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ပီတိ=ပီတိ
ကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ=ခံစားအပ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်
နည်း၊ အာရမ္မဏဿ=အာရုံ၏၊ (ဝါ) အာရုံကို၊ ပဋိသံဝိဒိတတ္ထာ=ခံစား
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ကိ=အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သည်၊
ဟောတိ=ဖြစ်သနည်းဟူမူကား၊ ယထာ နာမ=ဥပမာမည်သည်ကား၊ သပ္ပ-
ပရိယေသနံ=မြေ့ကိုရှာဖွေခြင်းငှာ၊ စရန္တေန=လှည့်လည်သဖြင့်၊ တဿ=
ထိုမြေ့ဖမ်းသွား ယောက်ျားအား၊ အာသယေ=အလိုကို၊ ပဋိသံဝိဒိတေ=
ခံစားအပ်သည်ရှိသော်၊ ပဋိသံဝိဒိတော=ခံစားအပ်သော၊ သောပိ=ထိုမြေ့
သည်လည်း၊ (ဝါ) ထိုမြေ့ကိုလည်း၊ ဂဟိတော ဧဝ=ဖမ်းယူအပ်သည်သာ
လျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ မန္တာဂဒဗလေန=မန္တာန်
ကြောင့်ဖြစ်သော အစွမ်းအားဖြင့်၊ တဿ ဂဟဏဿ=ထိုမြေ့ဖမ်းသွား
ယောက်ျားကို၊ သုကရတ္တာ=ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊

စေတနာတော်=ထိုအတိုင်း၊ ပီတိယာ=ပီတိဖြင့်၊ အာသယဘူတေ=အလိုဖြစ်၍
ဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံကို၊ ပဋိသံဝိဒိတေ=ခံစားအပ်သည်ရှိသော်၊
သာ ပီတိ=ထိုပီတိသည်၊ ပဋိသံဝိဒိတာ ဧဝံ=ခံစားအပ်သည်သာလျှင်၊
ဟောတိ=၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ သလက္ခဏတော စ=မိမိ၏
လက္ခဏာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သာမညလက္ခဏတော စ=သာမည
လက္ခဏာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တဿာ ပီတိယာ=ထိုပီတိအား၊ (ဝါ)
ထိုပီတိကို၊ ဂဟဏဿ=ယူခြင်းကို၊ သုကရတ္တာ=ကောင်းစွာပြုအပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ=၏။

ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ အသမ္မောဟတော=မတွေ့သောအားဖြင့်၊
ပီတိ=ပီတိကို၊ ပဋိသံဝေဒိတာ=ခံစားအပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊
ဣတိ=ဤသို့၊ အာနေတွာ=ဆောင်ယူ၍၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ=စပ်ယှဉ်အပ်၏၊ ဝိ-
ပဿနာကုဏတိ=ကား၊ ဝိပဿနာပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ တိက္ခ
ဝိသဒ္ဓပ္ပဝတ္ထာယ=ထက်သောသန့်ရှင်းသောဖြစ်ခြင်း၌၊ ဝိသယတော=အာ
ရုံအားဖြင့်၊ ဒဿနကုဏေ=ရှုမြင်သောခဏ၌၊ လက္ခဏပဋိဝေဒေနာတိ-
ကား၊ ပီတိယာ=ပီတိဖြင့်၊ သလက္ခဏဿ စ=မိမိလက္ခဏာကိုလည်း
ကောင်း၊ သာမညလက္ခဏဿ စ=သာမညလက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊
ပဋိဝိဇ္ဇနေန=ထိုးထွင်း၍သိသဖြင့်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယဿ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
အား၊ ဝိသေသတော စ=အထူးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သာမညတော
စ=သာမညအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယံ လက္ခဏံ=အကြင်လက္ခဏာသည်၊
အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တသ္မိ လက္ခဏေ=ထိုလက္ခဏာကို၊ ဝိဒိတေ=သိအပ်သည်ရှိ
သော်၊ သော ပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယာထာဝတော=အဟုတ်အမှန်
အားဖြင့်၊ ဝိဒိတော ဧဝံ=သိအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တေန-
ထို့ကြောင့်၊ “အသမ္မောဟတော ပီတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ”တိ=
“အသမ္မောဟတော ။ ပ ။ ဟောတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ တမတ္ထံ=ထိုအကြောင်း
အရာကို၊ ပါဠိယံ ဧဝံ=ပါဠိတော်၌သာလျှင်၊ ဝိဘာဝေတံ=ထင်စွာပြစေခြင်း
ငှာ၊ “ဝုတ္တဂ္ဂေတံ”န္တိ အာဒိ=“ဝုတ္တဂ္ဂေတံ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=

မိန့်ဆို၏။ ဝိဘာဝေတုံကြိယာယ=ဝိဘာဝေတုံကြိယာ၏။ ကရုဏာဘူတေ= ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဗြူ-ဓာတုယာ=အာဟာသ ဗြူ-ဓာတ်၏။ ကမ္မဘူ- တေ=ကံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တတ္ထ တသ္မိ “ဝုတ္တေဥေတ”န္တိ အာဒိဝစနေ= “ဝုတ္တေဥေတ” အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ဒီယံ အဿာသဝသေနာတိ အာဒိသု=တို့၌၊ ယံ ဝစနံ=အကြင်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ=ဆိုအပ်၏။ တံ ဝစနံ=“ဒီယံ အဿာသဝသေန” အစရှိသောထိုစကားရပ်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဟေဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တမေဝ=ဆိုအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ပန=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=“ဒီယံ အဿာသဝသေန” အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ သတောကာရိတာဒဿနဝသေန=သတော- ကာရိတာကို ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့် ပါဠိ=ပါဠိတော်သည်၊ အာဂတာ=လာ၏။ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ပီတိပ္ပဋိသံဝိဒိတာဝသေန=ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒိတာ၏အစွမ်း ဖြင့်၊ ပါဠိ=ပါဠိတော်သည်၊ အာဂတာ=လာ၏။ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ပီတိပ္ပဋိ- သံဝိဒိတာ=ပီတိကိုခံစားခြင်းကို၊ အတ္ထတော=အနက်အားဖြင့်၊ ဝိဘတ္တာ ဧဝ=ဝေဘန်အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ အပိ စ=စင်စစ်သော်ကား၊ အယံ= ဤဆိုအပ်လတ်သည်ကား၊ ဧတ္ထ=“ဒီယံ အဿာသဝသေန” အစရှိသော ဤပါဠိရပ်၌၊ သင်္ခေပတ္ထော=အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ ဒီယံ အဿာသ- ဝသေနာတိ=ကား၊ ဒီယဿ=ရှည်စွာသော၊ အဿာသဿ=ထွက်သက်၏။ အာရမ္မဏဘူတဿ=အာရုံဖြစ်သည်၏။ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ပဇာနတော= အပြားအားဖြင့်သိသောသူအား၊ သာ ပီတိ=ထိုပီတိကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ= ခံစားအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ပုဒ်တို့ကိုစပ်ယှဉ် အပ်၏။ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတောတိ=ကား၊ ဈာန- ပရိယာပနံ=ဈာန်၌အကျုံးဝင်ခြင်းကို၊ အဝိက္ခေပေါတိ=“အဝိက္ခေပ”ဟူ၍၊ (ဝါ) မပြန့်လွင့်ခြင်းဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမံ=ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ (ဝါ) အမည်ကိုရအပ်သော၊ စိတ္တဿေကဂ္ဂတံ=စိတ္တဿေကဂ္ဂတာသည်၊ အတ္ထိ= ရှိ၏။ တံ သမ္ပယုတ္တယ=ထိုစိတ္တဿေကဂ္ဂတာနှင့်ယှဉ်သော၊ ပညာယ= ပညာဖြင့်၊ ပဇာနတော=သိသောအားဖြင့်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ အာရမ္မဏ- မုခေန=အာရုံသို့ ရှေးရှုသဖြင့်၊ ပီတိ=ပီတိသည်၊ (ဝါ) ပီတိကို၊ ပဋိသံဝိဒိ- တာ=ခံစားအပ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊

တံ သမ္ပယုတ္တဗ္ဗောပိ-ထိုပိတိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့သည်လည်း၊
 (ဝါ) ထိုပိတိနှင့်ယှဉ်သောတရားတို့သည်လည်း၊ အာရမ္မဏမုခေန-အာရုံ
 သို့ ရှေးရှုသဖြင့်၊ ပဋိသံဝိဒိတာ ဧဝ-ခံစားအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိတိ-ကား၊
 ဒီယံ-ရှည်စွာသော၊ အဿာသဝသေန-ထွက်သက်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဈာန-
 သမ္ပယုတ္တာ-ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော၊ သတိ-သတိသည်၊ တဿ-ထိုယောဂီ
 ရဟန်း၏၊ အာရမ္မဏေ-အာရုံ၌၊ ဥပဋ္ဌိတာ-ထင်လာ၏။ အာရမ္မဏမုခေန-
 အာရုံ၌ရှေးရှုသဖြင့်၊ ဈာနေပိ-ဈာန်၌လည်း၊ ဥပဋ္ဌိတာ နာမ-ထင်လာသည်
 မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တာယ သတိယာတိ-ကား၊ ဧဝ-ဤသို့၊
 ဥပဋ္ဌိတာယ-ထင်လာသော၊ တာယ သတိယာ-ထိုသတိဖြင့်၊ ယထာ-
 ဝုတ္တေန-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သော၊ တေန ဉာဏေန-ထိုဉာဏ်ဖြင့်၊
 သုပ္ပဋိဝိဒိတတ္တာ-ကောင်းစွာသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ အာ-
 ရမ္မဏဿ-ထိုအာရုံ၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ တဒါရမ္မဏာ-ထိုဈာန်လျှင်
 အာရုံရှိသော၊ သာ ပိတိ-ထိုပိတိသည်၊ (ဝါ) ထိုပိတိကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ-
 ခံစားအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဒီယံ ပဿာသဝသေနာတိ အာဒိ-
 သုပိ-“ဒီယံ ပဿာသဝသေနံ” အစရှိကုန်သော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊
 ဣမိနာဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော-သိအပ်၏။

ဧဝ-ဤသို့ ပဋ္ဌမစတုက္ကဝသေန-ပဋ္ဌမစတုက္က၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒဿိ-
 တံ-ပြအပ်သော၊ ပိတိပ္ပဋိသံဝေဒနံ-ပိတိကိုခံစားခြင်းကို၊ အာရမ္မဏတော
 စ-အာရုံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟတော စ-မတွေဝေသော
 အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဘာဂတော-ဝေဘန်သောအားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-
 ပြခြင်းငှာ၊ “အာဝဇ္ဇတော”တိ အာဒိ-“အာဝဇ္ဇတော”အစရှိသောစကား
 ရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-၏။ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-“အာဝဇ္ဇတော”အစရှိသောစကား
 ရပ်၌၊ အာဝဇ္ဇတောတိ-ကား၊ ဈာနံ-ဈာန်ကို၊ အာဝဇ္ဇန္တဿ-ဆင်ခြင်
 သောသူအား၊ သာ ပိတိတိ-ကား၊ ဈာနပရိယာပန္နာ-ဈာန်၌အကြူးဝင်
 သော၊ သာ ပိတိ-ထိုပိတိကို၊ ဇာနတောတိ-ကား၊ သမာပန္နက္ခဏေ-ဈာန

သမာပတ်ခဏ၌၊ (ဝါ) ဈာန်ကိုဝင်စားရာခဏ၌၊ အာရမ္မဏမုခေန=အာရုံသို့ ရှေးရှုသဖြင့်၊ ဇာနတော=သိသောသူအား၊ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (ဝါ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာ ပီတိ=ထိုပီတိကို၊ ပဋိသံဝိဒိတာ=ခံစားအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ပုဒ်တို့၏စပ်ယှဉ်ကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ ပဿတောတိ=ကား၊ ဒဿနဘူတေန=မြင်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဉာဏေန=ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဈာနတော=ဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ=ထ၍၊ ပဿန္တဿ=မြင်သောသူအား၊ ပစ္စဝေက္ခတောတိ=ကား၊ ဈာနံ=ဈာန်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ=ဆင်ခြင်သောသူအား၊ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟတောတိ=ကား၊ “ဧတ္ထကံ=ဤမျှလောက်သော၊ ဝေလံ=အချိန်အခါကာလပတ်လုံး၊ ဈာနသမဂ္ဂီ=ဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသည်၊ ဘဝိဿာမိ=ဖြစ်အံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဈာနစိတ္တံ=ဈာန်စိတ်ကို၊ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ=အဓိဋ္ဌာန်သောသူအား၊ (ဝါ) ဆောက်တည်သောသူအား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပဉ္စနံ=ငါးပါးကုန်သော၊ ဝသီဘာဝါနံ=ဝသီဘော်တို့၏၊ (ဝါ) အလေ့အကျက်တို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဈာနဿ=ဈာန်ကို၊ ပဇာနမုခေန=သိခြင်းကိုရှေးရှုသဖြင့်၊ အာရမ္မဏတော=အာရုံအားဖြင့်၊ ပီတိယာ=ပီတိကို၊ ပဋိသံဝေဒနာ=ခံစားခြင်းကို၊ ဒဿိတာ=ပြုအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ=အကြင်တရားတို့ဖြင့်၊ ဈာနံ စ=ဈာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ စ=ဝိပဿနာသည်လည်းကောင်း၊ သိဇ္ဈန္တိ=ပြီးစီးကုန်၏၊ ဈာနပရိယာပနာနံ=ဈာန်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂပရိယာပနာနဉ္စ=ဝိပဿနာမဂ္ဂ၌ အကျုံးဝင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ သဒ္ဓါဒီနံ=ထိုသဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေန=ဖြင့်၊ ပီတိပဋိသံဝေဒနံ=ပီတိကိုခံစားခြင်းကို၊ ဒဿေတုံ=ပြုခြင်းငှာ၊ “သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော”တိ အာဒိ=“သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဒဿေတုံကိရိယာယ=ဒဿေတုံ-ကိရိယာ၏၊ ကရဏဘူတေ=ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝစ-ဓာတုယာ=ဝစ-ဓာတ်၏၊ ကမ္မဘူတေ=ကံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တတ္ထ တသ္မိံ “သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော”တိ အာဒိ ဝစနေ=“သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော” အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ အဓိမုစ္စတောတိ=ကား၊ သဒ္ဓဟန္တဿ=ယုံကြည်သောသူအား၊ သမထ-

ဝိပဿနာဝသေန=သမထဝိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယ်=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှတောတိ အာဒိသုပိ=“ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှတော”အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသဝ နယော=ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏၊ အဘိညေယျန္တိ=ကား၊ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ=အလွန်ထူးမြတ်သော၊ ပညာယ=ပညာဖြင့်၊ ဇာနိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ အဘိဇာနတောတိ=ကား၊ ဝိပဿနာပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ=ဝိပဿနာပညာလျှင် ပြဇာနီးခြင်းရှိသော၊ မဂ္ဂပညာယ=မဂ်ပညာဖြင့်၊ ဇာနတော=သိသောသူအား၊ ပရိညေယျန္တိ=ကား၊ ဒုက္ခသစ္စံ=ဒုက္ခသစ္စာကို၊ တိရဏပရိညာယ=ပိုင်းခြား၍ သိသော၊ မဂ္ဂပညာယ စ=မဂ်ပညာဖြင့်လည်း၊ ပရိဇာနတော=သိသောရဟန်းအား၊ ပဟာတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ သမုဒယသစ္စံ=သမုဒယသစ္စာကို၊ ပဟာနပရိညာယ=ပယ်သောအားဖြင့်သိသော၊ မဂ္ဂပညာယ စ=မဂ်ပညာဖြင့်လည်း၊ ပဇာတော=ပယ်စွန့်သော ရဟန်းအား၊ ဘာဝယတော=ပွားများစေသောသူအား၊ သစ္စိကဇရာတော=မျက်မှောက်ပြုသောသူအား၊ မဂ္ဂသစ္စံ=မဂ္ဂသစ္စာကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗံ=ပွားများစေအပ်၏၊ နိရောဓသစ္စံ=နိရောဓသစ္စာကို၊ သစ္စိကာတဗ္ဗံ=မျက်မှောက်ပြုအပ်၏၊ ဧတ္ထ=“အဘိညေယျံ ပရိညေယျံ ဘာဝေတဗ္ဗံ သစ္စိကာတဗ္ဗံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ကေစိ ပန=အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ ပီတိယာ ဧဝ=ပီတိ၏သာလျှင်၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ အဘိညေယျာဒိနိ=“အဘိညေယျံ”အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရန္တိ=ထုတ်ဆောင်ကုန်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုကေစိဆရာတို့၏ စကားသည်၊ အယုတ္တံ=မသင့်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဈာနာဒိသမုဒါယံ=ဈာန်အစရှိသောအပေါင်းကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ=ထုတ်ဆောင်၍၊ တတော ဈာနာဒိသမုဒါယတော=ထိုဈာန်အစရှိသောအပေါင်းမှ၊ ပီတိယာ=ပီတိ၏၊ နိဒ္ဒါရဏဿ=ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို၊ အဓိပ္ပေတတ္တာ=အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဧတ္ထ စ=ဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ “ဒီယံ အဿာသဝသေန”တိ အာဒိနာ=“ဒီယံ အဿာသဝသေန” အစရှိသောပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပဌမစတုက္ကဝသေန=ပဌမစတုက္က၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာရမ္မဏတော=အာရုံအားဖြင့်၊ ပီတိပုဋိသံဝေဒနံ=ပီတိကိုခံစားခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တထာ=ထိုမှတပါး၊ “အာဝဇ္ဇ-

တော"တိ အာဒိဟိ" အာဝဇ္ဇတော" အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ" ငါးခုကုန်သော၊ ပဒေဟိ" ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ "အဘိညေယျံ အဘိဇာနတော"တိ အာဒိဟိ ပန= "အဘိညေယျံ အဘိဇာနတော" အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း၊ အသမ္မောဟတော=မတွေဝေသောအားဖြင့်၊ ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒနံ=ပီတိကိုခံစားခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ "သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော"တိ အာဒိဟိ= "သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စတော" အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဥဘယထာပိ= "အာရမ္မဏ၊ အသမ္မောဟ" နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်လည်း၊ သင်္ခေပတော=အကျဉ်းအားဖြင့်၊ သမထဝသေန= သမထဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာရမ္မဏတော=အာရုံအားဖြင့်၊ ဝိပဿနာဝသေန=ဝိပဿနာဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အသမ္မောဟတော=မတွေဝေသောအားဖြင့်၊ ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒနံ=ပီတိကိုခံစားခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ ကဿာ ပန=အဘယ်ကြောင့်ကား၊ ဧတ္ထ=ဤ ပီတိကိုခံစားခြင်း၌၊ ဝေဒနာနုပဿနာယံ=ဝေဒနာနုပဿနာ၌၊ (ဝါ) ဝေဒနာကိုခံစားခြင်း၌၊ ပီတိသီသေန=ပီတိကို အကြီးအမှူး ပဓာနပြုသဖြင့်၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာကို၊ ဂဟိတာ=ယူအပ်သနည်း၊ သရူပတော ဧဝံ=သရုပ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာကို၊ န ဂဟိတာ=မယူအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း၊ ဘူမိဝိဘာဂါဒိဝသေန=ဘူမိဝိဘာဂအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ဘုံကိုဝေဘန်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒနံ=ဝေဒနာကို၊ ဘိန္ဒိတွာ=ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ စတုဓာ=လေးပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဝေဒနာနုပဿနံ=ဝေဒနာနုပဿနာကို၊ ဒဿေတုံ=ပြခြင်းငှာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာယံ=ဝေဒနာနုပဿနာ၌၊ ပီတိသီသေန=ပီတိကိုအဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာကို၊ ဂဟိတာ=ယူအပ်၏၊ အပိစ=စင်စစ်သော်ကား၊ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနံ=ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဒဿေန္တော=ပြတော်မူလိုသော၊ ဘဂဝါ=သည်၊ ပီတိယာ=ပီတိ၏၊ ဩဋ္ဌာရိကတ္တာ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣံ သမ္ပယုတ္တသုခံ=ထိုပီတိနှင့်ယှဉ်သောသုခကို၊ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ=လွယ်ကူစွာ ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပီတိသီသေန=ပီတိကိုအကြီးအမှူးပြုသဖြင့်၊ (ဝါ) ပီတိကိုအဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။

ဧတေနော နယေန အဝသေသပဒါနီတိ-ကာ။ သုခပ္ပဋိသံ-
 ဝေဒိ စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒိတိ ပဒါနိ-“သုခပ္ပဋိသံဝေဒိ စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိ-
 သံဝေဒိ”ဟူကုန်သော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့ကို၊ ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒိ-ပဒေ-“ပီတိပ္ပဋိ-
 သံဝေဒိ”ဟူသောပုဒ်၌၊ အာဂတနယေနော-လာသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊
 အတ္တတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-သိအပ်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊
 “ဒွိဟာကာရေဟိ သုခပ္ပဋိသံဝေဒိတာ ဟောတိ စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒိတာ
 ဟောတိ အာရမ္မဏတော”တိ အာဒိနာ-“ဒွိဟာကာရေဟိ ။ ပ ။ အာရမ္မ-
 ဏတော”အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပီတိဌာနေ-ပီတိ၏အရာဌာန၌၊ သုခါဒိပဒါနိ-
 သုခအစရှိကုန်သောပုဒ်တို့ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်သွင်း၍၊ “သုခသဟဂတာနိ
 တိဏိ ဈာနာနိ စတ္တာရိ ဝါ ဈာနာနိ သမာပလ္လတိ”တိ အာဒိနာ-“သုခသဟ-
 ဂတာနိ ။ ပ ။ သမာပလ္လတိ”အစရှိသည်ဖြင့်၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဝိညာတံ-
 သိခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊
 “တိဏ္ဍံ ဈာနာနံ ဝသေနာ”တိ အာဒိ-“တိဏ္ဍံ ဈာနာနံ ဝသေန”အစရှိသော
 စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ဝေဒနာဒယောတိ ဧတ္ထ ပါဌေ-“ဝေဒနာ-
 ဒယော”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ သညာ-
 သညာကို၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်၏၊ ‘တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ဒွေ ခန္ဓာ”တိ-“ဒွေ
 ခန္ဓာ”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဝိပဿနာဘူမိဒဿနတ္ထန္တိ-ကာ။ ပကိဏ္ဏက-
 သင်္ခါရသမ္ပသနဝသေန-ပကိဏ္ဏက သင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်သည်၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ရောပြွမ်းသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်
 သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိပဿနာယ-ဝိပဿနာ၏၊ ဘူမိဒဿနတ္ထံ-တည်ရာ
 ဌာနကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “သုခန္တိ ဒွေ သုခါနိ”တိ အာဒိ-“သုခန္တိ ဒွေ
 သုခါနိ” အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ သမထေ-သမထဘာဝနာ၌၊
 ကာယိကသုခါဘာဝတော-ကာယိကသုခ၏ မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း၊ သောတိ-ကာ။ ပဿမ္မနပရိယာယေန-ငြိမ်သက်သောအကြောင်း
 အားဖြင့်၊ သော နိရောဓော-ထိုနိရောဓကို၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ “ဣမဿ
 ဟိ ဘိက္ခုနော အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ”တိ အာဒိနာ-“ဣမဿ ။ ပ ။
 အပရိဂ္ဂဟိတကာလေ” အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊
 ကာယသင်္ခါရေ-ကာယသင်္ခါရ၌၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊

တတ္ထ=ထိုကာယသင်္ခါရ၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ
လျှင်၊ ဝေဒိတဇ္ဇော=သိအပ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ပဒေ=ထိုပုဒ်၌၊ ကာယသင်္ခါရ-
ဝသေန=ကာယသင်္ခါရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာဂတော=လာ၏၊ ဣဓ
ဣမသ္မိံ ပဒေ=ဤပုဒ်၌၊ စိတ္တသင်္ခါရဝသေန=စိတ္တသင်္ခါရ၏ အစွမ်းဖြင့်၊
အာဂတော=လာ၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အယမေဝ=ဤသည်သာလျှင်၊ ဝိသေ-
သော=အထူးတည်း။

စဝံ=ဤသို့၊ စိတ္တသင်္ခါရဿ=စိတ္တသင်္ခါရ၏၊ ပဿမ္ဘနံ-ငြိမ်းအေး
ခြင်းကို၊ အတိဒေသေန=အလွန်ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်၊ ဒဿေတွာ=၍၊ အညံ-
တပါးတခြားသော၊ ယံ ဝစနံ=အကြင်စကားကို၊ ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ=ဤ
စတုက္က၌၊ ဝတ္တဗ္ဗံ=ဆိုအပ်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုစကားကို၊ ဒဿေတံ=ပြဆိုခြင်း
ငှာ၊ “အပိစာ”တိအာဒိ=“အပိ စ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တတ္ထ
တသ္မိံ ဝစနေ=“အပိ စ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ပီတိပဒေတိ=ကား၊
“ပီတိပုဋိသံဝေဒီ”တိ အာဒိနာ=“ပီတိပုဋိသံဝေဒီ”အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဒေသိ-
တကောဌာသေ=ဟောတော်မူအပ်သော ကောဌာသဉ္စ၊ ပီတိသီသေန
ဝေဒနာ ဝုတ္တာတိ=ကား၊ ပီတိအပဒေသေန=ပီတိ၏အရာမဟုတ်သဖြင့်၊
တံ သမ္ပယုတ္တာ=ထိုပီတိနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာကို၊ ဝုတ္တာ=၏၊
ပီတိ=ပီတိကို၊ န ဝုတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါ-
ယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ ပီတိသီသေန ဝေဒနာ ဝုတ္တာတိ ဝ-
စနေ=“ပီတိသီသေန ဝေဒနာ ဝုတ္တာ”ဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ ကာရဏံ-
အကြောင်းကို၊ ဟေဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တမေဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်
တည်း၊ ဒွိသု စိတ္တသင်္ခါရ ပံဒေသုတိ=ကား၊ “စိတ္တသင်္ခါရပုဋိသံဝေဒီ
ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရ”န္တိ=“စိတ္တ ။ ပ ။ သင်္ခါရ”ဟူ၍၊ စိတ္တသင်္ခါရပုဋိ-
သံယုတ္တေသု=စိတ္တသင်္ခါရနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဒွိသု=နှစ်ခုကုန်သော၊
ပဒေသု=ပုဒ်တို့တွင်၊ “ဝိညာဏပစ္စယာ” နာမရူပ”န္တိ=“ဝိညာဏပစ္စယာ
နာမရူပ”ဟူ၍၊ ဝစနတော=ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ စိတ္တေန=စိတ်နှင့်၊
ပဋိဗဒ္ဓါ=စပ်ယှဉ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ=“စိတ္တပဋိ-
ဗဒ္ဓါ”မည်၏၊ တတော ဧဝံ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ကာမံ=အလိုရှိတိုင်း၊

စိတ္တေန=စိတ်ဖြင့်၊ သင်္ခရိယန္တိ=ပြုပြင်စီရင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ စိတ္တသင်္ခါရာ=“စိတ္တသင်္ခါရ” မည်ကုန်၏။ သညာဝေဒနာဒယော=သညာ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့ကို၊ လက္ခတိ=ရအပ်၏။ ဣမ ပန=ဤအရာ၌ကား၊ ဥပလက္ခဏမတ္တံ=ဥပလက္ခဏနည်းမျှတည်း၊ သညာဝေဒနာဝ=“သညာ၊ ဝေဒနာ”တို့ကိုသာလျှင်၊ အဓိပ္ပေတာ=အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သညာသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ”တိ=“သညာသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဟောတော်မူ၏။

စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒိတိ ဧတ္ထ=၌၊ အာရမ္မဏတော စ=အာရုံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟတော စ=မတွေဝေသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွိဟာကာရေဟိ=နှစ်ပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒိတာ=စိတ်ဖြင့်ခံစားအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ အာရမ္မဏတော=အာရုံအားဖြင့်၊ စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒိတာ=စိတ်ဖြင့်ခံစားအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ စတ္တာရိ=လေးပါးကုန်သော၊ ဈာနာနိ=ဈာန်တို့ကို၊ သမာပလ္လတိ=ဝင်စား၏။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=အား၊ သမာပတ္တိက္ခဏေ=ဈာန်ကိုဝင်စားရာ ဈာနသမာပတ္တိခဏ၌၊ ဈာနပဋိလာဘေနာတိ အာဒိနာ=“ဈာနပဋိလာဘေန” အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တနယာနုသာရေန=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကိုအစဉ်မှီးသဖြင့်၊ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသည်၊ သုဝိညေယျံ=လွယ်ကူစွာသိအပ်၏။ (ဝါ) သိလွယ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “စတုန့် ဈာနာနံ ဝသေန စိတ္တပ္ပဋိသံဝေဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ=“စတုန့် ။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ စိတ္တံ မောဒေန္တောတိ=ကား၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ=ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ သမ္ပယုတ္တယ=သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ ပီတိယာ=ပီတိဖြင့်၊ မောဒယမာနော=ဝမ်းမြောက်စေလျက်၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဟံ ပီတိ=ထိုပီတိကို၊ အာရမ္မဏံ=အာရုံကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပဝတ္တံ=ဖြစ်သော၊ ဝိပဿနာစိတ္တံ=ဝိပဿနာစိတ်သည်၊ အာရမ္မဏဘူတာယ=အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တာယ ဒေဝ ပီတိယာ=ထိုပီတိဖြင့်၊ မောဒယမာနော=နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လျက်၊ ပမောဒေန္တောတိ အာဒိနိ=“ပမောဒေန္တော”

အစရှိကုန်သော၊ ပဒါနိ=ပုဒ်တို့သည်၊ တဿေဝ=ထိုပီတိ၏သာလျှင်၊ ဝေဝ-
စနာနိ=ဝေဝုစ်စကားလှယ် ပရိယာယ်တို့တည်း၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်
နည်း၊ ပီတိပရိယာယဘာဝတော=ပီတိ-သဒ္ဓါ၏ပရိယာယ်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။

သမ္ပယုတ္တယ ပီတိယာ စိတ္တံ အာမောဒတိတိ=ကား၊ ဈာန-
စိတ္တသမ္ပယုတ္တယ=ဈာန်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဘူတာယ=
ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဩဒဂ္ဂလက္ခဏာယ=နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်
ခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ ဈာနပီတိယာ=ဈာန်ပီတိဖြင့်၊ တမေဝ ဈာနစိတ္တံ-
ထိုဈာန်စိတ်ကိုသာလျှင်၊ သဟဇာတုဒိပစ္စယဝသေန စေဝ=သဟဇာတ
ပစ္စည်းအစရှိသောပစ္စည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈာနပစ္စယ-
ဝသေန စ=ဈာနပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိဗြူဟေန္တော-
အားထုတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဟဋ္ဌပ္ပဟဋ္ဌာကာရံ=နှစ်သက်ရွှင်လန်းအခြင်းအရာ
သို့၊ ပါပေန္တော=ရောက်စေလျက်၊ အာမောဒေတိ စ=ဝမ်းမြောက်လည်း
ဝမ်းမြောက်စေ၏၊ ပမောဒေတိ စ=အထူးသဖြင့်လည်းဝမ်းမြောက်စေ၏၊
အာရမ္မဏံ ကတွာတိ=ကား၊ ဥဠာရံ=မွန်မြတ်သော၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တံ=
ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော၊ ပီတိ-ပီတိကို၊ အာရမ္မဏံ=အာရုံကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊
ပဝတ္တမာနံ=ဖြစ်သော၊ ဝိပဿနာစိတ္တံ=ဝိပဿနာစိတ်သည်၊ အာရမ္မဏ-
ဘူတာယ=အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တာယ ဧဝ ပီတိယာ=ထိုပီတိဖြင့်၊
ယောဂါဝစရော=ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟဋ္ဌပ္ပဟဋ္ဌကာရံ=နှစ်သက်
ရွှင်လန်းသောအခြင်းအရာသို့၊ ပါပေန္တော=ရောက်စေလျက်၊ “အာမော-
ဒတိ=ဝမ်းမြောက်စေ၏၊ ပမောဒေတိ=အထူးသဖြင့်ဝမ်းမြောက်စေ၏”၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

သမံ ဌပေန္တောတိ=ကား၊ ဤသကမ္ပိ=စဉ်းငယ်လည်း၊ (ဝါ) အ-
နည်းငယ်လည်း၊ လိနပက္ခန္ဓ=တွန့်တိုဆုတ်နစ်သောအဘို့သို့လည်းကောင်း၊
ဥဒ္ဓစ္စပက္ခန္ဓ=ပြန့်လွင့်သော အဘို့သို့လည်းကောင်း၊ အနုပဂမ္မ=မကပ်ရောက်
မူ၍၊ အနောနတံ=မနိမ့်သော အဖြစ်သည်၊ အနန္တတံ=မမြင့်သော အဖြစ်
သည်၊ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဣန္ဒြိယာနံ=ဣန္ဒြေတို့၏၊ သမတ္တ-

ပဋိပတ္တိယာ=ညီညွတ်သော အကျင့်ဖြင့်၊ အဝိသမံ=ညီညွတ်သည်ဖြစ်၍၊ သမာဓိဿ ဝါ=သမာဓိ၏လည်း၊ ဥက္ကံသဂမနေန=လွန်သောအဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ အာနေဉ္စပုတ္တိယာ=မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်သို့ရောက်သဖြင့်၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဌိတံ=တည်သည်၊ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ် သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ အပ္ပနာဝသေန=အပ္ပနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဌပေန္တော=ထားလျက်၊ လက္ခဏပုဋိဝေဓေနာတိ=ကား၊ အနိစ္စာဒိကဿ= အနိစ္စအစရှိသော၊ လက္ခဏဿ=လက္ခဏာကို၊ ပဋိ ပဋိ ဝိဇ္ဇနေန=နောက် ထပ်တဖန်၊ နောက်ထပ်တဖန် ထိုးထွင်း၍ သိသဖြင့်၊ ခဏေ ခဏေ=ခဏ တိုင်း၊ ခဏတိုင်း၊ အဝဟေဓေ-န=ထိုးထွင်း၍ သိသဖြင့်၊ ခဏိကစိတ္တေ- ကဂ္ဂတာတိ=ကား၊ ခဏမတ္တဌိတိကော=တစ်ခဏမျှသာတည်ကြည်သော၊ သမာဓိ=သမာဓိတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သော ပိ=ထိုသမာဓိသည်လည်း၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံ၌၊ နိရန္တရံ=မပြတ်မလတ်၊ ဧကာကာရေန=တစ်ခုသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနော=ဖြစ်သော၊ ပဋိပက္ခေန=ဆန့်ကျင်ဘက် သည်၊ အနိဘိဘူတော=မလွမ်းမိုး မနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ အပ္ပိတော ဝိယ=သက်ဝင်သကဲ့သို့ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ နိစ္စလံ=မတုန်မလှုပ်၊ ဌပေတိ=ထား၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ဧဝံ ဥပ္ပန္နာယာ”တိ အာဒိ=“ဧဝံ ဥပ္ပန္နာယ”အစရှိ သောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

မောစေန္တောတိ=ကား၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဝသေန=ပယ်ခွါသည်ဖြစ်၍ လွတ်မြောက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဝေဓေန္တော=ကင်းဆိတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ကရောန္တော=ပြုသည်ဖြစ်၍၊ နိဝရဏာနိ=နိဝရဏတို့ ကို၊ ပဇဟန္တော=ပယ်စွန့်သည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ အာယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဝိပဿနာက္ခဏေတိ=ကား၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာက္ခဏေ=ဘင်္ဂါကိုရှုသောခဏ ၌၊ (ဝါ) အပျက်ကိုရှုသောခဏ၌၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဘင်္ဂေါ နာမ=“ဘင်္ဂ” မည်သည်ကား၊ (ဝါ) “အပျက်”မည်သည်ကား၊ အနိစ္စတာယ=မမြဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရမာ=လွန်သော၊ ကောဋိ=အဆုံးသည်၊ ဟောတိ=၏၊ တသ္မာ= ကြောင့်၊ တာယု ကောဋိယာ=ထိုအဆုံးဖြင့်၊ ဘင်္ဂါနုပဿကော=ဘင်္ဂါကို ရှုသော၊ (ဝါ) အပျက်ကိုရှုသော၊ ယောဂါဝစရော=ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်

သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စိတ္တမုခေန-စိတ်ဟူသောအကြောင်းဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ သင်္ခါရဂတံ-သင်္ခါရ၌ဖြစ်သည်ကို၊ အနိစ္စတော-အနိစ္စအားဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှု၏။ နိစ္စတော-နိစ္စအားဖြင့်၊ နော ပဿတိ-မရှု၊ အနိစ္စဿ-အနိစ္စ၏၊ ဒုက္ခတ္တာ-ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခဿ-ဒုက္ခ၏လည်း၊ အနတ္တတ္တာ-အနတ္တ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒေဝ-ထိုဘင်ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) ထိုပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ ဒုက္ခတော-ဒုက္ခအားဖြင့်၊ အနုပဿတိ-အဖန်တလဲလဲရှု၏၊ သုခတော-သုခအားဖြင့်၊ နော အနုပဿတိ-အဖန်တလဲလဲမရှု၊ အနတ္တတော-အနတ္တအား၊ အနုပဿတိ-အဖန်တလဲလဲရှု၏၊ အတ္တတော-အတ္တအားဖြင့်၊ နော အနုပဿတိ-အဖန်တလဲလဲမရှု၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ယံ ပန-အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စမည်၏၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခမည်၏၊ အနတ္တံ-အနတ္တမည်၏၊ တံ ဓမ္မံ-ထိုတရားကို၊ န အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ-မနှစ်သက်အပ်၊ ယဉ္စ ဓမ္မံ-အကြင်တရားကိုလည်း၊ န အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ-မနှစ်သက်အပ်၊ တံ ဓမ္မံ-ထိုတရားကို၊ န ရဇ္ဇတဗ္ဗံ-မတပ်မက်အပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘင်္ဂဒဿနာနုသာရေန-ဘင်္ဂကိုရူမြင်သည်ကိုအစဉ်မှီးသဖြင့်၊ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တံ” တိ-“အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟူ၍၊ သင်္ခါရဂတေ-သင်္ခါရ၌ဖြစ်သည်ကို၊ ဒိဋ္ဌေ-ရူမြင်အပ်သည်ရှိသော်၊ တသ္မိ-ထိုသင်္ခါရ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ-ငြီးငွေ့၏၊ နော နန္ဒတိ-မနှစ်သက်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-တပ်မက်ခြင်းကင်း၏၊ နော ရုဇ္ဈတိ-မတပ်မက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သော ယောဂါဝစရော-ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော-ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌ငြီးငွေ့သည်ရှိသော်၊ ဝိရုဇ္ဈန္တော-တပ်မက်ခြင်းကင်းသည်ရှိသော်၊ လောကီယေနေဝ-လောကီ၌သာလျှင်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဉာဏေန-ဉာဏ်ဖြင့်၊ ရာဂံ-တပ်မက်ခြင်းကို၊ နိရောဓေတိ-ချုပ်စေ၏၊ နော သမုဒေတိ-မဖြစ်စေ၊ (ဝါ) မတပ်မက်၊ အဿ-ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သမုဒယံ-တပ်မက်ခြင်းကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယော ယောဂါဝစရော-ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိရတ္တော-တပ်မက်ခြင်းကင်းသည်ရှိသော်၊ ယထာဒိဋ္ဌံ-တွေ့မြင်တိုင်း၊ သင်္ခါရဂတံ-သင်္ခါရဖြစ်၏၊ တံ-ထိုသင်္ခါရတရားကို၊ တထာဒိဋ္ဌံ-ထိုသို့တွေ့မြင်တိုင်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဉာဏေန-ဉာဏ်ဖြင့်၊ နိရောဓေတိ-ချုပ်စေ၏၊ နော သမုဒေတိ-မဖြစ်စေ၊

(ဝါ) မတပ်မက်၊ အဿ=ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား၊ နိရောဓမေဝ=ချုပ်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ မနသိ ကရောတိ=နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၏၊ သမုဒယံ=ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဝါ) တပ်မက်ခြင်းကို၊ နော မနသိ ကရောတိ=နှလုံးမသွင်း၊ (ဝါ) မဆင်ခြင်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ သော=ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋိပန္နော=ကျင့်သည်ရှိသော်၊ ပဋိနိဿယဇ္ဇတိ=စွန့်လွှတ်၏၊ နော အာဒိယတိ=မယူ၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ကိ=အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အယံ=ဤယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနိစ္စာဒိနုပဿနာ=“အနိစ္စ”စသောအနုပဿနာသည်၊ (ဝါ) အနိစ္စအစရှိသည်ကိုအဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်၊ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ=ခန္ဓာဘိသင်္ခါရတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူတကွ၊ ကိလေသာနံ=ကိလေသာတို့ကို၊ ပရိစ္စနတော=စွန့်သောကြောင့်၊ သင်္ခတဒေါသဒဿနေန=“သင်္ခတ”တည်းဟူသောအပြစ်ကိုရှုမြင်သဖြင့်၊ တပ္ပိပရိတေ=ထို“သင်္ခတ”တည်းဟူသောဒေါသမှ(အပြစ်မှ)ပြန်သော၊ နိဗ္ဗာနေ=နိဗ္ဗာန်၌၊ တန္နိန္ဒတာယ=ထိုနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောချိုးဝှန်းသော အရပ်၌၊ ပက္ခန္ဓနတော စ=ပြေးဝင်သောကြောင့်လည်း၊ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿယဂ္ဂေါ စေဝ=“ပရိစ္စာဂပဋိနိဿယဂ္ဂ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿယဂ္ဂေါ စ=“ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿယဂ္ဂ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တာယ=ထိုသို့သောသဘောနှင့်၊ သမန္နာဂတော=ပြည့်စုံသော၊ ယောဂါဝစရော=ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝုတ္တနယေန=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ကိလေသေ စ=ကိလေသာတို့ကိုလည်း၊ ပရိစ္စုဇတိ=စွန့်၏၊ နိဗ္ဗာနေ စ=နိဗ္ဗာန်၌လည်း၊ ပက္ခန္ဓတိ=ပြေးဝင်၏၊ တေန=ကြောင့်၊ “သော ဝိပဿနာက္ခဏေအနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသညာတော စိတ္တံ မောစေန္တော ဝိမောစေန္တော ။ ပ ။ ပဋိနိဿယဂ္ဂါနုပဿနာယ အာဒါနတော စိတ္တံ ပောစေန္တော ဝိမောစေန္တော အဿသတိ စေဝ ပဿတိ စာ”တိ=“သော ဝိပဿနာက္ခဏေ ။ ပ ။ ပဿတိ စ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ အနိစ္စဿ=အနိစ္စကို၊ အနု-

ပဿနာအဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်၊ အနိစ္စာနုပဿနာ-“အနိစ္စာနုပဿနာ”မည်၏။ ဝါတနည်းကား၊ အနိစ္စန္တိ-“အနိစ္စ”ဟူ၍၊ အနုပဿနာ-အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်၊ အနိစ္စာနုပဿနာ-“အနိစ္စာနုပဿနာ”မည်၏။ ဧတံ-“အနိစ္စာနုပဿနာ”ဟူသောဤအမည်သည်၊ တေဘူမကဓမ္မာ-နံ-တေဘူမကတရားတို့အား၊ (ဝါ) “ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံ”တည်းဟူသောဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့အား၊ အနိစ္စတံ-အနိစ္စ၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပဝတ္တာယ-ဖြစ်သော၊ ဝိပဿနာယ-ဝိပဿနာ၏၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ နိစ္စသညတောတိ-ကား၊ သင်္ခတဓမ္မေ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခတတရား၌၊ “သင်္ခတဓမ္မာ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခတတရားတို့သည်၊ နိစ္စာ သဿံတံ-မြဲကုန်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဝတ္တာယ-ဖြစ်သော၊ မိစ္ဆာသညာယ-မှားသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ သညာသိသေန-သညာကိုအဦးပစာနပြုသဖြင့်၊ စိတ္တဒိဋ္ဌိနမ္ပိ-စိတ္တဒိဋ္ဌိတို့၏လည်း၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းကို၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏၊ သုခသညာဒိသုပိ-“သုခသညာ”အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသ ဧယော နယော-ဤနည်းကို၊ ဒဌဗ္ဗော-၏၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယာတိ-ကား၊ သင်္ခါရေသု-ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒနာကာရေန-ငြီးငွေ့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ပဝတ္တာယ-ဖြစ်သော၊ အနုပဿနာယ-အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်၊ နန္တိတောတိ-ကား၊ သပ္ပိတိကတဏှာတော-ပီတိပြဓာန်းသော တဏှာမှ၊ ဝိရာဂါနုပဿနာယာတိ-ကား၊ တထာ တေန ဝိရုဇ္ဈနာကာရေန-ထိုသို့မတပ်မက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဝတ္တာယ-ဖြစ်သော၊ အနုပဿနာယ-အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းဖြင့်၊ တေန-ကြောင့်၊ “ရာဂတော မောစေန္တော”တိ-“ရာဂတော မောစေန္တော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ နိရောဓာနုပဿနာယာတိ-ကား၊ သင်္ခါရာနံ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏၊ နိရောဓသ-ချုပ်ခြင်းကို၊ အနုပဿနာယ-အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းဖြင့်၊ သင်္ခါရာ-တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိယေဝ-ချုပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ ပုနတ္ထဝဝသေန-နောက်ထပ်တဖန် ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ နုပ္ပုဇ္ဈန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဧဝံ ဝါ-ဤသို့မူလည်း၊ အနုပဿနာအဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်၊ နိရောဓာနုပဿနာ-“နိရောဓာနုပဿနာ”မည်၏။ (ဝါ) ချုပ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှု

သည်မည်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာ=လွတ်မြောက်လိုသည် ဖြစ်၍၊ အယံ=ဤအနုပဿနာသည်၊ ဗလပ္ပတ္တာ=အားသို့ရောက်၏။ တေန= ထို့ကြောင့်၊ “သမုဒယတော မောစေန္ဒော”တိ=“သမုဒယတော မော- စေန္ဒော”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ပဋိနိဿယဇ္ဇနာကာရေန=ပယ်စွန့်သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်သော၊ အနုပဿနာ=အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း သည်၊ ပဋိနိဿယဂ္ဂါနုပဿနာ=“ပဋိနိဿယဂ္ဂါနုပဿနာ”မည်၏။ အာ- ဒါနတောတိ=ကား၊ နိစ္စာဒိဝသေန=“နိစ္စ” အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂဟဏတော=ယူသောအားဖြင့်၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ပဋိသန္နိဂ္ဂဟဏတော= ပဋိသန္ဓေယူသောအားဖြင့်၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတ္ထ=ဤ“အာဒါနတော” ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဒဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏။

အနိစ္စန္တိ=“အနိစ္စ”ဟူ၍၊ အနုပဿိ=အဖန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိခြင်း သည်၊ အနိစ္စာနုပဿိ=“အနိစ္စာနုပဿိ”မည်၏။ ဝါ=တနည်းကား၊ အနိစ္စဿ=အနိစ္စအား၊ (ဝါ) ကို၊ အနုပဿနသီလော=အဖန်တလဲလဲ ရှု လေ့ရှိခြင်းသည်၊ အနိစ္စာနုပဿိ=“အနိစ္စာနုပဿိ”မည်၏။ ဣတိ=ဤ သို့၊ ဧတ္ထ=“အနိစ္စာနုပဿိ”ဟူသော ဤပုဒ်၌၊ တံ အနိစ္စံ=ထိုအနိစ္စသည်၊ ကံ ပန=အဘယ်သို့လေနည်း၊ ကထံ ဝါ=အဘယ်တရားသည်မူလည်း၊ အနိစ္စံ=မမြဲလေသနည်း၊ ကာ ဝါ=အဘယ်တရားသည်မူလည်း၊ အနိစ္စာနု- ပဿနာ=မမြဲသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ရှုသနည်း၊ ကဿ ဝါ=အဘယ် တရား၏မူလည်း၊ အနိစ္စာနုပဿနာ=မမြဲသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုသနည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စတုက္ကံ=စတုက္ကံကို၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗံ=ထင်ရှားပြ စေအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တံ=ထိုစတုက္ကံကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ”န္တိ အာဒိ=“အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ”အစရှိသော စကားရပ် ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆို၏၊ ဒဿေန္တုကြိယာယ=ဒဿေန္တုကြိယာ၏၊ ကရဏ- ဘူတေ=ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဗြူဓာတုယာ=အာဟ-၌ ဗြူဓာတ်၏၊ ကမ္မဘူတေ=ကံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တတ္ထ တသ္မိံ အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ အာဒိ- ဝစနေ=“အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ”ဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ နိစ္စံ နာမ=“နိစ္စ” မည်သည်ကား၊ ဓုဝံ=မြဲ၏၊ သဿတံ=မြဲ၏၊ တံ နိစ္စံ=ထိုမြဲခြင်းသည်၊ နိဗ္ဗာန်=

နိဗ္ဗာန်တည်း။ နိစ္စံ=မြဲသည်။ န=မဟုတ်။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ အနိစ္စံ= “အနိစ္စ”မည်၏။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တံ=ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သော သဘောရှိ၏။ အတ္တတော=တရားကိုယ်အားဖြင့်။ သင်္ခတာ=“ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ” တည်းဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည် ပေါင်းဆုံ၍ ပြုပြင်အပ်သော။ သင်္ခတာ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့တည်း။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ “အနိစ္စန္တိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ကသ္မာ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝီ”တိ= “အနိစ္စန္တိ ။ ပ ။ ဘာဝီ”ဟူ၍။ အာဟ=ပြီ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ=ငါးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စန္တိ=“အနိစ္စ”ဟူ၍။ အာဟ=၏။ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝီ=ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သည်မှ တပါးတခြားသောအဖြစ်ဟူသောသဘောရှိ၏။ အသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တသမ္ဘာဝီ=ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သည်မှ တပါးသောအဖြစ်၏ ထင်ရှားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ အယံ=ကား။ အတ္ထော=တည်း။ တတ္ထတသ္မိံ ဝစနေ=“ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝီ”ဟူသော ထိုစကားရပ်၌။ သင်္ခတဓမ္မာနံ=သင်္ခတတရားတို့၏။ ဟေတုပစ္စယေဟိ=ဟေတုပစ္စည်းတို့ဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇနံ=ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဟုတ္တာ=မဖြစ်မူ၍။ သမ္ဘဝေါ=ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း။ အတ္တလာဘော=ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပါဒေါ=“ဥပ္ပါဒ”မည်၏။ ဥပ္ပနာနံ=ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ=ထိုရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခတတရားတို့၏။ ခဏနိရောဓော=ခဏအားဖြင့်ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝိနာသော=ပျက်စီးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝယော=“ဝယ”မည်၏။ ဇရာယ=အိုခြင်းဖြင့်။ အညထာဘာဝေါ=တပါးတခြားသောအပြားအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ အညထတ္တံ=“အညထတ္တ”မည်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ယထာ ယေန အာကာရေန=အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒဝတ္ထာယ=ဥပါဒ်၏ အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော။ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း၏အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော။ ဘိန္နာယ=ပျက်သဖြင့်။ ဘင်္ဂါဝတ္ထာယံ=ဘင်၏အခိုက်အတန့်၌။ (ဝါ) ပျက်ခြင်း၏အခိုက်အတန့်၌။ ဝတ္ထုဘေဒေါ=ဝတ္ထုပျက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ=မရှိ။ ဧဝံ=ဤသို့။ ဌိတိသင်္ခါတာယံ=တည်သော သင်္ခတတရား၌လည်းကောင်း။ ဘင်္ဂါဘိမုခဝတ္ထာယမ္ပိ=ဘင်သို့ရှေးရှုသော (ပျက်ခြင်းသို့ရှေးရှုသော) အခိုက်အတန့်၌လည်းကောင်း။ ဝတ္ထုဘေဒေါ=

ဝတ္ထု၏ ပျက်စီးခြင်းသည်၊ နတ္ထိမရှိ၊ ယတ္ထ=အကြင်ဘင်သို့ရှေးရှုသော (အကြင်ပျက်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသော) အခိုက်အတန့်၌၊ ဇရာဝေါဟာရေး= “ဇရာ”ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဧကဿ=တစ်ခုသော၊ ဓမ္မဿပိ=တရား၏လည်း၊ ဇရာ=အိုခြင်းသည်၊ ယုဇ္ဇတိ=သင့်၏၊ ယာ ဇရာ=အကြင်ဇရာကို၊ ခဏိကာဇရာတိ=“ခဏိကဇရာ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ခဏတိုင်း၊ ခဏတိုင်းဖြစ်သောအိုခြင်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧကံသေန=စင်စစ်အားဖြင့်၊ ဥပ္ပါဒဘင်္ဂါဝတ္ထာသု=ဥပါဒ်၊ဘင်တို့၏ အခိုက်အတန့်တို့၌၊ ဝတ္ထုနော=တည်ရာဝတ္ထု၏၊ အဘောဒေါ=မပျက်စီးခြင်းကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော=အလိုရှိအပ်၏၊ အညထာ=တပါးတခြားသော အပြားဖြင့်၊ “အညော=တပါးတခြားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ အညော=တပါးတခြားသည်၊ ဘိဇ္ဇတိ=ပျက်စီး၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ=ရောက်ရာ၏၊ တယိဒံ တံ ဣဒံ=ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသည်၊ ခဏိကဇရံ=“ခဏိကဇရာ”ကို၊ (ဝါ) ခဏတိုင်း၊ ခဏတိုင်း အိုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “အညထတ္တ”န္တိ=“အညထတ္တ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ယဿ လက္ခဏတ္ထယဿ=အကြင်“အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တ”ဟူသော လက္ခဏာတို့၏သုံးပါးအပေါင်း၏၊ ဘာဝါ=ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ခန္ဓေသု=ခန္ဓာတို့၌၊ အနိစ္စသမညာ=“အနိစ္စ”ဟူသော အမည်သညာသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တသ္မိ လက္ခဏတ္ထယေ=၌၊ အနိစ္စတာ=မမြဲသောအဖြစ်သည်၊ သမညာ=အမည်သညာမည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ “တေသံယေဝ=ထိုရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခတတရားတို့၏သာလျှင်၊ အနိစ္စတာတိ=“အနိစ္စတာ”ဟူ၍၊ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ=အဖြစ်၊ အပျက်မှ တပါးတခြားသော အပြားဖြင့်ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တာ=ဆို၍၊ ဝိသေသတော=အထူးအားဖြင့်၊ ဓမ္မာနံ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၏၊ ခဏိကနိရောဓေ=ခဏတိုင်း၊ခဏတိုင်းချုပ်ခြင်း၌၊ အနိစ္စတာဝေါဟာရေး=“အနိစ္စတာ”ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဟုတ္တာ အဘာဝေါ”တိ အာဒိ=“ဟုတ္တာ အဘာဝေါ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=၏၊ တတ္ထတသ္မိ ဝစနေ=“ဟုတ္တာ အဘာဝေါ”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဥပ္ပါဒ-

ပုဗ္ဗကတ္တာဖြစ်ခြင်းဥပါဒ်လျှင်ပြဓာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဘာဝဿမဖြစ်ခြင်း၏၊ ဟုတ္တာဖြစ်၍၊ ဂဟဏံယူခြင်းတည်း၊ တေနကြောင့်၊ ပါကဋတာပုဗ္ဗကတ္တံထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) အဆက်ဆက်ဖြစ်သောပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝိနာသဘာဝဿပျက်စီးသောသဘောအား၊ ဒဿေတိပြ၏၊ တေနေဝါကာရေနာတိကား၊ နိဗ္ဗတ္တနာကာရေနဖြစ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ခဏဘဏေန်နာတိကား၊ ခဏိကနိရောဓေနခဏတိုင်း၊ခဏတိုင်းချုပ်ခြင်းဖြင့်၊ တဿာအနိစ္စတာယာတိကား၊ ခဏိကဘင်္ဂသင်္ခါတာယခဏတိုင်း၊ခဏတိုင်းပျက်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ အနိစ္စတာယမမြဲခြင်းဖြင့်၊ တာယအနုပဿနာယာတိကား၊ ယထာဝုတ္တာယအကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ အနိစ္စာနုပဿနာမမြဲခြင်းသဘောကို အဖန်တလဲလဲရှိခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတောတိကား၊ သမင်္ဂီဘူတောပြည့်စုံသည်ဖြစ်သော၊ ယောဂါဝစရောကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကိုစီးဖြန်းလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ခယောတိကား၊ သင်္ခါရာနရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏၊ ဝိနာသောပျက်စီးခြင်းတည်း၊ တေသံယေဝထိုသင်္ခါရတရားတို့၏သာလျှင်၊ ဝိရဇ္ဇနံ ဝိလုဇ္ဇနံမတပ်မက်ခြင်းသည်၊ ဝိရာဂေါ“ဝိရာဂ”မည်၏၊ ခယောဇဝပျက်စီးခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဝိရာဂေါမတပ်မက်ခြင်းတည်း၊ ခယဝိရာဂေါပျက်စီးခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော မတပ်မက်ခြင်း၊ ခဏိကနိရောဓောခဏတိုင်း၊ ခဏတိုင်း ချုပ်ခြင်းတည်း၊ အစ္စန္တံစင်စစ်ဧကန် အမှန်အားဖြင့်၊ ဧတ္ထဤနိဗ္ဗာန်၌၊ ဧတသ္မိ နိဗ္ဗာနေဤနိဗ္ဗာန်ကို၊ အဓိဂတေရအပ်သည်ရှိသော်၊ သင်္ခါရာရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ဝိရဇ္ဇန္တိ နိရုဇ္ဈန္တိချုပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ အစ္စန္တဝိရာဂေါ“အစ္စန္တဝိရာဂ”မည်၏၊ နိဗ္ဗာနံနိဗ္ဗာန်ကို၊ လဗ္ဘတိရအပ်၏၊ တေနထို့ကြောင့်၊ “ခယဝိရာဂေါတိ သင်္ခါရာနံ ခဏဘင်္ဂေါ၊ အစ္စန္တဝိရာဂေါတိ နိဗ္ဗာနံ”န္တိ“ခယဝိရာဂေါ ။ ပ ။ နိဗ္ဗာနံ”ဟူ၍၊ အာဟဆိုပြီး၊ တဒုဘယဒဿနဝသေန ပဝတ္တာတိကား၊ ခယဝိရာဂါနုပဿနာဝသေနရုပ်၊ နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၌ ကုန်ခြင်း၊ မတပ်မက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ

ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိပဿနာယ-ဝိပဿနာ၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းကို၊
ယောဇေတဗ္ဗာ-ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏၊ အစွန္တဝိရာဂါနုပဿနာဝသေန-အမြဲ
မပြတ် ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌ အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
မဂ္ဂဿ-အရိယာမဂ်၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေ-
တဗ္ဗာ-ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ အာရမ္မဏတော-အာရုံ
အားဖြင့်၊ ဝိပဿနာယ-ဝိပဿနာ၏၊ ခယဝိရာဂါနုပဿနာဝသေန-ကုန်
ခမ်းခြင်း၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊
ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ တန္တိန္ဒဘာဝတော-ထိုဝိပဿနာသို့ ညွတ်သောအ
ဖြစ်ဖြင့်၊ အစွန္တဝိရာဂါနုပဿနာဝသေန-အမြဲမပြတ် ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ
တရားတို့၌ တပ်မက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပန-
ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ မဂ္ဂဿ-အရိယာမဂ်၏၊ အသမ္မောဟတော-မတွေဝေ
သောအားဖြင့်၊ ခယဝိရာဂါနုပဿနာဝသေန-ကုန်ခြင်း၊ မတပ်မက်ခြင်း
ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ အာရမ္မ-
ဏတော-အာရုံအားဖြင့်၊ အစွန္တဝိရာဂါနုပဿနာဝသေန-အမြဲမပြတ် ရုပ်၊
နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၌ မတပ်မက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ နဝဒိတဗ္ဗ-ကုန်၏၊ ဧသေဝ နယောတိ
ဣမိနာ-“ဧသေဝ နယော”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ယသ္မာ-အကြင်
ကြောင့်၊ ဝိရာဂါနုပဿိ ပဒေ-“ဝိရာဂါနုပဿိ”ပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယာနုသာရေ-
န-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကိုအစဉ်မှီးသဖြင့်၊ “ဒွေ နိရောဓာ ခယနိရော-
ဓော စ အစွန္တနိရောဓော စ”တိ ဧဝမာဒိ-“ဒွေ ။ ပ ။ နိရောဓော စ”
ဤသို့အစရှိသော၊ အတ္ထဝဏ္ဏာန-အနက်ကိုဖွင့်ပြခြင်းသည်၊ အတိဒိဿတိ-
အလွန်ထင်ရှား၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိရာဂဌာနေ-ဝိရာဂအရာဌာန၌၊ နိ-
ရောဓပဒ-“နိရောဓ”ပုဒ်ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်သွင်း၍၊ “ခယော သင်္ခါရာနံ
ဝိနာသော”တိ အာဒိနာ-“ခယော သင်္ခါရာနံ ဝိနာသော”အစရှိသည်ဖြင့်၊
ဣဓ-ဤအရာ၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ တဿ-ထို“ခယော သင်္ခါရာနံ ဝိနာ-
သော”ဟူသောပုဒ်၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏာနာ-အနက်ကိုဖွင့်ဆိုခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
သိအပ်ကုန်၏။

ပဟာတဗ္ဗဿ=ပယ်အပ်သောတရားကို၊ တဒင်္ဂဝသေန ဝါ=တဒင်္ဂ
 ပဟာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆေဒဝသေန ဝါ=သမုစ္ဆေဒပဟာန်
 ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိနိဿယနန္ဒ=စွန့်ခြင်းတည်း၊ ပရိစ္စဇနံ=စွန့်ခြင်း
 သည်၊ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿယဂေါ=“ပရိစ္စာဂပဋိနိဿယ”မည်၏၊ တထာ=
 ထိုအတူ၊ သဗ္ဗပဓိနံ=ခပ်သိမ်းသော ဥပဓိတို့၏၊ ပဋိနိဿယဂူတေ=စွန့်ရာ
 ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝိသင်္ခါရေ=ဝိသင်္ခါရ၌၊ (ဝါ) သင်္ခါရကင်းရာ၌၊ အတ္တနော=
 မိမိ၏၊ နိဿယနန္ဒ ဝါ=စွန့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ တန္တိန္ဒတာယ ဝါ=ထိုသို့
 စွန့်ခြင်းသို့ ညွတ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တဒါရမ္မဏတာယ ဝါ=ထို
 သင်္ခါရတရားတို့၏ အာရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ=ထိုသင်္ခါရတရား၌၊
 ပက္ခန္ဓနံ=ပြေးဝင်ခြင်းသည်၊ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿယဂေါ=“ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿယ”
 မည်၏၊ တဒင်္ဂဝသေနာတိ ဧတ္ထ=၌၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ အနိစ္စာနုပဿ-
 နာ=အနိစ္စာနုပဿနာသည်၊ တဒင်္ဂပဟာနဝသေန=တဒင်္ဂပဟာန်၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ နိစ္စသည်=နိစ္စသညာကို၊ ပရိစ္စဇတိ=စွန့်၏၊ ပရိစ္စန္တိ စ=စွန့်ကုန်သည်ရှိ
 သော်လည်း၊ တဿာ=ထိုနိစ္စသညာ၏၊ တထာ=ထိုသို့သောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ အပ္ပဝတ္တိယံ=မဖြစ်ခြင်း၌၊ ယေ=အကြင်သူတို့သည်၊ “နိစ္စ”န္တိ=“နိစ္စ”
 ဟူ၍၊ ဂဟဏာဝသေန=ယူသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ကိလေသာ စ=ကိလေ-
 သာတို့သည်လည်းကောင်း၊ တဗ္ဗုလကာ စ=ထိုကိလေသာလျှင်အကြောင်း
 ရင်းရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဘိသင်္ခါရာ စ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရား
 တို့ကို အလွန်ပြုပြင်စီရင်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ တဒဘယမူလကာ=
 ထိုကိလေသာ၊ အဘိသင်္ခါရတရားနှစ်ပါးလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော၊
 ဝိပါကက္ခန္ဓာ စ=ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာတို့သည်လည်းကောင်း၊ အနာဂတေ=
 နောင် အနာဂတ်ကာလ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ=ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တေ သဗ္ဗေပိ=ထို
 အလုံးစုံသော ကိလေသာ၊ အဘိသင်္ခါရ၊ ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာတို့ကိုလည်း၊
 အပ္ပဝတ္တိကရဏာဝသေန=မဖြစ်သည်ကို ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိစ္စဇတိ=
 စွန့်၏၊ ဒုက္ခသညာဒယော=ဒုက္ခသညာအစရှိသည်တို့ကို၊ တထာ=ထိုအတူ၊
 ပရိစ္စဇတိ=စွန့်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ဝိပဿနာ ဟိ တဒင်္ဂဝသေန
 သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသေ ပရိစ္စဇတိ”တိ=“ဝိပဿနာ
 ။ ပ ။ ပရိစ္စဇတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ သင်္ခတဒေါသဒဿနေနာတိ=

ကား၊ တေဘူမကသင်္ခါရဂတေ=“ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံ”ဟူသော
 ဘုံသုံးပါးတို့၌ဖြစ်ကုန်သောသင်္ခါရသို့ရောက်ကုန်သော၊ သင်္ခတေ=သင်္ခတ
 ဖြစ်ကုန်သော၊ အနိစ္စတာဒိဒေါသဒဿနေန=“အနိစ္စတာ” အစရှိသော
 အပြစ်ကိုရှုသဖြင့်၊ နိစ္စာဒိဘာဝေန=“နိစ္စ” အစရှိသောအဖြစ်ဖြင့်၊ တဗ္ဗိပရိ-
 တေ=ထိုအနိစ္စအစရှိသည်မှပြောင်းပြန်ဖြစ်ကုန်သော၊ တန္တိန္ဒတာယာတိ=
 ကား၊ တဒဓိမုတ္တတာယ=ထိုအနိစ္စအစရှိသည်မှလွတ်သဖြင့်၊ ပက္ခန္ဓတိ
 တိ=ကား၊ အနုပဝိသတိ=အစဉ်သဖြင့်ဝင်၏၊ အနုပဝိသန္တိ ဝိယ=အစဉ်
 မပြတ်ဝင်သကဲ့သို့၊ ဟောတိ=၏၊ သဒ္ဓိ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသေ
 ပရိစ္စဇတိတိ=ကား၊ မဂ္ဂေန=အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ ကိလေသေသု=ကိလေသာ
 တို့ကို၊ ပရိစ္စတ္တေသု=ကောင်းစွာစွန့်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ အဝိပါကဓမ္မ-
 တာပါဒနေန=အကျိုးမဖြစ်စေတတ်သောသဘောသို့ရောက်သဖြင့်၊ အဘိ-
 သင်္ခါရာရာ=အလွန်ပြုပြင်စီရင်ခြင်းတို့သည်၊ တမ္ဗုလကာ=ထိုအဘိသင်္ခါရ
 လျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော၊ ခန္ဓာ စ=ခန္ဓာတို့သည်လည်း၊ အနုပုတ္တိ-
 ရဟဘာဝေန=မဖြစ်ခြင်းငှာ ထိုက်သောအဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိစ္စတ္တာ နာမ=စွန့်အပ်
 သည်မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သဗ္ဗေပိ=ကုန်သော၊
 တေ=ထိုကိလေသာ၊ အဘိသင်္ခါရ၊ ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာတို့ကို၊ မဂ္ဂေါ=အရိယာ
 မဂ်သည်၊ ပရိစ္စဇတိ=ပယ်စွန့်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဥဘယန္တိ=
 ကား၊ ဝိပဿနာဉာဏံ စ=ဝိပဿနာဉာဏ်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဉာဏဉ္စ=
 မဂ်ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ=မဂ်ဉာဏ်ကိုလည်း၊
 ဂေါတြဘူဉာဏဿ=ဂေါတြဘူဉာဏ်၏၊ အနုပစ္စာ=နောက်မှ၊ နိဗ္ဗာန-
 ဒဿနတော=နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သောကြောင့်၊ အနုပဿနာတိ=“အနုပဿနာ”
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ဣဒဗ္ဗ စတုတ္ထစတုက္ကံ=ဤစတုတ္ထစတုက္ကံကိုလည်း၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာ-
 ဝသေနော=သုဒ္ဓဝိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ (ဝါ) သက်သက်သော
 ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ပုရိမာနိ=ရှေး၌ဖြစ်
 ကုန်သော၊ ဧဟိံ ပန=သုံးပါးကုန်သော ပဌမစတုက္ကံ၊ ဒုတိယစတုက္ကံ၊
 တတိယစတုက္ကံတို့ကိုကား၊ သမထဝိပဿနာဝသေနာ=သမထဝိပဿနာ

၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊ စတုန့်=လေးပါးကုန်သော၊ စတုက္ကာနံ=စတုက္ကတို့၏။ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ သောဠသဝတ္ထုကာယ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဝတ္ထုအပေါင်း၌၊ အာနာပါနဿတိယာ=အာနာပါနဿတိ၏။ ဘာဝနာ=ဘာဝနာကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။ ဧဝံ=ဤသို့၊ သောဠသဝတ္ထုဝသေန စ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ အယံ အာနာပါနဿတိ=ဤအာနာပါနဿတိကို၊ ဘာဝိတာ=ပွားများစေအပ်သည်ရှိသော်၊ မဟပ္ပလာ=ကြီးသောအကျိုးရှိသည်၊ မဟာနိသံသာ=ကြီးသောအာနိသင်ရှိသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏။ “ဧဝံ ဘာဝိတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ”တိ အာဒိနာ=“ဧဝံ ဘာဝိတော ။ ပ ။ သမာဓိ”အစရှိသည်ဖြင့်၊ သန္တဘာဝါဒိဝသေန=ငြိမ်သက်သောအဖြစ်အစရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဟာနိသံသတာ=ကြီးသောအကျိုးအာနိသင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒသိတာ=ပြအပ်၏။ ဝိတက္ကပစ္ဆေဒသုမတ္တတာယပိ=ဝိတက်ကိုဖြတ်ခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ အဿ စ=ထိုအာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၏လည်း၊ မဟာနိသံသတာ=ကြီးသောအာနိသင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဌဗ္ဗာ=မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ အယံ=ဤအာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သန္တပဏီတအသေစနကသုခဝိဟာရတ္တာ စ=ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်၊ မွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်၊ ကြောင့်ကြခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်၊ ချမ်းသာစွာနေရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမာဓိအန္တရာယကရာနံ=သမာဓိ၏အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝိတက္ကနံ=ဝိတက်တို့၏။ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဣတောစိတော စ ဣတော စ ဣတော စ=ထိုမှ၊ ဤမှလည်း၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏။ ဝိဓာဝနံ=ပြေးသွားခြင်းကို၊ ဥပစ္ဆန္တတွာ=ဖြတ်တောက်၍၊ အာနာပါနာရမ္မဏာဘိမုခမေဝ=အာနာပါနအာရုံသို့ရှေးရှုလျက်သာလျှင်၊ (ဝါ) ထွက်သက်၊ ဝင်သက်အာရုံသို့ ရှေးရှုလျက်သာလျှင်၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊ ကရောတိ=ပြု၏။ တေနေဝ=သာလျှင်၊ “အာနာပါနဿတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဝိတက္ကပစ္ဆေဒါယာ”တိ=“အာနာပါနဿတိ ။ ပ ။ ပစ္ဆေဒါယာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်၏။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပါရိပုရိယာ=ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှာ၊ မူလဘာဝေနပိ=အကြောင်းရင်းမူလ၏ အဖြစ်ကြောင့်

လည်း၊ အဿာ=ထိုအာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၏၊ မဟာနိသံသတာ=
ကြီးသောအကျိုးအာနိသင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

“အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ စတ္တာ-
ရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေတိ၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟု-
လိကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ၊ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟု-
လိကတာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ပရိပူရေန္တိ”တိ=“အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခဝေ ။ ပ ။
ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ပရိပူရေန္တိ”ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ=ဤစကားကို၊ ဘဂဝတာ=မြတ်
စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ ဟိ ဝုတ္တံ ဧဝ=ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

အပိ စ=စင်စစ်သော်ကား၊ စရိမကာနံ=ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်
ကြကုန်သော၊ အဿာသပဿာသနံ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့၏၊ ဝိဒိတ-
ဘာဝကရဏတောပိ=သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ အဿာ=ထို
အဿာသပဿာသ၏၊ မဟာနိသံသတာ=ကြီးသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ
သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

“ဧဝံ ဘာဝိတာယ ရာဟုလ အာနာပါနဿတိယာ ဧဝံ ဗဟုလိ-
ကတာယ ယေပိ တေ စရိမကာ အဿာသပဿာသာ၊ တေပိ ဝိဒိတာဝ
နိရုဇ္ဈန္တိ၊ နော အဝိဒိတာ”တိ=“ဧဝံ ဘာဝိတာယ ။ ပ ။ နော အဝိဒိတာ”
ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ=ဤစကားကို၊ ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရား
သည်၊ ဝုတ္တံ ဟိ ဝုတ္တံ ဧဝ=ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

တတ္ထ=ထိုအဿာသပဿာသ၌၊ နိရောဓဝသေန=ချုပ်သည်၏အ
စွမ်းဖြင့်၊ စရိမကာ=“စရိမက”တို့သည်၊ (ဝါ) ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်
ခြင်းတို့သည်၊ ဘဝစရိမကာ=“ဘဝစရိမက”လည်းကောင်း၊ ဈာနစရိမ-
ကာ=“ဈာနစရိမက”လည်းကောင်း၊ စုတိစရိမကာ=“စုတိစရိမက”လည်း
ကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တယော=သုံးပါးကုန်သော၊ စရိမကာ=“စရိမက”
တို့သည်၊ (ဝါ) ကျင့်ကြံကြိုးအားထုတ်ခြင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊
ဟိ ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ဘဝေသု=ဘဝတို့၌၊ (ဝါ) ဘဝတို့တွင်၊ ကာမဘဝေ-
ကာမဘုံ၌၊ အဿာသပဿာသ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ ပဝတ္တန္တိ=

ဖြစ်ကုန်၏။ ရူပါရူပဘဝေသု=ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံတို့၌၊ အဿာသပဿာသာ= ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ န ပဝတ္တန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တေ=ထိုရူပဘုံ၊ အရူပဘုံတို့သည်၊ ဘဝစရိမကာ=“ဘဝစရိမက”တို့ မည် ကုန်၏။ ဈာနေသု=ဈာန်တို့၌၊ (ဝါ) ဈာန်တို့တွင်၊ ပုရိမေ=ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ဈနတ္တယေ=ပဌမရွာန်၊ ဒုတိယရွာန်၊ တတိယရွာန်ဟူသော ဈာန်သုံးပါး အပေါင်း၌၊ အဿာသပဿာသာ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်၊ ပဝတ္တန္တိ= ဖြစ်ကုန်၏။ စတုတ္ထေ=စတုတ္ထဈာန်၌၊ အဿာသပဿာသာ=တို့သည်၊ နပဝတ္တန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တေ=ထိုစတုတ္ထဈာန်တို့သည်၊ ဈာနစရိမကာ=“ဈာနစရိမက”တို့မည်ကုန်၏။ ယေ ပန=အကြင်သူတို့သည် ကား၊ စုတိစိတ္တဿ=စုတိစိတ်၏၊ ပုရတော=ရှေ့မှ၊ သောဠသမေန=တစ် ဆယ့်ခြောက်ခုမြောက်သော၊ စိတ္တေန=စိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- တွာ=ဖြစ်၍၊ စုတိစိတ္တေန=စုတိစိတ်နှင့်၊ သဟ=အတူတကွ၊ နိရုဇ္ဈန္တိ=ချုပ် ကုန်၏။ ဣမေ=ဤသည်တို့သည်၊ စုတိစရိမကာ နာမ=“စုတိစရိမက”တို့ မည်ကုန်၏။ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ဣမေ=ဤသုံးပါးတို့ကို၊ စရိမကာတိ=“စ- ရိမက”တို့ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတာ=အလိုရှိအပ်ကုန်၏။

ဣမေ=ဤစရိမကတို့သည်၊ (ဝါ) ဤကျင့်ကြံကြိုးအားထုတ်ခြင်း တို့သည်၊ ဣမံ ကမ္မဋ္ဌာနံ=ဤကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အနုယုတ္တဿ=အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ ပါကဋှာ=ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ ကိရ=ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အာနာပါနာရမ္ပ- ဇာဿ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်ဟူသောအာရုံကို၊ သုဠ=ကောင်းစွာ၊ ပရိဂ္ဂ- ဟိတတ္တာ=သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ စုတိစိတ္တဿ=စုတိစိတ်၏၊ ပုရတော=ရှေ့မှ၊ သောဠသမစိတ္တဿ=တစ်ဆယ့် ခြောက်ခုမြောက်သောစိတ်၏၊ ဥပါဒကွဏေ=ဥပါဒခဏ၌၊ (ဝါ)ဖြစ်ရာခဏ ၌၊ ဥပါဒံ=ဖြစ်ခြင်းကို၊ အာဝဇ္ဇယတော=ဆင်ခြင်သောသူအား၊ ဥပါဒေါပိ= ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း၊ နေသံ=ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ပါကဋှာ=ထင်ရှား သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဋီတိ=ဋီခဏကို၊ (ဝါ) တည်ခြင်းကို၊ အာဝဇ္ဇယ- တော=ဆင်ခြင်သောသူအား၊ ဋီတိပိ=ဋီခဏသည်လည်း၊ (ဝါ) တည်ခြင်း

သည်လည်း၊ နေသံ=ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ပါကဋ္ဌာ=ထင်ရှားသည်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဘင်္ဂ=ဘင်ခဏကို၊ (ဝါ) ပျက်ခြင်းကို၊ အာဝဇ္ဇယတော=
 ဆင်ခြင်သောသူအား၊ ဘင်္ဂေါပိ=ဘင်ခဏသည်လည်း၊ (ဝါ) ပျက်ခြင်း
 သည်လည်း၊ နေသံ=ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ပါကဋ္ဌာ=ထင်ရှားသည်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတော=ဤအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းမှ၊ အညံ=တပါးတခြား
 သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ=ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဘာဝေတွာ=ပွားများစေ၍၊ အရဟတ္တပ္ပ-
 တ္တဿ=အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ အာယုအန္တရံ-
 အသက်၏အဆုံး၌၊ ပရိစ္ဆိန္နံ ဝါ=ပြတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊
 အပရိစ္ဆိန္နံ ဝါ=မပြတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သောဠသဝတ္ထုကံ-
 တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းဝတ္ထုရှိသော၊ ဣမံ ပန အာနာ-
 ပါနဿတိ=ဤအာနာပါနဿတိကို၊ ဘာဝေတွာ=ပွားများစေ၍၊ အရဟ-
 တ္တပ္ပတ္တဿ=အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်သော၊ ဘိက္ခုနော=အား၊ အာယုအန္တရံ-
 အသက်၏အဆုံး၌၊ အာနာပါနံ=ထွက်သက်၊ ဝင်သက်သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နမေဝ-
 ပြတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သော=ထိုယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 “ဒါနိ ဣဒါနိ=ဤယခုအခါ၌၊ မေ=ငါ၏၊ အာယုသင်္ခါရာ=အာယုသင်္ခါရ
 တို့သည်၊ ဧတ္တကံ=ဤမျှလောက်၊ ပဝတ္တိဿန္တိ=ဖြစ်ကုန်လတ်၊ ဣတော=
 ဤအခါမှ၊ (ဝါ) ဤအာယုသင်္ခါရထက်၊ ပရံ=နောက်၌၊ အာယုသင်္ခါရာ-
 အာယုသင်္ခါရတို့သည်၊ န ပဝတ္တိဿန္တိ=မဖြစ်ကုန်လတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဥတွာ=သိ၍၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဓမ္မတာယ ဧဝ=သဘောအားဖြင့်သာ
 လျှင်၊ သရိရပဋိဇ္ဇေနနိဝါသနပါရူပနာဒိနိ=ခန္ဓာကိုယ်ကို သုတ်သင်ခြင်း၊
 ခါးဝတ်သင်းပိုင်ကို ပြင်ဆင်၍ဝတ်ခြင်း၊ ကိုယ်ဝတ်ဧကသီကို ဝတ်ရုံခြင်း
 အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗကိစ္စာနိ=အလုံးစုံကုန်သောကိစ္စတို့ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊
 အက္ခိနိ=မျက်စိတို့ကို၊ နိမိလေတိ=မှိတ်၏၊ ကောဠပဗ္ဗတဝိဟာရဝါသိ-
 တိဿတ္ထေရော ဝိယ=“ကောဠ”အမည်ရှိသောတောင်ကျောင်း၌ သီတင်း
 သုံး နေထိုင်သော တိဿမထေရ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မဟာကရုဏိယ-
 ဝိဟာရဝါသိ မဟာတိဿတ္ထေရော ဝိယ=“မဟာကရုဏိယ” ကျောင်း၌
 သီတင်းသုံးနေထိုင်သော မဟာတိဿမထေရ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဒေဝ-
 ပုတ္တရဌေ=ဒေဝပုတ္တတိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရော ဝိယ=ဆွမ်းခံလှည့်

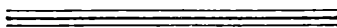
လည်သော မထေရ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စိတ္တလပဗ္ဗတဝိဟာရဝါသီနော= စိတ္တလတောင်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ကုန်သော၊ ဒွေဘာတိက-
တ္ထေရာ ဝိယ စ=ညီနောင်နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်သောမထေရ်တို့ကဲ့သို့တည်း။

တတြ တေသု ထေရေသု=ထိုမထေရ်တို့တွင်၊ ဣဒံ=ဤဆိုအပ်လ
တံသည်ကား၊ ဧကဝတ္ထုပရိဒီပနံ=တစ်ခုသောဝတ္ထုကို ညွှန်ပြခြင်းတည်း၊
ဒွေ ဘာတိကတ္ထေရာနံ=မထေရ်ညီနောင် နှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဧကော=တစ်ပါး
သောမထေရ်သည်၊ ပုဏ္ဏမုပေါသထဒိဝသေ=လပြည့်ဥပုသ်နေ့၌၊ ပါတိ-
မောက္ခံ=ပါတိမောက်ကို၊ ဩသာရေတွာ=ပြီးဆုံးစေ၍၊ ဘိက္ခုသံဃပရိဝု-
တော=ရဟန်းအပေါင်းခြံရံအပ်လျက်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဝသနဌာနံ=နေ
ထိုင်ရာအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ=သွား၍၊ စင်္ဂမေ=စင်္ကြံ၌၊ ဌိတော=ရပ်တည်လျက်၊
ဇုဏှပက္ခေ=လဆန်းပက္ခ၌၊ ပဒေါသဝေလာယံ=ညဉ့်ဦးယာမ်အချိန်အခါ
၌၊ စန္ဒာလောကေန=လရောင်ဖြင့်၊ သမန္တတော=ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ အာ-
သိဇ္ဇမာနခိရဓာရံ ဝိယ=သွန်လောင်းအပ်သောနို့ရည်အလျင်ကဲ့သို့၊ ရဇာ-
ပဋ္ဌသဒိသံ=ငွေပြားအပြင်နှင့်တူသော၊ ဂဂနတလံ စ=ကောင်းကင်အပြင်
ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါလိကာသန္တတံ=သဲပြင်ခင်းထားအပ်သော၊ ဘူမိဘာ-
ဂံ စ=မြေအဘို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသွာ=တွေ့မြင်၍၊ “အယံ ကာလော-
ဤအချိန်အခါသည်၊ ရမဏီယော ဝတ=နှစ်သက်မွေ့လျော်ဘွယ်ရှိပါပေ
စွတကား၊ ဒေသော စ=အရပ်ဒေသသည်လည်း၊ မမ=ငါ၏၊ အဇ္ဈာသယ-
သဒိသော=အလိုအဇ္ဈာသယနှင့်တူ၏၊ ကိဝ စိရံ=အဘယ်မျှကြာမြင့်လျက်၊
အယံ ဒုက္ခဘာရေ=ဤခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသောဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးကို၊ ဝဟိ-
တဗ္ဗော န ခေါ=ရွက်ဆောင်အပ်လေသနည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္တနော-
မိမိ၏၊ အာယုသင်္ခါရေ=အာယုသင်္ခါရတို့ကို၊ ဥပဓာရေတွာ=စုံစမ်းဆင်ခြင်
၍၊ ဘိက္ခုသံဃံ=ရဟန်းသံဃာ အပေါင်းကို၊ အာဟ=ပြောဆိုပြီ၊ ကိ=သို့၊
အာဟ=ပြောဆိုသနည်း၊ “တုမေဟိ=သင်တို့သည်၊ ကထံ=အဘယ်သို့
အဘယ်ပုံ၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တာ=ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
ရဟန်းတို့ကို၊ ဒိဌပုဗ္ဗာ=တွေ့မြင်အပ်ဘူးကြကုန်သနည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊
အာဟ=ပြောဆိုပြီ၊ ဧကစိ=အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခု=တို့သည်၊ “အာသနေ=

နေရာ၌၊ နိသိန္နကာဝံထိုင်နေကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တာပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံကုန်သည်တို့ကို၊ ဒိဌပုဗ္ဗာတွေမြင်အပ်ခဲ့ဘူးကုန်ပြီ။ ဣတိဤသို့၊ အာဟံသုပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ ကေစံကုန်သော၊ ဘိက္ခုတို့သည်၊ “အာကာသေကောင်းကင်၌၊ ပလ္လက္ခံထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ကို၊ အာဘုဇိတွာဖွဲ့ခွေ၍၊ နိသိန္နကာထိုင်နေကြကုန်သည်တို့ကို၊ ဒိဌပုဗ္ဗာတွေမြင်အပ်ခဲ့ဘူးကုန်ပြီ။ ဣတိဤသို့၊ အာဟံသုပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ ထေရောမထေရ်သည်၊ အာဟံပြောဆိုပြီ၊ ကိံအဘယ်သို့၊ အာဟံပြောဆိုသနည်း၊ “ဒါနိဤယခုအခါ၌၊ အဟံငါသည်၊ ဝေါသင်တို့အား၊ စင်္ဂမန္တမေဝစင်္ကြံလျှောက်သွားလျက်သာလျှင်၊ ပရိနိဗ္ဗာယမာနံပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်ကို၊ ဒဿိဿာမိပြပေအံ့။ ဣတိဤသို့၊ အာဟံပြောဆိုပြီ၊ တတောထိုင်နောင်မှ၊ စင်္ဂမေဝစင်္ကြံ၌၊ တိရိယံဖိလာကန်လန်၊ လေခံအရေးအသားကို၊ ကတွာပြု၍၊ “အဟံငါသည်၊ ဣတောစင်္ဂမကောဋိတောဤစင်္ကြံအစွန်အဖျားမှ၊ ပရကောဋိတပါးတခြားသော အစွန်အဖျားသို့၊ ဂန္ဓာသွား၍၊ နိဝတ္တမာနောဆုတ်နစ်သည်ရှိသော်၊ (ဝါ) ပြန်လာသည်ရှိသော်၊ ဣမံလေခံဤအရေးအသားသို့၊ ပတွာရောက်၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူအံ့။ ဣတိဤသို့၊ ဝတွာပြောဆို၍၊ စင်္ဂမေဝစင်္ကြံပေါ်သို့၊ ဩရုယုသက်ဆင်း၍၊ ပရဘာဂံတပါးတခြားသော အစွန်အဖျားသို့၊ (ဝါ) တပါးတခြားသောအဘို့သို့၊ ဂန္ဓာသွား၍၊ နိဝတ္တမာနောဆုတ်နစ်သော၊ ဧကေနတစ်ဘက်သော၊ ပါဒေနခြေထောက်ဖြင့်၊ လေခံအရေးအသားကို၊ အက္ကန္တကုဏေယေဝနင်းသောခဏ၌သာလျှင်၊ ပရိနိဗ္ဗာယိပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူပြီ၊ ဣဒံဤသည်ကား၊ ဧကဝတ္ထုဒီပနံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို ပြခြင်းတည်း။

အာနာပါနဿတိသမာဓိကထာဝဏ္ဏနာအာနာပါနဿတိ
သမာဓိကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဌိတာဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“ပဌမပညတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၆၇။ အရိယာ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္တနာဝ=မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို၊ ဇီဝိတာ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ယဒိပိ နေဝ ဝေါရောပေသု=အကယ်၍ကား မချကြပါပေကုန်၊ အညမညမ္ပိ=အချင်းချင်းလည်း၊ ဇီဝိတာ=မှ၊ ယဒိပိ န ဝေါရောပေသု=အကယ်၍မချကြပါပေကုန်၊ မိဂလဏ္ဍိကံ=“မိဂလဏ္ဍိက”အမည်ရှိသော၊ သမဏကုတ္တကံပိ=ရဟန်းရှင်ရောင် အသွင်ဆောင်သောသူသို့လည်း၊ ဥပသင်္ကမိတွာ=ချဉ်းကပ်ကြကုန်၍၊ န သမာဒပေသု=မဆောက်တည်စေကြကုန်၊ တထာ ပိ=ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ယထာဝုတ္တေဟိ=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ တိဟိ=သုံးပါးကုန်သော၊ ပကာရေဟိ=အပြားတို့ဖြင့်၊ မတာနံ=သေဆုံးကြကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ အန္တရေ=အလယ်အကြား၌၊ သမ္ဘာဝတော=ထင်ရှားဖြစ်သောကြောင့်၊ “အရိယပုဂ္ဂလမိဿကတ္တာ”တိ=“အရိယပုဂ္ဂလမိဿကတ္တာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အရိယာ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပါဏာတိပါတံ=သူတပါးအသက်ကိုသတ်ခြင်းကို၊ န ကရိသု=မပြုကြကုန်၊ န သမာဒပေသု=မဆောက်တည်စေကြကုန်၊ နာပိ သမနညာ=သူတပါးတို့ကိုလည်း မတိုက်တွန်းကြကုန်သည်၊ အဟေသု=ဖြစ်ကြကုန်ပြီ၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ပုထုဇ္ဇနကာလေ=ပုထုဇ္ဇနဖြစ်ရာအခါ၌၊ အတ္တနာဝ=မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်၊ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို၊ ယာတေတွာ=သတ်၍၊ မရဏသမယေ=သေဆုံးရာအခါ၌၊ ဝိပဿနံ=ဝိပဿနာကို၊ ဝမေတွာ=ပွားများအားထုတ်၍၊ အရိယမဂ္ဂံ=အရိယာမဂ်ကို၊ ပဋိလဘိတွာ=ရ၍၊ မတာနံ=သေဆုံးကြကုန်သော၊ အရိယာနံပိ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ သမ္ဘာဝတော=ထင်ရှားရှိသောကြောင့်၊ ဣမိနာဝ နယေန=ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္တနာဝ=မိမိသည်သာလျှင်၊ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို၊ ဇီဝိတာ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပနဿ=ချခြင်း၏၊ အရိယာနမ္ပိ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ သမ္ဘာဝတော=ထင်ရှားရှိသောကြောင့်၊ အရိယပုဂ္ဂလမိဿကတ္တာ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ရောနှောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “မောယပုရိသာ”တိ=“မောယပုရိသ”တို့ဟူ၍၊ န ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊

“တေ ဘိက္ခု”တိ ဝုတ္တန္တိ=ကား၊ “ကထဉ္စိ နာမ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု
 အတ္တနာပိ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿန္တိ”တိ ဧတ္ထ=“ကထဉ္စိ ။ ပ ။
 ဝေါရောပေဿန္တိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ “မောယပုရိသာ”တိ=“မောယ-
 ပုရိသ”ဟူ၍၊ အဝတွာ=မဆိုမူ၍၊ “တေ ဘိက္ခု”တိ=“တေ ဘိက္ခု”ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

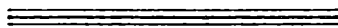
ပဌမပညတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

“အနုပညတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၆၈။ ဣတ္ထိသု=မိန်းမတို့၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာ နာမ=တပ်မက်နှစ်သက်သော
 စိတ်၏အဖြစ်မည်သည်ကား၊ ဆန္ဒရာဂေန=ဆန္ဒရာဂဖြင့် သာရတ္ထ-
 တာ=တပ်မက်နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာပေက္ခဘာဝေါ-
 ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ “သာရတ္ထော အပေက္ခ-
 ဝန္တော”တိ=“သာရတ္ထော အပေက္ခဝန္တော”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ မရဏ-
 သာ=သေဆုံးခြင်း၏၊ ဂုဏကိတ္တနံ=ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောကြားခြင်းသည်၊
 ဇီဝိတေ=အသက်ရှင်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝဒဿနပုဗ္ဗင်္ဂမံ=အပြစ်ကို ထင်ရှားပြ
 ခြင်းလျှင် ပြဇာန်းခြင်းရှိ၏၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ “ဇီဝိတေ အာဒိနဝ
 ဒဿေတွာ”တိ=“ဇီဝိတေ ။ ပ ။ ဒဿေတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊
 “ကိ တုယိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဈိမိတေန”ဣဒံ ဝစနံ=“ကိ ။ ပ ။ ဒုဇ္ဈိမိတေ
 န”ဟူသောဤစကားသည်၊ ဇီဝိတေ=အသက်ရှင်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝဒဿနံ=
 အပြစ်ကိုမြင်ခြင်းတည်း၊ “မတံ တေ ဇီဝိတာံ သေယျော”တိ အာဒိ ပန=
 “မတံ ။ ပ ။ သေယျော”ဟူသောဤစကားသည်ကား၊ မရဏဂုဏကိတ္တ-
 နံ=သေဆုံးခြင်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုပြောဆိုခြင်းတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-
 မှတ်ထိုက်၏၊ လောဘာဒိနံ=လောဘအစရှိသည်တို့၏၊ အတိဝိယ=အလွန်
 အကဲ၊ ဥဿန္တတ္တာ=ထူပြောများပြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုပပရိက္ခိ-
 တွာ=မစုံးစမ်း မဆင်ခြင်မူ၍၊ ကတံ=ပြုအပ်သော၊ သာဟသိကကမ္ပံ=အ
 ဆောတလျင်ပြုအပ်သောအမှုကို၊ ကိဗ္ဗိသန္တိ=“ကိဗ္ဗိသံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=၏၊

ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “ကိပ္ပိသံ သာဟသိကကမ္ပံ လောဘာဒိကိလေ-
 သုဿဒ”န္တိ-“ကိပ္ပိသံ ။ ပ ။ ကိလေသုဿဒ”ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး
 ကသ္မာ ဣဒံ ဝုစ္စတိတိ ဣဒံ ဝစနံ-သည်၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံယေဝ-ဆဗ္ဗဂ္ဂိရ
 ဟန်းတို့၏သာလျှင်၊ ဝစနံ-စကားတည်း၊ မတ-သဒ္ဓေါ-မတ-သဒ္ဓါသည်၊
 ဂတန္တိ အာဒိသု ဝိယ-“ဂတံ”အစရှိသောသဒ္ဓါတို့၌ကဲ့သို့၊ ဘာဝဝစနော-
 ဘာဝကိုဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ (ဝါ) ကြိယာကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊
 ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “တဝ မရဏ”န္တိ-“တဝ မရဏ”ဟူ၍၊ အာဟ-
 ပြီ၊ ကတကာလောတိ-ကား၊ ကတမရဏကာလော-သေခြင်းကိုပြုသော
 အချိန်အခါကာလတည်း၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ကာလောတိ
 ဧတံ အဓိဝစနံ-“ကာလော”ဟူသောဤအမည်သည်၊ မရဏဿ-သေဆုံး
 ခြင်း၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကတကာလော
 တိ-ကား၊ ကတမရဏော-သေဆုံးခြင်းကိုပြုသည်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊
 အတ္ထော-တည်း၊ တေနော-သာလျှင်၊ “ကာလံ ကတွာ မရိတွာ”တိ-
 “ကာလံ ကတွာ မရိတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဒိဝိ-နတ်ပြည်၌၊
 ဘဝါ-ဖြစ်သောစည်းစိမ်တည်း၊ ဒိဗ္ဗာ-နတ်ပြည်၌ဖြစ်သောစည်းစိမ်၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နေဟိ”တိ-“ဒေဝလောကေ
 ဥပ္ပန္နေဟိ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီး၊ သမပ္ပိတောတိ-ကား၊ ယုတ္တော-ယှဉ်၏၊
 သမပ္ပိဘူတောတိ-ကား၊ သမ္ပဒေဝ-ကောင်းစွာသာလျှင်၊ ဧကိဘာဝံ-
 တူသောအဖြစ်သို့၊ ဂတော-ရောက်၏။

အနုပညတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

“ပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ”

၁၇၂။ ဥဿုက္ကဝစနန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာဝစနံ-ရှေးကာလ၌ဖြစ်
 ကို ပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဓါတည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ အယံ-ဤ“ဥ-
 သုက္ကဝစနံ”သဒ္ဓါသည်၊ သမာနကတ္ထုကေသု-တူသောကတ္တာ-ရှိကုန်သော၊
 ပုဗ္ဗာပရကာလကိရိယာဝစနေသု-ပုဗ္ဗကာလကိရိယာသဒ္ဓါ၊ အပရကာလ

ကိရိယာသဒ္ဓါတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာဝစနဿ=ပုဗ္ဗကာလကိရိယာသဒ္ဓါ၏၊ နိရုတ္တိဝေါဟာရော=ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ သဒ္ဓိစ္စာတိ ဣမဿ ပဒဿ=“သဒ္ဓိစ္စ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ “ဇနိတွာ သဉ္ဇာနိတွာ စေစ္စ အဘိဝိတရိတွာ”တိ=“ဇနိတွာ ။ ပ ။ အဘိဝိတရိတွာ”ဟူ၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာဝသေန=ပုဗ္ဗကာလကိရိယာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗျဉ္ဇနာနုဇ္ဈပံ=သဒ္ဓါအားလျော်စွာ၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပဒဘာဇနေ=ပုဒ်ကိုဝေဘန်ခြင်းကို၊ ဝတ္တဗွေ=ဆိုအပ်လျက်၊ တထာ=ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဝတွာ=မဆိုမူ၍၊ “ဇနန္တော သဉ္ဇာနန္တော”တိ=“ဇနန္တော သဉ္ဇာနန္တော”ဟူ၍၊ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ=ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ကို၊ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်၏တည်ရာကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ “စေစ္စ=စေ့စော်၍၊ အဘိဝိတရိတွာ=လွန်ကျူး၍၊ ဝိတိက္ကမော=လွန်ကျူးခြင်းတည်း၊” ဣတိ=ဤသို့၊ ဇိဝိတာ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေဇိဝိတိန္ဒြေမှ၊ (ဝါ) အသက်သမုတ်နာမ်နှင့်ရုပ်မှ၊ ဝေါရောပနဿ စ=ချခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ တဒတ္ထဝသေန=ထိုအနက်၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိဒ္ဒဋ္ဌတ္တာ=ညွှန်ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ”တိ=“ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ “ဇနန္တော”တိ=“ဇနန္တော”ဟူ၍၊ အဝိသေသေန=အထူးမ-မသာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ “သဒ္ဓိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျာ”တိ=“သဒ္ဓိစ္စ ။ ပ ။ ဝေါရောပေယျ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတ္ထ=“ဇနန္တော သဉ္ဇာနန္တော”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ပါဏဝိသယံ=သတ္တဝါဟူသောအရာကို၊ ဇနနံ=သိခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ပါဏောတိ ဇနန္တော”တိ=“ပါဏောတိ ဇနန္တော”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ အယံ=ဤသည်ကား၊ သတ္တော=သတ္တဝါတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဇနန္တော=သိလျက်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္တော=တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဝေါဟာရတော=ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသောအားဖြင့်၊ သတ္တော=သတ္တဝါကို၊ ပါဏောတိ=“ပါဏ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ=၏၊ ပရမတ္ထတော=ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဇိဝိတိန္ဒြယံ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇိဝိတိန္ဒြေကို၊ ပါဏောတိ=“ပါဏ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ=၏၊ “မနုဿဝိဂ္ဂဟောတိ ဇနန္တော”တိ=“မနုဿဝိဂ္ဂဟော ဇနန္တော”ဟူ၍၊ အဝတွာ=မဆိုမူ၍၊ “ပါဏောတိ ဇနန္တော”တိ=“ပါဏောတိ ဇနန္တော”ဟူ၍၊ ဝစနံ=ဆိုခြင်းသည်၊ “အယံ=ဤသည်ကား၊

မနုဿော=လူတည်း။ ကုတိ=ဤသို့ အဇာနိတွာ=မသိမူ၍၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ သတ္တသညာယ=သတ္တဝါဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ ယာတေန္တဿပိ=သတ်သောရဟန်းအားလည်း၊ ပါရာဇိကာတာဝဒဿနတ္ထံ=ပါရာဇိကအာပတ်အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တေနေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဧဠကစတုက္ကေ=ဧဠကစတုက္ကန္တံ၊ ဧဠကသညာယ=ဆိတ်ဟူသောအမှတ်သညာဖြင့်၊ မနုဿပါဏံ=လူဇာတ်ရှိသော သတ္တဝါကို၊ ဝန္တေဿ=သတ်သော ရဟန်းအား၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ=ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ဒဿိတာ=ပြအပ်၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “မနုဿဝိဂ္ဂဟော”တိ=“မနုဿဝိဂ္ဂဟော”ဟူ၍၊ အဝတွာ=မဆိုမူ၍၊ “ပါဏောတိ ဇနန္တော”တိ=“ပါဏောတိ ဇနန္တော”ဟူ၍၊ အဝိသေသေန=အထူးမ-မ သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

သဉ္ဇာနန္တောတိ ဧတ္ထ=“သဉ္ဇာနန္တော”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ သံသဒ္ဓေါ=သံ-သဒ္ဓါသည်၊ သဟု-သဒ္ဓေန=သဟ-သဒ္ဓါနှင့်၊ သမာနတ္ထော=တူသောအနက်ရှိ၏၊ ကုတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “တေနေဝ ပါဏဇနနာကာရေန သဒ္ဓိ ဇနန္တော”တိ=“တေနေဝ ။ ပ ။ ဇနန္တော”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြ၊ တေနေဝ=သာလျှင်၊ ပါဏဇနနကာရေန=သတ္တဝါကိုသိသော အခြင်းအရာနှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ ဇိဝိတာ=မှ၊ ဝေါရောပေမိ=ချအံ့၊ ကုတိ=ဤသို့၊ ဇနန္တော=သိ၏၊ ကုတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဧကဿေဝ စိတ္တဿ=တစ်ခုသောစိတ်အားသာလျှင်၊ ဥဘယာရမ္မဏဘာဝါသမ္ဘဝတော=နှစ်ပါးစုံသောအာရုံ၏မဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ ပါဏောတိ=သတ္တဝါဟူ၍၊ ဇနနေန=သိခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ ဇိဝိတာ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇိဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေမိ=ချအံ့၊ ကုတိ=ဤသို့၊ ဇနနံ=သိခြင်းသည်၊ ဧကက္ခဏေ=တစ်ခဏတည်း၌၊ (ဝါ) တပြိုင်နက်ခဏ၌၊ န သမ္ဘဝတိ=မဖြစ်သင့်၊ ပါဏောတိသည် ပန=သံတ္တဝါဟူသောအမှတ်သညာကိုကား၊ အဝိဇဟိတွာ=မစွန့်မူ၍၊ မာရေမိ=သတ်အံ့၊ ကုတိ=ဤသို့၊ ဇနနံ=သိခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “တေနေဝ ။ ပ ။ သဒ္ဓိ ဇနန္တော”တိ=“တေနေဝ ။ ပ ။ သဒ္ဓိ ဇနန္တော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သဒ္ဓိန္ဒြိကား၊ အဝိဇဟိတွာ=မစွန့်မူ၍၊ ကုတိ ကုဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊

ကေစိ ပန-အချို့ဆရာတို့သည်ကား၊ “ဉာတပရိညာယ-ဉာတပရိညာဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌသဘာဝေသု-မြင်သော သဘောရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တရားတို့၌၊ တိရဏပရိညာယ-တိရဏပရိညာဖြင့်၊ တိလက္ခဏံ-“အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ” ဟူသောလက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ “ရူပံ အနိစ္စ” ဟူ၍ အာဒိနာ-“ရူပံ အနိစ္စ” အစရှိသော၊ သဘာဝေန-သဘောနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ တကွ၊ ဧကက္ခဏေ-တစ်ဓာနတည်း၌၊ (ဝါ) တပြိုင်နက်ဓာန၌၊ အနိစ္စာဒိ-လက္ခဏဇာနံ ဝိယ-အနိစ္စအစရှိသောလက္ခဏာကိုသိခြင်းကဲ့သို့၊ “ဣမံ ပါဏံ-ဤသတ္တဝါကို၊ မာရေမိ-သတ်အံ”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကိရိယာယ-အမှုအရာ ကိရိယာနှင့်၊ သဒ္ဓိယေဝ-အတူတကွသာလျှင်၊ ဇာနာတိ-သိ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ အပရေ-တပါးတခြား ကုန်သော၊ အာစရိယာ ပန-ဆရာတို့သည်ကား၊ တတ္ထာပိ-ထိုအရာ၌ လည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ န ကထေန္တိ-မဆိုကြကုန်။

ဝဓကစေတနာဝသေန စေတေတွာတိ-ကား၊ “ဣမံ ပါဏံ-ဤ သတ္တဝါကို၊ မာရေမိ-သတ်အံ”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဓကစေတနာယ-သတ်လို သောစေတနာဖြင့်၊ စိန္တေတွာ-ကြံစည်၍၊ ပကပ္ပေတွာတိ-ကား၊ “နံ ပါဏံ- ထိုသတ္တဝါကို၊ ဝဓာမိ-သတ်အံ”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ ပ-ရိစ္ဆိန္တိတွာ-ပိုင်းဖြတ်၍၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်၍၊ အဘိဝိတရိတွာတိ-ကား၊ သန္နိ-ဌာနံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ တေနော-သာလျှင်၊ “နိရာသင်္ဂစိတ္တံ ပေသေတွာ”တိ-“နိရာသင်္ဂစိတ္တံ ပေသေတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ဥပက္ကမဝသေနာတိ-ကား၊ သာဟတ္ထိကာဒိဥပက္ကမဝသေန-သာဟတ္ထိကာ အစရှိသည်ကို လုလ္လုသျှသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧဝံ ပဝတ္တဿာတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယထာဝုတ္တဝိဓိနာ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင် ဖြင့်၊ ပဝတ္တဿ-ဖြစ်သောသူအား၊ “သဒ္ဓိစ္စာ”တိ ဣမဿ-“သဒ္ဓိစ္စာ”ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ဝိပ္ပကတဝစနတ္တာ-မပြီးဆုံးသေးသော သဒ္ဓါ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျာ”တိ ဣမိနာဝ-“ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျာ” ဤသို့သဘောရှိသော၊ အပရကာလကိရိယာဝစနေန-အပရကာလကိရိ-ယာ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ သဗ္ဗထာ-အခါခပ်သိမ်း၊ ပရိနိဋ္ဌိတဝိတိက္ကမော-ပြီးဆုံးပြီး

သောလွန်ကျူးခြင်းကို၊ ကိစ္ဆာပိ ဝုတ္တော=အကယ်၍ ကား ဆိုအပ်ပါပေ၏။
 တထာပိ=ထိုသို့ပင်ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ “သဗ္ဗိစ္စာ”တိ ဣမိနာ=“သဗ္ဗိစ္စ”
 ဟူသော ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနံ=ဆိုအပ်သော၊ အပရိယောသိတဝိ-
 တိက္ကမမ္ပိ=မပြီးဆုံးသေးသောလွန်ကျူးခြင်းသို့လည်း၊ အဝသာနံ=အပြီးအ
 ဆုံးသို့၊ ပါပေတွာ=ရောက်စေ၍၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “ဝိတိက္ကမော”တိ
 “ဝိတိက္ကမော”ဟူ၍၊ ပဒဘာဇနံ=ပုဒ်ကိုဝေဘန်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တေ-
 နေဝ=သာလျှင်၊ “အယံ သဗ္ဗိစ္စ-သဒ္ဓဿ သိခါပုတ္တော အတ္ထော”
 တိ=“အယံ သဗ္ဗိစ္စ-သဒ္ဓဿ ။ ပ ။ အတ္ထော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

အာဒိတော ပဌာယာတိ=ကား၊ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေန=ပဋိသန္ဓေ
 ဝိညာဏ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ ဥပ္ပန္နကလလရူပတော=“ကလလ”ရုပ်ဖြစ်
 သည်မှ၊ (ဝါ) ဖြစ်သော “ကလလ”ရုပ်မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ ဧတ္ထ=ဤအမိဝမ်း
 တိုက်၌၊ သတ္တာ=သတ္တဝါတို့သည်၊ သယန္တိ=ကိန်းအောင်းတတ်ကုန်၏၊
 ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ သော ဂဗ္ဘော=ထိုအမိဝမ်းတိုက်သည်၊ သေယျာ=
 “သေယျာ”မည်၏၊ သေယျာ=သတ္တဝါတို့၏ကိန်းအောင်းရာအမိဝမ်းတိုက်၊
 ဧတေသံ=ဤသတ္တဝါတို့အား၊ မာတုကုဏ္ဍိသင်္ခါတော=အမိဝမ်းတိုက်ဟုဆို
 အပ်သော၊ ဂဗ္ဘော=ကိုယ်ဝန်တိုက်ခန်းဟူသော၊ သေယျာ=ကိန်းအောင်ရာ
 သည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဂဗ္ဘသေယျကာ=“ဂဗ္ဘသေယျ-
 ကာ”မည်ကုန်၏၊ အဏ္ဏဇာ စ=အဏ္ဏဇသတ္တဝါတို့လည်းကောင်း၊ (ဝါ)
 “ဥ”တို့၌ဖြစ်သောသတ္တဝါလည်းကောင်း၊ ဇလာဗုဇာ စ=ဇလာဗုဇသတ္တဝါ
 တို့လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အညီအဟောက်တို့၌ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့၎င်း၊ ဂဗ္ဘ-
 သေယျကာနံ=အမိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းကုန်သော၊ တေသံ သတ္တာနံ=ထို
 သတ္တဝါတို့၏၊ ဝသေန=ဖြင့်၊ သဗ္ဗသုခမတ္တာဘာဝဒဿနတ္ထံ=အလုံးစုံသော
 သတ္တဝါတို့ထက်သိမ်မွေ့သောအဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “ယံ မာတုကုဏ္ဍိ-
 သိဉ္စိ”အာဒိ=“ယံ မာတုကုဏ္ဍိသိဉ္စိ”အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ပါရာဇိက-
 ဝတ္ထုနိယမနတ္ထံ=ပါရာဇိကဝတ္ထုကိုသတ်မှတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ န ဝုတ္တံ=မဆို
 အပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဩပပါတိကသံသေဒဇာပိ=ဩပပါတိကသတ္တဝါ၊
 သံသေဒဇသတ္တဝါဖြစ်ကုန်သော၊ မနုဿာပိ=လူတို့သည်လည်း၊ ပါရာဇိက-

ဝတ္ထုမေဝ=ပါရာဇိကဝတ္ထုသာလျှင်တည်း။ သဗ္ဗပဌမံ=အလုံးစုံသောသတ္တဝါ
 တို့၏ (တို့ထက်) ရှေးဦးစွာ၊ ဣမံ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ=ဤလူ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို၊
 ဇီဝိတာ=မျှ၊ ဝေါရောပေတံ=ချခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ=မတတ်ကောင်း၊ ဟိ သစ္စ=
 မှန်၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန=ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ တိသကမ္မဇ-
 ရူပါနိ=သုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ပန=ဆက်
 ၍ ဆိုဦးအံ့၊ တေသု=ထိုကမ္မဇရုပ်တို့သည်၊ ဌိတေသုယေဝ=တည်ကုန်စဉ်
 သာလျှင်၊ သောဠသ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ကုန်သော၊ ဘဝဂ်စိတ္တာနိ=ဘဝင်
 စိတ်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတာ=ဖြစ်၍၊ နိရုဇ္ဈန္တိ=ချုပ်ကုန်၏။ ဧတသ္မိ အန္တရေ=ဤ
 အကြား၌၊ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ=ယူအပ်သောပဋိသန္ဓေရှိသော၊ ဒါရက-
 သ ဝါ=သူငယ်အားလည်းကောင်း၊ အဿ=ထိုသူငယ်၏၊ မာတုယာ ဝါ
 ပန=အမိအားလည်းကောင်း၊ အန္တရာယော=အန္တရာယ်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊
 အယံ ဟိ အယံ ဧဝ=ဤအချိန်အခါ ကာလသည်သာလျှင်၊ မရဏဿ=
 သေခြင်း၏၊ အနောကာသော နာမ=အခွင့်အခါမဟုတ်သည်မည်၏၊ ဟိ
 သစ္စ=မှန်၏။ သောဠသစိတ္တက္ခဏေ=တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုသော စိတ္တက္ခဏ
 ရှိသော၊ ဧကသ္မိ=တစ်ခုသော၊ ကာလေ=အချိန်အခါကာလ၌၊ ဒါရကဿ=
 သူငယ်အား၊ မရဏံ=သေဆုံးခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်
 နည်း၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ စုတိစိတ္တဿ=စုတိစိတ်၏၊ အသမ္ဘဝတော=မဖြစ်
 သောကြောင့်တည်း၊ မာတုယာပိ=အမိအားလည်း၊ တတ္တကံ=ထိုမျှလောက်
 သော၊ ကာလံ=ကာလပတ်လုံး၊ အနတိက္ကမိတွာ=မကျော်လွန်မှု၍၊ တဒ-
 နန္တရေယေဝ=ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်သောစိတ်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊
 စဝနဓမ္မာယ=ရွှေ့ခြင်းသဘောရှိသော၊ ဂစ္ဆဂ္ဂဟဏဿေဝ=ပဋိသန္ဓေယူ
 သောသူအားသာလျှင်၊ အသမ္ဘဝတော=မဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ စိတ္တဂ္ဂ-
 ဟဏေနေဝ=စိတ်ကိုယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဝိနာဘာဝတော=မကင်းသော
 အဖြစ်ကြောင့်၊ သေသအရူပဓမ္မာနမ္ပိ=ကြွင်းကျသော နာမ်ဖြစ်သောခန္ဓာ
 တို့ကိုလည်း၊ ဂဟိတတ္တာ=ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရူကာယုပတ္တမ္ဘိ-
 တဿေဝ=ရုပ်ကိုထောက်ပံ့ ခိုင်စေတတ်သော၊ နာမကာယဿ=နာမ-
 ကာယ၏၊ ပဉ္စဝေါကာရေ=ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌၊ ပဝတ္တိသဗ္ဗာဝတော=ပဝတ္တိ
 ၏သဘောကြောင့်၊ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်သောကြောင့်၊ “သက-

လာပိ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္တိ ဒဿိတာ ဟောတိ”တိ-“သကလာပိ
 ။ ပ ။ ဟောတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-၌၊ သကလာပိ
 ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္တိတိ-ကား၊ ပရိပုဏ္ဏာ-ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အနု-
 နာ-မယုတ်လျော့ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ရူပါဒိပဉ္စက္ခန္ဓာနံ-ရူပက္ခန္ဓာအစရှိသော
 ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၏၊ ပဋိသန္တိ-ပဋိသန္ဓေတည်း၊ (ဝါ) အဆက်အစပ်
 တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူအပ်၏၊ သက-
 လာပိ-အလုံးစုံကိုလည်း၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ-ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌၊ ပဋိသန္တိ
 တိ-“ပဋိသန္ဓေ”ဟူ၍၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မယူအပ်၊ တေနော-သာလျှင်၊
 “တသ္မာ တဉ္စ ပဌမံ စိတ္တံ ။ ပ ။ ကလလရူပန္တိ အယံ သဗ္ဗပဌမော
 မနုဿဝိဂ္ဂဟော”တိ-“တသ္မာ တဉ္စ ။ ပ ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟော”ဟူ၍၊
 အာဟ-ပြီ၊ “တဒဟုဇာတဿ-ထိုနေ၌မွေးဖွားသော၊ ဧဋကဿ-ဆိတ်၏၊
 လောမံ-အမွေးကို၊ ဇာတိဥဏ္ဏာတိ-“ဇာတိဥဏ္ဏာ”ဟူ၍၊ ကေစိ-အချို့သော
 ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ “ဟိမဝန္တပုဒေသေ-ဟိမဝန္တာအရပ်ဒေသ၌၊
 ဇာတိမန္တဧကလောမံ-ဇာတိမန္တဖြစ်သောဆိတ်အမွေးကို၊ ဇာတိဥဏ္ဏာ-
 တိ-“ဇာတိဥဏ္ဏာ”ဟူ၍၊ အပရေ-တပါးတခြားသောဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-
 ကုန်၏၊ ဟိမဝန္တေ-ဟိမဝန္တာတောင်အရပ်ဒေသ၌၊ ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊
 ဧဋက-ဆိတ်တို့သည်၊ သုခမဇာတိလောမာ ဧဝံ-သိမ်မွေ့စွာသောအမွေး
 တို့သည်သာလျှင်၊ ဝိဇ္ဇန္တိ ကိရ-ထင်ရှားရှိကုန်သတတ်၊ “ဂဗ္ဘံ-ဝမ်းဗိုက်ကို၊
 ဖာလေတွာ-ခွဲ၍၊ ဂဟိတဧဋကလောမံ-ယူအပ်သော ဆိတ်အမွေးကို၊
 ဇာတိဥဏ္ဏာတိ-“ဇာတိဥဏ္ဏာ”ဟူ၍၊ အညေ-တပါးတခြားကုန်သော သူ
 တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ဧကေန အံသုနာတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကဘာဏကာနံ-ငယ်ကုန်
 သောဆရာတို့၏၊ မတေန-အလိုအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ “ဂဗ္ဘသေယျက-
 သတ္တာနံ-ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့အား၊ ပဋိသန္တိက္ခဏေ-ပဋိသန္ဓေခဏ
 ၌၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ-ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်၊ အပစ္ဆာ-နောက်လည်းမဟုတ်၊
 အပုရေ-ရှေးလည်းမဟုတ်၊ (တနည်း) အပစ္ဆာ အပုရေ-မရှေးမနှောင်း၊
 ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ (ဝါ) အတူတကွ၊ ပါတုဘဝန္တိ-ထင်ရှားဖြစ်

ကုန်၏။ တသို့ ခဏေ=ထိုခဏ၌၊ ပါတုဘူတာ=ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော၊ ကလလသင်္ခါတာ=“ကလလ”ရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ရူပသန္တတိ=ရုပ်အစဉ် သည်၊ ပရိတ္တာ=နည်းသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ=ယင်ကောင် ငယ်၏၊ ဧကဝါယမေန=တစ်ကြိမ်တည်းသော လုလ္လပယောဂဖြင့်၊ (ဝါ) တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့်၊ ပါတဗ္ဗမတ္တာ=သောက်လောက်ရုံမျှတည်း၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ဝတ္တာ=ဆို၍၊ ပုန=နောက်တဖန်၊ ဧတံ=ဤ“ကလလ”ရုပ်ဟုဆိုအပ် သောရုပ်အစဉ်သည်၊ အတိဗဟု=အလွန်များ၏၊ သဏှသုစိယာ=သေးငယ် သိမ်မွေ့သောအပ်၌၊ တေလေ=ဆီကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ=ထည့်၍၊ ဥက္ခိတ္တာယ= မြှောက်ချသဖြင့်၊ ပုပ္ဖရိတ္တာ=လျောကျ၍၊ အဂ္ဂေ=အဖျား၌၊ ဌိတဗိန္နမတ္တံ= တည်သော ဆီပေါက်မျှတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တမ္ပိ ဝစနံ=ထို စကားကိုလည်း၊ ပဋိပက္ခိပိတ္တာ=ပယ်မြစ်၍၊ “ဧကကေသေ=တစ်ချောင်း သောဆံပင်ကို၊ (ဝါ) ဆံပင်တစ်ချောင်းကို၊ တေလတော=ဆီမှ၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ= ထုတ်ဆယ်၍၊ ဂဟိတေ=ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ ပုပ္ဖရိတ္တာ=ယိုစီး၍၊ တဿ= ထိုဆံပင်၏၊ အဂ္ဂေ=အဖျား၌၊ ဌိတဗိန္နမတ္တံ=တည်သောဆီပေါက်မျှတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တမ္ပိ ဝစနံ=ထိုစကားကိုလည်း၊ ပဋိပက္ခိပိတ္တာ=ပယ် မြစ်၍၊ “ဣမသ္မိ ဇနပဒေ=ဤဇနပိုင်၌၊ မနုဿာနံ=လူတို့၏၊ ကေသေ=ဆံ ပင်တို့ကို၊ အဋ္ဌဓာ=ရှစ်စိပ်၊ ဖာလိတေ=ခွဲအပ်သည်ရှိသော်၊ တတော=ထို ဆံပင်ရှစ်စိပ်မှ၊ ဧကကောဋ္ဌာသပ္ပမာဏော=တစ်စိပ်သောအဘို့အတိုင်းအ ရှည်သည်၊ ဥတ္တရကုရုကာနံ=ဥတ္တရကုရုကျွန်းသူတို့၏၊ (ဝါ) မြောက်ကျွန်း သူတို့၏၊ ကေသော=ဆံပင်တည်း၊ ပသန္တတိလတေလတော=ကြည်လင် သောဆီမှ၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌဿ=ထုတ်ဆောင်အပ်သော၊ တဿ=ထိုဆံပင်၏၊ အဂ္ဂေ= အဖျား၌၊ ဌိတဗိန္နမတ္တံ=တည်သောဆီပေါက်မျှတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ= ဆိုအပ်၏၊ တမ္ပိ ဝစနံ=ထိုစကားကိုလည်း၊ ပဋိပက္ခိပိတ္တာ=၍၊ “ဇာတိဥဏ္ဏာ နာမ=“ဇာတိဥဏ္ဏာ”မည်သော သားကောင်သည်၊ သုခုမာ=သိမ်မွေ့၏၊ တဿာ=ထို“ဇာတိဥဏ္ဏာ”မည်သော သားကောင်၏၊ ဧကအံသုနော=တစ် ချောင်းသောအမွေးကို၊ ပသန္တတိလတေလေ=ကြည်လင်သောဆီ၌၊ (ဝါ) ဆီကြည်၌၊ ပက္ခိပိတ္တာ=ထည့်၍၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌဿ=ထုတ်ဆောင်သောဆီ၏၊ ပုပ္ဖ- ရိတ္တာ=လျောကျ၍၊ အဂ္ဂေ=အဖျား၌၊ ဌိတဗိန္နမတ္တံ=တည်သော ဆီပေါက်

မျှတည်း။ ကုတိ=ဤသို့၊ ခုဒ္ဒကဘာဏကေဟိ=ခုဒ္ဒကနိကာယ်ကို ဆောင်
 ကုန်သောမထေရ်တို့သည်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ သံယုတ္တဘာဏကာ ပန=သံယုတ္တ
 နိကာယ်ကိုဆောင်ကုန်သောမထေရ်တို့သည်ကား၊ “တိဟိ=သုံးဆောင်းကုန်
 သော၊ ဇာတိဥဏ္ဏံသုဟိ=ဇာတိဥဏ္ဏမည်သောသားကောင်တို့သည်၊ ကတ-
 သုတ္တဂ္ဂေ=ကောင်းစွာပြုအပ်သောချည်ဖျား၌၊ သဏ္ဌိတတေလဝိနွပ္ပမာဏံ=
 တည်သောဆီပေါက်အတိုင်းအရှည်သည်၊ ကလလံ=“ကလလ”ရေကြည်
 သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ အစ္ဆန္တိ=ကား၊ ဝုတ္တ-
 မတ္တံ=ဆိုအပ်သော အနက်ကို၊ ပရိယာယန္တရေန=ပရိယာယ် အထူးဖြင့်၊
 “ဝိပ္ပသန္တ”န္တိ=“ဝိပ္ပသန္တ”ဟူ၍၊ ဝိဘာဝေတိ=ထင်ရှားစေ၏။

သပ္ပိမဏ္ဍောတိ=ကား၊ ပသန္တသပ္ပိ=ကြည်လင်သော ထောပတ်
 တည်း၊ ယထာတိ ဣဒံ=“ယထာ”ဟူသောဤပုဒ်ကို၊ အာနေတွာ=ဆောင်
 ယူ၍၊ ဧတ္ထာပိ=“သပ္ပိမဏ္ဍော”ဟူသောဤပုဒ်၌လည်း၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ=စပ်ယှဉ်
 အပ်၏၊ ဝုတ္တဝိနွပ္ပမာဏောဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဆီပေါက်အတိုင်းအရှည်
 ကိုသာလျှင်၊ ကုဓ=ဤအရာ၌၊ သပ္ပိမဏ္ဍောပိ=“ထောပတ်အကြည်”ဟူ၍
 လည်း၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏၊ ဧဝံ ဝဏ္ဏပုဋိဘာဂန္တိ=ကား၊ ဝုတ္တ-
 ပမာဏသဏ္ဌာနပရိစ္ဆိန္တံ=ဆိုအပ်သော အတိုင်းအရှည်ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့် ဖုံး
 လွှမ်းသည်၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဧဝံ ဝဏ္ဏပုဋိဘာဂန္တိ=ကား၊
 ဧဝံ ဝဏ္ဏဉ္စ=ဤသို့သော အဆင်းလည်းကောင်း၊ ဧဝံ သဏ္ဌာနဉ္စ=ဤသို့
 သောပုံသဏ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ပဋိဘာဇနံ=ဆည်းကပ်
 ခြင်းသည်၊ ပဋိဘာဂေါ=“ပဋိဘာဂ”မည်၏၊ ပဋိဘာဂေါ=ဆည်းကပ်ခြင်း၊
 သဒိသတာဘာဇနံ=တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဆည်းကပ်ခြင်းတည်း၊ သဒိသ-
 တာပတ္တိ=တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း၊ ကုတိ အယံ=ကား၊
 အတ္ထော=တည်း၊ ဧဝံ ဝိဓော=ဤသို့အပြားရှိသော၊ ဝဏ္ဏပုဋိဘာဂေါ=အ
 ဆင်း၏အဘို့သည်၊ ဧတဿ=ထိုပဋိသန္ဓေအား၊ ရူပတော စ=ရုပ်အဆင်း
 အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာနတော စ=ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ သဒိသတာပတ္တိ=တူသောအဖြစ်သို့ရောက်၏၊ ကုတိ တဿာ-
 ထို့ကြောင့်၊ ဧဝံ ဝဏ္ဏပုဋိဘာဂံ=“ဧဝံ ဝဏ္ဏပုဋိဘာဂ”မည်၏၊ (ဧဝံ

ဝဏ္ဏပုဋိဘာဝံ-ဤသို့ရုပ်အဆင်း၏တူသောအဘို့ကို။ ကလလန္တိ ပဥစ္စတိ
တိ-ကား၊ သန္တာနဝသေန-သန္တာန်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနော-ဖြစ်သော၊
ဘူတုပါဒါရူပသင်္ခါတော-ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်ဟုဆိုအပ်သော၊ အတ္တဘာ-
ဝေါ-ခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘောကို၊ ကလလံ နာမာတိ-“ကလလ”မည်၏ဟူ၍၊
ကထိယတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဝိသဝဿတာယုကဿာတိ-ကား၊ နိဒဿန-
မတ္တံ-နိဒဿနနည်းမျှတည်း၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ တတော-ထို
နှစ်နှစ်ဆယ်မှ၊ (ဝါ) ထိုနှစ်နှစ်ဆယ်ထက်၊ ဦးနာဓိကာယုကမနုဿာနမ္ပိ-
အယုတ်၊ အလွန်ရှိသောလူတို့အားလည်း၊ သဗ္ဗာဝတော-ထင်ရှားရှိသော
ကြောင့်တည်း။

ကလလကာလေပီတိ-ကား၊ ပဌမသတ္တဟဗ္ဘန္တရေ-ပဌမသတ္တဟ
၏အတွင်း၌၊ (ဝါ) ရှေးဦးစွာ ရက်သတ္တပတ်၏အတွင်း၌၊ သန္တတိဝသေန-
သန္တတိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနံ-ဖြစ်သော၊ ကလလသင်္ခါတံ-“ကလလ”
ဟုဆိုအပ်သော၊ ယံ အတ္တဘာဝံ-အကြင်ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို၊ ဇီဝိ-
တာ-ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေတံ-ချခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်
ကောင်း၏၊ တံ ဝစနံ-ထိုစကားကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ-ဆို၏၊
တတော ဝါ ဥဒ္ဓန္တိ-ကား၊ ဒုတိယသတ္တဟာဒီသု-ဒုတိယသတ္တဟအစရှိ
သည်တို့၌၊ အဗ္ဗုဒ္ဓါဒိဘာဝပုတ္တံ-“အဗ္ဗုဒ္ဓ”အစရှိသောအဖြစ်သို့ရောက်သည်
ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဥပ္ပန္နာနံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏၊
သရသနိရောဓေနေဝ-ကိစ္စနှင့်အတူတကွ ချုပ်သဖြင့်သာလျှင်၊ နိရုဇ္ဈန-
တော-ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ အန္တရံ-အကြား၌၊ ဥပစ္စေဒေါ-ပြတ်စဲခြင်းကို၊
ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ “တသ္မာ ။ ပ ။ ဇီဝိတိန္ဒြေ-
ယံ ဥပစ္စန္တတိ ဥပရောဓေတိ”တိ-“တသ္မာ ။ ပ ။ ဥပရောဓေတိ”ဟူ၍၊
ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ နန စ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
“ဇီဝိတိန္ဒြေယဿ ပဝေဏိယဋ္ဌနံ ။ ပ ။ ဥပရောဓေတိတိ ဝုစ္စတိ”တိ-
“ဇီဝိတိန္ဒြေယဿ ။ ပ ။ ဝုစ္စတိ”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အယံ အတ္ထော-ဤ
အနက်ကို၊ ကထဗ္ဗ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်သနည်း၊ ဣတိ
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သွာယမတ္ထော”တိ အာဒိ-“သွာယမတ္ထော”အစ
ရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ “သ္မာယမတ္ထော”တိ အာဒိဝစနေ=“သ္မာယမတ္ထော”
 အစရှိသောဤစကားရပ်၌၊ ဌတ္တာ•တန်ရပ်၍၊ စောဒကော•စောဒကပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ စောဒနံ•စောဒနာခြင်းကို၊ အာဟ•မိန့်ဆိုပြီး၊ ခဏေ ခဏေ•ခဏ
 တိုင်း၊ခဏတိုင်း၌၊ နိရုဇ္ဈနသဘာဝေသု•ချုပ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊ သင်္ခါ-
 ရေသု•ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၌၊ ကော•အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟန္တိ
 ဟနတိ•သတ်သနည်း၊ ကော ဝါ•အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူလည်း၊ ဟညတိ•
 သတ်အပ်သနည်း၊ စိတ္တစေတသိကသန္တာနော=စိတ်၊စေတသိက်တို့၏ အ
 စဉ်သည်၊ ယဒိ ဟညတိ•အကယ်၍ သတ်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ သော=ထို
 စိတ်၊စေတသိက်တို့၏ အစဉ်သည်၊ အရူပတာယ•နာမ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဆေဒနဘေဒနာဒိဝသေန•ဖြတ်ခြင်း၊ပြတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်၊ ဝိကောပနသမတ္ထော•ပျက်ခြင်းဌာစွမ်းနိုင်သည်၊ န ဟောတိ•မ
 ဖြစ်၊ ဝိကောပနိယော•ပျက်စေအပ်သည်၊ နပိ ဟောတိ=ဖြစ်လည်းမဖြစ်၊
 အထ•ထိုမှတစ်ပါး၊ ရူပသန္တာနော•ရုပ်တို့၏အစဉ်သည်၊ ယဒိ ဟညတိ•အ
 ကယ်၍သတ်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ•ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော၊ သော-
 ထိုရုပ်တို့၏ အစဉ်သည်၊ အစေတနတာယ=စေတနာ မရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ကဌကလိင်္ဂရူပမော•ထင်းနှုတ်၊ထင်းဖွဲ့ဥပမာရှိ၏၊ ဣတိ တဿာ-
 ကြောင့်၊ တတ္ထ•ထိုရုပ်၏အစဉ်၌၊ ဆေဒနာဒိနာ•ပြတ်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်၊
 ပါဏာတိပါတော•ပါဏာတိပါတကို၊ န လဗ္ဘတိ•မရအပ်၊ မတသရီရေ-
 သေသောအလောင်းကောင်း၌၊ ပယောဂေါ ယထာ=လုလ္လဝီရိယကိုပြုသ
 ကဲ့သို့တည်း၊ ပါဏာတိပါတဿ=ပါဏာတိပါတ၏၊ ယထာဝုတ္တော=အ
 ကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ပဟရဏပ္ပဟာရာဒိကော=သတ်ပုတ်ခြင်းအ
 စရှိသော၊ ပယောဂေါပိ=လုလ္လပယောဂသည်လည်း၊ အတိတေသု=အတိတ်
 ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေသု ဝါ=သင်္ခါရတရားတို့၌လည်းကောင်း၊ အနာ-
 ဂတေသု=အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေသု ဝါ=သင်္ခါရတရားတို့၌လည်း
 ကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နေသု=ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေသု ဝါ=သင်္ခါရတရား
 တို့၌လည်းကောင်း၊ ဘဝေယျ•ဖြစ်ရာ၏၊ တတ္ထ•ထိုသုံးပါးကုန်သော
 အတိတသင်္ခါရ၊ အနာဂတသင်္ခါရ၊ ပစ္စုပ္ပန္နသင်္ခါရတို့တွင်၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊
 အတိတာနာဂတေသု=အတိတသင်္ခါရ၊ အနာဂတသင်္ခါရတို့၌၊ န သမ္ဘဝတိ=

မဖြစ်သင့်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အတိတာနာဂတေသု=အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလတို့၌၊ တေသံ သင်္ခါရာနံ=ထိုသင်္ခါရတရားတို့၏၊ အဘာဝတော=မရှိသောကြောင့်တည်း၊ ပစ္စုပ္ပန္နသု စ=ပစ္စုပ္ပန်ကာလတို့၌လည်း၊ သင်္ခါရာနံ=သင်္ခါရတရားတို့၏၊ ခဏိကတ္တာ=ခဏရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သရသေနဝ=မိမိကိစ္စဖြင့်သာလျှင်၊ နိရုဇ္ဈနသဘာဝတာယ=ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိနာသာဘိမုခေသု=ပျက်စီးခြင်းသို့ ရှေးရှုသောတရားတို့၌၊ ပယောဂေါ=လုလ္လပယောဂသည်၊ နိပ္ပယောဇနော=အကျိုးမရှိသည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဝိနာသဿ စ=ပျက်စီးခြင်း၏လည်း၊ ကာရဏရဟိတတ္တာ=အကြောင်း၏ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဟရဏပ္ပဟာရာဒိပ္ပယောဂဟေတုကံ=သတ်ပုတ်ခြင်း အစရှိသော လုလ္လပယောဂလျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော၊ မရဏံ=သေဆုံးခြင်းသည်၊ န သိယာ=မဖြစ်ရာ၊ နိရိဟကတာယ စ=အားထုတ်ခြင်း မရှိသည်ကိုပြသဖြင့်လည်း၊ သင်္ခါရာနံ=တို့၏၊ သော ပယောဂေါ=ထိုလုလ္လပယောဂသည်၊ ကဿ=အဘယ်သူအား၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ခဏိကတ္တာ=ခဏရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဇာဓိပ္ပါယသမကာလဘိဇ္ဇနကဿ=သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသောတူမျှသောကာလပျက်ခြင်း၏၊ ကိရိယာပရိယောသာနကာလာနဝဋ္ဌာနတော=ပြုခြင်း၏အဆုံးဖြစ်သောကာလ၏အရာမဟုတ်သောကြောင့်၊ ကဿ ဝါ=အဘယ်သူ၏မူလည်း၊ ပါဏာတိပါတကမ္မဗဒ္ဓေါ=ပါဏာတိပါတကံနှင့်စပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း။

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ=ဤအရာဌာန၌၊ စောဒကဿ=စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိဟာရေ=အဖြေကို၊ မယာ=ငါသည်၊ ဝုစ္စတေ=ဆိုအပ်၏၊ ဝဇကစေတနာသဟိတော=သတ်ခြင်းစေတနာနှင့် အတူတကွဖြစ်သော၊ သတ္တသင်္ခါတော=သတ္တဝါဟူ၍ဆိုအပ်သော၊ သင်္ခါရာနံ=သင်္ခါရတရားတို့၏၊ ပုညော=အစုအပုံကို၊ ဟန္တိ ဟနတိ=သတ်၏၊ တေန=ထိုဝဇကစေတနာသည်၊ ပဝတ္တိတဝဓပ္ပယောဂနိမိတ္တံ=သတ်ခြင်းလုလ္လပယောဂကိုဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်၊ အပဂတုသ္မာဝိညာဏဇီဝိတိန္ဒြိယော=ကင်းသောအာဟာရဇ

ရုပ်၊ ဝိညာဏ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ မတဝေါဟာရပုဂ္ဂိုလ်နိဗ္ဗာန်သေခြင်းဟူသောဝေါဟာရ၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်စပ်သည်။ ဟောတိ=၏။ ယထာ-
 ဝုတ္တဝေပယောဂါကရဏေ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သတ်ခြင်း
 လုလ္လပယောဂကို ပြုခြင်း၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော=ဖြစ်ခြင်းငှာထိုက်သော၊ ရူပါ-
 ရူပဓမ္မသမူဟော=ရုပ်နာမ်တရားအပေါင်းကို၊ ဟညတိ=သတ်အပ်၏။ ဝါ-
 တနည်းကား၊ ကေဝလော=သက်သက်သော၊ စိတ္တစေတသိကသန္တာနော-
 စိတ်၊ စေတသိက်တို့၏ အစဉ်သည်၊ ဝေပယောဂါဝိသယဘာဝေဝိ-သတ်
 ခြင်း လုလ္လပယောဂ၏ အာရုံ၏အဖြစ်၌လည်း၊ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊
 ပဉ္စဝေါကာရဘာဝေ=ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌၊ ရူပသန္တာနာဓိနဝုတ္တိတာယ=ရုပ်တို့
 ၏အစဉ်နှင့်စပ်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရူပသန္တာနော=ရုပ်တို့၏
 အစဉ်၌၊ ပရေန=တပါးသောသူသည်၊ ပယောဇိတဇီဝိတိန္ဒြေယုပစ္ဆေဒက-
 ပယောဂဝသေန=ယှဉ်စေအပ်သောဇီဝိတိန္ဒြေကိုဖြတ်သောလုလ္လပယောဂ
 ၏အစွမ်းဖြင့်၊ တန္တိဗ္ဗတ္တိဝိနိဗ္ဗာနာဝိသဒိသရူပပုဂ္ဂိုလ်ယာ=ထိုသို့ဖြစ်စေသော
 စပ်ခြင်းကင်းသော မတူသောရုပ်၏အဖြစ်သည်၊ ဝိဟတေ=ကင်းသည်ရှိ
 သော်၊ ဝိစ္ဆေဒေါ=ကင်းပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=၏။ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊
 ပါဏာတိပါတဿ=ပါဏာတိပါတ၏၊ အသမ္ဘဝေါ=မဖြစ်ခြင်းသည်၊ န
 ဟောတိ=မဖြစ်၊ သမ္ဘဝတိ ဧဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ပါဏာတိပါတော-
 ပါဏာတိပါတသည်၊ အဟေတုကော=အကြောင်းမရှိသည်၊ န ပိ ဟော-
 တိ=မဖြစ်၊ ပယောဂေါ=လုလ္လပယောဂသည်၊ နိပ္ပယောဇနော=အကျိုးမရှိ
 သည်၊ န စ ဟောတိ=မဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန္နသု=ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေ-
 သု=ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၌၊ ကတပ္ပယောဂဝသေန=ပြုအပ်သော
 လုလ္လပယောဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ တဒနန္တရံ=ထိုပြုသည်၏ အခြားမဲ့၌၊
 ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဿ=ဖြစ်ခြင်းငှာထိုက်သော၊ သင်္ခါရကလာပဿ=သင်္ခါရဖြစ်
 သောအစု၏၊ တထာ=ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုပ္ပတ္တိတော=မဖြစ်သော
 ကြောင့်တည်း၊ ခဏိကာနံ=ခဏရှိကုန်သော၊ သင်္ခါရာနံ=သင်္ခါရတရားတို့
 ၏၊ ခဏိကမရဏဿ=ခဏနှင့်ယှဉ်သောသေခြင်းကို၊ ဣဓေ=ဤအရာ၌၊
 မရဏဘာဝေန=မရဏ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အနဓိပ္ပေတတ္တာ=အလိုမရှိအပ်သော
 ကြောင့်၊ သန္တတိမရဏဿ စ=သန္တတိမရဏကိုလည်း၊ ယထာဝုတ္တနယေ-

န=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ သဟေတုကဘာဝတော=အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့်၊ အဟေတုကံ=အကြောင်းမရှိသော၊ မရဏံ=သေခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကတ္တုရဟိတော=ကတ္တားပုဂ္ဂိုလ်မှကင်းသော၊ (ဝါ) ပြုလုပ်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှကင်းသော၊ ပါဏာတိပါတပ္ပယောဂေါ=ပါဏာတိပါတလုလ္လပယောဂသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ နိရိဟကေသု=သတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေသုပိ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၌လည်း၊ သန္တိဟိတတာမတ္တေန=စည်းဝေးခြင်း၏ ဖြစ်ကာမျှဖြင့်၊ ဥပကာရကေသု=အဆောက်အဦးဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တနော အတ္တနော=မိမိ၊ မိမိ၏၊ အနုရူပဖလုပ္ပါဒနေ=လျှော်သောအကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း၌၊ နိယတေသု=မြဲကုန်သော၊ ကာရဏေသု=အကြောင်းတို့၌၊ ကတ္တုဝေါဟာရသဒ္ဓိတော=ကတ္တုဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ပြီးစီးသောကြောင့်၊ (ဝါ) ပြုလုပ်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ပြီးစီးသောကြောင့်၊ “ပဒိပေါ ပကာသေတိ၊ နိဿာကရော စန္ဒိမာတိ” ယထာ=“ပဒိပေါ ။ ပ ။ စန္ဒိမာ” ကဲ့သို့တည်း၊ ကေဝလဿ=စင်စစ်ကား၊ ဝဇာဓိပ္ပါယသဟဘုနော=သတ်လိုခြင်းနှင့်အတူတကွဖြစ်သော၊ စိတ္တစေတသိကကလာပဿ=စိတ်၊ စေတသိက်အစု၏၊ ပါဏာတိပါတော=ပါဏာတိပါတကို၊ န စ ဣစ္ဆိတော=အလိုမရှိအပ်၊ သန္တာနဝသေန=သန္တာန်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဝဠိတဿေဝ=ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကိုသာလျှင်၊ ပဋိဇာနနတော=သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သန္တာနဝသေန=သန္တာန်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနံ=ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဒိပါဒိနဉ္စ=ဆီမီးအစရှိသည်တို့၏လည်း၊ အတ္တကိရိယာသဒ္ဓိ=အကျိုး၏ပြီးစီးသည်၊ ဒိဿတိ=ထင်ရှား၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတေန=ပါဏာတိပါတဖြစ်သော၊ ကမ္မနာ=ကံဖြင့်၊ ဗဒ္ဒေါ=ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထေဝ=ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ အယဉ္စ ဝိစာရော=ဤသို့သော ဆင်ခြင်ခြင်းကို၊ အဒိန္နာဒါနာဒိသုပိ=အဒိန္နာဒါနအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ယထာ=သမ္ဘဝံ=ဖြစ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော=ထင်ရှားပြအပ်၏။

ဝေါရောဉ္စပတု န သက္ကာတိ=ကာ၊ ဥပက္ကမေန=လုလ္လဝိရိယကိုပြုသဖြင့်၊ ဝေါရောပေတု=ဇီဝိတိန္ဒြေကိုချခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ=မတတ်ကောင်း၊

ခုဒ္ဒကဘာဏကာနံ ခုဒ္ဒကနိကာယံကိုဆောင်ကိုသောမထေရ်တို့၏ မ-
 တေန အလိုအားဖြင့်၊ (ဝါ) အလိုဖြင့်၊ သတ္တဌဇဝနဝါရမတ္တန္တိ “သတ္တဌ-
 ဇဝနဝါရမတ္တ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ သံယုတ္တဘာဏကာ ပန သံယုတ္တ-
 နိကာယံကို ဆောင်ကုန်သောမထေရ်တို့သည်ကား၊ “ရူပသန္တတိ ရူပသန္တ-
 တိလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ရုပ်တရားတို့၏အစဉ်လည်းကောင်း၊ အရူပသန္တ-
 တိ အရူပသန္တတိလည်းကောင်း၊ (ဝါ) နာမ်တရားတို့၏အစဉ်၎င်း၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဒွေ နှစ်ပါးကုန်သော၊ သန္တတိယော သန္တတိတို့ကို၊ (ဝါ) အစဉ်တို့
 ကို၊ ဝတ္ထာ ဆို၍၊ “ဥဒကံ ရေကို၊ အက္ကမိတ္တာ နင်း၍၊ ဂတဿ သွားသော
 သူအား၊ တိရေ ကမ်းနား၌၊ အက္ကန္တဥဒကလေခါ နင်းသော ရေအယဉ်
 သည်၊ ယာဝ အကြင်မျှလောက်၊ န ဝိပ္ပသိဒတိ မကြည်လင်သေး၊ အဒ္ဓါ-
 နတော အခွန်မှ၊ အာဂတဿ လာသောသူအား၊ ကာယေ ခန္ဓာကိုယ်၌၊
 ဥသုမဘာဝေါ အငွေ့၏အဖြစ်သည်၊ ယာဝ အကြင်မျှလောက်၊ န ဝူပ-
 သမ္ပတိ မငြိမ်းအေး၊ အာတပါ နေပူမှ၊ အာဂန္တာ လာ၍၊ ဂပ္ပံ တိုက်ခန်း
 သို့၊ ပဝိဋ္ဌဿ ဝင်သောသူအား၊ အန္တကာရဘာဝေါ မိုက်မှောင်သော အ
 ခြင်းအရာ၏အဖြစ်သည်၊ ယာဝ အကြင်မျှလောက်၊ န ဝိဂစ္ဆတိ မကင်း
 ပျောက်သေး၊ အန္တောဂဗ္ဘေ တိုက်ခန်းအတွင်း၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊
 မနသိ ကရိတ္တာ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်၍၊ ဒိဝါ နေ့အခါ၌၊ ဝါတပါနံ လေ
 သောက်ပြုတင်းပေါက်ကို၊ ဝိဝရိတ္တာ ဖွင့်၍၊ ဩလောကေန္တဿ ကြည့်ရှု
 သောသူအား၊ အက္ခိနံ မျက်စိတို့၏၊ ဖန္တနဘာဝေါ တုန်လှုပ်သည်၏ အ
 ဖြစ်သည်၊ ယာဝ အကြင်မျှလောက်၊ န ဝူပသမ္ပတိ မငြိမ်းအေးသေး၊ အယံ
 ဤသည်လျှင်၊ ရူပသန္တတိ နာမ “ရူပသန္တတိ”မည်၏၊ (ဝါ) “ရုပ်တရားတို့
 ၏အစဉ်”မည်၏၊ ဒွေ တယော ဇဝနဝါရာ နှစ်ခုသုံးခုသော ဇောတို့၏
 ဝါရတို့သည်၊ အရူပသန္တတိ နာမ “အရူပသန္တတိ”မည်၏၊ (ဝါ) “နာမ်တရား
 တို့၏အစဉ်”မည်၏၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဝတ္ထာ ဆိုပြီး၍၊ “တဒုဘယမ္ပိ ထိုနှစ်
 ပါးစုံသော ရူပသန္တတိ၊ အရူပသန္တတိတို့သည်လည်း၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် နာမ
 “သန္တတိပစ္စုပ္ပန်”မည်၏၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဝဒန္တိ ကုန်၏၊ မဇ္ဈိမဘာဏကာ
 ပန မဇ္ဈိမနိကာယံကိုဆောင်ကုန်သောမထေရ်တို့သည်ကား၊ ဝဒန္တိ ကုန်၏၊
 ကိ အဘယ်သို့၊ ဝဒန္တိ သနည်း၊ “ဧက ဒွေ သန္တတိဝါရပရိယာပနံ တစ်ခု

နှစ်ခုသော သန္တတိဝါရ၌ အကျုံးဝင်သည်ကို၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်နိဿယ “သန္တတိ-
ပစ္စုပ္ပန်” ဟူ၍၊ ဝဒန္တိကုန်၏၊ တတ္ထ=ထိုသန္တတိပစ္စုပ္ပန်၌၊ အန္တကာရေ=
အမှိုက်မှောင်၌၊ နိဿိဒိတွာ=ထိုင်၍၊ အာလောကဌာနံ=အလင်းရောင်ရှိရာ
အရပ်သို့၊ ဂတဿ=ရောက်သောသူအား၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်၊ အာရမ္မဏံ=
အာရုံသည်၊ ပါကဋ်=ထင်ရှားသည်၊ န စ ဟောတိ=မဖြစ်သေး၊ ယာဝ=
အကြင်မျှလောက်၊ တံ အာရမ္မဏံ=ထိုအာရုံသည်၊ ပါကဋ်=ထင်ရှားသည်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဧတ္ထန္တရေ=ဤအကြား၌၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်သော၊ ရူပသန္တတိ
ဝါ=ရုပ်တရားတို့၏အစဉ်သည်လည်းကောင်း၊ အရူပသန္တတိ ဝါ=နာမ်တရား
တို့၏ အစဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ဧက ဒွေ သန္တတိဝါရာ နာမ=“ဧက ဒွေ
သန္တတိဝါရ”တို့မည်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊
အာလောကဌာနံ=အလင်းရောင်ရှိရာအရပ်၌၊ စရိတွာ=လှည့်လည်၍၊
ဩဝရကံ=တိုက်ခန်းသို့၊ ပဝိဋ္ဌဿပိ=ဝင်သောသူအားလည်း၊ သဟဿာ-
အဆောတလျှင်၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်၊ ရူပံ=ရုပ်သည်၊ ပါကဋ်=ထင်ရှားသည်၊
န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်၊ တံ ရူပံ=ထိုရုပ်သည်၊ ပါကဋ်-
ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဧတ္ထန္တရေ=ဤအကြား၌၊ ပဝတ္တာ=ဖြစ်သော၊
ရူပသန္တတိ ဝါ=ရုပ်တရားတို့၏အစဉ်သည်လည်းကောင်း၊ အရူပသန္တတိ
ဝါ=နာမ်တရားတို့၏အစဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ဧက ဒွေ သန္တတိ ဝါရာ-
“ဧက ဒွေ သန္တတိဝါရ”တို့မည်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏၊
ဒူရေ=ဝေးသောအရပ်၌၊ ဌတွာ ပန=ရပ်တည်ပြီး၍ကား၊ ရဇကာနံ=ခဝါ
သည်တို့၏၊ ဟတ္ထဝိကာရံ=လက်၏ဖောက်ပြန်သော အမှုအရာကိုလည်း
ကောင်း၊ ယဏိုဘေရိအာကောဋ်နိကာရန္တံ=ကျောက်စည်၊ စည်ကြီးတို့၏
ထိုးခြင်းရှိက်ခြင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဿာပိ=တွေ့မြင်၍
လည်း၊ သဒ္ဓံ=အသံကို၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ န သုဏာတိ=မကြား၊ ယာဝ
ပန=အကြင်မျှလောက်ကား၊ တံ သဒ္ဓံ=ထိုအသံကို၊ သုဏာတိ=ကြားရ၏၊
ဧတသ္မိံ အန္တရေ=ဤအကြား၌၊ (ဝါ) ဤအတွင်း၌၊ ဧက ဒွေ သန္တတိ-
ဝါရာပိ=“ဧကဒွေ သန္တတိဝါရ”တို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ မဇ္ဈိမဘူတကား=မဇ္ဈိမနိကာယကို ဆောင်ကုန်သောမထေရ်တို့
သည်၊ ဝဒန္တိကုန်၏၊ ဧတ္ထ စ=ဤ “ဧက ဒွေ သန္တတိဝါရ”၌လည်း၊ အာ-

လောကဌာန-တော-အလင်းရောင်ရှိရာအရပ်မှ၊ ဩဝရကံ-တိုက်ခန်းသို့၊
 ပဝိဋ္ဌဿ=ဝင်ရောက်သောသူအား၊ ပဂေဝ=ရှေးဦးမဆွ အစကသာလျှင်၊
 တတ္ထ-ထိုတိုက်ခန်း၌၊ နိသိန္နဿ=ထိုင်နေသောသူအား၊ ယာဝ=အကြင်မျှ
 လောက်၊ ရူပဂတံ=ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ပါကဋ်=ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ=၏၊
 တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ (ဝါ) ထိုတိုက်ခန်း၌၊ ဥပမဝေလာ=ထက်ဝက်သော အချိန်
 အခါကာလသည်၊ အဝိဘူတပ္ပါယာ=မထင်ရှားအပ်၊ ဥပမဝေလာ=ထက်
 ဝက်သော အချိန်အခါကာလသည်၊ ဝိဘူတပ္ပါယာ=ထင်ရှားအပ်၏၊ တဒု-
 ဘယံ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော မထင်ရှားသောအချိန်အခါကာလ၊ ထင်ရှားသော
 အချိန်အခါကာလကို ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ “ဒွေ သန္တတိဝါရာ”တိ=“ဒွေ သန္တတိ-
 ဝါရ”တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တယိဒံ တံ ဣဒံ စနံ=ထိုစကားသည်၊
 သဗ္ဗသာဓာရဏံ=အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော စကားသည်၊ န=မဟုတ်၊
 ဧကစ္စဿ=အချို့သောသူအား၊ အာရမ္မဏံ=အာရုံသည်၊ သီယမ္ပိ-လျင်မြန်စွာ
 လည်း၊ ပါကဋ်=ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 “ဧက ဒွေ သန္တတိဝါရာ”တိ=“ဧက ဒွေ သန္တတိဝါရ”တို့ဟူ၍၊ ဧကဂ္ဂဟ-
 ဏမ္ပိ=ဧက-သဒ္ဒါကို ယူခြင်းကိုလည်း၊ ကတံ=ပြုအပ်၏။

သဘာဂသန္တတိဝသေနာတိ=ကား၊ ကုသလာကုသလသောမန-
 သုပေက္ခာဒိနာ=ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ သောမနဿသဟဂုတ်၊ ဥပေက္ခာ-
 သဟဂုတ်အစရှိသော၊ သဘာဂသန္တတိဝသေန=သဘာဂသန္တတိ၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ ဣမိနာ=ဤသဘာဂသန္တတိဖြင့်၊ အရူပသန္တတိ=အရူပသန္တတိကို၊ (ဝါ)
 နာမ်တရားတို့၏အစဉ်ကို၊ ဒသယိတာ=ပြအပ်၏၊ သတ္တဌဇဝနဝါရမတ္တန္တိ-
 “သတ္တဌဇဝနဝါရမတ္တ”ဟူသည်ကိုလည်း၊ ကာမာဝစရဇဝနဝသေန-
 ဝ=ကာမာဝစရဇော၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏၊ ဣတရဇဝန-
 ဝသေန=ကာမာဝစရဇောမှတပါးတခြားသော အပ္ပနာဇော၏အစွမ်းဖြင့်၊
 န ဝေဒိတဗ္ဗံ=မသိအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တေ=ထိုဇောတို့သည်၊ ပရိမိတ-
 ကာလာ=ညွတ်သောကာလတို့တည်း၊ အန္တရာ=အကြား၌၊ ပဝတ္တဘဝဂီ-
 ဒယောပိ=ဖြစ်သောဘဝင်တို့သည်လည်း၊ တဒန္တောဂဓာ=ထိုဇော၌အကျုံး
 ဝင်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ န ဒဌဗ္ဗာ=မမှတ်အပ်ကုန်၊ ယာဝ ဝါ ဥက္ခတော

အာဂန္တာတိ အာဒိနာ ပန=“ယာဝ ။ ပ ။ အာဂန္တာ” အစရှိသောပါဠိရပ်
 ဖြင့်ကား၊ ရူပသန္တတိ=ရူပသန္တတိကို၊ (ဝါ) ရုပ်တရားတို့၏အစဉ်ကို၊ ဒ-
 သေတိ=ပြ၏၊ အန္တကာရံ ဟောတိတိ=ကား၊ အန္တကာရံ=အမှိုက်မှောင်
 သည်၊ န ဝိဂစ္ဆတိ=မကင်းပျောက်သေး၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ သန္တတိပစ္စု-
 န္နစ္ဆ=သန္တတိပစ္စုပ္ပန်သည်လည်း၊ အဋ္ဌကထာသု=အဋ္ဌကထာတို့၌၊ အာဂ-
 တံ=လာ၏၊ အဒ္ဓါနပစ္စုပ္ပန်=အဒ္ဓါနပစ္စုပ္ပန်သည်၊ သုတ္တေ=သုတ္တန်ပိဋကတ်
 ၌၊ အာဂတံ=လာ၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဘဒ္ဒေ-
 ကရတ္တသုတ္တေ=ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်၌၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်=အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကို၊
 သန္တာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “ယော စာဝုသော မနော၊ ယေ စ ဓမ္မာ၊ ဥဘယ-
 မေတံ ပစ္စုပ္ပန်၊ တသ္မိံ စေ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိညာဏံ၊
 ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝိညာဏဿ တဒဘိနန္ဒတိ၊ တဒဘိနန္ဒန္တော ပစ္စုပ္ပ-
 န္နေသု ဓမ္မေသု သံဟိရတိ”တိ=“ယော စာဝုသော မနော ။ ပ ။ သံဟိ-
 ရတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ မနောတိ=ကား၊ သသမ္ပ-
 ယုတ္တံ=ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက်သမ္ပယုတ်နှင့်အတူတကွဖြစ်သော၊ ဝိညာဏံ=
 စိတ်ဝိညာဏ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ ဓမ္မာတိ=ကား၊ အာရမ္မဏဓမ္မာ=အာရုံဖြစ်
 သောတရားတည်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ မနောတိ=ကား၊ မနာယတနံ=မ-
 နာယတနတည်း၊ ဓမ္မာတိ=ကား၊ ဝေဒနာဒယော=ဝေဒနာကုန္တာ အစရှိ
 ကုန်သော၊ အရူပကုန္တာ=နာမ်ခန္ဓာတို့တည်း၊ ဥဘယမေတံ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ-
 ကား၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်=အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်သည်၊ ဧတံ ဥဘယံ=ဤမနနှင့်ဓမ္မနှစ်ပါး
 အပေါင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊
 ဝိညာဏန္တိ=ကား၊ နိကန္တိဝိညာဏံ=တပ်မက်နှစ်သက်သောနိကန္တိဝိညာဏ်
 တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တံ ဝိညာဏံ=ထိုဝိညာဏ်သည်၊ တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပ-
 န္နေ=ထိုပစ္စုပ္ပန်၌၊ ဆန္ဒရာဂဝသေန=ဆန္ဒရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိဗဒ္ဓံ=တပ်
 မက်နှစ်သက်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ အဘိနန္ဒတိတိ=ကား၊ တဏှာဒိဌာ-
 ဘိနန္ဒနာဟိ=တဏှာ၊ ဒိဌိ၊ အဘိနန္ဒနတို့ဖြင့်၊ အဘိနန္ဒတိ=အလွန်နှစ်သက်
 ၏၊ တထာဘူတော စ=ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝတ္ထုပရိညာယ=ဝတ္ထု
 ပရိညာဖြင့်၊ အဘာဝတော=မရှိသောကြောင့်၊ ပစ္စုပ္ပန္နသု=ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်
 သော၊ တေသု ဓမ္မေသု=ထိုတရားတို့၌၊ သံဟိရတိ=ရသင့်၏၊ တဏှာ-

ဒိဋ္ဌိဟိ-တဏှာ၊ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ အာကမိယတိ-ဆွင်အပ်၏။ ဣတိ အယံ-
 ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဧတ္ထ စ-ဤအရာ၌လည်း၊ “ဒွါဒသာယတနာနိ-
 တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတနတို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ပစ္စုပ္ပန်-
 ပစ္စုပ္ပန်တည်း”။ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဂတတ္တာ-လာသည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်၊
 တတ္ထ-ထိုပစ္စုပ္ပန်၌၊ ပဝတ္ထော-ဖြစ်သော၊ ဆန္ဒရာဂေါ-ဆန္ဒရာဂသည်၊ အဒွါ-
 ပစ္စုပ္ပန်အရမ္မဏော-“အဒွါပစ္စုပ္ပန်၏အာရုံ”မည်၏၊ န ခဏပစ္စုပ္ပန်အရမ္မ-
 ဏော-ခဏပစ္စုပ္ပန်၏အာရုံမဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏။

သတ္တောတိ-ကား၊ ခန္ဓသန္တာနော-ခန္ဓာတို့၏အစဉ်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-
 မှန်၏၊ တတ္ထ တသ္မိ သတ္တသန္တာနောတိ ဝစနေ-“သတ္တသန္တာနော”
 ဟူသောထိုစကားရပ်၌၊ သတ္တပညတ္တိ-“သတ္တဝါ”ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ခြင်း
 တည်း၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ-ကား၊ ရူပါရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ-ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေ ဇိဝိတိန္ဒြေ
 တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယော-ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝိကောပိတေ-
 ဖြတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဣတမ္မိ-ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေမှ တပါးတခြားသော နာမ်
 ဇိဝိတိန္ဒြေသည်လည်း၊ တံ သမ္ပန္နတာယ-ထိုရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေနှင့် စပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိနဿတိ-ပျက်စီးလတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်
 ၏၊ တံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝါတိ-ကား၊ တံ ဇိဝိတိန္ဒြိယာတိပါတနဝိဓာနံ-ထို
 ဇိဝိတိန္ဒြေ၏လျှင်စွာကျသောအစီအရင်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာ-
 ရမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ သရသေနဝ-
 မိမိကိစ္စဖြင့်သာလျှင်၊ ပတနသဘာဝဿ-ကျသောသဘော၏၊ အန္တရာ
 ဧဝ-အကြား၌သာလျှင်၊ အတိဝ-အလွန်လျင်မြန်စွာ၊ ပါတနံ-ကျခြင်းတည်း၊
 အတိပါတေ-အလွန်လျင်မြန်စွာကျခြင်း၊ စာဏိကံ-ဖြည်းဖြည်း၊ ပတိတု-
 ကျခြင်းငှာ၊ (ဝါ) ကျခွင့်ကို၊ အဒတွာ-မပေးမူ၍၊ သီယပါတနံ-လျင်မြန်စွာ
 ကျခြင်းသည်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဝါ-တနည်းကား၊
 အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊ သတ္တာဒိဟိ-ဒါးလက်နက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊
 အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်၍၊ ပါတနံ-ကျခြင်းသည်၊ အတိပါတေ-
 “အတိပါတ”မည်၏၊ (ဝါ) “ကျော်လွန်၍ကျခြင်း”မည်၏၊ ပါဏဿ-သတ္တ-
 ဝါအား၊ (ဝါ) သတ္တဝါကို၊ အတိပါတေ-လျင်မြန်စွာကျခြင်းသည်၊

ပါဏာတိပါတော=“ပါဏာတိပါတ”မည်၏။ ယာယ စေတနာယ=အကြင်စေတနာဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနဿ=ဖြစ်သော၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယဿ=ဇိဝိတိန္ဒြေ၏။ နိဿယဘူတေသု=မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာဘူတေသု=မဟာဘုတ်တို့၌၊ ဥပက္ကမကရဏဟေတု=လုလ္လဝီရိယကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းရှိသော၊ တံ မဟာဘူတပစ္စယာ=ထိုမဟာဘုတ် ပစ္စည်းဖြစ်သောကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနမဟာဘူတာ=ဖြစ်စေတတ်သော မဟာဘုတ်တို့သည်၊ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ=မဖြစ်ကုန်လတ်၊ တာဒိသပ္ပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ=ထိုသတ်ခြင်း အစရှိသော လုလ္လပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ သာ ဝဓကစေတနာ=ထိုသတ်ကြောင်းဖြစ်သောစေတနာသည်၊ ပါဏာတိပါတော=“ပါဏာတိပါတ”မည်၏။ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ယာယ စေတနာယာ”တိ အာဒိ=“ယာယ စေတနာယ” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ပဟရဏန္တိ=ကား၊ ကာယဝိညတ္တိသဟိတာယ=ကာယဝိညာတ်နှင့် အတူတကွဖြစ်သော၊ ဝဓကစေတနာယ=ဝဓကစေတနာဖြင့်၊ (ဝါ) သတ်ကြောင်းဖြစ်သောစေတနာဖြင့်၊ အဓိပ္ပေတတ္ထသာဓနံ=အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကိုပြီးစေခြင်းတည်း၊ အာဏာပနန္တိ=ကား၊ ဝစိဝိညတ္တိသဟိတာယ=ဝစိဝိညာတ်နှင့်အတူတကွဖြစ်သော၊ ဝဓကစေတနာယ=ဖြင့်၊ အဓိပ္ပေတတ္ထသာဓနံ=အလိုရှိအပ်သောအကျိုးကိုပြီးစေခြင်းတည်း၊ တေနေဝ=သာလျှင်၊ “သာဝေတုကာမော န သာဝေတိ”တိ အာဒိ=“သာဝေတုကာမော န သာဝေတိ” အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဥပနိက္ခိပနန္တိ=ကား၊ အသိအာဒိနံ=သံလျက်အစရှိသည်တို့ကို၊ တဿ=ထိုသတ္တဝါ၏၊ (ဝါ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပနိက္ခိပနံ=အနီး၌ချထားခြင်းတည်း။

အဋ္ဌကထာသု=အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တမတ္ထံ=ဆိုအပ်သောအနက်ကို၊ သင်္ခပိတ္တာ=အကျဉ်းချုံး၍၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသောအဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ “သင်္ခေပတော”တိ အာဒိ=“သင်္ခေပတော” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစေန=“သင်္ခေပတော”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဝိဇ္ဇာပရိလ္လပ္ပနန္တိ=ကား၊ မန္တပရိလ္လပ္ပနံ=မန္တရားကိုစုပ်ခြင်းတည်း၊ (ဝါ) မန္တရားကိုမန်းမှုတ်ခြင်းတည်း၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=၌၊ အဋ္ဌကထာ-

သု•အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝိတ္တာရိတမတ္တံ•အကျယ်ချဲ့အပ်သော အနက်ကို၊
 ဒဿေန္တော•၍၊ “အဋ္ဌကထာသု ပနာ”တိ အာဒိ•“အဋ္ဌကထာသု ပန”
 အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ•၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ•“အဋ္ဌကထာသု
 ပန”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ အာထဗ္ဗဏိကာတိ•ကား၊ အာထဗ္ဗဏ-
 ဝေဒဝေဒီနော•အာထဗ္ဗဏဗေဒင်ကိုသင်ယူသည်၊ အာထဗ္ဗဏံ ပယော-
 ဇေန္တိတိ•ကား၊ အာထဗ္ဗဏဝေဒဝိဟိတံ•အာထဗ္ဗဗေဒင်၌စီရင်အပ်သော၊
 မန္တံ•မန္တရားကို၊ တတ္ထ•ထိုအာထဗ္ဗဗေဒင်၌၊ ဝုတ္တဝိဓိနာ•ဆိုအပ်သောအစီ
 အရင်ဖြင့်၊ ပယောဇေန္တိ•ယှဉ်စေကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏၊ အာထဗ္ဗဏိကာ•
 အာထဗ္ဗဏဗေဒင်ကို သင်ယူသူတို့သည်၊ သတ္တာဟံ•ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊
 အလောဏံ•ဆားမရှိသောအစာအာမာရကို၊ (ဝါ) ဆားမပါသောအစာ
 အာဟာရကို၊ ဘူတိတွာ•စားပြီး၍၊ ဒဗ္ဗေ•သမန်းမြက်တို့ကို၊ အတ္ထရိတွာ•
 ခင်းပြီး၍၊ ပထဝိယံ•မြေကြီးပေါ်၌၊ သယမာနာ•အိပ်လျက်၊ တပံ•ပူပန်
 သောအကျင့်ကို၊ စရိတွာ•ကျင့်၍၊ သတ္တမေ•ခုနစ်ရက်မြောက်သော၊ ဒိ-
 ဝသေ•နေ့ရက်၌၊ သုသာနဘူမိ•သုသန်မြေကို၊ သဇ္ဇေတွာ•စီရင်၍၊ သတ္တ-
 မေ•ခုနစ်ခုမြောက်သော၊ ပဒေ•ခြေလှမ်း၌၊ ဌတွာ•တန်ရပ်၍၊ ဟတ္ထံ•လက်
 ကို၊ ဝဋ္ဋေတွာ ဝဋ္ဋေတွာ•လက်ဖြင့် ထိ၍ထိ၍၊ မုခေန•ခံတွင်းဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇံ-
 မန္တန်ကို၊ ပရိပေဉ္စိ•စုပ်ကုန်၏၊ (ဝါ) မန်းမှုတ်ကုန်၏၊ အထ•ထိုသို့မန္တန်ကို
 မန်းမှုတ်ပြီးရာအခါ၌၊ နေသံ•ထိုအာထဗ္ဗဏိကဗေဒင်ကိုသင်ယူကုန်သော
 သူတို့အား၊ ကမ္ပံ•အမှုကိစ္စသည်၊ သမိဇ္ဈတိ•ပြည့်စုံ၏၊ (ဝါ) ပြီးစီး၏၊
 ပဋိသေနာယာတိ ဣဒံ•“ပဋိသေနာယ”ဟူသောဤပုဒ်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ ဝါ•
 အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဥပရိ ဝါ•အထက်၌လည်းကောင်း၊ ပဒဒ္ဒယေ-
 န•ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့်၊ သမ္ပန္နံ•စပ်ခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ•ကပ်ရောက်၏၊
 ဤတိ ဥပ္ပါဒေန္တိတိ•ကား၊ ခုသိတွာ•ကိုက်သောကြောင့်၊ မာရဏတ္ထာ-
 ယ•သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိတ္တိကာဒိနံ•ငှားမြီးကောက်အစရှိသည်တို့ကို၊
 ဝိဿဇနဝသေန•လွတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပိဋံ•နှိပ်စက်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တိ-
 ဖြစ်စေကုန်၏၊ ဧတိ•ရောက်လာတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ကြောင့်၊ ဤတိ•
 “ဤတိ”မည်၏၊ ဥပဒ္ဒဝန္တိ•ကား၊ တတော•ထိုနှိပ်စက်ခြင်းထက်လည်း၊
 အဓိကတရပိဋံ•အထူးသဖြင့် ပိုလွန်စွာနှိပ်စက်၏၊ ပဇ္ဇရကန္တိ•ကား၊ ဝိဿ-

မဇ္ဇရံ=အဆိပ်နှင့်တူသော အနာတည်း၊ သူစိကန္တိ=ကား၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂီနိ=အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ သူစိဟိ=အပ်တို့ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဈိတွာ ဝိယ=ထိုးသကဲ့သို့၊ ပဝတ္တမာနံ=ဖြစ်သော၊ သူလံ=ဝက်သက်အနာကို၊ ဝိသုစိကန္တိ=ကား၊ သသူလံ=ကျောက်ရောဂါအနာ၊ အာမာတိသာရံ=နုဖြူအနာရောဂါ၊ ပက္ခန္တိယန္တိ=ကား၊ ရတ္တာတိသာရံ=နုနီအနာရောဂါ၊ ဝိဇ္ဇံ ပရိဝတ္တေတွာတိ=ကား၊ ဂန္ဓာရဝိဇ္ဇာဒိကံ=ဂန္ဓာရတိုင်း၌ဖြစ်သောအတတ်ပညာအစရှိသော၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဝိဇ္ဇံ=အတတ်ပညာကို၊ ကတုပစာရံ=ပြုအပ်သောဥပစာရကို၊ ပရိဇေပိတွာ=စုပ်၍၊ (ဝါ) မန်းမှုတ်၍၊ မန္တပဌနက္ခမေန=မန္တန်ကိုရွတ်ဆိုသောအစဉ်ဖြင့်၊ ပဌိတွာ=ရွတ်ဆို၍၊ တေဟိတိ=ကား၊ တေဟိ ဝတ္ထုဟိ=ထိုအကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်။

ပယောဇနန္တိ=ကား၊ ပဝတ္တမာနံ=ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒိသ္မာတိ အာဒိ=“ဒိသ္မာ”အစရှိသည်ကို၊ ဒိဌဝိသာဒိနံ=မြင်အပ်သောအဆိပ်အစရှိသည်တို့၏၊ ယထာက္ကမေန=အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဒွတ္တိဗျာမသတပ္ပမာဏနာဂုဒ္ဓရဇဏတိ=ကား၊ ဒွတ္တိဗျာမသတပ္ပမာဏ=အလံနှစ်ရာ၊ အလံသုံးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ မဟာကာယေ=ကြီးစွာသော ခန္ဓာကိုယ်တို့ကို၊ နိမ္မိနိတွာ=ဖန်ဆင်း၍၊ ဌိတာနံ=တည်ကုန်သော၊ နာဂါနံ=နဂါးတို့ကို၊ ဥဒ္ဓရဇဏ=ထုတ်ဆောင်ခြင်း၌၊ ကုမ္ဘက္ကာနန္တိ=ကား၊ ကုမ္ဘက္ကဒေဝါနံ=ကုမ္ဘန်ဖြစ်ကုန်သောနတ်တို့အား၊ တေ ဒေဝါ=ထိုနတ်တို့သည်၊ မဟောဒရာ=ကြီးသောဝမ်းဗိုက်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ ကိရ=ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ နေသံ=ထိုနတ်တို့အား၊ ရဟဿင်္ဂမ္ပိစ=လျှို့ဝှက်အပ်အင်္ဂါတို့သည်လည်း၊ ကုမ္ဘော ဝိယ=အိုးကဲ့သို့၊ မဟန္တံ=ကြီးသည်၊ ဟံတိ=၏၊ ဟံသ္မာ=ကြောင့်၊ ကုမ္ဘက္ကာတိ=“ကုမ္ဘက္ကာ”တို့ဟူ၍၊ (ဝါ) “ကုမ္ဘန်”တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ=ကုန်၏၊ ဝေဿဝဏဿပိ=ဝေဿဝဏ်နတ်အားလည်း၊ ယက္ခာဓိပတိဘာဝေ=ဘီးလူးတို့ကိုအစိုးရသောအဖြစ်၌၊ နယနာဂုဓေန=မျက်စိဇက်နက်ဖြင့်၊ ကုမ္ဘက္ကာနံ=ကုမ္ဘန်နတ်တို့အား၊ မရဏဿ=သေခြင်းကို၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသုပိ=ထိုကုမ္ဘန်နတ်တို့၌လည်း၊ တဿ=ထိုဝေဿဝဏ်နတ်အင်း၏၊ အာဏာပဝတ္တိ=အာဏာဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

ကေစိတိ=ကာ၊ မဟာသံယိကာ=မဟာသံယိကတို့တည်း၊ “အဟော
 ဝတ ယံ တံ ကုဏ္ဍိဂတံ ဂဗ္ဘံ န သောတ္ထိနာ အဘိနိက္ခမေယျာ”တိ ပါဌော
 အဟော ဝတ ။ ပ ။ အဘိနိက္ခမေယျ”ဟူသောပါဠိသည်၊ သုန္ဒရတရော
 အထူးသဖြင့်ကောင်း၏၊ “အဟော ဝတာယံ တ”န္တိပိ=“အဟော ဝတာယံ
 တံ”ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော=ပါဠိတစ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ=ရိုသေး၏၊ “အယံ ဣတ္ထိ
 ဤမိန်းမသည်၊ ကုဏ္ဍိဂတံ=ဝမ်းဗိုက်၌ဖြစ်သော၊ တံ ဂဗ္ဘံ=ထိုကိုယ်ဝန်သုဇယ်
 ကို၊ သောတ္ထိနာ=ချမ်းသာစွာ၊ န အဘိနိက္ခမေယျ=မမွေးဖွားငြားအံ့၊ ဣတိ
 ဤသို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ=ဆိုအပ်၏၊ ကုလုမ္မဿာတိ=ကာ၊ ဂဗ္ဘဿ ဝါ=ကိုယ်ဝန်
 သုဇယ်အားလည်းကောင်း၊ ကုလုမ္မဿဝ ဝါ=အမျိုးအနွယ်အားသာလျှင်
 လည်းကောင်း၊ ကုလုမ္မဿာတိ=“ကုလုမ္မဿ”ဟူ၍လည်း၊ ဝတ္ထု=သည်၊
 ဟောတိ=၏၊ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာတိ=ကာ၊ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ=အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိကို၊
 သန္ဓာယ=၍၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ယဋ္ဌဘေဒနံ ဝိယ=အိမ်ကိုဖျက်သကဲ့သို့၊
 ဣဒ္ဓိဝိနာသော=တန်ခိုး၏ ပျက်ခြင်းတည်း၊ အဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနံ ဝိယ=မီးကိုငြိမ်း
 အေးစေသကဲ့သို့၊ ပရူပယာတော=သူတပါးတို့ကို သတ်ပုတ်ညှင်းဆဲခြင်း
 ကို၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဥပမာသံသန္ဓနံ=ဥပမာ၏နှီးနှောခြင်းကို၊ ကတံ=ပြုအပ်
 ၏၊ တံ တေသံ ဣစ္ဆာမတ္တမေဝါတိ ဧတ္ထ=၌၊ အယံ=ဤဆိုအပ်လတံ
 သည်ကာ၊ ဝိစာရဏာ=စိစစ်ခြင်းတည်း၊ တုမေ=သင်တို့သည်၊ ဣဒ္ဓိယာ
 တန်ခိုးဖြင့်၊ ပရူပယာတံ=သူတပါးကို သတ်ခြင်းကို၊ ဝဒေထ=ဆိုကြကုန်၏၊
 ဧသာ ဣဒ္ဓိ နာမ စ=ဤတန်ခိုးမည်သည်ကာ၊ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ=အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ
 လည်းကောင်း၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ=ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ မနောမယိဒ္ဓိ=မနော
 မယိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ဉာဏဝိပူရိဒ္ဓိ=ဉာဏဝိပူရိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ သမာဓိ
 ဝိပူရိဒ္ဓိ=သမာဓိဝိပူရိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ အရိယိဒ္ဓိ=အရိယိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊
 ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ=ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ပုညဝတောဣဒ္ဓိ=ပုညဝ
 တောဣဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိ=ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ တတ္ထ
 တတ္ထ=ထိုထိုအမှုကိုစွဲ၌၊ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ=ကောင်းစွာယှဉ်ခြင်းကြောင့်
 ဣဇ္ဈနဌေန=ပြီးစီးတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊ ဣဒ္ဓိ=တန်ခိုးလည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒသဝိဓာ=ဆယ်ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ=ထိုဆယ်ပါး
 သောဣဒ္ဓိတို့တွင်၊ ကတရံ=အဘယ်မည်သော၊ ဣဒ္ဓိ=တန်ခိုးကို၊ ဝဒေထ=

ဆိုကြကုန်သနည်း။ ဣတိ=ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ=မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ ဘာဝ-
 နာမယန္တိ=ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသောတန်ခိုးဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ-
 ယာ=ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသောတန်ခိုးဖြင့်၊ ပရူပယာတံ=သူတပါးတို့အားသတ်
 ခြင်းအမှုသည်၊ ကိံ ပန ဟောတိ=အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=
 ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးပုစ္ဆာတည်း၊ ဧကဝါရံ=တစ်ကြိမ်၊ အာမ ဟောတိ=ဖြစ်
 ၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ (ဝါ) ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ အာဒိတ္ထ-
 ယရဿ=မီးတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေသောအိမ်၏၊ ဥပရိ=အ
 ပေါ်၌၊ ဥဒကဘာရိတေ=ရေဖြင့်ပြည့်သော၊ ယဇ္ဇေ=အိုးကို၊ ခိတ္တေ=ပြစ်အပ်
 သည်ရှိသော်၊ ယဇ္ဇောပိ=အိုးသည်လည်း၊ ဘိဇ္ဇတိ ယထာ=ကွဲသကဲ့သို့၊
 အဂ္ဂိပိ=မီးသည်လည်း၊ နိဗ္ဗာယတိ ယထာ=ငြိမ်းအေးသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ=
 ဤအတူသာလျှင်၊ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာ=ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော တန်ခိုးဖြင့်၊
 ဧကဝါရံ=တစ်ကြိမ်၊ ပရူပယာတကမ္ပံ=သူတပါးတို့အားသတ်ခြင်းအမှုသည်၊
 ဟောတိ=၏၊ တတော=ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ ပန=စ၍ကား၊ သာ ဘာဝနာ-
 မယိဒ္ဓိ=ထိုဘာဝနာဖြင့်ပြီးသောတန်ခိုးသည်၊ နဿတိ=ပျောက်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ အာဟ=ပြီ၊ အထ=ထိုအခါ၌၊ နေ=ထိုသူတို့ကို၊ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာ=
 ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသောတန်ခိုးဖြင့်၊ ဧကဝါရံ=တစ်ကြိမ်၊ ပရူပယာတကမ္ပံ-
 သူတပါးတို့အားသတ်ခြင်းအမှုသည်၊ နေဝ ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဒွေ ဝါရေ-
 နှစ်ကြိမ်၊ ပရူပယာတကမ္ပံ=သူတပါးတို့အား သတ်ခြင်းအမှုသည်၊ န ဟော-
 တိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တာ=ဆို၍၊ သညတ္တိ=သိစေခြင်းကို၊ အာဂစ္ဆန္တ-
 လာကုန်သည်ရှိသော်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ=မေးအပ်ကုန်၏၊ ကိံ=အဘယ်သို့၊ ပုစ္ဆိ-
 တဗ္ဗာ=မေးအပ်ကုန်သနည်း၊ “ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ=ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသောတန်ခိုး
 သည်၊ ကုသလာ ကိံ=ကုသိုလ်တရားလေလော၊ အကုသလာ ကိံ=အကု-
 သိုလ်တရားလေလော၊ အဗျာကတာ ကိံ=အဗျာကတတရားလေလော၊
 သုခါယ=သုခဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ=ဝေဒနာနှင့် သမ္ပယုတ္တာ ကိံ=ကောင်းစွာ
 အညီအညွတ်အပြားအားဖြင့်ယှဉ်လေသလော၊ ဒုက္ခာယ=ဒုက္ခဖြစ်သော၊
 ဝေဒနာယ=ဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တာ ကိံ=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်ယှဉ်
 လေသလော၊ အဒုက္ခမသုခါယ=ဒုက္ခလည်းမဟုတ် သုခလည်းမဟုတ်သော
 ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တာ ကိံ=ကောင်းစွာ အညီအညွတ် အပြား

အားဖြင့်ယှဉ်လေသလော၊ သဝိတက္ကသဝိစာရာ ကိံဝိတက်၊ဝိစာရတို့နှင့် အတူတကွဖြစ်လေသလော၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ကိံဝိတက်ကားမရှိ ဝိစာရမျှသာရှိလေသလော၊ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ကိံဝိတက်ဝိစာရမရှိ လေသလော၊ ကာမာဝစရာ ကိံကာမာဝစရ ဖြစ်လေသလော၊ ရူပါစရာ ကိံရူပါဝစရဖြစ်လေသလော၊ အရူပါဝစရာ ကိံအရူပါဝစရ ဖြစ်လေသ လော”၊ ဣတိဤသို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာမေးထိုက်ကုန်၏။

ဣမံ ပန ပဉ္စဉာဏ်ပြဿနာကို၊ ယေအကြင်သူတို့သည်၊ ဇာနန္တိ သိကုန်၏၊ တေထိုသူတို့သည်၊ ဧဝံဤသို့၊ ဝက္ခန္တိပြောဆိုကုန်လတံ၊ “ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ၊ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသောစာန်နိုးသည်၊ ကုသလာ ဝါကုသိုလ် သည်လည်း၊ ဟောတိဖြစ်၏၊ အဗျာကတာ ဝါအဗျာကတသည်လည်း၊ ဟောတိဖြစ်၏၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယာ ဧဝံအဒုက္ခမသုခဝေဒနာသည် သာလျှင်၊ ဟောတိ၏၊ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ဧဝံဝိတက်၊ဝိစာရမရှိသည် သာလျှင်၊ ဟောတိ၏၊ ရူပါဝစရာ ဧဝံရူပါဝစရသည်သာလျှင်၊ ဟော တိ၏”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝက္ခန္တိပြောဆိုကုန်လိမ့်လတံ၊ တေထိုသူတို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ “ပါဏာတိပါတစေတနာပါဏာတိပါတ စေတနာသည်၊ ကုသလာကုသလာဒိသုကုသိုလ်၊အကုသိုလ်အစရှိသည် တို့တွင်၊ ကတရံ ကောဌာသံအဘယ်မည်သော အဘို့အစုသို့၊ ဘဇိတိ ကပ်ဝင်သနည်း”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗာကုန်၏၊ ဇာနန္တသိကုန်သော သူတို့သည်၊ ဝက္ခန္တိပြောဆိုကုန်လတံ၊ “ပါဏာတိပါတစေတနာသည်၊ အကုသလာဝံအကုသိုလ်သာလျှင်တည်း၊ ဒုက္ခဝေဒနီယာဝံဒုက္ခဝေဒနာ သာလျှင်တည်း၊ သဝိတက္ကသဝိစာရာဝံဝိတက်၊ ဝိစာရတို့နှင့် အတူတကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ကာမာဝစရာဧဝံကာမာဝစရသာလျှင်တည်း”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝက္ခန္တိပြောဆိုကုန်လတံ၊ ဧဝံသန္ဓေဤသို့ပြောဆိုအပ် သည်ရှိသော်၊ “တုမှာကံသင်တို့၏၊ ကထာစကားသည်၊ ကုလလတ္တိ ကေနကုသလတိက်နှင့်၊ နေဝသမေတိမညီညွတ်၊ ဝေဒနာတ္တိကေန ဝေဒနာတိက်နှင့်၊ နသမေတိမညီညွတ်၊ ဝိတက္ကတ္တိကေနဝိတက်တိက် နှင့်၊ နသမေတိမညီညွတ်၊ ပရိတ္တတ္တိကေနပရိတ္တတိက်နှင့်၊ နသမေတိမ

မညိညွတ်။ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ပြီ၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ မဟန္တံ=ကြီးသော၊ သုတ္တံ=သုတ်သည်၊ နိရတ္ထကံ ကံ ပန=အကျိုးမရှိလေသလော၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ မဟန္တံ=ကြီးသော၊ သုတ္တံ=သုတ်သည်၊ (ဝါ) ပါဠိတော်သည်၊ နိရတ္ထကံ=အကျိုးမရှိသည်ကား၊ နော=မဟုတ်၊ အတ္ထကံ ဧဝံ=အကျိုးရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ တုမေ ပန=သင်တို့သည်ကား၊ အဿ သုတ္တဿ=ထိုသုတ်၏၊ (ဝါ) ထိုပါဠိတော်၏၊ အတ္ထံ=အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ န လာနာထ=မသိကြကုန်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဣဒ္ဓိမာစေတောဝသိပ္ပတ္တောတိ ဧတ္ထ=“ဣဒ္ဓိမာစေတောဝသိပ္ပတ္တော”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ=ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသောတန်ခိုးကို၊ န အဓိပ္ပေတာ=အလိုမရှိအပ်ကုန်၊ အာထဗ္ဗဏိဒ္ဓိ ပန=အာထဗ္ဗဏိဒ္ဓိကိုကား၊ အဓိပ္ပေတာ=အလိုရှိအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတ္ထ=ဤအရာဌာန၌၊ လဗ္ဘမာနာ=ရအပ်သော၊ သာ=ထိုအာထဗ္ဗဏိဒ္ဓိကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ဆိုပြီ။

ယံ သတ္တံ=အကြင်ဒါးလက်နက်ကို၊ ဟရိတဗ္ဗံ=ဆောင်ယူအပ်၏၊ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ=အနီး၌ချထားအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဟာရံ=“ဟာရ”မည်၏၊ ဟာရံ=ဆောင်ယူအပ်သောဒါးလက်နက်၊ အနီး၌ချထားအပ်သော ဒါးလက်နက်၊ ဟာရဗေမဝ=ဆောင်ယူအပ်သောဒါးလက်နက်၊ အနီး၌ချထားအပ်သော ဒါးလက်နက်သည်သာလျှင်၊ ဟာရကံ=“ဟာရက”မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အထ ဝါ”တိ အာဒိ=“အထ ဝါ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ဇိဝိတဟရဏကံ=အသက်ကိုဆောင်တတ်သော၊ သတ္တံ ဝါ=ဒါးလက်နက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗံ=အနီး၌ချထားအပ်သော၊ သတ္တံ ဝါ=ဒါးလက်နက်ကိုလည်းကောင်း၊ “သတ္ထဟာရက”န္တိ=“သတ္ထဟာရကံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိကပ္ပဒ္ဓယေန=ဝိကပ်အနက်ရှိသော“ဝါ”သဒ္ဓါ နှစ်ခုဖြင့်၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ “ဟာရကသတ္ထ”န္တိ=“ဟာရကသတ္ထံ”ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ=ဆိုအပ်ပါလျက်၊ “သတ္ထဟာရက”န္တိ=“သတ္ထဟာရကံ”ဟူ၍၊ ဝိသေသနဿ=ဝိသေသနပုဒ်၏၊ ပရနိပါတံ=နောက်၌ကျခြင်းကို၊ ကတ္တာ=ပြု၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ “ယထာ လဘတိ၊ တထာ ကရေယျာ”တိ=“ယထာ ။ ပ ။

တထာ ကရေယျ”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပါယ်တွင်းအဓိပ္ပါယ်အနက်ကို၊ အာဟာ=ပြု၊ ဥပနိက္ခိပေယျာတိ=ကား၊ ပရိယေသေယျာတိ ဣမဿ= “ပရိယေသေယျ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ သိခိပုတ္တမတ္တံ=အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော အနက်ကို၊ ဒဿေတိ=ပြု၏၊ ဣတရထာတိ=ကား၊ “ပရိယေသေယျာ”တိ ဣမဿ= “ပရိယေသေယျ”ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ “ဥပနိက္ခိပေယျာ”တိ= “ဥပနိက္ခိပေယျ”ဟူ၍၊ ဧဝမတ္တံ=ဤအနက်ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ=မယူမူ၍၊ ပရိယေသနမတ္တမေဝ=ရှာမှီးခြင်းမျှကိုသာလျှင်၊ အဓိပ္ပေတံ=အလိုရှိအပ်သည်၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ပရိယိဋ္ဌမတ္တေနာတိ=ကား၊ ပရိယေသိတမတ္တေန=ရှာမှီးကာမျှ ဖြင့်၊ “သတ္တဟာရကံ ဝါဿ ပရိယေသေယျာ”တိ ဣမိနာ= “သတ္တဟာရကံ ဝါဿ ပရိယေသေယျာ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနဿ=ဆိုအပ်သော၊ အတ္တဿ=အနက်ကို၊ ဗျဉ္ဇနာနုရူပတော=သဒ္ဒါအားလျော်စွာ၊ ပရိပုဏ္ဏံ=ပြည့်စုံသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ အဝုတ္တတ္တာ=မဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ”တိ= “ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ”ဟူ၍၊ အာဟာ=ဆိုပြီ၊ သသတိ ဟိသံတိ=ညှင်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ သတ္တံ= “သတ္တံ”မည်၏၊ သတ္တံ=ညှင်းဆဲတတ်သောလက်နက်၊ ဝါ=တနည်းကား၊ တေန=ထိုလက်နက်ဖြင့်၊ သသန္တိ ဟိသန္တိ=ညှင်းဆဲတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ သတ္တံ= “သတ္တံ”မည်၏၊ သတ္တံ=ညှင်းဆဲကြောင်းလက်နက်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ လဝုဠပါသာဏာဒိနမ္ပိ=ဆောက်ပုတ်၊ ကျောက်တုံး၊ ကျောက်ခဲအစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ သတ္တသင်္ဂဟိတတ္တာ=လက်နက်၌ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ယံ ဧတ္ထ ထာဝရပုယောဂသင်္ဂဟိတံ သတ္တံ၊ တဒေဝ ဒဿေတု”န္တိ= “ယံ ဧတ္ထ ။ ပ ။ ဒဿေတု”ဟူ၍၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ။

ဝုတ္တာဝသေသန္တိ=ကား၊ ဝုတ္တာအသိ အာဒိဟိ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သင်္ဂလျက်အစရှိသည်တို့မှ၊ အဝသိဋ္ဌံ=ကြွင်းကျသောလက်နက်ကို၊ လဝုဠန္တိ ဧတံ အဓိဝစနံ= “လဝုဠ”ဟူသောဤအမည်သည်၊ မုဂ္ဂရဿ=ဆောက်ပုတ်၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း၊ သတ္တသင်္ဂဟောတိ= “သတ္တသင်္ဂဟော”

ဟူ၍၊ မာတိကာယံ-မာတိကာ၌၊ “သတ္တဟာရက”န္တိ ဧတ္ထ-“သတ္တဟာရ-
က”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ ဝုတ္တသတ္တသင်္ဂဟော-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လက်နက်
တို့ကိုသိမ်းယူခြင်းတည်း၊ ယသ္မာ ။ ပ ။ တသ္မာ ဒွိဓာ ဘိန္နိတွာ
ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တ”န္တိ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ရှုအပ်
သော၊ ဝုတ္တဝိဘင်္ဂနယဘေဒဒဿနံ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝေဘန်ကြောင်း
နည်းအပြားကိုပြခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ နရကေ ဝါ
ပပတာတိ အာဒိတိ ဧတ္ထ-၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ “ပပါ-
တေ ဝါ ပပတာ”တိ-“ပပါတေ ဝါ ပပတာ”ဟူ၍၊ ပရတော-နောက်မှ၊
ဝုတ္တဗ္ဗ-ဆိုအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အဝုတ္တဗ္ဗ-မဆိုအပ်သည်ကိုလည်း
ကောင်း၊ “ရုက္ခတော ဝါ ပပတာ”တိ အာဒိ-“ရုက္ခတော ဝါ ပပတာ”အစ
ရှိသော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ မရဏူပါယံ-သေခြင်း၏အကြောင်းကို၊ သင်္ဂဏှာ-
တိ-သိမ်းယူ၏၊ တေနေဝ-သာလျှင်၊ “န ဟိ သက္ကာ သဗ္ဗံ သရူပေနေဝ
ဝတ္ထု”န္တိ-“န ဟိ ။ ပ ။ ဝတ္ထု”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပရတော ဝုတ္တနယ-
တ္တာတိ-ကား၊ ပရတော-နောက်မှ၊ နိဂမနဝသေန-နိဂုံးအုပ်သည်၏ အ
စွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တဿ-ဆိုအပ်သော၊ ဒုတိယပဒဿ-နှစ်ခုမြောက်သောပုဒ်၏၊
ပဒဘာဇနေ-ပဒဘာဇနီ၌၊ (ဝါ) ပုဒ်တို့ကိုဝေဘန်ခြင်း၌၊ ဝုတ္တနယတ္တာ-
ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အတ္တတော ဝုတ္တ-
မေဝါတိ-ကား၊ မရဏူပါယဿ-သေခြင်းအကြောင်း၏၊ ဗဟုဝိဇ္ဇာ-
နိဒဿနတ္ထံ-များသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ညွှန်ပြကြောင်း အနက်
ရှိ၊ တတော-ထိုများစွာသောအပြားမှ၊ ဧကဒေသေ-တစ်စိပ်တဒေသကို၊
ဒဿိတေ-ပြအပ်သည်ရှိသော်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်သည်
သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်-
အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ န ဟိ သက္ကာ ။ ပ ။ ဝတ္ထုန္တိ-ကား၊ “ရုက္ခတော ဝါ
ပပတာ”တိ အာဒိနာ-“ရုက္ခတော ဝါ ပပတာ”အစရှိသည်ဖြင့်၊ သရူပ-
တော-သရုပ်အားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးသော၊ မရဏူပါယံ-သေခြင်း၏ အ-
ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပရိယောသာနံ-အပြီးအဆုံးသို့၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ
၍၊ ဝတ္ထု-ဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်
ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျောတိ ဧတ္ထမတံ ။ ပ ။ သေယျော
 ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဝုတ္တမရဏံဆိုအပ်ပြီးသောသေခြင်းကို၊ ယသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဣတိ-သဒ္ဓေါ-ဣတိ-သဒ္ဓါသည်၊ နိဒဿေတိ=ညွှန်ပြ၏၊ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=“မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော”ဟူသော
 ထိုစကားရပ်၌၊ ဝုတ္တမရဏံဆိုအပ်ပြီးသောသေခြင်းသည်၊ ဣတိ-သဒ္ဓ-
 သ-ဣတိ-သဒ္ဓါ၏၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တမ္ပိ-ထိုဆို
 အပ်ပြီးသောသေခြင်းကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဒ-
 သေန္တော-ဖြစ်၍၊ “မရဏစိတ္တော မရဏမနောတိ အတ္ထော”တိ=“မ-
 ရဏစိတ္တော ။ ပ ။ အတ္ထော”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ စိတ္တဿ အတ္ထဒီပ-
 နတ္ထံ ဝုတ္တာတိ-ကား၊ စိတ္တ-သဒ္ဓဿ=စိတ္တ-သဒ္ဓါ၏၊ ဝိစိတ္တာဒိအနေကတ္ထ-
 ဝိသယတ္တ=“ဆန်းကျယ်ခြင်း” အစရှိသောများစွာသော အနက်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ အယံ စိတ္တ-သဒ္ဓေါ-ဤစိတ္တ-သဒ္ဓါကို၊ ဣဝ=“မရဏစိတ္တော”
 ဟူသောဤပုဒ်၌၊ အညသ္မိ=“စိတ်”ဟူသောအနက်မှ တပါးတခြားသော၊
 အတ္ထေ=“ဆန်းကျယ်ခြင်း”အစရှိသောအနက်၌၊ ဝတ္ထမာနော-ဖြစ်ခြင်းကို၊
 န ဒဌဗ္ဗော-မမှတ်အပ်၊ အပိ တု-စင်စစ်သော်ကား၊ ဝိညာဏသ္မိယေဝ-
 စိတ်ဝိညာဏ်ဟူသောအနက်၌သာလျှင်၊ ဝတ္ထမာနော-ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တဿ အတ္ထဿ=ထိုစိတ်ဟူသောအနက်ကို၊
 နိယမနတ္ထံ-သတ်မှတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ မရဏမနောတိ ပဒံ=“မရဏမနော”
 ဟူသောပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊ ဣမိနာ=“မရဏမနော”ဟူသော ဤ
 ပုဒ်ဖြင့်၊ ပုနရုတ္တိဒေါသဿပိ=ပုနရုတ္တိဒေါသ၏လည်း၊ ဣဝ-ဤအရာ၌၊
 အနဝကာသော-အရာမဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏၊ န တာဝ
 အတ္ထော ဝုတ္တာတိ-ကား၊ “ဣတိ စိတ္တံမနော”တိ=“ဣတိ စိတ္တမ-
 နော”ဟူ၍၊ ဥဒ္ဓရိတွာပိ-ထုတ်ဆောင်၍လည်း၊ ဣတိ-သဒ္ဓနိဒသိတဿ-
 ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့်ပြဆိုအပ်သော၊ မရဏဿ-သေခြင်း၏၊ အပရာမဋ္ဌဘာ-
 ဝတော=မသုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တာဝ-သဒ္ဓေန
 ပန-တာဝ-သဒ္ဓါဖြင့်ကား၊ ပရတော-နောက်၌၊ “စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ”တိ ဣမ-
 သ=“စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ”ဤပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနေ=ပဒဘာဇနီ၌၊ “မရဏသ-
 ညီ”တိ အာဒိနာ=“မရဏသညီ” အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဣတိ-သဒ္ဓတ္ထဿ=

ဣတိ-သဒ္ဓါ၏အနက်ကို၊ ဝက္ခမာနတံ-ဆိုအပ်လတံသည်၏အဖြစ်ကို၊
ဝိဘာဝေတိ-ထင်စွာပြ၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-“မရဏ-
သည်”ဟူသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဣတိ-သဒ္ဓါနိဿိတံ-ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့်ညွှန်
ပြအပ်သော၊ မရဏသင်္ခါတမတ္ထံ-သေခြင်းဟု ဆိုအပ်သောအနက်ကို၊
ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ “မရဏသည် မရဏစေတနော မရဏာဓိပ္ပါယော”တိ-
“မရဏသည် ။ ပ ။ မရဏာဓိပ္ပါယော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တေနေဝ-
ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “စိတ္တသင်္ကပ္ပေတိ ဣမသ္မိံ ပဒေ အဓိကာရ-
ဝသေန ဣတိ-သဒ္ဓေါ အာဟရိတဗ္ဗော”တိ-“စိတ္တသင်္ကပ္ပေတိ
။ ပ ။ အာဟရိတဗ္ဗော”ဟူ၍၊ အာဟ-ဗြိ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အာဟရိ-
တဗ္ဗော-ဆောင်ယူအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “ဣဒဉ္စိ”တိ အာ-
ဒိ-“ဣဒဉ္စိ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ-ဗြိ၊ ကသံ ပန-အဘယ်သို့
လျှင်၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤစကားကို ဝိညာယတိ-သိအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ “တထာ ဟိဿာ”တိ အာဒိ-“တထာ ဟိဿ”အစရှိသောစကား
ရပ်ကို၊ အာဟ-ဆိုဗြိ၊ အဿာတိ-ကား၊ ဣတိ-သဒ္ဓဿ-ဣတိ-သဒ္ဓါကို၊
တမေဝ အတ္ထန္တိ-ကား၊ မရဏသင်္ခါတမတ္ထံ-သေခြင်းဟုဆိုအပ်သောအ
နက်ကို၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ “မရဏသည်”တိ အာဒိသု-“မရဏသည်”
အစရှိသည်တို့၌၊ မရဏံ-သေခြင်းသည်၊ ဣတိ-သဒ္ဓဿ-ဣတိ-သဒ္ဓါ၏၊
အတ္ထော-တည်း၊ “သည်”တိအာဒိ-“သည်”အစရှိသည်သည်၊ သင်္ကပ္ပ-သဒ္ဓ-
ဿ-သင်္ကပ္ပ-သဒ္ဓါ၏၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ“စိတ္တသင်္ကပ္ပေ”ဟူသော
ပုဒ်၌၊ စိတ္တ-သဒ္ဓဿ-စိတ္တ-သဒ္ဓါ၏၊ ဝိစိတ္တဝစနတာ-ဆန်းကျယ်ခြင်း အ
နက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သင်္ကပ္ပ-သဒ္ဓဿ-သင်္ကပ္ပ-သဒ္ဓါ၏၊
သညာစေတနာဓိပ္ပါယဝသေန-သညာစေတနာကိုအလိုရှိသည်၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ တိဓာ-သုံးပါးအပြားဖြင့်၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဒဿေန္တေန-ပြလိုသည်
ဖြစ်၍၊ ဝိဘာဝိတာ-ထင်စွာပြအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏၊
တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “စိတ္တော နာနပ္ပကာရတော သင်္ကပ္ပေ”
တိ အာဒိ-“စိတ္တော ။ ပ ။ သင်္ကပ္ပေ” အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-ဆိုဗြိ၊
ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ-“စိတ္တော ။ ပ ။ သင်္ကပ္ပေ”ဟူသော ဤစကား
ရပ်၌၊ အဓိပ္ပါယသဒ္ဓေန-အဓိပ္ပါယ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆို

အပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “အဓိပ္ပါယ်တိ ဝိတက္ကော
 ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ=“အဓိပ္ပါယ်တိ ။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟူ၍၊ အာဟ-
 ဆိုပြီ၊ န ဣဒံ ဝိတက္ကဿ နာမန္တိ ဣဒံ ပန=“န ဣဒံ ။ ပ ။ နာမံ”
 ဟူသောဤစကားကိုကား၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ ဝိတက္ကဿေ=ဝိတက်
 ၏သာလျှင်၊ န နာမံ=အမည်မဟုတ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊
 ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ပါကဋတ္တာ စ=ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ ဩဠာရိကတ္တာ စ=ယုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာကာရတာ=မြင့်မြတ်သောအခြင်းအရာကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
 သိအပ်ကုန်၏၊ အပါကဋတ္တာ စ=မထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ အနောဠာရိကတ္တာ စ=မယုတ်ရင်း မကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဝစာကာရတာ=နှုန့်နှေးသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ)
 ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

၁၇၄။ ကာယေကဒေသေပိ=ခန္ဓာကိုယ်၏တစ်စိပ်တဒေသ၌လည်း၊ ကာ-
 ယ-သဒ္ဓေါ=ကာယ-သဒ္ဓါသည်၊ ဝတ္တတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ “ဟတ္ထေန ဝါ”တိ အာဒိ=“ဟတ္ထေန ဝါ”အစရှိသောစကားရပ်
 ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ပဟရဏေနာတိ=ကား၊ သတ္ထေန=ဒါးလက်နက်ဖြင့်၊ ဟိ
 သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတေန=ဤဒါးလက်နက်ဖြင့်၊ ပဟရန္တိ=ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်
 တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန=ဤသဒ္ဓါ၏အနက်ကြောင့် သတ္ထံ-
 ဒါးလက်နက်ကို၊ ပတရဏန္တိ=“ပဟရဏံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ=၏၊ တဗ္ဗုနာ
 ဗဇ္ဈတိတိ=ကား၊ ပါဏာတိပါတကမ္မုနာ=ပါဏာတိပါတကံဖြင့်၊ ဗဇ္ဈတိ-
 နှောင့်ဖွဲ့၏၊ ပါဏာတိပါတကမ္မဿ=ပါဏာတိပါတကံအား၊ သိဒ္ဓံ=ပြီးစီး၏၊
 ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ “ယော ကောစိ မရတူ”
 တိ ဧတ္ထ=“ယော ကောစိ မရတူ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ယဿ ကဿစိ-
 အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဧကဿေဝ=တစ်ယောက်သောသူ၏သာ
 လျှင်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယဝိသယာ=ဇီဝိတိန္ဒြေလျှင်အာရုံပြုသော၊ ဝကေစေတနာ-
 သတ်လိုသောစေတနာသည်၊ ပဝတ္တတိ=ဖြစ်၏၊ ပဟာရပစ္စယာ=ရိုက်နှက်
 ပုတ်ခတ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ မရန္တဿေဝ=သေသောသူ၏သာလျှင်၊

ဇိဝိတိန္ဒြိယဝိသယာ=ဇိဝိတိန္ဒြေကိုအာရုံပြုသည်။ န=မဟုတ်၊ သမူဟဿ=အပေါင်းအားလည်း၊ နပိ ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊ ဥဘယထာပီတိ=ကား၊ ဥဒ္ဒေသာနုဒ္ဒေသာနံ=ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဓကစိတ္တံ=သတ်လိုသောစိတ်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္ပဏမ္ပိ=ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိပါသော်လည်း၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ=ဇိဝိတိန္ဒြေကို၊ ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒနဝသေန=ကင်းပြတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာရမ္ပဏံ=အာရုံကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပဝတ္တတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပစ္ဆာ ဝါ တေနော ဧရာဂေနာ”တိ အာဒိ=“ပစ္ဆာ ဝါ တေနော ဧရာဂေန”အစရှိသည်ကို၊ အာဟာ=ဆိုပြီ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယေန=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဗန္ဓော=စပ်ခြင်းကို၊ ဝိစ္ဆေဒတိ=ပြတ်စဲ၏၊ (ဝါ) ဖြတ်တောက်၏၊ တာဒိသံ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ပယောဂံ=လုလ္လပယောဂဝိရိယကို၊ နိဗ္ဗတ္တေန္တံ=ဖြစ်စေသည်ရှိသော်၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ ဝဓကစိတ္တံ=သတ်လိုသောစိတ်သည်၊ ပဝတ္တန္တံ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ပဟရိတမတ္တေယေဝ=ပုတ်ခတ်အပ်ကာမျှသည်သာလျှင်၊ ကမ္မနာ=ပါဏာတိပါတကံသည်၊ ဗျတိ=နှောင်ဖွဲ့၏၊ မနုဿ=အရဟန္တဿ စ=လူဖြစ်သော ရဟန္တာအားလည်း၊ ပုထုဇ္ဇနကာလေယေဝ=ပုထုဇ္ဇနဖြစ်ရာကာလ၌သာလျှင်၊ သတ္တပ္ပဟာရေ ဝါ=လက်နက်ဖြင့်ပုတ်ခတ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသေ ဝါ=အဆိပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နေပိ=ပေးအပ်ပါသော်လည်း၊ သော ပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတ္တံ=အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ=ရောက်၍၊ တေနော=ထိုအနာရောဂါကြောင့်သာလျှင်၊ ယဒိ မရတိ=အကယ်၍သေဆုံးအံ့၊ အရဟန္တယာတကော=အရဟန္တယာတကံသည်၊ (ဝါ) ရဟန္တာကို သတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ယေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ယံ ပန ဒါနံ=အကြင်အဆိပ်ပေးခြင်းကို၊ ပုထုဇ္ဇနကာလေ=ပုထုဇ္ဇနဖြစ်ရာအခါကာလ၌၊ ဒိန္နံ=ပေးအပ်၏၊ အရဟတ္တံ=အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ=ရောက်ပြီး၍၊ (ဝါ)ရောက်ပြီးမှ၊ ပရိဘူတံ=ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်၏၊ တံ ဒါနံ=ထိုအဆိပ်ပေးခြင်းသည်၊ ပုထုဇ္ဇနဿေဝ=ပုထုဇ္ဇနအားသာလျှင်၊ ဒိန္နံ=ပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

အရဟတ္တံ=အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ=ရောက်၍၊ (ဝါ) ရောက်ပြီး

မှ၊ ပရိဘုတ္တမ္ပိဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်အပ်ပါသော်လည်း၊ ပုထုဇ္ဇနကာလေ= ပုထုဇ္ဇနဖြစ်ရာ ကာလ၌သာလျှင်၊ ဒိန္နံပေးအပ်သည်၊ ပုထုဇ္ဇနဒါနမေဝ= ပုထုဇ္ဇနအားပေးအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ မရဏာဓိပ္ပါယေန=သေစေခြင်းငှာအလိုရှိသဖြင့်၊ ပုထုဇ္ဇနကာလေ=ပုထုဇ္ဇနဖြစ်ရာကာလ၌၊ ပဟာရေရိုက်နှက်ပုတ်ခြင်းကို၊ ဒိန္နံပေးအပ်သည်ရှိသော်၊ အရဟတ္တံအရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာရောက်ပြီး၍၊ (ဝါ) ရောက်ပြီးမှ၊ တေနောပဟာရေန=ထိုရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ မတေ=သေဆုံးရာ၌၊ ကသွာ=ကြောင့်၊ အရဟန္တယာတကောယေဝ=အရဟန္တယာတကကံသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) ရဟန္တာကိုသတ်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ နနု=ဖြစ်ရာလေသနည်း၊ ပုထုဇ္ဇနယာတကော=ပုထုဇ္ဇနကိုသတ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ နနု=မဖြစ်ရာလေသနည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း၊ ဝိသေသသတ္တဝတော=ထူးသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အရဟန္တယာတကောယေဝ=ရဟန္တာကို သတ်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ပုထုဇ္ဇနယာတကော=ပုထုဇ္ဇနကိုသတ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဒါနံ=စွန့်ကြပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းသည်၊ ဒေယျဓမ္မဿ=ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ပရိစ္စာဂမတ္ထေန=စွန့်ကြခြင်းမျှဖြင့်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဒါနစေတနာ=ဒါနစေတနာသည်၊ စဇိတဗ္ဗံ=စွန့်ကြအပ်သော၊ ဝတ္ထု=ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ=အာရုံပြု၍၊ စနေမတ္တမေဝ=စွန့်ကြခြင်းမျှသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အညသန္တကကရဏံ=သူတပါးဥစ္စာကို ပြုခြင်းသည်သာလျှင်၊ တဿ=ထိုသူအား၊ ဒေယျဓမ္မံပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ စနေံ=စွန့်ကြပေးကမ်းခြင်းတည်း၊ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ ယဿ=အကြင်သူ၏၊ တံ သန္တကံ=ထိုဥစ္စာကို၊ ကတံ=ပြုအပ်၏၊ တဿေဝ=ထိုသူအားသာလျှင်၊ တံ=ထိုဥစ္စာကို၊ ဒိန္နံပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝဇော=သတ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သော ပုဂ္ဂလော=သည်၊ ပါဏော=သတ္တဝါကို၊ ပါဏသညိတာ=သတ္တဝါဟု အမှတ်သညာရှိသောအားဖြင့်၊ ဝဓကစေတနာ=သတ်လိုသောစေတနာသည်၊ ဥပက္ကမော=လုလွှပ်ရိယကို

ပြု၏။ တေန ဥပက္ကမေန=ထိုလုလ္လပယောဂဝိရိယကြောင့်၊ မရဏံ=သေခြင်းတည်း။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ အင်္ဂါနံ=ဤငါးပါးကုန်သော အင်္ဂါတို့၏။ ပါရိပူရိယာဝ=ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ အင်္ဂါနံ=ဤငါးပါးကုန်သောအင်္ဂါတို့၏။ အပါရိပူရိယာ=မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ ပါဏဿ=သတ္တဝါအား၊ မရဏံ=သေခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အရဟတ္တံ=အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တဿေဝ=ရောက်သောသူအားသာလျှင်၊ မရဏံ=သေခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အရဟန္တယာတကောယေဝ=ရဟန္တာကိုသတ်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ပုထုဇ္ဇနယာတကော=ပုထုဇ္ဇင်ကိုသတ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ယသ္မာ ပန=အကြင်ကြောင့်ကား၊ “ဣမံ=ဤသူကို၊ မာရေမိ=သတ်အံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယံ သန္တာနံ=အကြင်သန္တာန်ကို၊ အာရဋ္ဌံ=အာရုံပြု၍၊ မာရဏိစ္ဆာ=သေခြင်းကိုအလိုရှိ၏။ တဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုထုဇ္ဇနဓိဏာသဝဘာဝေန=ပုထုဇ္ဇင်၏အဖြစ်၊ အာသဝေါကုန်ခမ်း ရဟန္တာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပယောဂမရဏက္ခဏာနံ=လုလ္လပယောဂကြောင့်သေခြင်းခဏတို့၏။ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့် သန္တာနဘေဒေ=သန္တာန်၏ကွဲပြားခြင်းသည်၊ သတိပိ=ရှိပါသော်လည်း၊ အဘေဒေါယေဝ=သန္တာန်မကွဲပြားသည်သာလျှင်တည်း၊ ယဒါ စ=အကြင်အခါ၌လည်း၊ အတ္ထသဒ္ဓိ=အကျိုး၏ပြီးစီးခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ ဓိဏာသဝဘာဝေါ=အာသဝေါကုန်ခမ်း ရဟန္တာ၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အရဟန္တယာတကောယေဝ=ရဟန္တာကိုသတ်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ နိဌ=ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့၊ ဂန္ထဝ္ဗံ=ရောက်အပ်၏။

အညစိတ္တေနာတိ=ကား၊ အဝဇာဓိပ္ပါယေန=သတ်ခြင်းငှာ အလိုမရှိသဖြင့်၊ (ဝါ) မသတ်လိုသဖြင့်၊ အမာရေတုကာမတာစိတ္တေန=မသေစေလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ (ဝါ) သေခြင်းငှာအလိုမရှိသောစိတ်ဖြင့်၊ နတ္ထိ ပါဏာတိပါတောတိ=ကား၊ အမာရေတုကာမတာစိတ္တေန=မသေစေလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ (ဝါ) သေခြင်းငှာအလိုမရှိသောစိတ်ဖြင့်၊ ပဟဋ္ဌတ္တာ=ရိုက်

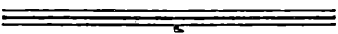
နက်ပုတ်ခတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဌမပ္ပဟာရော=ရှေးဦးစွာ ခိုက်
 နက်ပုတ်ခတ်ခြင်းသည်၊ သယမေဝ=အလိုလိုသာလျှင်၊ (ဝါ) ကိုယ်တိုင်
 သာလျှင်၊ မာရေတုံ=သေစေခြင်းငှာ၊ ကိစ္ဆာပိ န သက္ကောတိ=အကယ်၍
 ကား မတတ်နိုင်ပါပေ၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် မတတ်ကောင်းပါသော်
 လည်း၊ ဒုတိယံ=နှစ်ယောက်မြောက်သောအဖော်ကို၊ လဘိတွာ=ရ၍၊ သ-
 က္ကေန္တာ=စွမ်းနိုင်သည်ရှိသော်၊ ဇီဝိတဝိနာသနဟေတု=အသက်၏ပျက်စီး
 ခြင်း၏အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ပယောဂေါ
 တေန စ မရဏာ”န္တိ ဣမိနာ=“ပယောဂေါ တေန စ မရဏာ”ဟူသော ဤ
 ပါဠိရပ်နှင့်၊ သံသန္နနတော=နီးနှောသောကြောင့်၊ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ=
 ရှေးဦးစွာခိုက်နက်ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ=ကံနှင့်စပ်ခြင်း
 သည်၊ ယုတ္တော=သင့်၏၊ ဒုတိယေန=အဖော်နှင့်၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ=ကံနှင့်စပ်
 ခြင်းသည်၊ န ယုတ္တော=မသင့်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ တဿ=ထို
 သူအား၊ အညစ်ထွေန=တပါးတခြားသော မသေစေလိုသောစိတ်ဖြင့်၊
 ဝိနုတ္တာ=ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တေန=ကြောင့် “ဥဘယေ-
 ပိ မတေပိ ပဌမပ္ပဟာရေနေဝ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ”တိ=“ဥဘယေပိ
 ။ ပ ။ ကမ္မုနာ ဗဒ္ဓေါ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ကမ္မာပတ္တိဗျတ္တိဘာဝတ္ထန္တိ=ကား၊ အာနန္တရိယာဒိကမ္မဝိဘာဂ-
 သာ=အာနန္တရိယ အစရှိသောကံ၏ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
 ပါရာဇိကာဒိ အာပတ္တိဝိဘာဂဿ စ=“ပါရာဇိက” အစရှိသောအာပတ်ကို
 ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘာဝုနတ္ထံ=ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှာ၊
 “ဧဋ္ဌကံသိုးကို၊ မာရေမိ=သတ်အံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဝတ္တစေတနာယ=ဖြစ်
 သောစေတနာ၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂတ္တာ=ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 “ဣမံ=ဤသူကို၊ မာရေမိ=သတ်အံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သန္နိဌာပကစေတနာယ=
 ဆုံးဖြတ်ချက် ချပြီးသောစေတနာဖြင့်၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ သန္နိဟိတတ္တာ=
 စည်းဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယထာဝတ္ထုကံ=အကြောင်းဝတ္ထု အ-
 လျောက်၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ=ကံနှင့်စပ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) ကံနှင့်တွေ့ထိခြင်းသည်၊
 ဟောတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ဣမံ

ဝတ္ထု၊ မာရေမီတိ စေတနာယ အတ္တိဘာဝတော”တိ အာဒိ=“ဣမံ
 ဝတ္ထု။ ။ ပ ။ အတ္တိဘာဝတော” အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊
 ဟိ=ခွဲ၍ဆိုဦးအံ့၊ သဗ္ဗတ္ထ=အလုံးစုံ၌၊ ပုရိမံ=ရှေး၌ဖြစ်သော၊ အဘိသန္ဓိစိတ္တံ=
 အလွန်ဝမ်းမြောက်သောစိတ်သည်၊ အပ္ပမာဏံ=ပမာဏမဟုတ်၊ (ဝါ) လို
 ရင်းမဟုတ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ တေန=ထိုအလွန်ဝမ်းမြောက်
 သောစိတ်ဖြင့်၊ အတ္တသိဒ္ဓိယာ=အကျိုးပြီးစီးခြင်း၏၊ အဘာဝတော=မရှိ
 သောကြောင့်တည်း၊ ဝေကစိတ္တံ ပန=သတ်လိုသောစိတ်သည်ကား၊ တဒါ-
 ရမ္ပဏဉ္စ=ထိုအာရုံရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ=ဇီဝိတိန္ဒြေကို၊ အာ-
 နန္တရိယာဒိဘာဝေ=အာနန္တရိယကံ အစရှိသောအဖြစ်၌၊ ပမာဏံ=လိုရင်း
 ပမာဏတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=၏၊ ယာတကော စ ဟောတိတိ-
 ကား၊ ပါဏာယာတကော=သူတပါးအသက်ကိုသတ်တတ်သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ ပါဏာတိပါတကမ္မနာဝ=ပါဏာတိပါတကံဖြင့်သာလျှင်၊ ဗဒ္ဒေါ-
 စပ်ယှဉ်သည်၊ (ဝါ) တွေ့ထိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊
 အတ္ထော=တည်း၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ ယထာဣမံ-
 အစဉ်အတိုင်း၊ ပါရာဇိက၊ ထုလ္လစ္စယ၊ ပါမိတ္တိယာနိ=ပါရာဇိကအာပတ်၊
 ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်၊ ပါမိတ်အာပတ်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ=သိအပ်ကုန်၏၊
 “မာတာပိတုအရဟန္တာနံ အညတရံ မာရေမီ”တိ=ကား၊ ဂုဏမဟန္တေ-
 သု=ဂုဏ်အားဖြင့်ကြီးမြတ်သူတို့တွင်၊ ပဝတ္ထုပုဗ္ဗစေတနာယ=ဖြစ်သောရှေ့
 အဘို့စေတနာသည်၊ (ဝါ) ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သောစေတနာသည်၊ ဒါရုဏာ-
 ဘာဝတော=ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တထာဝရပုဗ္ဗဘာဂစေ-
 တနာပရိဝါရာ=ထိုသို့ အပြားရှိသော ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော စေတနာ၏
 အခြံအရံဖြစ်သော၊ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ=ပြီးဆုံးသော စေတနာသည်၊
 (ဝါ) ဆုံးဖြတ်သောစေတနာသည်၊ ဒါရုဏာဝ=ကြမ်းတမ်းသည်သာလျှင်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ဣမ ပန စေတနာ ဒါရုဏာ
 ဟောတိ”တိ=“ဣမ ။ ပ ။ ဟောတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ဣမိနာ
 စ=“ဣမ ။ ပ ။ ဟောတိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်လည်း၊ “ဧဋ္ဌကံ=သိုးကို၊
 မာရေသာမိ=သတ်အံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ မာတာပိတု-
 အာဒိနံ=အမိ၊ အဖအစရှိသည်တို့ကို၊ မာရဏေပိ=သတ်ရာ၌လည်း၊ ပုဗ္ဗ-

ဘာဂစေတနာယ=ဧေအဘိဉ္ဇိဖြစ်သောစေတနာ၏။ အဒါရုဏတ္တာ=မကြမ်း
တမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညထာ=တပါးတခြားသော အပြားဖြင့်၊
ပဝတ္တာအာနန္တရိယကမ္မတော=ဖြစ်သောအာနန္တရိယကံမှ၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပ-
ဝတ္တာနန္တရိယဿ=ဖြစ်သောအာနန္တရိယကံ၏၊ နာတိဒါရုဏတာ=မကြမ်း
တမ်းသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာဝ=ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟော-
တိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ=မှတ်ထိုက်ကုန်၏။

လောဟိတကန္တိ=ကား၊ လောဟိတမက္ခိတံ=သွေးတို့ဖြင့်လိမ်းကျံ
အပ်သည်၊ (ဝါ) သွေးတို့ဖြင့်ပေကျံအပ်သည်၊ ကမ္ပံ ကရောဇ္ဇေတိ=ကား၊
ယုဒ္ဓကမ္ပံ=စစ်ထိုးခြင်းအမှုကို၊ ကရောဇ္ဇေ=ပြုသည်တို့ကို၊ ယထာဓိပ္ပါယ်
ဂတေတိ=ကား၊ ယောဓံ=စစ်သည်သူရဲကောင်းတို့ကို၊ ဝိဇ္ဇိတွာ=ထိုးပစ်ပုတ်
ခတ်သောကြောင့်၊ ပိတရိ=ဖခင်၌၊ (ဝါ) ကို၊ ဝိဒ္ဓေ=ထိုးပစ်ပုတ်ခတ်အပ်မိ
သည်ရှိသော်၊ ဣဒ္ဓေ=ဤစကားကိုလည်း၊ ယထာဓိပ္ပါယ်=အလိုအလျောက်၊
တေန=ထိုသူသည်၊ တထာဝိဒ္ဓဘာဝဒဿနတ္ထံ=ထိုသို့သော ထိုးပစ်ပုတ်
ခတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှာ၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အယထာဓိပ္ပါယ် ပန=ဤ
အလိုအလျောက်သည်ကား၊ ဥဇုကမေဝ=ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ ဂန္ဓာ=
သွား၍၊ ပိတရိ=ဖခင်ကို၊ ဝိဒ္ဓေပိ=ထိုးပစ်ပုတ်ခတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ မရ-
ဏာဓိပ္ပါယေန=သေစေလိုသဖြင့်၊ အတ္တနာဝ=မိမိကိုယ်တိုင်သည်သာလျှင်၊
ကတပ္ပယောဂတ္တာ=ပြုအပ်သော လုလ္လပယောဂဝီရိယ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဝိသင်္ကေတော=ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ နေဝ အတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊
ဝဒန္တိ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အာနန္တရိယံ ပန နုတ္ထိတိ=ကား၊ ပိတရံ=ဖခင်ကို၊
ဥဒ္ဓိဿ=ရည်စူး၍၊ ကတပ္ပယောဂါဘာဝတော=ပြုအပ်သော လုလ္လပယော-
ဂ ဝီရိယ၏ မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အဓိဋ္ဌာယတိ မာတိကာဝသေန
အာဏတ္တိကပယောဂကထာဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ ဝိဇ္ဇာတိ=ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ခနံ=လေးကို၊ ကမေတွာ=ဆွဲငင်

၍၊ ဝိဇ္ဇာ=ပစ်ခတ်လော့၊ ဧဝံ ပဟာရာတိ=ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဒဠ်=မြဲမြံစွာ၊ အသိ=သန်လျက်ကို၊ ဂဟေတွာ=ဆွဲကိုင်၍၊ ပဟာရ=ပုတ်ခတ်လော့၊ ဧဝံ ယာတေဟိတိ=ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ကမ္မကာရဏံ=ညှင်းဆဲနိပ်စက်ခြင်းကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ မာရေဟိ=သတ်လော့၊ မဇ္ဈေတိ=ကား၊ ဟတ္ထိနော=ဆင်၏၊ ပိဋ္ဌမဇ္ဈေ=ကျောကုန်းအလယ်၌၊ ဧတေနာတိ=ကား၊ “အဓိဋ္ဌာဟိတွာ=ဆောက်တည်၍၊ (ဝါ) စီရင်၍၊ အာဏာပေတိ=စေခိုင်း၏၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ တတ္ထာတိ=ကား၊ အာဏတ္ထိကပ္ပယောဂေ=စေခိုင်းရာ လုလ္လပယောဂ၌။

ကိရိယာဝိသေသော=အမှုအရာကိရိယာအထူးသည်၊ အဋ္ဌကထာသု=အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ကိစ္ဆာပိ အနာဂတော=အကယ်၍ကား မလာပါပေ၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် မလာပါသော်လည်း၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ “ဧဝံ ဝိဇ္ဇာ၊ ဧဝံ ပဟာရ၊ ဧဝံ ယာတေဟိ”တိ=“ဧဝံ ။ ပ ။ ယာတေဟိ”ဟူ၍၊ ကိရိယာဝိသေသဿ=အမှုအရာကိရိယာအထူးကို၊ ပရာမဋ္ဌတ္တာ=သုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာစရိယပရမ္ပရာယ=ဆရာအဆက်ဆက်မှ၊ အာဘတံ=ဆောင်ယူအပ်သော၊ ကိရိယာဝိသေသံ=ကိရိယာ အထူးကို၊ ပါဠိယာ=ပါဠိတော်နှင့်၊ သံသန္တနတော=နှီးနှောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ဒဿေန္တော=၍၊ “အပရော နယော”တိ အာဒိ=“အပရော နယော”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ ဆေဒနန္တိ=ကား၊ ဟတ္ထာဒိဆေဒနံ=လက်အစရှိသည်ကို-ဖြတ်ခြင်းတည်း၊ ဘေဒနန္တိ=ကား၊ ကုစ္ဆိအာဒိဖာလနံ=ဝမ်းဗိုက်အစရှိသည်ကို ဖောက်ခွဲခြင်းတည်း၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဥသုနာ=မျှားဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇနံ=ပစ်ခတ်ခြင်းတည်း၊ အသိနာ=သံလျက်ဖြင့်၊ ဆေဒနံ=ဖြတ်ခြင်းတည်း၊ မုဂ္ဂရာဒိဟိ=ဆောက်ပုတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သိသာဒိဘေဒနံ=ဦးခေါင်းအစရှိသည်ကိုခွဲခြင်းတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတ္ထ=“ဆေဒနံ၊ ဘေဒနံ၊ ဝိဇ္ဇနံ”ဟူသော ဤပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော=ကို၊ ဒဋ္ဌဇော=၏၊ သင်္ခမုဏ္ဍကန္တိ=ကား၊ သင်္ခမုဏ္ဍကမ္မကာရဏံ=ခရုသင်းကဲ့သို့ ဦးပြည်းသောအမှုကိုပြုသည်၊ (ဝါ) ခရုသင်းကဲ့သို့ ဦးခေါင်းရိတ်ခြင်းအမှုကိုပြုသည်၊ တံ=ထိုအမှုကို၊ ကရောန္တာ=ပြုကုန်သည်ရှိသော်၊ ဥတ္တရောဋ္ဌ-

ဥဘတောကဏ္ဍစဉ်ကဂလဝါဠကပရိစ္ဆေဒန=အထက်နှုတ်ခမ်းမှ နားပန်
နှစ်ဘက်တိုင်အောင် လည်မျို(ရေမျို) အပိုင်းအခြားရှိသော၊ စမ္ပ=အရေကို၊
ဆိန္တတွာ=ဖြတ်၍၊ သဗ္ဗကေသေ=အလုံးစုံသော ဆံပင်တို့ကို၊ ဧကတော=
တပေါင်းတည်း၊ ဂဏ္ဍိ=ထုံးသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဒဏ္ဍကေန=ဒုတ်ဖြင့်၊
ပလိဝေဌေတွာ=ရစ်ပတ်၍၊ ဥပ္ပဋ္ဌေန္တိ=နှုတ်ကုန်၏၊ ကေသေဟိ=ဆံပင်တို့
နှင့်၊ သဟ=အတူတကွ၊ စမ္ပ=အရေသည်၊ ဥဌဟတိ=တက်လာ၏၊ တတော=
ထိုနောင်မှ၊ သိသာကဋ္ဌာဟံ=ဦးခေါင်းခွံကို၊ ထူလသက္ခရာဟိ=ကျောက်
အိုးခြမ်းကွဲတို့ဖြင့်၊ ယံသိတွာ=ပွတ်တိုက်၍၊ ဓောဝန္တာ=ဆေးကြောကြကုန်
လျက်၊ သင်္ခဝဏ္ဏံ=ခရသင်းအဆင်းရှိသည်ကို၊ ကရောန္တိ=ကုန်၏၊ ဧဝမာ-
ဒိဟိတိ ဧတ္ထ=“ဧဝမာဒိဟိ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိ
သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဗိလင်္ဂထာလိကံ=ပုံးရည်အိုးကို၊ ရာဟုမုခံ=ရာဟုသူရိန်၏ခံတွင်း
ကို၊ ဇောတိမာလိကံ=ဆီးမီးစာဖြင့်ရစ်ပတ်ခြင်းကို၊ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကံ=လက်
၌ထွန်းလင်းတောက်ပခြင်းကို၊ ဧကရဝတ္ထိကံ=ပိန်မျက်လုံးကို၊ စီရကဝါသိ-
ကံ=ကြာမြင့်စွာပုတ်သိုးသောအမှုကို၊ ဧဇောယျကံ=သံတံကျင်ဖြင့်ရိုက်နှက်
ခြင်းကို၊ ဗဠိသမံသိကံ=ငါးမျှားချိတ်ဖြင့် အရေးအသား စိုက်နှက်ခြင်းကို၊
ကဟာပဏိကံ=တစ်အသပြာမျှလောက်သောအသားကိုချခြင်းကို၊ ခါရာ-
ပတစ္ဆိတံ=ကြမ်းတမ်းစွာချပ်နှောင်ခြင်းကို၊ ပလိယပရိဝတ္ထိကံ=နားနှစ်ဘက်
ကို သံတံကျင်ဖြင့် စိုက်နှက်ခြင်းကို၊ ပလာလပိဋကံ=ကောက်ရိုးစည်း ကဲ့
သို့ရစ်ပတ်ခြင်းကို၊ ဧဝမာဒိ=ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗ=အလုံးစုံသော၊ ကမ္မ-
ကာရဏံ=ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်အပ်၏၊
(ဝါ) သိမ်းယူအပ်၏။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ ဗိလင်္ဂထာလိကန္တိ=ကား။
ကဋ္ဌိယဥက္ခလိကကမ္မကာရဏံ=ပအုံးရည်ခုံလောက်(ဖိုခနောက်)အမှုကိစ္စ
ကို ပြုခြင်းတည်း၊ တံ ကမ္ပံ=ထိုအမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တာ=ပြုကုန်သောသူ
တို့သည်၊ သိသကပါလံ=ဦးခေါင်းခွံကို၊ ဥပ္ပါဋ္ဌေတွာ=နှုတ်၍၊ တတ္ထံ=အလုံး
တပြောင်ပြောင် ရဲရဲတောက် ပူလောင်နေသော၊ အယောဂုဠံ=သံထွေခဲ
ကို၊ သဏ္ဍာသေန=ညှပ်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ=ဆွဲကိုင်၍၊ တတ္ထံ=ထိုဦးခေါင်း၌၊

ပက္ခပန္နိ-ထည့်ကြကုန်၏။ တေန-ထို့ကြောင့်၊ မတ္ထလုဂ်-ဦးကျောက်သည်၊ ပက္ခယိတ္တာ-ကျိုက်ကျိုက်ဆူ၍၊ ဥပရိ-အထက်သို့၊ ဥတ္တရတိ-တက်လာ၏။ ရာဟုမုခန္တိ-ကား၊ ရာဟုမုခကမ္မကာရကံ-ရာဟုအသူရိန်ခံတွင်းအမှုကိစ္စကိုပြုခြင်းတည်း။ တံ ကမ္ပ-ထိုအမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကုန်သောသူတို့သည်၊ သင်္ကနာ-သံချောင်းဖြင့်၊ မုခ-မျက်နှာကို၊ ဝိဝရိတ္တာ-ဖွင့်၍၊ အန္တော-မုခခံတွင်းအတွင်း၌၊ (ဝါ) ပါးစပ်အတွင်း၌၊ ဒိပံ-ဆီမီးကို၊ ဇာလေန္တိ-ထွန်းညှိကြကုန်၏။ ကဏ္ဍစူဠိကာဟိ ဝါ-နားပန်းနှစ်ဘက်တို့မှလည်း၊ ပဌာယ-စ၍၊ မုခ-မျက်နှာကို၊ နိခါဒနေန-ဆောက်ဖြင့်၊ ခဏန္တိ-ထွင်းကြကုန်၏။ လောဟိတံ-သွေးသည်၊ ပဌရိတ္တာ-ယိုစီး၍၊ မုခခံတွင်းကို၊ (ဝါ) ပါးစပ်ကို၊ ပူရေတိ-ပြည့်စေ၏။ ဇောတိမာလိကန္တိ-ကား၊ သကလသရိရံ-အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ တေလပိလောတိကာယ-ဆီစွတ်သော အဝတ်ပုဆိုးဖြင့်၊ ဝေဠေတ္တာ-ရစ်ပတ်၍၊ အာလိမ္မန္တိ-လိမ်းကျံကုန်၏။ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကန္တိ-ကား၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ တေလပိလောတိကာယ-ဆီဆွတ်သောအဝတ်ပုဆိုးဖြင့်၊ ဝေဠေတ္တာ-ရစ်ပတ်၍၊ ဒိပံ ဝိယ-ဆီးမီးကဲ့သို့၊ ပဇ္ဇာလေန္တိ-တောက်လောင်စေကုန်၏။ ဧရကဝတ္ထိကန္တိ-ကား၊ ဧရကဝတ္ထကမ္မကာရကံ-ပိန်မျက်လုံးကဲ့သို့ ပြုသောအမှုကိစ္စကို၊ တံ ကမ္ပ-ထိုအမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဟေဌာ ဂိဝတော-လည်ရစ်အောက်မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ စမ္ပဝဋ္ဋေ-မြှေးယှက်သော အရေတို့ကို၊ ကန္တိတွာ-ခွါ၍၊ ဂေါပ္ပကေ-ဖမ္ပက်၌၊ (ဝါ) ခြေမျက်စိ၌၊ ပါတေန္တိ-ကျစေကုန်၏။ အထ-ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုအရေလုံးကို၊ ယောတ္တေဟိ-လွန်ကျိုးတို့ဖြင့်၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ကမန္တိ-ဆွဲငင်ကုန်၏။ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အတ္တနောဝ-မိမိ၏သာလျှင်၊ စမ္ပဝဋ္ဋေ-အရေလုံး၌၊ အက္ကမိတွာ-နင်း၍၊ ပတတိ-လည်းကျ၏။ စီရကဝါသိကန္တိ-ကား၊ စီရကဝါသိကကမ္မကာရကံ-ကြာမြင့်စွာပုတ်သိုးသောအမှုကိုပြုခြင်းတည်း။ တံ ကမ္ပ-ထိုကြာမြင့်စွာပုတ်သိုးသော အမှုကိုပြုခြင်းကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကြကုန်သည်ရှိသော်၊ တထေဝ-ထိုအတူသာလျှင်၊ စမ္ပဝဋ္ဋေ-မြှေးယှက်သောအရေတို့ကို၊ ကန္တိတွာ-ခွါ၍၊ ကဋိယံ-ခါး၌၊ ဌပေန္တိ-ထားကြကုန်၏။ ကဋိတော-ခါးမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ကန္တိတွာ-ခွါ၍၊ ဂေါပ္ပကေသု-ဖမ္ပက်တို့၌၊ (ဝါ) ခြေမျက်စိတို့၌၊

ဌပေန္တိယားကြကုန်၏။ ဥပရိမေဟိ-အထက်ခန္ဓာကိုယ်တို့မှာ၊ ဟေဌိမသရိ-
ရံ-အောက်ပိုင်းဖြစ်သောခန္ဓာကိုယ်ကို၊ စီရကနိဝါသနနိဝတ္ထံ ဝိယ-ကြာမြင့်
စွာဝတ်အပ်သောအဝတ်မရှိသကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏။ ဧဏေယျကန္တိ-ကား၊
ဧဏေယျကမ္မကာရကံ-သံတံကျင်ဖြင့် စိုက်နှက်သောအမှုကိုစွဲကို ပြုခြင်း
တည်း။ တံ ကမ္မံ-ထိုသံတံကျင်ဖြင့် စိုက်နှက်သောအမှုကိုစွဲကို ပြုခြင်းကို၊
ကရောန္တာ-ပြုကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဥဘောသု-နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ကပ္ပ-
ရေသု စ-တံတောင်ဆစ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဇန္တုကေသု စ-ပုဆစ်ဒူးဝန်း
တို့၌လည်းကောင်း၊ အယဝလယာနိ-သံကွင်းတို့ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ (ဝါ)
ခပ်၍၊ အယသူလာနိ-သံတံကျင်တို့ကို၊ (ဝါ) သံဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော တံ
ကျင်တို့ကို၊ ကောဋေန္တိ-စိုက်နှက်ကြကုန်၏။ သော-ထိုသူသည်၊ စတူဟိ-
လေးခုကုန်သော၊ အယသူလေဟိ-သံတံကျင်တို့ဖြင့်၊ ဘူမိယံ-မြေကြီးပေါ်
၌၊ ပတိဌာတိ-တည်၏။ အထ-ထိုအခါ၌၊ နံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ပရိဝါရေတွာ-
ခြံရံ၍၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏။ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ကာလေန
ကာလံ-ရံဖန်ရံခါ၊ သန္တိတော-အစပ်မှာ၊ သူလာနိ-တံကျင်တို့ကို၊ အပနေ-
တွာ-ပယ်ရှား၍၊ စတူဟိ-လေးခုကုန်သော၊ အဋ္ဌိကောဋီဟိယေဝ-အရိုး
အစပ်တို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ဌပေန္တိယားကြကုန်၏။

ဗဠိသမံသိကန္တိ-ကား၊ ဥဘောဟိ မုခေဟိ-ခံတွင်းနှစ်ဘက်တို့မှာ၊
(ဝါ) နှစ်ဘက်ကုန်သော ခံတွင်းတို့မှာ၊ ဗဠိသေဟိ-သံပြားကောက်တို့ဖြင့်၊
(ဝါ) ငါးမျှားချိတ်တို့ဖြင့်၊ ပဟရိတွာ-ချိတ်၍၊ စမ္ပမသနဟာရူနိ-အရေ၊
အသား၊ အကြောတို့ကို၊ ဥပ္ပါဋေန္တိ-ထုတ်နှုတ်ကုန်၏။ ကဟာပဏိကန္တိ-
ကား၊ သကလသရိရံ-အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ တိခိဏာဟိ-ထက်စွာ
ကုန်သော၊ ဝါသီဟိ-ပဲကွပ်တို့ဖြင့်၊ ကောဋိတော-အစမှာ၊ (ဝါ) အစွန်အဖျား
မှာ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ကဟာပဏမတ္တံ ကဟာပဏမတ္တံ-တစ်အသပြာ၊ တစ်
အသပြာမျှလောက်သောအသားကို၊ ပါတေန္တာ-ကျစေကုန်လျှက်၊ ကော-
ဋေန္တိ-ရှေ့ကုန်၏။ (ဝါ) ခုတ်ဖြတ်ကုန်၏။ ခါရာပတစ္ဆိကန္တိ-ကား၊ သရိရံ-
ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊ အာဝုခေဟိ-လက်နက်တို့ဖြင့်၊
ပဟရိတွာ-ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ ကေစ္ဆေဟိ-ကျပ်တို့ဖြင့်၊ ခါရံ-ကြမ်းတမ်း

စွာ၊ ယံသန္တိ=ပွတ်တိုက်ကြကုန်၏။ (ဝါ) ချုပ်ကြကုန်၏။ စမ္ပမံသနဟာရု-
နိ=အရေ၊ အသား၊ အကြောတို့သည်။ ပုဂ္ဂရိတွာ=လျော့ကျ၍၊ အဋ္ဌိက-
သင်္ခလိကာဝ=အရိုးချည်းသာလျှင်၊ တိဌတိ=တည်၏။ ပလိယပရိဝတ္တိက-
န္တိ=ကား၊ ဧကေန=တစ်ဘက်သော၊ ပဿေန=နံပါးဖြင့်၊ နိပဇ္ဇာပေတွာ=
အိပ်စေ၍၊ ကဏ္ဍဆိဒ္ဓေ=နားပေါက်၌၊ အယသ္မလံ=သံစို့ကို၊ ကောဋေတွာ=
စိုက်နှက်၍၊ ပထဝိယာ=မြေ၌၊ ဧကာဗဒ္ဓံ=တစ်စပ်တည်းစပ်သည်ကို၊ က-
ရောန္တိ=ပြုကြကုန်၏။ အထ=ထိုအခါ၌၊ နံ ပုဂ္ဂလံ=ကို၊ ပါဒေ=ခြေထောက်
တို့ကို၊ ဂဟေတွာ=ဆွဲကိုင်၍၊ အာဝိဇ္ဇန္တိ=ဆွဲငင်ကုန်၏။ (ဝါ) လည်ကုန်၏။
ပလာလပိဌကန္တိ=ကား၊ ဆေကော=ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော၊ ကာရဏိ-
ကော=အမှုလုပ်သွားသည်၊ ဆဝိစမ္ပံ=အရေအသားကို၊ အတ္ထိန္ဒြိတွာ=ခုတ်ဖြတ်
၍၊ နိသဒပေါတေဟိ=ကျောက်ပျဉ်ချပ်၊ ကျောက်သားတို့ဖြင့်၊ အဋ္ဌိနိ=အရိုး
တို့ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ=ခွဲ၍၊ ကေသေသု=ဆံပင်တို့၌၊ ဂဟေတွာ=ဆွဲငင်ကိုင်၍၊
ဥက္ခိပတိ=မြှောက်ချီ၏။ မံသရာသိယေဝ=အသားစုသည်သာလျှင်၊ ဟော-
တိ=၏။ အထ=ထိုအခါ၌၊ နံ ပုဂ္ဂလံ=ကို၊ ကေသေဟေဝ=ဆံပင်တို့ဖြင့်သာ
လျှင်၊ ပရိယောနန္ဒိတွာ=မြှေးယှက်၍၊ ဂဏန္တာ=ယူကုန်လျှက်၊ ပလာလ-
ဝဋ္ဋိံ ဝိယ=ကောက်ရိုးစုကဲ့သို့၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပလိဝေဋ္ဌန္တိ=ရစ်ပတ်ကုန်၏။

ဝတ္ထု=ဝတ္ထုကို၊ (ဝါ) သတ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝိသံဝါဒေတွာ=ချွတ်
ယွင်းစေ၍၊ တတော=ထိုသတ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ၊ အညံ=တပါးတခြားသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ မာရေဟိ=သတ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ပုဒ်တို့နှင့်စပ်ယှဉ်
ခြင်းကို၊ ကာတဇ္ဇော=ပြုအပ်၏၊ ပုရိမပဿဒိနမ္ပိ=ရှေးဦးစွာ မြင်ခြင်းအစ
ရှိသည်တို့၏လည်း၊ ဝတ္ထုသဘာဂတော=ဝတ္ထု၏သဘောကြောင့်၊ ဝတ္ထုဂ္ဂ-
ဟဏေနေဝ=ဝတ္ထုကိုယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းတည်း၊ ဣတိ
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပုရတော ပဟရိတွာ”တိ အာဒိ=“ပုရတော ပဟ-
ရိတွာ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ စိတ္တေန=စိတ်ဖြင့်၊ “ပုရတော ဝါ”တိ=
ရှေ့မှဟူ၍လည်း၊ နိယမံ=သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ကတွာ ဝါ=ပြု၍လည်းကောင်း၊
အကတွာ ဖါ=မပြုမူ၍လည်းကောင်း၊ “ပုရတော=ရှေ့မှ၊ ပဟရိတွာ=ရိုက်
နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ မာရေဟိ=သတ်လော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေ=ပြောဆိုအပ်

သည်ရှိသော်၊ အညတ္ထ=တပါးတခြားသောအရပ်၌၊ ပဟရိတွာ=ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ မာရေဟိ=သတ်လော့၊ လေသံ=အမြွက်ကို၊ သြဇ္ဈေတွာ=ထောင်၍၊ အဝုတ္တတ္တာ=မပြောဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသင်္ကေတောဝ=ချွတ်ယွင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ စိတ္တေန ပန=စိတ်အားဖြင့်ကား၊ ယတ္ထ ကတ္တစိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌၊ ပဟရိတွာ=ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ ဣစ္ဆန္တောပိ=အလိုရှိပါသော်လည်း၊ “ပုရတော=ရှေ့မှ၊ ပဟရိတွာ=ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ မာရေဟိ=သတ်လော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သစေဝဒတိ=အကယ်၍ပြောဆိုအံ့၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=အား၊ လေသံ=အမြွက်ကို၊ သြဇ္ဈေတွာ=ထောင်၍၊ တထာ=ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝုတ္တမတ္ထံ=ပြောဆိုအပ်တိုင်းသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ တေနေဝ စိတ္တေန=ထိုစိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ သမုဋ္ဌာပိတဝိညတ္တိကတ္တာ=ဖြစ်စေအပ်သော ကာယဝိညတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကတော=မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကအာပတ်မှ၊ ပရိယာယေန=ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ အမုစ္စနတော=မလွတ်သောကြောင့်၊ “အညတ္ထ=တပါးတခြားသော အရပ်၌၊ ပဟရိတွာ=ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ မာရိတေပိ=သေဆုံးရာ၌လည်း၊ ဝိသင်္ကေတော=ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ နေဝတ္ထိ နေဝ အတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ကေစိ ပန=အချို့သောသူတို့သည်ကား၊ တံဝစနံ=ထိုစကားကို၊ န ဣစ္ဆန္တိ=အလိုမရှိကြကုန်၊ ဝတ္ထုဝိသေသေနာတိ=ကား၊ မာတုအာဒိဝတ္ထုဝိသေသေန-အမိ (မိခင်)အစရှိသော ဝတ္ထုအထူးအားဖြင့်၊ ကမ္မဝိသေသောတိ=ကား၊ အာနန္တရိယာဒိကမ္မဝိသေသ-အနန္တရိယကံ အစရှိသော ကံအံ့ထူးတည်း၊ အာပတ္တိဝိသေသောတိ=ကား၊ ပါရာဇိကာဒိအာပတ္တိဝိသေသော=ပါရာဇိက အစရှိသော အာပတ်အထူးတည်း။

“ဧတံ ဂါမေ ဌိတ”န္တိ-“ဧတံ ဂါမေ ဌိတံ”ဟူသော ဤစကားရပ်ကို၊ ဂါမာ=ရွာကို၊ ပုဂ္ဂလနိယမနတ္ထံ=ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်သားခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တော=၏၊ သြကာသနိယမနတ္ထံ=အရပ်ဒေသကို မှတ်သားခြင်းအကျိုးငှာ၊ န ဝုတ္တော=ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ သြကာသံ=

အရပ်ဒေသကို၊ အနိယမေတွာ=မသတ်မှတ်မှု၍၊ ပုဂ္ဂလဿေဝ=ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်၊ နိယမိတတ္တာ=မှတ်သားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသင်္ကေတော=ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ “ဂါမေယေဝါ”တိ အာဒိသု ပန=“ဂါမေယေဝ”အစရှိသောစကားကိုကား၊ ဩကာသဿ=အရပ်ဒေသကို၊ နိယမိတတ္တာ=မှတ်သားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အညတ္ထ=တပါးတခြားသောရွာ၌၊ မာရိတေ=သတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဝိသင်္ကေတော=ချွတ်ယွင်းခြင်းကို၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏။

တုဏ္ဏေနာတိ=ကား၊ ခဂ္ဂကောဋိယာ=သံလျက်အစွန်အဖျားဖြင့်၊ တရုနာတိ=ကား၊ ခဂ္ဂမုဋိနာ=သံလျက်အနှောက်ဖြင့်။

ဧတံ ဂစ္ဆန္တိတိ=“ဧတံ ဂစ္ဆန္တိ”ဟူသည်ကား၊ ဂမနေန=သွားခြင်းဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလောဝ=ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်၊ နိယမိတော=မှတ်သားအပ်၏၊ ဣရိယာပထာ=ဣရိယာပုတ်ကို၊ န နိယမိတော=မမှတ်သားအပ်၊ တေန=ကြောင့်၊ “နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော”တိ=“နတ္ထိ ဝိသင်္ကေတော”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ဂစ္ဆန္တမေဝါတိ အာဒိနာ=“ဂစ္ဆန္တမေဝ”အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်၊ ဣရိယာပထာ=ဣရိယာပုတ်ကို၊ နိယမိတော=မှတ်သားအပ်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ”တိ=“ဝိသင်္ကေတော ဟောတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

“ဒီယံ=အရပ်ရှည်သောသူကို၊ မာရေဟိ=သတ်လော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်မိသော်လည်း၊ ဒီယသဏ္ဌာနာနံ=အရပ်ရှည်သောပုသဏ္ဌန်ရှိသူတို့၏၊ ဗဟုဘာဝတော=များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတ္ထနာမဇ္ဇ=ဤအမည်ရှိသော သူသည်လည်း၊ ဧဝရူပံ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဒီယံ=အရပ်ရှည်သောသူတည်း၊ (ဝါ) အရပ်မြင့်သောသူတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အညေသံ=တပါးတခြားသောသူတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏလက္ခဏေန=မဆက်ဆံသောလက္ခဏာဖြင့်၊ အနိဒ္ဓိဋ္ဌတ္တာ=မညွှန်ပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “အနိယမေတွာ အာဏာပေတိ”တိ=“အနိယမေတွာ အာဏာပေတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ တေနေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ယံ ကိဉ္စိတာဒိသံ မာရေတိ”တိ=ယံ ကိဉ္စိတာဒိသံ မာရေတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ဧတ္ထ စ=“ယံ ကိဉ္စိတာဒိသံ မာရေတိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်

၌လည်း၊ “စိတ္တေန=စိတ်ဖြင့်၊ ဗဟူသု=များစွာကုန်သော၊ ဒိဃသဏ္ဌာနေသု= အရပ်ရှည်သော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသူတို့တွင်၊ ဧကံ=တစ်ယောက်သောသူကို၊ နိယမေတွာ=မှတ်သား၍၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝါစာယ=စကားဖြင့်၊ အနိယမိတတ္တာ=မသတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အညသ္မိ= တပါးတခြားသော၊ တာဒိသေ=ထိုသို့သဘောရှိသောသူကို၊ (ဝါ) ထိုသူနှင့်တူသောသူကို၊ မာရိတေ=သတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဝိသင်္ကေတော= ချွတ်ယွင်းခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ ပရ- ပါဏိမှီးသူတပါးတို့၏အသက်၌၊ ပါဏာသညိတာလက္ခဏသမ=အသက်ရှိ ၏ဟု အမှတ်သညာလက္ခဏာဖြစ်သော၊ အင်္ဂသမ=အင်္ဂါ၏၊ အဘာဝ- တော=မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတော=ပါဏာတိပါတသည်၊ (ဝါ) သူတပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းသည်၊ နေဝတ္ထိ နေဝ အတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အာဏာပကော မုစ္စတိ”တိ=“အာဏာပ- ကော မုစ္စတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ယဒိ ဧဝံ=ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဩ- ကာသနိယမေ=အရပ်ဒေသကို မှတ်သားခြင်းသည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ ပါဏာတိပါတော=သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း၊ ဩကာသံ=အရပ်ဒေသကို၊ နိယ- မေန္တသမ=မှတ်သားသောသူအား၊ တသ္မိ ဩကာသေ=ထိုအရပ်ဒေသ၌၊ နိသိန္နသမ=ထိုင်နေသောသူ၏၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ=ဇိဝိတိန္ဒြေကို၊ အာရမ္မဏံ= အာရုံပြုသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဩကာသံ=အရပ်ဒေသကို၊ နိယမေတွာ=သတ်မှတ်ပြီး၍၊ နိဒ္ဒိသန္တော=ညွှန်ပြသည်ရှိသော်၊ တသ္မိ ဩကာသေ=ထိုအရပ်ဒေသ၌၊ နိသိန္နံ=ထိုင်နေသူကို၊ မာရာပေတုကာမော=သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သယံ ပန=မိမိသည်ကား၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ တတ္ထ=ထို အရပ်ဒေသ၌၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဩကာသေန=အရပ်ဒေသနှင့်၊ သဟ=အတူတကွ၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ=ဇိဝိတိန္ဒြေသည်၊ အာ- ရမ္မဏံ=အာရုံသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏။

အဓိဋ္ဌာယာတိ မာတိကာဝသေန အာဏတ္တိက
ပယောဂကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတကထာဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ အာဏာပေန္တဿ အာစရိယဿ တာဝ ဒုက္ခန္တိကား၊
 သာ အာဏတ္တိထိုစေခိုင်းအပ်သောသူသည်။ ယထာဓိပ္ပါယ်အလို-
 အလျောက်၊ သစေ န ဂစ္ဆတိအကယ်၍ မသွားအံ့၊ အာစရိယဿ=ဆရာ
 အား၊ အာဏတ္တိကွဏေစေခိုင်းရာခဏ၌၊ ဒုက္ခန္တိဒုက္ခန္တိအာပတ်တည်း၊
 သာ အာဏတ္တိထိုစေခိုင်းအပ်သောသူသည်။ ယထာဓိပ္ပါယ်အလိုအ-
 အလျောက်၊ သစေ ဂစ္ဆတိအကယ်၍သွားအံ့၊ ပရတော=နောက်၌၊ ယံ
 ထုလ္လစ္စယံအကြင်ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ၏၊ အာဏတ္တိကွဏေ-
 စေခိုင်းရာခဏ၌၊ တဒေဝထိုထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ အထထိုမှနောက်၌၊ သောထိုသူသည်၊ တံထိုသူကို၊ အဝသံ-
 မချွတ်ဧကန်၊ ယာတေတိသတ်၏၊ ပရတော=နောက်၌၊ “သဗ္ဗေသံအလုံး
 စုံကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ ပါရာဇိကဿ=ပါရာဇိကအာပတ်သို့ အာပတ္တိ-
 သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏”၊ ဣတိဤသို့၊ ယံ ဝစနံအကြင်
 စကားကို၊ ဝုတ္တံ၏၊ တတောထိုနောင်မှ၊ ဣမဿဤသတ်တတ်သော
 သူအား၊ တံဇဏေယေဝထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံသည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဧဝံဤသို့၊ ဧတ္ထဤအရာ၌၊ အတ္ထောကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-
 ယူအပ်၏၊ အာစရိယေန ပနဆရာသည်ကား၊ ဟေဋ္ဌာ=အောက်၌ဖြစ်
 သော၊ အဒိန္နာဒါနကထာယံအဒိန္နဒါနကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေ=ဆိုအပ်ခဲ့
 ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အယံ အတ္ထောဤအနက်ကို၊ ဝိညာတံ-
 သိခြင်းငှာ၊ သက္ကာတတ်ကောင်း၏၊ ဣတိတသွားထို့ကြောင့်၊ ဣမဤ
 ဤအရာ၌၊ န ဝုတ္တောမဆိုအပ်၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ တတ္ထထိုအရာ၌၊
 “အာပတ္တိ ဒုက္ခန္တိဿာတိ ဧဝံ အာဏာပေန္တဿ ။ ပ ။ အယံ ယုတ္တိ
 သဗ္ဗတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ” “အာပတ္တိ ဒုက္ခန္တိဿ ။ ပ ။ သဗ္ဗတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟူ
 ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံကို၊ ဝုတ္တံ၏၊ အာပတ္တိ ဒုက္ခန္တိဿာတိ-
 ကား၊ ဧဝံဤသို့၊ အာဏာပေန္တဿ=စေခိုင်းသော၊ အာစရိယဿ=ဆရာ
 အား၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ဒုက္ခန္တိဒုက္ခန္တိအာပတ်သင့်၏၊ သစေ ပန အကယ်
 ၍ ကား၊ သာ အာဏတ္တိထိုစေခိုင်းခြင်းသည်၊ ယထာဓိပ္ပါယ်အလို-

အလျောက်၊ ဂစ္ဆတိ=သွား၏။ ပရတော=နောက်မှ၊ ယံ ထုလ္လစ္စယံ=အကြင် ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ အာဏတ္တိက္ခဏေ=စေခိုင်းရာခဏ၌၊ တဒေဝ=ထိုထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ အထ=ထိုအခါ၌၊ တံ ဘဏ္ဍံ=ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အဝဿံ=မချွတ်ဧကန်၊ ဟာရိယံ=ဆောင်ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ပရတော=နောက်၌၊ “သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာ”တိ=“သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာ”ဟူ၍၊ ယံ ဝစနံ=ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ တတော=ထိုနောင်မှ၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော=ဤရဟန်းအား၊ တနံဏေယေဝ=ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ ယုတ္တိ=ဤအသင့်ယုတ္တိကို၊ သဗ္ဗတ္ထံ=အလုံးစုံသော အရာဌာနတို့၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=ကုန်၏။ တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ=ကား၊ အာရောစနပစ္စယံ=ပြောဆိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ=ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟောတိ=၏။ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္ထေတိ ဧတ္ထ=“ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္ထေ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌ အဝဿံ=မချွတ်ဧကန်၊ စေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ=အကယ်၍၊ ခံယူအံ့၊ တတော=ထိုသို့ခံယူပြီးသည်မှ၊ ပုဗ္ဗေဝ=ရှေး၌သာလျှင်၊ အာစရိယဿ=ဆရာအား၊ ထုလ္လစ္စယံ=ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ပဋိဂ္ဂဟိတေ=ခံယူခြင်းကြောင့် ထုလ္လစ္စယံ=ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သည်၊ န ဟောတိ=မသင့်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏။ ကဿာ ပန=အဘယ်ကြောင့်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်းအား၊ ထုလ္လစ္စယံ=ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ “မဟာဇနော ဟိ တေန ပါပေ နိယောဇိတော”တိ=“မဟာဇနော ။ ပ. ။ နိယောဇိတော”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

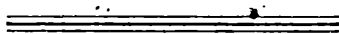
မူလဌဿေဝ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဣဒံ ဝစနံ=“မူလဌဿေဝ ဒုက္ကဋ္ဌံ” ဤစကားသည်၊ မဟာအဌကထာယံ=မဟာအဌကထာ၌၊ အာဂတနယ-ဒဿနမတ္တံ=လာသောနည်းမျှကိုပြခြင်းမျှတည်း၊ တံ ပန ဝစနံ=ထိုစကားကို၊ အာစရိယဿ=အား၊ န အဓိပ္ပေတံ=အလိုမရှိအပ်၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ဧဝံ သန္တေ”တိ အာဒိ=“ဧဝံ သန္တေ”အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ=ပြီ။

ဧဝံ=ဤသို့ မဟာအဋ္ဌကထာယံ=မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေန=ဆိုအပ်
 ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ အတ္ထေ=အနက်သည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ ဣတိ
 အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိယေဝ န သိယာ
 တိ=ကား၊ ဝဓကဿ=သတ်သောသူအား၊ “သာဓု သုဌ”တိ=“သာဓု သု-
 ဌ”ဟူ၍၊ မာရဏပဋိဂ္ဂဟဏေ=သတ်ခြင်းကို ခံယူရာ၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ=
 ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ န သိယာ=မဖြစ်ရာ၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ အနောဋိရိကဝိသ-
 ယေပိ=မရန်ရင်းမကြမ်းတမ်းသောအရာ၌လည်း၊ တာဝ=ရှေ့ဦးစွာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ=
 ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ မာရဏပဋိဂ္ဂဟဏေ=သတ်ခြင်းကို
 ခံယူရာ၌၊ ကိမင်္ဂံ ပန=အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဒဿနတ္ထံ=ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သဗ္ဗရိတ္တပဋိဂ္ဂဟဏာဒိ=လှည့်လည်သွားလာ
 ခြင်း၊ ဝန်ခံခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ နိဒဿိတံ=ညွှန်ပြအပ်၏၊ “အဟော
 ဝတ ဣတ္ထန္တာမော ဟတော အဿာ”တိ=ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ မရဏာဘိ-
 နန္ဒနေပိ=သေခြင်းကို နှစ်သက်ခြင်း၌လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌေ=ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊
 သတိ=ရှိလတ်သော်၊ မာရဏပဋိဂ္ဂဟဏေ=သတ်ခြင်းကိုခံယူရာ၌၊ ပဂေဝ=
 အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊
 ပဋိဂ္ဂဟုန္တဿေဝေတံ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ=ကား၊ အဝဓာရဏေန=အဝဓာရဏ ဧဝ-
 သဒ္ဓါနှင့်၊ ဝိသင်္ကေတတ္တာ=ချွတ်ယွင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမဿ
 ဘိက္ခုနော=အား၊ ပဋိဂ္ဂဟပစ္စယာ=ခံယူခြင်းကြောင့်၊ မူလဌဿ=အရင်း၌
 တည်သောရဟန်းအား၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သည်၊ နတ္ထေဝ နတ္ထိ ဧဝ=မရှိ
 သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏၊ ကေစိ ပန=အချို့
 သောဆရာတို့သည်ကား၊ “ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ဝုတ္တဒုက္ကဋ္ဌ=ဆိုအပ်သော
 ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟုန္တဿေဝ=ခံယူသော ရဟန်းအားသာလျှင်၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဧတ္တကမေဝ=ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ အဝဓာရဏေန=
 အဝဓာရဏ ဧဝ=သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဒဿိတံ=ပြအပ်၏၊ ပန=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊
 မဟာအဋ္ဌကထာယံ=မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ မူလဌဿ=အရင်း၌တည်သော
 ရဟန်းအား၊ ဝုတ္တဒုက္ကဋ္ဌ=ဆိုအပ်ပြီးသော ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ န ပဋိက္ခိတ္တံ=
 မပယ်မြစ်အပ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ပုရိမနယေတိ=ကား၊
 သမနန္တရာတိတေ=အခြားမရှိလွန်လေပြီးသည်၌၊ အဝိသတ္တိယဒူတနိဒ္ဒေ-

သေ•အဝိသတ္တိယဒူတနိဒ္ဒေသ၌၊ ဧတန္တိ•ကား၊ ဒုက္ကဋ်=ဒုက္ကဋ်အာပတ်
 တည်း၊ ယဒိ ဧဝံ•ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ ကသ္မာ•အဘယ်ကြောင့်၊ ပါဠိယံ=
 ပါဠိတော်၌၊ န ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ဩ-
 ကာသာဘာဝေနာတိ=“ဩကာသာဘာဝေန”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ တတ္ထ
 တသ္မိ ဝစနေ=“ဩကာသာဘာဝေန”ဟူသောထိုစကားရပ်၌၊ မူလဌဿ=
 အရင်း၌တည်သောရဟန်းအား၊ ထုလ္လစ္စယဝစနတော=ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်
 ကို ဟောတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ=ခံယူသောရဟန်း
 အား၊ ဒုက္ကဋ်=ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ဝတ္တံ=ဆိုခြင်းငှာ၊ ဩကာသော=အခွင့်
 အခါသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဩကာသာဘာဝေန=အခွင့်အခါ
 မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊ ဩကာသဿ=အခွင့်အခါ
 ၏၊ အဘာဝတော=မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ပန ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊
 ဣတိ အယံ•ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း။

အာဏတ္တိက္ခဏေ၊ ပုထုဇ္ဇနောတိ ဧတ္ထ=၌၊ အနာဂတေ=နောင်
 အနာဂတ်အခါ၌၊ ဝေါရောပေတဗ္ဗဇီဝိတိန္ဒြိယဝသေန•ခွင်းချအပ်သော
 ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္တသာဓိကာ=အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော၊
 စေတနာယ=စေတနာ၏၊ ပဝတ္တတ္တာ=ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အရဟန္တ-
 ယာတကော•ရဟန္တာကိုသတ်ခြင်းသည်၊ ဇာတော•ဖြစ်၏၊ ဣတိ•ဤသို့၊
 ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏။

ဒွိတကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇၅။ သယံ=မိမိသည်၊ သံယတ္ထေရတ္တာ=သံယထေရ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 “ဥပဌာနကာလေ”တိ=“ဥပဌာနကာလေ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဝါ-
 စာယ ဝါစာယ ဒုက္ကဋ်•ကား၊ “ယော ကောစိ•အမှတ်မထား တပါးပါး
 သောသူသည်၊ မမ=ငါ၏၊ ဝစနံ=စကားကို၊ သုတ္တာ=ကြားရ၍၊ ဓာရေတု=
 ဆောင်လော့”၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန•ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊
 အဝတ္တာ=မဆိုမူ၍၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ မရဏာဘိနန္ဒဝသေနဝ=သေ

ခြင်း၌ အလွန်နှစ်သက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “စောရာပိ နာမ=ဦးသူတို့မည်သည်ကား၊ တံ=ထိုသူကို၊
 န ဟနန္တိ=မသတ်ကုန်”၊ ဣတိ အာဒိ ဝါစာသုပိ=ဤသို့အစရှိသောစကား
 တို့၌လည်း၊ ဒုက္ကဋေမေဝ=ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အယမတ္ထော
 ဧတေန ဝုတ္တောတိ=ကား၊ သော=ထိုသူသည်၊ ဇာနာတိ ယထာ=သိသ-
 ကဲ့သို့ ဣတိ=ဤသို့ သမ္ပန္နော=ပုဂံတို့၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=၏၊ ဝါကျ-
 ဘောဒန္တိ=ကား၊ ဝစိဘောဒံ=နှုတ်မြှောက်ပြောဆိုခြင်းကို၊ ဒိန္နံ ဥဒ္ဓိဿာတိ=ကား၊
 ဒွေ=နှစ်ယောက်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ=ရည်စူး၍၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဒိန္နံ=နှစ်ယောက်
 လုံးတို့ကို၊ (ဝါ) တို့၏၊ မရဏံ=သေခြင်းကို၊ ဥဒ္ဓိဿ=ရည်စူး၍၊ မရဏံ=
 သေခြင်းကို၊ သံဝဏ္ဏေန္တဿ=ချီးမွမ်းသောသူအား၊ စေတနာယ=စေတနာ
 ၏၊ ဧကတ္တေပိ=တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်၌လည်း၊ (ဝါ) တူသည်၏အဖြစ်၌
 လည်း၊ “ဒွေ ပါဏာတိပါတာ”တိ=“ဒွေ ပါဏာတိပါတာ”ဟူ၍၊ ဝတ္တ-
 ဝုဘာဝတော=ပြောဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗလဝဘာဝံ=အားကြီး
 သည်၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇိတွံ=ရောက်၍၊ ပဋိသန္ဓိဝိပါကသမနန္တရံ=ပဋိ-
 သန္ဓေဟူသောဝိပါက်၏အခြားမဲ့၌၊ (ဝါ) ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုပေးသည်၏
 အခြားမဲ့၌၊ ပဝတ္တိယံ=ပဝတ္တိအခါ၌၊ အနေကာသုပိ=တစ်ပါးမက များစွာ
 လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတိသု=ဘဝတို့၌၊ အပရာပရိယစေတနာဝသေန=
 အပရာပရိယစေတနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒုက္ခုပ္ပါဒနတော=ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖြစ်
 စေတတ်သောကြောင့်၊ မဟာဝိပါကတ္တာ=များစွာသော အကျိုးရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ “အကုသလရာသီ”တိ=“အာကုသလရာသီ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=
 ၏၊ ဗဟူ=များစွာကုန်သောသူတို့ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ=ရည်စူး၍၊ မရဏသံဝဏ္ဏ-
 နေပိ=သေခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၌လည်း၊ ဒေသဝ
 နယော=ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏။

ဝေန္တိ=ကား၊ “သိသံ ဝါ ဆိန္နိတွာ ပပါတေ ဝါ ပပတိတွာ”တိ
 အာဒိနာ=“သိသံ ဝါ ။ ပ ။ ပပတိတွာ”အစရှိသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အာ-
 ရောစိတပတ္တေတိ=ကား၊ ဝုတ္တမတ္တေ=ပြောဆိုအပ်ကာမျှ၌၊ အရိယမဂ္ဂက္ခ-
 ဏေ=အရိယာမဂ်ခဏ၌၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနာ

စသတိပဋ္ဌာန်တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရောကုန်သော၊ သမ္ပပ္ပဓာနာ စသမ္ပပ္ပဓာန်တို့လည်းကောင်း၊ ကိစ္စဝသေနကိစ္စ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဣဇ္ဈန္တိယထာပြီးစီးကုန်သကဲ့သို့ ဧဝံ တထာထိုအတူ၊ စေတနာယစေတနာ၏၊ ဧကတ္ထေပိတူသည်၏ အဖြစ်၌လည်း၊ ကိစ္စဝသေနကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အနေကားများစွာကုန်သော၊ ပါဏာတိပါတာပါဏာတိပါတာတို့သည်၊ ဣဇ္ဈန္တိပြီးစီးကုန်၏၊ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ “တတ္ထကာ ပါဏာတိပါတာ” တိ“တတ္ထကာ ပါဏာတိပါတာ”ဟူ၍၊ အာဟာဆိုပြီး၊ ဟိ သစ္စံပုဂ္ဂိုလ်၊ အတ္တာနံမိမိကိုယ်ကို၊ သတံခန္ဓာကိုယ်တစ်ရာကို၊ ကတွာပြု၍၊ ဒဿေတုကာမဿပြခြင်းငှာအလိုရှိသောသူအား၊ “သတံ ဟောမိ သတံ ဟောမိ”တိ“သတံ ။ ပ ။ ဟောမိ”ဟူ၍၊ ဇာတပရိကမ္မဝသေနပြုအပ်သော ပရိကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ လဒ္ဓပစ္စုပ္ပန်ပရိတ္တာရမ္ပဏံရအပ်သောပစ္စုပ္ပန်ပရိတ္တာရုံရှိသော၊ အဘိညာစိတ္တံအဘိညာဉ်စိတ်သည်၊ သတန္တောဂဓာနံအရာ၌အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ဝဏ္ဏေသုအဆင်းတို့တွင်၊ ဧကဿတစ်ခုသော၊ ဝဏ္ဏံအဆင်းကို၊ အာရမ္ပဏံ ကတွာအာရုံပြု၍၊ သတံပိခန္ဓာကိုယ်တစ်ရာသည်လည်း၊ နိပ္ပိဒေတိပြီးစီးစေ၏၊ ဧကဿတစ်ယောက်သောသူ၏၊ မရဏေသေခြင်း၌၊ (ဝါ) သည်၊ ပဝတ္တမာနာပိဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝဓကစေတနာသတ်လိုသော စေတနာသည်၊ သကလသရီရေအလုံးစုံသောခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ စဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ နိရုဇ္ဈမာနဉ္စေချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သကလမ္ပိအလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံဇိဝိတိန္ဒြေကို၊ ဧကပ္ပဟာရေနေဝတစ်ချက်တည်း ပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အာလမ္ပိတုဆွဲငင်ခြင်းငှာ၊ အသက္ခုဏေယျတ္တာမတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဌာနပ္ပတ္တံအရာသို့ရောက်သော၊ ဧကဒေသပ္ပဝတ္တံတစ်စိပ်တဒေသဖြစ်သော၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံဇိဝိတိန္ဒြေကို၊ အာရမ္ပဏံ ကတွာအာရုံပြု၍၊ အာရမ္ပဏဘူတံအာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သကလမ္ပိအလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံဇိဝိတိန္ဒြေကို၊ ဝိနာသေတိ ယထာဖျက်ဆီးသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝဤအတူသာလျှင်၊ ပစ္စုပ္ပန်ပရိတ္တာရမ္ပဏာယပစ္စုပ္ပန်ပရိတ္တာရုံဖြစ်သော၊ ဝဓကစေတနာယသတ်လိုသောစေတနာဖြင့်၊ မာရေတုကာမတာယသတ်ခြင်းငှာအလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိစ္ဆ-

ဟိတသတ္တေသု=သိမ်းယူအပ်သောသတ္တဝါတို့၌၊ ဧကသေဝ=တစ်ယောက်
တည်း၏သာလျှင်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ=ဇီဝိတိန္ဒြေ၌၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံကို၊ ကတေ-
ပိ=ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေန=ကိစ္စကိုပြီးစေသည်၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ သဗ္ဗေပိ=အလုံးစုံကုန်သောသူတို့ကိုလည်း၊ မာရိတာဝ=သတ်အပ်ကုန်
သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။

၁၇၆။ ယေသံ ဟတ္ထတောတိကား၊ ယေသံ ဉာတကပဝါရိတာနံ-
အကြင်ဆွေမျိုးပင့်ဖိတ်အပ်သူတို့၏၊ ဟတ္ထတော=လက်မှ၊ တေသံ
မူလံ ဒတွာ မုစ္စတိတိ ဣဒံ ဝစနံ “တေသံ ။ ပ ။ မုစ္စတိ”ဟူသောဤ
စကားရပ်ကို၊ တေန=ထိုသူသည်၊ ကတပယောဂဿ=ပြုအပ်သောလုလ္လ
ပယောဂ၏၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ ပါကတိကဘာဝါပါဒနံ=ပင်ကိုယ်ပြု
ကတေဖြစ်သောအဘို့အစုတို့၏၊ အဝသာနံ=အပြီးအဆုံးသို့၊ ပါပေတွာ-
ရောက်စေ၍၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ ဝုတ္တံ=၏၊ “မူလေန=တန်ဘိုးဖြင့်၊ (ဝါ)
အသပြာဖြင့်၊ ကိတံ=ဝယ်ယူအပ်သော၊ ပေါတ္ထကံ ပန=ပေကိုကား၊ (ဝါ)
စာအုပ်ကိုကား၊ ပေါတ္ထကသမိကာနံ=ပေပိုင်ရှင်တို့အား၊ (ဝါ) စာအုပ်
ပိုင်ရှင်တို့အား၊ ဒတွာ=ပေး၍၊ မုစ္စတိယေဝ=အာပတ်မှလွတ်မြောက်သည်
သာလျှင်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိသုပိ=သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဌိ-
ပဒေသု=ဂဏ္ဌိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ကေနစိ ပန=အချို့သောသူတို့သည်
ကား၊ “ပေါတ္ထကံ=ပေကို၊ (ဝါ) စာအုပ်ကို၊ သမိကာနံ=ပိုင်ရှင်တို့အား၊
ဒတွာ=ပေး၍၊ မူလံ=တန်ဘိုးကို၊ သစေ ဂဏှာတိ=အကယ်၍ မယူအံ့၊
န မုစ္စတိ=အာပတ်မှမလွတ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အတ္တနိယ-
ဘာဝတော=မိမိဥစ္စာအဖြစ်မှ၊ အမောစိဉာတ္တာ=မလွတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္တာ=ပြောဆို၍၊ ဗဟုဓာ=များစွာသော
အပြားဖြင့်၊ ပပဉ္စိတံ=အကျယ်ချဲ့အပ်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုစကားကို၊ သာရ-
တော=အနှစ်သာရအားဖြင့်၊ န ပစ္စေတံဗွဲ=မယုံကြည်အပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
ပေါတ္ထကသမိကာနံ=ပေပိုင်ရှင်တို့၏၊ (ဝါ) စာအုပ်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ ပေါတ္ထ-
ကေ=ပေကို၊ (ဝါ) စာအုပ်ကို၊ ဒိန္နံ=ပေးအပ်သည်ရှိသော်၊ အညေန=တ
ပါးတခြားသောသူသည်၊ ကတံ=ပြုအပ်သည်ကို၊ ပဋိလဘိတွာ=တဖန်ရ၍၊

အတ္တနာမိမိသည်။ ကတပယောဂဿ=ပြုအပ်သော လုလ္လပယောဂကို၊
 နာသိတတ္တာ=ဖျက်ဆီးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊
 သော=ထိုသူသည်။ န မုစ္စေယျ=အာပတ်မှမလွတ်ရာသနည်း၊ ပရိစ္စတ္တ-
 သ=စွန့်အပ်သော ဥစ္စာအဖြစ်ကို၊ အတ္တနိယဘာဝေါ=မိမိဥစ္စာအဖြစ်ကို၊
 န ဒိဋ္ဌော=မတွေ့မြင်အပ်သနည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေ=ပြောဆိုအပ်သည်
 ရှိသော်၊ ဂဏ္ဍိပဒေ ပန=ဂဏ္ဍိပဒ၌ကား၊ “မူလေန=တန်ဘိုးဖြင့်၊ ကိတော=
 ဝယ်ယူအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ပေါတ္ထကသာမိ-
 ကာနံ=ပေပိုင်ရှင်တို့၏၊ (ဝါ) စာအုပ်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ ပေါတ္ထကံ=ပေကို၊ (ဝါ)
 စာအုပ်ကို၊ ဂဟိတံ=ယူအပ်၏၊ ယေသံ=အကြင်သူတို့၏၊ ဟတ္ထတော=လက်
 မှ၊ မူလံ=တန်ဘိုးကို၊ ဂဟိတံ=ယူအပ်၏၊ ဝေသံ=ထိုသူတို့အား၊ မူလံ=တန်
 ဘိုးကို၊ ဒတွာ=ပေး၍၊ မုစ္စတိ=အာပတ်မှလွတ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကသ္မာ=
 ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊ ပေါတ္ထကနိမိတ္တံ=ပေ၊ စာအုပ်၏အကြောင်း
 ဖြစ်သော၊ မူလဿ=တန်ဘိုးကို၊ ဂဟိတတ္တာ=ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဧတံ ပေါတ္ထကံ=ဤပေ၊ စာအုပ်သည်၊ အကပ္ပိယံ=မအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
 ပေါတ္ထကသာမိကဿ=ပေ၊ စာအုပ်ပိုင်ရှင်အား၊ ပေါတ္ထကံ=ပေ၊ စာအုပ်ကို၊
 ဒတွာ=ပေး၍၊ သယမေဝ=ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ မူလံ=တန်ဘိုးကို၊ ယဒိ
 ဂဏှေယျ=အကယ်၍ယူငြားအံ့၊ တံ ဝတ္ထံ=ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ အကပ္ပိ-
 ယမေဝ=မအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ အထာပိ=ထိုမှတပါးလည်း၊ ပေါတ္ထ-
 ကသာမိကဿ=ပေ၊ စာအုပ်ပိုင်ရှင်၏၊ သန္တိကာ=အထံမှ၊ မူလံ=တန်ဘိုးကို၊
 အဂ္ဂဟေတွာ=မယူမူ၍၊ သယမေဝ=မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ တံ ပေါတ္ထကံ=
 ထိုပေ၊ စာအုပ်ကို၊ ဈာပေယျ=မီးတိုက်ငြားအံ့၊ (ဝါ) မီးရှို့ငြားအံ့၊ တထာပိ=
 ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အညာ=တပါးတခြားသော၊ ယေန=အကြင်
 ပစ္စည်းဝတ္ထုဖြင့်၊ သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနေ=သဒ္ဓါတရားဖြင့်ပေးလျှူအပ်သော
 ပစ္စည်းဝတ္ထုကိုဖြစ်ခြင်း၌၊ န အာပတ္တိ=အာပတ်မသင့်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 ဧဝံ=ဤသို့၊ အာဟ=ဆိုပြီး၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တမ္ပိ ဝစနံ=ထို
 စကားကိုလည်း၊ သာရတော=အနှစ်သာရအားဖြင့်၊ န ပစ္စေတဗ္ဗံ=မယုံ
 ကြည်အပ်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တန-
 ယောဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကိုသာလျှင်၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ သာရ-

တော=အနှစ်သာရအားဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏။ “မရဏဝဏ္ဏံ လိခိ-
ဿာမာ”တိ ဧကဇ္ဈာသယာ ဟုတွာ”တိ ဣဒံ ဝစနံ=“မရဏဝဏ္ဏံ
။ ပ ။ ဟုတွာ”ဟူသော ဤစကားကို၊ တထာ=ထိုအတိုင်း၊ ကရောန္တေ=
ပြုသည်တို့ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ ပန=ဤသို့မူ
ကား၊ အသံဝိဒဟိတွာပိ=မညီညွတ်ပါသော်လည်း၊ (ဝါ) အညီအညွတ်
မတိုင်ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ မရဏာဓိပ္ပါယေန=သေခြင်းငှာ အလိုရှိသ
ဖြင့်၊ (ဝါ) သေလိုသဖြင့်၊ တသ္မိပေါတ္တကေ=ထိုပေ၌၊ (ဝါ) ထိုစာအုပ်၌၊
ဝုတ္တဝိဓံ=ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ကို၊ ကရောန္တဿ=ပြုသောသူအား၊
ပါရာဇိကမေဝ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

ပမာဏေတိ=ကား၊ အတ္တနာ=မိမိသည်၊ သလ္လကိတေ=ကောင်း
စွာမှတ်သားအပ်သော၊ ပမာဏေ=အတိုင်းအရှည်ပမာဏ၌၊ တစ္ဆေတွာ
တိ=ကား၊ ဥန္နတပ္ပဒေသံ=မြင့်မောက်ရာအရပ်ကို၊ တစ္ဆေတွာ=ရွေ၍၊ ပံသု-
ပစ္ဆိန္တိ=ကား၊ သဗ္ဗန္တိမံ=အလုံးစုံတို့အောက်ငယ်သော၊ ပံသုပစ္ဆိ-မြေမှုန်ခြင်း
ကို၊ (ဝါ) မြေမှုန်တောင်းကို၊ “ဧတ္တကံ=ဤမျှလောက်သည်၊ အလံ=တော်
ပြီ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နိဋ္ဌာပေတုကာမတာယ=ပြီးစေခြင်းငှာ အလိုရှိသဖြင့်၊
သဗ္ဗန္တိမံ ပယောဂသာမိတာ=အလုံးစုံတို့အောက် ယုတ်သောလျှော့လုလွ
ပယောဂဖြင့် ပြီးစေတတ်သော၊ စေတနာ=စေတနာသည်၊ သန္နိဋ္ဌာပက-
စေတနာ=“သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ”မည်၏။ သုတ္တန္တိကတ္ထေရာတိ=ကား၊
ဝိနယေ=ဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ အပကတညုနော=ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်
မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာကုန်သော၊ သုတ္တန္တိဘာဏကား=သုတ္တန်ပိဋကတ်ကို
ဆောင်ကုန်သောမထေရ်တို့တည်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာစရိယတ္ထေရေယေဝ=
မဟာအဋ္ဌကထာစရိယထေရ်တို့ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “တေ
ဘိက္ခု=တို့သည်၊ ဝိနယံ=ဝိနည်းပိဋကတ်ကို၊ န ဇာနန္တိ=မသိကြကုန်၊ ဣတိ=
ဤသို့၊ ဥပဟာသဝသေန=အလွန်ရွှင်မြူးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ သုတ္တန္တိ-
ကတ္ထေရာတိ=“သုတ္တန္တိကတ္ထေရာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏”၊ ဣတိပိ=ဤသို့
လည်း၊ ဝဒန္တိ=ကျွန်၏၊ ဧတ္ထ စ=ဤအရာ၌လည်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ=
မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ “အာဝါဠေ=တွင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတေ=တူးပြီးသည်ရှိသော်၊

ပတိတွာ=လိမ့်ကျ၍၊ မရန္တ=သေစေကုန်သတည်း၊ အာဝါဠေ=တွင်းသည်၊
 အနိဋ္ဌိတော=တူးမြူးသေးသည်ရှိသော်၊ မာ မရန္တ=မသေစေကုန်သတည်း၊
 ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ကရောန္တံ=ပြုသော
 သူကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ သဗ္ဗန္တိမာ=အလုံးစုံတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော၊ သန္နိဌာပ-
 ကစေတနာ=ပြီးစေတတ်သောစေတနာကို၊ ဝုတ္တာ=၏၊ မဟာပစ္စရိသင်္ခေပ
 ဌကထာသု ပန=မဟာပစ္စရိအဌကထာ၊ သင်္ခေပအဌကထာတို့၌ကား၊
 ပဌမပ္ပဟာရတော=ရှေးဦးစွာကူးခတ်သည်မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ “ဣမသ္မိ အာ-
 ဝါဠေ=ဤတွင်း၌၊ ပတိတွာ=လိမ့်ကျ၍၊ မရန္တ=သေစေကုန်သတည်း၊ ဣတိ
 ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ကရောန္တံ=ပြုသောသူ
 အား၊ ယသ္မိ ယသ္မိ ပယောဂေ=အကြင်အကြင်လုလွှပယောဂကို၊ ကတေ-
 ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ တတ္ထ=ထိုတွင်း၌၊ ပတိတွာ=လိမ့်ကျ၍၊ မရန္တ=သေ
 ဆုံးကုန်၏၊ တံ တံ ပယောဂသာဓိကံ=ထိုထိုသို့သောလုလွှပယောဂကိုပြီး
 စေတတ်သော၊ သန္နိဌာပကစေတနာ=ပြီးဆုံးစေတတ်သော စေတနာကို၊
 သန္ဓာယ=၍၊ “ဧကသ္မိမ္မိ ဣဒါလပ္ပဟာရေ ဒိန္နေ”တိ အာဒိ= “ဧကသ္မိမ္မိ
 ။ ပ ။ ဒိန္နေ”အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိသုပိ=သုံးခုလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊
 တေန တေန ပရိယာယေန=ထိုထိုသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့်၊
 အဌကထာဝါဒါနံ=အဌကထာ အယူဝါဒတို့၏၊ အညမညာဝိရောဓော-
 အချင်းချင်း မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ ယုတ္တော=သင့်မြတ်၏၊ အထ ဝါ-
 တနည်းသော်ကား၊ မဟာအဌကထာယံ=မဟာအဌကထာ၌၊ ဧကသ္မိ-
 ယေဝ ဒိဝသေ=တစ်ခုသော နေ့ရက်၌သာလျှင်၊ အဝူပသန္တေနေဝ=မငြိမ်း
 အေးသည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ပယောဂေန=လုလွှပယောဂဖြင့်၊ ခဏိတွာ-
 တူး၍၊ နိဌာပေန္တံ=ပြီးဆုံးစေသည်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ သဗ္ဗန္တိမာ=အလုံးစုံတို့၏
 အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ သန္နိဌာပကစေတနာ=ပြီးဆုံးစေတတ်သောစေတနာကို၊
 ဝုတ္တာ=၏၊ ဣတရာသု ပန=တပါးတခြားတို့၌ကား၊ “ဣမသ္မိ အာဝါဠေ-
 ဤတွင်း၌၊ ပတိတွာ=လိမ့်ကျ၍၊ မရန္တ=သေစေကုန်သတည်း၊ ဣတိ
 ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ဧကသ္မိ ဒိဝသေ=တစ်ခု
 သောနေ့ရက်၌၊ ကိစ္ဆိ=စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ကိုမျှ၊ ခဏိတွာ=တူးပြီး၍၊ အပရ-

သို့မ္ဗိ-တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဒိဝသေ=နေ့ရက်၌၊ တထေဝ=ထိုအတူ
သာလျှင်၊ ကိဗ္ဗိ ကိဗ္ဗိ=စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ ခဏိတွာ-
တူးပြီး၍၊ နိဌာပေန္တံ=ပြီးဆုံးစေသည်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏၊ ဧဝမ္ဗိ=ဤသို့လည်း၊ အဌကထာနံ=အဌကထာဆရာ
တို့၏၊ အညမညာဝိရောဓော=အချင်းချင်း မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ ယုတ္တော-
သင့်မြတ်လှ၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အမှာကံ=ငါတို့၏၊ ခန္တိ=အလို
တည်း။

အတ္တနော ဓမ္မတာယာတိ-ကား၊ အဇာနိတွာ ဝါ-မသိမူ၍လည်း
ကောင်း၊ ပက္ခလိတွာ ဝါ-ချွတ်ချော်၍လည်းကောင်း၊ အရဟန္တာပိ သင်္ဂ-
ဟံ ဂစ္ဆန္တိတိ-ကား၊ အညေဟိ-တပါးတခြားကုန်သော၊ ပါတိယမာနာနံ-
လိမ့်ကျကုန်သောသူတို့အား၊ အမရိတုကာမာနံ=သေခြင်းငှာအလိုမရှိကုန်
သော၊ အရဟန္တာနမ္ဗိ-ရဟန္တာတို့အားလည်း၊ မရဏံ=သေခြင်းသည်၊ သမ္ဘ-
ဝတိ=ဖြစ်သင့်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ပုရိမနယေတိ-ကား၊ “မရိတု-
ကာမာ=သေခြင်းငှာအလိုရှိကုန်သောသူတို့သည်၊ (ဝါ) သေလိုကုန်သော
သူတို့သည်၊ ဣဓ=ဤအရပ်၌၊ မရိသန္တိ=သေကုန်လတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊
ဝုတ္တနယေ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်း၌၊ တတ္ထ ပတိတံ ဗဟိ နိဟရိတွာတိ
ဧတ္ထ-“တတ္ထ ။ ပ ။ နိဟရိတွာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ “ဣမသ္မိ အာဝါ-
ဇေယေဝ=ဤတွင်း၌သာလျှင်၊ မရန္တံ=သေစေကုန်သတည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊
နိယမာဘာဝတော=သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟိ=အပြင်
ပသို့၊ နိဟရိတွာ=ထုတ်ဆောင်၍၊ မာရိတေပိ=သတ်အပ်ပါသော်လည်း၊
ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အာဝါဇေ=တွင်း၌၊ ပတိတွာ-
လိမ့်ကျ၍၊ ယောကံ=အနည်းငယ်၊ စိရာယိတွာ=ကြာမြင့်၍၊ ဂစ္ဆန္တံ=သွား
နေသောသူကို၊ ဂဟေတွာ=ဖမ်းယူ၍၊ မာရိတေ=သတ်အပ်သည်ရှိသော်၊
အာဝါဇသ္မိယေဝ=တွင်း၌သာလျှင်၊ အဂ္ဂဟိတတ္ထာယေဝ=ဖမ်းယူအပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ဟံ ပန ဝစနံ=ထိုစကားသည်ကား၊ အဌက-
ထာယံ=အဌကထာ၌၊ “ပတိတပုယောဂေန=လိမ့်ကျသောလုလ္လပယောဂ

ဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တဟေ-
 တုဿ=ဆိုအပ်သောအကြောင်း၏၊ ဣဓာပိ=ဤအရာ၌လည်း၊ သမ္ဘဝ-
 တော=ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ ဝိမံသိတွာ=စုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဂဟေတဗ္ဗ-
 ယူအပ်၏၊ အမရိတုကာမာဝါတိပိ=“အမရိတုကာမာဝ” ဟူ၍လည်း၊
 အဓိပ္ပါယ်ဿ=အဓိပ္ပါယ်၏၊ သမ္ဘဝတော=ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ ဩပပါ-
 တိကေ=ကျသောတွင်း၌၊ ဥတ္တရိတု=တက်ရောက်အံ့သောငှာ၊ အသက္က-
 ဏိတွာ=မတတ်နိုင်သောကြောင့်၊ မတေပိ=သေဆုံးသွားပါသော်လည်း၊
 ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာတိ=“နိဗ္ဗတ္တိတွာ”
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပတနံ=လိမ့်ကျခြင်းသည်၊
 န ဒိဿတိ=မထင်ရှား၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေ ဝဒေယျ=အကယ်၍ပြောဆိုငြား
 အံ့၊ ဩပပါတိကဿ=တွင်း၌လိမ့်ကျသောအား၊ တတ္ထ=ထိုတွင်း၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ-
 ယေဝ=ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပတနံ=ကျခြင်းတည်း၊ ဣတိ
 တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဝိရောဓော=ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ယသ္မာ=
 ကြောင့်၊ မာတုယာ=အမိသည်၊ ပတိတွာ=လိမ့်ကျ၍၊ ပရိဝတ္တိတလိဂီယ-
 လိင်ပြန်သည်ရှိသော်၊ (ပရိဝတ္တိတလိဂီယ=ပြန်သော လိင်ရှိသော၊ (ဝါ)
 လိင်ပြန်သော၊ မာတုယာ=အမိသည်၊ မတာယ=သေဆုံးသည်ရှိသော်၊
 မာတုယာတကော=မာတုယာတကကံသည်၊ (ဝါ) အမိကိုသတ်ခြင်းသည်၊
 ဟောတိ=၏၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ မနုဿပုရိသယာတကော=လူဇာတ်
 ရှိသောယောက်ျားကိုသတ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊
 ပတိတဿေဝ=လိမ့်ကျသောသူ၏သာလျှင်၊ ဝသေန=ဖြင့်၊ အာပတ္တိ=အာ-
 ပတ်သင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤမိနာ အဓိပ္ပါယ်ဿ=ဤသို့
 သောအဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ပတနရူပံ ပမာဏန္တိ=“ပတနရူပံ ပမာဏံ”ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ=၏၊ ဣဒံ ပန ဝစနံ=“ပတနရူပံ ပမာဏံ”ဟူသောဤစကားသည်၊
 အကာရဏံ=သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်၊ “မနုဿဘူတံ=လူဇာတ်ရှိသည်
 ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မာတရံ ဝါ=အမိကိုလည်းကောင်း၊ ပိတရံ ဝါ=အဖကို
 သော်လည်းကောင်း၊ အပိ=စင်စစ်၊ ပရိဝတ္တိလိဂံ=ပြန်သောလိင်ရှိသည်၊
 (ဝါ) လိင်ပြန်သည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ ဇီဝိတာ=ရုပ်၊ နာမ် နှစ်ထွေဇီဝိ-
 တိန္ဒြေမျှ၊ ဝေါရောပေန္တဿ=ခွင်းချသောသူသည်၊ ကမ္မံ=မာတုယာတကကံ

ပိတုယာတကကံသည်။ အာနန္တရိယံ=အာနန္တရိယကံသည်။ ဟောတိ=
ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧတ္တကမေဝ=ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ အဋ္ဌကထာ-
ယံ=အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ=၏။

တတ္ထ စ=ထိုစကားရပ်၌လည်း၊ လိင်္ဂေ=လိင်သည်၊ ပရိဝတ္ထေပိ=
ပြန်ပါသော်လည်း၊ သော ဧဝ=ထိုသူသည်သာလျှင်၊ ဧကကမ္မနိဗ္ဗတ္တော=
တစ်ခုသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဘင်္ဂပုဗန္ဓော စ=ဘဝနှင့်လည်းစပ်၏၊
ဇိဝိတိန္ဒြိယပုဗန္ဓော ဝ=ဇိဝိတိန္ဒြေနှင့်လည်းစပ်၏၊ (ဝါ) အသက်နှင့်လည်း
စပ်၏၊ အညော=တပါးတခြားသည်၊ န=မဟုတ်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
“အပိ ပရိဝတ္ထလိင်္ဂ”န္တိ=“အပိ ပရိဝတ္ထလိင်္ဂ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
ယော=အကြင်သူသည်၊ လိင်္ဂေ=လိင်သည်၊ အပရိဝတ္ထေ=မပြန်သည်ရှိသော်၊
တသ္မိ အတ္တဘာဝေ=ထိုခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘော၌၊ ဘဝင်္ဂဇိဝိတိန္ဒြိယပုဗန္ဓော=
ဘဝင်္ဂဇိဝိတိန္ဒြေနှင့်စပ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ သော ဧဝ=ထိုသူသည်သာလျှင်၊
လိင်္ဂေ=လိင်သည်၊ ပရိဝတ္ထေပိ=ပြန်သည်ရှိသော်လည်း၊ တံယေဝ=ထိုဘဝင်
ဇိဝိတိန္ဒြေကိုသာလျှင်၊ ဥပါဒါယ=စွဲမှီသမှုအကြောင်းပြု၍၊ ဧကဇာတိသ-
မညာ=တစ်ခုသောဘဝ၌ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမည်၏၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-
ဤအရာ၌၊ ဘာဝကလာပဂတဇိဝိတိန္ဒြိယဿ=ဘာဝကလာပ်ဖြစ်သော
ဇိဝိတိန္ဒြေ၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းကို၊ န ကာ-
တဗ္ဗော=မပြုအပ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ တဒညသေဝ=ထိုသို့
ပြုခြင်းကိုသာလျှင်၊ အဓိပ္ပေတတ္တာ=အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တံ=ထိုဇိဝိတိန္ဒြေသည်၊ တတ္ထ=ထိုခန္ဓာကိုယ်အတ္တ-
ဘော၌၊ အဝိဇ္ဈေဒဝုတ္တိယာ=အမြဲမပြတ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဗန္ဓ-
ဝေါဟာရံ=ဆက်စပ်သော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို၊ လဘတိ=ရ၏၊ ဝါ-
တနည်းကား၊ ဣတရမ္ဗိ=တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဘာဝါနုပါလတာ-
သာမညေန=ဘာဝရုပ်ကို အစဉ်အားဖြင့်စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ တူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အနောကာသာဝ=အရာမဟုတ်သည်သာ
လျှင်ဖြစ်သော၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း၊ တသ္မာ=ကြောင့်၊ လိင်္ဂေ-
လိင်သည်၊ ပရိဝတ္ထေပိ=ပြန်ပါသော်လည်း၊ တသေဝ=ထိုသူအားသာလျှင်၊

ဧကကမ္ပနိဗ္ဗတ္တဿ=တစ်ခုသောကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော၊ သန္တာနဿ=
 သန္တာန်ကို၊ ဇီဝိတာ=ရုပ်နာမ်နှစ်ထွေဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပနတော=ခွင်း
 ချသောကြောင့်၊ ဝေါဟာရဘောဒတော=“ဣတ္ထိ၊ပုရိသ”ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြော
 ဆိုခြင်းကွဲပြားသောကြောင့်၊ (ဝါ) “မိန်းမ၊ ယောက်ျား”ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြော
 ဆိုခြင်းကွဲပြားသောကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣတ္ထိယာ-
 တကော ဝါ=မိန်းမကိုသတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ ပုရိသ-
 ယာတကော ဝါ=ယောက်ျားကို သတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊
 အာနန္တရိယကမ္ပတော=အာနန္တရိယကံမှ၊ န မုစ္စတိ=မလွတ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဧတ္တကမေဝ=ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ တတ္ထ=ထိုအဌကထာ၌၊ ဝတ္ထဝ္ဗံ=
 ဆိုအပ်၏၊ ဣဓ ပန=ဤအရာ၌ကား၊ ယံ ယံ ဇာတိကာ=အကြင်အကြင်
 သို့သော အမျိုးဇာတ်ရှိကုန်သော၊ သတ္တာ=သတ္တဝါတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ရှိ
 ကုန်၏၊ တေ သတ္တာ=ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ မရဏသမယေ=သေဆုံးရာအ
 ခါ၌၊ အတ္တနော အတ္တနော=မိမိ၊ မိမိ၏၊ ဇာတိရူပေနေဝ=အမျိုးဇာတ်၏
 ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်သာလျှင်၊ မရဏန္တိ=သေဆုံးကုန်၏၊ အညရူပေန=တပါး
 တခြားသောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့် န မရန္တိ=မသေဆုံးကုန်၊ ဇာတိဝသေနေဝ=
 အမျိုးဇာတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပါစိတ္တိယထုလ္လုစ္စယပါရာဇိကေဟိ=
 ပါစိတ်အာပတ်၊ ထုလ္လုစ္စဉ်းအာပတ်၊ ပါရာဇိကအာပတ်တို့ဖြင့်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ=
 ဖြစ်ရာ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ နာဂေါ ဝါ=နဂါးသည်လည်းကောင်း၊ သု-
 ပဏ္ဏော ဝါ=ဂဠုန်သည်လည်းကောင်း၊ ယက္ခရူပေန ဝါ=ဘီလူး၏ရုပ်သွင်
 သဏ္ဌာန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပေတရူပေန ဝါ=ပြိတ္တာ၏ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ပတိတွာ=လိမ့်ကျ၍၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ တိရစ္ဆာနရူပေန=
 တိရစ္ဆာန်ဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ မရတိ=သေဆုံး၏၊ တတ္ထံ
 ထို “နဂါး၊ ဂဠုန်၊ ဘီးလူး၊ ပြိတ္တာ”ဟူသော တိရစ္ဆာန်၌၊ ပါစိတ္တိယမေဝ=
 ပါစိတ်အာပတ်သည်သာလျှင်၊ ယုတ္တံ=သင့်၏၊ ထုလ္လုစ္စယံ=ထုလ္လုစ္စဉ်းအာ-
 ပတ်သည်၊ န ယုတ္တံ=မသင့်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ တိရစ္ဆာနဂတ-
 သေဝ=တိရစ္ဆာန်၏သာလျှင်၊ မတတ္တာ=သေဆုံးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း၊ တေနေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဒုတိယထွေရဝါဒေ=ဒုတိယမထေရ်
 ၏ဝါဒ၌၊ မရဏရူပံ=သေဆုံးသောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်သည်၊ ပမာဏံ=လိုရင်း

ပမာဏတည်း၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယန္တိ=“ပါစိတ္တိယံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ စ=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ အယမေဝဝါဒေါ=ဤဒုတိယမထေရ်၏ ဝါဒသည်သာလျှင်၊ ယုတ္တတရော=အလွန်သင့်မြတ်၏၊ တေနေဝ=ထို့ကြောင့် သာလျှင်၊ သော=ထိုဒုတိယမထေရ်၏ဝါဒကို၊ ပစ္ဆာ=နောက်မှ၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏။

ဣမိနာဝ နယေန=ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟော=မနုဿ ဝိဂ္ဂဟ၌၊ (ဝါ) လူ၏ခန္ဓာကိုယ်၌၊ နာဂသုပဏ္ဏသဒိသေ=နဂါးဂဠုန်နှင့်တူသော၊ တိရစ္ဆာနဂတေ=တိရစ္ဆာန်သည်၊ ပတိတွာ=လိမ့်ကျ၍၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ရူပေန=ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ မတေ=သေသည်ရှိသော်၊ ပါစိတ္တိယေန=ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဧဝံ သန္တေ=ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ “ယက္ခော ဝါ=ဘီလူးသည်၎င်း၊ ပေတော ဝါ=ပြိတ္တာသည်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတမနုဿဝိဂ္ဂဟော ဝါ=တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သောလူ၏ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) လူရောင်ဖန်ဆင်းထားသောတိရစ္ဆာန်သည်လည်းကောင်း၊ တသ္မိ=ထိုတွင်းအစရှိသည်၌၊ ပတတံ=လိမ့်ကျအံ့၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ=ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သို့ အာပတ္တိ=သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ပတိတေ=တွင်း၌လိမ့်ကျသည်ရှိသော်၊ ဒုက္ခာ=ဆင်းရဲသော၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ=ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သို့ အာပတ္တိ=သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ပတိတေ=တွင်း၌လိမ့်ကျသည်ရှိသော်၊ မရတိ=သေဆုံးအံ့၊ ထုလ္လစ္စယဿ=ထုလ္လစ္စဦးအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ=သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စေ ဝဒေယျ=အကယ်၍ ပြောဆိုငြားအံ့၊ တတ္ထ တိသံ ပါဠိယံ=ထိုပါဠိတော်၌၊ ကေစိ=အချို့ကုန်သောသူတို့သည်၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ “ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ”တိ=“ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ”ဟူ၍၊ “ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ သကရူပေနေဝ=မိမိ၏ ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဌိတေ=တည်ကုန်သော၊ ယက္ခပေတေ=ဘီးလူးပြိတ္တာတို့ကို၊ ဒဿေတွာ=ပြဆိုပြီး၍၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ အညရူပေနပိ=တပါးတခြားသောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်လည်း၊ ဌိတေ=တည်

ကုန်သော၊ တေယေဝ ယက္ခပေတေ=ထိုဘီးလူး၊ ပြိတ္တာတို့ကို၊ ဒဿေတုံ= ပြခြင်းငှာ၊ “တိရစ္ဆာနဂတမနုဿဝိဂ္ဂဟော ဝါ”တိ=“တိရစ္ဆာနဂတမနုဿ- ဝိဂ္ဂဟော ဝါ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တာဒိသံ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊ တိရစ္ဆာနဂတံ=တိရစ္ဆာန်ကို၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ဒဿေတုံ=ပြဆိုငှာ၊ န ဓုတ္တော=ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ တဿာ=ကြောင့်၊ တိရစ္ဆာနဂတဝိဂ္ဂဟော ဝါ= တိရစ္ဆာန်၏ ခန္ဓာကိုယ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟော ဝါ=လူ ဇာတ်ရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ယက္ခော ဝါ=ဘီးလူးသည် လည်းကောင်း၊ ပေတော ဝါ=ပြိတ္တာသည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့ ဧတ္ထ=“ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ တိရစ္ဆာနဂတမနုဿဝိဂ္ဂဟော ဝါ တသ္မိ ပတတိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဇယာဇနာ=အနက်ယောဇနာခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ ပရိဟာရော=အဖြေ တည်း၊ တိသုပိ=သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု ပန=ဂဏ္ဍိပဒ တို့၌ကား၊ “ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟေန=လူ၏ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်၊ ဌိတတိရစ္ဆာနဂတာနံ=တည်ကုန်သော တိရစ္ဆာန်တို့ကို၊ အာဝေဏိကံ= အသီးအခြား၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ထုလ္လစွယံ=ထုလ္လစွဉ်းအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ ဝိယ= ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ=ထင်ရှား၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကထိတံ=ဆိုအပ်၏၊ ယက္ခရူပပေတရူပေန မတေပိ ဒေသေဝ နယောတိ ဣမိနာ=ယက္ခ- ရူပပေတရူပေန ။ ပ ။ နယော”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ မရဏရူပ- သေဝ=သေဆုံးသော ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်၏သာလျှင်၊ ပမာဏတ္တာ=လိုရင်း ပမာဏ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထုလ္လစွယံ=ထုလ္လစွဉ်းကို၊ (ဝါ) သည်၊ အတိ- ဒိဿတိ=ညွှန်ပြအပ်၏၊ (ဝါ) ထင်ရှား၏။

မုဓာတိ=ကား၊ အမူလုကေန=အကြောင်းရင်းမရှိသဖြင့်၊ ကိစ္ဆိ=တ စုံတခုသော၊ မူလံ=အကြောင်းရင်းကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ=မယူမူ၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ သော နိဒ္ဒေါသောတိ=ကား၊ တေ- န ဘိက္ခုနာ=သည်၊ တတ္ထ တိဿံ အာပတ္တိယံ=ထိုအာပတ်၌၊ ကတပယော- ဂဿ=ပြုအပ်သောလုလ္လပယောဂ၏၊ အဘာဝတော=မရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ သောပိ=ထိုသူသည်လည်း၊ တတ္ထ=ထိုအရပ်၌၊ ကိစ္ဆိ ကိစ္ဆိ=စိုးစဉ်း

အနည်းငယ်စဉ်းအနည်းငယ်ကို၊ ယဒိ ပန န ကရောတိ-အကယ်၍မူ
လည်း မပြုငြားအံ့၊ န မုစ္စတိယေဝ-အာပတ်မှမလွတ်သည်သာလျှင်တည်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဧဝံ ပတိတာ”တိ အာဒိ-
“ဧဝံ ပတိတာ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစ-
နေ-“ဧဝံ ပတိတာ”အစရှိသောထိုစကားရပ်၌၊ ဧဝန္တိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
မယာ-ငါသည်၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-
တည်း၊ န နဿိဿန္တိတိ-ကား၊ အဒဿနံ-မမြင်ရာအရပ်သို့၊ န ဂမိ-
ဿန္တိ-မသွားကုန်လတ်၊ န ပလာယိဿန္တိ-ထွက်မပြေးကြကုန်လိမ့်လတ်၊
ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေ-
တိ-ကား၊ မူလဌ-အရင်းအစ၌တည်သောရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-
၏၊ ပစ္စိမောပိ-နောက်ဆုံးကိုလည်း၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ တတ္ထ-ထိုနောက်ဆုံး
၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ ကိစ္ဆိ-တစုံတခုကို၊ ကတွာ-
ပြု၍၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ဝိပ္ပဋိသာရေ-စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းသည်၊
ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယဒိ ပန ကရောတိ-အကယ်၍ပြု
အံ့၊ တဿပိ-ထိုရဟန်းအားလည်း၊ ဒေသေဝ နယော-ဤနည်းကိုသာလျှင်၊
ဒဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊ ပံသုမ္ပိ ပတိတွာ မရတိတိ-ကား၊ အဘိနဝပူရိ-
တေ-အသစ်ပြည့်သော၊ ပံသုမ္ပိ-မြေမှုန့်၌၊ ပါဒေ-ခြေထောက်တို့ကို၊ ပ-
ဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဥဒ္ဓရိတံ-ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော-
မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုမြေမှုန့်၌သာလျှင်၊ ပတိတွာ-လဲကျ
၍၊ မရတိ-သေဆုံး၏၊ ဇာတပထဝီ ဇာတာတိ ဣဒံ ဝစနံ-“ဇာတပထဝီ
ဇာတာ”ဟူသောဤစကားကို၊ သဗ္ဗထာ-ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်၊
မတ္ထကပ္ပတ္တံ-အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ ထိရဘာဝံ-ခိုင်မြဲသည်၏အ
ဖြစ်ကို၊ ဒဿေတံ-ငှာ၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ပံသုနာ-မြေမှုန့်ဖြင့်၊ ပူရေန္တေန-ပြည့်စေ
သဖြင့်၊ ပါဒဒဏ္ဍာဒိဟိ-ခြေထောက်-ဒုတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မဒ္ဒနတာဠ-
နာဒိနာ-နင်းစရာသံကောက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သုဠတရံ-လွန်စွာ၊ ထိရ-
ဘာဝံ-ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သို့၊ အာပါဒေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ပကတိပထ-
ဝီယာ-ပင်ကိုယ်ပကတိမြေကြီး၌၊ နိဗ္ဗိသေသေ-အကြွင်းအကျန်မရှိသည်တို့
ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဇာတပထဝီလက္ခဏံ-ဇာတပထဝီလက္ခ-

ဏာသို့၊ အပ္ပတ္တေပိ=မရောက်ပါသော်လည်း၊ မုစ္စတိယေဝ=အာပတ်လွတ်
မြောက်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဩပါတံ ဟရတီတိ ဧတ္ထ=“ဩပါတံ ဟ-
ရတီ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ပေါက္ခရဏီသဒိသတ္တာ=ရေကန်နှင့်တူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ မုစ္စတိ=အာပတ်မှလွတ်၏။

ဟတ္ထာ မုတ္တမတ္တေတိ=ကား၊ ဩဇ္ဈေတွာ=ထောင်၍၊ ဟတ္ထတော=
လက်မှ၊ မုတ္တမတ္တေ=လွတ်ကာမျှဖြစ်သော၊ ဝတိ ကတွာတိ ဧတ္ထ=“ဝတိ
ကတွာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ သော ပုဂ္ဂလော=သည်၊ ပါသေ=ကြော့ကွင်း
၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ=ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ကိစ္ဆိ=တစုံတခုသော၊
ဝိသေသံ=အထူးကို၊ ယဒိ န ကရောတိ=အကယ်၍မပြုအံ့၊ အတ္တနာ=မိမိ
သည်၊ (ဝါ) ကိုယ်တိုင်၊ ကတဝတိယာ=ပြုအပ်သောစောင်းရန်းကို၊ (ဝါ)
ပြုအပ်သောခြံစည်းရိုးကို၊ ဝိဒ္ဓသိတာယ=ဖျက်ဆီးအပ်သည်ရှိသော်၊ မုစ္စ-
တိ=အာပတ်မှလွတ်၏၊ ထဒ္ဒတရံ ဝါ ပါသယဋ္ဌိ ဌပေတိတိ=ကား၊
ထိရဘာဝတ္ထံ=ခိုင်မြဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ အပရာယ=ထိုမှာဘက်ဖြစ်သော၊ ပါသ-
ယဋ္ဌိယာ=ကြော့ကွင်းလှံတန်နှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ ဗန္ဓိတွာ ဝါ=ဖွဲ့ချည်၍
လည်းကောင်း၊ တမေဝ=ထိုကြော့ကွင်းလှံတန်ကိုသာလျှင်၊ သိထိလဘူ-
တံ=လျော့လျော့ဖြစ်စေ၍၊ ထဒ္ဒတရံ=မြဲမြန်စွာ ဖွဲ့ချည်ခြင်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ=
ဖွဲ့ချည်၍၊ ဌပေတိ=ထား၏၊ ဂါဠတရံ ဝါ ထိရတရံ ဝါတိ ဧတ္တာပိ=
“ဂါဠတရံ ဝါ ထိရတရံ ဝါ”ဟူသောဤပုဒ်၌လည်း၊ ဒေသေဝ နယော-
ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဌဇော=၏၊ ခါဏုကန္တိ=ကား၊ ပါသယဋ္ဌိ ဗန္ဓနခါ-
ဏုကံ=ကြော့ကွင်းလှံတန်နှင့်စပ်သောသစ်ငှက်တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထေဝ=အလုံး
စုံသောသတ္တဝါ၌သာလျှင်၊ မာရဏတ္ထာယ=သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတ-
ပ္ပယောဂတ္တာ=ပြုအပ်သောလုလ္လပယောဂ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န မုစ္စတိ=အာ
ပတ်မှမလွတ်၊ ဝိပ္ပဋိသာရေ ဥပ္ပန္နေတိ=ကား၊ မူလဌသေဝ=အရင်းအစ
၌တည်သောရဟန်းအားသာလျှင်၊ ဝိပ္ပဋိသာရေ=စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်း
သည်၊ ဥပ္ပန္နေ=ဖြစ်သည်ရှိသော်။

တေန အလာတေန ။ ပ ။ န မုစ္စတိတိ ဧတ္ထ=၌၊ “ပုဗ္ဗေ=ရှေး
၌၊ ကတပ္ပယောဂံ=ပြုအပ်သောလုလ္လပယောဂကို၊ ဝိနာသေတွာ=ဖျက်ဆီး

၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ကုသလစိတ္တေန-ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊ ပယောဂေ-လုလ္လပယောဂကို၊ ကတေပိ-ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ န မုစ္စတိ-အာပတ်မှမလွတ်၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤသို့သောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဂန္ထဝံ-သွားအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ တိသုပိ-သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု-ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊ အယံ ပန အဓိပ္ပါယော-ဤအဓိပ္ပါယ်သည်၊ ယုတ္တော-သင့်လျော်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ အာဒိတောယေဝ-အစမှသာလျှင်၊ မာရဏတ္ထာယ-သေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတပယောဂတ္ထာ-ပြုအပ်သောလုလ္လပယောဂ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကတပရိယောသိတာယ-ပြုအပ်သောပြီးဆုံးသောလုလ္လပယောဂရှိသော၊ ပါသယဋ္ဌိယာ-ကြော့ကွင်းဖြင့်၊ တပ္ပစ္စယာ-ထိုကြော့ကွင်းကြောင့်၊ ယေ ယေ သတ္တာ-အကြင်အကြင် သတ္တဝါတို့သည်၊ မရိဿန္တိ-သေဆုံးကုန်လိမ့်လတ်၊ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ-ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ပဌမတရံယေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ပါဏာတိပါတကမ္မသဒ္ဓိတော-ပါဏာတိပါတကံအမှုကို ပြီးစေသောကြောင့်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ကုသလစိတ္တေန-ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊ အညထာ-တပါးတခြားသောအခြင်းအရာဖြင့်၊ ကတေပိ-ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ န မုစ္စတိ-အာပတ်မှမလွတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဝံ-၏၊ ရုဇ္ဈကေတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကရုဇ္ဈကေ-ကြိုးငယ်၌၊ သယံ ဝဋ္ဋိတန္တိ-ကား၊ ဗဟုရုဇ္ဈကေ-များစွာသောကြိုးတို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ (ဝါ) ကိုယ်တိုင်၊ ဝဋ္ဋိတံ-ကျစ်အပ်၏၊ ဥဗ္ဗဇ္ဇေတွာတိ-ကား၊ တေ ရုဇ္ဈကေ-ထိုကြိုးတို့ကို၊ ဝိသု ဝိသု-အသီးအသီး၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဂရု-ကတရံ ကရောတိတိ-ကား၊ အတိဘာနိယံ-အလွန်ဝန်လေးစွာ၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ပရိယေသိတွာ ကတန္တိ-ကား၊ အရည်-တောသို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ရုက္ခံ-သစ်ပင်ကို၊ ဆန္တိတွာ-ခုတ်ဖြတ်၍၊ တစ္ဆေတွာ-ရွှေ့၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်။

၁၇၇။ အာလမ္ပနရူက္ခော ဝါတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်ဒေသ၌၊ ဇာတကံ-ပေါက်သောသစ်ပင်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တဒတ္ထမေ-ဝါတိ-ကား၊ မာရဏတ္ထမေဝ-သေစေခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင်၊ ဝိသမဏ္ဍ-

လန္တိ=ကား၊ မဇ္ဇိပိဋာဒီသု=ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်အစရှိသည်တို့၌၊ အာ-
 လိတ္တံ=လိမ်းကျံအပ်သော၊ ဝိသမဏ္ဍလံ=အဆိပ်အပေါင်းအစုကို၊ ဝတ္တာ
 အသိ ဥပနိက္ခိပတိတိ ဧတ္ထ=၌၊ မုခေန=ခံတွင်းဖြင့်၊ အဝတ္တာ=မပြောဆို
 မူ၍၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ=ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားကို၊ မနဿာ=စိတ်ဖြင့်၊ စိန္တေတွာ=
 ကြံစည်၍၊ ဥပနိက္ခိပနေပိ=အနီး၌ချထားရာ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော=
 ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=၏၊ ပုရိမနယေနာတိ=ကား၊ “ယေသံ=
 အကြင်သူတို့၏၊ ဟတ္ထတော=လက်မှ၊ မူလံ=တန်ဘိုးကို၊ ဂဟိတံ=ယူအပ်
 ၏”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ သရိရဿ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊
 ဝိရူပဘာဝကရဏတော=အဆင်း၏ မေါက်ပြန်သောအဖြစ်ကို ပြုတတ်
 သောကြောင့်၊ ကုဋ္ဌာဒိ=နူနာရောဂါ၊ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝိသဘာဂ-
 ရောဂေါ နာမ=“ဝိသဘာဂရောဂါ”မည်၏၊ (ဝါ) “မသင့်လျော်သော
 အနာရောဂါ”မည်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဇီဝိတပ္ပဝတ္ထိယာ=အသက်ကိုဖြစ်
 ခြင်း၏၊ (ဝါ) အသက်ရှင်ခြင်း၏၊ အသဘာဂတ္တာ=မသင့်လျော်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဏ္ဍပိဋကဒိ=ထွတ်မြင်းအနာ၊ အိုင်းအမာ၊ ကြွက်နို့ အစ
 ရှိသော၊ ယော ကောစိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဇီဝိတပ္ပဝတ္ထိပစ္စနိ-
 ကော=အသက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ဝိသဘာဂရောဂေါ=မသင့်
 လျော် မလျှောက်ပတ်သော အနာရောဂါတည်း။

၁၇၈။ ပရံ ဝါ အမနာပရူပန္တိ ဧတ္ထ=၌၊ ဧတဿ ပုဂ္ဂလံဿ=ဤပုဂ္ဂိုလ်
 အား၊ အမနာပံ=စိတ်နှလုံးကို မရွှင်ပြုံး မတိုးပွားစေတတ်သော၊
 (ဝါ) နှစ်သက်ဘွယ်မရှိသော၊ ရူပံ=ရုပ်သည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=
 ကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အမနာပရူပေါ=“အမနာပရူပ”
 မည်၏၊ အမနာပရူပေါ=စိတ်နှလုံးကို မရွှင်ပြုံး မတိုးပွားစေတတ်သော
 (နှစ်သက်ဘွယ်မရှိသော) ရုပ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဗာဟိရတ္ထ-
 သမာသော=ဗာဟိရတ္ထသမာသ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=၏၊ မနာပိယေပိ ဧသေ-
 ဝ နယောတိ ဧတေန=“မနာပိယေပိ ဧသေဝ နယော”ဟူသော ဤ
 ပုဒ်ဖြင့်၊ မနာပိကံ ရူပံ ဥပသံဟရတိတိ ဧတ္ထ=“မနာပိကံ ရူပံ ဥပသံ-
 ဟရတိ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ပရံ ဝါ=တပါးတခြားသို့မူလည်း၊ မနာပ-

ရူပံနုသက်ဘွယ်ရှိသောအဆင်းကို၊ တဿထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သမိပေအနီး၌၊ ဌပေတိထားစေ၏၊ အတ္တနာဝါမိမိသည်မူလည်း၊ မနာပိယေနနှစ်သက်ဘွယ်ရှိသော၊ ရူပေနအဆင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတောပြည့်စုံသည်၊ ဟုတွာဖြစ်၍၊ တိဌတိတည်၏၊ ဣတိ အာဒိဋ္ဌိသို့အစရှိသည်ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗယှဉ်စေအပ်၏၊ ဣတိဋ္ဌိသို့၊ ဒဿေတိပြေ၏၊ တေနေဝထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အညတရသို့တပါးတခြားသော၊ ဂဏ္ဌိပဒေဂဏ္ဌိပဒ၌၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏၊ ကိအဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်သနည်း။

“မမငါအား၊ (ဝါ) ငါ့ကို၊ အလာဘေနမရသဖြင့်၊ ဒေသိတ္ထိဧသာ ဣတ္ထိမိန်းမသည်၊ မရတုသေစေသတည်း၊ ဣတိ မနသိ ကတွာဋ္ဌိသို့နှလုံးသွင်း၍၊ သမိပဂေါအနီး၌လှည့်လည်သွားလာ၏၊ ဒုဌစိတ္တောမကောင်းသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သစေ ယာတိအကယ်၍ သွားအံ့၊ သော ဘိက္ခုထိုရဟန်းသည်၊ ဣတ္ထိမာရကောမိန်းမကိုသတ်တတ်သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။

ယော ဘိက္ခုအကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုတ္ထာယဆွမ်းအလိုငှာ၊ (ဝါ) ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ သစေ ယာတိအကယ်၍ သွားအံ့၊ ဇာနန္တောပိသိပါသော်လည်း၊ မာရကောသတ်တတ်သည်၊ န ဟောတိမဖြစ်၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ မာရကောသတ်သည်ကို၊ အနတ္ထိကောအလိုမရှိပါသော်လည်း၊ သော ဘိက္ခုထိုရဟန်းသည်၊ တဿာ ဣတ္ထိယာထိုမိန်းမ၏၊ မရဏေနသေခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သေခြင်းကြောင့်၊ ဥပေက္ခကောလျစ်လျူရှုတတ်၏၊ ဣတိဋ္ဌိသို့၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။

အပရမ္ပိတပါးတခြားကိုလည်း၊ တတ္ထေဝထိုဂဏ္ဌိပဒ၌သာလျှင်၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။

“မမငါ၏၊ ဇာယာ ဇာယာယဇနီးမယားနှင့်၊ ဝိယောဂေနကွေကွင်းသဖြင့်၊ ဇနနိ စမျောက်မသည်လည်း၊ န ဇီဝတိအသက်မရှင်၊ ဣတိဋ္ဌိသို့၊ ဇာနန္တောသိလျက်၊ ဝိယုဉ္ဇန္တောအသက်မရှင်လိုသည်ဖြစ်၍၊ တဒိတ္ထိ တံ ဣတ္ထိထိုမိန်းမကို၊ မာရကောသတ်သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။

ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိနိမိတ္တံ=ပဗ္ဗဇ္ဇာအစရှိသောနိမိတ်သည်။ စေ ယာတိ=အကယ်
၍သွားအံ့၊ ဇာနံ ဇာနန္တော=သိလျက်၊ မာရကော=သတ်တတ်သည်၊ န
ဟောတိ=မဖြစ်၊ အနတ္ထိကော ဟိ အနတ္ထိကော ဧဝ=အလိုမရှိသည်သာ
လျှင်၊ သော=ထိုသူသည်၊ တေသံ=ထိုသူတို့၏၊ မရဏေန=သေဆုံးခြင်းဖြင့်၊
ဥပေက္ခကော=လျစ်လျူရှု၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

အလင်္ကရိတွာ ဥပသံဟရတိတိ=ကား၊ “အလာဘေန=မရသ-
ဖြင့်၊ သုဿိတွာ=ချောက်ကပ်၍၊ မရတု=သေစေသတည်း”၊ ကုတိ က္လမိ-
နာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ဥပသံဟရတိ=အနီးသို့ဆောင်
၏၊ တေနေဝ=သာလျှင်၊ “သစေ ဥတ္တသိတွာ မရတိ၊ ဝိသေဏေတော”
တိ=“သစေ ။ ပ ။ ဝိသေဏေတော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အလာဘေန
သုဿိတွာ မရတိတိ ဧတ္ထ စ=အလာဘေန သုဿိတွာ မရတိ”ဟူ
သောဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ ပါရာဇိကန္တိပါဌသေသော=“ပါရာဇိကံ”ဟူသော
ပါဌသေသကို၊ ဒဌဗ္ဗော=၏၊ ကုဏပဂန္ဓာ စာတိ=ကား၊ အဟိအာဒိကု-
ဏပါနံ=မြေအစရှိသောအကောင်ပုတ်တို့၏၊ ဂန္ဓာ=အနံ့တို့တည်း၊ ဟံသ-
ပုပ္ဖန္တိ=ကား၊ ဟံသာဒိနံ=ဟံသာအစရှိသည်တို့၏၊ ပက္ခလောမံ=အတောင်
အမွေးကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ=ဆို၏။

၁၇၉။ အသဉ္စိစ္စာတိ ကုဒံ ပဒံ=“အသဉ္စိစ္စ”ဟူသောဤပုဒ်ကို၊ မရဏ-
သံဝတ္တနိကဥပက္ကမဿ=သေခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော လုလ္လပ-
ယောဂ၏၊ အသလ္လကွဏံ=မမှတ်သားခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊
ကုတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “က္လမိနာ ဥပက္ကမေနာ”တိ အာဒိ=“က္လမိနာ
ဥပက္ကမေန”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ အဇာနန္တဿာတိ ကုဒံ
ပန=“အဇာနန္တဿ”ဟူသောဤစကားကိုကား၊ မရဏသံဝတ္တနိကဥပက္က-
မကရဏဿ=သေခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော လုလ္လပယောဂကိုပြုခြင်း၏၊
အဇာနနံ=မသိခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ကုတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
“က္လမိနာ အယံ မရိဿတိ”တိ အာဒိ=“က္လမိနာ အယံ မရိဿတိ”
အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ န မရဏာဓိပ္ပါယဿာတိ ကုဒံ=“န မရဏာ-
ဓိပ္ပါယဿ”ဟူသော ဤစကားကို၊ ဥပက္ကမံ=လုလ္လပယောဂကို၊ ဇာနန္တ-

သာပိ=သိပါသော်လည်း၊ (ဝါ) သိသောရဟန်းအားလည်း၊ မရဏာဓိပ္ပါ-
ယဿ=သေစေလိုခြင်း၏၊ အဘာဝံ=မရှိခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊
ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “မရဏံ အနိစ္စန္ဓဿာ”တိ အာဒိ=“မရဏံ အ-
နိစ္စန္ဓဿ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဌိတာ။

“ပကိဏ္ဏကကထာဝဏ္ဏနာ”

ဒေါမနဿစိတ္တေနဝ ဘဏတိတိ ဣမိနာ-“ဒေါမနဿစိတ္တ-
ေနဝ ဘဏတိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ သန္နိဌာပကစေတနာ-ဆုံးဖြတ်
တတ်သောစေတနာသည်၊ ဒုက္ခဝေဒနာယ=ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တာ-
ဇဝံ=ယှဉ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့သောအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-
ပြ၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သုခဗဟုလတာယ=များသောချမ်းသာခြင်းရှိသည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရာဇာနော်=မင်းတို့သည်၊ ဟသမာနာပိ=ရယ်ရွှင်ကြကုန်
လျှက်လည်း၊ “ယာတေထာ”တိ=“ယာတေထ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “သတ်ကြကုန်
လော့”ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ဟာသော ပန=ရယ်ရွှင်ခြင်းသည်ကား၊ နေသံ=
ထိုမင်းတို့အား၊ အနတ္ထဝူပသမာဒိအညဝိသယော=အကျိုးမရှိခြင်း အစရှိ
သည်ကို ငြိမ်းအေးခြင်း အစရှိသည်သည် တပါးတခြားသော အရာရှိ၏၊
ဣတိ=ဤသို့၊ သန္နိဌာပကစေတနာ-ဆုံးဖြတ်တတ်သော စေတနာသည်၊
ဒုက္ခဝေဒနာယ=ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တာ-ဇဝံ=ယှဉ်သည်သာလျှင်တည်း၊
ဒေါမနဿေ=စိတ်နှလုံး မသာခြင်းသည်၊ သတိ ပန=ရှိလျက်သော်ကား၊
ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ တံ ဟာသံ=ထိုပြုံးရွှင်ခြင်းကို၊ နပ္ပကာသတိ=ထင်
ရှားမပြသနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သုခဝေါကိဏ္ဏတ္တာ”တိ
အာဒိ=“သုခဝေါကိဏ္ဏတ္တာ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ပုဗ္ဗာပရိယ-
ဝသေန=ရှေ့နောက်ပြီးသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဘောသု=နှစ်ဘက်ကုန်သော၊
ပဿေသု=နံပါးတို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇကသုခေဟိ=ဖြစ်သောသုခတို့နှင့်၊ အာကိဏ္ဏ-
တ္တာ=ရောပြွမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နဿ=ဖြစ်သော၊ ဒေါမနဿ စ=

ဒေါမနဿဇ်လည်း၊ အနုပ္ပဗန္ဓနေန=အစဉ်မပြတ်သဖြင့်၊ ပဝတ္တိယာ=ဖြစ်ခြင်း၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ ဥပ္ပန္နံ=ဖြစ်သော၊ ဒေါမနဿံပိ=စိတ်နှလုံး မသာယာခြင်းသည်လည်း၊ နပ္ပကာသတိ=ထင်ရှားမဖြစ်၊ (ဝါ) မထင်ရှား၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

“ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ”

၁၈၀။ မရဏတ္ထိကာဝ ဟုတွာတိ=ကား၊ ဣမဿ ကာယဿ=ဤခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒေန=ကွဲပြားသဖြင့်၊ သဂ္ဂပါပနာဓိပ္ပါယတ္တာ=နတ်ပြည်သို့ရောက်ခြင်းငှာအလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တတော=အနက်အားဖြင့်၊ မရဏတ္ထိကာဝ=သေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) သေလိုသည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဟုတွာ=၍၊ မရဏတ္ထိကဘာဝံ အဇနန္တဿာတိ=ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ အဓိပ္ပါယိနော=အလိုရှိသူတို့သည်၊ မရဏတ္ထိကာနာမ=သေခြင်းငှာ အလိုရှိသူတို့မည်ကုန်သည်၊ (ဝါ) သေလိုကုန်သောသူတို့မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ မရဏတ္ထိကဘာဝံ=သေခြင်းငှာအလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ အဇနန္တ=မသိကုန်သောသူတို့သည်၊ (ဝါ) မသိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တေ=ထိုသူတို့သည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ=စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ န ဇနန္တိ=မသိကုန်သည်ကား၊ န=မဟုတ်၊ ဇနန္တိ ဧဝံ=သိကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဝေါဟာရဝသေနာတိ=ကား၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝေါဟာရဝသေန=ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော ခေါ်ဝေါ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ မရဏာဓိပ္ပါယဿ=သေစေခြင်းငှာအလိုရှိသောသူအား၊ (ဝါ) သေစေလိုသောသူအား၊ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ=ကွဏေးဆုံးဖြတ်တတ်သော (ပြီးစေတတ်သော) စေတနာ၏ ခဏ၌၊ ကရုဏာယ=သနားခြင်း ကရုဏာ၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်၊ ကာရုညေန=သနားခြင်းကရုဏာရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပါသေ=ကြော့ကွင်း၌၊ ဗဒ္ဒသူကရမောစနံ ဝိယ=နှောင်ဖွဲ့မိသော ဝက်ကိုလွှတ်သကဲ့သို့ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ယထာယုနာတိ=ကား၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ=ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သောအနက်ကို၊ ယထာ-

နုသန္တိနာတိ=ကား၊ ပရိယာယန္တရေန=ပရိယာယ် အထူးဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊
ယထာနုသန္တိနာ=အနုသန္တေအတိုင်း၊ ယထာယုပရိစ္ဆေဒေန=အသက်၏
အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ အထ
ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ယထာနုသန္တိနာတိ=ကား၊ ယထာနုပ္ပဗန္ဓနေန=
အစဉ်မပြတ်သဖြင့်၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်၊ တသ္မိံ ဘဝေ=ထိုဘဝ၌၊
သန္တာနဿ=သန္တာန်၏၊ အနုပ္ပဗန္ဓော=အစဉ်မပြတ်သည်၊ အဝိဇ္ဇိနုပ္ပဝတ္တိ=
အစဉ်မပြတ်ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်၊ ဌတ္တာ=
တည်၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ။

အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာတိ=ကား၊ အနုပပရိက္ခိတွာ=မစုံစမ်း မဆင်ခြင်
မူ၍၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ သင်္ကမန္တိတိ=ကား၊ ပစ္ဆာ=နောက်မှ၊ အာဂ-
တာနံ=ရောက်လာကုန်သောသူတို့အား၊ ဩကာသဒါနတ္ထံ=နေထိုင်ခွင့်ကို
ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဝါ) အရာကိုပြခြင်းငှာ၊ နိသိန္နပါငြိယာ=ထိုင်နေသော
အစဉ်၌၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ=အထက်၌လည်းကောင်း၊ အဓော ဝါ=အောက်၌လည်း
ကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တိ=သွားကုန်၏၊ ပစ္စဝေက္ခဏကိစ္စံ နတ္ထိတိ=ကား၊ ပစ္ဆာ-
နောက်မှ၊ အာဂတေဟိ=ရောက်လာကုန်သောသူတို့သည်၊ ဥပပရိက္ခိဏ-
ကိစ္စံ=စုံစမ်းဆင်ခြင်ဘွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဟေဋ္ဌာ=အောက်၌၊ ကိသ္မိ-
ဗ္ဗိ=တစုံတခုသော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ=ထင်ရှားရှိလတ်သော်၊
သာဓုကံ=အဝတ်ပုဆိုးသည်၊ ဝလိ=တွန့်သည်ကို၊ န ဂဏှာတိ=မယူ၊ ဣတိ
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “တသ္မိံ ဝလိ န ပညာယတိ”တိ=“တသ္မိံ ဝလိ န
ပညာယတိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဣဒံ ပဋိဝေက္ခဏဉ္စ=ဤသို့ ဆင်ခြင်ခြင်း
သည်လည်း၊ ဂိဟိနံ=လူတို့၏၊ သန္တကေယေဝံ=ဥစ္စာ၌သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏။

ပါငြိယံ=ပါငြိတော်၌၊ မုသလေ ဥဿိတေတိ=ကား၊ အညမည=
ကျည်ပွေ့အချင်းချင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘေတွာ=ထောင်၍၊ ဒွိသု=နှစ်ခုကုန်သော၊
မုသလေသု=ကျည်ပွေ့တို့ကို၊ ဥဿိတေသု=ထောင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊
ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဥဒုက္ခလဘဏ္ဍိကန္တိ=ကား၊ ဥဒုက္ခ-
လတ္တယ=ဆုံအလိုငှာ၊ အာနိတံ=ဆောင်ယူအပ်သော၊ ဒါရုဘဏ္ဍံ=သစ်

သားဘဏ္ဍာကို၊ ပဋိဗဒ္ဓန္တိ=ကား၊ ဘောဇနပဋိဗဒ္ဓံ=ဘောဇနနှင့်စပ်သည်၊
ဘောဇနန္တရာယံ=ဘောဇန၏အခြားမဲ့၌၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ
ဝုတ္တော ဟောတိ။

၁၈၁။ အဂ္ဂကာရိတန္တိ ဧတ္ထ=“အဂ္ဂကာရိတံ”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ ကာရိ-
ကာ-သဒ္ဓဿ=ကာရိကာ-သဒ္ဓါ၏၊ ဘာဝဝစနတ္တာ=ဘောကိုဟော
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “အဂ္ဂကိရိယ”န္တိ=“အဂ္ဂကိရိယံ”ဟူ၍၊ အတ္ထံ=အ
နက်ကို၊ ဝတ္တာပိ=ဆို၍လည်း၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ ကိရိယံ=ကိရိယာကို၊ ဒါ-
တံ=ပေးလှူခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ=မတတ်ကောင်း၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဒါန-
သင်္ခါတာယ=အလှူဒါနဟုဆိုအပ်သော၊ အဂ္ဂကိရိယာယ=မြတ်သာကိရိ-
ယာနှင့်၊ ယုတ္တံ=ယှဉ်သော၊ ပိဏ္ဏပါတမေဝ=ဆွမ်းကိုသာလျှင်၊ ဣဓ=ဤ
အရာ၌၊ ဥပစာရဝုတ္တိယာ=အနီး၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ “အဂ္ဂကိရိယာ”တိ=
“အဂ္ဂကိရိယာ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “မြတ်သော အမှုအရာကိရိယာ”ဟူ၍၊
ဂဟေတဝံ=ယူအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပဌမံ လဒ္ဓပိဏ္ဏပါတ”
န္တိ အာဒိ=“ပဌမံ လဒ္ဓပိဏ္ဏပါတံ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

၁၈၂-၁၈၃။ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရန္တိ=ကား၊ နိခါဒနမုဂ္ဂရံ=ဆုံကျည်ပွေ့ကို၊ ဝိဘတ္တိ-
ဗျတ္တယေနာတိ=ကား၊ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမေန=ဝိဘတ်ကို
ပြောင်းလွဲသဖြင့်၊ ဝိသေသာဓိဂမောတိ=ကား၊ သမာဓိ စ=သမာဓိသည်
လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ စ=ဝိပဿနာသည်လည်းကောင်း၊ အတိဝိယ=
အလွန်အကဲ၊ ပါကဋတ္တာ=ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဟတ္ထပ္ပတ္တော
ဝိယ ဒိဿတိ”တိ=“ဟတ္ထပ္ပတ္တော ဝိယု ဒိဿတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊
ဥပစ္ဆိန္နတိတိ=ကား၊ “ဝိသေသာဓိဂမဿ=မဂ်ဖိုလ်တရားအထူးကိုရသော
သူအား၊ ဝိက္ခေပေါ=ပြန်လွင့်ခြင်းသည်၊ မာ ဟောတု=မဖြစ်စေသတည်း၊
ဣတိ မနသိ ကတွာ=ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ အာဟာရံ=အစာအာဟာကို၊
ဥပစ္ဆိန္နတိ=ဖြတ်တောက်၏၊ ဝိသေသာဓိဂမန္တိ=ကား၊ လောကုတ္တရဓမ္မ-
ပဋိလာဘံ=လောကုတ္တရာတရားကိုရခြင်းကို၊ ဗျာကရိတွာတိ=ကား၊ အာ-
ရောစေတွာ=ပြောကြား၍၊ ဥပစ္ဆိန္နတိ န ဝဋ္ဋတိတိ=ကား၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊
သဘာဂါနံ=သဘောတူကုန်သော၊ (ဝါ) တူသော သဘောရှိကုန်သော၊

လဇ္ဇိဘိက္ခုနံယေဝ=လဇ္ဇိရဟန်းတို့အားသာလျှင်၊ အရိယာ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အတ္တနာ=မိမိသည်၊ (ဝါ) ကိုယ်တိုင်၊ အဓိဂတဝိသေသံ=ရအပ်သော တရားထူးကို၊ တာဒိသေ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ကာရဏေ=အကြောင်းသည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ အာရောစေန္တိ=ပြောဆိုကြကုန်၏၊ တေ စ ဘိက္ခု=ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အပ္ပတိရူပါယ=မလျှောက်ပတ်သော၊ အနေသနာယ=မရှာမှီးအပ်သဖြင့်၊ ပစ္စယံ=ပစ္စည်းကို၊ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ န ပရိယေသန္တိ=မရှာမှီးကုန်၊ တသ္မာ=ထိုကြောင့်၊ တေဟိ=ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပရိယေသိတပစ္စယေ=ရှာမှီးအပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထု၌၊ ကုက္ကုစ္စံ=ဝိနယကုက္ကုစ္စကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ=ဖြစ်စေ၍၊ အာဟာရံ=အစာအာဟာရကို၊ ဥပစ္ဆိန္နိတံ=ဖြတ်တောက်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ=မအပ်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သဘာဂါနံ=သဘောတူကုန်သော၊ လဇ္ဇိဘိက္ခုနံ=လဇ္ဇိရဟန်းတို့၏၊ ဗျာကတတ္တာ=ပြောကြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဟာရံ=အစာအာဟာရကို၊ ဥပစ္ဆိန္နိတံ=ဖြတ်တောက်ခြင်းငှာ၊ (ဝါ) ဖြတ်တောက်ခွင့်ကို၊ န လဘတိ=မရ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တေ=ထိုသဘာဂဖြစ်ကုန်သောလဇ္ဇိရဟန်းတို့သည်၊ ကပ္ပယခေတ္တံ=အပ်စပ်သောလယ်ယာတည်း၊ တေနေဝ=သာလျှင်၊ “သဘာဂါနံ ဟိ လဇ္ဇိဘိက္ခုနံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဣဒံ ဝစနံ=“သဘာဂါနံ ။ ပ ။ ဝဋ္ဋတိ”ဟူသော ဤစကားသည်၊ “ဥပစ္ဆိန္နတိ န ဝဋ္ဋတိ”တိ ဣမဿ=“ဥပစ္ဆိန္နတိ န ဝဋ္ဋတိ”ဟူသောဤစကား၏၊ ကာရဏံ=အကြောင်းကို၊ ဒသေန္တေန=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိသုပ္ပိ=သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ဝိသေသာဓိဂမံ ဗျာကရိတွာတိ ဣဒံ ဝစနံ=“ဝိသေသာဓိဂမံ ဗျာကရိတွာ”ဟူသောဤစကားကို၊ ဝိသေသဿ=မဂ်ဖိုလ်အထူး၏၊ အဓိဂတဘာဝဒဿနတ္ထံ=ရသောအဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အဓိဂမန္တရာယံ=ရသည်၏အခြားမဲ့၌၊ အသက်န္တေနေဝ စ=စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာသဖြင့်သာလျှင်လည်း၊ အာဟာရုပစ္စေဒေါ=အစာအာဟာရကို ဖြတ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊

အနညာတတ္တာ=ခွင့်ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိဂတေန=မဂ်၊ ဖိုလ်
 ဟူသောတရားအထူးကိုရသဖြင့်၊ အာဟာရပစ္စေဒေါ=အစာအာဟာရကို
 ဖြတ်ခြင်းကို၊ န ကာတဗ္ဗော=မပြုအပ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတုံ=ပြခြင်းငှာ၊
 “ဝိသေသာဓိဂမံ ဗျာကရိတွာ အာဟာရံ ဥပဋ္ဌိန္ဒတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ”တိ=
 “ဝိသေသာဓိဂမံ ။ ပ ။ န ဝဋ္ဋတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အရိယာ=အရိယာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အတ္တနာ=မိမိသည်၊ အဓိဂတဝိသေသံ=ရအပ်သောတရား
 အထူးကို၊ အညေသံ=တပါးတခြားကုန်သောသူတို့အား၊ ကိ ပန=အဘယ်
 သို့လျှင်၊ အာရောစေန္တိ=ပြောကြားကုန်သနည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမိဿာ
 စောဒနာယ=ဤစောဒနာ၏၊ ဟိ သုစုံ=မှန်၏၊ “သဘာဂါနံ=သဘောတူ
 ကုန်သော၊ လဒ္ဓိဘိက္ခုနံ=လဒ္ဓိရဟန်းတို့အား၊ ကထေတုံ=ပြောဆိုခြင်းငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အယံ အတ္ထော=ဤအနက်သည်၊
 ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ ယုတ္တတရော=အလွန်သင့်မြတ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊
 အမှာကံ=ငါတို့၏၊ ခန္တိ=အလိုတည်း၊ (ဝါ) နှစ်သက်ခြင်းတည်း၊ ဂဏ္ဌိပ-
 ဒေပိ=ဂဏ္ဌိပဒ၌လည်း၊ အယံ အတ္ထော=ကို၊ ဒဿိတောယေဝ=ပြအပ်
 သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏၊ ဘဏ္ဍကံ
 ဓောဝန္တောတိ=ကား၊ စိဝရံ=သင်္ကန်းကို၊ ဓောဝန္တာ=ဖွပ်လျှော်ကုန်သည်၊
 ဓောဝနဒဏ္ဍကန္တိ=ကား၊ ဘဏ္ဍဓောဝနဒဏ္ဍံ=သင်္ကန်းဖွပ်လျှော်ကြောင်း
 ဒုတ်ကို။

၁၈၄။ အဟံ ကုက္ကုစ္စကောတိ=ကား၊ “မမ=ငါ၏၊ ကိရိယာယ=အမှုဖြင့်၊
 (ဝါ) အမှုကြောင့်၊ မာရေယျ န ခေါ=သေဆုံးလေသလော၊ နော
 မာရေယျ န ခေါ=မသေဆုံးလေသလော”၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊
 ဇာတကုက္ကုစ္စကော=ဖြစ်သောဝိနယကုက္ကုစ္စရှိသည်၊ (ဝါ) ဖြစ်သောအလို
 အလိုရှိသည်၊ ဧတ္ထ ပန=ဤအရာ၌ကား၊ သဗ္ဗတ္ထာပိ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်
 ကုန်သော၊ ဧဝရူပေသု=ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထုသု=ဝတ္ထုတို့တွင်၊
 အမတေ=မသေဆုံးသည်ရှိသော်၊ ထုလ္လစ္စယဿ=ထုလ္လစ္စစဉ်းအာပတ်ကို၊
 ဝုတ္တတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေန ကတပ္ပယော-
 ဂေန=ထိုပြုအပ်သော လုလ္လပယောဂကြောင့်၊ ဒုက္ခဝေဒနာ=ဒုက္ခဝေဒနာ

သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတု ဝါ=ဖြစ်သည်မူလည်းဖြစ်ပါစေ၊ မာ ဥပ္ပဇ္ဇတု ဝါ=မဖြစ်သည်
မူလည်းမဖြစ်ပါစေ၊ ပါရာဇိကာယ=ပါရာဇိကအာပတ်၏၊ အဘာဝတော=
မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနေန=စကား
တော်ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ=ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သည်သာလျှင်တည်း၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏။

၁၈၅။ စတေန ဘေသဇ္ဇေန=ဤဆေးဖြင့်၊ (ဝါ) ဤဆေးကြောင့်၊ ဂစ္ဆော=
ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေသည်၊ ပတတိ=ကျ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
တံ ဘေသဇ္ဇံ=ထိုဆေးသည်၊ ဂစ္ဆပါတနံ=“ဂစ္ဆပါတန”မည်၏၊ (ဝါ) ကိုယ်
ဝန်ကျကြောင်းဆေးမည်၏၊ တာဒိသံ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဘေသဇ္ဇံ=
ဆေးကို၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ယေန ပရိဘုတ္တေန”တိ အာဒိ=“ယေန
ပရိဘုတ္တေန”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ “မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေ-
ယျာ”တိ=“မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဟောတော်
မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာယတော=ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ အာ-
ပတ္တိမောက္ခော=အာပတ်မှလွတ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ တ-
သ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပရိယာယော နာမ နတ္ထိ”တိ=“ပရိယာယော နာမ
နတ္ထိ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ဂစ္ဆံ န ဂဏှာတိတိ=ကား၊ ဂစ္ဆံ=ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေကို၊ န ဓာရေ-
တိ=မဆောင်၊ ဝါတေန ဝါ=လေကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါဏကေဟိ ဝါ-
ပိုးကောင်ငယ်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆော=ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေသည်၊
ဝိနဿန္တော=ပျက်သည်ရှိသော်၊ ကမ္ပံ=ကံကို၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍၊ (ကမ္ပံ=ကံနှင့်၊
ဝိနာ=ကင်း၍)၊ န နဿတိ=မပျက်၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့
သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ “ဒွိဟာကာရေဟိ”တိ=“ဒွိဟာကာရေဟိ”ဟူ၍၊
ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဒီဃနိကာယဌကထာယံ ပန=ဒီဃနိကာယ် အဌ-
ကထာ၌ကား၊ “ဟိ သမ္ပံ=မှန်၏၊ ဂစ္ဆော=ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေသည်၊ ဝါတေန
စ=လေကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါဏကေဟိ စ=ပိုးကောင်ငယ်တို့ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ကမ္ပနာ=ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိဟိ=
သုံးပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ=အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဝိနဿတိ=ပျက်စီး

၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္ထာ=ဆို၍၊ “ကမ္မနာ=ကံကြောင့်၊ ဝိနဿန္တေ ပန=ပျက်စီးသည်ရှိသော်ကား၊ ဗုဒ္ဓါပိ=တို့သည်လည်း၊ ပဋိဗာဟိတံ=တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ=မစွမ်းနိုင်ကုန်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထတသ္မိ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ ဝါတေန=လေကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါဏကေဟိ ဝါ=ပိုးကောင်ငယ်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘေ=ကိုယ်ဝန် ပဋိသန္ဓေသည်၊ ဝိနဿန္တေ=ပျက်သည်ရှိသော်၊ ပုရိမကမ္မနာ=ရှေးဘဝက ပြုခဲ့သောကံသည်၊ ဩကာသော=အခွင့်အခါကို၊ န ကတော=မပြုအပ်၊ အပိစ=စင်စစ်သော်ကား၊ တပ္ပစ္စယာ=ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ကမ္မံ=ကံသည်၊ ဝိပစ္စတိ=အကျိုးကိုပေး၏၊ ပန=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ သယမေဝ=အလိုလိုသာလျှင်၊ ကမ္မနာ=ကံသည်၊ ဩကာသော=အခွင့်အခါကို၊ ကတော=မပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဧကန္တေန=စင်စစ်သဖြင့်၊ ဝါတော ဝါ=လေကိုလည်းကောင်း၊ ပါဏကာ ဝါ=ပိုးကောင်ငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အပေက္ခိတဗ္ဗာ=မရှုငဲ့အပ်ကုန်၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ကမ္မဿ=ကံကို၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ကာရဏဘာဝေါ=ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္ထော=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ ပါဏကာ=ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊ ခါဒိတွာ=ခဲစားကုန်၍၊ အန္တရဓာပေန္တိ=ကွယ်ပျောက်စေကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ=ယှဉ်စေအပ်၏၊ အဝိဇာယနတ္ထာယ=သား၊ သမိ= မမွေးဖွားစိမ့်သောငှာ၊ ဘေသဇံ=ဆေးကို၊ ဒေန္တဿ=ပေးသော ရဟန်းအား၊ ကုစ္ဆိယံ=ဝမ်းဗိုက်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ=ဖြစ်၍၊ ဝိနဿိဿန္တိ=ပျက်စီးကုန်လတ်၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ ဒိန္နော=ပေးအပ်သည်ရှိသော်၊ ဩပါတက္ခဏာဒိဿ၊ ဝိယ=တွင်း၌ကျသော ခဏစသည်တို့၌ကဲ့သို့၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ=ကံ၏တွေ့ထိခြင်းသည်၊ (ဝါ) ကံ၏နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ကုစ္ဆိယံ=ဝမ်းဗိုက်၌၊ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ=မဖြစ်ကုန်လတ်၊ ဣတိ ဣမိနာ ပန အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်ကား၊ ဒိန္နော=ပေးအပ်သည်ရှိသော်၊ ကမ္မဗဒ္ဓေါ=ကံ၏တွေ့ထိခြင်းသည်၊ (ဝါ) ကံ၏နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်၊ နေဝတ္ထိ နေဝ အတ္ထိ=မရှိသည်သာလျှင်တည်း။

သဟဓမ္မိကာနန္တိ=ကား၊ ဧကဿ=တစ်ဆူသော၊ သတ္တုနော=မြတ်

စွာဘုရားရှင်၏။ သာသနေးသာသနာတော်၌၊ သဟသိက္ခမာနဓမ္မာနံ-
 အတူတကွကျင့်သောသဘောရှိကုန်သောတရားတို့၏။ ပဉ္စန္ဒမ္ပိ-ငါးပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဝဋ္ဌနိဿိတသီလတ္တာ-ဝဋ်မှကင်းသော သီလဖြစ်သော
 ကြောင့်၊ “သမသီလသဒ္ဓါပညာန”န္တိ-“သမသီလသဒ္ဓါပညာနံ”ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဉာတကပဝါရိတဌာနတောတိ-ကား၊ အတ္တနော ဝါ-
 မိမိ၏လည်းကောင်း၊ တေသံ ဝါ-ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့၏လည်းကောင်း၊
 ဉာတကပဝါရိတဌာနတော-ဆွေမျိုးတော်သောသူ၊ ပဋိဖိတ်သောသူမှ၊
 ဂိလာနဿတ္တာယ-မကျန်းမမာ ဖျားနာသူ၏အလိုငှာ၊ အပ္ပဝါရိတဌာန-
 တောပိ-မပဋိမဖိတ်သောသူမှလည်း၊ အနုညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညတ္တိယာ-တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ကတာပိ-ပြုအပ်ပါသော်
 လည်း၊ အကတာ ဝိယ-မပြုအပ်သကဲ့သို့တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 အကတဝိညတ္တိ-“အကတဝိညတ္တိ”မည်သည်၊ (ဝါ) “မပြုအပ်သောဝိညတ်
 ရှိသည်”မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ “ဝဒ ဘန္တေ ပစ္စယေန”တိ-“ဝဒ
 ဘန္တေ ပစ္စယေန”ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အကတပဝါရဏဌာနေ စ-မပဋိဖိတ်
 အပ်သောအရပ်၌လည်း၊ ဝိညတ္တိ-ဝိညတ်တည်း၊ အကတဝိညတ္တိ-မပဋိ
 ဖိတ်အပ်သောအရပ်၌ဝိညတ်။

ပဋိယာဒိယတိတိ-ကား၊ သမ္မာဒေတိ-ပြည့်စုံစေ၏။ အကာတုံ
 န ဝဋ္ဌတိတိ ဧတ္ထ-“အကာတုံ န ဝဋ္ဌတိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဒုက္က-
 ၎်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏။ သဟဓမ္မိကေသု ဝုတ္တနယေနဝါ
 တိ-ဟူ၍၊ “ဣမေသမ္ပိ ပဉ္စန္ဒ-ဤသီတင်းသုံးဖော် ငါးယောက်တို့အား
 လည်း၊ အကတဝိညတ္တိယာပိ-အကတ ဝိညတ်ဖြင့်လည်း၊ ဘေသန္တံ-ဆေး
 ကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဌတိ-အပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ကုရုန္တုကထာယံ-
 ကုရုန္တုအဌကထာ၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကထိတံ-
 ဆိုအပ်၏။ ယာဝ ဉာတကာ ပဿန္တိတိ-ကား၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊
 တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ပဿန္တိ-
 တွေ့မြင်ကုန်၏။ ပိတု-ဖခင်၏၊ ဘဂိနိ-နှမတည်း၊ ပိတုတ္ထာ-ဘကြီးဘထွေး
 ၏နွှမ၊ (ဝါ) အရီး၊ (ဝါ) အဒေါ်၊ မာတု-မိခင်၏၊ ဘာတာ-အစ်ကိုတည်း၊

မာတုလော=မိခင်၏ အစ်ကို၊ (ဝါ) ဦးလေးဦးချိုး၊ နပုဟောန္တိတိ=ကား၊
 ကာတု=ပြုခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ=မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ သစေပိ န ယာစန္တိတိ=
 ကား၊ “ယာစိတု=တောင်းခြင်းငှာ၊ ဒုက္ခံ=ဆင်းရဲ၏”၊ ဣတိ ဣမိနာ အ-
 ဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သောအလိုဖြင့်၊ ယဒိ န ယာစန္တိ=အကယ်၍ မတောင်း
 ကုန်အံ့၊ အာဘောဂံ ကတ္တာတိ ဣဒံ ဝစနံ=“အာဘောဂံ ကတ္တာ”ဟူ
 သောဤစကားရပ်ကို၊ ကတ္တဗ္ဗတာဒဿနဝသေန=ပြုအပ်သည်ကိုပြခြင်း
 ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ “အာဘောဂံ=နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ခြင်းကို၊ အက-
 တ္တာ ပန=မပြုမူ၍ကား၊ ဒါတု=ပေးလှူခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ=အပ်၏”၊ ဣတိ=ဤ
 သို့၊ တိသုပိ=သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ လိခိ-
 တံ=ရေးသားအပ်၏၊ ဧတေ ဒသ ဉာဏုကေ ဌပေတွာတိ=ကား၊ တေသံ
 ထိုနှမ၊အစ်ကိုအစရှိသည်တို့၏၊ ပုတ္တနတ္တာဒယောပိ=သား၊သမီး၊မြေးအစ
 ရှိသည်တို့၏လည်း၊ တပုဋိဗဒ္ဓတ္တာ=ထိုနှမ၊အစ်ကို အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဉာတကာ ဧဝ=ဆွေမျိုးတို့သည်သာလျှင်တည်း၊
 ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ တေပိ=ထိုသား၊သမီး၊မြေးအစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊
 ဧတ္ထေဝ=ဤအမျိုးတို့၌သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတာ=သိမ်းယူအပ်ကုန်၏၊ တေန=
 ထို့ကြောင့်၊ အညေသန္တိ ဣမိနာ=“အညေသံ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊
 အညတကာနံ=ဆွေမျိုးမတော်ကုန်သောသူတို့၏၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းကို၊
 ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ တေနေဝ=သာလျှင်၊ “ဧတေသံ ပုတ္တပရမ္မရာယာ-
 တိ အာဒိ=“ဧတေသံ ပုတ္တပရမ္မရာယ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊
 ကုလပရိဝဋ္ဌောတိ=ကား၊ ကုလနံ=အမျိုးအနွယ်တို့၏၊ ပဋိပါဠိ=အစဉ်
 တည်း၊ ကုလပရမ္မရာ=ဆွေမျိုးတို့၏ အစဉ်အဆက်တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ
 အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ “မယံ=ငါ့အား၊ ဒဿန္တိ=ပေးလှူကုန်
 လတံ၊ ကရိဿန္တိ=ပြုကုန်လတံ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပစ္စာသာယ=မျှော်လင့်
 တောင်းတသဖြင့်၊ ကရောန္တဿပိ=ပြုသောရဟန်းအားလည်း၊ ယာစိတွာပိ=
 တောင်း၍လည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗဌာနတာယ=ယူအပ်သောအရာဌာန၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ဉာတကေသု=ဆွေမျိုးတို့၌၊ ဝေဇ္ဇကမ္ပံ ဝါ=ဆေးဝါးကုသသော
 အမှုသည်လည်းကောင်း၊ ကုလဒ္ဓသကာပတ္တိံ ဝါ=ကုလဒ္ဓသကအမှုသို့
 ရောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=

ဆိုကြကုန်၏။ သဗ္ဗပဒေသုပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ စူဠ-
မာတုယာတိ အာဒိသု-“စူဠမာတုယာ”အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗပဒေသု-
အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌၊ “စူဠမာတုယာ သာမိကော”တိ အာဒိနာ-“စူဠ-
မာတုယာ သာမိကော”ဤသို့ အစရှိသောပုဒ်နှင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်
စေ၍၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်သောနည်းနှင့်၊ ဝိနိစ္ဆ-
ယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

ဝုတ္တနယေန ပရိယေသိတွာတိ ဣမိနာ-“ဝုတ္တနယေန ပရိ-
ယေသိတွာ”ဟူသောဤပုဒ်နှင့်၊ “ဉာတိသာမဏေရေဟိ ဝါ”တိ အာ-
ဒိနာ-“ဉာတိသာမဏေရေဟိ ဝါ”အစရှိသောပုဒ်နှင့်၊ ဝုတ္တမတ္ထံ-ဆိုအပ်
သောအနက်ကို၊ အတိဒိဿတိ-အလွန်ထင်ရှား၏၊ အပစ္စာသီသန္တေနာ
တိ-ကား၊ “မယံ-ငါအား၊ ဒဿန္တိ-ပေးကုန်လတံ၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကုန်လ
တံ”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ အပစ္စာ-
သီသန္တေန-မမျှော်လင့်မတောင်းတသဖြင့်၊ ဘိက္ခုသံယဿ-ရဟန်းသံဃာ
အား၊ ဥပကရကတ္ထံ ပန-ကျေးဇူးပြုတတ်သောသူကိုကား၊ ပစ္စာသီသန္တ-
န-မျှော်လင့်တောင်းတသဖြင့်၊ ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ “ဘေ-
သန္ဓံ-ဆေးကို၊ အာစိက္ခထ-ပြောဆိုကြကုန်လော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-
ပိ-ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ “အညမညံ ပန ကထာ ကာတဗ္ဗာ”တိ
ဣဒံ-“အညမညံ ပန ကထာ ကာတဗ္ဗာ”ဟူသောဤစကားသည်ကား၊
ပရိယာယတ္တာ-ပရိယာယ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ ယထာ-အပ်သကဲ့သို့၊
ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်သောနည်း
ဖြင့်၊ “ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗ ဂဟေတွာ ကရောန္တိ”တိ ဣမိနာ ပရိယာယေန-“ဣဒ-
ဗ္ဗိဒဗ္ဗ ဂဟေတွာ ကရောန္တိ”ဟူသောဤပရိယာယ်ဖြင့်၊ ကထေန္တဿ-
ပိ-ပြောဆိုသော ရဟန်းအားလည်း၊ ဒေါသော-အဖြစ်သည်၊ နေဝတ္ထိ
နေဝ အတ္ထိ-မရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာစရိယာ-ဆရာ
တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ဝိနယလက္ခဏံ-ဝိနည်း၏လက္ခဏာကို၊ အဇာနန္တဿ-မသိသော၊
အနာစရိယဿ-ဆရာမရှိသောသူအား၊ တဒနုရူပဝေါဟာရာသမ္ဘဝတော-

ထိုနှင့် လျှောက်ပတ်သော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်း၏ မဖြစ်သောကြောင့်၊
 ဤဒိဿဿ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ လာဘဿ=လာဘ်လာဘ၏၊ ဥပ္ပတ္တိ
 နာမ=ဖြစ်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “အာစရိယ-
 ဘာဂေါ နာမာယ”န္တိ= “အာစရိယဘာဂေါ နာမာယံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
 ၏၊ ဝိနယေ=ဝိနည်း၌၊ ပကတညုနာ=ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော၊ အာစရိယေ-
 န=ဆရာသည်၊ လဘိတဗ္ဗဘာဂေါ=ရအပ်သော အဘို့သည်၊ အယံ=ဥစ္စာ
 တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ပုပ္ဖပူဇနတ္ထာယ-
 ပန်းပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒိန္နေပိ=ပေးလှူရာ၌လည်း၊ အကပ္ပိယဝေါဟာ-
 ရေန=မအပ်စပ်သောခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ ဝိဓာနဿ=အစီအရင်၏၊
 အယုတ္တတ္တာ=မသင့်မလျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် “ကပ္ပိယဝသေနာ”တိ-
 “ကပ္ပိယဝသေန”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ “ပုပ္ဖံ အာဟရထာ”တိ အာဒိနာ-
 “ပုပ္ဖံ အာဟရထ”အစရှိသော၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရဝသေန=အပ်စပ်သော
 ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း။

“ပရိတ္တံ ကရောထာ”တိ=“ပရိတ္တံ ကရောထ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ=ပြောဆို
 အပ်သည်ရှိသော်၊ ပရိတ္တံ=ပရိတ်ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ ယဒိ ကရောန္တိ=အကယ်၍
 ပြုကုန်အံ့၊ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စကရဏဌာနေ=လူတို့၏ အမှုကိစ္စကို ပြုလုပ်
 ဆောင်ရွက်သောအရာဌာန၌၊ တိဌတိ=တည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 “ပရိတ္တံ ကရောထ ဘန္တေတိ ဝုတ္တေ န ကာတဗ္ဗ”န္တိ=“ပရိတ္တံ ကရော-
 ထ ဘန္တေတိ ဝုတ္တေ န ကာတဗ္ဗ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ “ဘဏထာ”
 တိ=“ဘဏထ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ ပန=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်ကား၊ ဓမ္မ-
 ကထာယ=တရားဟောခြင်းငှာ၊ အဇ္ဈေသနဌာနေ=တောင်းပန်တိုက်တွန်း
 သော အရာဌာန၌၊ ဌိတတ္တာ=တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ကာတဗ္ဗ”န္တိ-
 “ကာတဗ္ဗ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ အနဇ္ဈိဋ္ဌေနပိ-
 မတိုက်တွန်းအပ်ပါသော်လည်း၊ ကထေတုံ=ဟောခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊
 အဇ္ဈိဋ္ဌေန=တိုက်တွန်းသဖြင့်၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ ကထေတုံ=ဟောခြင်းငှာ၊
 ပဂေဝ=အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း၊ စာလေတွာ သုတ္တံ ပရိမဇ္ဈိတွာ
 တိ=ကား၊ ပရိတ္တံ=ပရိတ်ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ ကရောန္တေန=ပြုသည်ရှိသော်၊

ကာတဗ္ဗဝိဓိ=ပြုအပ်သောအစီအရင်ကို၊ ဒသေတိ=ပြု၏၊ ဝိဟာရတော ။ ပ ။ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ=ကား၊ အညာတကာနံယေဝ=ဆွေမျိုးမတော်ကုန်သော သူတို့အားသာလျှင်၊ ဒဒတော=ပေးသောရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ=ဒုက္ကဋ္ဌအာ ပတ်သင့်၏၊ နော စေ ဇာနန္တိတိ=ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝတ္ထု=ပြောဆိုခြင်း ဌာ၊ ယဒိ န ဇာနန္တိ=အကယ်၍ မသိကုန်အံ့၊ ဥဒကန္တိ=ကား၊ ဒက္ခိဏော- ဒကံ=အလှူရေစက်ကို ပါဒေသု=ခြေထောက်တို့ကို အပနီတေသု=ဖယ်ရှား အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ အဝမင်္ဂလသညိနော=“အဝမင်္ဂလာ”ဟု အမှတ် သညာရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) “မင်္ဂလာမရှိ”ဟု အမှတ်သညာရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “န ပါဒါ အပနေတဗ္ဗာ” တိ=“န ပါဒါ အပနေတဗ္ဗာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိတိ=ကား၊ “ပရိဝါရတ္ထာယ=အခြံအရံအလိုငှာ၊ အာဂစ္ဆန္တု=ကြွလာစေကုန်သတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေပိ=ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ သလ္လက္ခေ- တွာ=မှတ်သား၍၊ ဂန္တု=သွားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏။

အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတောတိ=ကား၊ အပဗ္ဗဇ္ဇိတဿ=ရဟန်းမဟုတ် သောသူ၏၊ ဟတ္ထတော=လက်မှ၊ လဒ္ဓေါ=ရအပ်သည်ကို၊ အတ္တနာ ဝါ- မိမိသည်လည်းကောင်း၊ အညေန=မိမိမှတပါးတခြားသော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတေန ဝါ=ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂဟိတအဂ္ဂေါ=မယူအပ်သောအဦးအ ဖျားရှိသော၊ ပိဏ္ဍပါတော=ဆွမ်းတည်း၊ ထာလကေတိ ဣမိနာ=“ထာလ- ကေ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပတ္တောပိ=သပိတ်ကိုလည်း၊ ဂဟိတော ယေဝ=ယူအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ ဒါမရိကစောရဿာတိ=ကား၊ ရဇံ=မင်း၏အဖြစ်ကို၊ ပတ္တယမာနဿ= လိုလားတောင်းတသော၊ (ဝါ) အလိုရှိသော၊ ပါကဋ္ဌစောရဿ=ကျော်စော ထင်ရှားသောဦးသူအား၊ စောရနာဂဇတ္ထုတိ ဧတ္ထ=“စောရနာဂဇတ္ထု” ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ “စောရနာဂဿ=ဦးသူမင်းအား၊ အာမဋ္ဌံ=စားကြွင်း စားကျန်ကို၊ ဒေန္တော=ပေးသည်ရှိသော်၊ ကုဗ္ဗိဿတိ ကိရ=အမျက်ထွက် လတံ၊ အနာမဋ္ဌံ=ဝဋ္ဋတိတိ=ကား၊ ထေရော=မထေရ်သည်၊ ပတ္တဂ္ဂဟဏ- ဟတ္ထေနဝ=သပိတ်စွဲပိုက်(ဆွဲကိုင်)သော လက်ဖြင့်သာလျှင်၊ အဂ္ဂံ=အဦး

အဖျားကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ပတ္တေ=သပိတ်၌၊ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသော၊ ဘတ္တံ=ဆွမ်းကို၊ အဒါသိ=ပေးပြီ၊ သော=ထိုသူသည်၊ တေန=ထိုသို့ပေးသောကြောင့်၊ တုဿိ=နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ပြီ၊ “ဧတ္တကံ=ဤမျှလောက်သော၊ ဘတ္တံ=ထမင်းသည်၊ မယံ=ငါအား၊ အလံ=မျှတလောက်ပြီ၊ (ဝါ) တော်ပြီတန်ပြီ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဘတ္တဿ=ဆွမ်း၏၊ ဧကပဿေယေဝ=တစ်ထောင့်ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) နံပါးတစ်ဘက်ကိုသာလျှင်၊ ထောက်=အနည်းငယ်၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ ပုနပိ=နောက်ထပ်တဖန်လည်း၊ တေန=ထိုဆွမ်းနှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူတကွ၊ သဗ္ဗမ္ပိ=အလုံးစုံကိုလည်း၊ ဒါတံ=ပေးခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စူဠဂဏ္ဍိပဒေ=စူဠဂဏ္ဍိပဒ၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

အာမိသဿ စ=အာမိသံကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿ စ=တရားကိုလည်းကောင်း၊ အလာဘေန=မရသောကြောင့်၊ အတ္တနော စ=မိမိ၏လည်းကောင်း၊ ပရဿ စ=သူတပါး၏လည်းကောင်း၊ အန္တရေ=အတွင်း၌၊ သမ္ပ-ဝန္တဿ=ချီးမွမ်းစကားပြောဆိုသော၊ ဆိဒ္ဓဿ=အပေါက်၏လည်းကောင်း၊ ဝိဝရဿ=ဟင်းလင်းအပြင်၏လည်းကောင်း၊ ဘေဒဿ=ပျက်စီးခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္တရဏံ=စေ့စပ်ခြင်းကို၊ ပိဒဟနံ=ပိတ်ပင်ခြင်းကို၊ ဂဏှနံ=ယူခြင်းသည်၊ ပဋိသန္တာရော=“ပဋိသန္တာရ”မည်၏၊ (ဝါ) “စေ့စပ်ခြင်း”မည်၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ အယံ=ဤသို့စေ့စပ်ခြင်းကို၊ လောက-သန္တိဝါသော=လူအပေါင်းသည်၊ အာမိသေန စ=အာမိသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန စ=ဓမ္မဖြင့်လည်းကောင်း၊ အလဗ္ဘမာနေန=မရအပ်သဖြင့်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွိဟိ=အာမိသ၊ ဓမ္မနှစ်ပါးတို့မှ၊ ဆိဒ္ဓေါ=ပေါက်၏၊ တဿ=ထိုသူအား၊ တံ ဆိဒ္ဓံ=ထိုအပေါက်သည်၊ န ပညာယတီ ယထာ=မထင်ရှားသကဲ့သို့၊ ဧဝံ=ဤအတူ၊ ပိဌဿ ဝိယ=အင်းပျဉ်ကဲ့သို့၊ ပစ္စတ္တရဏေန=ခင်းသဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာမိသေန စ=အာမိသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန စ=ဓမ္မဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္တရဏံ=စေ့စပ်ခြင်းကို၊ အာမိသပဋိသန္တာရော စ=“အာမိသပဋိသန္တာရ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရော စ=“ဓမ္မပဋိသန္တာရ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ=၏၊ တတ္ထ=ထို“အာမိသပဋိသန္တာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရ” နှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဓမ္မပဋိသန္တာရော=ဓမ္မပဋိသန္တာရ

ကို၊ ကဿစိ=တစုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ န ကာတဗ္ဗော=မပြုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဟိ သစ္စ=မှန်၏၊ ယဿ ကဿစိ=အမှတ်မထားတပါးပါးသော၊ ဂဟဌဿ ဝါ=လူဝတ်ကြောင်အားလည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတဿ ဝါ=ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန=တရားဖြင့်၊ သင်္ဂဟော=သိမ်းဆည်းခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗောယေဝ=ပြုအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ “ပဋိသန္ဓာရော ပန ကဿ ကာတဗ္ဗော၊ ကဿ န ကာတဗ္ဗော”တိ ဣဒံ ပန=“ပဋိသန္ဓာရော ။ ပ ။ န ကာတဗ္ဗော”ဟူသော ဤစကားကိုကား၊ အာမိသပဋိသန္ဓာရံ=အာမိသပဋိသန္ဓာရကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဥဗ္ဗာသေတွာတိ=ကား၊ သမန္တတော=ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ တိယောဇနံ=သုံးယူဇနာတိုင်တိုင်၊ ဝိလုမ္မန္တော=လုယက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ မနုဿေ=လူတို့ကို၊ ပလာပေတွာ=ထွက်ပြေးစေ၍၊ (ဝါ) ထိတ်လန့်စေ၍၊ အညေသံ=တပါးတခြားကုန်သောသူတို့အား၊ အာဝါသံ=ကျောင်းကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ သံဃဿတ္ထာယ အာဟဋ္ဌာတိ=ကား၊ ပါကဝဋ္ဌတော=အမြဲဖြစ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ တံ ဒိဝသဿတ္ထာယ=ထိုနေ့အလိုငှာ၊ အာဟဋ္ဌာ=ဆောင်ယူကုန်သည်၊ ဝရပေါတ္ထစိတ္တတ္ထရဏန္တိ=ကား၊ အနေကပ္ပကာရဥတ္တမရူပဝိစိတ္တတ္ထရဏံ=တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော ဆန်းကျယ်သော အခင်းကို။

၁၈၇။ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေသု=သတ္တရသဝဂ္ဂိ ရဟန်းတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေး၌၊ ဧကဿ=တစ်ယောက်သောသူအား၊ အင်္ဂုလိပတောဒကေန=ချင်းကြားထိုးသဖြင့်၊ မာရိတတ္တာ=သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သေသသောဌသဇနေသု=ကြွင်းကျသော တစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်သော သူတို့၌၊ ဥဒရံ=ဝမ်းဗိုက်ကို၊ အာရုဟိတွာ=တက်ရောက်၍၊ နိသိန္ဒံ=ထိုင်နေသော၊ ဧကံ=တစ်ယောက်သောသူကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ “သေသာပိ ပန္နရသ ဇနာ”တိ=“သေသာပိ ပန္နရသ ဇနာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ အဒ္ဓဟလပါသာဏာ ဝိယာတိ=ကား၊ အဒ္ဓဟလေ=ကျောက်ဘိ၌၊ အရောပိတပါသာဏာ ဝိယာ=တင်ထားအပ်သော ကျောက်တုံးကဲ့သို့၊ ကမ္မာဓိပ္ပါယာတိ=ကား၊ တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မကရဏာဓိပ္ပါယာ=တဇ္ဇနိယ အစရှိ

သောကံကိုပြုလိုသဖြင့်၊ အာဝါဟေတွာတိ=ကား၊ အာဝိသာပေတွာ=မရွှေ့မလျောစေမှု၍၊ ဝါဠဝိဟာရန္တိ=ကား၊ စက္ကသတ္တေဟိ=ကြမ်းတမ်းသောသတ္တဝါတို့သည်၊ အဓိဋ္ဌိတဝိဟာရံ=အမြဲတည်သောကျောင်းကို။

၁၈၉။ ယော ရုက္ခေန ဩတ္တတောပိ န မရတိတိ အာဒိသု=“ယော ။ ပ ။ န မရတိ”အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယံ ဝစနံ=အကြင်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ=ဆိုအပ်၏၊ တံ ဝစနံ=ကို၊ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဌတထာယံ=ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်၏အဌကထာ၌၊ သယမေဝ=မိမိကိုယ်တိုင်သည်ပင်လျှင်၊ ဝက္ခတိ=ဆိုလတံ၊ ဧဝံ ဧဝံ ဟိ=ဤသို့လျှင်၊ တတ္ထ=ထိုဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်၏အဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

“မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကံဝဏ္ဏနာယံ ပန=မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ၌ကား၊ သဗ္ဗအဌကထာသု=အလုံးစုံသောအဌကထာတို့၌၊ ‘ဘိက္ခု=ရဟန်းသည်၊ ရုက္ခေန ဝါ=သစ်ပင်ဖြင့်မူလည်း၊ အရွှောတ္တတော=ဖိလွှမ်းမိသည်၊ သစေ ဟောတိ=အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ ဩပါတေ ဝါ=ကမ်းပါးပြတ်၌မူလည်း၊ ပတိတော=လိမ့်ကျသည်၊ သစေ ဟောတိ=အံ့၊ ဧကေန=တစ်ခုသော၊ ပဿေန=နံပါးဖြင့်၊ ရုက္ခံ=သစ်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ=ခုတ်ဖြတ်၍လည်းကောင်း၊ ဘူမိ=မြေကြီးကို၊ ခဏိတွာ ဝါ=တူး၍လည်းကောင်း၊ နိက္ခမိတု=ထွက်သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ စ=တတ်နိုင်သည်လည်း၊ သစေ ဟောတိ=အံ့၊ ဇီဝိတဟေတုပိ=အသက်၏ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အတ္တနာ=မိမိကိုယ်တိုင်၊ န ကာတဗ္ဗံ=မပြုအပ်၊ အညေန=တပါးတခြားသော၊ ဘိက္ခုနာ ပန=ရဟန်းသည်ကား၊ ဘူမိ=မြေကြီးကို၊ ခဏိတွာ=တူး၍လည်းကောင်း၊ ရုက္ခံ=သစ်ပင်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ=ခုတ်ဖြတ်၍လည်းကောင်း၊ အလ္လရုက္ခတော=စိမ်းစိုသောသစ်ပင်မှ၊ ဒဏ္ဍကံ=သစ်ခက်အကိုင်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ=ခုတ်ဖြတ်၍လည်းကောင်း၊ တံ ရုက္ခံ=ထိုသစ်ပင်ကို၊ ပဝဋ္ဌေတွာ=လိမ့်ကျစေ၍၊ နိက္ခမာပေတု=ထွက်သွားစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ အနာပတ္တိတိ=အာပတ်မသင့်ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ ကာရဏံ=အကြောင်းသည်၊ န ဒိဿတိ=မထင်ရှား၊ ‘အနုဇနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒဝဿာဟေ သုယုမာနေ ပဋိဂ္ဂံ ဒါတုံ

ပရိတ္တံ ကာတု'န္တိ' အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ။ ပ ။ ပရိတ္တံ ကာတု'ဟူ၍၊
 ဧကမေဝ-တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဣဒံ ပန သုတ္တံ-ဤသုတ်သည်ကား၊
 ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ သစေ-အကယ်၍၊ ဧတဿ-ထိုရဟန်းအား၊ အနု-
 လောမံ-လျောက်ပတ်၏၊ အတ္တနော-မိမိအား၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ အည-
 သ-တပါးတခြားသောရဟန်းအား၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ
 နာနာကာရဏံ-ဤအထူးထူးသော အကြောင်းကို၊ လဒ္ဓံ-ရခြင်းငှာ၊ န
 သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အတ္တာယ-အကျိုးငှာ၊ က-
 ရောန္တော-ပြုသည်ရှိသော်၊ အတ္တသိနေဟေန-မိမိ၌ချစ်သဖြင့်၊ အကုသ-
 လစိတ္တေနဝ-အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ပရော ပန-
 တပါးတခြားသောသူကိုကား၊ ကာရုညေန-သနားသဖြင့်၊ ကရောတိ-ပြု
 ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိတိ-“အနာပတ္တိ”ဟူ၍၊ (ဝါ) အာပတ်မသင့်
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊
 ဧတမ္ပိ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းသည်လည်း၊ အကာရဏံ-သင့်သောအ
 ကြောင်းမဟုတ်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ကု-
 သလစိတ္တေနပိ-ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်လည်း၊ ဣမံ အာပတ္တိ-ဤအာပတ်သို့၊
 အာပဇ္ဇတိ-သင့်ရောက်၏၊ သဗ္ဗဋ္ဌကထာသု ပန-အလုံးစုံသောအဋ္ဌကထာ
 တို့၌ကား၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိသေခေတု-တား
 မြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ယုတ္တိ-အသင့်
 ယုတ္တိကို၊ ဂဝေသိတဗ္ဗာ-ရှာဖွေအပ်၏၊ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ ဝါ-အဋ္ဌက-
 ထာဆရာတို့အားလည်း၊ သဒ္ဓါယ-ယုံကြည်သဖြင့်၊ ဂန္တဝံ-သွားအပ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ဣတော ယုတ္တိတော-ဤ
 အသင့်ယုတ္တိမှ၊ (ဝါ) ဤအကြောင်းမှ၊ အညဿ-တပါးတခြားသော အ
 ခြင်းအရာဖြင့်၊ ကေနစိ-အချို့သောဆရာသည်၊ ယံ ကာရဏံ-အကြင်အ
 ကြောင်းကို၊ ပပဉ္စိတံ-အကျယ်ချဲ့အပ်၏၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု စ-ဂဏ္ဍိပဒတို့၌
 လည်း၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တံ ကာရဏံ-ထိုဂဏ္ဍိ
 ပဒတို့၌ ဆိုအပ်သောအကြောင်းကို၊ သာရတော-အနှစ်သာရအားဖြင့်၊

န ပစ္စေတဗ္ဗံမယုကြည်အပ်။

၁၉၀။ အလ္လု ။ ပ ။ ပါစိတ္တိယန္တိကား၊ သုက္ခဌာနေပိခြောက်သွေ့သော
 အရပ်၌လည်း၊ အဂ္ဂိမိကို၊ ပါတေတွာကျရောက်စေ၍၊ ဣမိနာ
 အဓိပ္ပါယေနဉာဉ်သို့သောအလိုဖြင့်၊ အာလိမ္မေန္တဿမိတိုက်သောရဟန်း
 အား၊ (ဝါ) မီးရှိသောရဟန်းအား၊ ပါစိတ္တိယမေဝပါစိတ်အာပတ်သည်သာ
 လျှင်တည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိကား၊ သုက္ခဌာနေ ဝါခြောက်သွေ့သော အရပ်၌
 သော်လည်းကောင်း၊ သုက္ခံခြောက်သွေ့သောအရပ်ကို၊ “အသုက္ခန္တိ”
 “ခြောက်သွေ့သော အရပ်မဟုတ်”ဟူ၍၊ အဝဝတ္ထာပေတွာ ဝါပိုင်းခြား
 သတ်မှတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂိမိကို၊ ပါတေန္တဿကျရောက်စေ
 သောရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟောတိ၏၊ ကိဋ္ဌာဓိပ္ပါ-
 ယေပိပျော်ရွှင်မြူးတူးကစားလိုရာ၌လည်း၊ ဒေသေ နယောဉာဉ်နည်းကို
 သာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗောမှတ်ထိုက်၏၊ ကိဋ္ဌာဓိပ္ပါယော စပျော်ရွှင်မြူးတူး က-
 စားခြင်းကို အလိုရှိခြင်းကိုလည်း၊ ပဋုပဋ္ဌာယမာနသဒ္ဓဿာဒဝသေနဝ-
 ပြတ်ပြတ်မည်သောအသံကို သာယာသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာကုန်၏၊ ပဋိပက္ခဘူတောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အဂ္ဂိမိ
 သည်၊ ပဋ္ဌဂ္ဂိ“ပဋ္ဌဂ္ဂိ”မည်၏၊ (ဝါ) “ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောမီး”မည်၏၊ (ဝါ)
 “မီးကြို”မည်၏၊ ပရိတ္တကရဏန္တိကား၊ အာရက္ခကရဏံအစောင့်အ
 ရှောက်ကိုပြုခြင်းတည်း၊ ယသံ ဝါ ဥဋ္ဌိတန္တိကား၊ ဝါတေရိတာနံလေ
 သည် တိုက်ခတ်အပ်ကုန်သော၊ ဝေဠုအာဒိနံဝါပင် အစရှိသည်တို့၏၊
 အညမညသယံဋ္ဌနေနအချင်းချင်းပွတ်တိုက်ထိပါးသဖြင့်၊ သမုဋ္ဌိတံဖြစ်
 စေအပ်သောမီးတည်း၊ နိရူပါဒါနောတိကံ၊ ဣန္ဒြနရဟိတောမီးစာမှ
 ကင်း၏။

၁၉၁-၁၉၂။ ခေတ္တမေဝ ဩတိဏ္ဏတ္တာ ပါရာဇိကန္တိကား၊ “ဒွိဟိ”တိ-
 “ဒွိဟိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တေပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဒွိဟိနှစ်ချက်ကုန်
 သော၊ ပဟာရေဟိရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်ခြင်းသည်လည်း၊ မရဏဿသေ
 ခြင်းကို၊ ပစ္စာသီသနတောမျှော်လင့်တောင်းတသောကြောင့်၊ ဧကေန-
 တစ်ယောက်သောသူနှင့်၊ ဝိနာကင်း၍၊ ဒွိန္ဒံနှစ်ယောက်ကုန်သောသူတို့

၏။ အဘာဝတော စ=မရှိခြင်းကြောင့်လည်း။ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာ-
ပတ်သည်။ ဟောတိ=၏။ “ဒွိဟိယေဝါ”တိ=“ဒွိဟိယေဝ”ဟူ၍၊ နိယမိတေ
ပန=သတ်မှတ်အပ်သော်ကား၊ ဧကေန=တစ်ချက်သော၊ ပဟာရေန=ရိုက်
နက်ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်၊ မာရိတေ=သေဆုံးသည်ရှိသော်၊ (ဝါ) သတ်
အပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=
ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ အာဟိတဗလဝေဂဿ=ဆောင်ယူ
အပ်သော အားရှိသောအဟုန်ဖြင့်၊ ပုဗ္ဗာနုစိဏ္ဏဝသေန=ရှေး၌လေ့ကျက်
အပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မာနံ=တရားတို့၏၊ ဒေသန္တရုပ္ပတ္တိယာ=အရပ်
ဒေသအထူး၏အဖြစ်၌၊ ဂမနမတ္တံ=သွားခြင်းမျှကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊
ဇိဝိတိန္ဒြိယဿ=ဇိဝိတိန္ဒြေ၏၊ တတ္ထ=ထိုအရပ်ဒေသအထူး၌၊ အဝိဇ္ဇမာ-
နတ္တာ=မထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “သိသစ္ဆေဒကဿာ”တိ=“သိ-
သံစ္ဆေဒကဿာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ (သိသစ္ဆေဒကဿာ=ဦးခေါင်းကို
ဖြတ်သောသူအား၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ)၊ ဣမ-
ဿ ဝတ္ထုဿာတိ=ကား၊ အာယာတနဝတ္ထုဿ=သူသတ်သွား ဝတ္ထု၏၊
“ပါနပရိဘောဂေနာ”တိ=“ပါနပရိဘောဂေန”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လောဏသောဝိရကံ=“လောဏသောဝိရက”မည်
သောဆေးသည်၊ ယာမကာလိကံ=“ယာမကာလိက”မည်၏၊ ဣတိ=ဤ
သို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏။

ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ=ဝိနိတဝတ္ထုတို့ကို ဖွင့်ဆိုအပ်ရာ၊
ဖွင့်ဆိုအပ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားအစဉ်သည်၊
နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

သမန္တပါသာဒိကာယ=“သမန္တပါသာဒိကာ”အမည်ရှိသော၊
ဝိနယဌကထာယ=ဝိနည်းအဌကထာ၏၊ သာရတ္ထဒီပနီယံ=
သာရတ္ထဒီပနီ၌၊ တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ=
တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
ဣတိ နိဋ္ဌိတာ=ဤတွင်ပြီးပြီ။

၄။ စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ

စတုသစ္စဝိဒူတိးကား၊ စတ္တာရိလေးပါးကုန်သော၊ သစ္စာနိသစ္စာ
 တို့ကို၊ သမာဟဋ္ဌာနိပေါင်းအပ်ကုန်၏။ စတုသစ္စံလေးပါးကုန်သောသစ္စာ
 တည်း၊ ယော ဘဂဝါသည်၊ တံ စတုသစ္စံထိုလေးပါးကုန်သောသစ္စာကို၊
 အဝေဒိ ပဋိဝိဇ္ဈိထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ ဣတိ တသ္မာကြောင့်၊ သော-
 ဘဂဝါသည်၊ စတုသစ္စဝိဒူ “စတုသစ္စဝိဒူ” မည်၏။ စတုသစ္စဝိဒူသစ္စာ
 လေးပါးမြတ်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊
 သာဝကာနဉ္စသောဝကတို့အားလည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနဉ္စပစ္စေကဗုဒ္ဓ
 တို့အားလည်းကောင်း၊ စတုသစ္စဝိဒူအာဝေလေးပါးကုန်သော သစ္စာကို
 ထိုးထွင်း၍ သိသည်၏အဖြစ်သည်၊ သတိပဿနာပါသော်လည်း၊ ဘဂဝတော-
 မြတ်စွာဘုရား၏၊ စတုသစ္စဒဿနဿလေးပါးသောသစ္စာကို သိတော်
 မူခြင်း၏၊ (ဝါ) ကို၊ အနညပုဗ္ဗကတ္တာသုတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော
 မပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတ္ထ စထိုသစ္စာလေးပါးမြတ်တရား၌
 လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညုတံယသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏၊ ဗလေသု စ-
 အားအစွမ်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ဝသီဘာဝဿဝသီဘော်၏၊ (ဝါ) သို့၊
 ပတ္တိတော စရောက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရသန္တာနေသုသုတပါး
 တို့၏သန္တာန်တို့၌၊ ပသာရိတဘာဝေနပြန်နဲ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပါကဋတ္တာ
 စထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘဂဝါဝမြတ်စွာဘုရား
 သည်သာလျှင်၊ ဝိသေသေနအထူးအားဖြင့်၊ “စတုသစ္စဝိဒူ” တိ “စတု-
 သစ္စဝိဒူ” ဟူ၍၊ ထောမနံချီးမွမ်းခြင်းကို၊ ဓာရဟတိထိုက်တော်မူ၏။

“ဝဂ္ဂုမုဒါတိရိယဝတ္ထုဘိက္ခုဝဏ္ဏနာ”

၁၉၃။ အဓိဋ္ဌေမာတိကား၊ သံဝိဒဟာမစီရင်ကုန်အံ၊ ဒုတကမ္မန္တိကား၊
 ဂိဟိနံလူဝတ်ကြောင်တို့၏၊ ပဏ္ဏံ ဝါသဝဏ်စာလွှာကို၎င်း၊ သာ-
 သနံ ဝါသတင်းစကားကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာယူ၍၊ တတ္ထ တတ္ထ-
 ထိုထိုအရပ်ဒေသသို့၊ ဂမနံသွားခြင်းတည်း၊ ဣရိယာပထံ သဏ္ဌာပေတွာ
 တိကား၊ ပဓာနာနုရူပကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်အားထုတ်ခြင်းနှင့်လျော်သည်

ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပုစ္ဆန္တာနံ ဝါတိ=ကား၊ “အယျာ=အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ သန္တကုရိယာပထာ=ငြိမ်သက်သော ကုရိယာပုတ်ရှိကုန်၏၊ အတိဝိယ=အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ဥပသန္တာ=ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ ကတရံ=အဘယ်မည်သော၊ ဝိသေသံ=ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားအထူးကို၊ အဓိဂစ္ဆိသု=ရကုန်သနည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပုစ္ဆန္တာနံ=မေးကြကုန်သောသူတို့အား၊ အနာဂတသမ္ပန္နေ ပန အသတိတိ=ကား၊ “ဘာသိတော=ပြောဆိုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်လတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပါဌသေသံ=ပါဌသေသကို၊ (ဝါ) ပါဠိအကြွင်းအကျကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ အနာဂတသမ္ပန္နေ=အနာဂတ်ကာလနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းသည်၊ အသတိ=မရှိလတ်သော်၊ “ဘာသိတော”တိ=“ဘာသိတော”ဟူသော၊ အတိတဝစနံ=အတိတ်သဒ္ဓါသည်၊ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ အနာဂတဝစနေနံ=အနာဂတ်သဒ္ဓါနှင့်၊ သမ္ပန္နံ=ဆက်စပ်ခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ=ကပ်ရောက်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “လက္ခဏံ ပန သဒ္ဓသတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗ”န္တိ=“လက္ခဏံ ။ ပ ။ ပရိယေသိတဗ္ဗ”ဟူ၍၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဤဒိသေ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ (ဝါ) ဤကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ ဌာနေ=အရာဌာန၌၊ “ဓာတုသမ္ပန္နေ=ဓာတ်နှင့်စပ်သော၊ ပစ္စယာ=ပစ္စည်းတို့တည်း”၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန=ဤလက္ခဏာဖြင့်၊ ဓာတုတ္ထသမ္ပန္နေ=ဓာတ်အနက်၏စပ်ခြင်းသည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ အယထာကာလဝိဟိတာပိ=အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ကာလမဟုတ်သည်ကို စီရင်ကုန်သော၊ ပစ္စယာ=ပစ္စည်းတို့သည်၊ သာဓဝေါ=ပြီးစီးကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သဒ္ဓသတ္ထဝိဒ္ဓု=သဒ္ဓါကျမ်းတတ် ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏။

၁၉၄။ ဝဏ္ဏဝါတိ ဣမိနာ=“ဝဏ္ဏဝါ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ သလကသရိရာနုဂတဝဏ္ဏဿ=အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌ဖြစ်သော အဆင်း၏၊ မနာပတာ=နှစ်သက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ပသန္နမုခဝဏ္ဏာတိ ဣမိနာ=“ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ သကလသရိရဝဏ္ဏတောပိ=အလုံးစုံသောခန္ဓာကိုယ်၏ အရောင်အဆင်းထက်လည်း၊ အဓိကတရံ=အတိုင်းအရှည်ထက်အပိုအလွန်၊ မုခဝဏ္ဏဿ=

မျက်နှာအဆင်း၏။ မနာပတာနန္တသက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာကုန်၏။ ဝိပ္ပသန္တဆဝိဝဏ္ဏာတိ ဣမိနာ ပန=“ဝိပ္ပသန္တဆဝိဝဏ္ဏာ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇမာနသေဝထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သရီရဝဏ္ဏဿ=ခန္ဓာကိုယ်အရောင်အဆင်း၏။ အတိဝိယ=အလွန်အကဲ၊ ပသန္တတာကြည်ညိုဘွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာကုန်၏။ ယသ္မာအကြင်ကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယာနံ=ဣန္ဒြေတို့၏။ ဦးနတ္တံ ဝါ=ယုတ်လျော့သည်၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ပူရဏတ္တံ ဝါ=ပြည့်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ နတ္တိမရှိ၊ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ “အဘိနိဝိဋ္ဌောကာယဿ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ”တိ=“အဘိနိဝိဋ္ဌောကာယဿ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။ ဆဌဿ=ခြောက်ခုမြောက်သောမနိန္ဒြေ၏။ အဘိနိဝိဋ္ဌောကာသောသက်ဝင်တည်နေရာအရပ်သည်၊ ဟဒယဝတ္ထုဟဒယဝတ္ထုတည်း၊ ပဉ္စပသာဒါနံ=ငါးပါးကုန်သောပသာဒရုပ်တို့၏။ အဘိနိဝိဋ္ဌောကာသဿသက်ဝင်တည်နေရာအရပ်၏။ ပရိပုဏ္ဏတာဝစနေနေဝ=ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကိုဆိုခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဟဒယဝတ္ထုအာဒိသကလသရီရဿ=ဟဒယဝတ္ထုအစရှိသော အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၏။ ပရိပုဏ္ဏတာ=ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿိတာယေဝ=ပြအပ်သည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ “မနစ္ဆဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ”နိ=“မနစ္ဆဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ “ယထာ တ”နိ ဧတ္ထ=“ယထာ တ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ တန္တိ=“တံ”ဟူသည်ကား၊ နိပါတမတ္တံ=အနက်မရ နိပါတ်ပုဒ်မျှတည်း၊ ဘန္တမိဂပ္ပဋိဘာဂါတိ=ကား၊ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗဿ=ပြုအပ်သောအမှုကိစ္စ၊ မပြုအပ်သောအမှုကိစ္စကို၊ အဇာနနတော=မသိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘန္တမိဂသဒိသာ=တုန်လှုပ်သောသမင်နှင့်တူ၏။ စတုစက္ကန္တိကား၊ စတုဣရိယာပထံ=လေးပါးသောဣရိယာပုတ်ကို၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏။ ဣရိယာပထောဣရိယာပုတ်ကို၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ပဝတ္တနဌေန=ဖြစ်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်၊ (ဝါ) လည်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်၊ “စက္က”နိ=“စက္က”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏။ နဝဒ္ဓါရန္တိကား၊ နဝဟိ=ကိုးပါးကုန်သော၊ ဝဏမုခေဟိ=အနာဝတို့ဖြင့်၊ နဝဒ္ဓါရံ=ကိုးပါးသောဒ္ဓါရတည်း၊ ဒုက္ခန္တိကား၊ သိသရောဂါဒိဒုက္ခံ=ဦးခေါင်း

အနာရောဂါ အစရှိသောဒုက္ခတည်း။ သဗ္ဗကိစ္စေသုတိကား။ ပတ္တပစန-
 စိဝရ ရဇနယောဂဌာနာဒိကိစ္စေသုသပိတ်မီးဖုတ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းဆေးဆိုး
 ခြင်း၊ ကမ္မဌာန်းဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်း အစရှိသော အမှုကိစ္စတို့၌၊
 ယာပေတုန္တိကား။ ဝဟိတုံရွက်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ပဝတ္တေတုံဖြစ်စေခြင်း
 ငှာ၊ တေနထို့ကြောင့်၊ “ဂမေတု”န္တိ=“ဂမေတုံ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

၁၉၅။ သံတောတိ ဣမိနာ=“သံတော”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ တေသံ=
 ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဝိဇ္ဇမာနတံ=ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေ-
 တိ=ပြ၏။ သံဝိဇ္ဇမာနာတိ ဣမိနာ=“သံဝိဇ္ဇမာနာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊
 တေသံ=ထိုရဟန်း၏၊ ဥပလဗ္ဘမာနတံ=ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ=
 ပြ၏၊ တေန=ကြောင့်၊ “အတ္ထိ စေဝ ဥပလဗ္ဘန္တိ စာ”တိ=“အတ္ထိ စေဝ
 ဥပလဗ္ဘန္တိ စ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဥပလဗ္ဘန္တိတိကား၊ ဒိဿန္တိ=ထင်ရှား
 ကုန်၏၊ ဉာယန္တိ=သိအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထော=တည်း။
 ပန္နဒ္ဓဟနကမ္မန္တိကား၊ ပန္နယာတနကမ္မံ=လမ်းခရီးကိုဖျက်ဆီးသောအမှု
 တည်း၊ ဟနန္တောတိကား၊ မာရေန္တော=သတ်လျက်၊ ယာတေန္တောတိ=
 မာရာပေန္တော=သတ်စေလျက်၊ အယ ဝါ=တနည်းကား၊ ဟနန္တောတိကား၊
 ဗန္ဓနတာဠနဒီဟိ=နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသံကောက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဟိသန္တော=
 ညှင်းဆဲလျက်၊ ယာတေန္တောတိကား၊ မာရေန္တော=သတ်လျက်၊ ဆိန္ဒု-
 န္တောတိကား၊ ပရေသံ=သူတပါးတို့၏၊ ဟတ္တာဒိနိ=လက်အစရှိသည်တို့
 ကို၊ ဆိန္ဒုန္တော=ခုတ်ဖြတ်လျက်၊ ပစန္တောတိကား၊ ဒဏ္ဍေန=ဒုတ်လှံတန်
 ဖြင့်၊ ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော=ဖိနှိပ်လျက်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတ္ထ=ဤ“ပစန္တော”ဟူသော
 ဤသဒ္ဒါ၌၊ ပစနံ=ပစန-သဒ္ဒါကို၊ ဒဟနံ ဝိတေဓနံ=ညှင်းဆဲခြင်းကို၊ အဓိ-
 ပေတံ=အလိုရှိအပ်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ပစန္တောတိကား၊ တဇ္ဇေန္တော=
 ခြိမ်းချောက်လျက်၊ တာသေန္တော=ထိတ်လန့်စေလျက်၊ အယ ဝါ=တနည်း
 ကား၊ ပစန္တောတိကား၊ ဂါမေသု=ရွာတို့၌၊ အဂ္ဂိပါတနဝသေန=မီးကို
 ကျစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂေဟာဒိနိ=အိမ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဈာပေတွာ=
 မီးလောင်စေ၍၊ (ဝါ) မီးတိုက်၍၊ (ဝါ) မီးရှို့၍၊ တတ္ထ=ထိုရွာ၌၊ အဇေ-
 င္ဍကာဒိနိ=ဆိတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ပစန္တော=ညှင်းဆဲလျက်။

ယေ=အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ သိက္ခာပဒေသု=သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဗ-
 ဟုလဂါရဝါ=များစွာရှိသလေးစားကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ အာ-
 ပတ္တိပိတိက္ကမဗဟုလာ=အာပတ်လွန်ကျူးခြင်းများကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်
 ၏၊ တေ ဘိက္ခု=တို့သည်၊ သိက္ခာပဒေသု=သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ အတိဗ္ဗဂါရဝါ-
 ရှိသလေးစားခြင်းမရှိကုန်၊ ဥဒ္ဓတေတိ=ကား၊ အကပ္ပိယေ=မအပ်စပ်သည်
 ၌၊ ကပ္ပိယသညိတာယ စ=“အပ်စပ်၏”ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်သညာဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယေ=အပ်စပ်သည်၌၊ အကပ္ပိယသညိတာ စ=“မအပ်
 စပ်”ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်သညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဝဇ္ဇေ=အပြစ်မရှိ
 သည်၊ ဝဇ္ဇသညိတာယ စ=“အပြစ်ရှိ၏”ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်သညာဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေ=အပြစ်ရှိသည်၌၊ အဝဇ္ဇသညိတာယ စ=“အပြစ်မရှိ”
 ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်သညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စပကတိကေ=ဥဒ္ဓစ္စ
 ပင်ကိုယ်သဘောရှိကုန်သော၊ (ဝါ) မပြန့်လွင့်ခြင်း ပင်ကိုယ်သဘောရှိ
 ကုန်သော၊ ဥန္တုဋ္ဌေတိ=ကား၊ ဥဂ္ဂတနာဋ္ဌေ=အချိုးနှီး မာန်မာနတက်ကုန်
 သော၊ ဥဋ္ဌိတတုစ္ဆမာနေ=အချိုးနှီးမာန်မာနတက်ကုန်သော၊ ဣတိ ဣဒံ
 အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ စပလေတိ=ကား၊ ပတ္တစိဝရမဏ္ဍနာ-
 ဒိနာ=သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို တန်ဆာဆင်ခြင်းအစရှိသော၊ စာပလ္လေန=လျှပ်
 ပေါ်လော်လီခြင်းနှင့်၊ ယုတ္တေ=ယှဉ်ကုန်သော၊ မုခရေတိ=ကား၊ မုခရေ=
 ကြမ်းတမ်းသော နှုတ်ပါးစပ်ရှိကုန်သော၊ ခရဝစနေ=ကြမ်းတမ်းသော
 စကားရှိကုန်သော၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊
 ဝိကိဏ္ဍဝါစေတိ=ကား၊ အသံသတဝစနေ=မစောင့်စည်းသောစကားရှိကုန်
 လျက်၊ (ဝါ) ဖရိဖရဲသော စကားရှိကုန်လျက်၊ ဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့ပတ်လုံး
 လည်း၊ နိရတ္ထကဝစနပ္ပလာပိနေ=အကျိုးမရှိသောစကား၊ သိမ်ဖျင်းသော
 စကားရှိကုန်လျက်၊ ဧတေသံ=ထိုရဟန်းတို့အား၊ သတိ=အောင်းမေ့တတ်
 သောသတိသည်၊ မုဋ္ဌာ=လွတ်ကုန်၏၊ နုဋ္ဌာ=ပျောက်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ တေ ဘိက္ခု=တို့သည်၊ မုဋ္ဌသတိ=“မုဋ္ဌသတိ”မည်၏၊ မုဋ္ဌသတိ-
 ပျောက်ကင်းသောသတိရှိသောရဟန်းတို့၊ သတိဝိရဟိတေ=သတိမှကင်း
 ကုန်သော၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ အသမ္ပဇာ-
 နေတိ=ကား၊ နိပ္ပဉ္ဇေ=ပညာအဆင်အခြင် မရှိကုန်သော၊ ပါကတိန္ဒြိယေ

တိ-ကာ၊ သံဝရာဘာဝေန=စောင့်ရှောက်ကြောင်း သံဝရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂိဟိကာလေ ဝိယ=လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သော အခါကာလ၌ ကဲ့သို့၊ ဝိဝဋ္ဌဣန္ဒြိယေ=ဟင်းလင်းပွင့်သောဣန္ဒြိယကုန်သော၊ (ဝါ) မစောင့်ရှောက်သောဣန္ဒြိယကုန်သော၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ ပရိစ္စတကေတိ-ကာ၊ ဓမ္မေန စ=ဓမ္မဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာမိသေန စ=အာမိသဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသင်္ဂဟေတွာ=မသိမ်းယူမှု၍၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ=ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ ပရိစ္စတ္တေ=စွန့်အပ်ကုန်သော၊ အနာထေ=အားထားခြင်းမရှိကုန်သော၊ အပ္ပတိဌေ=ထောက်တည်ရာမရှိကုန်သော၊ လာဘဂရုကေတိ-ကာ၊ ပစ္စယဂရုကေ=ပစ္စည်းလေးပါး၌အလေးဂရုပြုကုန်သော။

ဣရိယာပထသဏ္ဌာပနဒီဒ္ဓိတိ ဧတ္ထ-“ဣရိယာပထ သဏ္ဌာပနဒီဒ္ဓိ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဉ္ဇေန-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ပစ္စယ-ပဋိသေဝနသာမန္တဇ္ဇပါနံ=ပစ္စည်းကိုမှီဝဲခြင်း၊ အနီးအနား၌ပလွှားခြင်းတို့၏၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ မဟာနိဒ္ဒေသေ=မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌၊ ဣရိယာပထသဏ္ဌာပန ပစ္စယပဋိသေဝန သာမန္တဇ္ဇပါနဝသေန=ဣရိယာပုတ်ကိုတည်စေခြင်း၊ ပစ္စည်းလေးပါးကိုမှီဝဲခြင်း၊ အနီးအနား၌ ပလွှားခြင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တိဝိဓံ=သုံးပါးအပြားရှိသော၊ ကုဟနဝတ္ထု=ကုဟနဝတ္ထုသည်၊ (ဝါ) အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ အာဂတံ=လာ၏၊ တတ္ထ=ထိုသုံးပါးကုန်သော ကုဟနဝတ္ထုတို့တွင်၊ ပါပိစ္ဆသေဝ-ယုတ်မာသော အလိုဆိုးရှိသော ရဟန်းအားသာလျှင်၊ သတော=ထင်ရှားဖြစ်၏၊ သမ္မာဝနာဓိပ္ပါယကတေန=ဆိုးမြောက်ခြင်းကိုပြုသဖြင့်ပြုအပ်သော၊ (ဝါ) ကြွားဝါသဖြင့်ပြုအပ်သော၊ ဣရိယာပထေန=ဣရိယာပုတ်ဖြင့်၊ ဝိမ္မာပနံ=လျှို့ဝှက်အပ်သော၊ ဣရိယာပထသဏ္ဌာပနသင်္ခါတံ=ဣရိယာပုတ်ကိုတည်စေခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ကုဟနဝတ္ထု=ကုဟနဝတ္ထုသည်၊ (ဝါ) အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ တထာ=ထိုအတူ၊ စိဝရာဒိဟိ=သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နိမန္တိတဿ=ပင့်ဖိတ်အပ်သော၊ တဒတ္ထိကဿေဝ=ထိုသင်္ကန်းကို အလိုရှိသောသူအားသာလျှင်၊ သတော=ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ပါပိစ္ဆတံ=ယုတ်မာသော

အလိုဆိုးရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ နိဿယမှီ၍၊ ပဋိက္ခေပနေနပယ်မြစ်သဖြင့်၊
 အတ္တနိမိဋ္ဌိ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတသဒ္ဓေကောင်းစွာတည်သောသဒ္ဓါတရားရှိကုန်
 သော၊ တေ ၈ ဂဟပတိကေထိအိမ်ရှင်သူကြွယ် ဒါယကာတို့ကိုလည်း၊
 ဥတ္တာသိ၍၊ ပုနတဖန်၊ တေသံထိုဒါယကာတို့၏၊ “အယျောအရှင်
 သူမြတ်သည်၊ အဟောအံ့ဩဘွယ်ရှိပေစွ၊ အပ္ပိစ္ဆောနည်းသောအလိုရှိ
 ၏၊ (ဝါ) အလိုနည်း၏၊ ကိစ္ဆိတစုံတခုသောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှိတံ
 ခံယူခြင်းငှာ၊ န ဣစ္ဆတိအလိုမရှိ၊ နောငါတို့အား၊ အဿ ဘိက္ခုနော
 ထိုရဟန်းအား၊ (ဝါ) ကို၊ သုလဒ္ဓံ ဝတေကောင်းစွာရအပ်လေစွတကား၊
 သစေအကယ်၍၊ အယံ ဘိက္ခုသည်၊ အပ္ပမတ္တကမ္ပိအနည်းငယ်မျှ
 လည်းဖြစ်သော၊ ကိစ္ဆိတစုံတခုသောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှေယျခံယူ
 ငြားအံ့”၊ ဣတိဤသို့၊ နာနာဝိဓေဟိအထူးထူးအပြားပြား များစွာကုန်
 သော၊ ဥပါယေဟိအကြောင်းဥပါယ်တို့ဖြင့်၊ ပဏိတာနိမ္မန်မြတ်ကုန်
 သော၊ စိဝရာဒိနိသင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဥပနေန္တာနံကပ်ဆောင်ကုန်
 လျက်၊ တဒနုဂ္ဂဟကာမတံယေဝထိုဆိုးမြောက်လိုသောအဖြစ်ကိုသာလျှင်၊
 အာဝိ ကတ္တာထင်စွာပြု၍၊ ပဋိဂ္ဂဏှေန စခံယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
 တတောထိုပစ္စည်းကိုခံယူသည်မှ၊ ပဘုတိစ၍၊ အသီတိသကဋဘာဓေ-
 ဟိလည်းပေါင်းရှစ်ဆယ်တို့ဖြင့်ဆောင်ယူအပ်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတို့ဖြင့်၊
 ဥပနာမနဟေတုဘူတံကပ်ဆောင်ယူခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊
 ဝိမှာပနံလျှို့ဝှက်အပ်သော၊ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံပစ္စည်းကိုမှီဝဲခြင်း
 ဟုဆိုအပ်သော၊ ကုဟနဝတ္ထုကုဟနဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အံ့ဩ
 ဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ ဣတိဤသို့၊
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၏၊ ပနအဘို့တပါးကား၊ ပါပိစ္ဆသေဝယုတ်မာသောသူအား
 သာလျှင်၊ သတောထင်ရှားဖြစ်၍၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမပရိဒီပနဝါစာ-
 ယဥတ္တရိမနုဿဓမ္မရခြင်းကိုထင်ရှားပြကြောင်းစကားဖြင့်၊ တထာ တ-
 ထာထိုထိုအခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝိမှာပနံလျှို့ဝှက်အပ်သော၊ သာမန္တဇပ္ပန-
 သင်္ခါတံအနီးအနား၌ထောင်လွှားပလွှားခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ကုဟန-
 ဝတ္ထုကုဟနဝတ္ထုကို၊ (ဝါ) အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်း
 ဝတ္ထုကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံသိအပ်၏၊ စိတ္တလပဗ္ဗတာဒိဝိဟာရောစိတ္တလပဗ္ဗတ

အစရှိသောကျောင်းသည်၊ ဝိမ္မာကရော=အံ့ဩဘွယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော၊
 လောကသမ္မတ သေနာသနံ နာမ=လောက၌ သမုတ်အပ်သောကျောင်း
 မည်၏။ လောကသမ္မတ ။ ပ ။ ဥပါယေဟိ သံဝဏ္ဏိယမာနဂုဏောတိ=
 “လောကသမ္မတ ။ ပ ။ သံဝဏ္ဏိယမာနဂုဏော”ဟူ၍၊ သမ္မန္တော=ပုဒ်တို့
 ကိုစပ်အပ်၏။ ပရိပါစေတုန္တိ=ကား၊ ပရိဏာမေတု=ညွတ်စေခြင်းငှာ၊
 သုဒ္ဓစိတ္တေန=စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဂန္ထဓုရာဒိကမ္ပံ=
 စာပေကျမ်းဂန်ကိုသင်အံ့ခြင်းအစရှိသောအမှုကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဝိစန္ဒာနံ=
 လှည့်လည်ကြကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ တဗျူလကပစ္စယပရိဘောဂေ=
 ထိုစာပေကျမ်းဂန်ကို သင်ယူခြင်းလျှင်အကြောင်းအရင်းရှိသောပစ္စည်းကို
 သုံးဆောင်ခြင်း၌၊ ဒေါသာဘာဝံ=အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတု=
 ပြခြင်းငှာ၊ “ယေ ပနာ”တိ အာဒိ=“ယေ ပန”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊
 ဝုတ္တံ=၏။ ဘိက္ခာစာရေ အသမ္ပန္နမာနေတိ=ကား၊ ဂေါစရဂါမေ=ဆွမ်းခံ
 ရွာ၌၊ ဘိက္ခာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတွာ=လှည့်လည်၍၊ လဘိတဗ္ဗပိဏ္ဏ-
 ပါတေ=ရအပ်သောဆွမ်းသည်၊ အသမ္ပန္နန္တေ=မပြည့်စုံသည်ရှိသော်၊ တေ
 စ=ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဝတ္တသီသေန=ကျင့်ဝတ်ကိုအဦးပမာနပြုသ
 ဖြင့်၊ ဧတံ သဗ္ဗံ=ဤအလုံးစုံကို၊ ကရောန္တိ=ပြုကုန်၏။ လာဘနိမိတ္တံ=လာဘ်
 လာဘ၏ အကြောင်းနိမိတ်ကို၊ န ကရောန္တိ=မပြုကြကုန်၊ တေန=ကြောင့်၊
 “တန္တိ ပဝေဏိယဋ္ဌနကာ သာသနဇောတကာ”တိ=“တန္တိ ပဝေဏိ-
 ယဋ္ဌနကာ သာသနဇောတကာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ကိစ္ဆေနာတိ=ကား၊ ဒုက္ခာယ=ဆင်းရဲသော၊ ပဋိပဒါယ=အကျင့်
 ဖြင့်၊ န=မဟုတ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ဗုဒ္ဓါနံ=မြတ်စွာဘုရားတို့အား၊ စတ္တာ-
 ရောပိ=လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂါ=အရိယာမဂ်တို့သည်၊ သုခပဋိ-
 ပဒါဝ=ချမ်းသာသောအကျင့်တို့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏။ ပါရမီ-
 ပူရဏကာလေ ပန=ပါရမီကိုဖြည့်ကျင့်သောကာလ၌ကား၊ သရာဂဒေါသ
 မောဟဿေဝ=ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟတို့နှင့်အတူတကွဖြစ်၍သာလျှင်၊ သ-
 တော=ထင်ရှားဖြစ်၍၊ အာဂတာနံ=ရောက်လာကုန်သော၊ ယာစကာနံ=
 ဖုန်းတောင်းယာစကတို့အား၊ အလင်္ကတပုဋိယတ္ထံ=တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့်

စပ်ယှဉ်သော၊ သီသံဃီးခေါင်းကို၊ ကန္တိတွာ=ဖြတ်၍၊ ဂလလောဟိတံ=လည်ချောင်းသွေးကို၊ နိဟရိတွာ=ထုတ်ဆောင်၍၊ သုအဉ္စိတာနိ=ကောင်းသောမျက်စဉ်းတို့ဖြင့်ကွင်းအပ်ကုန်သော၊ အက္ခိနိ=မျက်စိတို့ကို၊ ဥပ္ပါဋေတွာ=ထုတ်၍၊ ကုလဝံသပ္ပတိဌာပကံ=အမျိုးအနွယ်ကို တည်တံ့စေတတ်သော၊ ပုတ္တံ=သားကိုလည်းကောင်း၊ မနာပစာရိနိ=စိတ်နှလုံး နှစ်လိုဘွယ်သောအကျင့်ရှိသော၊ ဘရိယံ=ဇနီးမယားကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနိ=ဤသို့ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒေန္တဿ=ပေးလှူသောအား၊ ခန္တိဝါဒိသဒိသေသု=ခန္တိဝါဒီနှင့်တူကုန်သော၊ အတ္တဘာဝေသု=ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောတို့၌၊ အညာနိပိ=တပါးတခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဆေဇ္ဇဘောဇ္ဇဒိနိ=ဖြတ်ခြင်း၊ ခွဲခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ပါပုကန္တဿ=ရောက်သောသူအား၊ အာဂမနိယပဋိပဒံ=ရောက်လာသောအကျင့်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဧတံ ဝစနံ=“ကိစ္ဆေန”ဟူသောဤစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ကသိရေနာတိ=ကား၊ တဿေဝ=ထို“ကိစ္ဆေန”ဟူသောစကားရပ်၏သာလျှင်၊ ဝေဝစနံ=ဝေဝစစကားလှယ်ပရိယာယ်တည်း။

ဧကဿေဝ=တစ်ယောက်သောသူအားသာလျှင်၊ ဒါတုံ=ပေးလှူခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျတာယ=မတတ်နိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂရုဘာဝတော=ကြီးလေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဂရုဘက္ကာနိ”တိ=“ဂရုဘက္ကာနိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ သဗ္ဗေသံ=အလုံးစုံကုန်သောသူတို့အား၊ ဘာဇေတွာပိ=ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍လည်း၊ ဂဟေတုံ=ယူခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျတာယ=မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ “ဂရုပရိက္ခာရာနိ”တိ=“ဂရုပရိက္ခာရာနိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ သာဓာရဏပရိက္ခာရဘာဝေနာတိ=ကား၊ သံယိကတ္တာ=သံယိက၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) သံယာဥစ္စာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗဘိက္ခုသာဓာရဏပရိက္ခာရဘာဝေန=အလုံးစုံကုန်သောရဟန်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသောပရိက္ခရာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သင်္ဂကျာတိ ဥပလာပေတိတိ ဣဒံ ဝစနံ=“သင်္ဂကျာတိ ဥပလာပေတိ”ဟူသောဤစကားကို၊ အထေယျစိတ္တံ=ဦးယူလိုသောစိတ်မရှိသည်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တေနေဝ=သာလျှင်၊ “တထာဘာဝတော ထေနေတွာ”တိ=“တထာဘာဝ-

တော ထေနေတွာ”ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ၊ အဝိဿယိယအဝေဘဂီယဘာဝ-
 တော=မစွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ မဝေဘန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 ထေနေတွာ=ခိုးဝှက်၍၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=
 မှန်၏၊ ဂရုဘဏ္ဍာ=ဂရုဘဏ္ဍာကို၊ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ=အမျိုးအနွယ်ကိုပေး
 ကမ်းချီးမြှင့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိဿနန္တော စ=စွန့်လျှက်လည်း၊ ဝိဘဇန္တော
 စ=ဝေဘန်လျှက်လည်း၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ အဝိဿယိယ အဝေ-
 ဘဂီယဘာဝ=မစွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ မဝေဘန်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊
 ထေနေတိ=ခိုးဝှက်၏၊ ကုလဒူသကဒုက္ကဋ် အာပဇ္ဇတိတိတ္ထေ=“ကုလ-
 ဒူသကဒုက္ကဋ် အာပဇ္ဇတိ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ “ယော ဝိဿဇေယျ၊
 အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဿဇနပစ္စယာ=စွန့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊
 ထုလ္လစ္စယေနပိ=ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်မှလည်း၊ န မုစ္စတိ=မလွတ်။

အသန္တန္တိ=ကား၊ အဝိဇ္ဇမာနံ=ထင်ရှားမရှိသည်ကို၊ အဘူတန္တိ=
 ကား၊ အနုပ္ပန္နံ=မဖြစ်သည်ကို၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အနုပ္ပန္နတ္တာ=မဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ တံ=ထိုစွန့်မင်၊ဖိုလ်တရားသည်၊
 အသန္တံ=ထင်ရှားမရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ ပုရိမဿ=ရှေး၌
 ဖြစ်သော“အသန္တံ”သဒ္ဓါအား၊ (ဝါ) ၏၊ ပစ္ဆိမံ=နောက်၌ဖြစ်သော“အဘူတံ”
 သဒ္ဓါကို၊ ကာရဏာစနံ=အကြောင်းကို ဆိုသောသဒ္ဓါတည်း၊ ဥလ္လပတိ
 တိ=ကား၊ ဥဂ္ဂတာယုကော=အထက်သို့တက်သောအသက်ကို၊ လပတိ=
 ပြောဆို၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဘိက္ခုနော=၏၊ အာယု=အသက်သည်ကား၊
 သီလံ=သီလတည်း၊ တံ သီလံ=ထိုသီလသည်၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊
 တထာလပနသမကာလမေဝ=ထိုသို့ပြောဆိုခြင်းသည်တူမျှသောကာလ၌
 သာလျှင်၊ ဝိဂစ္ဆတိ=ရွှေ့လျော့၏၊ အသန္တသမ္ဘာဝနာယာတိ=ကား၊ အတ္တ-
 နော=မိမိ၏၊ အဝိဇ္ဇမာနဂုဏေဟိ=ထင်ရှားမရှိသောစွန့်မင်၊ဖိုလ်စသော
 ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့်၊ သမ္ဘာဝနာယ=ချီးမြှောက်သဖြင့်၊ “ဧဝဉ္စိ ဂဏှတာ
 ။ ပ ။ ထေနေတွာ ဂဟိတာ ဟောန္တိတိ ဧတ္ထ=“ဧဝဉ္စိ ။ ပ ။ ဟောန္တိ”
 ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အသန္တသမ္ဘာဝနာယ=ထင်ရှားမရှိသော စွန့်မင်၊

ဖိုလ်တရားကိုခိုးမြှောက်ပလွားဝါကြွား၍ပြေဆိုသဖြင့်၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍဿတိုင်း သူပြည်သားတို့၏ဆွမ်းကို၊ ထေနေတွာခိုးဝှက်၍၊ ဂဟိတတ္တာယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကုတ္တရဓမ္မောပိလောကုတ္တရာတရားကိုလည်း၊ ထေနိတောယေဝခိုးဝှက်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ ကိတဝဿေဝါတိကား၊ ကိတဝဿလှည့်ပတ်ဖျားရောင်းသောရဟန်း၏၊ သကုဏဂ္ဂဟဏဓိဝဌှက်ကိုဖမ်းယူသကဲ့သို့၊ ကေရာဋ္ဌိကဿာတိကား၊ သဌဿစဉ်းလဲကောက်ကျစ်သောရဟန်းအား၊ သာဓာရဏံ နာမ “သာဓာရဏ” မည်သည်ကို ဂေါတ္တံ “ဂေါတ္တ” ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ၏၊ မတ္တ-သဒ္ဓေါ မတ္တ-သဒ္ဓါသည်၊ လုတ္တနိဒ္ဓိဌောလုတ္တ-သဒ္ဓါကိုညွှန်ပြအပ်၏၊ (ဝါ) ကြွနေသော “ဣတိ” သဒ္ဓါကို ညွှန်ပြအပ်၏၊ တသွာထို့ကြောင့်၊ သမဏာတိ “သမဏ” ဟူ၍၊ ဂေါတ္တမတ္တံအနွယ်မျှကို၊ အနုဘဝန္တိဓာရေန္တိဆောင်ကုန်၏၊ ဣတိ တသွာထို့ကြောင့်၊ “ဂေါတြဘုနော” “ဂေါတြဘူ” တို့မည်ကုန်၏၊ နာမမတ္တသမဏာအမည်မျှဖြစ်သောသမဏတည်း၊ (ဝါ) အမည်မျှဖြစ်သောရဟန်းတည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ။

ဝဂ္ဂမုဒါတိရိယဘိက္ခုဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

=====

“အဓိမာနဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ”

၁၉၆။ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂေဟိအောက်၌ဖြစ်သောမဂ်တို့ဖြင့်၊ ဉာတမရိယာဒါယ ဧဝသိသော အပိုင်းအခြားဖြင့်သာလျှင်၊ ဇာနနတောသိခြင်းကြောင့်၊ အညာတပါးတခြားသော အရဟတ္တမဂ်သည်၊ အဂ္ဂမဂ္ဂပညာ “အဂ္ဂမဂ္ဂပညာ” မည်၏၊ (ဝါ) “မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ပညာ” မည်၏၊ တဿာထိုအရဟတ္တမဂ်ပညာ၏၊ ဖိလဘာဝတောအကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂဖလပညာ စ “အဂ္ဂဖလပညာ” ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကိုလည်းကောင်း၊ တံ သဟဂတာထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့် အတူတကွဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒယော စ “သမ္မာ-

သင်္ကပ္ပ” အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ “အညာ”တိ=“အညာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အညံ ဗျာကရိသုတိ အရဟတ္တံ ဗျာကရိသု”တိ=“အညံ ။ ပ ။ ဗျာကရိသု”ဟူ၍၊ အာဟ= မိန့်ဆိုပြီ၊ အရိယသာဝကဿ တာဝ နုပ္ပဇ္ဇတိတိ=ကား၊ ပဟိနာဓိမာန- ပစ္စယတ္တာ=ပယ်အပ်ပြီးသော အဓိမာနလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ=မဖြစ်၊ သီလဝတောပိ ။ ပ ။ နုပ္ပဇ္ဇတိတိ=ကား၊ အကာရကဘာဝတော=ပြုခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ=မဖြစ်၊ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာတိ=ကား၊ ကလာပသမ္ပသနဝသေန=က- လာပ်ကို သုံးသပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ တိလက္ခဏံ=“အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ” ဟူသော လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့၊ အာရောပေတွာ=တင်၍၊ အာရဒ္ဓဝိပ- သာကဿာတိ=ကား၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ= ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရား တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းဖြင့်၊ အာရဒ္ဓဝိပဿက- သံ=အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ရဟန်းအား၊ (ဝါ) ဝိပဿနာ ကို အားထုတ်သော ရဟန်းအား၊ သုဒ္ဓသမထလာဘိ=သက်သက်သော သမထကိုရသော၊ ဝိပဿနာယ=ဝိပဿနာဖြင့်၊ ကမ္မံ=အမှုကိစ္စကို၊ အက- တွာပိ=မပြုမူ၍လည်း၊ ကိလေသသံမုဒါစာရံ=ညစ်ညူးသော ကိလေသာ အကျင့်ကို၊ အပဿန္တော=မရှုသည်ဖြစ်၍၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ အညာ- ဏဗလေန=မသိသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ “အဟံ=ငါသည်၊ အရိယော=အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသ္မိ=ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ မညတိ=အောင်းမေ့မှတ်ထင် ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သုဒ္ဓသမထလာဘိ ဝါ”တိ=“သုဒ္ဓ- သမထလာဘိ ဝါ”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ဥစ္စဝါလင်္ဂဝါသီ=“ဥစ္စဝါလင်္ဂ” အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်လေ့ရှိသော၊ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ=မဟာ- နာဂမထေရ်ကဲ့သို့၊ “အဟံ=ငါသည်၊ အရဟာ=ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ မညတိ=အောင်းမေ့မှတ်ထင်၏။

တလင်္ဂရဝါသီ=“တလင်္ဂရ”မည်သောအရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်လေ့ရှိ သော၊ ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရော နာမ=“ဓမ္မဒိန္န” မထေရ်မည်သည်၊ ဒေကာ= တစ်ခုသော၊ ပဘိန္ဒုပ္ပဋိသမ္ဘိဒေါ=ပျက်သောပဋိသမ္ဘိဒါရှိသော၊ မဟာဒိဏာ-

သဝေါကုန်ခမ်းပြီးသောအာသဝေါတရားရှိသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည်၊
မဟာတောများစွာသော၊ ဘိက္ခုသံဃဿရဟန်းသံဃာအား၊ ဩဝါဒ-
ဒါယကောအဆုံးအမဩဝါဒကို ပေးတတ်သည်။ အဟောသိ ကိရုဖြစ်
ပြီတဲ့၊ သောထိုဓမ္မဒိန္နမထေရ်သည်။ ဧကဒိဝသံတစ်နေ့၌၊ အတ္တနော-
မိမိ၏၊ ဒိဝါဌာနေနေသန့်ရာအရပ်၌၊ နိသီဒိတွာထိုင်၍၊ “အမှာဏံငါ
တို့၏၊ အာစရိယဿဆရာဖြစ်သော၊ ဥစ္စဝါလင်္ကဝါသီမဟာနာဂမထေရ်
ဿ“ဥစ္စဝါလင်္က”အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်လေ့ရှိသော မဟာနာဂမထေရ်
အား၊ သမဏဘာဝကိစ္စရဟန်း၏အဖြစ်ဟူသောကိစ္စသည်၊ မတ္တကပ္ပတ္တံ
ကိန္နု ခေါ်အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်လေသလော၊ နော မတ္တကပ္ပတ္တံ ကိန္နု
ခေါ်အပြီးအဆုံးသို့ မရောက်လေသလော”၊ ဣတိဤသို့၊ အာဝဇ္ဇန္တော-
ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်၊ အဿထိုမဟာနာဂမထေရ်၏၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝ-
မေဝပုထုဇ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဒိသွာတွေ့မြင်၍၊ “မယံငါ
သည်၊ အာဂစ္ဆန္တေရောက်လာသည်ရှိသော်၊ ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယမေဝ-
ပုထုဇ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ရာကာလ၌ အမူအရာကိရိယာကိုသာလျှင်၊ ကရိဿ-
တိပြုလတ်”၊ ဣတိ စဤသို့လည်း၊ ဥတွာသိ၍၊ ဣဒ္ဓိယာတန်ခိုးဖြင့်၊
ဝေဟာသံကောင်းကင်ပေါ်သို့၊ ဥပ္ပတိတွာပျံတက်၍၊ ဒိဝါဌာနေနေ-
သန့်ရာအရပ်၌၊ နိသီန္နဿထိုင်နေသော၊ ထေရဿမဟာနာဂမထေရ်
၏၊ သမိပေအနီး၌၊ ဩရေဟိတွာသက်ဆင်း၍၊ ဝတ္တံအာဂန္တကရဟန်း
တို့၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ဒဿေတွာပြု၍၊ (ဝါ) ပြု၍၊ ဧကမန္တံသင့်
တင့်လျှောက်ပတ်သောအရပ်၌၊ နိသီဒိထိုင်နေပြီ၊ “အာဝုသော ဓမ္မဒိန္န-
ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န၊ ကိံ ကာရဏာအဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ အကာလေ-
အချိန်အခါ မဟုတ်သည်၌၊ အာဂတောကြွလာခဲ့သည်၊ အသိဖြစ်သ-
နည်း”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝုတ္တောမေးမြန်းပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ “ဘန္တေ-
အရှင်ဘုရား၊ အဟံတပည့်တော်သည်၊ ပဉ္စပဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတုမေးမြန်း
လျှောက်ထားခြင်းငှာ၊ အာဂတောလာခဲ့သည်၊ အမှီဖြစ်၏”၊ ဣတိဤ
သို့၊ အာဟလျှောက်ထားပြီ၊ တတောထိုနောင်မှ၊ “အာဝုသောငါ့ရှင်၊
တွံသင် အရှင်ဘုရားသည်၊ ပဉ္စပဿနာကို၊ ပုစ္ဆမေးလျှောက်လေလော၊
မယံငါတို့သည်၊ ဇာနဗာနာသိကုန်သည်ရှိသော်၊ ကထယိဿာမိဖြေ

ဆိုကုန်ဘုံ။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တော=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ပဉ္စသဟဿံ= ပြဿနာတစ်ထောင်ကို၊ ပုစ္ဆိ=မေးပြီ၊ ထေရော=မဟာနာဂမထေရ်သည်၊ ပုစ္ဆိတံ ပုစ္ဆိတံ=မေးအပ်တိုင်း၊ မေးအပ်တိုင်းသော၊ ပဉ္စ=ပြဿနာကို၊ အသဇ္ဇမာနော=မညိစွန်းစေဘဲသာလျှင်၊ (ဝါ) မဆိုင်းမတွသာလျှင်၊ ကထေသိ= ဖြေဆိုပြီ၊ တတော=ထိုနောင်မှ၊ “ဘန္တေ=အရှင်မဟာနာဂမထေရ်၊ ဝေါ= အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဉာဏံ=ဉာဏ်သည်၊ အတိတိက္ခံ=အလွန်ထက်မြက်၏၊ ကဒါ=အဘယ်အခါ၌၊ တုမေဟိ=သင် အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အယံ ဓမ္မော= ဤတရားကို၊ အဓိဂတော=ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သနည်း၊ (ဝါ) ရအပ်သနည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တော=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ “အာဝုသော=ငါ့ရှင် ဓမ္မဒိန္နမထေရ်၊ ဣတော=ဤနေ့မှ၊ သဌိဝဿကာလေ=နှစ်ပေါင်း “ခြောက်ဆယ်” ရှိရာအချိန်အခါ၌၊ အယံ ဓမ္မော=ဤတရားကို၊ အဓိဂတော=ထိုး ထွင်း၍ သိအပ်ပါ၏၊ (ဝါ) ရအပ်ပါ၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ပြောဆိုပြီ၊ “အာဝုသော=ငါ့ရှင် မဟာနာဂမထေရ်၊ သမာဓိမိုးသမာဓိကို၊ ဝဋ္ဋဇေထ= သုံးစွဲဆင်ခြင်ကုန်၏လော”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပုစ္ဆိ=မေးပြီ၊ “အာဝုသော=ငါ့ရှင် ဓမ္မဒိန္နမထေရ်၊ ဣဒံ သမာဓိဝဋ္ဋဇနံ=ဤသမာဓိကို သုံးစွဲဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ န ဘာရိယံ=ဝန်မလေးပါ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ပြီ၊ “ဘန္တေ=“မဟာနာဂ- မထေရ်”မည်သောအရှင်ဘုရား၊ တေန ဟိ=ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဧကံ=တစ် ကောင်သော၊ ဟတ္ထိ=ဆင်ကို၊ မာပေထ=ဖန်ဆင်းပြပါလော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ ထေရော=မဟာနာဂမထေရ်သည်၊ သဗ္ဗသေတံ=အလုံးစုံ တစ်ကိုယ်လုံးဖြူသော၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးဖြူသော၊ ဟတ္ထိ=ဆင်ကို၊ မာပေသိ=ဖန်ဆင်းပြီ၊ ဘန္တေ=“မဟာနာဂ”မည်သောအရှင်ဘုရား၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=၌၊ ယထာ ယေန အာကာရေန=အကြင်သို့သောအခြင်း အရာအားဖြင့်၊ အဋ္ဌိတကဏ္ဍော=ထောင်သောနားရှိသော၊ ပဿာရိတ- နဂုံဌော=ပြန့်ပြောသော အမြီးရှိသော၊ (ဓါ) ရှည်သောအမြီးရှိသော၊ အယံ ဟတ္ထိ=ဤဆင်သည်၊ သောဏ္ဍံ=နှာမောင်းကို၊ မုခေ=ခံတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာ= ထည်၍၊ ဘေရဝံ=ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသော၊ ကောဉ္ဇနာဒံ=ကြိုးကြာသံကို၊ ကရောန္တော=ပြုလျက်၊ တုမ္ဟာကံ=အရှင်ဘုရားတို့၏၊ အဘိမုခံ=ရှေးရှု၊ အာဂစ္ဆတိ=လာနေပါ၏၊ တထာ တေန အာကာရေန=ထိုသို့သောအခြင်း

အရာအားဖြင့်၊ နံ ဟတ္ထိ=ထိုဆင်ကို၊ ကရောထ=ပြုလော့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ပြီ၊ ထေရော=“မဟာနာဂ”မည်သောမထေရ်သည်၊ တထာ=ထိုသို့ “ဓမ္မဒိန္န”မထေရ် ပြောဆိုသည့်အတိုင်း၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဝေဂေန=လျင်မြန်စွာ၊ အာဂစ္ဆတော=လာနေသော၊ ဟတ္ထိဿ=ဆင်၏၊ ဘေရဝံ=ကြောက်မက်ဖွယ် ရှိသော၊ အာကာရံ=အခြင်းအရာကို၊ ဒိသ္မာ=မြင်၍၊ ပလာယိတံ=ထွက်ပြေး ခြင်းငှာ၊ အာရဒ္ဓေါ=အားထုတ်ပြီ၊ တမေနံ=ထိုဆရာဖြစ်သော“မဟာနာဂ” မထေရ်ကို၊ ဒိဏာသဝတ္ထေရော=ရဟန္တာဖြစ်သော“ဓမ္မဒိန္နမထေရ်”သည်၊ ဟတ္ထိ=လက်ကို၊ ပသာရေတွာ=ဆန့်တန်း၍၊ စိဝရကဏ္ဏေ=သင်္ကန်းအနား ဌှိ၊ ဂဟေတွာ=ဆွဲကိုင်၍၊ “ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား၊ ဒိဏာသဝဿ=ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သာရဇ္ဇံ နာမ=တပ်မက်ခြင်းမည်သည်၊ (ဝါ) ကြောက်လန့်ခြင်း မည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သလော”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟ=ပြီ၊ သော=ထို ဆရာဖြစ်သော “မဟာနာဂမထေရ်”သည်၊ တသ္မိံ ကာလေ=ထိုအခါ၌၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ=ပုထုဇ္ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ=သိ၍၊ “အာဝုသော=ငါ့ရှင် ဓမ္မဒိန္န၊ တွံ=သင်သည်၊ မေ=ငါ၏၊ အဝဿယော= အားထားမှီခို ကိုးကွယ်ရာသည်၊ ဟောဟိ=ဖြစ်ပါလော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတွာ=ပြောဆို၍၊ ပါဒမူလေ=ခြေရင်း၌၊ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ=ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိ= ထိုင်နေပြီ၊ “ဘန္တေ=ဆရာဖြစ်သော အရှင်နာဂမထေရ်၊ အဟံ=ငါသည်၊ တုမှာကံ=အရှင်ဘုရားတို့၏၊ အဝဿယော=အားထားမှီခိုရာသည်၊ ဘ- ဝိဿာမိ=ဖြစ်ပါအံ့”၊ ဣစ္စေဝ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့သာလျှင်၊ အဟံ=ငါသည်၊ အာဂတော=လာခဲ့သည်၊ အမှိ=ဖြစ်ပါ၏၊ မာ စိန္တယိတ္ထံ=မကြံစည်ကုန်လင့်၊ (ဝါ) မစိုးရိမ်ပါလင့်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတွာ=ပြောဆို၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ=ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို၊ ကထေသိ=ပြောဆိုပြီ၊ ထေရော=မဟာနာဂမထေရ်သည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ= ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ စင်္ဂမံ=စင်္ကြံပေါ်သို့၊ ဩရယု=သက်ဆင်း ၍၊ တတိယေ=သုံးကြိမ်မြောက်သော၊ မုဒဝါရေ=ခြေဖဝါးအကြိမ်၌၊ အဂ္ဂ- ဖလံ=အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ပါပုဏိ=ရောက်ပြီ၊ ထေရော= “မဟာနာဂ” မထေရ်သည်၊ ဒေါသစရိတော=ဒေါသစရိုက်ရှိသည်၊ (ဝါ) အပြစ်ရှိသောအကျင့်သည်၊ အဟောသိ ကိရ=ဖြစ်သတတ်။

အဓိမာနဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

“သဝိဘင်္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ”

၁၉၇-၁၉၈။ ယသ္မာ ပနာတိ အာဒိ=“ယသ္မာ ပန” အစရှိသောစကား

ရပ်သည်ကား၊ “အသန္တံ အဘူတံ အသံဝိဇ္ဇမာန” ။ “အသန္တံ အဘူ-
တံ အသံဝိဇ္ဇမာန” ဟူကုန်သောဤပုဒ်တို့၏၊ ကာရဏဝစနံ=အကြောင်းကို
ပြဆိုသောစကားတည်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=“ယသ္မာ ပန” အစရှိသော
ထိုစကားရပ်၌၊ ယန္တိ=“ယံ” ဟူသည်ကား၊ ယံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ=အကြင်
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ အနဘိဇာနန္တိ=ကား၊ အတ္တနိ=မိမိ၌၊ အတ္ထိဘာဝံ-
ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ အဇာနန္တော=မသိသည်ဖြစ်၍၊ သမုဒါစရတိတိ=ကား၊
“မယံ=ငါ့အား၊ ဧသ ဧသော ဓမ္မော=ဤဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသည်၊ အတ္ထိ-
ရှိ၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကထေတိ=ပြောဆို၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဇာနာပေ-
တိ=သိစေ၏၊ “အသန္တံ အဘူတ” ။ “ဣမဿ=“အသန္တံ အဘူတ” ဟူသော
ဤစကား၏၊ ကာရဏဝစနံ=အကြောင်းကိုပြဆိုသော စကားသည်ကား၊
သန္တာနေ=မိမိသန္တာန်၌၊ အနုပ္ပန္နော=မဖြစ်သောတရားတည်း၊ ဉာဏေန
စ အသစ္စိကတောတိ ဣဒံ ပန=“ဉာဏေန စ အသစ္စိကတော” ဟူ
သောဤစကားရပ်သည်ကား၊ “အသံဝိဇ္ဇမာန” ။ “ဧတဿ=“အသံဝိဇ္ဇမာ-
နံ” ဟူသောဤစကားရပ်၏၊ ကာရဏဝစနံ=အကြောင်းကိုပြဆိုသောစကား
ရပ်တည်း၊ ပကတိမနုဿေဟိ=ပင်ကိုယ်ပကတိလူသားတို့ထက်၊ ဥတ္တရိ-
တရာနံ=အထူးသဖြင့်သာလွန် မွန်မြတ်ကုန်သော၊ (ဝါ) အထူးသဖြင့်
မြင့်မြတ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိဥတ္တမပုရိသာနံ=မြတ်စွာဘုရား အစရှိကုန်သော
မြင့်မြတ်ကုန်သောယောက်ျားတို့၏၊ အဓိဂတုဓမ္မော=သိအပ်၊ ရအပ်သော
တရားသည်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော=“ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ” မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ “ဥတ္တရိမနုဿာန” ။ “အာဒိ=“ဥတ္တရိမနုဿာနံ” အစရှိသည်
ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ တန္တိ=ကား၊ “တံ” ဟူသည်ကား၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ အထ=ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ ပဒဘာဇနေ=ပဒဘာဇနီ
ပါဠိတော်၌၊ ဗဟုဝစနံနိဒ္ဒေသော=“တေ ဝါ ကုသလေ ဓမ္မေ ဥပနေတိ”
ဟူ၍ ဗဟုဝစနံဘတ်ဖြင့်ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ကတော-
ပြုအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ပဒဘာဇနေ ပနာ” တိ အာဒိ=

“ပဒဘာဇနေ ပန” အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟာ=ဆိုပြီး၊ ဥတ္တရိမနု-
 သမဓမ္မော=သည်၊ အဗျာကတောပိ=အဗျာကတတရားသည်လည်း၊ ကိဉ္ဇာပိ
 ဟောတိ=အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် ဥတ္တရိ-
 မနုဿဓမ္မသည် အဗျာကတဓမ္မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အာရောဂျဋ္ဌေန-
 အနာရောဂါမရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဗာဟိတိကသုတ္တေ
 ဝိယ-“ဗာဟိတိက”သုတ်၌ကဲ့သို့၊ “ကုသလေ ဓမ္မေ”တိ=“ကုသလေ
 ဓမ္မေ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ အဿာတိ=ကား၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ=၏၊
 ခဏလယမုဟုတ္တ-သဒ္ဓါ-ခဏ-သဒ္ဓါ၊ လယ-သဒ္ဓါ၊ မုဟုတ္တ-သဒ္ဓါတို့သည်၊
 ဧညတ္ထ-တပါးတခြား၌၊ ဘိနုတ္ထာပိ=ကွဲပြားသောအနက်ရှိကုန်သည်လည်း၊
 ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣဓ ပန=ဤအရာ၌ကား၊ ခဏပရိယာယဝသေနဝ-
 ခဏ-သဒ္ဓါ၏ပရိယာယ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ “တံ ခဏံ တံ လယံ
 တံ မုဟုတ္တံ”န္တိ=“တံ ခဏံ တံ လယံ တံ မုဟုတ္တံ”ဟူ၍၊ ပါဠိယံ-
 ပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ၊

အဓိဂန္ထဗ္ဗတော=ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိဂမော=“အဓိ-
 ဂမ”မည်၏၊ ဈာနာဒိ=ဈာန်အစရှိသောတရားကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ အဓိ-
 ဂမဿ=ဈာန်အစရှိသော တရားကိုရခြင်းကို၊ ပုစ္ဆာ=မေးခြင်းသည်၊ အဓိ-
 ဂမပုစ္ဆာ=ဈာန်အစရှိသောတရားကို ရခြင်းကိုမေးခြင်း၊ တေနော=ထို့ကြောင့်
 သာလျှင်၊ “ဈာနဝိမောက္ခာဒိသု”တိ အာဒိ=“ဈာနဝိမောက္ခာဒိသု”
 အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟာ=ပြီး၊ ဥပါယပုစ္ဆာတိ=ကား၊ အဓိဂမုပါယ-
 ပုစ္ဆာ=ဈာန်အစရှိသောတရားကို ရခြင်း၏အကြောင်းကို မေးသောပုစ္ဆာ
 တည်း၊ ကိန္တိ=“ကိ”ဟူသည်ကား၊ ဧကေန ပကာရေန=အဘယ်သို့သော
 အပြားဖြင့်၊ ဧကေန ဝိဓိနာ=အဘယ်သို့သော အစီအရင်ဖြင့်၊ ဣတိ အယံ-
 ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီတိ
 ဣဒံ ပန=“ကတမေသံ ။ ပ ။ လာဘီ”ဟူသော ဤစကားသည်ကား၊
 ပုဗ္ဗေ=ရှေးအခါ၌၊ “တေ တယာ=သင်သည်၊ ကိ=အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊
 ဈာနာဒိဓမ္မော=ဈာန်အစရှိသောတရားကို၊ အဓိဂတံ=ရအပ်သနည်း၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ အနိဒ္ဒါရိတဘေဒေါ=မထုတ်ဆောင်အပ်သော အပြားရှိကုန်သော၊

ဈာနာဒိဝိသေသော=ဈာန်အစရှိသော တရားအထူးတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတာ=မေးအပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ တေသံ=ထိုဈာန်အစရှိကုန်သောတရားအထူးတို့ကို၊ နိဒ္ဒါရေတွာ=ထုတ်ဆောင်၍၊ ပုစ္ဆနာကာရဒဿနံ=မေးသောအခြင်းအရာကို ပြခြင်းတည်း။

တသ္မာတိ=ကား၊ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တေဟိ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဆဟာကာရေဟိ=ခြောက်ပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အဓိဂမဗျာကရဏံ=ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားကို ရခြင်း၏အကြောင်းကိုဖြေဆိုခြင်းကို၊ သာဓေတဗ္ဗံ=သုတ်သင်အပ်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဧတ္တာဝတာဝါတိ=ကား၊ ဧတ္တကေန=ဤမျှလောက်သော၊ ဗျာကရဏမတ္တေနဝ=ဖြေဆိုခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်၊ န သက္ကာတဗ္ဗော=မပူဇော်အပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧကစ္စဿ=အချို့သောသူ၏၊ ဗျာကရဏံ=ဖြေဆိုခြင်းသည်၊ အယာထာဝတောပိ=မှန်ကန်သောအားဖြင့်လည်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်တည်း၊ ဣမေသု ပန ဆသု ဌာနေသု သောဓနတ္ထံ ဝတ္တဗ္ဗောတိ=ကား၊ ယထာ နာမ=ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဇာတိရူပပတိရူပကမ္မိ=ရွှေနှင့်တူသောအရုပ်သည်လည်း၊ ဇာတရူပံ ဝိယ=ရွှေကဲ့သို့၊ ခါယတိ=မှတ်ထင်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဇာတရူပံ=ရွှေကို၊ နိယံသနတာပနစ္ဆေဒနေဟိ=ပွတ်တိုက်ခြင်း (သွေးခြင်း) မီးဖုတ်ခြင်း ဖြတ်တောက်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ သောဓေတဗ္ဗံ=သုတ်သင်အပ်၏၊ ဧဝမေဝ=ဤအတူသာလျှင်၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=၌၊ ဝုတ္တေသု=ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဆသု=ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု=ဤအရာဌာနတို့၌၊ ပက္ခိပိတ္တာ=ထည့်၍၊ သောဓနတ္ထံ=သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝတ္တဗ္ဗော=ပြောဆိုအပ်၏၊ ဝိမောက္ခာဒိသုတိ ဧတ္ထံ=“ဝိမောက္ခာဒိသု”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ သမာဓိသမာပတ္တိ ဉာဏဒဿန မဂ္ဂဘာဝနာဖလသစ္စိကိရိယာဒိ=သမာဓိသို့ရောက်ခြင်း၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရူပတိခြင်း၊ မဂ်ကိုပွားများခြင်း၊ ဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်း အစရှိသည်ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ ပါကဋ္ဌော ဟောတိတိ=ကား၊ အဓိဂတဝိသေသဿ=

ရအပ်သော ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားအထူး၏။ သတိသမ္ပောသာဘာဝ-
တောသတိတွေဝေခြင်း၏ မဖြစ်သောကြောင့်၊ သေသပ္ပတ္တသုပိကြွင်းကျ
သောပုတ္တတို့၌လည်း၊ ပါကဋ္ဌော ဟောတိတိ ပဒေ=“ပါကဋ္ဌော ဟော-
တိ”ဟူသောပုဒ်၌၊ ဧသေဝ နယော=ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဇ္ဈေးမှတ်
ထိုက်၏။

သဗ္ဗေသံ ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတမဂ္ဂေန ပဟိနကိလေသာ
ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိတိ ဣဒံ ဝစနံ=“သဗ္ဗေသံ ။ ပ ။ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ”
ဟူသောဤစကားရပ်ကို ယေဘုယျဝသေန=များသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဝုတ္တံ-
ဆိုအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ကဿစိ=တစုံတစ်ယောက်သောသူအား၊
အတ္တနာ=မိမိသည်၊ အဓိဂတမဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသေသု=ရအပ်သော မဂ်ဖြင့်
ပယ်အပ်သောကိလေသာတို့၌၊ သန္တေဟော=ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းသည်၊
ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်စာည်း၊ မဟာနာမဿ=မဟာနာမ်အမည်
ရှိသော၊ သက္ကဿ=သာကီဝင်အား၊ သန္တေဟော=ယုံမှားသံသယသည်၊
ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိယ=ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ သော=ထိုမဟာနာမ်
အမည်ရှိသောသာကီဝင်သည်၊ သကဒါဂါမိ=သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သ-
မာနောပိ=ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ “ဘန္တေ=ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ တဿ မယံ-
ထိုအကျွန်ုပ်အား၊ ဧဝံ=ဤသို့သောအကြံအစည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်ပါ၏၊
ကိံ=အဘယ်သို့သော အကြံအစည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ‘မေ-
တပည့်တော်အား၊ ဧကာသု နာမ ဓမ္မော=အဘယ်မည်သော တရားကို၊
အဇ္ဈတ္တံ=မိမိသန္တာန်၌၊ အပ္ပဟိနော=မပယ်အပ်သနည်း၊ ယေန အာကာ-
ရေန=အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့်၊ မေ=တပည့်တော်အား၊ ဧကဒါ-
တရံတခါ၌၊ လောဘဓမ္မာပိ=လောဘတရားတို့သည်လည်း၊ စိတ္တံ=စိတ်ကို၊
ပရိယာဒါယ=ထက်ဝန်းကျင်မှသိမ်းယူခြင်းငှာ၊ တိဋ္ဌန္တိ=တည်ကုန်၏၊ ဒေါသ-
ဓမ္မာပိ=တို့သည်လည်း၊ စိတ္တံ=ကို၊ ပရိယာဒါယ=ငှာ၊ တိဋ္ဌန္တိ=တည်ကုန်၏၊
မောဟဓမ္မာပိ=တို့သည်လည်း၊ စိတ္တံ=ကို၊ ပရိယာဒါယ=ထက်ဝန်းကျင်မှ
သိမ်းယူခြင်းငှာ၊ တိဋ္ဌန္တိ=တည်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဘဂဝန္တံ=မြတ်စွာ
ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆိ=မေးလျှောက်ပြီ၊ အယံ ရာဇာ=“မဟာနာမ်”အမည်ရှိသော

ဤသာကိဝင်မင်းသည်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန=သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့်၊ လောဘ-
ဒေါသမောဟာ=လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို၊ နိရဝသေသာ=အကြွင်း
အကျမရှိသောအားဖြင့်၊ ပဟိယန္တိ=ပယ်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သညိ-
အမှတ်သညာရှိသည်၊ အဟောသိ ကိရ=ဖြစ်သတတ်၊ အရိယသာဝကဿ-
အရိယသာဝကအား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ သန္တေဟော=ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ခြင်း
သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိ=ဖြစ်လေသလော၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေး
ပုစ္ဆာတည်း၊ အရိယသာဝကဿ=အရိယသာဝကအား၊ ဧဝံ=ဤသို့ ဤ
ပုံ၊ သန္တေဟော=ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းသည်၊ အာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်သည်
မှန်ပါ၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ အရိယသာဝကဿ=အား၊ ဧဝံ=ဤ
သို့၊ သန္တေဟော=ယုံမှားသံသယသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ=ဖြစ်သနည်း၊ အရိယသာဝ-
ကဿ=အရိယသာဝကအား၊ (ဝါ) သည်၊ ပဏ္ဏတ္တိယံ=ပညတ်တော်၌၊
အကောဝိဒတ္တာ=မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အရိယသာဝ-
ကဿ=အား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ သန္တေဟော=ယုံမှားသံသယသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ=ဖြစ်ပြီ၊
“အယံ ကိလေသော=ဤကိလေသာကို၊ အသုကမဂ္ဂဝဇ္ဇော=ဤမည်သော
မဂ်ဖြင့်ပယ်သတ်အပ်၏၊” ဣတိ=ဤသို့ ဣမိဿာ ပဏ္ဏတ္တိယာ=ဤပညတ်
တော်၌၊ အကောဝိဒဿ=မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော၊ အရိယသာဝက-
ဿ=အရိယသာဝကအား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ သန္တေဟော=ယုံမှားသံသယသည်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဿ မဂ္ဂဿ=ထိုအရိယာမဂ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ=ဆင်
ခြင်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ ကိ=မရှိလေသလော၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊
ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း၊ တဿ မဂ္ဂဿ=ထိုအရိယာမဂ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ=
ဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ ဝိဿန္ဓနာ=
အဖြေတည်း၊ သာ ပန=ထိုပစ္စဝေက္ခဏာသည်၊ (ဝါ) ထိုအရိယာမဂ်ကို
ဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ သဗ္ဗေသံ=အလုံးစုံကုန်သော အရိယသာဝကတို့အား၊
ပရိပုဏ္ဏာ=ပြည့်စုံသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧကော=
အချို့သောအရိယသာဝကသည်၊ ပဟိနကိလေသမေဝ=ပယ်အပ်ပြီးသော
ကိလေသာကိုသာလျှင်၊ ပစ္စဝေက္ခတိ=ဆင်ခြင်၏၊ ဧကော=အချို့သော
အရိယသာဝကသည်၊ အဝသိဌကိလေသမေဝ=ကြွင်းကျသော ကိလေ-
သာကိုသာလျှင်၊ ပစ္စဝေက္ခတိ=၏၊ ဧကော=သည်၊ မဂ္ဂမေဝ=အရိယာမဂ်

ကိုသာလျှင်၊ ပစ္စဝေက္ခတိ=၏၊ ဒကော=သည်၊ ဖလမေဝ=အရိယာဖိုလ်ကို
 သာလျှင်၊ ပစ္စဝေက္ခတိ=၏၊ ဒကော=သည်၊ နိဗ္ဗာနမေဝ=နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်၊
 ပစ္စဝေက္ခတိ=၏၊ ပဉ္စသု=ငါးပါးကုန်သော၊ ဣမာသု ပန ပစ္စဝေက္ခဏာသု=
 ဤပစ္စဝေက္ခဏာတို့တွင်၊ (ဝါ) ဤဆင်ခြင်ခြင်းတို့တွင်၊ ဧကံ ဝါ=တစ်ပါး
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ ဝါ=နှစ်ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လဒ္ဓံ=ရခြင်းငှာ၊
 န ဝဋ္ဋတိ=မအပ်သည်ကား၊ နော=မဟုတ်၊ ဝဋ္ဋတိ ဧဝ=အပ်သည်သာလျှင်
 တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ယဿ=အကြင်အရိယာသာဝကအား၊
 ပစ္စဝေက္ခဏာ=ဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ န ပရိပုဏ္ဏာ=မပြည့်စုံ၊ တဿ=ထိုအ-
 ရိယာသာဝကအား၊ မဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသပဏ္ဍိတံ=မဂ်သည် ပယ်အပ်သော
 ကိလေသာကိုပညတ်ခြင်း၌၊ အကောဝိဒတ္တာ=မကျွမ်းကျင်မလိမ္မာသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝ=ဤသို့သောအကြံအစည်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဥဂ္ဂဟ-
 ပရိပုဏ္ဏာကုသလာတိ=ကား၊ သဇ္ဈာယမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာသု=ရွတ်အံ့သရဇ္ဈာယ်
 ခြင်း၊ မဂ်ကိုဖွင့်ဆိုခြင်းတို့၌၊ နိပုဏ္ဏာ=သိမ်မွေ့ကုန်၏။

ယဿ အရိယဿ=အကြင်အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ယာယ ပဋိပဒါ-
 ယ=အကြင်အကျင့်ဖြင့်၊ အရိယမဂ္ဂေါ=အရိယမဂ်သည်၊ အာဂစ္ဆတိ=ရောက်
 လာ၏၊ သာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိ=ထိုရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သောအကျင့်သည်၊
 အာဂမနပဋိပဒါ=“အာဂမနပဋိပဒါ”မည်၏၊ သောဓေတဗ္ဗာတိ=ကား၊
 သုဒ္ဓါ=စင်ကြယ်၏လော၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ န သုဒ္ဓါ=မစင်ကြယ်၏
 လော၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိစာရဏဝသေန=ဆင်ခြင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သော-
 ဓေတဗ္ဗာ=သုတ်သင်အပ်ကုန်၏၊ န သုဇ္ဈတိတိ=ကား၊ တတ္ထ တတ္ထ=ထို
 ထိုအကျင့်၌၊ ပမာဒပဋိပတ္တိသံဗ္ဗာဝတော=ဧမုလျော့သောအကျင့်၏ ထင်
 ရှားဖြစ်သောကြောင့်၊ န သုဇ္ဈတိ=မစင်ကြယ်၊ အပနေတဗ္ဗာတိ=ကား၊
 အတ္တနော=မိမိ၏၊ ပဋိညာယ=ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ အပနေတဗ္ဗာ=ပယ်ရှားထိုက်
 ၏၊ “သုဇ္ဈတိ”တိ=“သုဇ္ဈတိ”ဟူ၍၊ ဝတ္တာ=ဆို၍၊ သုဇ္ဈနာကာရံ=စင်ကြယ်
 သောအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “ဒိဃရတ္တ”န္တိ အာဒိ=“ဒိဃ-
 ရတ္တ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ပညာယတိတိ ဧတ္ထပိ=“ပညာ-
 ယတိ”ဟူသောဤပုဒ်၌လည်း၊ “ယဒိ”တိ ပဒံ=“ယဒိ”ဟူသောဤပုဒ်ကို၊

အာနေတွာ=ဆောင်ယူ၍၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ တာယ ပဋိပဒါယ=ဖြင့်၊
ယဒိ ပညာယတိ=အကယ်၍ ထင်ရှားအံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ပုဒ်တို့
၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ စတူသု=လေးပါးကုန်သော၊ ပစ္စ-
ယေသု=ပစ္စည်းတို့၌၊ အလဂ္ဂတ္တာ=မကပ်ငြိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) မ
တပ်မက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “အာကာသေ=ကောင်းကင်၌၊ ပါဏိသ-
မေန=လက်ဝါးနှင့်တူသော၊ စေတသာ=စိတ်ဖြင့်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊
ဝုတ္တသဒိသန္တိ=ကား၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဗျာကရဏံ=ဖြေဆိုခြင်း
သည်၊ ဣမသ္မိ သုတ္တေ=ဤသုတ်၌၊ ဝုတ္တေန=ဆိုအပ်သည်နှင့်၊ သဒိသံ=
တူ၏၊ သမံ=တူ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

ဒိကာသဝပဋိပတ္တိသဒိသာ ပဋိပဒါ ဟောတိတိ=ကား၊ ဒီယ-
ရတ္တံ=ရှည်မြင့်စွာသောနေညဉ်ပတ်လုံး၊ သုဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသတ္တာ=ကောင်း
စွာပယ်ခွါအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိကာသဝ-
ဿ နာမ ။ ပ ။ န ဟောတိတိ=ကား၊ ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ=ပယ်အပ်
ပြီးသောဝိပလ္လာသရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇီဝိတနိကန္တိယာ စ=အသက်
၌တပ်မက်နှစ်သက်ခြင်း၏လည်း၊ အဘာဝတော=မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ပုထုဇ္ဇနဿ ပန=ပုထုဇ္ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ အပ္ပဟိန-
ဝိပလ္လာသတ္တာ စ=မပယ်အပ်သေးသော ဝိပလ္လာသရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတနိကန္တိသတ္တာဝတော စ=အသက်၌ တပ်မက်နှစ်သက်
ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပမတ္တကေနပိ=အနည်း
ငယ်မျှဖြင့်လည်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

တတြ တသ္မိ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ ဣမာနိ=ဤဆိုအပ်လတ်သည်
တို့ကား၊ ဝတ္ထုနိ=ဝတ္ထုတို့တည်း၊ ဒီယဘာဏကအဘယတ္ထေဇရာ=ဒီယ-
နိကာယ်ကိုဆောင်သော အဘယမထေရ်သည်၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ ပိဏ္ဏ-
ပါတိကံ=ပိဏ္ဏပါတိကရဟန်းကို၊ (ဝါ) ဆွမ်းခံလှည့်လည်သောရဟန်းကို၊
ပရိဂ္ဂဟေတု=သိမ်းပိုက်ခြင်းငှာ၊ (ဝါ) သိစိမ့်သောငှာ၊ အသက္ကေန္တော=မ
တတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ဒဟရဿ=ငယ်သောရဟန်းအား၊ သညံ=အမှတ်
သညာကို၊ အဒါသိ=ပေးပြီ၊ သော=ထိုရဟန်းပဉ္စင်ငယ်သည်၊ နဟာယ-

မာနံ=ရေချိုးနေသော၊ တံ=ထိုပိဏ္ဏပါတိကရဟန်းကို၊ ကလျာဏီနဒီမုခ-
 ခွါရေ=“ကလျာဏီ”အမည်ရှိသောမြစ်၏အဝဌ်၊ နိမုခိတွာ=ငုတ်၍၊ ပါဒေ=
 ခြေထောက်တို့ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ=ဆွဲကိုင်ပြီး၊ ပိဏ္ဏပါတိကော=ပိဏ္ဏပါတိက
 ရဟန်းသည်၊ “ဣဒ္ဓိလော=မီးကျောင်းတည်း”၊ ဣတိ သညာယ=ဤသို့
 သော အမှတ်သညာဖြင့်၊ မဟာသဒ္ဓံ=ကျယ်လောင်စွာသောအသံကို၊ (ဝါ)
 သည်းထံစွာသောအသံကို၊ အကာသိ=ပြုပြီး၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ နံ=ထိုပိဏ္ဏ-
 ပါတိကရဟန်းကို၊ “ပုထုဇ္ဇနော”တိ=“ပုထုဇ္ဇင်”ဟူ၍၊ ဇာနိသု=သိကြကုန်ပြီ၊
စန္ဒမုခတိဿရာဇကာလေ ပန=“စန္ဒမုခတိဿ”မည်သောမင်း၏လက်
 ထက်အခါ၌ကား၊ မဟာဝိဟာရေ=မဟာဝိဟာရ၌၊ သံဃတ္ထေရေ=သံဃ
 မထေရ်ဖြစ်သော၊ ဒီဏာသဝေါ=ရဟန္တာသည်၊ ဒုဗ္ဗလစကျကော=အား
 နည်းသောမျက်စိရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) မျက်စိအားနည်းသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟာ-
 ရေယေဝ=ကျောင်း၌သာလျှင်၊ အတ္တတိ=နေ၏၊ တံ=ထိုရဟန္တာဖြစ်သော
 သံဃမထေရ်ကို၊ ရာဇာ=မင်းသည်၊ “ထေရံ=မထေရ်ကို၊ ပရိဂ္ဂဏိဿာ-
 မိ=သိမ်းပိုက်အံ့၊ (ဝါ) စုံစမ်းအံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဘိက္ခုသု=ရဟန်းတို့သည်၊
 ဘိက္ခာစာရံ=ဆွမ်းအလို့ငှာလှည့်လည်ခြင်းသို့၊ ဂတေသု=ကြွသွားကုန်သည်
 ရှိသော်၊ အပ္ပသဒ္ဓေါ=နည်းသောအသံရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဥပသက်မိတွာ=ချဉ်း
 ကပ်၍၊ သပ္ပေါ ဝိယ=မြွေကဲ့သို့၊ ပါဒေ=ခြေထောက်တို့ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ=
 ဆွဲကိုင်ပြီး၊ ထေရော=မထေရ်သည်၊ သိလာထမ္ဘော ဝိယ=ကျောက်တိုင်
 ကဲ့သို့၊ နိစ္စလော=မတုန်မလှုပ်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ “ဧတ္ထ=ဤအရပ်၌၊
 ကော=အဘယ်သူလေနည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟာ=ပြီး၊ ဘန္တေ=အရှင်ဘု
 ရား၊ အဟံ=တပည့်တော်သည်၊ တိဿော=“တိဿ”မည်သောမင်းပါတည်း၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟာ=ပြီး၊ တိဿ=“တိဿ”အမည်ရှိသောမင်း၊ နော=ငါ
 တို့၏၊ (ဝါ) တို့အား၊ သုဂန္ဓံ=ကောင်းသောအနံ့သည်၊ ဝါယတိ=ပြန့်နှံ့လွှင့်
 ၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟာ=ပြီး၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဒီဏာသဝဿ=အာသဝေါကုန်
 ခမ်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဘယံ နာမ=ကြောက်လန့်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ=
 မရှိ၊ ဧကစ္စော ပန=အချို့သောသူသည်ကား၊ ပုထုဇ္ဇနော=ပုထုဇ္ဇင်ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ သမာနောပိ=ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အတိသူရော=အလွန်ရဲရင့်သည်၊
 နိဗ္ဗယော=ကြောက်လန့်ခြင်းမရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သော=ထိုပုထုဇ္ဇင်

ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ရဇနိယေန=တပ်မက်နှစ်သက်အပ်သော၊ အာရမ္မဏေန=အာရုံ
 ဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟိတဗ္ဗော=သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ (ဝါ) စုံစမ်းအပ်၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆို
 ဦးအံ့၊ ဝသဘရာဇာပိ=“ဝသဘ”အမည်ရှိသောမင်းသည်လည်း၊ ဧကံ=တစ်
 ပါးသော၊ ထေရံ=မထေရ်ကို၊ ပရိဂ္ဂဟိတမာနာ=စုံစမ်းလိုသည်ဖြစ်၍၊ ယရေ=
 အိမ်၌၊ နိသိဒါပေတွာ=ထိုင်နေစေ၍၊ တဿ=ထိုမထေရ်၏၊ သန္တိကေ=အ
 ထံ၌၊ ဗဒရသာဠဝံ=ဆီးသီးမှည့်ကို၊ မဒ္ဒမာနော=ဆုတ်နယ်၍၊ နိသိဒိ=ထိုင်
 နေပြီ၊ မဟာထေရဿ=မဟာထေရ်အား၊ ခေဋ္ဌော=တံတွေးသည်၊ စိလိ-
 တော=တုန်လှုပ်၏၊ ထေရဿ=မထေရ်၏၊ ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ=ပုထုဇ္ဇင်၏
 အဖြစ်သည်၊ အာဝိဘူတော=ထင်ရှားစွာဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဒီကာ-
 သဝဿ=အာသဝေါကုန်ခမ်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရသတဏှာ နာမ=ရသ
 တဏှာမည်သည်ကို၊ (ဝါ) တပ်မက်ခြင်းတဏှာမည်သည်ကို၊ သုပ္ပဟိနာ-
 ကောင်းစွာပယ်သတ်အပ်ပြီ၊ ဒိဗ္ဗေသု=နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ရသေသုပိ-
 အရသာတို့၌လည်း၊ နိကန္တိ နာမ=တပ်မက်ခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ=
 မဖြစ်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဣမေဟိ ဥပါယေဟိ=ဤအကြောင်းဥပါယ်တို့
 ဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ=စုံစမ်း၍၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဘယံ ဝါ=ကြောက်
 ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ=ခန္ဓာကိုယ်၏ ခက်ထရော်ရှိခြင်း
 သည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
 ရသတဏှာ ဝါ=တပ်မက်သောတဏှာသည်လည်းကောင်း၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇ-
 တိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ “တွံ=သင်သည်ကား၊ အရဟာ=ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 န=မဟုတ်ပြီ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတွာ=ပြောဆို၍၊ အပနေတဗ္ဗာ=ပယ်ရှား
 အပ်၏။

အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနလက္ခဏာ=သူတော်မဟုတ်သူယုတ်မာတို့၏
 ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုပြောဆိုခြင်းလက္ခဏာသည်၊ ပါပိစ္ဆာ=ယုတ်မာသောအလို
 ဆိုးရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ယာ သာ ဣဓေကစော ။ ပ ။
 အာဒိနာ နယေနာ”တိ=“ယာ သာ ။ ပ ။ နယေန”ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊
 အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ “အဿဒ္ဓေါ=သဒ္ဓါတရား မရှိသည်၊
 သမာနော=ဖြစ်လျက်၊ ‘သဒ္ဓေါတိ=သဒ္ဓါတရားရှိသူဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=

လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ အပ္ပဿတော=နည်းသော အကြားအမြင်ရှိသည်၊ (ဝါ) အကြားအမြင်နည်းသည်၊ သမာနောဝ=ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ 'ဗဟုဿတောတိ=များသောအကြားအမြင်ရှိသောသူဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ သင်္ဂဏိကာရာမော=အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်သည်၊ သမာနောဝ=ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ 'ပဝိဝိတ္ထောတိ=ကင်းဆိတ်ခြင်းကိုအလိုသူဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ ကုသိတော=ပျင်းရိသည်၊ သမာနောဝ=ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ 'အာရဒ္ဓဝိရိယော=အားထုတ်အပ်သောလုလ္လဝိရိယရှိသူဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ မုဋ္ဌဿတိ=လွတ်ကင်းသောသတိရှိသည်၊ (ဝါ) ကင်းပျောက်သောသတိရှိသည်၊ သမာနောဝ=ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ 'ဥပဋ္ဌိတဿတိတိ=ရှေးရှုထင်လာသောသတိရှိသူဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ အသမာဟိတော=မတည်ကြည်သည်၊ သမာနောဝ=ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ 'သမာဟိတောတိ=တည်ကြည်၏ဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ ဒုပ္ပညော=နည်းသော ပညာရှိသည်၊ (ဝါ) ပညာနည်းသည်၊ သမာနောဝ=ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ 'ပညာဝါတိ=ပညာရှိသူဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ အခိဏာသဝေါ=မကုန်ခမ်းသေးသောအာသဝေါတရားရှိသည်၊ (ဝါ) အာသဝေါတရားမကုန်ခမ်းသေးသည်၊ သမာနောဝ=ဖြစ်လျက်သာလျှင်၊ 'ခိဏာသဝေါတိ=အာသဝေါတရားကုန်ခမ်းပြီးသူဟူ၍၊ မံ=ငါ့ကို၊ ဇနော=လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနတ်သိစေသတည်း၊ ကူတိ=ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ=အလိုရှိ၏၊ ဝေရူပါ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ ယာ ကုစ္ဆာ=အကြင်အလိုသည်၊ ယာ ကုစ္ဆာဂတာ=အကြင်အလိုသို့လိုက်ခြင်းသည်၊ ယာ ပါဝိစ္ဆတာ=အကြင်ယုတ်မာသောအလိုရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ယော ရာဂေါ=အကြင်တပ်မက်ခြင်းသည်၊ ယော သာရာ-

ဂေါ=အကြင်တပ်မက်ခြင်းနှင့်အတူတကွဖြစ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ အယံ=ဤသည်ကို၊ “ပါဝိစ္ဆတာ”တိ=“ပါဝိစ္ဆတာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊ ပါဠိပဒေသံ=ပါဠိအကျဉ်းကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ ပါဝိကာယာတိ=ကား၊ လာမိကာယ=ယုတ်မာသော၊ ဣစ္ဆာယ=အလိုဖြင့်၊ အပကတောတိ=ကား၊ ပါဝိကာယ=ယုတ်မာသော၊ ဣစ္ဆာယ=အလိုဖြင့်၊ သမ္မာအာဇီဝတော=ကောင်းသော အသက်မွေးမြူခြင်းမှ၊ အပေတော=ကင်းသည်ကို၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ဣစ္ဆာယ=အလိုဆိုးမှ၊ အပကတော=ကင်းသည်မည်၏၊ တထာဘူတော=ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း၌လည်း၊ မိစ္ဆာဇီဝေန=မကောင်းသောအသက်မွေးမြူခြင်းဖြင့်၊ အဘိဘူတော=လွမ်းမိုးနိုင်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပရာဇိတော နာမ=ရှုံးခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “အဘိဘူတော ပရာဇိတော”တိ=“အဘိဘူတော ပရာဇိတော”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

သာမညံ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ နိရယာယုပကမတိတိ=ကား၊ ယေန ပုဂ္ဂလေန=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကုသော=သမာန်းမြက်ကို၊ ဒုဂ္ဂဟိတော=မကောင်းသဖြင့်ကိုင်အပ်သည်ရှိသော်၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=၏၊ ဟတ္ထံ=လက်ကို၊ အနုကန္တတိ ယထာ=အစဉ်လှီးဖြတ်သကဲ့သို့၊ ဖာလေတိ ယထာ=ခွဲသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ=ဤအတူသာလျှင်၊ သမဏဓမ္မသင်္ခါတံ=ရဟန်းတရားဟုဆိုအပ်သော၊ သာမညမ္ပိ=ရဟန်း၏အဖြစ်သည်လည်း၊ ခဏ္ဍသီလာဒိတာယ=ကျိုးပြတ်သော သီလအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ=မကောင်းသဖြင့် သုံးသပ်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ နိရယာယ=ငရဲဖြင့်၊ (ဝါ) ငရဲမှ၊ ဥပကမတိ=ဆွဲငင်၏၊ နိရယေ=ငရဲ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာပေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ သီထိလောတိ=ကား၊ ဩလိယိတွာ=လျှောကျ၍၊ ကရဏေန=အကြောင်းဖြင့်၊ သီထိလဂ္ဂါဟေန=ပေါ့လျော့ကျသော ယူခြင်းဖြင့်၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ ပရိဗ္ဗာဇောတိ=ကား၊ ခဏ္ဍာဒိဘာဝပုတ္တော=ကျိုးပြတ်ခြင်းအစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ သမဏဓမ္မော=ရဟန်းတရားတည်း၊ ဘိယျော အာကိရတေ ရဇန္တိ=ကား၊ အပ္ပန္နရေ=

ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်း၌၊ ဝိဇ္ဇမာနံ=ထင်ရှားရှိသော၊ ရာဂရဇာဒိ=ရာဂအစ
ရှိသော မြူအစရှိသည်ကို၊ ဧဝရူပေါ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ သမဏာ-
ဓမ္မော=ရဟန်းတရားကို၊ အပနေတု=ပယ်ရှားခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ=မ
တတ်နိုင်၊ အထ ခေါ=ထိုအခါ၌၊ တဿ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်းအား၊ (ဝါ)
၏၊ ဥပရိ=အပေါ်၌၊ (ဝါ) အပိုအလွန်၊ အပရမ္မိ=တပါးတခြားလည်းဖြစ်
သော၊ ရာဂရဇာဒိ=“ရာဂ”တည်းဟူသော မြူအစရှိသည်သည်၊ အာကိရ-
တိ=ပြန်နဲ့၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဘိက္ခုဘာဝေါတိ-
ကား၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သို့ အာပဇ္ဇိတ္တံ=သင့်ရောက်၍၊ “အဟံ-
ငါသည်၊ သမဏော=ရဟန်းတည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဋိဇာနနတော=ဝန်ခံ
သောကြောင့်၊ ဝေါဟာရမတ္ထသိဒ္ဓေါ=ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှဖြင့်ပြီးသော၊ ဘိက္ခု-
ဘာဝေါ=ရဟန်းအဖြစ်တည်း၊ အဇာနမေဝါတိ ပါဌေ=“အဇာနမေဝ”
ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဧဝါတိ=ဧဝ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ အဝဓာရဏတ္ထေ-
အဝဓာရဏအနက်၌၊ ပဝတ္ထော=ဖြစ်သော၊ နိပါတော=နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊
အဇာနမေဝန္တိ ပါဌေ ပန=“အဇာနမေဝ”ဟူပါဌ်ရပ်၌ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊
ဇာနာမိ=ငါသိ၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပဿာမိ=ငါမြင်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အဝဓံ-
ပြောဆိုပြီ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ=ယှဉ်စေအပ်၏။

“ပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ”

၁၉၉။ အသုဘဇ္ဈာနာဒိနိတိ ဧတ္ထ=“အသုဘဇ္ဈာနာနိ”ဟူသော ဤပါဌ်
ရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ကာယဂတာသတိဇ္ဈာနဉ္စ-
ကာယဂတာသတိဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ကသိဏဇ္ဈာနဉ္စ=ကသိုဏ်းဈာန်
ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ တေန ဘိက္ခုနာ=ထိုရဟန်း
သည်၊ “ကာယဂတာသတိဇ္ဈာနံ ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ”န္တိ
အာဒိ=“ကာယဂတာသတိဇ္ဈာနံ ။ ပ ။ သမာပဇ္ဇိ” အစရှိသည်ကို၊
ဝဒန္တောပိ=ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကောဝ=ပါရာဇိကကျသည်သာ
လျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏၊ ဝိမောက္ခောတိ ဧတ္ထ-
“ဝိမောက္ခော”ဟူသောဤပါဌ်ရပ်၌၊ ဝိ-သဒ္ဓေါ=ဝိ-သဒ္ဓါသည်၊ ဝိသေ-

သတ္တော=အထူးဟူသော“ဝိသေသ”အနက်ရှိ၏။ ဝိဝိဓတ္တော=အထူးထူး
 အပြားပြားဟူသော“ဝိဝိဓ”အနက်ရှိ၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေန္တော=၍၊
 “သုဠ မုတ္တော”တိ အာဒိ=“သုဠ မုတ္တော”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊
 အာဟ=ပြီ၊ ဝိမောက္ခောတိ=ကား၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ အရိ-
 ယမဂ္ဂါ=အရိယမဂ်တို့သည်၊ တဿ အရိယမဂ္ဂဿ=ထိုအရိယာမဂ်၏၊
 သဂုဏတော=အဝါးဝစွာ လေ့ကျက်သောအားဖြင့်၊ (ဝါ) ကြိမ်ဖန်များစွာ
 လေ့ကျက်သောအားဖြင့်၊ သုညတာဒိနာမလာဘံ=“သုညတ”အစရှိသော
 အမည်၏ရခြင်းကို၊ ဒဿေန္တော=၍၊ “သော စ ပနာယ”န္တိ အာဒိ=“သော
 စ ပနာယံ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ မဂ္ဂေါ
 နာမ=အရိယာမဂ်မည်သည်ကား၊ သရသေန ဝါ=မိမိကိစ္စဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ပစ္စနိကေန ဝါ=ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဂုဏေန ဝါ=အဝါးဝစွာ
 လေ့ကျက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏေန ဝါ=အာရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊
 အာဂမ္မနေန ဝါ=ရောက်လာသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဉ္စဟိ=
 ငါးပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ=အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (ဝါ) တို့ဖြင့်၊ နာမံ=
 “အရိယာမဂ်”ဟူသောအမည်ကို၊ လဘတိ=ရ၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ သင်္ခါ-
 ရုပေက္ခော=သင်္ခါရုပေက္ခဉာဏ်သည်၊ အနိစ္စတော=အနိစ္စအားဖြင့်၊ သင်္ခါရေ-
 ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို၊ သမ္ပသိတွာ=သုံးသပ်၍၊ သစေ ဝုဋ္ဌာတိ=
 အကယ်၍ထအံ့၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန=အနိမိတ္တဝိမောက္ခဖြင့်၊ ဝိမုစ္စတိ=
 လွတ်၏၊ ဒုက္ခတော=ဒုက္ခအားဖြင့်၊ သမ္ပသိတွာ=သုံးသပ်၍၊ သစေ ဝုဋ္ဌာတိ=
 အကယ်၍ထအံ့၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန=အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခဖြင့်၊
 ဝိမုစ္စတိ=လွတ်၏၊ အနတ္တတော=အနတ္တအားဖြင့်၊ သမ္ပသိတွာ=သုံးသပ်၍၊
 သစေ ဝုဋ္ဌာတိ=အကယ်၍ထအံ့၊ သုညတဝိမောက္ခေန=သုညတဝိမောက္ခ
 ဖြင့်၊ ဝိမုစ္စတိ=လွတ်၏၊ ဣဒံ နာမံ=“ဝိမောက္ခ”ဟူသောဤအမည်သည်၊
 သရသတော=မိမိကိစ္စအားဖြင့်၊ နာမံ နာမံ=“အရိယာမဂ်၏အမည်သည်”
 မည်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ယသ္မာ ပန=အကြင်ကြောင့်ကား၊ ဒေသ ဒေသော=
 ဤအရိယာမဂ်သည်၊ အနိစ္စာနုပဿနာယ=အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့်၊ သင်္ခါ-
 ရာနံ=တို့၏၊ ယနဝိနိဗ္ဗာဂံ=တခွဲနက်မှ ကင်းခြင်းကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ နိစ္စ-
 နိမိတ္တ ဓုဝနိမိတ္တ သဿတနိမိတ္တာနိ=နိစ္စနိမိတ်၊ ဓုဝနိမိတ်၊ သဿတ

နိမိတ်တို့ကို ပဇာနောပယ်စွန့်လျက်၊ အာဂတောရောက်လာ၏။ တသ္မာ-
 ထို့ကြောင့်၊ အနိမိတ္တာအနိမိတ္တသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ ပနအဘို့တပါး
 ကား၊ ဒုက္ခာနုပဿနာယဒုက္ခာနုပဿနာဖြင့်၊ သုခသညသုခသညာကို၊
 ပဟာယပယ်စွန့်၍၊ ပဏိမိပတ္ထနံတောင်းတခြင်းကို၊ သုက္ခာပေတွာ-
 ချောက်ကပ်စေ၍၊ အာဂတတ္တာလာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပဏိဟိ-
 တောအပ္ပဏိဟိတသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ အနတ္တာနုပဿနာယအ-
 နတ္တာနုပဿနာဖြင့်၊ အတ္တသတ္တပုဂ္ဂလသညခန္ဓာကိုယ်ဟူသော အမှတ်
 သညာ၊ သတ္တဝါဟူသောအမှတ်သညာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသောအမှတ်သညာကို၊
 ပဟာယပယ်စွန့်၍၊ သင်္ခါရာနံတို့ကို၊ သုညတတောသုညတအားဖြင့်၊
 (ဝါ) ကင်းဆိတ်သောအားဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌတ္တာရှုမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 သုညတောတိ“သုညတ”ဟူသောအမည်သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ ဣတိ
 ဣဒံ နာမံ“သုညတ”ဟူသောဤအမည်သည်၊ ပစ္စနိကတောဆန့်ကျင်
 ဘက်အားဖြင့်၊ နာမံ နာမံ“အရိယာမဂ်၏ အမည်သညာ”မည်သည်၊
 ဟောတိဖြစ်၏။

ပနအဘို့တပါးကား၊ ဧသ ဧသောဤအရိယာမဂ်သည်၊ ရာဂါ-
 ဒီဟိရာဂအစရှိသည်တို့မှ၊ သုညတတ္တာကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 သုညတော“သုညတ”ဟူသောအမည်သည်၊ ဟောတိ၏။ ရူပနိမိတ္တာဒိ-
 နံရူပနိမိတ်အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း၊ ရာဂနိမိတ္တာဒိနံယေဝရာဂ
 နိမိတ်အစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင်လည်းကောင်း၊ အဘာဝေနမရှိသဖြင့်၊
 (ဝါ) မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနိမိတ္တာ“အနိမိတ္တ”ဟူသောအမည်
 သည်၊ ဟောတိ၏။ ရာဂါဒိပဏိမိအာဒိနံရာဂအစရှိသည်တို့ကိုတောင်း
 တခြင်းအစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝတောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပ-
 ဏိဟိတော“အပ္ပဏိဟိတ”ဟူသောအမည်သည်၊ ဟောတိ၏။ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဣဒံ နာမံ“အပ္ပဏိဟိတ”ဤအမည်သည်၊ အဿထိုအရိယာ
 မဂ်၏၊ သဂုဏတောအဝါးဝစွာ အလေ့အကျက်အားဖြင့်၊ (ဝါ) ကြိမ်ဖန်
 များစွာ အလေ့အကျက်အားဖြင့်၊ နာမံ“အရိယာမဂ်၏ အမည်သညာ”
 သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ သွာယံ သော အယံ အရိယမဂ္ဂေါထိုအရိယာ

မဂ်သည်။ သုညတဉ္စ=သုညတကိုလည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တဉ္စ=အနိမိတ္တကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပဏိဟိတဉ္စ=အပ္ပဏိဟိတကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်=အာရမ္မဏံ=အာရုံကို၊ ကရောတိ=ပြု၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သုညတော၊ အနိမိတ္တော၊ အပ္ပဏိဟိတောတိ=“သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣဒံ နာမံ=သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတ”ဟူသော ဤအမည်သည်၊ အဿ=ထိုအရိယာမဂ်၏၊ အာရမ္မဏတော=အာရုံအားဖြင့်၊ နာမံ=“အရိယာမဂ်၏ အမည်သညာ”သည်၊ ဟောတိ=၏၊ အာဂမနံ ပန=“အာဂမနံ”သည်ကား၊ (ဝါ) ရောက်လာခြင်းသည်ကား၊ ဝိပဿနာဂမနဉ္စ=ဝိပဿနာဂမနလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဝိပဿနာအားဖြင့် ရောက်လာခြင်းလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂါဂမနဉ္စ=မဂ္ဂါဂမနလည်းကောင်း၊ (ဝါ) မဂ်အားဖြင့် ရောက်လာခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒုဝိဇံ=နှစ်ပါးအဖြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တတ္ထ=ထိုနှစ်ပါးကုန်သော ဝိပဿနာဂမန၊ မဂ္ဂါဂမနတို့တွင်၊ မဂ္ဂေ=အရိယာမဂ်၌၊ ဝိပဿနာဂမနံ=ဝိပဿနာဂမနကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ ဖလေ=ဖိုလ်၌၊ မဂ္ဂါဂမနံ=မဂ္ဂါဂမနကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ အနတ္တာနုပဿနာ=အနတ္တာနုပဿနာသည်၊ သုညတာ နာမံ=“သုညတ”ဟူသောအမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သုညတဝိပဿနာယ=သုညတဝိပဿနာဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ=မဂ်သည်၊ သုညတော=သုညတအမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အနိစ္စာနုပဿနာ=အနိစ္စာနုပဿနာသည်၊ အနိမိတ္တာ နာမံ=အနိမိတ္တဟူသော အမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အနိမိတ္တဝိပဿနာယ=အနိမိတ္တဝိပဿနာဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ=မဂ်သည်၊ အနိမိတ္တော=အနိမိတ္တဟူသောအမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣဒံ ပန=ဤအနိမိတ္တဟူသောအမည်ကို၊ အဘိဓမ္မပရိယာယေန=အဘိဓမ္မာဒေသနာလောကံဖြင့်၊ န လဗ္ဘတိ=မရအပ်၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တံ နာမံ=“အနိမိတ္တ”ဟူသော ထိုအမည်သည်၊ သင်္ခါရနိမိတ္တဿ=သင်္ခါရနိမိတ်ကို၊ အဝိဇ္ဇာနတော=မစွန့်ခြင်းကြောင့်၊ နိပ္ပရိယာယေန=ပရိယာယ်မဟုတ်မှီချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊ အနိမိတ္တံ=“အနိမိတ္တ”မည်သည်၊ နံ=မဟုတ်၊ သုတ္တန္တပရိယာယေန ပန=သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်ကား၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ တတြ တသ္မိ သုတ္တန္တ-

ပရိယာယေ=ထိုသုတ္တန် ဒေသနာတော်နည်း၌၊ ဂေါတြဘူဉာဏံ=ဂေါတြ-
 ဘူဉာဏ်သည်၊ အနိမိတ္တံ=အနိမိတ္တဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ=နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရမ္မ-
 ဏံ=အာရုံကို၊ ကတ္တာ=ပြု၍၊ အနိမိတ္တနာမကံ=“အနိမိတ္တ”ဟူသောအမည်
 သည်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်၍၊ သယံ=ဂေါတြဘူကိုယ်တိုင်၊ အာဂမနီယဌာနေ=
 အာဂမနီယအရာဌာန၌၊ ဌတ္တာ=တည်၍၊ မဂ္ဂဿ=အရိယာမဂ်၏၊ နာမံ=
 အမည်ကို၊ ဒေတိ=ပေး၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊
 မဂ္ဂေါ=မဂ်ကို၊ “အနိမိတ္တော”တိ=“အနိမိတ္တ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊
 မဂ္ဂိဂမနေန ပန=မဂ္ဂိဂမနဖြင့်ကား၊ ဖလံ=ဖိုလ်သည်၊ အနိမိတ္တံ=အနိမိတ္တ
 မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယုဇ္ဇတိယေဝ=သင့်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဒုက္ခာ-
 နုပဿနာ=ဒုက္ခာနုပဿနာသည်၊ သုခီရေသု=သုခီရတရားတို့၌၊ ပဏိဓိ-
 တောင်းတခြင်းကို၊ သုက္ခာပေတ္တာ=ခြောက်ကပ်စေ၍၊ အာဂတတ္တာ=လာ
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပဏိဟိတာ နာမ=“အပ္ပဏိဟိတ”မည်သည်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အပ္ပဏိဟိတဝိပဿနာယ=အပ္ပဏိဟိတဝိပဿနာဖြင့်၊
 မဂ္ဂေါ=အရိယာမဂ်သည်၊ အပ္ပဏိဟိတော=အပ္ပဏိဟိတမည်သည်၊ ဟော-
 တိ=ဖြစ်၏၊ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂဿ=အပ္ပဏိဟိတမဂ်၏၊ ဖလံ=ဖိုလ်သည်၊
 အပ္ပဏိဟိတံ=အပ္ပဏိဟိတဖိုလ်မည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့
 လျှင်၊ ဝိပဿနာ=ဝိပဿနာသည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ နာမံ=အမည်ကို၊
 မဂ္ဂဿ=မဂ်အား၊ ဒေတိ=ပေး၏၊ မဂ္ဂေါ=မဂ်သည်၊ ဖလဿ=ဖိုလ်အား၊
 နာမံ=အမည်ကို၊ ဒေတိ=ပေး၏၊ ဣတိ ဣဒံ နာမံ=ဤအမည်သည်၊
 အာဂမနတော=ရောက်လာသောအားဖြင့်၊ နာမံ=အရိယာမဂ်၏အမည်
 သညာသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သုညတ္တာတိ=ကား၊ ဝိဝိတတ္တာ=ကင်းဆိတ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ မဂ္ဂေ=မဂ်၌၊ ရာဂါဒယော=ရာဂ
 အစရှိသည်တို့သည်၊ န သန္တိ=မရှိကုန်၊ ဥပရူပရိ=အထက်အထက်၌၊
 ဥပ္ပဇ္ဇနကရာဂါဒိနံ=ဖြစ်လတုံသော ရာဂအစရှိသည်တို့၏၊ ကာရဏတ္တာ-
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရာဂါဒယော=ရာဂ အစရှိသည်တို့သည်၊
 နိမိတ္တံ=နိမိတ္တမည်၏၊ ဣတိ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ ရာဂဒေါသမောဟ-
 နိမိတ္တေဟိတိ=“ရာဂဒေါသမောဟနိမိတ္တေဟိ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊
 ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ သဝိဂ္ဂဟာနံ ဝိယ=သဝိဂ္ဂဟတို့ကဲ့သို့၊ ဥပဌာနမ္ပိ=ထင်

ထင်လာခြင်းကိုလည်း နိမိတ္တန္တိ=“နိမိတ်”ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ ရာဂါ-
ဒယောဝ=ရာဂအစရှိသည်တို့သည်သာလျှင်၊ ပဝတ္တိဌာနဌေန=ဖြစ်ရာအရပ်
၌တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဏိဓိ=“ပဏိဓိ”မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=
ထို့ကြောင့်၊ “ရာဂဒေါသမောဟပဏိဓိန”န္တိ=“ရာဂဒေါသမောဟ-
ပဏိဓိန”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဒိ=“ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာ”အစရှိသည်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ အဝစနတော=
မဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဝိဇ္ဇာနံ လာဘီမ္ပိ”တိ=“ဝိဇ္ဇာနံ လာဘီ-
မ္ပိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဟောတိ=၏၊ ဧကေကကော-
ဌာသဝသေနာတိ=ကား၊ သတိပဋ္ဌာန စတုက္ကာဒိ ဧကေကကောဌာသ-
ဝသေန=သတိပဋ္ဌာနစတုက္ကအစရှိသော တစ်ခုတစ်ခုသောကောဌာ၏အ
စွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ကိစ္ဆာပိ ဒသိတံ=အကယ်၍ကား ပြအပ်ပါပေ၏၊ ပန
တထာပိ=ထိုသို့ ပင်ပြအပ်ပါသော်လည်း၊ တတ္ထ=ထိုမဟာအဋ္ဌကထာ၌၊
“လောကုတ္တရာနံ သတိပဋ္ဌာနာန”န္တိ အာဒိနာ=“လောကုတ္တရာနံ သ-
တိပဋ္ဌာနာန”အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပစ္စေကံ=အသီးအသီး၊ လောကုတ္တရ-သဒ္ဓံ=
လောကုတ္တရာ-သဒ္ဓါကို၊ ယောဇေတွာ=ယှဉ်စေ၍၊ ဧကေကကောဌာသ-
ဝသေနဝ=တစ်ခုတစ်ခုသောကောဌာသ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=၏၊
ဣဓ=ဤအရာ၌၊ လောကုတ္တရသဒ္ဓေန=လောကုတ္တရသဒ္ဓါနှင့်၊ ဝိနာ=ကင်း
၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဣတိ အာယံ=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊
ဝိသေသော=အထူးတည်း၊ တတ္ထာတိ=ကား၊ တေသု ကောဌာသေသု=
ထိုကောဌာသတို့၌။

စ=စောဒနာပါဦးအံ့၊ “ကိလေသပ္ပဟာနမေဝါ”တိ=“ကိလေသပ္ပ-
ဟာနမေဝ”ဟူ၍၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ နနု=ဆိုအပ်သနည်း၊
ဟိ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ ကိလေသာနံ=ကိလေသာတို့ကို၊ ပဟာနမတ္ထံ=ပယ်
ခြင်းမျှသည်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော=ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသည်၊ န ဟောတိ=မ
ဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယော ပုဂ္ဂလော=သည်၊ ဝဒေယျ=ပြောဆိုငြားအံ့၊ တံ
ဝစနံ=ထိုစကားကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ကိလေသပ္ပဟာနဿ=ကိလေသာကို
ပယ်ခြင်း၏၊ (ဝါ) သည်၊ မဂ္ဂကိစ္စတ္တာ=မဂ္ဂကိစ္စ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိစ္စ-

ဝသေန=ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ=မဂ်ကို၊ ဒီပိတော=ပြအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတံ=ငှာ၊ “တံ ပနာ”တိ အာဒိ=“တံ ပန”အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ကာမရာဂံ=ကာမရာဂကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ “တတိယမဂ္ဂေန ဟိ ရာဂဒေါသာနံ ပဟာနန္တိ”=“တတိယမဂ္ဂေန ။ ပ ။ ပဟာနံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ရူပရာဂအရူပရာဂေ=ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂတို့ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ န ပန ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တေန=ထိုတတိယမဂ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ထိုအနာဂါမိမဂ်ဖြင့်၊ တေ ရူပရာဂအရူပရာဂေ=ထိုရူပရာဂ၊ အရူပရာဂတို့ကို၊ န ပဟိယန္တိ=မပယ်အပ်ကုန်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ စတုတ္ထမဂ္ဂေန=စတုတ္ထမဂ်ဖြင့်၊ (ဝါ) အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ တေ ရူပရာဂအရူပရာဂေ=ထိုရူပရာဂ၊ အရူပရာဂတို့ကို၊ ပဟာတံဗုတ္တာ=ပယ်အပ်ကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ရာဂါ စိတ္တံ ဝိနိဝရဏတာတိ=ကာ၊ ရာဂါ=ရာဂသည်၊ စိတ္တဿ=စိတ်ကို၊ ဝိနိဝရဏတာ=နိဝရဏကင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ရာဂါ=ရာဂမှ၊ ဝိမုတ္တဿ=လွတ်သော၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ တဿေဝ ရာဂနိဝရဏဿ=ထိုရာဂနိဝရဏ၏သာလျှင်၊ အဘာဝေန=မရှိသဖြင့်၊ ဝိဂတနိဝရဏတ္တာ=ကင်းသော နိဝရဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိနိဝရဏတာ=ကင်းသော နိဝရဏ၏ အဖြစ်မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္ထော=ကို၊ ဝေဒိဇ္ဇော=၏၊ သေသေသုပိ=ကြွင်းကျန်သော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသ ဧသော နယော=ဤနည်းကို၊ ဒဋ္ဌဇ္ဇော=မှတ်ထိုက်၏။

ပစ္ဆ=ငါးပါးကုန်သော၊ ယံ စ ဝိဇ္ဇာ=အကြင်ဝိဇ္ဇာတို့ကိုလည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယောဇေတဝံ=ယှဉ်စေအပ်၏၊ နိဗ္ဗုဒ္ဓိတလောကုတ္တရတ္တာတိ=ကာ၊ ဝိသုဗေဝ=အသီးအခြားသာလျှင်၊ လောကတော=လောကမှ၊ အပဂတလောကုတ္တရတ္တာ=ကင်းသောလောကုတ္တရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကုတ္တရ-သဒ္ဓေန=လောကုတ္တရ-သဒ္ဓါနှင့်၊ ဝိနာ=ကင်း၍၊ “သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ လာဘိမ္မိ”တိ=“သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ လာဘိမ္မိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ

တထာ-ထိုအတူ၊ ဣဓာပိ-ဤအရာ၌လည်း၊ “အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ-အတ္ထ-
ပဋိသမ္ဘိဒါကို၊ လာဘီ-ရသည်၊ အမှီ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေပိ-ပြော
ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိယေ-
ဝ-ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထု-ဆိုခြင်းငှာ၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်
၏၊ ကိစ္ဆာပိ ယုဇ္ဇတိ-အကယ်၍ကား သင့်ပါပေ၏၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင်
သင့်ပါသော်လည်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝိဘာဂေန-
ဝေဘန်သောအားဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဒံ ၀၈-
နံ-ဤစကားကို၊ ဝတ္ထု-ဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ ဧဝ-မတတ်ကောင်းသည်
သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတု-ပြခြင်းငှာ၊ “မဟာအဋ္ဌကထာ-
ယံ ပန ။ ပ ။ န သက္ကာ အညံ ပမာဏံ ကာတု”န္တိ-“မဟာအဋ္ဌ-
ကထာယံ ။ ပ ။ ပမာဏံ ကာတု”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တမ္ပိ ၀၈နံ-
ထိုစကားကိုလည်း၊ အတ္ထေဝ-ထိုမဟာအဋ္ဌကထာ၌သာလျှင်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-
ပယ်မြစ်အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-
ပြုအပ်၏။

“သုဒ္ဓိကဝါရကထာဝဏ္ဏနာ”

၂၀၀။ ဥလ္လပနာကာရန္တိ-ကား၊ သမာပဋိန္တိအာဒိဥလ္လပနာကာရံ-“ဝင်စား
ခဲ့ပြီးပြီ”ဤသို့အစရှိသည်ကို ချီးမြှောက်ပလွှားဝါကြွား၍ ပြောဆို
သောအခြင်းအရာကို၊ အာပတ္တိဘေဒန္တိ-ကား၊ “ပဋိဝိဇာနန္တဿ-ဝန်ခံသော
ရဟန်းအား၊ ထုလ္လစ္စယဿ-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-သင့်ရောက်
ခြင်းသည်၊ န-မဟုတ်”၊ ဣတိ အာဒိ-ဤသို့အစရှိသော၊ အာပတ္တိဘေဒံ-
အာပတ်အပြားသည်၊ ပုန အာနေတွာ ပဌမဇ္ဈာနာဒီဟိ န ယောဇိတန္တိ
ဧတ္ထ-“ပုန ။ ပ ။ န ယောဇိတံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ “ပဌမဇ္ဈာနေနာ”
တိ-“ပဌမဇ္ဈာနေန”ဟူ၍၊ ပါဌော-ပါဠိသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဂဏ္ဍိပဒေ-ဂဏ္ဍိပဒ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တဒေဝ ၀၈နံ-“ပဌမဇ္ဈာနေန”
ဟူသောထိုစကားသည်သာလျှင်၊ ယုတ္တံ-သင့်လျော်၏။

ဘဏိတ-သဒ္ဓေါ-ဘဏိတ-သဒ္ဓါသည်။ ကတ္တုသာဓနောပိ-ကတ္တု-
သာဓနသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “အထ ဝါ”တိ
အာဒိ-“အထ ဝါ”အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ယေန စိတ္တေန-အ
ကြင်စိတ်ဖြင့်၊ မုဿ-မဟုတ် မမှန်သော စကားကို၊ ဘဏတိ-ပြောဆို၏။
တေနော စိတ္တေန-ထိုစိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ “မုဿ ဘဏာမိ”တိ-“မုဿ
ဘဏာမိ”ဟူ၍၊ ဇနိတု-သိခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ အန္တ-
ရန္တရာ ပန-အကြားအကြား၌ကား၊ အညေန-တပါးတခြားသော၊ စိတ္တေ-
န-စိတ်ဖြင့်၊ “မုဿ ဘဏာမိ”တိ- “မုဿ ဘဏာမိ”ဟူ၍၊ ဇနာ-
တိ-သိ၏။ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “ဘဏန္တဿ ဟောတိ မုဿ ဘ-
ဏာမိ”တိ-“ဘဏန္တဿ ။ ပ ။ ဘဏာမိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ အယမေတ္ထ
အတ္ထော ဒဿိတောတိ-ကား၊ တိဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အင်္ဂါ
တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော၊ မုသာဝါဒေါ-မုသာဝါဒသည်၊ ဟော-
တိ-၏၊ (တိဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံခြင်း
သည်၊ မုသာဝါဒေါ-မုသာဝါဒမည်၏)၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဧတ္ထ-
ဤပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏၊ န သက္ကာ န
ဘဝိတုန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗဘာဂတော-ရှေ့အဘို့မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ အာဘောဂံ-
နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဘဏိတတ္တာ-ပြောဆိုအပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဘဝိတု-မဖြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊
ဘဝိတု-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ ဧဝ-တတ်ကောင်းသည်သာလျှင်တည်း၊
(န သက္ကာ န ဘဝိတု-ဖြစ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏) အာပတ္တိယာ န
ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗဘာဂက္ခဏေ-ရှေ့အဘို့ဖြစ်သော ခဏ၌၊
“မုဿ-မဟုတ်မမှန်သော စကားကို၊ ဘဏိဿာမိ-ပြောဆိုအံ့”၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်းကို၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ သဟဿာ-
အဆောတလျှင်၊ ဘဏန္တဿ-ပြောဆိုသောရဟန်းအား၊ ဝစနက္ခဏေ-
ပြောဆိုရာခဏ၌၊ “ဧတံ ဝစနံ-ဤစကားသည်၊ မုဿ-ချွတ်ယွင်းဖောက်
ပြန်မဟုတ်မမှန်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥပဋ္ဌိတေပိ-ထင်လာပါသော်လည်း၊ နိ-
ဝတ္တေတု-ဆုတ်နစ်ခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျတာယ-မစွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ဖြင့်၊ န ကာရေတဗ္ဗော-မဆုံးဖြတ်

အပ်၊ ဒဝါတိ=ကာ၊ သဟဿာ=အဆောတလျင်၊ ရဝါတိ=ကာ၊ အညံ=တပါးတခြားသောစကားကို၊ ဝတ္ထုကာမဿ=ပြောဆိုခြင်းငှာအလိုရှိသောသူအား၊ ခလိတွာ=ချွတ်ချော်၍၊ အညဘဏနံ=တပါးတခြားသောစကားကိုပြောဆိုခြင်းတည်း။

တံ=ထိုဉာဏ်သည်၊ ဇာနာတိ=သိတတ်၏၊ ဣတိ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ တံ ဉာဏံ=“တံ ဉာဏံ”မည်၏၊ တဿ ဉာဏဿ=ထိုသိတတ်သောဉာဏ်၏၊ ဘာဝေါ=အဖြစ်တည်း၊ တံဉာဏတာ=ထိုသိတတ်သောဉာဏ်၏ အဖြစ်၊ ဉာဏဿ=ဉာဏ်၏၊ အတ္ထသံဝေဒနံ=အနက်ကိုသိခြင်းတည်း၊ ဣတိ အယံ=ကာ၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဉာဏသမောဓာနန္တိ=ကာ၊ ဉာဏဿ=ဉာဏ်၏၊ ဗဟုဘာဝေါ=များသည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဧကစိတ္တုပ္ပါဒေ=တစ်ခုသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌၊ အနေကဉာဏတာ=တစ်ပါးမကများသော ဉာဏ်၏အဖြစ်တည်း၊ ဣတိ အယံ=ကာ၊ အတ္ထော=တည်း၊ န ဟိ သတ္တာ ။ ပ ။ ဇာနိတုန္တိ=ကာ၊ အာရမ္မဏကရဏဿ=အာရုံပြုခြင်း၏၊ အဘာဝတော=မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အသမ္မောဟာဝဇောဓော စ=မတွေ့ဝေသည်ဖြစ်၍ ထို့ထွင်း၍သိခြင်းသည်လည်း၊ ဤဒိသဿ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဉာဏဿ=ဉာဏ်အား၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ “ဘဏိဿာမိ=ပြောဆိုလတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဝတ္တစိတ္တံ=ဖြစ်သောစိတ်သည်၊ “ဘဏာမိ=ပြောဆို၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဝတ္တစိတ္တဿ=ဖြစ်သောစိတ်အား၊ ပစ္စယော=ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ နိရုဇ္ဈတိ=ချုပ်၏၊ တဉ္စ ဝစနံ=ထိုစကားကိုလည်း၊ “ဘဏိတံ=ပြောဆိုပြီးပြီ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဝတ္တစိတ္တဿ=ဖြစ်သောစိတ်အား၊ ပစ္စယော=ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ဣတိ တသွာ=ကြောင့်၊ “ပုရိမံ ပုရိမံ ပန ။ ပ ။ နိရုဇ္ဈတိ”တိ=“ပုရိမံ ။ ပ ။ နိရုဇ္ဈတိ”ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ၊ တသ္မိ ပုဗ္ဗဘာဂေ=ထိုရှေ့အဘို့သည်၊ သတိ=ဖြစ်လတ်သော်၊ “သေသဒ္ဓယံ န ဟေဿတိ”တိ=“သေသဒ္ဓယံ န ဟေဿတိ”ဟူသော၊ စတံ ကာရဏံ=ဤအကြောင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ အဝဿံ=မချွတ်ဧကန်၊ ဟောတိယေ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တာ ဟောတိ၊ ဘဏိဿာမိ=ပြောဆိုအံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ=

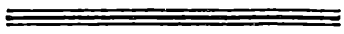
ရှေ့အဘို့သည်။ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ “ဘဏ္ဍာမိ၊ ဘဏိတ”န္တိ ဧတံ ဒွယံ= “ဘဏ္ဍာမိ၊ဘဏိတ”ဟူသောဤပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ န ဟောတိ=မဖြစ်သည်ကား၊ န=မဟုတ်၊ ဟောတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ (န န ဟောတိ=ဖြစ်၏)။ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယ်=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဧကံ ဝိယ ပကာသတိတိ=ကား၊ အနေကက္ခဏေ=တစ်ပါးမက များစွာသော ခဏ၌၊ ဥပ္ပန္နမ္ပိ=ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဧကက္ခဏေ=တစ်ခုတည်းသောခဏ၌၊ ဥပ္ပန္နသဒိသံ=ဖြစ်သည်နှင့်တူသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ပကာသတိ=ထင်ရှား၏၊ သမာပဋ္ဌိန္တိ အာဒိနိတိ ဧတ္ထ=“သမာပဋ္ဌိန္တိ အာဒိနိ”ဟူသောဤပါဠိ၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ သမာပဇ္ဇာမိ၊ သမာပန္နောတိ=“သမာပဇ္ဇာမိ၊ သမာပန္နော”ဟူကုန်သော၊ ဣမာနိ ဒွေ=ဤနှစ်ပါးတို့ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ သမာပဋ္ဌိ သမာပန္နောတိ ဣမေသံ=“သမာပဋ္ဌိ သမာပန္နော”ဟူကုန်သော ဤနှစ်ပုဒ်တို့၏၊ ကာလနာနတ္ထေ=အချိန်အခါကာလတို့၏ ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်သည်၊ အသတိပိ=မရှိပါသော်လည်း၊ ဝစနဝိသေသံ=စကားတို့၏ထူးခြားခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၂၀၇။ သကဘာဝပရိစ္စဇနဝသေနာတိ=ကား၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ သန္တကဘာဝဿ=ဥစ္စာအဖြစ်၏၊ (ဝါ) ကို၊ ပရိစ္စဇနဝသေန=စွန့်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဂ္ဂုပ္ပတ္တိတော=မဂ်ဖြစ်သည်မှ၊ ပုဗ္ဗေ ဝိယ=ရှေ့၌ကဲ့သို့ “သရာဂေါ သဒေါသော”တိ=“သရာဂေါ သဒေါသော”ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗတာဘာဝတော=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စတ္တမ္ပိ=စွန့်ခြင်းကိုလည်း၊ ကေစိ=အချို့သောဆရာတို့သည်၊ ဂဏ္ဍန္တိ=ယူကြကုန်၏၊ ဣဒံ=ဤကပ်ငြိခြင်းသည်၊ ဧဝံ=ဤသို့ န=မဟုတ်၊ ဣတိ=ဤသို့ ဒဿနတ္ထံ=ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “ဝန္တော”တိ=“ဝန္တော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယေန=အကြင်အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ ယံ=အကြင်ကိလေသာဖြစ်သောဥစ္စာသည်၊ ဝန္တံ=ထွေးအန်အပ်ပြီ၊ သော=ထိုအရိယာမဂ်သည်၊ ပုန=တဖန်၊ တံ=ထိုကိလေသာဖြစ်သောဥစ္စာကို၊ န အာဒိယတိ=မယူ၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “အနာဒိယနဘာဝဒဿန-

ဝသေနာ"တိ-"အနာဒိယနဘာဝဒဿနဝသေန"ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊
 ဝန္တံ-ထွေးအန်အပ်ပြီးသည်၊ သမာနမ္ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ကိစ္ဆိ-တစုံတခု
 သော၊ သန္တတိလဂ္ဂ-မိမိအစဉ်၌ကပ်ငြိခြင်းသည်၊ သိယာ-၏၊ ဣဒံ-ဤသို့
 ကပ်ငြိခြင်းသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ "မုတ္တော"တိ-"မုတ္တော"ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊
 "သန္တတိတော ဝိမောစနဝသေနာ"တိ-"သန္တတိတော ဝိမောစန-
 ဝသေန"ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ မုတ္တမ္ပိ-လွတ်ပါသော်လည်း၊ ကိစ္ဆိ-တစုံတခု
 သော၊ မုတ္တဗန္တံ ဝိယ-လွတ်ခြင်းကို နှောင်ဖွဲ့သကဲ့သို့၊ ဖလံ-ဖိုလ်သည်၊
 ကုဟိန္ဒိ-အဘယ်၌၊ တိဌတိ-တည်သနည်း၊ ဣဒံ ဝစနံ-ဤစကားသည်၊
 ဧဝံ-ဤသို့၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ "ပဟိ-
 နော"တိ-"ပဟိနော"ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ "ကွစိ အနဝဋ္ဌာန-
 ဒဿနဝသေနာ"တိ-"ကွစိ အနဝဋ္ဌာနဒဿနဝသေန"ဟူ၍၊ အာဟ-
 ပြီ၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဒုန္နိ-
 သဌံ-မကောင်းသဖြင့် စွန့်ပယ်အပ်သည်ကို၊ ပုန-တဖန်၊ အာဒါယ-ယူ၍၊
 သမ္ပဒေဝ-ကောင်းစွာသာလျှင်၊ နိဿဌံ-စွန့်အပ်သည်ကို၊ "ပဋိနိဿဌ"
 န္တိ-"ပဋိနိဿဌ"ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိပဿနာယ-ဝိပဿနာ
 ဖြင့်၊ နိဿဌံ-စွန့်ပယ်ခြင်းသည်၊ အာဒိန္နသဒိသံ-ယူခြင်းနှင့်တူ၏၊ မဂ္ဂေန-
 မဂ်ဖြင့်၊ ပဟိနံ-ပယ်ခြင်းသည်၊ ပဋိနိဿဌ နာမ-"ပဋိနိဿဌ"မည်သည်၊
 ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ "ပဋိနိဿဌော"
 တိ-"ပဋိနိဿဌော"ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ "အာဒိန္နပုဗ္ဗဿ
 ပဋိနိဿဂ္ဂဒဿနဝသေနာ"တိ-"အာဒိန္နပုဗ္ဗဿပဋိနိဿဂ္ဂဒဿန-
 ဝသေန"ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ဥက္ခေဋ္ဌိတောတိ-ကာ၊ ဥတ္တာသိတော-
 ထိတ်လန့်စေအပ်၏၊ ဥတ္တာသေတွာ-ထိတ်လန့်စေပြီး၍၊ ပလာပိတော-
 ထွက်ပြေးစေအပ်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊
 ယော စ-အကြင်သူသည်လည်း၊ ဥတ္တာသေတွာ-ထိတ်လန့်စေပြီး၍၊ ပလာ-
 ပိတော-ထွက်ပြေးစေအပ်၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊
 တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သို့၊ န အာဂစ္ဆတိ-ပြန်မလာ၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 "ပုန အနုလ္လိယနဘာဝဒဿနဝသေနာ"တိ-"ပုန အနုလ္လိယနဘာဝ-

ဒဿနဝသေန”ဟူ၍၊ အာဟာ=ဆိုပြီ၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ အာဂန္တာ= ပြန်လာ၍၊ သန္တာနေ=သန္တာန်၌၊ အနုပ္ပတ္တိဘာဝဒဿနဝသေန=မဖြစ်သည် ၏အဖြစ်ကိုပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ ခိဋ-သဒ္ဓံ=ခိဋ-သဒ္ဓါကို၊ သဒ္ဓသတ္ထဝိဒ္ဓု=သဒ္ဓါကျမ်းကိုတတ်သိ လိမ္မာကျွမ်း ကျင်ကုန်သော ဆရာတို့သည်၊ ဥတ္တာသတ္ထေ=ထိတ်လန့်သော အနက်၌၊ ပဌန္တိ=ရှုတ်ဆိုကြကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သွာယမတ္ထော သဒ္ဓ- သတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗောတိ=“သွာယမတ္ထော ။ ပ ။ ပရိယေ- သိတဗ္ဗော”ဟူ၍၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ၊ အဏုယေဝ=အဏု-သဒ္ဓါသည်ပင် လျှင်၊ အဏုသဟဂတံ=“အဏုသဟဂတံ”မည်၏၊ အတိဉ္စဒ္ဓကံ=အလွန် သေးငယ်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ။

သုဒ္ဓိကဝါရကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

“ဝတ္ထုကမာမဝါရကထာဝဏ္ဏနာ”

၂၁၅။ ကေလဝဉ္ဇိယန္တိ=ကား၊ ကေဝလဉ္ဇိ အယံ=“ကေဝလဉ္ဇိ အယံ”ဟူ ၍၊ ပဒစ္ဆေဒေါ=ပုဒ်ဖြတ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ “ဝါရာ”တိ=“ဝါရော” ဟူ၍၊ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗံ=စားမြူအပ်၏၊ တဒ်ဇ္ဈေညေဝ ဇာနာတိတိ=ကား၊ “ပဌမဇ္ဈာနံ=ပဌမဇ္ဈာန်ကို၊ သမာပဇ္ဇိ=ဝင်စားပြီ”၊ ဣတိ အာဒိမ္ပိ=ဤသို့အစ ရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တေ=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ တဒတ္ထဿ=ထိုအနက်၏၊ ပကတိယာ=ပင်ကိုယ် ပကတိအားဖြင့်၊ ဝိဇာနနလက္ခဏံ=သိခြင်းလက္ခ- ဏာကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=ပြီ၊ ပန=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဝေ=ဤသို့ ဤပုံ၊ ဝစိဘေဒံ=နှုတ်မြှက်ပြောဆိုခြင်းကို၊ အကတွာ=မပြုမူ၍၊ ပက္ကမနာဒိသု= ဖဲသွားခြင်းအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရော=အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ “မံ=ငါ့ကို၊ အရဟတိ=“ရဟန္တာ”ဟူ၍၊ ဇာနာတု=သိစေသ တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ တမှာ အာဝါသာ=ထိုကျောင်း မှ၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ ပက္ကမတိ=ဖဲသွား၏၊ အာဂတဝတ္ထုမှိ ဝိယ=လာသော ဝတ္ထု၌ကဲ့သို့ တသို့ ခဏေ=ထိုခဏ၌၊ အဝိဒိတေပိ=မသိအပ်ပါသော်လည်း၊

နိက္ခမတ္တေ=ထွက်သားကာမျှ၌၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊
 ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဇာနနလက္ခဏန္တိ=ကား၊ “တင်္ဂဏေ=ထိုခဏ၌၊ ဇာနနံ
 နာမ=သိခြင်းမည်သည်ကား၊ ဤဒိသံ=ဤသို့သဘောရှိ၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဝုတ္တလက္ခဏံ=ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာသည်၊ ဝိညတ္တိပထေတိ=ကား၊
 ကာယဝစီဝိညတ္တိနံ=ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်တို့တွင်၊ ဂဟဏယောဂေ=
 ယူခြင်းငှာယှဉ်သော၊ ပဒေသေ=အရပ်ဒေသ၌၊ ပကတိစက္ခုနာ စ=ပကတိ
 မျက်စိဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပကတိသောတေန စ=ပကတိနားဖြင့်လည်း
 လည်းကောင်း၊ ဒဠ္ဋ္ဌ စ=မြင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သောတုံ စ=ကြားခြင်း
 ငှာလည်းကောင်း၊ အရဟဋ္ဌာနေ=ထိုက်ရာအရပ်၌၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ
 ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ တေန=ကြောင့်၊ ဝိညတ္တိပထံ=ဝိညတ်လမ်းကြောင်း
 ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ=ကျော်လွန်၍၊ ဌိတော=တည်သော၊ ကောစိ=တစုံတစ်
 ယောက်သောသူသည်၊ ဒိဗ္ဗေန=နတ်၌ဖြစ်သော၊ စက္ခုနာ စ=မျက်စိဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ (ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ စ=ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊)
 ဒိဗ္ဗာယ=နတ်၌ဖြစ်သော၊ သောတဓာတုယာ စ=သောတဓာတ်ဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ (ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ စ=ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ စ=မြင်၍လည်းကောင်း၊ သုတ္တာ စ=ကြား၍လည်း
 ကောင်း၊ ဇာနာတိ=သိ၏၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ န အာပဇ္ဇတိ=
 မရောက်၊ ဣတိ=ဤအနက်ကို၊ ဒိပေတိ=ပြ၏၊ အဿုတပုဗ္ဗဿ=ရှေး၌
 မကြားဘူးသောစကားကို၊ “ဣဒံ ဝစနံ=ဤစကားကို၊ ကိ=အဘယ်သို့၊
 ဝုတ္တံ=ပြောဆိုအပ်သနည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သံသယုပ္ပတ္တိသဗ္ဗာဝတော=
 ယုံမှားသံသယဖြစ်သောသူအား၊ “သုတံ မောတိ”တိ=“သုတံ ဟောတိ”
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ပြောဆိုအပ်၏၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာသော၊ ဝစနမတ္တံ=စကားမျှကို၊
 အဿုတပုဗ္ဗေနပိ=မကြားဖူးသဖြင့်လည်း၊ “ပဌမဇ္ဈာနံ=ပဌမဇ္ဈာန်ကို၊ သ-
 မာပဇ္ဇိ=ဝင်စားပြီ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေ=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ “ဣဒံ
 ဝစနံ=“ပဌမဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ”ဟူသောဤစကားသည်၊ ကိ=အဘယ်စကား
 လေနည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သန္တေဟံ=ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းကို၊ အနုပ္ပါဒေ-
 တွာ=မဖြစ်စေမူ၍၊ “ဧသ ဧသော ဘိက္ခု=ဤရဟန်းသည်၊ ဈာနံ နာမ=
 ဈာန်မည်သည်ကို၊ သမာပဇ္ဇိ ကိရ=ဝင်စားပြီ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧတ္တက-

မတ္တေပိ·ဤမျှလောက်ကိုလည်း၊ ဉာတေ·သိအပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ·
ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိယေဝ·ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

“အနာပတ္တိဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ”

၂၂၂။ အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿာတိ·ကား၊ အတိက္ကမိတွာ·ကျော်လွန်၍၊
(ဝါ) လွန်ကျ၍၊ အဝတ္ထုကာမဿ·ပြောဆိုခြင်းငှာအလိုမရှိသော
သူအား၊ “အယံ·ဤတရားသည်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော·ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ
တည်း”၊ ဣတိ·ဤသို့၊ အသလ္လက္ခေန္တဿ·မမှတ်သားသောသူအား၊ ဣတိ
အယံ·ကား၊ အဓိပ္ပါယော·အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ သရူပတော ပန·သရုပ်အား
ဖြင့်ကား၊ “အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿာ”တိ·“အနာပတ္တိ
ဘိက္ခု အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿာ”ဟူ၍၊ ဝိနိတဝတ္ထုသု·ဝိနိတဝတ္ထုတို့၌၊
တတ္ထ တတ္ထ·ထိုထိုအရပ်၌၊ အာဂတဝတ္ထုဝသေန·လာသောဝတ္ထု၏ အ
စွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော·၏၊ “အယံ·ဤတရားသည်၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော·
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မတည်း”၊ ဣတိ·ဤသို့၊ အသလ္လက္ခေတွာ·မမှတ်သားမူ၍၊
ဝဒန္တောပိ·ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ ဝေါဟာရတော·ပြောဆိုခြင်းအားဖြင့်၊
အညံ·အရဟတ္တမဂ်ကို၊ ဗျာကရောန္တော နာမ·ပြောဆိုခြင်းမည်သည်၊
ဟောတိ·ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ·ကြောင့်၊ “အညံ ဗျာကရောန္တဿာ”တိ·
“အညံ ဗျာကရောန္တဿာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ·ဆိုအပ်၏။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘာယန္တောပိတိ·ကား၊ “ဣမဿ·ဤတရား၏၊ မယိ·ငါ့သန္တာန်
၌၊ နတ္ထိဘာဝံ·မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ အညေပိ·တပါးတခြားလည်းဖြစ်ကုန်
သော၊ ဇာနန္တံ·သိကုန်သောသူတို့သည်၊ အတ္ထိ န ခေါ်·ရှိလေသလော”၊
ဣတိ·ဤသို့၊ ဘာယန္တောပိ·ကြောက်၍သော်လည်း။

“ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ”

၂၂၃။ သေက္ခဘူမိယန္တိ ဣမိနာ=“သေက္ခဘူမိယံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်
ဖြင့်၊ ဈာနဘူမိမှီးဈာန်ဘုံကိုလည်း၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ တိဏ္ဍံ
ဝိဝေကာနန္တိ=ကား၊ ကာယစိတ္တဥပဓိဝိဝေကာနံ=ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တဝိ-
ဝေက၊ ဥပဓိဝိဝေကတို့၏။

ပိဏ္ဏာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရဏဿ=လှည့်လည်သောရဟန်းအား၊
ဘောဇနပရိယောသာနတ္တာ=ဆွမ်းဘောဇဉ်လျှင် အဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ “ယာဝ ဘောဇနပရိယောသာန”န္တိ=“ယာဝ ဘောဇနပရိ-
ယောသာနံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ပြီ၊ ဘုတ္တာ=ဆွမ်းဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ပြီး၍၊ အာ-
ဂစ္ဆန္တဿပိ=ပြန်လာသောရဟန်းအားလည်း၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ ဝုတ္တ-
နယေနေဝ=ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္ဘာဝနိစ္ဆာယ=ခိုးမြှောက်
လိုသဖြင့်၊ စိဝရသဏ္ဌာပနာဒိနိ=သင်္ကန်းပုံသဏ္ဌာန်ကို ပြုပြင်ခြင်း အစရှိ
သည်တို့ကို၊ ကရောန္တဿ=ပြုသောရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ=ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်
သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၂၂၅။ အာရာဓနီယော အာဝုသော ဓမ္မော အာရဒ္ဓဝိရိယေနာတိ
ဝတ္ထုဒ္ဓယံ=“အာရာဓနီယော ။ ပ ။ အာရဒ္ဓဝိရိယေန”ဟူသော
ဝတ္ထုနှစ်ခုတို့၏အပေါင်းသည်၊ ဒွိဟိ=နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ=တို့သည်၊
ဝိသုံ ဝိသု=အသီး၊အသီး၊ အာရောစိတတ္တာ=ပြောကြားအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝိနိစ္ဆိတံ=ဆုံးဖြတ်အပ်သော၊
သဗ္ဗဗ္ဗိ=အလုံးစုံကိုလည်း၊ ဝိနိဝတ္ထုသု=ဝိနိဝိဝတ္ထုတို့၌၊ အာရောပေတဗ္ဗံ=
တင်စေအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ အာရောပိ-
တံ=တင်အပ်၏။

၂၂၆။ ပသာဒဘညန္တိ=ကား၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ ပသာဒမထွေေန=
ကြည်ညိုကာမျှဖြင့်၊ ဘဏနံ=ရွတ်ဆိုခြင်းတည်း၊ “သဘာဝတော=
ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်၊ ဧတေ=ဤရဟန်းတို့သည်၊ အရဟန္တောယေဝ=
ရဟန္တာတို့သာလျှင်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ န ပန

ဘဏာနံ ရွတ်ဆိုခြင်းမဟုတ်၊ တေနောဝံထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဧတ္ထံ-ဤ “ပသာဒဘည” ဝတ္ထု၌၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ “ဧတေ ဘိက္ခု-ဤရဟန်းတို့သည်၊ သဘာဝတော-ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်၊ အရဟန္တာယေဝ-ရဟန္တာသာလျှင်တည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍၊ “ဘောန္တော အရဟန္တာ-အရှင်ရဟန္တာတို့သည်၊ အာယန္တ-ကြွလာစေကုန်သတည်း”၊ ဣတိ အာဒိနိ-ဤသို့အစရှိသည်တို့ကို၊ ယဒိ ပန ဝဒတိ-အကယ်၍ပြောဆိုအံ့၊ န သမ္ပဋိစ္ဆိ-တဗ္ဗံ-လက်မခံအပ်၊ (ဝါ) မသာယာအပ်။

၂၂၇။ ပဒသာ=ခြေထောက်ဖြင့်၊ ဂမနံ=သွားခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ကတိ-ကာယ-ကတိကဝတ်၏၊ (ဝါ) ကို၊ ကတတ္တာ=ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ယာနေန ဝါ”တိ အာဒိ-“ယာနေန ဝါ”အစရှိသောစကားကို၊ အာဟာ=ဆိုပြီး၊ တတ္ထ တသ္မိ ယာနေန ဝါတိ အာဒိဝစနေ-“ယာနေန ဝါ”အစရှိသော ထိုစကားရပ်၌၊ ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိ-ဝိဇ္ဇာဖြင့်ပြီးသော တန်ခိုးကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ “ဣဒ္ဓိယာ”တိ-“ဣဒ္ဓိယာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ အညမညရက္ခန္တိတိ-ကား၊ “ယော ဘိက္ခု=သည်၊ ဣမမှာ အာဝါသာ-ဤကျောင်းမှာ၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ပက္ကမိဿတိ-မဲကြွလတ်၊ တံ ဘိက္ခု-ကို၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ ‘အရဟာ’တိ-‘ရဟန္တာ’ဟူ၍၊ ဇာနိဿာမိ-သိကြကုန်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကတိကာယ=ကတိကဝတ်၏၊ (ဝါ) ကို၊ ကတတ္တာ=ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အပုဗ္ဗာစရိမံ-ရှေးလည်းမဟုတ်၊ နောက်လည်းမဟုတ်၊ (ဝါ) မရှေးမနှောင်း၊ အသုဒ္ဓစိတ္တေန-မစင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တာပိ-ကြွသွားကြပါကုန်သော်လည်း၊ သဟာ-အတူတကွ၊ (ဝါ) တပြိုင်နက်၊ နိက္ခန္တဘာဝတော=ထွက်သွားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညမည=အချင်းချင်း၊ ရက္ခန္တိ=စောင့်ရှောက်ကုန်၏၊ ဧကေပိ ပန-အချို့သောရဟန်းတို့သည်ကား၊ “ဟတ္ထပါသံ-နှစ်ထောင်ထွာ ဟတ္ထပါသံကို၊ အဝိဇဟိတွာ-မစွန့်ကုန်မူ၍၊ အညမညဿ=အချင်းချင်း၏၊ ဟတ္ထံ=လက်ကို၊ ဂဏှန္တော ငီယ=ဆွဲကိုင်သကဲ့သို့၊ ဂစ္ဆန္တောပိ-သွားပါသော်လည်း၊ ‘တုမေ-သင်တို့သည်၊ ဥဌေထ-ထကြကုန်လော့၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ ဂစ္ဆာမ=သွားကြကုန်အံ့၊ တုမေ-သင်

တို့သည်၊ ဧထ=လာကြကုန်လော့၊ မယံ=ငါတို့သည်၊ ဂစ္ဆာမ=သွားကြကုန်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ သံဝိဒဟိတွာ=တိုင်ပင်၍၊ ဂမနေ=သွားခြင်း၌၊ ပုဗ္ဗာ-
 ပရံ=ရှေ့နောက်၊ ဂစ္ဆန္တောပိ=သွားပါသော်လည်း၊ နာပဇ္ဇတိ=အာပတ်သို့
 မသင့်ရောက်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ ဧတံ ပန အဓမ္မိကံ
 ကတိကဝတ္တန္တိ=ကား၊ “ဣမ ဣမသ္မိံ ဌာနေ=ဤအရပ်၌၊ အရဟန္တာ-
 ယေဝ=ရဟန္တာတို့သည်သာလျှင်၊ ဝသန္တ=နေစေကုန်သတည်း၊” ဣတိ=
 ဤသို့၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့သည်၊ ကတိကံ=ကတိကဝတ်ကို၊ ယဒိ ကရေန္တိ=
 အကယ်၍ပြုကုန်အံ့၊ ဧတံ=ဤကတိကဝတ်ကို၊ အဓမ္မိကံ=အဓမ္မိကဖြစ်
 ဖြစ်သော၊ (ဝါ) တရားနှင့်မညီညွတ်သော၊ (ဝါ) တရားအားမလျော်သော၊
 ကတိကဝတ္တန္တိ=“ကတိကဝတ်”ဟူ၍၊ စူဠဂဏ္ဍိပဒေ=စူဠဂဏ္ဍိပဒ၌၊
 ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ပန=ထိုသို့ပင်ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဟေဌာ=အောက်၌၊
 ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊ သဗ္ဗမ္ပိ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကတိကဝတ္တံ=ကတိ-
 ကဝတ်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဧတံ ဝစနံ=“ဧတံ ပန အဓမ္မိကံ ကတိကဝတ္တံ”
 ဟူသောဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အမှာကံ=ငါတို့၏၊
 ခန္တိ=အလိုတည်း၊ ဝိမံသိတွာ=စုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏၊
 နာနာဝေရဇ္ဇကာတိ=ကား၊ နာနာဇနပုဒဝါသိနော=အထူးထူးသောဇနပုဒ်
 ၌နေထိုင်သူတို့သည်၊ သံဃလာဘောတိ=ကား၊ ယထာဝုမံ=ကြီးစဉ်ငယ်
 လိုက်၊ အတ္တနော=မိမိအား၊ ပါပုဏနကောဌာသော=ရောက်စေအပ်သော
 အဘို့အစုကို၊ အယဉ္ဇူပဋိက္ခေပေါ=ဤပယ်မြစ်ခြင်းကိုလည်း၊ ဣမိနာဝ
 နိဟာရေန=ဤသို့သောဆောင်ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဗဟိသိမဌာနံ=သိမ်၏
 အပဖြစ်သောအရပ်သည်၊ (ဝါ) သိမ်မဖြစ်သောအရပ်သည်၊ အဝိသေသေ-
 န=အထူးမ-မ သာမညအားဖြင့်၊ သံဃလာဘဿ=သံဃလာဘ်၏၊ သာ-
 မိဘာဝါပါဒါနံ=အစိုးရသောအဖြစ်၏ကျခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ကတော=
 ပြုအပ်၏၊ ဝိသေသတော ပန=အထူးအားဖြင့်ကား၊ ဗဟိသိမဌာနမ္ပိ=
 သိမ်မဟုတ်သောအရပ်ကိုလည်း၊ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ=ပိုင်းခြား၍၊ ဧကေကကော-
 ဌာသတော=တစ်ခုတစ်ခုသောအဘို့အစုမှ၊ “ဧတ္တကံ=ဤမျှကို၊ ဒါတုံ=ပေး
 ခြင်းငှာ၊ ဤဒိသံ ဝါ=ဤသို့သဘောရှိသည်ကိုမူလည်း၊ ဒါတုံ=ပေးခြင်းငှာ၊
 ဧတ္တကာနံ ဝါ=ဤမျှလောက်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကိုမူလည်း၊ ဒါတုံ=ပေးခြင်း

ငှာ၊ ဤဒိသဿ ဝါ-ဤသို့သဘောရှိသောပစ္စည်း၊ ဝတ္ထုကိုမူလည်း၊ ဒါတုံ-
ပေးလှူခြင်းငှာ၊ သံယဿ-သံယာတော်အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်၏။ ဣတိ-
ဤသို့၊ အပလောကနကမ္ပ-အပလောကနကံကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဒါတုံ-
ပေးခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

၂၂၈။ အာယသ္မာ စ လက္ခဏောတိ အာဒိသု-“အာယသ္မာ စ လက္ခ-
ဏော”ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အာယသ္မာ လက္ခဏော-
အရှင်လက္ခဏာသည်၊ ကော ပန-အဘယ်သူလေနည်း၊ ကသ္မာ စ-အဘယ်
ကြောင့်လည်း၊ အဿ-ထိုရဟန်းအား၊ လက္ခဏောတိ နာမံ-“လက္ခဏ”
ဟူသောအမည်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်သနည်း၊ အာယသ္မာ မဟာမော-
ဂ္ဂလာနော-အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာနိသည်၊ ကော စ-အဘယ်သူလေနည်း၊
ကသ္မာ စ-အဘယ်ကြောင့်လည်း၊ သိတံ-စဉ်းငယ်ပြီးခြင်းကို၊ ပါတွာကာ-
သိ-ထင်စွာပြုသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံကို၊ ပကာသေ-
တုံ-ထင်ရှားစွာပြုခြင်းငှာ၊ “ယွာယ”န္တိ အာဒိ-“ယွာယံ”အစရှိသော စ-
စားရပ်ကို၊ အာရဗ္ဗံ-အားထုတ်အပ်၏၊ လက္ခဏသမ္ပန္နေနာတိ-ကား၊
ပုရိသလက္ခဏသမ္ပန္နေန-ယောက်ျားမြတ်တို့၏လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသည်၊
ဗြဟ္မသမေနာတိ-ကား၊ ဗြဟ္မတ္တဘာဝသမေန-ဗြဟ္မာမင်း၏ ခန္ဓာကိုယ်
နှင့်တူသဖြင့်၊ ဤသကံ-စဉ်းငယ်၊ ဟသိတံ-ပြီး၍သည်ကို၊ သိတန္တိ-“သိ-
တံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “မန္တဟသိတ”န္တိ-“မန္တ-
ဟသိတံ”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကန္တိ-ကား၊ ဣဒံ အဝိညာ-
ဏကံ-ဤအဝိညာဏကသည်၊ အဋ္ဌိသင်္ခလိကမတ္တံ-အရိုးစုမျှသည်၊ န-
မဟုတ်၊ အထ ခေါ-စင်စစ်သော်ကား၊ ဧကော-တစ်ကောင်သော၊ ပေ-
တော-ပြိတ္တာတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တံ
သတ္တ”န္တိ-“ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တံ သတ္တံ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ဧတေ
အတ္တဘာဝါတိ-ကား၊ ပေတတ္တဘာဝါ-ပြိတ္တာ၏ ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော
သည်၊ န အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိတိ-ကား၊ ဒေဝတ္တဘာဝါ ဝိယ-နတ်၏
ခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘောကဲ့သို့၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုယ်ပကတိအားဖြင့်၊ အာ-
ပါထံ-ထင်ခြင်းသို့၊ န အာဂစ္ဆန္တိ-မရောက်ကုန်၊ တေသံ ပန-ထိုပြိတ္တာတို့

အားကား၊ ရုစိယာ=အလိုအားဖြင့်၊ အာပါထံ=ထင်ခြင်းသို့၊ အာဂစ္ဆေယျံ=ရောက်ကုန်ရာ၏၊ ဒုက္ခဘိဘူတာနံ=ဒုက္ခဝေဒနာသည် လွမ်းမိုးနှစ်စက် အပ်ကုန်သော၊ မနုဿာနံ=လူတို့အား၊ အနာထဘာဝဒဿနပဒဌာနာ=ကိုးကွယ်ရာ မရှိသောအဖြစ်ကို ပြခြင်း၏နီးစွာသော အကြောင်းသည်၊ ကရုဏာ=ကရုဏာတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ကာရုညေ ကတ္ထဗ္ဗေ” တိ=“ကာရုညေ ကတ္ထဗ္ဗေ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ အတ္တနော စ=မိမိ၏လည်း၊ သမ္ပတ္တိ=ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ စ=မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်တော်၏လည်း၊ သမ္ပတ္တိ စ=ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤ သို့၊ ပစ္စေကံ=အသီးအသီး၊ သမ္ပတ္တိ-သဒ္ဓေါ=သမ္ပတ္တိ-သဒ္ဓါကို၊ ယောဇေတဗ္ဗော=ယှဉ်စေအပ်၏၊ တဒုဘယံ=ထိုနှစ်ပါးစုံကို၊ ဝိဘာဝေတံ=ထင်စွာ ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “တဉ္စိ”တိ အာဒိ=“တဉ္စိ” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထ=ထိုနှစ်ပါးကုန်သော သမ္ပတ္တိတို့တွင်၊ “အတ္တနော=မိမိ၏၊ သမ္ပတ္တိ=ပြည့်စုံခြင်းကို၊ အနုဿရိတွာ=အောင်းမေ့ အမှတ်ရ၍၊ သိတံ=စဉ်းငယ်ပြုံးခြင်းကို၊ ပါတွာကာသိ=ထင်ရှားပြုပြီ”၊ ဣတိ ဣဒံ ပဒံ=ဤပုဒ်ကို၊ အာနေတွာ=ဆောင်ယူ၍၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ=စပ်အပ်၏၊ ဓမ္မဓာတူတိ=ကား၊ သဗ္ဗညုတဉာဏံ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ=ဆို၏၊ (သဗ္ဗညုတဉာဏံ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဓမ္မဓာတူတိ=“ဓမ္မဓာတ်”ဟူ၍၊ ဝဒတိ=ဆို၏)၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဓမ္မဓာတူတိ=ကား၊ -ဓမ္မာနံ=တရားတို့၏၊ သဘာဝေါ=သဘောတည်း၊ ဥပပတ္တိတိ=ကား၊ ဇာတိ=ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဥပပတ္တိသိသေန=ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ တထာရူပံ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊ အတ္တဘာဝံ=ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို၊ ဝဒတိ=ဆို၏၊ ဒုဿဒ္ဓါပယာ=ယုံကြည်နိုင်ခဲ့ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တံ=ထိုသို့ ယုံကြည်နိုင်ခဲ့ခြင်းသည်၊ တေသံ=ထိုသူတို့အား၊ ဒီယရတ္တံ=ကြာမြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အဟိတာယ=စီးပွားမဲ့ အလိုငှာ၊ ဒုက္ခာယ=ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊ အဿ ဘဝေယျ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဒုဿဒ္ဓါပယာတိ ဣဒဉ္စ ၀စနံ=“ဒုဿဒ္ဓါပယာ”ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ လက္ခဏတ္ထေရံ=လက္ခဏမထေရ်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ န ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊ ယေ ပန=အကြင်သူတို့သည်

ကား၊ “ဧဝံ=ဤသို့ဤပုံ၊ ဝုတ္တံ ကိရ=ပြောဆိုအပ်သတတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သုဏန္တိ=ကြားကုန်၏၊ တေ=ထိုမယုံကြည်ကုန်သောသူတို့ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အထ=ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ လက္ခဏတ္ထေရော=လက္ခဏထေရ်သည်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ န အဒ္ဓသ=မတွေ့မမြင်သနည်း၊ ဣမဿ=ဤလက္ခဏမထေရ်အား၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု=ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သည်၊ နတ္ထိ ကိ=မရှိလေသလော၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း၊ လက္ခဏတ္ထေရဿ=လက္ခဏမထေရ်အား၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု=ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိသည်ကား၊ နော=မဟုတ်၊ အတ္ထိ ဧဝံ=ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ (လက္ခဏတ္ထေရဿ=လက္ခဏမထေရ်အား၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု=ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သည်၊ နော နတ္ထိ=ရှိ၏)၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ ဝိဿဇ္ဇနာ=အဖြေတည်း၊ ပန=ထိုသို့ပင် လက္ခဏမထေရ်အား၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ရှိပါသော်လည်း၊ မဟာမောဂ္ဂလာနော=အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည်၊ အာဝဇ္ဇေန္တော=ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်၊ အဒ္ဓသ=တွေ့မြင်၏၊ ဣတရော=အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မှ တပါးတခြားသောလက္ခဏမထေရ်သည်၊ အနာဝဇ္ဇနေန=နှလုံးမသွင်း မဆင်ခြင်သဖြင့်၊ န အဒ္ဓသ=မတွေ့မမြင်။

ဝိတုဉ္ဇန္တိတိ=ကား၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ=စုတ်စုတ်ထွင်းထွင်း၊ ဉ္ဇန္တိ=ထိုးဆိတ်ကုန်၏၊ အသိဓာရူပမေဟိ=သန်လျက်သွားနှင့်တူကုန်သော၊ တိခဏေဟိ=ထက်လှစွာကုန်သော၊ လောဟတုဏှာကေဟိ=သံနှုတ်သီးတို့ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဈိတွာ ဝိဇ္ဈိတွာ=ထိုးဆိတ်ကုန်၍၊ ထိုးဆိတ်ကုန်၍၊ ဣတောစိတော စ=ထိုမှ ဤမှလည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ=သွားကုန်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆန္တိ”တိ=“ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆန္တိ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဝါ=တနည်းကား၊ “ဝိတုဒန္တိ”တိ=“ဝိတုဒန္တိ”ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော=ပါဠိတစ်မျိုးသည်၊ အတ္ထိ=ရှိသေး၏၊ ဖာသုဠန္တရိကာဟိတိ ဧတံ အဓိဝစနံ=“ဖာသုဠန္တရိကာဟိ”ဟူသောဤသဒ္ဒါသည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ=သတ္တမိဝိဘတ်အနက်၌၊ နိဿက္ကဝစနံ=ပဉ္စမိဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း၊ (တနည်း) ဖာသုလန္တရိကာဟိတိ ဝစနံ=“ဖာသုဠန္တရိကာဟိ”ပုဒ်၌ ဝိဘတ်သည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ=သတ္တမိဝိဘတ် အနက်၌၊ နိဿက္ကဝစနံ=ပဉ္စမိဝိဘတ်တည်း၊

လောဟတုဏ္ဏကေဟိတိ=ကား၊ လောဟသလာကာ သဒိသေဟိ=သံ
 ချောင်းနှင့် တူကုန်သော၊ တုဏ္ဏကေဟိ=နှုတ်သီးတို့ဖြင့်၊ ဝါ=တနည်းကား၊
 ကာဠလောဟမယေဟေဝ=ကြေးမဲဖြင့် ပြီးကုန်သော၊ တုဏ္ဏကေဟိ=နှုတ်
 သီးတို့ဖြင့်၊ ပသာဒုဿဒါတိ ဣမိနာ=“ပသာဒုဿဒါ”ဟူသောဤပါဠိရပ်
 ဖြင့်၊ အဋ္ဌိသယံတမတ္တံ=အရိုးစုမျှသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ပညာယမာနာနမ္ပိ
 ထင်ရှားရှိသူတို့အားလည်း၊ ကာယပ္ပသာဒဿ=ကာယပ္ပသာဒ၏၊ ဗလဝ-
 ဘာဝံ=အားကြီးသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏၊ ပတ္တဂဏ္ဏသဒိသာတိ
 ဣမိနာ ပန=“ပတ္တဂဏ္ဏသဒိသာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ အတိဝိယ=
 အလွန်အကဲ၊ မုဒုသဘာဝတံ=နူးညံ့သိမ်မွေ့သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်
 ကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏၊ အစ္စရိယံ ဝတာတိ ဧတံ ဝစနံ=“အစ္စရိယံ ဝတ”
 ဟူသောဤသဒ္ဒါသည်၊ ဂရဟနစ္စရိယံ နာမ=“ကဲ့ရဲ့အပ်သော အံ့ဩဘွယ်”
 မည်၏။

စက္ခုဘူတာတိ=ကား၊ သမ္ပတ္တဒိဗ္ဗစက္ခုကာ=ပြည့်စုံသော ဒိဗ္ဗစက္ခု
 အဘိညာဉ်ရှိသည်၊ ဝါ=တနည်းကား၊ လောကဿ=လူအပေါင်း၏၊ စက္ခု-
 ဘူတာ=မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတ္ထ=“စက္ခုဘူတာ”ဟူ
 သောဤပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော=ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=မှတ်ထိုက်၏၊ ယတြာတိ=ကား၊
 ဟေတုအတ္ထေ=ဟိတ်အနက်၌၊ ပဝတ္ထော=ဖြစ်သော၊ နိပါတော=နိပါတ်ပုဒ်
 တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ယတြာတိ ကာရဏဝစနံ”နိ=“ယတြာ-
 တိ ကာရဏဝစနံ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ အပ္ပမာဏေ=အတိုင်းအရှည်မရှိ
 သော၊ သတ္တနိကာယေ=သတ္တဝါအပေါင်း၌၊ ခေါ=စင်စစ်၊ တေ စ=ထိုသတ္တ-
 ဝါတို့သည်လည်း၊ ဝိဘာဂေန=ဝေဘန်သောအားဖြင့်၊ ကာမဘဝါဒိဘေ-
 ဒေ=ကာမဘဝအစရှိသောအပြားရှိသော၊ ဘဝေ=ဘဝ၌၊ နိရယာဒိဘေ-
 ဒေါ=ငရဲစသည်အပြားရှိကုန်သော၊ ဂတိယော=ဂတိတို့သည်၊ နာနတ္ထကာ-
 ယနာနတ္ထသည်အာဒိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော=နာနတ္ထကာယ၊ နာနတ္ထသည်
 အစရှိကုန်သောဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့သည်၊ တထာရူပေ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊
 သတ္တဝါသေ စ=သတ္တဝါတို့၏နေထိုင်ရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညု-
 တဉာဏဉ္စ=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ မေ=ငါ့အား၊ ဥပနေတံ=
 ကပ်ဘောင်ခြင်းငှာ၊ ပစ္စက္ခံ=မျက်မှောက်၊ ကရောန္တေန=ပြုသဖြင့်။

ဂေါယာတကောတိ=ကာ၊ ဂုန္ဒ=နွားတို့ကို၊ အဘိဏ္ဍ=မပြတ်မလတ်၊
 ဟနနကော=သတ်ဖြတ်တတ်သည်၊ တေန=ကြောင့်၊ “ဝမိတွာ ဝမိတွာ”
 တိ=“ဝမိတွာ ဝမိတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ တဿာတိ=ကာ၊ ဂုန္ဒ=နွားတို့
 ကို၊ ဟနနကမ္မဿ=သတ်ဖြတ်တတ်သော အကုသိုလ်ကံအား၊ အပရာ-
 ပရိယကမ္မဿာတိ=ကာ၊ အပရာပရိယဝေဒနိယကမ္မဿ=အပရာပရိယ-
 ဝေဒနိယကံအား၊ ဗလဝတာ=အားရှိသော၊ ဂေါယာတကမ္မေန=နွားတို့
 ကိုသတ်ဖြတ်တတ်သော အကုသိုလ်ကံသည်၊ ဝိပါကေ=အကျိုးကို၊ ဒိယ-
 မာနေ=ပေးအပ်သည်ရှိသော်၊ အလဒ္ဓေါကာသံ=မရအပ်သောအခွင့်အခါ
 ရှိသော၊ အပရာပရိယဝေဒနိယံ=အပရာပရိယဝေဒနိယကံသည်၊ တသ္မိ-
 ထိုဂေါယာတကမ္မာကုသိုလ်ကံသည်၊ ဝိပက္ကဝိပါကေ=ရင့်သန်စေအပ်သော
 အကျိုး၌၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=၌၊ လဒ္ဓေါကာသံ=ရအပ်သောအခွင့်
 အခါရှိသောအကုသိုလ်ကံကို၊ “အဝသေသကမ္မ”န္တိ=“အဝသေသကမ္မ”
 ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=၏၊ ကမ္မသဘာဂတာယာတိ=ကာ၊ ကမ္မဿ=အကုသိုလ်
 ကံ၏၊ သဘာဂဘာဝေန=သဘောတူသောအဘို့ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သ-
 ဒိသဘာဝေန=တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အာရမ္မဏသဘာဂတာယာတိ=
 ကာ၊ အာရမ္မဏဿ=အာရုံ၏၊ သဘာဂဘာဝေန=သဘောတူသောအဘို့
 ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သဒိသဘာဝေန=တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဟိ သစ္စံ=
 မှန်၏၊ ယဒိသေ=အကြင်သို့သဘောရှိသော၊ အာရမ္မဏေ=အာရုံ၌၊ ပုဗ္ဗေ=
 ရှေးအခါ၌၊ ကတံ=ပြုအပ်သော၊ တံ ကမ္မံ=ထိုအကုသိုလ်ကံသည်၊ တဿ
 စ=ထိုအကုသိုလ်ကံ၏လည်း၊ ဝိပါကေ=အကျိုးသည်၊ ပဝတ္တော=ဖြစ်သော၊
 တာဒိသေယေဝ=ထိုသို့သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေ=
 အာရုံ၌၊ ဣဒံ ကမ္မံ=ဤနွားသတ်ခြင်းအမှုသည်၊ ဣမဿ=ဤအကုသိုလ်
 ၏၊ ဝိပါကေ စ=အကျိုးသည်လည်း၊ ပဝတ္တော=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ကတွာ=ပြု၍၊ “တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိမာကာဝသေသေန”တိ= “တ-
 ဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်
 ၏၊ တံ သဒိသေပိ=ထိုကံနှင့်တူရာ၌လည်း၊ တဗ္ဗေဟာရေ=ထိုသို့ခေါ်ဝေါ်
 ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဘဝတိ=ဖြစ်၏၊ ယထာ ယေန အာကာရေန=အကြင်
 သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သော ဧဝံ တိတ္ထိရေ=ထိုခါငှက်သည်၊

အတ္တိန္ဒြိယ၏။ တာနိယေဝေထိုခါငှက်တို့သည်သာလျှင်၊ ဩသဓာနိန္ဒြိယ
 ဝေတို့မည်ကုန်၏။ ဣတိန္ဒြိယသို့၊ ဝုတ္တိန္ဒြိယ၊ ယသ္မာန္ဒြိယ၊ ကမ္မသရိက္ခ-
 ကဝိသယေကံနှင့်တူသောအကျိုး၏အရာ၌၊ “ကမ္မံ ဝါ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ”
 တိ=“ကမ္မံ ဝါ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ”ဟူ၍၊ ဒွယမေဝပုဒ်နှစ်အပေါင်းကိုသာ
 လျှင်၊ ဝုတ္တိန္ဒြိယ၊ ယသ္မာ စ=အကြင်ကြောင့်လည်း၊ ဂတိနိမိတ္တံ ဝိယဂတိ
 နိမိတ်ကဲ့သို့၊ ကမ္မဉ္စကံကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မနိမိတ္တဉ္စကမ္မနိမိတ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ကမ္မတောကံအားဖြင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိအသီးအခြား၊ ဘိန္နုကွဲပြားသည်၊
 ဟုတွာဖြစ်၍၊ န တိဌတိမတည်၊ တသ္မာန္ဒြိယ၊ သရိက္ခကဝိပါကဒါန-
 သတူသောအကျိုးကိုပေးခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝတော=အကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ယတ္ထ=အကြင်အကျိုး၌၊ ကမ္မသရိက္ခကေနကံ၏အကျိုး
 နှင့်တူသော၊ ဝိပါကေန=အကျိုးသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံဖြစ်ရာ၏။ တတ္ထ=ထိုအ-
 ကျိုး၌၊ ကမ္မံ ဝါကံကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ=ကမ္မနိမိတ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဂဟေတွာယူ၍၊ ပဋိသန္ဓိပဋိသန္ဓေသည်၊ ဟောတိ၏။ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဝဒန္တိကုန်၏။ တေနေဝထိုကြောင့်သာလျှင်၊ “တဿ ကိရ ပ။
 နိမိတ္တံ အဟောသိ”တိ=“တဿ ကိရ ပ။ နိမိတ္တံ အဟောသိ”ဟူ၍၊
 အာဟ=ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=“တဿ ကိရ ပ။ အဟောသိ”
 ဟူသောထိုစကားရပ်၌၊ နိမိတ္တံ အဟောသိတိကား၊ ပုဗ္ဗေရှေးအခါ၌၊
 ကတူပစိတဿ=ဆည်းပူးခြင်းကိုပြုသည်၏။ ပေတူပပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနဝသေန-
 ပြိတ္တာတို့၏ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကတောကာသ-
 သ=ပြုအပ်သော အခွင့်အခါရှိသော၊ တဿ ကမ္မဿ=ထိုနွားသတ်ခြင်း
 အကုသိုလ်ကံ၏။ နိမိတ္တဘူတံ=အကြောင်းနိမိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣဒါနိ ဣမ-
 သို့ ကာလေ=၌၊ တထာ တေန အာကာရေန=ထိုသို့သော အခြင်းအရာ
 ဖြင့်၊ တဿ ဝိပါကဿ=ထိုအကျိုး၏။ ဥပဌဟန္တံ=ထင်လာသော၊ နိမိတ္တံ-
 နိမိတ်သည်၊ အာရမ္မဏံ=အာရုံသည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ၊ သောတိ=“သော”
 ဟူသည်ကား၊ ဂေါယာတကော=နွားသတ်သွားဖြစ်ခဲ့ဘူးပြီဟူသည်၊ အ-
 ဌိကသင်္ခလိကပေတော=အရိုးဆက်ပြီဟူသည်၊ ကမ္မသရိက္ခကဝိပါက-
 ဝသေနကံ၏အကျိုး၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဇာတော=ဖြစ်၏။

၂၂၉။ ပေသိယော ကတွာတိ=ကာ၊ ဂါဝိန္ဒန္တု၊ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ=သတ်
 ၍၊ သတ်၍၊ ဂေါမံသံ=နွားသားကို၊ (ဝါ) အမဲသားကို၊ ဖလေတွာ=
 ခွဲ၍၊ ပေသိယော=အသားတစ်တို့ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ သုက္ခာပေတွာတိ=
 ကား၊ ကာလန္တရံ=အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ၊ ဌပနတ္ထံ=ထားခြင်းအကျိုးငှာ၊
 သုက္ခာပေတွာ=ခြောက်စေ၍၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သုက္ခာပိတမံသပေသိနံ=
 ခြောက်စေအပ်သော အသားတစ်တို့အား၊ ဝလ္လုရသမညာ=“ဝလ္လုရ”ဟူ
 သောအမည်သညာသည်၊ (ဝါ) အမဲခြောက် (အမဲညှင်း) ဟူသောအမည်
 သညာသည်၊ ဟောတိ=၏၊ နိပ္ပက္ခစမ္ပေတိ=ကာ၊ ဝိဂတပက္ခစမ္ပေ=ကင်း
 သောအရေရှိ၏၊ ဥရဗ္ဗေ=ဆိတ်တို့ကို၊ ဟန္တိ=သတ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ
 တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဩရတ္တိကော=“ဩရတ္တိက”မည်၏၊ ဩရတ္တိကော=
 ဆိတ်သတ်သွား၊ ဧဠကေတိ=ကာ၊ အလေ=ဆိတ်တို့ကို၊ နိဝါပပုဋ္ဌေတိ=
 ကား၊ အတ္တနာ=မိမိသည်၊ ဒိန္နနိဝါပေန=အဘိုးအခပေးသဖြင့်၊ (ဝါ) ပေးအပ်
 သော အဘိုးအခဖြင့်၊ ပေါသိတေး=မွေးမြူအပ်သောဆိတ်တို့ကို၊ အသိနာ=
 သံလျက်ဖြင့်၊ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ=သတ်၍၊ သတ်၍၊ ဝိက္ကိဏန္တော=ရောင်းချ
 သည်ရှိသော်၊ ဧကံ မိဂန္တိ=ကာ၊ ဒီပကမိဂံ=တိန်ညှင်ဖြစ်သောသားကောင်
 ကို၊ ကာရဏာဟိတိ=ကာ၊ ယာတနာဟိ=တို့ဖြင့်၊ ဥ တွာတိ=ကာ၊ ကမ္မ-
 ဌာနံ=ကို၊ ဥ တွာ=သိ၍၊ ပေသုညသဟာရဝသေန=ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်း
 ကိုဆောင်ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣတော=ဤအရပ်မှ၊ သုတံ=ကြားအပ်ဘူး
 သောစကားကို၊ အမုတြ=ဤအရပ်၌၊ သူစေတိ=ထင်ရှားပြ၏၊ ဝါ=တနည်း
 ကား၊ အမုတြ=ဤအရပ်၌၊ သုတံ=ကြားအပ်ဘူးသောစကားကို၊ ဣဓ-
 ဤအရပ်၌၊ သူစေတိ=ထင်ရှားပြ၏၊ ဣတိ စာသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သူစကော=
 “သူစက”မည်၏၊ (ဝါ) “ချောပစ်ကုန်းတိုက်သောသူ”မည်၏၊ မနုဿေ=
 လူတို့ကို၊ အနယဗျသနံ=အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပေသိ=ရောက်စေပြီ၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ရှေ့ပုဒ်၊ နောက်ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=
 ပြုအပ်၏။

ဝိနိစ္ဆယာမစ္စောတိ=ကာ၊ ရညာ=မင်းသည်၊ အဗ္ဗကရဏေ=
 အညှင်းအခုကိုပြုခြင်း၌၊ ဌပိတော=ထားအပ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တာ=

တရားဆုံးဖြတ်တတ်သောအမတ်ကြီးတည်း။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ သော=ထို
 တရားဆုံးဖြတ်တတ်သောတရားသူကြီးအမတ်ကြီးသည်။ ဂါမဇနကာယံ=
 ရွာသူရွာသားအပေါင်းကို၊ ကုဋေဌေန=စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သဖြင့်၊ ဝဇ္ဇေတိ=
 လှည့်ပတ်ဖျားရောင်းတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ဂါမကုဋေ”တိ=“
 ဂါမကုဋ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=၏။ ကေစိ=အချို့ကုန်သောသူတို့သည်၊ “တဒိ-
 သောယေဝ=ထိုသို့သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဂါမဇေဌကော=ရွာ
 ၌အကြီးအကဲဖြစ်သောသူကို၊ (ဝါ) ရွာသူကြီးကို၊ ဂါမကုဋေ=‘ဂါမကုဋ’
 ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏။ သမေန=အညီအမျှ၊ ဘဝိတဗ္ဗံ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဓမ္မဌော=
 တရား၌တည်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ=ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗတော=ပြော
 ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ရဟဿဇေ=လျှို့ဝှက်ခြင်း၌၊ နိသိ-
 ဒနဝသေန=ထိုင်နေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသမာ=မညီမညွတ်၊ နိသဇ္ဇာ=
 ထိုင်နေခြင်းသည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ၊ ဖုသန္တောတိ=ကား၊ ထေယျာယ=
 ခိုးဝှက်သဖြင့်၊ ဖုသန္တော=တွေ့ထိသည်ဖြစ်၍။

၂၃၀။ အနိဿရောတိ=ကား၊ သဿမိကော=ကာမပိုင်ရှင်လင်ယောက်ျား
 ရှိသော၊ မာတုဂါမော=မာတုဂါမသည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဖဿေ=
 အတွေ့အထိ၌၊ အနိဿရော=အစိုးမရ၊ ခံသိတွာတိ=ကား၊ ဘဿိတွာ=
 လျော့ကျ၍၊ အပဂန္တာ=ဖဲသွား၍၊ မင်္ဂနဝသေန=ယုတ်မာသောအားဖြင့်၊
 ဥလတိ=ဖောက်ပြန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ မင်္ဂလိ=“မင်္ဂလိ”မည်၏၊
 ဝိရူပဗိဘတ္တဘာဝေန=အဆင်းမလှသောအဖြစ်၊ ဖောက်ပြန်သောအဖြစ်ဖြင့်၊
 ပဝတ္တတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ တေန=ကြောင့်၊
 “ဝိရူပံ ဒုဒ္ဓသိကံ ဗိဘတ္တ”န္တိ=“ဝိရူပံ ဒုဒ္ဓသိကံ ဗိဘတ္တ”ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ။

ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ=အထက်အထက်သို့၊ အဂ္ဂိနာ=မီးဖြင့်၊ ပက္ကသရီရတာယ=
 ကျက်သောခန္ဓာကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပ္ပတ္တံ=“ဥပ္ပတ္တ”မည်၏၊
 ဟေဌတော=အောက်မှ၊ ပဋ္ဌရဏာဝသေန=ယိုးစီးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊
 ကိလိန္ဒသရီရတာယ=ညစ်နွမ်းသော ခန္ဓာကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဩကိလိနိ=“ဩကိလိနိ”မည်၏၊ ဣတောစိတော စ=ထိုမှ၊ ဤမှလည်း၊
 အဂါရသမ္ပရိကိဏ္ဏတာယ=မီးကျိုးခဲ့တို့ဖြင့်ရောပြွမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

“ဩကိရိနိ”-“ဩကိရိနိ”မည်၏။ တေန-ကြောင့်၊ “သာ ကိရာ”တိ အာ-
 ဒိ-“သာ ကိရ”အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ဆိုပြီး၊ အင်္ဂါရစိတကေတိ-
 ကား၊ အင်္ဂါရသဉ္စယေ-မီးကျိုးခဲအစဉ်၊ (ဝါ) မီးကျိုးခဲအပေါင်း၌၊ အသုစိ-
 ဒုဂ္ဂန္ဓလေဋ္ဌာနိ-မစင်၏မကောင်းသောအနံ့တို့ဖြင့်စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရှိကုန်
 သော၊ သေဒဂတာနိ-ချွေးတို့သည်၊ သရီရတော-ခန္ဓာကိုယ်မှ၊ ပဏ္ဍရန္တိ-
 ယိုစီးကုန်၏၊ တဿ ကိရ ရညောတိ-ကား၊ ကာလိင်္ဂဿ-ကာလိင်္ဂ
 တိုင်းနိုင်ငံကို အစိုးရသော၊ ရညော-မင်း၏၊ နာဋကိနိတိ-ကား၊ နစွန-
 ကိစ္စေ-ကခြင်းကိစ္စ၌၊ အဓိဂတာ-ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကုန်သော၊ ဣတ္ထိ-မိန်းမ
 တို့သည်၊ သေဒန္တိ-ကား၊ သေဒနံ-ပြန်နဲ့သော၊ တာပနံ-ပူသည်၊ ဣတိ
 အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

အသိသကံ ကပန္နံဦးခေါင်းမရှိသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗတ္တိ-
 ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကမ္မာယူဟနကာလေ-ဖြစ်စေအပ်သောကံကို အားထုတ်
 အပ်သောအခါ၌၊ တထာ-ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ နိမိတ္တဂ္ဂဟဏ-
 ပရိစယတော-အကြောင်းကိုယူသဖြင့်ဆည်းပူးသောကြောင့်၊ လာမက-
 ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ဟိနာစာရတာယ-ယုတ်မာသောအကျင့်ရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ လာမကော-ယုတ်မာသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုဝေသတာယ-
 ရဟန်း၏အသွင်သဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဟာရေန-ဆွမ်းအာဟာရဖြင့်၊ ဇီဝန-
 တော စ-အသက်မွေးမြူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ စိတ္တကေ-
 ငွိန္တိ-ကား၊ စိတ္တရစိယံ-စိတ်ဖြင့်နှစ်သက်အပ်သော၊ တံ တံ-ထိုထိုသို့သော
 အရာကို၊ ကိဋ္ဌန္တော-ကစားသည်ဖြစ်၍၊ အယမေဝါတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဝတ္ထု-
 သို့-ဘိက္ခုဝတ္ထု၌၊ ဝုတ္တနယော-ဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာလျှင်
 တည်း။

၂၃၁။ နိဿေဝါလပဏကကံဒ္ဒမောတိ-ကား၊ တိလဗီဇကာဒိဘေဒေ-
 န-မှော်သေးအစရှိသောအပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ နိလမဏ္ဍုက-
 ပိဋ္ဌိဝဏ္ဏေန-ညိုသောဖား၏၊ ကျောက်ကုန်းအဆင်းနှင့်တူသော၊ သေဝါ-
 လေန-မှော်ဖြင့်၊ ဥဒကပိဋ္ဌ-ရေအပြင်ကို၊ ဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ နိဗ္ဗတ္တ-
 ပဏကေန-ဖြစ်သောမှော်ရေညှိရှိသော၊ ကဒ္ဒမေန စ-ရွံ့ညွန်သည်လည်း။

ဝိရဟိတော=ကင်း၏။ သုန္ဒရေဟိ တတ္ထေဟိတိ=ကား။ သုခါဝဂါဟဏ-
ဌာနတာယ=ရေခပ်လွယ်ကူသော အရပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း
ကောင်း။ (ဝါ) ကူးသွားခြင်းငှာ လွယ်ကူသော အရပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း။ ကဒ္ဒမာဒိဒေါသဝိရဟိတော စ=ရွံ့ညွှန်ပြောင်းအစ
ရှိသောအပြစ်မှ ကင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း။ သုန္ဒရေဟိ=ကောင်း
ကုန်သော။ တိတ္ထေဟိ=ဆိပ်ကမ်းတို့ဖြင့်၊ တတော ဥဒကဒဟတော=ထို
ရေအိုင်မှ၊ တံ ဟေတု=ထိုသို့သော အကြောင်းနှင့်ယှဉ်သည်ကို၊ တံ=ထို
အကြောင်းကို၊ ဥပနိဿာယ=အမှီပြု၍၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=
အနက်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ နာဂဘဝနတောပိ=နဂါးတို့၏ ဖြစ်ရာဘုံ
အရပ်မှလည်း၊ သော ရဟဒေါ=ထိုရေအိုင်သည်၊ တတော=ထိုရေအိုင်မှ၊
ဥပရိမနုဿလောကေ=အထက်ဖြစ်သော လူပြည်လူလောက၌၊ လော-
သယေန=ရေ၏တည်ရာနှင့်၊ သမ္ပန္နော=ဆက်စပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။
တေန=ထို့ကြောင့်၊ “တတော အယံ တပေါဒါ သန္တတိ”တိ=“တတော
အယံ တပေါဒါ သန္တတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ အထ ဝါ=တနည်း
သော်ကား၊ တတောတိ=ကား၊ နာဂဘဝနေ=နဂါးဘုံ၌၊ ဥဒကဒဟ-
တော=ရေအိုင်မှ၊ အယံ တပေါဒါ=ဤတပေါဒါဖြစ်သည်၊ သန္တတိ=စီးဆင်း
၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ တံ=ထိုတပေါဒါဖြစ်သည်၊ ဥပရိဘူမိတလံ=အထက်
မြေအပြင်သို့၊ အာရောဟတိ=တက်ရောက်၏။ ဥဏှဘာဝေန=ပူသည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၊ တပနတော=ပူသည်အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေတိဿာ=ဤတပေါဒါဖြစ်
၏။ ဥဒကံ=ရေသည်၊ တပံ=ပူလောင်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ အန္တတ္ထနာမ-
ဝသေန=အန္တတ္ထ အမည်သညာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ တပေါဒါတိ=“တပေါဒ-
မြစ်”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။ ပေတလောကောတိ=ကား၊ ပေတာနံ=
ပြိတ္တာတို့၏၊ အာဝါသဌာနံ=နေထိုင်ရာအရပ်တည်း၊ ကေစိ ပန=အချို့သော
ဆရာတို့သည်ကား၊ “ပေတလောကောတိ=ကား၊ လောဟကုမ္ဘိနိရယာ=
လောဟကုမ္ဘိငရဲတို့ကို၊ ဣစ=“ပေတလောကော”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊
အစိပေတာ=အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏။ ပန=ဆက်၍ဆို
ဦးအံ့၊ နဂရဿံ=မြို့၏။ ပရိတော=ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ပဗ္ဗတပါဒဝနန္တရေသု-
တောင်ခြေရင်း၊ တောအုပ်တို့၌၊ ဗဟူ=များစွာကုန်သော၊ ပေတာဝါသာပိ=

ပြိတ္တာတို့၏ နေရာတို့သည်လည်း၊ သန္တေဝ=ထင်ရှားရှိကုန်သည်သာလျှင် တည်း၊ သွာယမတ္ထော သော အယံ အတ္ထော=ဤအနက်ကို၊ ပေတဝတ္ထု- ပါဠိယာ စ=ပေတဝတ္ထုပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ လက္ခဏသံယုတ္တေန စ=လက္ခဏသံယုတ်၌လည်းကောင်း၊ ဣမာယ စ ဝိနိတဝတ္ထုပါဠိယာ စ= ဤဝိနိတဝတ္ထုပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ ဒီပေတဗ္ဗော=ပြအပ်၏။

ကတဟတ္ထာတိ=ကာ၊ ထိရတရံ=အလွန်မြဲမြန်သော၊ လက္ခေသု= အမှတ်အသားတို့၌၊ အဝိရဇ္ဈနသရက္ခေပါ=မချွတ်မယွင်းသောအားဖြင့် မြဲကုန်၏၊ တတ္ထ=တို့၌၊ ဤဒိသာ ပန=ဤကဲ့သို့ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဝသိဘူ- တာ=အဝါးဝစွာလေ့လာအပ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သောသူတို့သည်၊ ကတ- ဟတ္ထာ နာမ=“ကတဟတ္ထ”တို့မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တသ္မာ= ကြောင့်၊ ယော=အကြင်သူသည်၊ သိပ္ပမေဝ=အတတ်ပညာကိုသာလျှင်၊ ဥဂ္ဂဏှာတိ=သင်ယူ၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ကတဟတ္ထော နာမ=“ကတ- ဟတ္ထ”မည်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣမေ ပန=ဤသူတို့သည်ကား၊ ကတဟတ္ထာ=“ကတဟတ္ထ”မည်၏၊ စိဏ္ဏဝသိဘာဝါ=အဝါးဝစွာ လေ့ကျက် အပ်ကုန်သောသူတို့၏အဖြစ်တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ သိပ္ပဒဿနဝသေန=အတတ်ပညာကိုပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ရာဇ- ကုလားနိ=မင်းမျိုးတို့သည်၊ ဧတေဟိ=ဤအတတ်ပညာတို့ဖြင့်၊ သရက္ခေ- ပေါ=မြဲမြန်သည်ဖြစ်၍၊ ဥပေစ္စအသနံ=အလေ့အကျက်ကို၊ ကတံ=ပြုအပ် ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ကတုပါသနာ=“ကတုပါသနာ”မည်၏၊ ရာဇကုလာဒိသု=မင်းမျိုးအစရှိသည်တို့၌၊ ဒဿိတသိပ္ပါ=ပြအပ်သောအ- တတ်ပညာတို့တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=ဟောတိ၊ ပဘဂ္ဂေါတိ=ကား၊ ပရာဇိတော=ရှုံး၏။

၂၃၂။ ဒေါသဒဿနပုဗ္ဗက ဂ္လုပဝိရာဂဘာဝနာသင်္ခါတပဋိပက္ခဘာဝနာ- ဝသေန=“ဒေါသဒဿနပုဗ္ဗက ဂ္လုပဝိရာဂဘာဝနာ”ဟု ဆိုအပ် သော ဆန့်ကျင်ဘက်ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိယသညာနံ=ပဋိယသညာ တို့ကို၊ သုပ္ပဟိနတ္တာ=ကောင်းစွာပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟတာ- ပိ=များစွာလည်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဓေန=အသံဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ အဂ္ဂပသမာ-

ပတ္တိတော=အရူပသမာပတ်မှ၊ န ဝုဋ္ဌာတိ=မထ၊ ပန=ထိုသို့ပင် မထပါသော်
လည်း၊ တထာ တေန အာကာရေန=ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
န သုပ္ပဟိနတ္တာ=ကောင်းစွာမပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗရူပါ-
ဝစရ သမာပတ္တိတော=အလုံးစုံသော ရူပါဝစရသမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာနံ=ထခြင်း
သည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊
အာနေဉ္စသမာဓိတိ=မတုန်မလှုပ်သော သမာဓိဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန-
သမာပတ္တိ=စတုတ္ထဇ္ဈာန်သမာပတ်ကို၊ အဓိပ္ပေတာ=အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အနေဇံ အစလံ ကာယဝါစာဝိပ္ပန္နဝိရဟိတံ
စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ”န္တိ=“အနေဇံ ။ ပ ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ”ဟူ၍၊
အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ အညတ္ထ ပန=တပါးတခြားသောအရာ၌ကား၊ သမာဓိ-
ပစ္စနိကာနံ=သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့၏၊ အတိဒ္ဓရတာယ=အ-
လွန်ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဣဉ္စတိ=မတုန်လှုပ်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့
ကြောင့်၊ အရူပါဝစရသမာပတ္တိ=အရူပါဝစရသမာပတ်ကို၊ အာနဉ္စောတိ=
“အာနဉ္စ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ သမာဓိပရိပန္နကေ ဓမ္မေတိ=ကား၊
ဝိတက္ကဝိစာရာဒိကေ=ဝိတက်၊ ဝိစာရအစရှိသည်တို့ကို၊ သန္တာယ=ရည်ရွယ်
၍၊ ဝဒတိ=ဆို၏၊ ဝိတက္ကာဒိသု=ဝိတက်အစရှိသည်တို့၌၊ အာဒိနဝသလ္လက္ခ-
ဏဿ=အပြစ်ဟူ၍ ကောင်းစွာမှတ်သားခြင်း၏၊ န သုဋ္ဌကတဘာဝံ=
ကောင်းစွာမပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သန္တာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “န သုဋ္ဌ၊
ပရိသောဓေတွာ”တိ=“န သုဋ္ဌ၊ ပရိသောဓေတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်
ဆိုပြီ။

နဗ္ဗ စ စောဒေမိ=စောဒနာပါဦးအံ့၊ အယံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂ-
လာနာ=ဤအရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည်၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊
ပဌမဝဿေဝ=ရှေးဦးစွာသောဝါ၌ပင်လျှင်၊ အဘိနဝပ္ပတ္တအရဟတော=
အသစ်ဖြစ်သော ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်၏၊ ဣဒဉ္စ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-
ပါရာဇိကံ=ဤဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ ဘဂဝတော=မြတ်
စွာဘုရား၏၊ ဝိသတိမဝဿတော=ဝါတော်နှစ်ဆယ်မှ၊ ဥပရိ=အထက်၌၊
ပညတ္တံ=ပညတ်တော်မူအပ်သည်၊ ဟောတိ နနု=ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊

ကထံအဘယ်သို့လျှင်၊ ဣမဿ ဝတ္ထုနော=ဤဝတ္ထု၏၊ ဣမသ္မိပါရာဇိ-
 ကေ=ဤပါရာဇိကအာပတ်၌၊ ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝိနိစ္ဆိတ-
 ဘာဝေါ=ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တော နနု=ဆိုအပ်သနည်း၊
 ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း၊ အယံ=ဤသို့
 ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ ဒေါသော=အပြစ်သည်၊ န=မဟုတ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
 ဧတ္ထ=ဤဝတ္ထု၌၊ အယံ=ဤသို့ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ အာစရိယာနံ=ဆရာတို့
 ၏၊ ကထာမဂ္ဂေါ=စကားအစဉ်တည်း၊ သိက္ခာပဒေ=သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပ-
 ညတ္ထေပိ=ပညတ်တော် မမူအပ်ပါသေးသော်လည်း၊ ထေရဿ=အရှင်
 မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်၏၊ ဝစနံ=စကားကို၊ သုတွာ=ကြားရ၍၊ “အတ္တ-
 နော=မိမိအား၊ အပ္ပတိရူပံ=မသင့်မလျှာ်မလျောက်ပတ်၊ ဥတ္တရိမနုဿ-
 ဓမ္မံ=ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ ဒေသ ဒေသော ထေရော=ဤအရှင်မဟာမောဂ္ဂ-
 လာန်မထေရ်သည်၊ ဝဒတိ=ပြောဆို၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ မညမာနာ=မှတ်
 ထင်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့သည်၊ ထေရဿ=မောဂ္ဂလာန်မထေရ်
 အား၊ ဒေါသံ=အပြစ်ကို၊ အာဇံရာပေန္တော=တင်ကြကုန်လျက်၊ ဥဇ္ဈာယိသု-
 ကဲ့ရဲ့ကြကုန်ပြီ၊ ဘဂဝါ စ=မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ ထေရဿ=မောဂ္ဂ-
 လာန်မထေရ်၏၊ တထာဝစနေ=ထိုသို့သောစကား၌၊ ကာရဏံ=အကြောင်း
 ကို၊ ဒဿေတွာ=ပြ၍၊ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ=အပြစ်မရှိသောအဖြစ်ကို၊ ကရော-
 န္တော=ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အနာပတ္တိ ဘိက္ခဝေ မောဂ္ဂလ္လာနဿာ”တိ-
 “အနာပတ္တိ ဘိက္ခဝေ မောဂ္ဂလ္လာနဿာ”ဟူ၍၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ၊
 သင်္ဂီတိကာရဿ ပန=သင်္ဂါယနာတင် ထေရ်အရှင်ဆရာတို့သည်ကား၊
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိကာရတ္တာ=ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏အရာဖြစ်သောကြောင့်၊
 တမ္ပိ ဝတ္ထံ=ထိုဝတ္ထုကိုလည်း၊ အာနေတွာ=ဆောင်ယူ၍၊ ဣဓ=ဤစတုတ္ထ
 ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌၊ (ဝါ) ဤဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသိက္ခာပုဒ်၌၊ အာရောပေ-
 သံ=တင်ကြကုန်ပြီ။

သာဝကာနံ=တပည့်သာဝကတို့အား၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ=အစဉ်အား
 ဖြင့်၊ အနုဿရဏံ=အောင်းမေ့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒ-
 သေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “န ဥပ္ပဋိပါဋိယာ”တိ=“န ဥပ္ပဋိပါဋိယာ”ဟူ၍၊

အာဟာ=ပြီ၊ အသညသမာပတ္တိန္တိ=ကား၊ သညာဝိရာဂဘာဝနာယ=သညာ
ဝိရာဂဘာဝနာဖြင့်၊ (ဝါ) သညာကင်းသောဘာဝနာဖြင့်၊ ဝါယောကသိဏ-
နိဗ္ဗတ္တိကံ=ဝါယောကသိုဏ်း၌ ဖြစ်စေအပ်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိ-
စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ်ကို၊ ဝဒတိ=ဆို၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ=ပုဗ္ဗေနိဝါသ-
ဉာဏ်သည်၊ စုတိပဋိသန္ဓ်=စုတိပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဏန္တန္တိ=ယူပါသော်လည်း၊
အနန္တရပစ္စယက္ကမဝန္တာနံ=အနန္တရပစ္စည်း၏အစဉ်ရှိကုန်သော၊ အရူပဓမ္မာနံ-
နာမ်တရားတို့၏၊ ဝသေနေဝ=အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဏှာတိ=ယူ၏၊ ဣတိ
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “တတိယေ အတ္တဘာဝေ စုတိမေဝ အဒ္ဓသ”တိ-
“တတိယေ ။ ပ ။ အဒ္ဓသ”ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ၊ နယတော သလ္လက္ခေသိ
တိ=ကား၊ ဝဋ္ဋေ=သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌၊ သံသရဏကသတ္တာနံ=ကျင့်လည်ကုန်
သော သတ္တဝါတို့အား၊ ခန္ဓာနံ=ခန္ဓာကိုယ်တို့၏၊ အဘာဝကာလော နာမ-
“မဖြစ်သောကာလ”မည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ အသညဘာဝေ ပန=အသညတ်ဘုံ
၌ကား၊ အစိတ္တကာ=စိတ်မရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ပဉ္စ ကပ္ပသတာနိ-
ကမ္ဘာငါးရာကာလပတ်လုံး၊ ပဝတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣမိနာ နယေန=ဤနည်း
ဖြင့်၊ သလ္လက္ခေသိ=မှတ်သားပြီ၊ ဒုက္ကရံ ကတန္တိ=ကား၊ ခန္ဓဝိကလဿ-
ခန္ဓာကိုယ် ချို့တဲ့သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ=ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို၊ အနုဿ-
ရဏံ=အောင်းမေ့ခြင်းသည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ=မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဌပေတွာ-
ချန်ထား၍၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတော=မြတ်စွာဘုရားမှ၊ အညေဟိ=တပါးတခြား
ကုန်သောသူတို့သည်၊ ကာတံ=ပြုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ=မတတ်ကောင်း၊
ဣတိ=ဤသို့၊ နယတော=နည်းအားဖြင့်၊ သလ္လက္ခေန္တေနပိ=မှတ်သားပါ
သော်လည်း၊ ဒုက္ကရံ=ခဲရင်းသည်ကို၊ ကတံ=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊
အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ပဋိဝိဒ္ဓါတိ=ကား၊ ပဋိဝိဒ္ဓသဒိသာ=ထိုးထွင်း
နိုင်ခဲ့သည်နှင့် တူသည်သာလျှင်တည်း၊ ယထာ နာမ=ဥပမာမည်သည်ကား၊
ဓနုသိပ္ပေ=လေးအတတ်ပညာ၌၊ ကောစိ=တစုံတစ်ယောက်သောသူသည်၊
ကတဟတ္ထော=လက်၌လေးရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဧကံ=တစ်ခုသော၊ ကေသသဒ္ဓါ-
တံ=“ဆံပင်”ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါလံ=သားမြီးကို၊ သတက္ခတ္တံ=အစိပ်တစ်ရာ၊
ဝိဒါလေတွာ=စိပ်၍၊ တတော=ထိုဆံပင်မှ၊ ဧကံ အံသု=ဆံပင်တစ်ချောင်းကို
ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ဝါတိဂံဏဖလဿ=ခရမ်းသီး၏၊ မဇ္ဈဌာနေ=အလယ်

အရပ်၌၊ ဗန္ဓိတွာ=ဖွဲ့ချည်၍၊ အပရံ=တပါးတခြားသော၊ အံသံ=အမြီးကို၊ ကဏ္ဍဿ=ဆူး၏၊ အဂ္ဂကောဋိယံ=အစွန်အဖျား၌၊ တဿ အံသုဿ=ထိုအမြီး၏၊ ဦကာမတ္တဝါးသန်းဦးခေါင်းမျှသည်လည်းကောင်း၊ လိက္ခာမတ္တဝါးမြူမျှသည်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍဿ=ဆူး၏၊ အဂ္ဂကောဋိတော=အစွန်အဖျားမှ၊ အဓိကံ=ပိုလွန်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ တိဌတိ=တည်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဗန္ဓိတွာ=ဖွဲ့ချည်၍၊ ဥသဘမတ္တေ=တစ်ဥသဘမျှလောက်သော၊ ဌာနေ=အရပ်၌၊ ဌိတော=တည်လျက်၊ ကဏ္ဍဗဒ္ဓါယ=ဆူး၌ဖွဲ့ချည်သော၊ ဝါလကောဋိယာ=အမြီးဖျား၌၊ ဝါတိင်္ဂဏဗဒ္ဓံ=ခရမ်းသီး၌ ဖွဲ့ချည်သော၊ ဝါလဿ=အမြီး၏၊ ကောဋိ=အစွန်အဖျားကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ ယထာ=ပစ်ခတ်နိုင်ခဲ့သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ=ဤအတူသာလျှင်၊ ဣမိနာပိ=ဤပုဗ္ဗေနိဝါသနုဿတိဉာဏ်ဖြင့်လည်း၊ ကတံ=ပြုခြင်းသည်၊ ဒုက္ကရံ=ခဲရင်း၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ဧတဒဂ္ဂန္တိ=ကား၊ ဧသော ဘိက္ခု=ဤရဟန်းသည်၊ အဂ္ဂေါ=မြတ်၏၊ ယဒိဒန္တိ=ကား၊ ယော အယံ=ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧတံ “ယဒိဒံ” ဟူသောဤပုဒ်ကို၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဝသေန=ပုလ္လိင်မှ နပုလ္လိင်ပြန်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ နိဌိတာ။

“နိဂမနဝဏ္ဏနာ”

၂၃၃။ ဣဇာတိ=ကား၊ ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုဝိဘဂေ=ဤဘိက္ခုဝိဘင်္ဂ၌၊ ဥဒ္ဓိဌာတိ=ကား၊ ဣဓ=ဤဘိက္ခုဝိဘင်္ဂ၌၊ ပါတိမောက္ခဝသေန=ပါတိမောက်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အနောသာရိတတ္တာ=မပြီးဆုံးသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ ပါရာဇိကာဝ=ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဥဒ္ဓိဌာ=သရုပ်အားဖြင့်ရွတ်ဆိုပြအပ်ကုန်၏၊ ကထိတာ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော=ယူအပ်၏၊ ယဒိ ဧဝံ=ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဟေဌာ=အောက်၌၊ ထုလ္လစ္စယဒုက္ကဋာနမ္ပိ=ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာဝ=ပါရာဇိက အာပတ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဥဒ္ဒိဌာ=သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ဆိုပြအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ကဿာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ကာ၊ ပုစ္ဆာ=အမေးပုစ္ဆာတည်း၊ ပါရာဇိကာဓိကာရတ္တာ=ပါရာဇိကအာပတ်၏အရာဖြစ်သောကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယဒုက္ကဋေသု=ထုလ္လစ္စဦးအာပတ်၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်တို့သည်၊ သန္တေသုပိ=ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း၊ ဣဓေ=ဤအရာ၌၊ ပါရာဇိကာဝ=ပါရာဇိကအာပတ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏။ ယေသံ ။ ပ ။ အသံဝါသောတိ=“ယေသံ ။ ပ ။ အသံဝါသော”ဟူ၍၊ ဣမမတ္ထံ ဝါ ဣမံ အတ္ထံ ဝါ=ဤသို့သော အနက်ကိုလည်း၊ ဒီပေတုကာမော=ပြခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ တံ သမ္ပန္နေန=ထိုအနက်နှင့်စပ်သဖြင့်၊ “ဥဒ္ဒိဌာ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ”တိ=“ဥဒ္ဒိဌာ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီး၊ တတ္ထာယသုန္တေတိ အာဒိကံ ပန=“တတ္ထာယသုန္တေ”ဤသို့ အစရှိသည်ကို၊ အနုညာတ ပါတိမောက္ခဋ္ဌေသက္ကမောပိ=ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ပါတိမောက်အစဉ်သည်ကား၊ အယမေဝ=ဤသည်သာလျှင်တည်း၊ အညော=တပါးတခြားသည်၊ န=မဟုတ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ=ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ စတ္တာရိတိ=ကာ၊ ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလိကာ=ညပ်ရိုးနှစ်ဘက်အောက်၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဘက်အထက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္စာဒိကာ=အပြစ်ကိုဖြုတ်လွှမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ=နှင်ထုတ်အပ်သောရဟန်းနောက်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ=ရှစ်ပါးသော ဝတ္ထုတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ=ဤလေးပါးတို့သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ=ရဟန်းမတို့အား၊ ဘိက္ခုဟိ=ရဟန်းတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာနိ နာမ=မဆက်ဆံသည်မည်ကုန်၏။ ဧတေသု=ဤ“ဘိက္ခုနီအသာဓာရဏလေးပါး”တို့တွင်၊ ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလိကာ နာမ=“ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလိကာ”မည်သည်ကား၊ ယာ ဘိက္ခုနီ=အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန=ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်၊ အဝဿုတာ=စွတ်စိုသည်ဖြစ်၍၊ တေနေဝ ရာဂေန=ထိုကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်သာလျှင်၊ အဝဿုတဿ=စွတ်စိုသော၊ မနုဿပုရိသဿ=လူဖတ်ရှိသော၊ ယောက်ျားအား၊ အက္ခကာနံ=ညပ်ရိုးနှစ်ဘက်တို့၏။

အောက်အရပ်လည်းကောင်း၊ ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ=ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဘက်တို့
 ၏။ ကပ္ပရာနဉ္စ=တံတောင်ဆစ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဥပရိ=အထက်အရပ်
 အဘို့၌၊ ယေန ကေနစိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ သရီရာဝယဝေန=
 ခန္ဓာကိုယ်အစိပ်ဖြင့်၊ အာမသနာဒိ=သုံးသပ်ခြင်းအစရှိသည်ကို၊ သာဒိယ-
 တိ=သာယာ၏၊ တဿာ=ထိုသာယာခြင်း၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း၊
 ယာ ပန ဘိက္ခုနီ=အကြင်ရဟန်းမသည်၊ အညိဿာ=တပါးတခြားသော၊
 ဘိက္ခုနီယာ=ရဟန်းမ၏၊ ပါရာဇိကသင်္ခါတံ=ပါရာဇိကအာပတ်ဟုဆိုအပ်
 သော၊ ဝဋံ=အပြစ်ကို၊ ဇာနံ ဇာနန္တော=သိသည်ဖြစ်၍၊ ပဋိစ္စာဒေတိ=ဖုံး
 လွှမ်း၏၊ သာ ဘိက္ခုနီ=ထိုရဟန်းမသည်၊ ဝဋ္ဋပဋိစ္စာဒိကာ နာမ=“ဝဋ္ဋပဋိ-
 စ္စာဒိကာ”မည်၏၊ ပန=အဘို့တပါးအား၊ သမဂ္ဂေန=အညီအညွတ်ဖြစ်သော၊
 သံယေန=သံယာသည်၊ ဥက္ခိတ္တံ=နှင်ထုတ်အပ်သော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းကို၊
 ယံ ဒိဋ္ဌိကော=အကြင်မှားသောအယူကို၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာ=ထိုရဟန်း၏မှားသောအယူကို၊ ဂဟဏာဝသေန=
 ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အနုဝတ္တတိ=အတုလိုက်၍ကျင့်၏၊ သာ ဘိက္ခုနီ=
 ထိုရဟန်းမသည်၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ=“ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ”မည်၏၊
 ယာပန ဘိက္ခုနီ=အကြင်ရဟန်းမသည်၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန=ကာယ-
 သံသဂ္ဂရာဂဖြင့်၊ တိန္ဒာ=စွတ်စို၏၊ တထာဝိဓသေဝံ=ထိုသို့သဘောရှိသည်
 သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ=ယောက်ျား၏၊ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ဝါ=လက်ကို
 ကိုင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဃာဋီကဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ ဝါ=သင်္ကန်းစွန်းကို
 ကိုင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သာဒိယတိ=သာယာ၏၊ ကာယသံသဂ္ဂသင်္ခါ-
 တဿ=ကာယသံသဂ္ဂဟုဆိုအပ်သော၊ တဿ အသဒ္ဓမ္မဿ=ထိုသူတော်
 မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏ မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝနတ္ထာယ=မှီဝဲခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ ပုရိသဿ=ယောက်ျား၏၊ ဟတ္ထပါသေ=နှစ်တောင်ထွာဟတ္ထ-
 ပါသ်၌၊ သန္တိဌတိ ဝါ=ရပ်မူလည်းရပ်ငြားအံ့၊ တတ္ထ=ထိုယောက်ျားရှိရာ
 အရပ်၌၊ ဌတ္တာ=ရပ်၍၊ သလ္လပတိ ဝါ=စကားပြောဆိုမူလည်း ပြောဆိုငြား
 အံ့၊ သင်္ကေတံ ဝါ=ချိန်းချက်ရာ အရပ်သို့မူလည်း၊ ဂစ္ဆတိ=သွားငြားအံ့၊
 ပုရိသဿ=ယောက်ျား၏၊ အာဂမနံ ဝါ=လာခြင်းကိုမူလည်း၊ သာဒိယတိ=
 သာယာငြားအံ့၊ ကေနစိ ဝါ=တစုံတစ်ခုသော အကြောင်းဖြင့်မူလည်း၊

ပဋိစ္စဋ္ဌာကာသံ=ဖုံးလွှမ်း (ဖုံးကွယ်)သော အရပ်သို့၊ ပဝိသတိ=ဝင်ငြားအံ့၊
ဟတ္ထပါသေ ဝါ=နှစ်တောင်ထွာဟတ္ထပါသ်၌မူလည်း၊ ဌတ္တာ=ရပ်၍၊ ကာယံ=
ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဥပသံဟရတိ=အနီးသို့ကပ်ဆောင်ငြားအံ့၊ အယံ=ဤရှစ်ပါး
ကို၊ အဌဝတ္ထုကာ နာမာတိ=“အဌဝတ္ထုက”မည်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏။

ဝတ္ထုရိပန္နာတိ=ကား၊ ပဗ္ဗုပ္ပသမ္ပဒါယ=ရဟန်းပဉ္စင်း အဖြစ်ကို
ပြည့်စုံခြင်း၏၊ အဝတ္ထုဘာဝတော=အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဝတ္ထုရိပန္နာ=“ဝတ္ထုရိပန္န”မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ နေသံ=ထို
အဘဗ္ဗုပ္ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ “န ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဏကော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော
ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ အာဒိနာ=“န ဘိက္ခဝေ ။ ပ ။ အာ-
ပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ”အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပဗ္ဗုဇာ စ=ရှင်သာမဏေအဖြစ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ=ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာ=
ပယ်မြစ်အပ်ကုန်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တေ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘိက္ခု-
ဘာဝါယ=ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်၌၊ အဘဗ္ဗတ္တာ=မထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ပါရာဇိကပန္နသဒိသတာယ=ပါရာဇိကအာပတ်သို့သင့်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်
နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ပါရာဇိကာ”တိ=“ပါရာဇိကာ”
ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဧတ္ထံ=ဤအရပ်၌၊ တတ္ထာဝဘာဝိတာယ=ထို
ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ဖြစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုဘာဝေါ=
ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်သည်၊ ဝသတိ=ထိုက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
ဝတ္ထု=“ဝတ္ထု”မည်၏၊ ပုဂ္ဂလာနံ=ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဘိက္ခုဘာဝါရဟတာ=ရဟန်း
အဖြစ်၌မထိုက်သည်၏အဖြစ်တည်း၊ သာ ပန=ထိုဝတ္ထုသည်၊ ပဗ္ဗုက္ခန္ဓ-
ကာဂတ သဗ္ဗဒေါသဝိရတိတသံမ္ပတ္တိယုတ္တတံ=ပဗ္ဗုက္ခန္ဓက၌ လာသော
အလုံးစုံသောအပြစ်မှ လွတ်ကင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသောအ
ဖြစ်နှင့်ယှဉ်၏၊ ယေသံ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ပဏ္ဏကဘာဝါဒိယောဂေန=
ပဏ္ဏာပင်၏အဖြစ်အစရှိသည်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ တံ=ထိုဝတ္ထုသည်၊ ဝိပန္နံ=
ပျက်စီး၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ တေ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝတ္ထုရိပန္နာ=
“ဝတ္ထုရိပန္န”မည်၏၊ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာတိ ဣမိနာ=“အဟေတုက-
ပဋိသန္ဓိကာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ တေသံ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝိပါကာ-

ဝရဏေန-အကျိုးကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတဘာဝ-ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ မဂ္ဂိဝရဏေ-မဂ်ကိုတားမြစ်ခြင်း၌၊ ကာရကံ-အကြောင်းကို၊ အာဟ-ပြ၊ ပါရာဇိကာပန္နသဒိသတ္တာ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့သင့်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကာ-“ပါရာဇိက”မည်၏၊ ထေယျသံဝါသကာဒိကမ္ပ-ထေယျသံဝါသကအစရှိသောကံသည်၊ မာတုယာတာဒိကံ ဝိယ-“မာတုယာတ”အစရှိကံကဲ့သို့၊ အာနန္တရိယံ-အာနန္တရိယကံသည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “ဣမေသံ တိဏ္ဏံ သဂ္ဂေါ အဝါရိတော”တိ-“ဣမေသံ တိဏ္ဏံ သဂ္ဂေါ အဝါရိတော”ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

ဧတဿ-ဤပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဒီယတာယ-ရှည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လမ္မမာနံ-တွဲလျားကျသော၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လမ္မိ-“လမ္မိ”မည်၏၊ လမ္မိ-ရှည်သောအင်္ဂါဇာတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သော-ထိုလမ္မိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤသို့အင်္ဂါဇာတ်ရှည်သဖြင့်၊ န ပါရာဇိကော-ပါရာဇိကအာပတ်သို့ မရောက်၊ အထ ခေါ-စင်စစ်သော်ကား၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အနဘိရတိယာ-သာသနာတော်၌မမွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပိဋိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ မုခေ ဝါ-မုခမဂ်၌လည်းကောင်း၊ ဝစ္စမဂ္ဂေ ဝါ-ဝစ္စမဂ်၌လည်းကောင်း၊ ပဝေသတိ-သွင်းငြားအံ့၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ပါရာဇိကော-ပါရာဇိကကျသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧတဿ-ဤပုဂ္ဂိုလ်အား၊ မုဒု-နူးညံ့သော၊ ပိဋိ-ကျောကုန်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မုဒု-ပိဋိကော-“မုဒုပိဋိက”မည်၏၊ မုဒုပိဋိကော-နူးညံ့သော ကျောကုန်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ကတပရိကမ္ဘာယ-ဖြူအပ်သောပရိကံအမှုရှိသော၊ မုဒုကာယ-နူးညံ့သော၊ ပိဋိယာ-ကျောကုန်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံ၏၊ သောပိ-ထိုမုဒုပိဋိကပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အနဘိရတိယာ-သာသနာတော်၌ မမွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပိဋိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ မုခဝစ္စမဂ္ဂေသု-မုခ-

မဂ်၊ဝစ္စမဂ်တို့၌၊ အညတရံ-အမှတ်မထားတပါးပါးသောမဂ်သို့ ပဝေသေ-
တိ-သွင်းငြားအံ့၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ပါရာဇိကော-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊
ဟောတိ-၏၊ ပရဿ အင်္ဂဇာတံ အတ္တနော မုခေန ဂဏှာတိတိ-ကား၊
ယော ဘိက္ခု-သည်၊ အနဘိရတိယာ-သာသနာတော်၌ မဗ္ဗေလျှော်ခြင်း
ဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပိဋိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပရဿ-သူတပါး၏၊
သုတ္တဿ ဝါ-အိပ်ပျော်နေစဉ်လည်းကောင်း၊ ပမတ္တဿ ဝ-မေ့လျော့နေ
စဉ်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ မုခေန-
ပါးစပ်ဖြင့်၊ ဂဏှာတိ-စုပ်ယူ၏၊ ပရဿ အင်္ဂဇာတေ အဘိနိသိဒတိတိ-
ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ အနဘိရတိယာ-သာသနာတော်၌မဗ္ဗေလျှော်
ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပိဋိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပရဿ-သူတပါး
၏၊ ကမ္မနိယံ-ခိုင်ခန့်သော၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဒိသ္မာ-တွေ့မြင်၍၊
အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂေန-ဝစ္စမဂ်ဖြင့်၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ဥပရိ-အပေါ်
၌၊ အဘိနိသိဒတိ-ဖိ၍ထိုင်၏၊ တံ-ထိုအင်္ဂါဇာတ်ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊
ဝစ္စမဂ္ဂံ-ဝစ္စမဂ်၌၊ (ဝါ) သို့၊ ပဝေသေတိ-ဝင်စေ၏၊ (ဝါ) သွင်း၏၊ ဣတိ
အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ-ဤစကားရပ်၌၊ ဌတွာ-တန်ရပ်၍၊ စောဒ-
ကဿ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ
၏၊ မာတုယာတက၊ပိတုယာတက၊အရဟန္တယာတကက-မာတုယာတက၊
ပိတုယာတက၊ အရဟန္တယာတကတို့သည်၊ တတိယပါရာဇိကံ-တတိယ
ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပန္နာ-သင့်ရောက်ကုန်၏၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဓသကော-
ဘိက္ခုနိဒ္ဓသက ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ လမ္ဗိအာဒယော-လမ္ဗိပုဂ္ဂိုလ်
အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရော-လမ္ဗိပုဂ္ဂိုလ်၊ မုဒုပိဋကပုဂ္ဂိုလ်၊ သူတပါး အင်္ဂါ
ဇာတ်ကိုစုပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ သူတပါး၏ အင်္ဂါဇာတ်ပေါ်၌ဖိ၍ ထိုင်သော
ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် လေးယောက်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပဌမပါရာဇိကံ-
ပဌမပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပန္နာ ဧဝ-သင့်ရောက်ကုန်သည်သာလျှင်
တည်း၊ ဣတိ ကတွာ-ဤသို့ပြု၍၊ စတုဝိသတိ-နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော
ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ကထံ ဟောတိ-အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ
အယံ-ဤသည်ကား၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းတည်း။

စတ္ထ စတသ္မိံ ဌာနေ=ဤအရာဌာန၌၊ ပရိဟာရော=အဖြေကို၊
မယာ=ငါသည်၊ ဝုစ္စတေ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ=အဖြေကိုဆိုဦးအံ့၊ မာတုဃာတ-
ကာဒယော=မာတုဃာတကတအစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရော=မာတုဃာတက၊
ပိတုဃာတက၊ အရဟန္တဃာတက၊ ဘိက္ခုနီဒူသကအားဖြင့်လေးယောက်
ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ အနုပပန္နာ ၈၀=“အနုပပန္န”
တို့ဟူ၍သာလျှင်၊ အဓိပ္ပေတာ=အလိုရှိအပ်ကုန်၏၊ လမ္ဗိအာဒယော=လမ္ဗိ
ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရော=လမ္ဗိပုဂ္ဂိုလ်၊ မုဒုပိဋ္ဌိကပုဂ္ဂိုလ်၊ သူတပါး
အင်္ဂါဇာတ်ကို စုပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ သူတပါး၏အင်္ဂါဇာတ်ပေါ်၌ဖိ၍ထိုင်သော
ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် လေးယောက်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ပဌမပါရာဇိကေန=
ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ကိဉ္ဇာပိ သင်္ဂဟိတာ=အကယ်၍ကား သိမ်း
ယူအပ်ပါပေကုန်၏၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် သိမ်းယူအပ်ပါသော်လည်း၊
ယသ္မာ=ကြောင့်၊ ဧတေန ပရိယာယေန=ဤအကြောင်းဖြင့်၊ မေထုနံ ဓမ္မံ=
မေထုန်အကျင့်ကို၊ အပ္ပဋိသေဝိနော=မမှီဝဲကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ဝုတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏၊
ဣတိ အယံ=ကား၊ ပရိဟာရော=အဖြေတည်း၊ ဧတေန ပရိယာယေနာ
တိ=ကား၊ ဥဘိန္နံ=မိန်းမ၊ ယောကျ်ားအားဖြင့် နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ရာဂ-
ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါတေန=ရာဂထကြွသောင်းကြမ်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ပရိ-
ယာယေန=အကြောင်းဖြင့်၊ ဒုတိယဝိကပ္ပေ=ဒုတိယအတ္ထဝိကပိဋ်၊ ကစ္စိတ္တာ
တိ စတ္ထ=“ကစ္စိတ္ထ”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ “ကစ္စိ အတ္တာ”တိ ပဒစ္ဆေဒေါ=“ကစ္စိ+
အတ္ထ”ဟူ၍ ပုဒ်ဖြတ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗျော=သိအပ်၏။

နိဂမနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သပန္နပါသာဒိကာယ=“သမန္တပါသာဒိကာ”အမည်ရှိသော၊
ဝိနယဌကထာယ=ဝိနည်းအဌကထာ၏၊ သာရတ္ထဒီပနီယံ=
သာရတ္ထဒီပနီ၌၊ စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ=
စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
ဣတိ နိဋ္ဌိတာ=ဤတွင်ပြီးပြီ။

“သာရတ္ထဋီကာနိဿယ မှတ်စုမှတ်တမ်း”

- (၁) သက္ကရာဇ် ၁၂၇၃-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း(၁)ရက်၊ စနေနေ့ ညနေ-(၂)တီးကျော်အချိန်တွင် သာရတ္ထဒီပနီဋီကာနိဿယပေမူ ကို ရေးကူး၍ အောင်မြင်ပြီးစီးသည်။
- (၂) သက္ကရာဇ် ၁၃၆၆-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော်(၆)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့ နံနက် ၈-နာရီအချိန်တွင် ပေမူစာမှတ်တစ်ဆင့် လက်ရေးမူသို့ ရေး ကူး အောင်မြင်ပြီးစီးသည်။
- (၃) သက္ကရာဇ် ၁၃၇၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၁၁)ရက်၊ (၂၈- ၅-၂၀၁၁) စနေနေ့ ညနေ (၅)နာရီ အချိန်တွင်၊ လက်ရေးမူမှ တစ်ဆင့် ကွန်ပျူတာစာမူသို့ ရိုက်နှိပ်အောင်မြင်ပြီးစီးသည်။

“ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု”

သာသနာတော်ကွယ်ပျောက်ကြောင်း
တရားငါးပါး

“အင်္ဂုတ္တရနိကာယ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ
ပဌမသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ”

အင်္ဂုတ္တိရ်လော၊ သာသနာကွယ်ကြောင်း၊
တရားပေါင်းကား၊ ရဟန်းများတို့၊ တရားမနာ၊
စာပေမသင်၊ နှုတ်တွင်မဆောင်၊ သိအောင်မပြု၊
ဓမ္မာနုမဓုတ်၊ ပဋိပတ်ကွာ၊ ဤငါးဖြာတည်း။

“အင်္ဂုတ္တရနိကာယ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ
ဒုတိယသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ”

ထဝါထိုပြင်၊ စာသင်ပယ်လျော၊ ကျယ်မဟောကြ၊
ကျယ်မချနှင့်၊ ကျယ်စွာမအံ၊
မကြံမစည်၊ ဤငါးမည်တည်း။

“အင်္ဂုတ္တရနိကာယ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ
တတိယသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ”

ဝါတနည်းမှာ၊ အက္ခရာပုဒ်ပျက်၊ လေ့ကျက်သင်ကြ၊
ဒုဗ္ဗစမူ၊ စာချသူရှား၊ လာဘ်များအောင်ဖန်၊
ခိုက်ရန်ကွဲပြား၊ ဤငါးပါးသည်၊
ဘုရားသာသနာ၊ ကွယ်ကြောင်းတည်း။

